

Criminaliteit en rechtshandhaving 2010

298

Onderzoek en beleid

Criminaliteit en rechtshandhaving 2010

Ontwikkelingen en samenhangen

Eindredactie:

S.N. Kalidien (WODC)

N.E. de Heer-de Lange (CBS)

m.m.v. M.M. van Rosmalen (CBS)

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Centraal Bureau voor de Statistiek

Boom Juridische uitgevers

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Onderzoek en beleid

De reeks Onderzoek en beleid omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het WODC is verricht.

Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Justitie weergeeft.

Exemplaren van dit rapport kunnen worden besteld bij het distributiecentrum van Boom Juridische uitgevers:

Boom distributiecentrum te Meppel

Tel. 0522-23 75 55

Fax 0522-25 38 64

E-mail budh@boomdistributiecentrum.nl

Voor ambtenaren van het Ministerie van Justitie is een beperkt aantal gratis exemplaren beschikbaar.

Deze kunnen worden besteld bij:

Bibliotheek WODC

Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Deze gratis levering geldt echter slechts zolang de voorraad strekt.

De integrale tekst van de WODC-rapporten is gratis te downloaden van www.wodc.nl.

Op www.wodc.nl is ook nadere informatie te vinden over andere WODC-publicaties.

© 2011 WODC

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprerecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprerecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

ISBN 978-90-8974-579-8

NUR 820

Voorwoord

De maatschappelijke en politieke aandacht voor het thema criminaliteit en het optreden daartegen door politie en justitie is groot. Er is een diversiteit aan informatie, afkomstig van bevolkingsenquêtes, wetenschappelijke studies uit binnen- en buitenland en diverse statistieken. Het thema criminaliteit is voortdurend onderwerp van tal van beschouwingen, theorieën, standpunten en maatregelen.

In 1998 zijn het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) een samenwerkingsverband aangegaan met als doel een gezaghebbend, periodiek en actueel naslagwerk te maken. Het resultaat is de publicatiereeks 'Criminaliteit en rechtshandhaving'. Deze uitgave beoogt ontwikkelingen in en samenhangen tussen criminaliteit en rechtshandhaving in kaart te brengen en is bestemd voor een breed publiek zoals politiek, beleid, uitvoering, pers, wetenschap en onderwijs. Deze uitgave is, anders dan vele eenmalige metingen, gericht op het verschaffen van informatie over langere tijdspannen. Daarbij vindt, sinds 2006, jaarlijks een actualisatie plaats. Hierdoor kunnen vergelijkingen worden gemaakt met eerdere rapportages.

Het afgelopen jaar heeft de Raad voor de rechtspraak zich bij het samenwerkingsverband aangesloten. Hiermee is een breder scala aan data en expertise toegevoegd. De voorliggende publicatie is de negende editie in de reeks. De gegevens in deze publicatie hebben in het algemeen betrekking op de periode 2005-2010.

In deze publicatie zijn voor het eerst gegevens opgenomen over overtreddingen, en is de informatie op het gebied van de uitgaven aan criminaliteit uitgebreid met de resultaten van de Veiligheidszorgrekeningen van het CBS. Hierdoor kunnen naast uitgaven voor de rechtshandhaving op het gebied van misdrijven ook die op het gebied van overtreddingen, verloedering en overlast worden meegenomen. Bovendien is er nu zicht op de uitgaven van bedrijven en particulieren aan preventiemaatregelen, opsporing en rechtskundige dienstverlening.

Volgens de slachtofferenquêtes zijn in 2010 in Nederland 5,7 miljoen delicten gepleegd tegen burgers en 2,5 miljoen tegen het bedrijfsleven. Eind 2010 voelde een kwart van de Nederlanders van 15 jaar en ouder zich wel eens of vaak onveilig. In 2010 registreerde de politie ruim 1 miljoen misdrijven, 12% minder dan in 2005. Het aantal taakstraffen en het aantal financiële sancties (door het Openbaar Ministerie en de rechter) daalden verder in 2010. Ook de daling van het totale aantal vrijheidsbenemende sancties (door de rechter) zette door in 2010.

Het Centraal Justitieel Incassobureau handelde in 2010 bijna 11 miljoen verkeersovertredingen af. Daarnaast deelden politie en buitengewone opsporingsambtenaren zo'n 340.000 transacties uit, die strafrechtelijk werden afgehandeld.

De uitgaven van overheid, bedrijven en particulieren ter voorkoming en bestrafing van criminaliteit zijn in 2009 gestegen tot 12,5 miljard euro. Daarnaast leden overheid, bedrijven en particulieren minimaal 16,5 miljard euro schade door tegen hen gepleegde criminaliteit.

‘Criminaliteit en rechtshandhaving’ wordt niet alleen in boekvorm uitgebracht, maar is ook verkrijgbaar in pdf-formaat via de websites van het WODC (www.wodc.nl), het CBS (www.cbs.nl) en de Raad voor de rechtspraak (www.rechtspraak.nl/Organisatie/Raad-Voor-De-Rechtspraak). Op deze websites zijn de tabellen uit bijlage 4 ook in Excel-formaat weergegeven, waarin bovendien cijfers zijn opgenomen over jaren voorafgaand aan 2005. In de StatLine-database van het CBS (eveneens te raadplegen via www.cbs.nl) is eveneens statistische informatie op het terrein van criminaliteit en rechtshandhaving opgenomen.

Aan deze publicatie werkten velen mee. Wij bedanken in de eerste plaats de eindredactie en de auteurs voor hun bijdragen. Daarnaast bedanken wij de medewerkers van de verschillende justitiële diensten en instellingen voor het leveren van de benodigde statistische informatie en de leden van de stuurgroep en de reviewers voor hun constructieve commentaren en adviezen.

Directeur WODC
Prof. dr. F.L. Leeuw

Directeur-Generaal van de Statistiek CBS
Drs. G. van der Veen

Directeur Strategie en Ontwikkeling van de Raad voor de rechtspraak
Dr. F. van Dijk

Inhoud

1	Inleiding	13
	<i>S.N. Kalidien en N.E. de Heer-de Lange</i>	
1.1	Opbouw van de publicatie	16
1.2	Kanttelingen	18
2	Het Nederlandse strafrechtssysteem	21
	<i>J.B.J. van der Leij</i>	
2.1	Centrale begrippen en personen in de strafrechtspleging	21
2.1.1	Strafbaar feit en het straf(proces)recht	22
2.1.2	De verdachte	23
2.1.3	Het slachtoffer	24
2.1.4	De getuige	25
2.1.5	De deskundige	26
2.2	Opsporing en bestuurlijke handhaving	27
2.2.1	De politie	28
2.2.2	De Koninklijke Marechaussee	29
2.2.3	De bijzondere opsporingsdiensten	29
2.2.4	De Rijksrecherche	30
2.2.5	Afhandeling door de politie	30
2.2.6	Bestuurlijke handhaving	32
2.3	De vervolging	33
2.3.1	Het Openbaar Ministerie	34
2.3.2	Het voorkomen van vervolging door het Openbaar Ministerie: sepot en transactie	35
2.3.3	De strafbeschikking	36
2.4	De berechting	37
2.4.1	De rechtspraak	37
2.4.2	Het onderzoek ter zitting	38
2.4.3	De beraadslaging	39
2.4.4	De uitspraak	40
2.4.5	Rechtsmiddelen: hoger beroep en cassatie	41
2.4.6	Straffen en maatregelen	42
2.5	De tenuitvoerlegging	46
2.5.1	De Dienst Justitiële Inrichtingen	47
2.5.2	Het Centraal Justitieel Incassobureau	49
2.6	Overige instellingen die betrokken zijn bij de strafrechtspleging	50
2.6.1	De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en de Inspectie voor de Sanctietoepassing	50
2.6.2	De raden voor rechtsbijstand	51
2.6.3	Het Nederlands Forensisch Instituut en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie	51
2.6.4	Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie	51
2.6.5	De reclassering	52
2.6.6	De Raad voor de Kinderbescherming	53

2.6.7	Slachtofferhulp Nederland	53
2.6.8	Het Schadefonds Geweldsmisdrijven en het Waarborgfonds Motorverkeer	54
3	Criminaliteit en slachtofferschap	55
	<i>H.W.J.M. Huys en P.R. Smit</i>	
3.1	Ondervonden criminaliteit	57
3.1.1	Door burgers ondervonden criminaliteit	57
3.1.2	Door bedrijven ondervonden criminaliteit	60
3.1.3	Totaal door burgers en bedrijven ondervonden criminaliteit	63
3.2	Kenmerken van slachtoffers van criminaliteit	63
3.2.1	Kenmerken van burgers als slachtoffer	64
3.2.2	Kenmerken van bedrijven als slachtoffer	66
3.3	Reacties op ondervonden criminaliteit	66
3.3.1	Melding en aangifte van door burgers ondervonden delicten	67
3.3.2	Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten	71
3.3.3	Beroep op slachtofferhulp	73
3.4	Beveiliging tegen criminaliteit	75
3.4.1	Maatregelen van burgers	76
3.4.2	Maatregelen van bedrijven	77
3.5	De beleving van criminaliteit	78
4	Criminaliteit en opsporing	83
	<i>A.Th.J. Eggen en R.J. Kessels</i>	
4.1	Geregistreerde en opgehelderde criminaliteit	85
4.2	Verdachten van misdrijven	95
4.2.1	Geregistreerde verdachten	96
4.2.2	Aangehouden verdachten	99
4.3	Minderjarige verdachten van misdrijven	107
4.3.1	Geregistreerde minderjarige verdachten	107
4.3.2	Aangehouden minderjarige verdachten	110
5	Vervolging	119
	<i>M. Brouwers en A.Th.J. Eggen</i>	
5.1	Strafzaken tegen alle verdachten	120
5.1.1	Ingeschreven strafzaken	120
5.1.2	Afgedane strafzaken	121
5.2	Strafzaken tegen minderjarige verdachten	131
5.2.1	Ingeschreven strafzaken	131
5.2.2	Afgedane strafzaken	132
5.3	Doorlooptijden in strafzaken OM	136

6	Berechting	139
	<i>M. Brouwers en A.Th.J. Eggen</i>	
6.1	Berechting in eerste aanleg van alle verdachten	140
6.1.1	Wijze van afdoening	141
6.1.2	Opgelegde sancties	143
6.2	Berechting in eerste aanleg van minderjarige verdachten	151
6.2.1	Wijze van afdoening	151
6.3	Doorlooptijden	158
6.4	Berechting in hoger beroep en in cassatie	159
7	Tenuitvoerlegging van sancties	163
	<i>S.N. Kalidien en A.M.G. Zuiderwijk-van Eijk</i>	
7.1	De tenuitvoerlegging van de intramurale sancties	164
7.1.1	Tenuitvoerlegging van sancties in het gevangeniswezen	164
7.1.2	Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel	171
7.1.3	Tenuitvoerlegging van sancties in de Justitiële Jeugdinrichtingen	175
7.2	Extramurale sancties	177
7.2.1	Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen	177
7.2.2	Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen	178
7.2.3	Tenuitvoerlegging van toezichten	180
7.2.4	Tenuitvoerlegging van Halt-afdoeningen	180
7.3	Financiële sancties	181
7.3.1	Tenuitvoerlegging van de geldsomtransactie	181
7.3.2	Tenuitvoerlegging van de strafbeschikking	183
7.3.3	Tenuitvoerlegging van de geldboete	183
7.3.4	Tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel	183
7.3.5	Tenuitvoerlegging van de schadevergoedingsmaatregel	184
8	Overtredingen	187
	<i>F.P. van Tulder en T.P. Sprengers</i>	
8.1	Opsporingsinstanties en wijze van behandeling	189
8.1.1	De politie	190
8.1.2	De Buitengewoon Opsporingsambtenaar	191
8.1.3	RDW	191
8.1.4	Koninklijke Marechaussee	192
8.1.5	De Bijzondere Opsporingsdiensten	192
8.1.6	Bestuursorganen	193
8.2	Behandeling van overtredingen in cijfers	194
8.3	Afdoening door OM via vervolging of op andere wijze	198
8.3.1	Strafrechtelijke afdoening OM naar type	198
8.4	Berechting	201
8.4.1	Berechting in eerste aanleg	201
8.4.2	Behandeling beroepen tegen WAHV-zaken door de rechter	203
8.4.3	Hoger beroep bij strafzaken	203

8.4.4	Wahv-beschikkingen in hoger beroep	204
8.4.5	Cassatie	204
8.5	Tenuitvoerlegging	205
9	De strafrechtsketen in samenhang	209
	<i>E.C. Leertouwer en S.N. Kalidien</i>	
9.1	De strafrechtsketen in samenhang	210
9.1.1	Misdrijven in de strafrechtsketen	210
9.1.2	Vermogensmisdrijven	217
9.1.3	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	220
9.1.4	Gewelds- en seksuele misdrijven	223
9.1.5	Drugsmisdrijven	225
9.2	Misdrijven gepleegd door minderjarigen	228
9.2.1	Minderjarigen in de strafrechtsketen	228
9.2.2	Vermogensmisdrijven gepleegd door minderjarigen	233
9.2.3	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag gepleegd door minderjarigen	235
9.2.4	Gewelds- en seksuele misdrijven gepleegd door minderjarigen	237
10	Kosten van criminaliteit	241
	<i>B. Nauta, D.E.G. Moolenaar en F.P. van Tulder</i>	
10.1	Maatschappelijke schade van criminaliteit	242
10.1.1	Schade voor bedrijven en instellingen	243
10.1.2	Schade voor huishoudens	243
10.1.3	Schade voor de overheid	244
10.2	Uitgaven aan veiligheidszorg	245
10.2.1	Preventie	247
10.2.2	Opsporing	249
10.2.3	Vervolging	251
10.2.4	Berechting	252
10.2.5	Tenuitvoerlegging	253
10.2.6	Ondersteuning van daders en (ex-)verdachten	254
10.2.7	Ondersteuning van slachtoffers	256
10.3	Kostprijzen en productie-indicatoren	257
10.3.1	Kostprijzen	257
10.3.2	Uitgaven per eenheid product	264
10.3.3	Uitgaven per delict	265
10.4	Ontvangsten uit veiligheidszorg	268

11	Nederland in internationaal perspectief	271
	<i>P.R. Smit</i>	
11.1	Kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen	272
11.2	Slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens	274
11.3	Opsporing	276
11.3.1	Aard, omvang en ontwikkeling van geregistreerde criminaliteit	278
11.3.2	Verdachten van misdrijven	278
11.4	Vervolg, berechting en tenuitvoerlegging	281
11.5	Ontwikkelingen in de periode 1990-2007	284
	Literatuur	291
Bijlage 1	Medewerkers C&R 2010	295
Bijlage 2	Standaardclassificatie misdrijven	297
Bijlage 3	Informatiebronnen en methodenbeschrijvingen	303
Bijlage 4	Tabellen	345
	Tabellen bij hoofdstuk 3	346
	Tabellen bij hoofdstuk 4	364
	Tabellen bij hoofdstuk 5	414
	Tabellen bij hoofdstuk 6	443
	Tabellen bij hoofdstuk 7	493
	Tabellen bij hoofdstuk 8	509
	Tabellen bij hoofdstuk 9	518
	Tabellen bij hoofdstuk 10	522
	Tabellen bij hoofdstuk 11	543
Bijlage 5	Afkortingen	553
Bijlage 6	Stroomschema justitieketen	557
Bijlage 7	Trefwoordenregister	561

1 Inleiding

S.N. Kalidien en N.E. de Heer-de Lange

De bestrijding van criminaliteit en de rechtshandhaving zijn belangrijke pijlers van het huidige kabinet. Zo stelt het kabinet-Rutte in zijn beleidsprogramma onder meer dat het veiliger moet worden op straten, in wijken en de openbare ruimte. Het daadkrachtig aanpakken van straatterrorisme, overlast, intimidatie, agressie, geweld en criminaliteit vraagt om een zichtbaar, gezaghebbend en doortastend optreden van politie en justitie (Regeerakkoord, september 2010). Beleidsmakers, politici, wetenschappers en pers gebruiken voor hun beleid, opvattingen en berichtgeving graag 'harde' cijfers. De cijfers zien er op het eerste gezicht duidelijk en voor zichzelf sprekend uit. Maar de veelgestelde vraag 'neemt de criminaliteit toe of juist af?' is niet eenvoudig te beantwoorden.

Criminaliteit is een containerbegrip voor alle gedragingen die bij wet zijn verboden, van belediging tot moord. Dit maakt dat het presenteren van bijvoorbeeld het 'totale aantal delicten' maar een beperkte informatieve waarde heeft. Een onderscheid naar de verschillende typen delicten is wellicht informatiever. Maar een uitsplitsing naar delicttype kan op vele manieren worden gemaakt en is daardoor al gauw een bron van verwarring. De vraag of 'diefstal met geweld' moet worden geteld als 'diefstal' of als 'geweld' is slechts een van de vele keuzen die moeten worden gemaakt. Criminaliteit kan worden gemeten door aan burgers of bedrijven te vragen hoe vaak men in een bepaald jaar slachtoffer is geweest van een delict, maar ook door het aantal geregistreerde aangiften van een misdrijf bij de politie te tellen. Maar wat zeggen de uit enquêtes of politieregistraties verkregen criminaliteitscijfers werkelijk over de omvang van de gepleegde criminaliteit? Is criminaliteit eigenlijk wel de som van alle (door bedrijven, burgers en instellingen) ondervonden delicten? Telt een door één persoon gemaakt computervirus dat honderdduizend slachtoffers maakt, voor één delict of voor honderdduizend delicten? Omdat van veel delicten geen aangifte wordt gedaan, en omdat de politie niet bij elke melding van een delict een proces-verbaal opmaakt, kan het voor de beschrijving van de criminaliteitsontwikkeling soms uitmaken voor welke bron men kiest. Kortom, criminaliteitsontwikkeling kan op verschillende manieren worden beschreven, afhankelijk van gemaakte keuzes en vooronderstellingen.

Hoewel cijfers over criminaliteit en rechtshandhaving soms lastig te meten en interpreteren zijn, bestaat hier niettemin grote behoefte aan. Het grote belang van cijfers over criminaliteit en rechtshandhaving heeft ertoe geleid dat het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in 1998 een samenwerkingsverband zijn aangegaan met als doel een gezaghebbende publicatiereeks op te zetten met het karakter van een statistisch naslagwerk. Deze samen-

werking heeft geresulteerd in de publicatiereeks 'Criminaliteit en rechtshandhaving' (C&R), waarin het thans voorliggende rapport de negende editie is. Bij de huidige editie van C&R is de samenwerking tussen WODC en CBS uitgebreid met de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Hiermee is een breder scala aan data en expertise toegevoegd. De publicatiereeks beoogt ontwikkelingen in en samenhangen tussen criminaliteit en rechtshandhaving periodiek en systematisch in kaart te brengen en biedt cijfers aan ter ondersteuning van de beantwoording van vele vragen op het gebied van criminaliteit en rechtshandhaving. De publicatie is bedoeld voor iedereen die is geïnteresseerd in kwantitatieve informatie over criminaliteit en rechtshandhaving: beleidsmakers, politici, journalisten, wetenschappers en anderen.

In C&R worden ontwikkelingen zo veel mogelijk 'geduid'. Dat wil zeggen dat ontwikkelingen worden beschreven en toegelicht, dat wordt geëxpliciteerd hoe de cijfers tot stand zijn gekomen en welke definities daarbij zijn gehanteerd, en dat mogelijke trendbreuken door wijzigingen in gehanteerde meetmethoden worden benoemd. Het is daarom raadzaam om niet alleen de in deze publicatie gepresenteerde tabellen (zie bijlage 4) te raadplegen, maar ook de bijbehorende toelichtingen in de corresponderende hoofdstukken en de bronbeschrijvingen (zie bijlage 3). C&R geeft géén verklaringen bij de geconstateerde ontwikkelingen en is terughoudend in het geven van interpretaties.

De toegevoegde waarde van C&R is niet alleen gelegen in het bijebrengen van statistische informatie, waarvan veel al elders is gepubliceerd. Door de informatie over de verschillende onderdelen met elkaar in verband te brengen, wordt ook de *samenhang* in de strafrechtsketen kwantitatief in beeld gebracht: hoe verhouden ontwikkelingen in de geregistreerde criminaliteit zich tot de ontwikkelingen verderop in de strafrechtsketen, zoals het aantal transacties, schuldigverklaringen en door de rechter opgelegde straffen?

Een belangrijk deel van de in C&R gebruikte informatie komt uit registratiesystemen/databases die worden beheerd en geanalyseerd door het CBS. Maar ook het ministerie van Veiligheid en Justitie en de verschillende justitiële ketenpartners, onder meer het Centraal Justitieel Incassobureau, de Dienst Justitiële Inrichtingen, Reclassering Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming, beschikken over veel bronnen. Uit de meeste van deze bronnen wordt jaarlijks statistische informatie gepubliceerd in persberichten, jaarverslagen of anderszins. Daarnaast leveren deze partners op verzoek op maat gemaakte overzichten ten behoeve van C&R.

Deze negende editie van C&R kent enige verschillen ten opzichte van de vorige editie (De Heer-de Lange & Kalidien, 2010). Omdat de politiecijfers op basis van de nieuwe berichtgeving met terugwerkende kracht konden

worden gegenereerd door het CBS vanaf 2005, en om de eenduidigheid in het boek te behouden, heeft de redactie ervoor gekozen om de ontwikkelingen vanaf 2005 tot en met 2010 te beschrijven.¹ Op de websites van zowel het WODC als het CBS worden de tabellen gepresenteerd, waarin de cijfers zo ver mogelijk teruggaan. Hierdoor kan het voorkomen dat een volledige tabel niet in druk is opgenomen, maar uitsluitend online is te raadplegen. Zo bevat bijvoorbeeld tabel 3.1 uitsluitend gegevens over jaren vóór 2005, en is daarom niet opgenomen in de gedrukte versie van deze publicatie.

Een andere wijziging met de voorgaande edities van C&R is dat het CBS is overgegaan op een nieuwe classificatie van misdrijven. Binnen de oude classificatie konden sommige misdrijven niet eenduidig onder een hoofdingeling worden ondergebracht, waardoor veel maatschappelijke discussie ontstond. In de nieuwe classificatie zijn alle misdrijven ingedeeld conform de indeling in het Wetboek van Strafrecht. Deze nieuwe indeling heeft voor een aantal hoofdingelingen gevolgen. Zo werden in de oude classificatie ‘vermogensmisdrijven met geweld’ bij de ‘geweldsmisdrijven’ gerekend, in de nieuwe classificatie worden deze misdrijven gerekend onder de vermogensmisdrijven. In bijlage 2 wordt beschreven welke verschuivingen zich hebben voorgedaan van de oude naar de nieuwe delictindeling. In deze editie van C&R zijn de ontwikkelingen beschreven volgens de nieuwe delictindeling van het CBS. Daarnaast is in de tabellenbijlage 4 voor de hoofdstukken 4, 5 en 6 ook de oude delictindeling op hoofdgroep weergegeven. In volgende edities van C&R zal de oude delictindeling uit de tabellenbijlage verdwijnen, en zal alleen de nieuwe delictindeling worden gepresenteerd.

Door de toetreding van de Raad voor de rechtspraak aan C&R is voor deze editie getracht ook te voldoen aan de eerder gedane belofte in C&R om aandacht aan overtredingen te geven. Hierbij kan worden gedacht aan ‘zwartrijden in het openbaar vervoer’, ‘openbare dronkenschap’ en ‘verkeersovertredingen’. Terwijl de misdrijven de basis van de publicatie zijn en in elk hoofdstuk terugkomen, komen overtredingen in een apart hoofdstuk aan bod.² Hoewel overtredingen feitelijk de grootste categorie van strafbare gedragingen vormen, laten de thans beschikbare data een gedetailleerde beschrijving van de overtredingen echter nog niet toe. Het kostenhoofdstuk is uitgebreid door naast de overheidsuitgaven aan

1 In enkele gevallen worden ontwikkelingen vanaf een later jaar beschreven, afhankelijk van de beschikbaarheid van cijfers. Eveneens in enkele gevallen, onder andere in het hoofdstuk ‘Nederland in Internationaal perspectief’, worden ontwikkelingen ook vanaf 1995 beschreven, omdat er zo een beter beeld van de ontwikkeling kon worden weergegeven.

2 Overigens worden op enkele plaatsen in dit boek gegevens inclusief overtredingen gepresenteerd, bijvoorbeeld waar het de tenuitvoerlegging van bepaalde sanctietypen betreft, zoals het aantal Haltwaardige delicten (deze gegevens zijn dan alleen beschikbaar van misdrijven en overtredingen samen). In die gevallen wordt dat expliciet vermeld. In het kostenhoofdstuk zijn ook overtredingen begrepen.

criminaliteit, ook de uitgaven van bedrijven en particuliere instellingen aan veiligheidszorg te beschrijven.

De invoering van een nieuw registratiesysteem bij zowel de politie als het OM heeft gevolgen voor de duiding van de cijfers. Bij de politie is de Basisvoorziening Handhaving (BVH) ingevoerd. Inmiddels is het CBS een nieuwe reeks gestart voor de nieuwe berichtgeving van de politie vanaf 2005 (zie bijlage 3). In de vorige editie van C&R waren cijfers over *gehoorde verdachten* door de politie weergegeven volgens de oude berichtgeving tot en met 2007. In de huidige editie zijn deze gegevens geactualiseerd volgens de nieuwe berichtgeving van 2005 tot en met 2010 (zie hoofdstuk 4). Bij het OM is het Geïntegreerd Processysteem (GPS), dat in de plaats komt van het bedrijfsprocessensysteem COMPAS gefaseerd ingevoerd. In 2009 en 2010 zijn naar verhouding meer binnengekomen zaken (nog) niet geregistreerd dan in voorgaande jaren. Dit heeft invloed op het aantal ingeschreven zaken en vervolgens op de door het OM en de rechter afgedane zaken. De effecten zijn in 2010 groter dan in 2009, omdat in 2010 meer zaken over zijn gegaan naar GPS. Onduidelijk is nog hoe groot bovengenoemde effecten precies zijn en in welke mate ze blijvend zijn (zie hoofdstuk 5 en 6 en bijlage 3).

1.1 Opbouw van de publicatie

De publicatie is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2 (Het Nederlandse strafrechtssysteem) geeft een beschrijving van het Nederlandse strafrechtssysteem en laat zien welke instanties en actoren in dit systeem een rol spelen. Het hoofdstuk kan dienen als referentiekader voor de overige hoofdstukken.

Hoofdstuk 3 (Criminaliteit en slachtofferschap) laat zien hoe vaak burgers en bedrijven slachtoffer worden van verschillende soorten criminaliteit. Verder wordt aandacht besteed aan kenmerken van burgers en bedrijven als slachtoffer, aan de materiële en immateriële gevolgen van slachtofferschap, aan onveiligheidsgevoelens, aan preventiemaatregelen ter voorkoming of als gevolg van criminaliteit en aan het beroep op slachtofferhulp.

Hoofdstuk 4 (Criminaliteit en opsporing) beschrijft de aard en omvang van de door de politie geregistreerde criminaliteit: hoeveel processen-verbaal zijn door de politie opgemaakt, om wat voor misdrijven gaat het, hoeveel zaken zijn opgehelderd? Daarnaast wordt de omvang van het aantal gehoorde en aangehouden verdachten beschreven en wordt een beeld geschetst van de kenmerken van verdachten. In een aparte paragraaf worden de minderjarige verdachten belicht.

Hoofdstuk 5 (Vervolg) gaat een stap verder in de strafrechtsketen en geeft een beschrijving van de instroom en afdoening van strafzaken in eerste aanleg bij het Openbaar Ministerie (OM) en de rechtbanken.

Daarnaast komt de aard van de delicten waarvoor men wordt vervolgd aan bod. Ook hier worden de minderjarigen apart belicht.

Hoofdstuk 6 (Berechting) beschrijft de wijze van afdoening en de opgelegde sancties door de rechter zowel voor het totaal als apart voor de minderjarigen.

Hoofdstuk 7 (Tenuitvoerlegging van sancties) beschrijft de tenuitvoerlegging van verschillende soorten strafrechtelijke sancties (straffen en maatregelen) tegen meerderjarigen en minderjarigen in Nederland. Sancties die ten uitvoer worden gelegd door de verschillende sectoren van de Dienst Justitiële Inrichtingen, Reclassering Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) worden hier belicht.

Hoofdstuk 8 (Overtredingen) beschrijft de keten voor overtredingen. Hierbij is vooral informatie bekend over verkeersovertredingen en (andere) overtredingen die door politie en bijzondere opsporingsdiensten zijn geconstateerd. Een groot deel van de overtredingen die verderop in de keten via bestuursrechtelijke weg worden afgehandeld, blijft vanwege gebrek aan data vooralsnog buiten beeld.

Hoofdstuk 9 (De strafrechtsketen in samenhang) brengt de stromen en ontwikkelingen in de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen bij elkaar en beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen in samenhang. In dit hoofdstuk wordt eveneens apart aandacht besteed aan de minderjarigen.

Hoofdstuk 10 (Kosten van criminaliteit) beschrijft naast de overheidsuitgaven aan criminaliteit, ook de uitgaven van bedrijven en particuliere instellingen aan veiligheidszorg. Hiermee worden de activiteiten bedoeld die tot doel hebben criminaliteit, verloedering en overlast te voorkomen of te bestraffen en het wegnemen van onveiligheidsgevoelens.

Hoofdstuk 11 (Nederland in internationaal perspectief) presenteert de internationale dimensie: hoe is de omvang en ontwikkeling van de criminaliteit en de strafrechtelijke reactie daarop in Nederland, in vergelijking met Europa en enkele landen daarbuiten.

Voor de hoofdstukken 3 tot en met 11 zijn tabellen in een aparte bijlage (bijlage 4) bijeen gezet. De overige bijlagen bevatten een lijst met namen van personen die hebben meegewerkt aan deze editie van C&R (bijlage 1), de in deze publicatie gehanteerde standaardclassificatie misdrijven CBS (bijlage 2), de in deze publicatie gebruikte statistische bronnen (bijlage 3), een overzicht van de in deze publicatie gehanteerde afkortingen (bijlage 5), een stroomschema van de strafrechtsketen en overtredingen (bijlage 6) en een trefwoordenregister (bijlage 7).

1.2 Kanttekeningen

De nadruk ligt in dit boek op misdrijven. Met betrekking tot de categorisering van delicten is in dit boek gekozen voor de nieuwe Standaardclassificatie misdrijven van het CBS (zie bijlage 2). Deze indeling is gebaseerd op wetsartikelen. De consequentie van deze keuze is dat vormen van criminaliteit die zich niet laten definiëren in termen van wetsartikelen, buiten beeld blijven. (Vormen van) georganiseerde criminaliteit, organisatiecriminaliteit, werknemerscriminaliteit, enzovoort vallen eveneens buiten het bereik van dit boek. Waar in dit boek wordt gesproken over ‘rechtbankstrafzaken’ worden zaken bedoeld betreffende misdrijven die door het Openbaar Ministerie of de rechter worden afgedaan.

Voor deze publicatie zijn diverse bronnen gebruikt. Elke bron kent zijn waarde maar ook zijn beperkingen. De uitkomsten van slachtoffer-enquêtes zijn gebaseerd op steekproeven. Daardoor is het bijvoorbeeld niet mogelijk om betrouwbare uitsplitsingen te maken naar minder vaak voorkomende delicttypen, omdat de aantallen in de enquêtes relatief klein zijn. Bovendien zijn de uitkomsten van deze enquêtes gebaseerd op de beleving van misdrijven door individuele slachtoffers. Deze kunnen afwijken van die van politie en justitie. Doordat van ernstige delicten waarschijnlijk vaker aangifte wordt gedaan dan van minder ernstige delicten, zullen de minder ernstige delicten over het algemeen beter door slachtofferenquêtes in beeld worden gebracht dan door de statistieken van de politie. Delicten waarbij geen directe slachtoffers vallen of hoeven te vallen (de zogenoemde ‘slachtofferloze delicten’), zoals drugshandel of rijden onder invloed, worden via slachtofferenquêtes in het geheel niet waargenomen. Voor het in beeld krijgen van dit soort delicten is de CBS-Politiestatistiek van waarde.

Cijfers die afkomstig zijn uit de registratie van politie en justitie kennen echter ook beperkingen. Ten eerste hebben ze alleen betrekking op de feiten of zaken die de betreffende instantie registreert. Zo zal de politie vernielingen of diefstallen die niet worden aangegeven, niet registreren. Hetzelfde geldt voor ‘slachtofferloze’ delicten, zolang de politie deze delicten niet op het spoor komt. Dit laatste geeft al aan dat ook het beleid en de technische mogelijkheden van de betrokken instanties invloed op de cijfers kunnen hebben. Als de politie meer aandacht besteedt aan alcoholgebruik van automobilisten of op dit gebied nieuwe opsporingsmethoden gaat hanteren, kan dit mogelijk invloed hebben op het aantal geregistreerde misdrijven. Ontwikkelingen in de criminaliteitscijfers moeten derhalve niet alleen worden verklaard uit ontwikkelingen in de criminaliteit, maar dienen tevens te worden geïnterpreteerd tegen de achtergrond van mogelijke veranderingen in gedrag rond aangifte en in beleid op het gebied van registratie en vervolging. Dit geldt ook verderop in de strafrechtelijke keten, bijvoorbeeld bij de ontwikkelingen in gegevens over vervolging en berechting. Ten tweede kunnen er verschillen in definities

optreden tussen verschillende bronnen, waardoor uitkomsten niet altijd exact vergelijkbaar zijn.³ Voor een volledig beeld van de voornaamste kenmerken en beperkingen van de in deze publicatie gehanteerde bronnen wordt verwezen naar bijlage 3.

Ten slotte is ook in deze editie van C&R voortgebouwd op voorgaande edities. Hierdoor komt het voor dat nog (dankbaar) gebruik is gemaakt van tekstgedeelten van auteurs van voorgaande edities.

3 In deze publicatie wordt voor het onderdeel vervolging en berechting gebruikgemaakt van de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken, waarbij de primaire bronsystemen COMPAS en GPS worden bevroegd. Het Parket-Generaal (PaG) hanteert een beleidsinformatiesysteem (OMDATA), waarin zowel COMPAS- als GPS-zaken zijn verwerkt. Definitieverschillen, verschillen in meetmomenten en bevragingwijze kunnen verschillen in de uitkomsten van CBS en PaG tot gevolg hebben (zie bijlage 3).

2 Het Nederlandse strafrechtssysteem

J.B.J. van der Leij

Het strafrechtssysteem is het geheel van instellingen dat belast is met de handhaving van het strafrecht in Nederland, ofwel met de strafrechtspleging. Deze bestaat uit de fasen van opsporing, vervolging, berechting en tenuitvoerlegging van opgelegde straffen en maatregelen. Daarnaast kunnen – buiten de eigenlijke strafrechtspleging om – tegenwoordig bepaalde bestuursorganen strafbeschikkingen uitvaardigen ter handhaving van bestuurlijke ordeningswetgeving. Het aantal wetten dat voorziet in door bestuursorganen op te leggen sancties is de afgelopen jaren sterk toegenomen en daarom reden om in dit hoofdstuk ook kort aandacht te besteden aan deze bestuursrechtelijke handhavingsmechanismen. Verder wordt hieronder in een voetnoot een opsomming gegeven van enkele relevante nieuwe of gewijzigde regelingen betreffende 2010.¹

Het hoofdstuk begint in paragraaf 2.1 met een omschrijving van enkele begrippen en actoren die centraal staan binnen de strafrechtspleging. In de daaropvolgende paragrafen komen de opsporingsfase, inclusief een korte beschrijving over de bestuurlijke handhaving (paragraaf 2.2), de fase van de vervolging (paragraaf 2.3), van de berechting (paragraaf 2.4) en die van de tenuitvoerlegging (paragraaf 2.5) aan bod. In paragraaf 2.6 worden nog enkele andere belangrijke actoren en instellingen besproken die, op indirecte wijze, ook betrokken zijn bij het functioneren van de strafrechtspleging.

2.1 Centrale begrippen en personen in de strafrechtspleging

Deze paragraaf gaat allereerst kort in op de begrippen ‘strafbaar feit’ en ‘straf(proces)recht’. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de verdachte, het slachtoffer, de getuige en de deskundige.

1 Overzicht relevante nieuwe of gewijzigde regelingen 2010:
Wet deskundige in strafzaken, *Stb.* 2009, 33, in werking getreden op 1 januari 2010;
Aanwijzing Halt-afdoening, *Stcrt.* 2009, 19365 (2009A023), in werking getreden op 1 januari 2010;
Aanwijzing administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften, *Stcrt.* 2010, 2962 (2010A006), in werking getreden op 1 april 2010;
Aanwijzing elektronisch toezicht, *Stcrt.* 2010, 8001 (2010A008), in werking getreden op 1 juni 2010;
Aanwijzing advies, toezichten naleving van voorwaardelijke sancties, *Stcrt.* 2010, 8767 (2010A013), in werking getreden op 1 juli 2010;
Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast, *Stb.* 2010, 325, in werking getreden op 1 september 2010;
Aanwijzing TBS met voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging dwangverpleging, *Stcrt.* 2010, 14627 (2010A021), in werking getreden op 1 oktober 2010;
Aanwijzing bestrijding van voetbalvandalisme en -geweld, *Stcrt.* 2010, 16600 (2010A023), in werking getreden op 1 november 2010.

2.1.1 Strafbaar feit en het straf(proces)recht

De term ‘strafbaar feit’ is onlosmakelijk verbonden aan het begrip ‘criminaliteit’, dat verwijst naar alle soorten menselijke gedragingen die door de wetgever strafbaar zijn gesteld. Een strafbaar feit is een gedraging (een combinatie van doen en nalaten) waarop een straf is gesteld (strafbedreiging) en dat aanleiding kan geven tot een strafvervolgning. Strafbare feiten worden ook wel *delicten* genoemd en zijn beschreven in het Wetboek van Strafrecht en in bijzondere wetten, bijvoorbeeld in de Wegenverkeerswet 1994, de Opiumwet, de Wet wapens en munitie en de Wet op de economische delicten.

Er wordt een onderscheid gemaakt in soorten strafbare feiten, namelijk *misdrijven* en *overtredingen*.² Overtredingen zijn relatief lichte feiten, misdrijven zijn ernstigere feiten.³ Voorbeelden van misdrijven zijn verkrachting, mishandeling, inbraak en diefstal. Openbare dronkenschap en rijden zonder rijbewijs zijn voorbeelden van overtredingen. De wet geeft steeds aan of er sprake is van een misdrijf of van een overtreding.⁴ De commune strafbare feiten staan omschreven (gecodificeerd) in Boek II (misdrijven) en Boek III (overtredingen) van het Wetboek van Strafrecht (Sr).⁵ Bij de bijzondere wetten is vaak voor een andere indeling gekozen, waarbij in een specifieke bepaling het onderscheid tussen misdrijven en overtredingen is neergelegd.⁶

Voor alle strafbare feiten geeft de wet aan welke straf maximaal kan worden opgelegd. Elk delict heeft een eigen wettelijk strafmaximum. De rechter mag niet zwaarder straffen dan dit specifieke maximum.⁷ Natuurlijk kan de rechter wel een lagere straf opleggen. De absolute ondergrens wordt gevormd door het rechterlijk pardon, dit wil zeggen dat de rechter de mogelijkheid heeft om bij een veroordeling in het geheel geen straf (of maatregel) op te leggen. Wordt er wel een straf opgelegd, dan geldt voor een aantal strafsoorten een algemeen wettelijk strafminimum.⁸

Het geheel van strafbare feiten en de daarbij behorende strafbedreigingen wordt ook wel het *materiële strafrecht* genoemd. De strafbaar gestelde gedragingen en de manier waarop de overheid daarop reageert, zijn

- 2 Vroeger, dat wil zeggen vóór 1886, bestond er een driedeling in strafbare feiten, namelijk misdrijven, wanbedrijven en overtredingen.
- 3 Een onderliggend criterium op basis waarvan het ene delict als een misdrijf en het andere als een overtreding kan worden gekwalificeerd lijkt niet te bestaan. Voortvloeiend uit het onderscheid zijn wel enkele verschillen te duiden. Zo kan voor een overtreding geen gevangenisstraf worden opgelegd, enkel hechtenis.
- 4 De wet geeft geen definitie van de begrippen overtreding en misdrijf.
- 5 Met het *commune* strafrecht wordt bedoeld het ‘gewone’ strafrecht, in tegenstelling tot het bijzondere strafrecht, zoals het economisch of het fiscale strafrecht.
- 6 Voor een uitgebreide behandeling van overtredingen wordt verwezen naar hoofdstuk 8.
- 7 Voor een aantal strafsoorten bestaat er ook een algemeen (en absoluut) geldend wettelijk strafmaximum. Dit betreft alle hoofdstraffen, zijnde gevangenisstraf, hechtenis, taakstraf en geldboete. Voor minderjarigen zie art. 77s Sr.
- 8 Voor alle hoofdstraffen, behalve voor de taakstraf, geldt een algemeen wettelijk strafminimum; zie paragraaf 2.5.

neergelegd in de wet. ‘Geen feit is strafbaar dan uit kracht van een daaraan voorafgegane wettelijke strafbepaling’, aldus artikel 1 lid 1 Sr. Dit artikel wordt beschouwd als de formulering van het aan het Nederlandse strafrecht ten grondslag liggende legaliteitsbeginsel. Dit houdt in dat in het Nederlandse strafrecht niemand veroordeeld kan worden voor een feit dat niet bij wet strafbaar is gesteld. Bovendien is een feit alleen strafbaar als het op het moment dat het plaatsvond volgens de wet een strafbaar feit was. De wetgever mag niet met terugwerkende kracht feiten strafbaar stellen (art. 1 lid 2 Sr).

Naast het materiële strafrecht kennen we het *formele strafrecht*, oftewel het strafprocesrecht. Het formele strafrecht is beschreven in het Wetboek van Strafvordering (Sv) en regelt op welke wijze en door welke personen en instanties wordt onderzocht of een strafbaar feit is begaan en door wie en op grond van welke maatstaven wordt beslist over de strafrechtelijke sancties die kunnen volgen op een bewezen strafbaar feit. De processuele benadering van het legaliteitsbeginsel is geformuleerd in het eerste artikel van het Wetboek van Strafvordering en luidt: ‘Strafvordering vindt alleen plaats op de wijze bij de wet voorzien.’ Het legaliteitsbeginsel bindt de overheid aan de wet als het gaat om het inbreuk maken op de rechten en vrijheden van de burgers. In artikel 1 Sv is dit uitgewerkt voor het strafproces, hetgeen bijvoorbeeld betekent dat de rechter uitsluitend een door de wet omschreven straf mag opleggen.

Zowel het materiële als het formele strafrecht is nodig om een bijdrage te leveren aan de veiligheid van individuele burgers en van de samenleving als geheel. De bevordering van de veiligheid is in een rechtsstaat niet absoluut, maar staat in het teken van het garanderen van de vrijheid van burgers. Daarom moet tegelijkertijd sprake zijn van bescherming tegen willekeurige strafvervolgning.

2.1.2 De verdachte

Een verdachte is iemand tegen wie op grond van feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit bestaat (art. 27 Sv). In het strafrecht wordt de verdachte geacht onschuldig te zijn (*praesumptio innocentiae*) totdat een rechter definitief een uitspraak heeft gedaan en hij schuldig is bevonden. Daarom wordt de term ‘verdachte’ gebruikt. Door de invoering van de Wet OM-afdoening is het niet langer alleen aan de rechter overgelaten om de schuld van de verdachte vast te stellen. Ook de officier van justitie zal voorafgaande aan een OM-strafbeschikking de schuld van de verdachte moeten hebben vastgesteld, anders kan geen strafbeschikking worden opgelegd.⁹ De meeste verdachten zijn natuurlijke personen, maar ook een rechtspersoon kan verdachte zijn.

9 De Wet OM-afdoening wordt verder besproken in paragraaf 2.3.3.

Om als verdachte te kunnen worden aangewezen, moet sprake zijn van een vermeend strafbaar feit én van een redelijk vermoeden van schuld van de betrokkene aan dat vermeende strafbare feit. Het vermoeden moet blijken uit feiten of omstandigheden, zoals getuigenverklaringen. De formele verdenking betekent dat tegen een verdachte dwangmiddelen, zoals aanhouding voor verhoor, kunnen worden toegepast. In beginsel mogen tegen een persoon tegen wie (nog) geen redelijk vermoeden van schuld bestaat géén strafrechtelijke dwangmiddelen worden toegepast. De Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden (Wet BOB) vormt hierop echter een uitzondering. Voor wat betreft de dwangmiddelen van stelselmatige observatie, infiltratie, opnemen van vertrouwelijke communicatie en opnemen van telecommunicatie mogen deze ook worden uitgeoefend tegen personen die (nog) geen verdachte zijn in bovengenoemde zin.

In dat geval spreekt men ook wel van ‘vroegverdachten’.

Een verdachte kan ook bepaalde rechten in het strafproces uitoefenen. Zo hoeft een verdachte niet mee te werken aan zijn eigen veroordeling door het afleggen van een verklaring. Een verdachte heeft het recht om te zwijgen. Voor de aanvang van het verhoor moet een verdachte hierop worden gewezen. Andere rechten van een verdachte zijn het recht op bijstand door een raadsman,¹⁰ het recht om te worden gehoord en het recht op kennisneming van de processtukken. Een verdachte heeft verder recht op behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Wordt deze termijn overschreden, dan kan dat leiden tot strafvermindering of zelfs tot verval van het recht tot vervolging. Personen die ten onrechte verdachte zijn geweest en daarvan nadeel hebben ondervonden, kunnen een beroep doen op schadevergoeding door de overheid.¹¹

2.1.3 *Het slachtoffer*

De meeste slachtoffers van strafbare feiten zijn burgers. Maar ook bedrijven en instellingen kunnen slachtoffer zijn. In het strafproces was de rol van het slachtoffer lange tijd beperkt tot die van getuige en/of aangever. Voor bepaalde ernstige misdrijven bestaat sinds 1 januari 2005 voor

- 10 In beginsel kiest de verdachte zelf de raadsman (art. 38 lid 1 Sv). Naast de gekozen raadsman bestaat de toegevoegde raadsman, die door de Staat wordt betaald en op wie de verdachte recht heeft als hij voor een bepaalde tijd van zijn vrijheid wordt beroofd in het kader van het onderzoek (art. 40 e.v. Sv). De raadsman geeft juridische en morele bijstand aan de verdachte, komt op voor diens belangen en is woordvoerder van de verdachte. De relatie tussen de verdachte en zijn raadsman is een vertrouwensrelatie en daarom is de raadsman verplicht tot geheimhouding van alles wat hem in die hoedanigheid door zijn cliënt wordt toevertrouwd. Ook hoeft hij daarover in rechte niet te getuigen (art. 218 Sv).
- 11 Het Wetboek van Strafvordering kent enkele voorzieningen voor schade die het gevolg is van de strafvorderlijke activiteiten. Een ervan is de schadevergoeding aan ex-verdachten. Een verdachte die in voorlopige hechtenis heeft gezeten zonder dat er een straf of een maatregel is opgelegd, of voor een feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten, heeft recht op een vergoeding van geleden schade. Behalve vermogensschade (verlies van inkomsten als gevolg van detentie) kan ook immateriële schade vergoed worden. Verder kent het Wetboek van Strafvordering de proceskostenvergoedingsregeling, de vergoedingsregeling voor de kosten bij voeging door een benadeelde partij en de kostenvergoedingsregeling in verband met bevelen van justitiële autoriteiten tot uitlevering of overbrenging van voorwerpen.

slachtoffers een 'spreekrecht'.¹² In gevallen van ernstig persoonlijk slachtofferschap, zoals in zedenzaken, kan de schade ook een sterke emotionele (immateriële) component hebben. Een slachtoffer of diens nabestaande kan op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die het ten laste gelegde feit heeft teweeggebracht. Het spreekrecht betekent overigens niet dat het slachtoffer medebeslissingsrecht heeft gekregen in de afdoening van 'zijn' strafzaak. Op basis van de 'Wet Versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces' heeft het slachtoffer onder andere recht op informatie over de strafrechtelijke procedure tegen de verdachte, recht op correcte bejegening, recht op informatie over de mogelijkheden van schadevergoeding in het kader van het strafproces, recht op kennisneming van processtukken, recht op toevoegen van stukken aan het procesdossier en recht op bijstand door een raadsman en op een tolk.¹³

Een slachtoffer van een misdrijf kan worden bijgestaan door het Bureau Slachtofferhulp. Slachtoffers van seksuele en andersoortige geweldsmisdrijven kunnen via de 'Wet op de rechtsbijstand' een beroep doen op een advocaat (zie art. 1 lid 1 onder *f* Wet op de rechtsbijstand).

Het slachtoffer kan op verschillende manieren vergoeding krijgen voor geleden materiële of immateriële schade. Het slachtoffer kan zich in het strafproces als 'benadeelde partij' voegen, om zodoende schadevergoeding van de dader te eisen. De strafrechter kan ook uit zichzelf de verdachte tot een schadevergoeding veroordelen: de schadevergoedingsmaatregel. Bovendien kan de rechter bij wijze van bijzondere voorwaarde een schadevergoeding opleggen of de storting van een som geld bevelen aan een instelling die de belangen van slachtoffers behartigt. Verder komt het slachtoffer soms in aanmerking voor een uitkering door een schadefonds. Ten slotte kan het slachtoffer schadevergoeding eisen via een procedure bij de civiele rechter.

2.1.4 De getuige

Personen die iets kunnen verklaren omtrent een (vermeend) strafbaar feit of over de persoon van de verdachte kunnen als getuige worden gehoord in het strafproces. Zonder getuigenverklaringen zijn de opsporing en de vervolging vaak uitermate moeilijk. Dat maakt getuigen tot belangrijke deelnemers in het strafproces. Maar een getuige is méér dan enkel een instrument bij de waarheidsvinding en in de afdoening van een strafzaak. Getuigen kunnen zelfstandige procesrechtelijke belangen hebben die soms niet stroken met de belangen van andere deelnemers in het strafproces. Dit heeft in de afgelopen jaren binnen de strafrechtspleging

¹² Op 1 januari 2005 trad de 'Wet invoering van spreekrecht voor slachtoffers en nabestaanden' in werking.

¹³ Per 1 januari 2011 is de 'Wet Versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces' in werking getreden. Dit is een wet van 17 december 2009, *Stb.* 2010, 1. Bijgaand is ook een nieuwe Aanwijzing slachtofferzorg (2010A029) per 1 januari 2011 in werking getreden, zie *Stcrt.* 2010, 20476.

geleid tot een differentiatie in soorten getuigen.¹⁴ Dit heeft weer geleid tot regelgeving omtrent bedreigde en afgeschermd getuigen, maatregelen ter bescherming van getuigen en toezeggingen aan getuigen die tevens verdachte of reeds veroordeeld zijn.

Het inschakelen van getuigen door de rechter-commissaris (r-c),¹⁵ de officier van justitie, de verdachte en de zittingsrechter is geregeld in het Wetboek van Strafvordering.¹⁶ Daarbij hebben getuigen in de regel een verschijnings- en een spreekplicht. Van dat laatste kunnen getuigen zich echter in bepaalde gevallen verschonen. In dat geval hoeven zij geen verklaring af te leggen of bepaalde vragen te beantwoorden. De wetgever heeft 3 soorten verschoningsrechten erkend. Ten eerste kunnen de naasten van de verdachte zich verschonen, ten tweede mag de getuige zwijgen die in geval van spreken zichzelf of zijn naasten aan het gevaar van een strafrechtelijke veroordeling zou blootstellen, en ten derde heeft een aantal beroepsbeoefenaren een verschoningsrecht.¹⁷

2.1.5 De deskundige

Een van de getuige te onderscheiden persoon die door de rechter (of de r-c), de officier van justitie of de verdachte kan worden ingeschakeld, is de deskundige. De rechter kan, met het oog op de waarheidsvinding, behoefte hebben aan het oordeel van een expert, bijvoorbeeld een reclaseringswerker, een technicus, een ballistische deskundige, een financieel deskundige, een psychiater of een psycholoog. Soms is de rechter verplicht een deskundige in te schakelen, bijvoorbeeld als de rechter tbs wil opleggen. De deskundige kan ook in het voorbereidend onderzoek of ter terechtzitting worden gehoord.

Met de Wet deskundigen in strafzaken krijgt de deskundige een eigen positie binnen het strafproces(recht).¹⁸ Uit deze wet, die per 1 januari 2010 van kracht is, komt tevens het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) voort.¹⁹ Dit register is bedoeld om de kwaliteit van de inbreng van deskundigen tijdens de rechtspleging te vergroten. Dit register sluit

14 Soorten getuigen die in de regelgeving en rechtspraak naar voren komen zijn onder meer slachtoffergetuigen, andere kwetsbare getuigen (onder wie kinderen en personen met een verstandelijke beperking), anonieme getuigen en kroongetuigen.

15 De rechter-commissaris (r-c) is een onderzoeksrechter van een rechtbank. Een gerechtelijk vooronderzoek (GVO) wordt door deze rechter ingesteld. De waarde van een GMO is dat onpartijdig en objectief onderzoek kan worden uitgevoerd in een vroeg stadium van de strafzaak. In de loop der jaren is het GMO echter onder druk komen te staan. Zo bleek het OM de tussenkomst van een r-c in het kader van een GMO vaak niet zozeer te willen om onderzoek te verrichten, maar om de onderzoeksrechter in staat te stellen bepaalde dwangmiddelen toe te passen, waartoe het OM zelf geen bevoegdheid had. Met de invoering van de Wet herziening gerechtelijk vooronderzoek (Stb. 1999, 243) is het GMO wel gehandhaafd, maar is de verplichte tussenkomst van een r-c in het kader van een GMO behoorlijk teruggebracht.

16 Het horen van getuigen door de politie is in Nederland niet wettelijk geregeld.

17 Hierbij moet onder andere gedacht worden aan advocaten en artsen, die tevens een geheimhoudingsplicht hebben. Overigens is het verschoningsrecht niet altijd gekoppeld aan een geheimhoudingsplicht. Zo is een familielid van de verdachte die zich kan verschonen, daartoe niet wettelijk verplicht.

18 Wet van 22 januari 2009, Stb. 2009, 33.

19 Zie www.deskundigenregister.nl.

het inschakelen van andere dan gerechtelijke deskundigen overigens niet uit. Zo kan de verdachte zelf tegenonderzoek laten verrichten en ook deskundigen laten horen.

2.2 Opsporing en bestuurlijke handhaving

Het opsporingsonderzoek begint als de politie of een opsporingsambtenaar kennisneemt van een vermoedelijk gepleegd strafbaar feit. De politie maakt onderscheid tussen strafbare feiten die de politie zelf constateert ('haaldelicten')²⁰ en strafbare feiten die door burgers (getuigen) en bedrijven worden gemeld²¹ en aangegeven ('brenghdelicten').

Opsporingsambtenaren zoeken naar sporen, horen getuigen en slachtoffers, houden verdachten aan en leggen alle gegevens schriftelijk vast in een proces-verbaal.

De eindverantwoordelijkheid voor de opsporing ligt bij het Openbaar Ministerie (OM) (zie paragraaf 2.3). De officier van justitie geeft leiding aan het opsporingsonderzoek. Om dit onderzoek goed te kunnen doen, kan het voor de politie nodig zijn om bepaalde dwangmiddelen toe te passen. Dat zijn bevoegdheden waarmee inbreuk wordt gemaakt op de vrijheden van personen en waartoe de toestemming van de officier van justitie en in bepaalde gevallen van de rechter-commissaris nodig is. Voorbeelden van dwangmiddelen zijn huiszoeking, het af luisteren van de telefoon, onderzoek aan kleding of het in beslag laten nemen van voorwerpen die als bewijsmiddel kunnen dienen. De wet geeft precies aan wanneer welk dwangmiddel mag worden toegepast. Belangrijke dwangmiddelen die de politie kan toepassen zijn aanhouding, ophouden voor onderzoek (maximaal 6 uur) en in verzekeringstelling (maximaal 6 dagen) als het belang van het onderzoek dat vereist.²²

Een bevel tot in verzekeringstelling wordt alléén verleend bij zwaardere strafbare feiten, waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan (zie art. 67 Sv). Na zijn aanhouding moet een verdachte binnen uiterlijk 3 dagen en 15 uur worden voorgeleid aan de rechter-commissaris. Als de officier van justitie een verdachte nog langer vast wil houden, moet hij bij de rechter-commissaris de in bewaringstelling vorderen. Hierdoor kan een verdachte nog eens 14 dagen worden vastgehouden. Binnen de termijn van de in bewaringstelling kan de politie nader onderzoek doen naar de feiten waarop de verdenking is gebaseerd. Verder kan binnen die termijn de officier van justitie aan de (raadkamer²³ van de) rechtbank vragen

20 Door ontdekking op heterdaad of door zelf gericht onderzoek te doen.

21 Inclusief anonieme meldingen.

22 Voorbeelden hiervan zijn: het nader horen van een verdachte, de confrontatie van getuigen met de verdachte, het opsporen van een medeverdachte zonder dat de verdachte de gelegenheid heeft hem in te lichten of het achterhalen of verifiëren van de identiteit van een verdachte.

23 Voor een aantal gevallen, zoals bezwaarschrift tegen vervolging, hoger beroep tegen beslissingen van de r-c, heeft de wetgever een aparte rechterlijke voorziening ontworpen, de zogeheten raadkamerprocedure (zie art. 21 e.v. Sv).

gevangenhouding van een verdachte te bevelen. De duur van de gevangenhouding is maximaal 90 dagen.²⁴

2.2.1 De politie

De Nederlandse politie is georganiseerd in 25 regionale korpsen en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). Een regionaal politiekorps is weer onderverdeeld in districten. Districten zijn doorgaans weer opgedeeld in basiseenheden. De taken en samenstelling van de Nederlandse politie zijn wettelijk geregeld in de Politiewet 1993. De hoofdtaken zijn enerzijds het handhaven van de openbare orde en veiligheid en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven en anderzijds de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (opsporen en oplossen van strafbare feiten).²⁵

De politie moet volgens artikel 2 van de Politiewet haar taak uitoefenen 'in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels'. Het OM oefent het gezag uit over de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en het verrichten van taken ten behoeve van justitie.²⁶ Voor zover het gaat om het handhaven van de openbare orde in de gemeente en het verlenen van hulp is de burgemeester het bevoegde gezag. De politie heeft bij de vervulling van haar taak dus met 2 gezagsdragers te maken. Hoewel er formeel een strikte scheiding is, overlappen deze taken in de praktijk. Daarom overleggen de burgemeester, de officier van justitie en het hoofd van het regionale politiekorps (de korpsbeheerder) regelmatig in het zogeheten driehoeksoverleg (zie art. 14 Politiewet). Het KLPD houdt onder meer toezicht op het verkeer op de rijkswegen en op het scheepvaart- en vliegverkeer. Ook zorgt het KLPD voor de bewaking van de leden van het Koninklijk Huis en levert specialistische ondersteuning en materiaal. Het KLPD telt 10 diensten, waaronder de Dienst Verkeerspolitie, de Dienst Spoorwegpolitie, de Dienst Waterpolitie, de Dienst Nationale Recherche en de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging.²⁷

24 In het geval de verdenking een terroristisch misdrijf betreft kan de duur van het bevel tot gevangenneming of gevangenhouding na 90 dagen gedurende ten hoogste 2 jaren worden verlengd met periodes die een termijn van 90 dagen niet te boven gaan.

25 In opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie worden thans voorbereidingen getroffen om de bestaande 26 politiekorpsen te vervangen door 1 nationale politie met 10 regionale eenheden. Zie hierover bijvoorbeeld het 'Uitvoeringsprogramma Vorming Nationale Politie', Den Haag, 31 maart 2011, Ministerie van Veiligheid en Justitie. Ook in de nieuwe plannen blijft de burgemeester de politie aansturen als het gaat om handhaving van de openbare orde en de officier van justitie blijft de politie aansturen met betrekking tot de opsporing. Per gebied komt er een zogenoemde 'regioburgemeester' (zijnde de burgemeester van de grootste gemeente).

26 Tot het aantreden van het kabinet-Rutte was de Minister van Binnenlandse Zaken verantwoordelijk voor de Nederlandse politie als geheel. Nu is dat de Minister van Veiligheid en Justitie, die ook korpsbeheerder van het KLPD is en in die hoedanigheid deelneemt aan het korpsbeheerdersberaad.

27 Zie o.a. www.politie.nl/KLPD/organisatieonderdelen/.

2.2.2 De Koninklijke Marechaussee

Naast de civiele politie kent Nederland politie met een militaire status: de Koninklijke Marechaussee. De (onder)officieren en andere militairen van de Koninklijke Marechaussee zijn opsporingsambtenaren met een beperkte taak. Zij mogen alleen optreden in gevallen die door de Minister van Veiligheid en Justitie²⁸ in overeenstemming met de Minister van Defensie zijn bepaald (zie art. 141 sub c Sv). De taken van de Koninklijke Marechaussee bestaan uit civiele en militaire taken. De Koninklijke Marechaussee behoort tot de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie. Een van de civiele taken is de beveiliging van Nederlandse luchthavens. Onder de militaire taken van de Koninklijke Marechaussee valt onder andere de uitvoering van de politietaak voor de Nederlandse strijdkrachten.

2.2.3 De bijzondere opsporingsdiensten

Naast de politie hebben ook bijzondere opsporingsdiensten de bevoegdheid tot opsporing van strafbare feiten. De bijzondere opsporingsdiensten (BOD) vallen onder verschillende ministeries en hebben een specifieke opsporingstaak op het beleidsterrein waarvoor de betrokken minister verantwoordelijk is. Er zijn 4 bijzondere opsporingsdiensten: de Algemene Inspectiedienst van het voormalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (AID) thans (2011) ondergebracht bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst van het ministerie van Financiën (FIOD-ECD), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SIOD) en de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het voormalige ministerie van VROM, thans ondergebracht bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu, voorheen het ministerie van VROM (VROM-IOD).²⁹ De betrokken minister is verantwoordelijk voor het beheer van de dienst en het algemene handhavingsbeleid van de wetten waarmee de dienst te maken heeft. Tegelijkertijd heeft de officier van justitie het gezag over de bij de diensten werkzame opsporingsambtenaren.

Medewerkers van de BOD waren voorheen buitengewone opsporingsambtenaren. Sinds de inwerkingtreding van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten op 1 juni 2007 is aan de opsporingsambtenaren van de BOD een algemene opsporingsbevoegdheid toegekend en werken zij nu onder het gezag van het Functioneel Parket van het OM. Ten slotte bestaan er

28 Hoewel er meerdere betekenissen toe te kennen zijn aan de term 'Justitie', wordt hier bedoeld de rechtshandhaving door de overheid.

29 Zie de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten, in werking getreden op 1 juni 2007 (Wet van 29 mei 2006, *Stb.* 2006, 285).

ook nog de zogeheten buitengewone opsporingsambtenaren, die geen deel uitmaken van de politieorganisatie (zie art. 142 Sv).³⁰

2.2.4 De Rijksrecherche

De Rijksrecherche is een kleine opsporingsdienst met een speciale taak die direct onder de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van het College van procureurs-generaal van het OM valt. De Rijksrecherche is onder meer belast met onderzoeken binnen het ambtelijke apparaat en het politieapparaat.³¹ Zo kan de Rijksrecherche worden ingeschakeld als het vermoeden bestaat dat ambtenaren in functie strafbare feiten hebben gepleegd. Daarnaast wordt de Rijksrecherche altijd ingeschakeld als er gewonden of doden zijn gevallen na vuurwapengebruik door de politie. Ook als gedetineerden zijn overleden in de gevangenis stelt de Rijksrecherche een onderzoek in.

2.2.5 Afhandeling door de politie

Het horen of aanhouden van een verdachte leidt niet vanzelfsprekend in alle gevallen tot verdere vervolging. De politie kan namelijk besluiten om zaken zelf af te doen. De politie hanteert de volgende wijzen van afdoening: sepot, transactie of – bij minderjarigen – verwijzing naar een Halt-bureau voor een Halt-afdoening of verwijzing naar een Bureau Jeugdzorg (BJZ). Ten slotte kan de politie een jeugdige pleger ernstig vermanend toespreken, waarna hij of zij weer vrijuit gaat. Een vermaning kan op het politiebureau of elders plaatshebben. Ook kan de politie de ouders van de minderjarige informeren. Deze handelwijze staat in de praktijk bekend als een ‘politiesept’.³² Deze kan ook bij meerderjarigen voorkomen. Een *politiesept* heeft voor de persoon in kwestie geen strafrechtelijke consequenties. Er wordt geen proces-verbaal opgemaakt en er komt geen vervolging. Eventueel maakt de politie een aantekening in het bedrijfsprocessen-systeem van het korps. Die aantekening kan dan wel een rol spelen in de besluitvorming bij een nieuw contact van de persoon met de politie. Een opsporingsambtenaar kan een zaak ook afdoen met een *politietransactie*.³³ De vervolging blijft dan achterwege nadat aan een gestelde voorwaarde is voldaan. Die voorwaarde is meestal de betaling van een geldsom. Bij overtredingen kan een dergelijke schikking aan iedereen worden aangeboden; bij (een beperkt aantal) misdrijven alleen aan strafrechtelijk meerderjarige personen, bijvoorbeeld in geval van een

30 In deze categorie vallen onder anderen belastingambtenaren die niet behoren tot de FIOD-ECD.

31 Zie o.a. de Aanwijzing taken en inzet rijksrecherche, *Stcrt.* 2006, 124.

32 Hierbij is juridisch sprake van een (voorwaardelijke) sepotbevoegdheid door de politie onder verantwoordelijkheid van het OM.

33 De tot transactie gerechtigde opsporingsambtenaren worden aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. Hun transactiebevoegdheid is afgeleid van die van het OM.

eenvoudige winkeldiefstal.³⁴ Vanaf 1 april 2010 hebben politieagenten, opsporingsambtenaren van de Koninklijke Marechaussee en buitengewone opsporingsambtenaren³⁵ de bevoegdheid om voor bepaalde overtredingen een (politie)strafbeschikking op te leggen. De politiestrafbeschikking is in 2010 gefaseerd ingevoerd en zal waarschijnlijk de politie-transactie geheel gaan vervangen.

De politie kan een jeugdige dader ter afhandeling verwijzen naar een Halt-bureau. Bij deze wijze van afdoening, via Halt ('Het ALternatief'), is in feite ook sprake van een voorwaardelijk sepot, toegepast door de politie onder de verantwoordelijkheid van het OM. De voorwaarden voor een verwijzing naar een Halt-bureau zijn dat het moet gaan om een bekende verdachte en een zogeheten 'first offender' (wel mag de verdachte éénmaal eerder bij Halt zijn geweest), die instemt met de verwijzing. De strafbare feiten die voor een Halt-project in aanmerking komen, zijn vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur.³⁶ Het gaat hierbij vooral om minder zware vergrijpen, zoals vernieling, brandstichting met geringe schade, winkeldiefstal met geringe buit, vuurwerkdelicten of zwartrijden in het openbaar vervoer.

Deelname aan een Halt-project kan door een door de officier van justitie aangewezen opsporingsambtenaar aan een jeugdige en bekende verdachte worden voorgesteld. Het uitgangspunt bij de afdoening via Halt is dat de jeugdige dader de schade die hij heeft aangericht moet herstellen of betalen. Een Halt-afdoening wordt niet voorafgegaan door een uitspraak van de (kinder)rechter of een strafbeschikking en is daarom juridisch gezien géén sanctie. De betrokken jeugdige kan op deze manier een strafblad voorkomen.

Een Halt-afdoening is geslaagd wanneer de jongere de afspraken die zijn gemaakt met het Halt-bureau nakomt. Dit wordt doorgegeven aan de politie en de zaak wordt geseponeerd. Wanneer de jongere zich niet aan de afspraken houdt, stuurt de politie het proces-verbaal echter naar de officier van justitie. Deze beslist over de verdere afhandeling van de zaak.³⁷

34 De Aanwijzing politietransactie inzake eenvoudige diefstal en verduistering (2009A015, *Stcrt.* 2009, 116) is per 1 juli 2011 vervallen.

35 Hier onder vallen bijvoorbeeld handhavers in dienst van de gemeente, boswachters, treinconducteurs en controleurs van busmaatschappijen.

36 Zie Besluit van 15 september 2010 houdende wijziging van het Besluit aanwijzing Halt-feiten (van 25 januari 1995, laatstelijk verlengd tot 1 januari 2010), *Stcrt.* 2010, 14200 en in werking getreden op 1 oktober 2010. In dit wijzigingsbesluit is een bijstelling gegeven van wat tot Halt-waardige feiten kan worden gerekend (vergelijk *Kamerstukken II* 2005/06, 28 741, nr. 15). Zie ook de nieuwe Aanwijzing Halt-afdoening, in werking getreden op 1 januari 2010, *Stcrt.* 2009, 19365.

37 In dit verband kan gewezen worden op het Justitieel Casusoverleg-jeugd (JCO-jeugd) waarin individuele zaken van jongeren tussen de 12 en 18 jaar die met de politie in aanraking zijn gekomen worden besproken. Doorgaans komen hier alleen de zaken aan de orde die door de officier van justitie worden afgedaan, met andere woorden: geen Halt-zaken en zaken die voor de rechter worden gebracht. In het JCO-jeugd zijn in ieder geval vertegenwoordigd het OM, de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. Overigens is het zo dat het jeugdstrafprocesrecht (zie art. 488 t/m 505 Sv) van toepassing is op personen die ten tijde van het (vermeende) begaan van het feit nog geen 18 jaar oud zijn. Op 16- en 17-jarigen kan echter het volwassenenstrafrecht worden toegepast (art. 77b Sr) en omgekeerd kan op 18- tot 21-jarigen onder omstandigheden het jeugdstrafrecht van toepassing worden verklaard (art. 77c Sr). Voor 12-minners geldt dat vervolging niet is toegestaan (zie art. 486 Sv) maar toepassing van bepaalde dwangmiddelen weer wel (zie art. 487 lis 1 Sv).

In algemene termen zijn de jongeren bij wie sprake is van zeer ernstige achterliggende problematiek en jongeren die recidiveren binnen een jaar na de eerste Halt-afdoening, uitgesloten van deelname aan een Halt-project. Dit geldt óók voor kinderen onder de 12 jaar. Op hen is het strafrecht namelijk niet van toepassing. Zij kunnen niet worden vervolgd en gestraft.

Voor deze groep 12-minners bestond sinds 1999 de zogeheten Stop-reactie. Deze regeling is landelijk ingevoerd in 2001 en beëindigd eind 2009. In de plaats van de Stop-reactie worden kinderen jonger dan 12 jaar vanaf 1 januari 2010 in alle gevallen doorverwezen naar BJZ. In het geval van een overtreding wordt alleen doorverwezen als er sprake is van zogenoemde aanvullende zorgsignalen, anders blijft het bij een reprimande. Waar de Stop-maatregel een vrijwillig karakter had, is in de nieuwe aanpak niet langer sprake van vrijblijvendheid. Voor ouders betekent dit dat zij zo mogelijk gedwongen kunnen worden om zorg en opvoedingsondersteuning te accepteren.³⁸

2.2.6 Bestuurlijke handhaving

Het strafrecht is primair gericht op het sanctioneren van wederrechtelijk gedrag. Het strafrecht geeft regels hoe bij het niet naleven van de strafrechtelijke gedragsnormen moet worden gereageerd. In die zin is het strafrecht als geheel gericht op handhaving van genoemde normen. Daarin is het strafrecht echter niet uniek. Ook het bestuursrecht kent methoden tot handhaving, waarbij, evenals in het strafrecht, de overheid een centrale rol inneemt.

Er zijn evenwel wezenlijke verschillen tussen de beide benaderingen. Vanwege het leedtoevoegende karakter van het strafrecht moet de schuld van de verdachte eerst worden vastgesteld door een onafhankelijke rechter, alvorens kan worden bestraft. Bestuursrechtelijke sanctionering daarentegen gebeurt in beginsel door het bestuur zelf, zonder rechterlijke tussenkomst. Het bestuur legt boetes op, past bestuursdwang toe of trekt vergunningen in zonder een voorafgaande rechterlijke toets. Deze wijze van afhandeling, buiten de rechter om, betekent dat minder zaken strafrechtelijk hoeven te worden afgedaan. Het heeft de wetgever er destijds toe gebracht om een groot aantal verkeersovertredingen te decriminaliseren. Dit houdt in dat overtreding van een verkeersvoorschrift (genoemd in de Wet administratief rechtelijke handhaving verkeersvoorschriften, WAHV) niet als een strafbaar feit wordt aangemerkt, maar als een gedraging waar een administratieve sanctie (bestuursboete) op van toepassing is.³⁹

38 Deze nieuwe aanpak is neergelegd in werkafspraken tussen de ministeries van Veiligheid en Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de politie, BJZ en de Raad voor de Kinderbescherming.

39 Zie de Wet administratief rechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV), 3 juli 1989, *Stb.* 1989, 300. Degene die door de politie een WAHV-beschikking opgelegd heeft gekregen kan daartegen in beroep gaan bij de officier van justitie. Tegen de beslissing van de officier van justitie kan een betrok-

Met de invoering van de Wet OM-afdoening is voortgebouwd op deze buitengerechtelijke afdoening. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel wordt aangegeven dat 'de capaciteit van de justitieketen moet worden aangepast aan de stijgende behoefte aan rechtshandhaving. Vergroting van de mogelijkheden tot en doelmatigheid van de buitengerechtelijke afdoening van strafzaken is daarbij van groot belang.'⁴⁰ Waar in de WAHV gedragingen zijn gedecriminaliseerd, is dat niet gebeurd in de Wet OM-afdoening. Zo is onder anderen de officier van justitie op basis van laatstgenoemde wet bevoegd strafbeschikkingen uit te vaardigen. Dit betekent dat binnen het strafrechtelijk systeem is gebroken met de gedachte dat alleen de rechter een straf kan opleggen.⁴¹

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al werd aangegeven is het aantal wetten dat voorziet in door bestuursorganen op te leggen boetes of andere sancties de afgelopen jaren sterk toegenomen.⁴² Maar bestuurlijke handhaving is meer dan sanctionering. Bestuurlijke handhaving kan ook preventief optreden betekenen. Een voorbeeld hiervan is de op 1 september 2010 in werking getreden Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast (Wet MBVEO).⁴³ Deze wet geeft de burgemeester en de officier van justitie nieuwe bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten om preventief in te grijpen bij mogelijke ordeverstoringen. Zo kan de burgemeester een gebiedsverbod, een groepsverbod of een meldingsplicht opleggen (zie art. 172a Gemeentewet) en de officier van justitie gedragsaanwijzingen geven. Een dergelijke gedragsaanwijzing kan weer een gebiedsverbod inhouden, of een contactverbod, een meldingsplicht of de plicht zich te laten begeleiden bij hulpverlening.⁴⁴

2.3 De vervolging

Op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek besluit de officier van justitie of een verdachte al dan niet wordt vervolgd. Het Openbaar Ministerie heeft een recht tot vervolgen, niet de plicht daartoe (*opportunitateinsbeginsel*). De officier van justitie kan op verschillende manieren een strafzaak zonder tussenkomst van de rechter afhandelen: door seponeren

kene uiteindelijk beroep instellen bij de rechtbank. Het beroep wordt behandeld en beslist door de kantonrechter. In geval van een door een bestuursorgaan opgelegde sanctie moet beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter. Zie nader hoofdstuk 8.

40 Zie *Kamerstukken II* 2004/05, 29 849, nr. 3, p. 1 (MvT).

41 In paragraaf 2.3.3 wordt verder ingegaan op de Wet OM-afdoening.

42 Zie bijvoorbeeld de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Kamerstukken 29 702).

43 Zie *Stb.* 2010, 325 (Kamerstukken 31 467).

44 De burgemeester kan deze bevoegdheden ook inzetten, maar dan moet wel aan 2 voorwaarden worden voldaan: er moet sprake zijn van herhaaldelijke verstoring van de openbare orde en er moet een ernstige vrees voor verdere verstoring van de openbare orde zijn. Verder is door het Openbaar Ministerie in de Aanwijzing bestrijding van voetbalvandalisme en -geweld (2010A023), die per 1 november 2010 in werking is getreden (*Stcrt.* 2010, 16600), de praktische toepassing van de nieuwe bevoegdheden toegelicht en geplaatst naast de bestaande wijze waarop de rol van het Openbaar Ministerie wordt ingevuld.

van de strafzaak, door het aanbieden van een transactie (schikking) aan de verdachte of door een strafbeschikking.

2.3.1 *Het Openbaar Ministerie*

Het Openbaar Ministerie (OM) bepaalt als enige instantie in Nederland wie voor de strafrechter moet verschijnen, en voor welk strafbaar feit. Het OM maakt deel uit van de rechterlijke macht, maar de leden van het OM zijn, anders dan de rechters, niet met rechtspraak belast.⁴⁵ Het OM bestaat uit officieren van justitie, advocaten-generaal en procureurs-generaal en wordt wel aangeduid als de ‘staande magistratuur’, ter onderscheiding van de zittende magistratuur (de rechters). In tegenstelling tot de rechters worden de leden van het OM niet voor het leven benoemd. In de Wet op de rechterlijke organisatie wordt de taak van het OM als volgt omschreven: ‘Het OM is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en met andere bij wet vastgestelde taken.’ In de praktijk van het strafrecht is de hoofdtaak van het OM te verdelen in de opsporing van strafbare feiten, de vervolging van strafbare feiten en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van strafvonnissen.

Het OM is georganiseerd in parketten: negentien arrondissementsparketten (bij alle rechtbanken), vijf ressortparketten (bij alle gerechtshoven), één Landelijk Parket, één Functioneel Parket en het parket bij de Hoge Raad.⁴⁶ Het Parket-Generaal bestaat uit het College van procureurs-generaal en zijn staf. De procureurs-generaal bepalen het landelijke opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM. Het Landelijk Parket houdt zich bezig met de aanpak van internationale vormen van georganiseerde misdaad. In het bijzonder richt het Landelijk Parket zich op de ontwikkeling van financiële rechtermethoden, zoals het onderzoek naar het witwassen van door criminaliteit verkregen geld. Maar ook zaken als terrorisme en mensensmokkel behoren tot het werkterrein. Het Landelijk Parket voert het gezag over het Landelijk Rechercheteam, dat deze vormen van criminaliteit onderzoekt. Het Functioneel Parket daarentegen richt zich vooral op de financieel-economische criminaliteit, socialezekerheidsfraude en landbouw- en milieucriminaliteit. Het gaat om zaken die worden opgespoord door de bijzondere opsporingsdiensten.

Op het terrein van de ontnemingswetgeving en de verkeershandhaving wordt het College van procureurs-generaal beleidsmatig ondersteund door het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) respectievelijk door het Landelijk Parket Team Verkeer (LPTV, voorheen het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie). Het BOOM is belast met het afnemen van criminele winsten. Het LPTV coördineert

45 Met de invoering van de Wet OM-afdoening per februari 2008 heeft het OM de mogelijkheid om (lichtere) strafzaken in de vorm van een *strafbeschikking* af te doen (zie paragraaf 2.3.4).

46 Zie over de toekomstplannen met betrekking tot de gerechtelijke indeling *Kamerstukken II* 2009/10, 29 279, nr. 97.

de verkeershandhaving op de weg, in de lucht en op het water. Het LPTV verzorgt ook de afdoening van straf- en beroepszaken in geval van verkeersovertredingen. De Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM), ten slotte, behandelt bezwaarschriften op basis van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (de ‘Mulderzaken’), en verwerkt de strafzaken op grond van artikel 8 Wegenverkeerswet (rijden onder invloed) en artikel 30 Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (onverzekerd rijden).

De Minister van Justitie is zowel politiek als beheersmatig verantwoordelijk voor het OM. Hij bepaalt samen met het College van procureurs-generaal de prioriteiten in de opsporing en de vervolging.

Hiervan losgekoppeld staat het parket bij de Hoge Raad, dat niet onder het College van procureurs-generaal valt en onafhankelijk is van de minister. De taak van het OM bij de Hoge Raad is primair het uitbrengen van adviezen aan de Hoge Raad over de in een cassatie- of herzieningszaak te nemen beslissing.

2.3.2 Het voorkomen van vervolging door het Openbaar Ministerie: sepot en transactie

Zoals reeds aangegeven kan de officier van justitie op verschillende manieren een strafzaak zelf afhandelen: door het seponeren van de strafzaak of door het aanbieden van een transactie (schikking) aan de verdachte.

Het OM heeft 2 sepotmogelijkheden. Een technisch sepot wordt toegepast wanneer (verdere) vervolging niet haalbaar is. Uit het opsporingsonderzoek of uit het gerechtelijke vooronderzoek (GVO) is dan gebleken dat vervolging waarschijnlijk niet tot een veroordeling zal leiden. Dit kan zijn omdat het wettig bewijs ontbreekt, het OM geen vervolgingsrecht blijkt te hebben (de zaak is bijvoorbeeld verjaard), of het feit of de dader niet strafbaar is. Omdat niet in alle gevallen een strafvervolging een adequate of wenselijke reactie is, heeft de officier van justitie hiernaast ook de mogelijkheid om op beleidsgronden een strafzaak te seponeren (opportu-niteitsbeginsel). Het aantal mogelijke sepotgronden is groot en de officier van justitie is verplicht om een sepotbeslissing te registreren en te rubriceren aan de hand van een landelijke lijst. Het beleidssepot kan ook voorwaardelijk worden toegepast. Voldoet een verdachte niet aan de gestelde voorwaarde(n), dan kan hij alsnog gedagvaard worden. Personen die het oneens zijn met de beslissing dat een zaak wordt geseponeerd, kunnen hiertegen bezwaar maken door een klacht in te dienen bij het gerechtshof. Als het hof de klacht gegrond verklaart, moet het OM alsnog tot (verdere) vervolging overgaan.

Ter voorkoming van strafvervolging kan de officier van justitie een verdachte ook een transactie onder voorwaarden aanbieden (een schikking met een verdachte treffen). Een voorwaarde kan zijn: de betaling van

een geldsom, het vergoeden van de aangerichte schade, het verrichten van een taakstraf of het afstand doen van voorwerpen. Voldoet de verdachte aan de gestelde voorwaarde(n), dan hoeft hij niet voor de rechter te verschijnen. Een transactie is mogelijk voor alle overtredingen en misdrijven waarop een maximale gevangenisstraf van ten hoogste 6 jaar is gesteld.

2.3.3 De strafbeschikking

De Wet OM-afdoening, in werking getreden op 1 februari 2008, geeft het OM de mogelijkheid om buiten de rechter om straffen op te leggen.⁴⁷ Door de invoering van de Wet OM-afdoening heeft de officier van justitie de mogelijkheid om voor alle overtredingen en misdrijven waarop een maximale gevangenisstraf van 6 jaar is gesteld, een strafbeschikking op te leggen. Naast de officier van justitie kunnen thans ook (buitengewoon) opsporingsambtenaren (zie art. 275b Sv) en sommige bestuursorganen strafbeschikkingen opleggen.⁴⁸

Zowel de bestuurlijke strafbeschikking als de politiestrafbeschikking is in 2010 gefaseerd ingevoerd. De bestuurlijke strafbeschikking kan alleen worden opgelegd voor zogenoemde overlastfeiten en wordt uitgevaardigd door buitengewoon opsporingsambtenaren die in dienst zijn van of werkzaam zijn voor gemeenten die hebben gekozen voor de bestuurlijke strafbeschikking.⁴⁹

Met het opleggen van een strafbeschikking bepaalt de officier van justitie dat de verdachte schuldig is aan het gepleegde strafbare feit. De strafbeschikking staat daarmee eigenlijk gelijk aan een veroordeling, maar is formeel gezien een daad van vervolging. Tegen een strafbeschikking kan de verdachte bij de rechter in verzet gaan. De officier van justitie kan een aantal straffen en maatregelen opleggen: een geldboete tot het wettelijk toegestane maximum, een taakstraf van maximaal 180 uur, een onttrekking aan het verkeer, een schadevergoedingsmaatregel of ontzegging van de rijbevoegdheid van maximaal 6 maanden. De strafbeschikking kan ook aanwijzingen bevatten die de verdachte moet opvolgen, zoals het afstand doen van voorwerpen, de betaling van een bedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, of een schadevergoedingsmaatregel voor het slachtoffer. Voorwaardelijke sancties zijn bij de strafbeschikking niet mogelijk.

De invoering van de Wet OM-afdoening verloopt gefaseerd en zal uiteindelijk zo goed als geheel in de plaats komen van de transactie en het voorwaardelijk sepot. Vooralsnog blijft de transactie (en het voorwaardelijk sepot) echter naast de strafbeschikking bestaan.⁵⁰ Een transactie mag niet

⁴⁷ Zie *Stb.* 2006, 330, *Kamerstukken II* 2004/07, 29 849.

⁴⁸ Zie ook *Besluit OM-afdoening*, *Stb.* 2009, 140.

⁴⁹ *Idem.*

⁵⁰ Bij een evaluatie wordt bekeken of de strafbeschikking volledig in de plaats zal komen van de transactie (en het voorwaardelijk sepot).

(meer) worden opgelegd indien een zaak voldoet aan de in de Aanwijzing OM-afdoening opgenomen criteria.⁵¹

2.4 De berechting

Is het opsporingsonderzoek afgerond en heeft het OM besloten de verdachte te vervolgen (in de zin van dagvaarden), dan vindt er een onderzoek ter terechtzitting plaats en wordt de zaak door de rechter behandeld. Vanaf dat moment heeft de verdachte recht op een uitspraak van een rechter. De rechtspraak bestaat uit diverse instanties en vrijwel alle zaken beginnen in eerste instantie (in 'eerste aanleg') bij een rechtbank.

2.4.1 De rechtspraak

Er zijn in Nederland 19 rechtbanken. Het rechtsgebied⁵² van een rechtbank heet arrondissement. Binnen de rechtbank zijn 2 sectoren belast met strafzaken: de sector kanton en de sector strafrecht.

De kantonrechter behandelt alleen overtredingen, met uitzondering van economische overtredingen. Meestal gaat het daarbij om zaken waarin een verdachte het schikkingsvoorstel van de politie of de officier van justitie niet wil betalen. De kantonrechter is een alleensprekende rechter. Ook behandelt de kantonrechter beroepen tegen WAHV-beschikkingen.

De strafsector van de rechtbank behandelt in de regel alle misdrijven en ook de economische overtredingen. Zaken die eenvoudig zijn, worden in behandeling genomen door een rechter die alléén rechtspreekt: de *enkelvoudige kamer*.⁵³ Ingewikkelde zaken worden afgewikkeld door 3 rechters: de *meervoudige kamer*. De officier van justitie bepaalt of hij een zaak aanbrengt bij een enkelvoudige of meervoudige kamer.⁵⁴ Als de alleensprekende rechter daartoe aanleiding ziet, kan hij een zaak verwijzen naar

51 Zie ook de meest recente versie van de Aanwijzing OM-afdoening (2011A001) die per 1 maart 2011 in werking is getreden (*Stcr.* 2011, 2491).

52 De rechtsgebieden van de hoven en de rechtbanken zijn geregeld in de Wet op de rechterlijke indeling 1951. Met betrekking tot de indeling van de gerechtelijke kaart lijken grote veranderingen op komst. Op 20 november 2009 is het kabinetsstandpunt over de herziening van de gerechtelijke kaart toegezonden aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2009/10, 29 279, nr. 97). Het plan houdt in dat het aantal arrondissementen van 19 wordt teruggebracht tot 11 en het aantal ressorten van 5 naar 4 (zie ook de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer van 29 januari 2010). De toenemende behoefte aan specialisatie, de kwetsbaarheid van de kleinere gerechten en arrondissementsparketten (in het primaire proces en de bedrijfsvoering), de geringe instroom van bestuursrechtelijke zaken en de wens tot versterking van de bestuurskracht, worden genoemd als redenen tot de voorstellen tot herziening van de gerechtelijke kaart (zie *Kamerstukken II* 2009/10, 29 279, nr. 97, p. 2-3).

53 Op basis van artikel 51 Wet op de rechterlijke organisatie (RO) bestaan er bij rechtbanken enkelvoudige kamers. De rechter die zitting heeft in een dergelijke enkelvoudige kamer wordt (economische) politierechter genoemd (art. 51 lid 2 RO). Strafzaken die worden aangebracht bij de politierechter zijn eenvoudig van aard, met name ten aanzien van het te leveren bewijs (art. 368 Sv). Een andere alleensprekende rechter is de kinderrechter. Deze laatste is belast met de berechting van verdachten die ten tijde van het begaan van het feit nog geen 18 jaar oud waren (zie onder andere art. 495 Sv en 53 RO).

54 Het rechtsgeding wordt voor de politierechter vervolgd indien naar het aanvankelijke oordeel van het OM de zaak van eenvoudige aard is (in het bijzonder ten aanzien van het bewijs en de toepassing van de wet), terwijl de te rekwireren gevangenisstraf niet meer dan 1 jaar mag bedragen (art. 368 Sv).

een meervoudige kamer. Het omgekeerde is ook mogelijk. Een uitspraak van de rechtbank wordt een vonnis genoemd.

Er zijn in Nederland vijf gerechtshoven. Het rechtsgebied van een gerechtshof heet ressort. De gerechtshoven behandelen rechtbank-zaken in hoger beroep. Uitspraken van een gerechtshof worden arresten genoemd. De hoven wijzen arrest met drie rechters, raadsheren genoemd (ook als een van die rechters een vrouw is).⁵⁵

De Hoge Raad der Nederlanden is het hoogste nationale rechtscollege op het gebied van het strafrecht en is gevestigd in Den Haag. De Hoge Raad spreekt recht met drie raadsheren in eenvoudige strafzaken en met vijf raadsheren in ingewikkelde strafzaken. Ook uitspraken van de Hoge Raad worden arresten genoemd.

Sinds 2002 vormt de Raad voor de rechtspraak het overkoepelende bestuur voor de gerechten. De Hoge Raad der Nederlanden is daarvan uitgezonderd. De Raad voor de rechtspraak heeft vier specifieke taken: ten eerste de opstelling van de begroting voor de rechtspraak en de toekenning van de budgetten aan de gerechten; ten tweede de ondersteuning van de bedrijfsvoering van de gerechten, inclusief de zorg voor landelijke voorzieningen; ten derde de bevordering van de kwaliteit van de rechtspraak; en ten vierde de advisering aan regering en parlement over wetgeving en beleid dat gevolgen heeft voor de rechtspraak.

2.4.2 *Het onderzoek ter zitting*

Zittingen van de strafrechter zijn bijna altijd toegankelijk voor het publiek en de pers. Maar in sommige zaken, bijvoorbeeld bij minderjarigen, heeft de zitting achter gesloten deuren plaats. Voor minderjarigen is een aantal bijzondere bepalingen in het Wetboek van Strafrecht en in het Wetboek van Strafvordering opgenomen. De rechter kan, als de verdachte ten tijde van het begaan van een strafbaar feit 16 of 17 jaar was, het strafrecht voor meerderjarigen toepassen. Dit houdt verband met de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de verdachte of de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Omgekeerd heeft de rechter de mogelijkheid om, als de verdachte ten tijde van het begaan van een strafbaar feit tussen de 18 en 21 jaar was, de bijzondere bepalingen voor jeugdigen toe te passen. Het onderzoek ter zitting, dat niet verward moet worden met de beraadslaging die pas na sluiting van het onderzoek plaatsvindt (zie hierna in paragraaf 2.4.3), wordt geleid door de voorzitter van de meervoudige kamer.⁵⁶ De voorzitter begint het onderzoek tegen de verdachte door het vragen naar diens personalia en feitelijke verblijfplaats en wijst de

55 Het percentage vrouwelijke rechters stijgt overigens gestaag: 50% in 2008, 51% in 2009 en 52% in 2010; zie Jaarverslag Rechtspraak 2010, tabel 14 'Man-vrouwverdeling primair proces, 2008-2010', p. 67.

56 Ingeval sprake is van een alleensprekende rechter (een *unus iudex*), heeft die vanzelfsprekend de bevoegdheden van de voorzitter.

verdachte er vervolgens op dat hij niet tot antwoorden verplicht is.⁵⁷ De volgende stap is doorgaans dat de officier van justitie de zaak voordraagt, waarna de voorzitter de verdachte gaat ondervragen. Meestal hebben de vragen eerst betrekking op het ten laste gelegde feit en vervolgens op de persoonlijke omstandigheden van de verdachte. Daarna worden de verschenen getuigen, de deskundigen en het eventuele slachtoffer gehoord. De voorzitter bepaalt in welke volgorde dat zal gebeuren. In bepaalde gevallen kan het slachtoffer of diens nabestaande ter zitting een verklaring afleggen over de gevolgen die het ten laste gelegde feit bij hem of haar teweeg heeft gebracht (spreekrecht van het slachtoffer).⁵⁸ Nadat de ondervraging van de verdachte heeft plaatsgehad en de aanwezige getuigen en deskundigen zijn gehoord, kan de officier van justitie het woord voeren (requisitoir). In het requisitoir geeft de officier van justitie zijn zienswijze op de zaak en vordert hij (indien van toepassing) een straf en/of maatregel.⁵⁹ De raadsman van de verdachte kan hierop reageren door een pleidooi te voeren.⁶⁰ De officier van justitie kan daarna andermaal het woord voeren, waarna de verdachte zelf het recht op het laatste woord wordt gegeven. Daarna wordt het onderzoek ter terechtzitting door de voorzitter gesloten.

2.4.3 De beraadslaging

Na afloop van het onderzoek beraadslaagt de meervoudige kamer op grond van de tenlastelegging en het onderzoek ter terechtzitting eerst over de geldigheid van de dagvaarding, haar bevoegdheid te oordelen over het ten laste gelegde feit of de ten laste gelegde feiten, de ontvankelijkheid van de officier van justitie en of er redenen zijn voor schorsing van de vervolging. Dit worden de formele vragen genoemd (zie art. 348 Sv). Mocht de beraadslaging daartoe aanleiding geven, dan zal de meervoudige kamer beslissen tot nietigheid van de dagvaarding, tot haar onbevoegdheid, tot de niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie of tot de schorsing van de vervolging en dit uitspreken (formele einduitspraak). Indien de beraadslaging over de formele vragen géén aanleiding geeft tot een van de bovengenoemde einduitspraken, dan buigt de meervoudige kamer zich over 4 materiële vragen (zie art. 350 Sv). Dit betreft de volgende vragen:

- 57 Indien de verdachte niet op de terechtzitting verschijnt, kan hij zich toch laten verdedigen door zijn advocaat, indien de laatste verklaart daartoe uitdrukkelijk te zijn gemachtigd. Als de rechter daarmee instemt, geldt het onderzoek ter zitting als een procedure op tegenspraak. Tegen een niet verschenen verdachte die geen uitdrukkelijk gemachtigde advocaat heeft, wordt door de rechter verstek verleend. Dat betekent dat de rechter de zaak zonder de verdachte zal behandelen. De verdachte kan dan ook niet gebruikmaken van zijn rechten.
- 58 Ook gebeurt het wel dat de voorzitter de verklaring van het slachtoffer ter zitting voorleest.
- 59 Bij het bepalen van de strafmodaliteit, de hoogte van een transactieaanbod, strafbeschikking of de formulering van de eis ter terechtzitting, raadpleegt de officier van justitie de delictspecifieke strafvorderingsrichtlijnen. Voor iedere strafvorderingsrichtlijn gelden in beginsel de uitgangspunten en rekenmethode van de Aanwijzing Kader voor Strafvordering (2010A032). Deze nieuwe aanwijzing (*Stcrt.* 2010, 20475) is per 1 januari 2011 in werking getreden.
- 60 Overigens kan de verdachte ook zelf zijn verdediging voeren.

- 1 Is het feit wettig en overtuigend bewezen?
- 2 Is het bewezen verklaarde feit strafbaar?
- 3 Is de dader strafbaar?
- 4 Welke straf en/of maatregel moet worden opgelegd?

Wordt de eerste vraag ontkennend beantwoord, dan volgt *vrijspraak*. Als wel wettig en overtuigend is bewezen dat de verdachte het omschreven feit in de tenlastelegging heeft gepleegd, maar het bewezen verklaarde feit géén strafbaar feit oplevert, dan volgt een *ontslag van alle rechtsvervolgning (ovar)*. Levert het bewezen verklaarde feit wél een strafbaar feit op, dan beoordeelt de rechter of de dader strafbaar is.⁶¹ Is de dader niet strafbaar, dan volgt eveneens een ontslag van alle rechtsvervolgning. Is de dader wél strafbaar, dan beantwoordt de rechter de vierde en laatste vraag: welke sanctie (straf en/of maatregel) moet worden opgelegd en hoe hoog moet die sanctie zijn?⁶² Bij dat laatste kan de rechter rekening houden met zogeheten *ad informandum gevoegde zaken*. Dit zijn strafzaken die de officier van justitie aan de ten laste gelegde feiten toevoegt, met de bedoeling dat de rechter er in de sanctionering rekening mee houdt.⁶³ Aan ad informandum gevoegde zaken (ad info gevoegde zaken) zijn wel voorwaarden gesteld door de Hoge Raad.⁶⁴ Zo moet een verdachte voor de ad info gevoegde zaken een bekentenis hebben afgelegd en mag, indien de zaken zijn meegenomen in de sanctionering, de officier van justitie de verdachte niet meer voor deze zaken vervolgen. Los van de ad info gevoegde zaken kan de rechter de verdachte ook schuldig verklaren zonder oplegging van een straf (rechterlijk pardon).⁶⁵ In de beslissing van de rechter is dan bijvoorbeeld de geringe ernst van het feit en/of de persoonlijkheid van de dader meegewogen.

2.4.4 De uitspraak

Nadat het rechterlijk vonnis is vastgesteld moet het op een openbare zitting worden uitgesproken. Het vonnis vormt de basis voor de uitspraak. Uiterlijk 14 dagen na de sluiting van het onderzoek ter terechtzitting moet het vonnis worden uitgesproken. Die 14 dagen zijn bestemd voor de beraadslaging. In de praktijk wordt doorgaans niet het hele vonnis voorgelezen, maar beperkt de rechter zich tot het laatste gedeelte van het vonnis (de beslissing). Doorgaans doet de politierechter (enkelvoudige kamer, zie art. 51 RO) direct na de sluiting van het onderzoek ter terechtzitting uit-

61 Dat is bijvoorbeeld niet het geval als het feit de dader niet kan worden toegerekend wegens een gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis, of om andere redenen zoals overmacht, noodweer of noodweerexces.

62 De politierechter mag geen hogere hoofdstraf opleggen dan 1 jaar gevangenisstraf (zie art. 369 lid 2 Sv).

63 De rechter mag hierbij nimmer boven de wettelijk toegestane strafmaxima uitkomen.

64 Een wettelijke basis voor de afdoening via ad informandum gevoegde zaken is er niet.

65 De beslissing die de rechter neemt naar aanleiding van de materiële vragen wordt de materiële einduitspraak genoemd.

spraak (mondeling vonnis). De politierechter mag eventueel ook nog later op die dag vonnis wijzen (zie art. 278 Sv).

2.4.5 *Rechtsmiddelen: hoger beroep en cassatie*

Als een van de partijen het oneens is met de uitspraak van de rechter, kan de zaak via een hoger beroep terechtkomen bij het gerechtshof en vervolgens door middel van cassatie bij de Hoge Raad.⁶⁶ Van vonnissen van de rechtbank is hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof. In grote lijnen lijkt de procedure bij het gerechtshof op de gang van zaken bij de rechtbank. Beide partijen krijgen opnieuw de gelegenheid hun kant van de zaak toe te lichten. Het gerechtshof kijkt bij de behandeling van de zaak opnieuw naar alle feiten en maakt zijn eigen beoordeling. Iemand die in eerste instantie is veroordeeld, kan dus in hoger beroep worden vrijgesproken, maar het hof kan ook een hogere straf opleggen.

Sinds juli 2007 is de Wet stroomlijnen hoger beroep van kracht.⁶⁷ Deze wet heeft het hoger beroep in strafzaken beperkt met de bedoeling de strafrechtspleging doelmatiger in te zetten. Voor overtredingen die door de rechter zijn bestraft met een geldboete van maximaal € 50 kan niet langer appel (hoger beroep) worden ingesteld. Overtredingen en lichtere misdrijven die door de rechter in eerste aanleg zijn bestraft met een geldboete van maximaal € 500 vallen onder het zogeheten appelverlof. Dit houdt in dat aan het gerechtshof toestemming moet worden gevraagd om in hoger beroep te mogen. Overtredingen en misdrijven waarvoor een hogere geldboete dan € 500 of een vrijheidsbenemende straf wordt opgelegd, vallen niet onder dit verlofstelsel.⁶⁸

Wie het met een uitspraak van het gerechtshof niet eens is, kan in de meeste gevallen daartegen weer in beroep gaan bij de Hoge Raad der Nederlanden: het beroep in cassatie. De beroepsprocedure bij de Hoge Raad is anders dan bij de gerechtshoven. De Hoge Raad beoordeelt de strafzaak niet meer feitelijk-inhoudelijk. Er wordt uitgegaan van de feiten zoals die door de rechtbank of het hof zijn vastgesteld. De Hoge Raad beziet slechts of de lagere rechter bij zijn beslissing de voorschriften uit de wet in acht heeft genomen en het recht op de juiste manier is toegepast. Het beroep in cassatie heeft dan ook als belangrijkste functie het bevorderen van een uniforme rechtstoepassing door de rechtbanken en gerechtshoven. Als de Hoge Raad vindt dat het recht in een bepaalde zaak niet goed is toegepast, wordt deze terugverwezen naar hetzelfde of een ander gerechtshof en wordt de zaak opnieuw inhoudelijk bekeken.

⁶⁶ Zie ook hoofdstuk 6 (Berechting), paragraaf 6.4 (Berechting in hoger beroep en in cassatie).

⁶⁷ Wet van 24 oktober 2006, *Stb.* 206, 470.

⁶⁸ Door de Wet stroomlijnen hoger beroep is een driedeling in strafbare feiten ontstaan, vergelijkbaar met het in noot 2 van deze bijdrage genoemde onderscheid.

2.4.6 Straffen en maatregelen

Het Nederlandse strafrecht kent als sancties hoofdstraffen, bijkomende straffen en maatregelen. Uitgangspunt is dat een straf voor vergelding of afschrikking staat, terwijl de maatregel (primaair) beveiliging beoogt dan wel herstel van de rechtmatige toestand nastreeft. De meeste straffen en maatregelen kunnen geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk worden opgelegd. Een voorwaardelijk opgelegde straf of maatregel kan alsnog worden omgezet in een onvoorwaardelijke wanneer de veroordeelde binnen de proeftijd zich niet heeft gehouden aan de gestelde voorwaarde(n). De hoofdstraffen zijn gevangenisstraf, hechtenis, geldboete en de taakstraf. Er zijn 2 soorten taakstraffen: de werkstraf en de leerstraf.

Naast straffen kan de rechter een maatregel opleggen. Maatregelen kunnen worden onderverdeeld in vermogensmaatregelen, zijnde onttrekking aan het verkeer, ontneming van het wederrechtelijk verkregen (en geschat) voordeel en de schadevergoeding aan het slachtoffer enerzijds, en vrijheidsontnemende maatregelen, zijnde plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis, de terbeschikkingstelling en plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders anderzijds.⁶⁹

De vrijheidsstraffen

De gevangenisstraf is de zwaarst mogelijke straf in het Nederlandse sanctiebestel. Deze straf wordt alleen voor misdrijven opgelegd. De duur van de gevangenisstraf kan levenslang of tijdelijk zijn. Alléén door middel van gratie kan de levenslange straf worden omgezet in een tijdelijke gevangenisstraf. De tijdelijke gevangenisstraf varieert van 1 dag tot 30 jaar.

De hechtenis wordt voornamelijk opgelegd voor zware overtredingen.

Deze straf duurt minimaal 1 dag en maximaal 1 jaar en 4 maanden.

Voor misdrijven gepleegd door minderjarigen bestaat de jeugddetentie.

De maximale duur van deze straf is voor 12- tot 16-jarigen 1 jaar en voor 16- en 17-jarigen 2 jaar.

De taakstraf

Taakstraffen kunnen zowel door de rechter (*rechtersmodel*) als door het OM (*officiersmodel*) worden toegepast. Strikt genomen is een taakstraf, die wordt overeengekomen tussen de officier van justitie en een verdachte, een transactie. Er zijn 2 soorten taakstraffen: de werkstraf en de leerstraf. Bij een werkstraf, die maximaal 240 uur duurt, moet de veroordeelde onbetaalde arbeid verrichten die enig maatschappelijk nut heeft voor instellingen als gemeenten, ziekenhuizen, Staatsbosbeheer of andere niet-commerciële instellingen. Bij een leerstraf is de veroordeelde verplicht een cursus te volgen. De cursus Sociale Vaardigheden, die de rechter nogal

⁶⁹ Voor jeugdige daders gelden deels andere straffen en maatregelen (zoals een PUJ). Voor een overzicht wordt verwezen naar art. 77h Sr.

eens oplegt aan minderjarigen, is een voorbeeld van een leerstraf. Een leerstraf duurt maximaal 480 uur.⁷⁰

De taakstraf kan afzonderlijk worden opgelegd, maar ook in combinatie met een vrijheidsstraf van maximaal 6 maanden, of met een geldboete. Een combinatie van een leerstraf en een werkstraf behoort eveneens tot de mogelijkheden. Indien een veroordeelde zijn taakstraf niet goed uitvoert, kan dat betekenen dat hij een vervangende vrijheidsstraf moet ondergaan. De rechter geeft bij het vonnis al aan hoe lang die vervangende vrijheidsstraf in potentie zal gaan duren. De reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de taakstraffen.⁷¹

In bepaalde gevallen kan de rechter een verdachte veroordelen tot een taakstraf en een voorwaardelijke gevangenisstraf met als bijzondere voorwaarde elektronisch toezicht. Dit toezicht vormt een zodanige verzwaarings van de taakstraf dat een onvoorwaardelijke gevangenisstraf achterwege kan blijven. Deze toepassing is vastgelegd in de nieuwe 'Aanwijzing Elektronisch Toezicht' voor het Openbaar Ministerie.⁷² In deze aanwijzing wordt nadrukkelijk gewezen op het belang van het slachtoffer in de afweging van de officier van justitie of de procureur-generaal bij het vorderen van elektronisch toezicht.

De geldboete

De geldboete kan voor alle strafbare feiten worden opgelegd. Het wettelijk minimum van de geldboete is thans € 3. Per strafbaar feit geldt een wettelijk maximum. Dit maximum wordt bepaald door de ernst van het feit. De strafbare feiten zijn daarvoor ingedeeld in 6 boetecategorieën (zie art. 23 Sr).⁷³ De geldboete wordt vervangen door vervangende hechtenis bij niet-betaling of bij het ontbreken van verhaalsmogelijkheden. Hierbij geldt dat elke € 25 gelijk wordt gesteld aan 1 dag vervangende hechtenis (zie art. 24c lid 3 Sr).

De maatregelen

De rechter kan verschillende strafrechtelijke maatregelen opleggen. De onttrekking aan het verkeer heeft tot doel gevaarlijke voorwerpen uit het maatschappelijke verkeer te halen. Het gaat meestal om voorwerpen die gebruikt zijn bij het plegen van het strafbare feit. De ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel is bedoeld om een veroordeelde de uit

70 Voor minderjarigen maximaal 40 uur volgens het officiersmodel en maximaal 200 uur volgens het rechtersmodel.

71 Vóór 2012 vervangt de Raad voor de Kinderbescherming de leerstraffen door erkende gedragsinterventies die als effectief zijn beoordeeld bij het terugdringen van recidive (zie de Landelijke menukaart leerstraffen en gedragsinterventies 2011; zie ook De Raad in ontwikkeling, Jaarbericht 2010, p. 5) door de Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie (zie over het laatste ook paragraaf 2.6.4).

72 Per 1 juni 2010 is een nieuwe Aanwijzing Elektronisch Toezicht (2010A008) in werking getreden (Stcrt. 2010, 8001), die daarmee Aanwijzing 2005A026 (Stcrt. 2005, 253) vervangt.

73 Per 1 januari 2011 gaan de tarieven voor boetes en transacties omhoog met 15%. Een jaar later volgt nog een verhoging met 20%.

criminele handelingen verkregen winst te ontnemen. De hoogte van het te ontnemen bedrag is onbepaald. Als een veroordeelde weigert het vastgestelde bedrag te betalen, kan hij in gijzeling worden genomen, totdat hij aan zijn verplichting heeft voldaan. Dit kan tot maximaal 3 jaar. De vordering blijft echter ook ná de gijzeling bestaan. De *schadevergoedingsmaatregel* verplicht een veroordeelde tot betaling van een geldsom aan de Staat ten behoeve van het slachtoffer. De Staat keert het ontvangen bedrag zelf direct uit aan het slachtoffer. Bij niet-betaling van de schadevergoeding dreigt tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis.

Is een veroordeelde geheel of gedeeltelijk ontoerekeningsvatbaar, dan is *plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis* mogelijk. De strafrechter kan een veroordeelde laten plaatsen voor de duur van één jaar, met de mogelijkheid van verlenging. Plaatting in een psychiatrisch ziekenhuis gebeurt alleen als de gestoorde persoon gevaarlijk is voor zichzelf of voor de algemene veiligheid van personen of goederen. De rechter geeft de last tot plaatsing slechts nadat hij advies van ten minste 2 gedragsdeskundigen heeft ingewonnen.

De maatregel *terbeschikkingstelling* (tbs) kan worden opgelegd indien de verdachte tijdens het begaan van het feit niet of verminderd toerekeningsvatbaar was. De tbs wordt vaak opgelegd in combinatie met een gevangenisstraf. De maatregel is gericht op beveiliging van de maatschappij. De tot tbs veroordeelde wordt tijdens de opsluiting ook behandeld, met het oog op de terugkeer in de maatschappij. De rechter kan tbs opleggen als een verdachte een misdrijf heeft begaan waarop een gevangenisstraf van 4 jaar of meer is gesteld, of voor een specifiek aantal in de wet genoemde misdrijven (zoals onder andere belaging) en de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist. De tbs kent 2 varianten: de tbs *met bevel tot verpleging*, die een gedwongen opname in een inrichting inhoudt, en de tbs *met voorwaarden*. Bij deze laatste variant is geen sprake van dwangverpleging, maar zullen de voorwaarden wel altijd inhouden dat de tbs-gestelde zich onder behandeling laat stellen. Op 1 september 2010 is een aantal wijzigingen in de tbs met voorwaarden in werking getreden met als doel de samenleving beter te beschermen, een effectiever gebruik van de maatregel te bevorderen en de instroom in de dwangverpleging te beperken.⁷⁴ Sinds 1 oktober 2004 bestaat de maatregel van *plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders* (de ISD-maatregel). Deze maatregel maakt het mogelijk personen gedwongen in een inrichting te plaatsen gedurende maximaal 2 jaar. Stelselmatige daders zijn *zeer actieve veelplegers*, die in de 5 jaren voorafgaand aan het gepleegde feit ten minste driemaal

⁷⁴ Wet van 1 juli 2010, *Stb.* 2010, 270; *Kamerstukken II*, 2009/10, 31 823. Belangrijke wijzigingen zijn dat de maximale duur van deze vorm van tbs omhoog is gegaan van 4 naar 9 jaar en de maximale gevangenisstraf die naast de tbs met voorwaarden kan worden opgelegd is verhoogd van 3 naar 5 jaar. Verder maakt de regeling het mogelijk dat een tbs-gestelde tijdelijk onder dwang opgenomen kan worden (crisisopvang) en dat de maatregel tbs met voorwaarden dadelijk uitvoerbaar is. Op basis hiervan is de Aanwijzing TBS met voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging dwangverpleging (2010A021) vastgesteld; zie *Stcr.* 2010, 14627.

voor het plegen van een misdrijf onherroepelijk veroordeeld zijn tot een vrijheidsbenemende of vrijheidsbeperkende straf of maatregel, die ook ten uitvoer is gelegd. Het gaat bij deze maatregel om het beveiligen van de maatschappij, het tegengaan van recidive en het doorbreken van verslavings- of andere problematiek. De maatregel is ook bedoeld voor niet-verslaafde veelplegers en voor veroordeelden met een (ernstige) psychiatrische problematiek.⁷⁵

Speciaal voor minderjarigen bestaan nog 2 aparte maatregelen: *plaatsing in een inrichting voor jeugdigen* (de PIJ-maatregel) en de *gedragsbeïnvloedende maatregel*. Jongeren die zijn veroordeeld tot een PIJ-maatregel verblijven in een justitiële jeugdinrichting. De maatregel is gericht op heropvoeding en behandeling. De maatregel kan worden opgelegd voor delicten waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan, als de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid dit vereist (recidivegevaar) en als de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de jeugdige veroordeelde. 2 gedragsdeskundigen moeten vaststellen dat al tijdens het begaan van het feit sprake was van een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis. De maximale duur van de PIJ-maatregel is voor deze veroordeelden 6 jaar. Voor niet in hun ontwikkeling gestoorde veroordeelde jongeren is de duur van de maatregel maximaal 4 jaar. Wanneer de jeugdige niet wegens een geweldsdelict wordt veroordeeld, is de maximale duur van de PIJ-maatregel 2 jaar. Per 1 februari 2008 is door de inwerkingtreding van de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen de *gedragsbeïnvloedende maatregel* ingevoerd. Deze maatregel is bedoeld voor jeugdigen voor wie een gedragsbeïnvloedende aanpak in het kader van bijzondere voorwaarden bij een voorwaardelijke sanctie te licht wordt bevonden en de PIJ-maatregel te zwaar. Als een jongere een gedragsbeïnvloedende maatregel opgelegd krijgt, geeft de rechter in zijn vonnis aan waar de maatregel uit bestaat. De maatregel kan inhouden dat een veroordeelde aan een programma deelneemt in een door de rechter aan te wijzen instelling, of dat een veroordeelde een ambulant programma volgt onder begeleiding van een door de rechter aan te wijzen organisatie. Een ambulant programma kan bijvoorbeeld een leertraject zijn in combinatie met individuele trajectbegeleiding. Het programma kan ook worden ingevuld met verplichte jeugdzorg wanneer de jongere daarvoor van het Bureau Jeugdzorg een indicatie heeft gekregen. Voor het opleggen van de maatregel is een advies van de *Raad voor de Kinderbescherming* vereist, dat wordt ondersteund door ten minste 1 gedragsdeskundige. De Raad voor de Kinderbescherming is belast met de voorbereiding en ondersteuning van de maatregel; de jeugdreclassering (zie nader paragraaf 2.6) doet de tenuitvoerlegging.⁷⁶ De gedrags-

75 De nieuwe maatregel verschilt daarmee van de, inmiddels vervallen, SOV-maatregel (strafrechtelijke opvang verslaafden) die in 2001 werd ingevoerd en een nieuwe voorziening introduceerde voor de strafrechtelijke opvang van justitiabele verslaafden in een speciale penitentiaire inrichting.

76 Zie ook de Aanwijzing effectieve afdoening strafzaken jeugdigen, *Start*. 2009, 80.

maatregel duurt minimaal 6 maanden en maximaal 1 jaar en is eenmaal te verlengen met dezelfde termijn als waarvoor deze werd opgelegd. Voorts zijn door deze wet de mogelijkheden om jeugdsancties te combineren uitgebreid⁷⁷ en hebben de voorwaarden die kunnen worden gesteld bij de schorsing van de voorlopige hechtenis en bij de voorwaardelijke veroordeling een expliciete uitwerking gekregen in een algemene maatregel van bestuur (het Besluit gedragsbeïnvloeding jeugdigen).⁷⁸

Ten slotte is een aparte regeling getroffen voor *conservatoir beslag* bij jeugdigen. Conservatoir beslag dient tot het stellen van zekerheid van het innen van een eventueel later door de rechter op te leggen ontnemingsmaatregel of geldboete.⁷⁹ Bij jeugdigen kan dus ook conservatoir beslag worden gelegd in geval van verdenking van diefstal.

De bijkomende straffen

Het Wetboek van Strafrecht noemt als bijkomende straffen de openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak, de ontzetting uit bepaalde rechten, zoals de ontzetting uit een ambt of beroep, en de verbeurdverklaring. Bij het laatste verliest iemand zijn eigendomsrecht op een bepaald voorwerp. Het gaat doorgaans om voorwerpen die door het strafbare feit zijn verkregen of tot het begaan daarvan hebben gediend. Ook andere wetten bevatten bijkomende straffen. Zoals eerder aangegeven is in de Wegenverkeerswet geregeld dat een bestuurder de *bevoegdheid om een motorrijtuig te besturen* kan worden ontzegd. De bijkomende straffen kunnen ook afzonderlijk worden opgelegd.

2.5 De tenuitvoerlegging

Een vonnis/arrest wordt ten uitvoer gelegd nadat het onherroepelijk, ofwel definitief, is geworden. Voor een verdachte staat dan geen gewoon rechtsmiddel meer open. Alleen revisie (herziening)⁸⁰ of gratie⁸¹ kan daar in sommige gevallen nog verandering in brengen.

77 Sinds de wetwijziging van 1 februari 2008 heeft de rechter de mogelijkheid alle straffen en maatregelen met elkaar te combineren.

78 *Stb.* 2008, 23 (Besluit gedragsbeïnvloeding jeugdigen).

79 Voor minderjarigen kan conservatoir beslag worden gelegd in geval van verdenking van een strafbaar feit waarop een geldboete van de vierde categorie is gesteld (in plaats van de vijfde categorie, zoals bij volwassenen).

80 Herziening kan plaatsvinden bij tegenstrijdige rechterlijke uitspraken, bij nova (dat wil zeggen als nieuwe feiten bekend worden) en op grond van een uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens waarin is vastgesteld dat het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is geschonden in een procedure die tot een veroordeling heeft geleid. Onder andere vanwege de Schiedamse parkmoord is door leden van de Tweede Kamer aangedrongen op een hervorming van de herzieningsregeling. Door het kabinet is daarom een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in behandeling gebracht dat betrekking heeft op hervorming van de huidige herzieningsprocedure; zie *Kamerstukken II* 2009/10, 32 044.

81 Art. 2 van de Gratiwet somt de gronden op waarvoor gratie kan worden verleend. De straffen en maatregelen waarvoor gratie kan worden verzocht, zijn opgenomen in art. 558 Sv. De veroordeelde heeft overigens geen recht op gratie; gratie is een gunstbetoon, verleend bij Koninklijk Besluit (KB).

De verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van het strafvonnis ligt bij het OM. Het OM draagt de feitelijke tenuitvoerlegging van sancties op aan verschillende justitiële en particuliere instanties. Deze instanties onderscheiden zich van elkaar naar de aard van de te executeren sanctie en vaak ook naar de leeftijd van de veroordeelde (minder- of meerderjarig). De tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen wordt steeds overgedragen aan het ministerie van Veiligheid en Justitie/Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). De tenuitvoerlegging van taakstraffen is voor meerderjarigen aan de *reclassering* en voor minderjarigen aan de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) opgedragen. Omdat de reclassering en de RvdK niet alleen bij de tenuitvoerlegging maar door de hele strafrechtsketen een rol spelen, worden deze 2 instanties in paragraaf 2.6 beschreven.

2.5.1 De Dienst Justitiële Inrichtingen

De tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen is een taak van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), een agent-schap van het ministerie van Veiligheid en Justitie.⁸² DJI kent 4 sectoren: het Gevangeniswezen, de Directie Forensische Zorg (DForZo),⁸³ de Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) en de Directie Bijzondere Voorzieningen (DBV).⁸⁴

Sector Gevangeniswezen

De sector Gevangeniswezen is verantwoordelijk voor penitentiaire inrichtingen voor volwassen gedetineerden en is de grootste sector binnen DJI. Er zijn penitentiaire inrichtingen, dat wil zeggen Huizen van Bewaring en gevangenissen, met verschillende beveiligingsniveaus (gesloten, beperkt beveiligde en zeer beveiligde inrichtingen). Met het oog op de problematiek van de tekorten aan sanctiecapaciteit destijds, is in 2003 het *elektronisch toezicht* ingevoerd en in 2005, zij het op experimentele basis, de *elektronische detentie*.⁸⁵ De toepassing van het elektronisch toezicht kan onderdeel uitmaken van een penitentiair programma of als bijzondere

82 Dat DJI een agentschap is van het ministerie van Veiligheid en Justitie, betekent dat DJI een zekere mate van zelfstandigheid bezit. Jaarlijks krijgt DJI een budget toegewezen vanuit het ministerie en worden afspraken gemaakt over de door DJI te leveren prestaties (zie www.dji.nl/Organisatie/).

83 Voorheen de tbs-sector genaamd.

84 De DBV is ontstaan in 2002 en was in eerste instantie bedoeld voor de detentie van bolletjesslikkers. Inmiddels is de DBV verantwoordelijk voor alle personen in vreemdelingenbewaring en grenslogies. De vreemdelingenbewaring valt echter, strikt genomen, buiten de strafrechtspleging en valt daarom buiten het bestek van deze publicatie.

85 In de huidige tijd is echter eerder sprake van overcapaciteit binnen de sector Gevangeniswezen. In dat verband is door de Staatssecretaris van Justitie in mei 2009 een zogeheten 'Masterplan Gevangeniswezen 2009-2014' naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze nota wordt omschreven hoe de komende jaren moet worden omgegaan met de celcapaciteit: 'Doelstelling van het nieuwe capaciteitsmanagement is het regionaal kunnen opvangen van pieken en dalen in de behoefte aan capaciteit. Bijkomend doel is dat deze flexibiliteit in korte tijd moet kunnen worden georganiseerd, zonder ingrijpende maatregelen'. Zie Masterplan Gevangeniswezen 2009-2014, p. 10.

voorwaarde door de rechter worden opgelegd.⁸⁶ Via het elektronisch toezicht wordt gecontroleerd of de veroordeelde zich binnen of buiten het bereik van een ontvanger bevindt die is opgesteld in diens huis. Afhankelijk van de totale duur van de opgelegde gevangenisstraf kunnen gedetineerden de laatste fase (4 weken tot 1 jaar) van hun gevangenisstraf aan een dergelijk persoonlijk programma deelnemen. De reclassering is verantwoordelijk voor de uitvoering van het elektronisch toezicht.

Elektronische detentie is een vorm van vrijheidsbeneming met de verplichting om doorlopend thuis te zijn. De aanwezigheid wordt met elektronische middelen gecontroleerd. Met elektronische detentie is geëxperimenteerd als executiemodaliteit onder de verantwoordelijkheid van DJI.⁸⁷ De Penitentiaire beginselenwet regelt de rechten en plichten van gedetineerden en biedt de mogelijkheid om binnen één inrichting verschillende regimes te voeren, om mannen en vrouwen binnen één inrichting onder te brengen en om extramuraal (dat wil zeggen buiten de muren van de penitentiaire inrichting) een *penitentiair programma* te volgen. Het penitentiaire programma houdt in dat gedetineerden in de laatste fase van hun vrijheidsstraf buiten een justitiële inrichting verplicht deelnemen aan bepaalde activiteiten, zoals arbeidsprojecten, vorming en onderwijs.⁸⁸ Het doel van een penitentiair programma is de gedetineerde beter voor te bereiden op terugkeer naar de samenleving en kan met of zonder elektronisch toezicht worden uitgevoerd.

Een veroordeelde met een tijdelijke gevangenisstraf van meer dan een half jaar komt in aanmerking voor vervroegde invrijheidstelling. Betreft het een straf van een half jaar tot 1 jaar, dan gaat de vervroegde invrijheidstelling in nadat van de straf 6 maanden plus een derde deel van het meerdere is ondergaan. Voor een straf van langer dan 1 jaar geldt dat twee derde van de straf moet zijn ondergaan.⁸⁹ Met ingang van 1 juli 2008 zijn de Wet tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en enige andere wetten in verband met de wijziging van de vervroegde invrijheidstelling in een voorwaardelijke invrijheidstelling in werking getreden.⁹⁰ De regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling is van toepassing op vrijheidsstraffen met een duur van meer dan een jaar, maar niet wanneer de rechter een deels voorwaardelijke vrijheidsstraf heeft opgelegd. De voorwaardelijke invrijheidstelling vindt

86 Op 1 november 2009 is er een nieuwe Circulaire Wijziging toepassing Elektronische Detentie (*Stcrt.* 2009, 16442) in werking getreden. Hierin wordt onder andere de doelgroep strikter afgebakend en worden uitsluitingsgronden voor elektronisch toezicht aangescherpt en uitgebreid. Uiteindelijk doel van de circulaire is om te komen tot een zorgvuldigere en uniforme uitvoering van het elektronisch toezicht.

87 In de vorige editie (2009) werd melding gemaakt van een wetsvoorstel in voorbereiding waarin elektronische detentie onder de benaming thuisdetentie in de Penitentiaire beginselenwet zou worden geregeld als een executiemodaliteit van een vrijheidsstraf of van een voorlopige hechtenis. Elektronisch huisarrest wordt echter door het huidige kabinet (2011) niet gezien als een geloofwaardige vervanging van een gevangenisstraf en daarom zal dit wetsvoorstel niet bij de Tweede Kamer worden ingediend.

88 Een gestrafte kan in aanmerking komen voor een penitentiair programma als hij een gevangenisstraf uitzit die langer is dan 6 maanden en daarvan ten minste de helft heeft uitgezeten.

89 In sommige gevallen wordt de vervroegde invrijheidstelling niet verleend of uitgesteld, bijvoorbeeld als een veroordeelde zich tijdens zijn gevangenschap ernstig heeft misdragen of is ontsnapt.

90 *Kamerstukken II* 2005/07, 30 513.

van rechtswege plaats wanneer twee derde van de door de rechter opgelegde vrijheidsstraf is ondergaan. Voor straffen met een duur van tussen de 1 en 2 jaar vindt voorwaardelijke invrijheidstelling plaats wanneer de vrijheidsbeneming ten minste 1 jaar heeft geduurd en van het daarna nog ten uitvoer te leggen gedeelte van de straf een derde is ondergaan.⁹¹

Sector Justitiële Jeugdinrichtingen

Naar plaatsingsgrond kunnen in Justitiële Jeugdinrichtingen (JJJ's) 4 categorieën jongeren worden onderscheiden. De eerste categorie wordt gevormd door degenen die een jeugddetentie opgelegd hebben gekregen. De tweede categorie wordt gevormd door jongeren die de PIJ-maatregel opgelegd hebben gekregen. De derde categorie betreft jongeren die in voorlopige hechtenis zijn geplaatst. De vierde categorie heeft betrekking op de civielrechtelijke maatregel, waarbij jongeren in een Justitiële Jeugdinrichting zijn geplaatst. Met de wijziging van de Wet op de Jeugdzorg per 1 januari 2008 wordt beoogd jongeren met een civielrechtelijke maatregel te scheiden van jongeren met een strafrechtelijke titel. Per 1 januari 2010 zijn er geen minderjarigen met een civielrechtelijke maatregel meer in een JJI met een machtiging gesloten jeugdzorg (voorheen ots). Alle jeugdigen die op civielrechtelijke titel in een JJI verbleven vallen tegenwoordig onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport.⁹²

Directie Forensische Zorg (DForZo)

Sinds 1 januari 2008 is de naamgeving van de sector tbs gewijzigd in de Directie Forensische Zorg. Deze directie is verantwoordelijk voor de forensische zorg in strafrechtelijk kader en voor de plaatsing van volwassenen die psychiatrische zorg, verslavingszorg of verstandelijk gehandicaptenzorg nodig hebben. Daarnaast is de directie financieel verantwoordelijk voor de inkoop van dergelijke zorg.

2.5.2 Het Centraal Justitieel Incassobureau

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Veiligheid en Justitie. De belangrijkste taak van het CJIB is het innen van verkeersboetes die door justitiële instanties aan burgers en bedrijven worden opgelegd. Het CJIB verzorgt het gehele inningstraject, startend met het verzenden van de beschikking en eindigend met dwangmaatregelen als gijzeling. Daarnaast int het CJIB schadevergoedingsmaatregelen, ontnemingsmaatregelen, door de

91 De voorwaardelijke invrijheidstelling geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich tijdens de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. Indien de veroordeelde de voorwaarden niet naleeft, kan de voorwaardelijke invrijheidstelling worden herroepen.

92 Vergelijk de brief van 29 april 2010 van de Minister van Justitie aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2009/10, 24 587, nr. 386).

strafrechter opgelegde boetes, politie- en OM-transacties en strafbeschikkingen en voor sommige bestuursorganen ook de bestuurlijke boetes (zie voor dat laatste hoofdstuk 8). Rechtbanken, politiekorpsen, de Koninklijke Marechaussee en het OM maken gebruik van de diensten van het CJIB. Als de rechter heeft bepaald dat een verdachte een vrijheidsstraf of taakstraf krijgt, dan voert de Unit OM Executie van het CJIB de coördinatie uit van vrijheidsstraffen, taakstraffen en arrestatiebevelen met betrekking tot de vonnissen die ten uitvoer gelegd dienen te worden. In het geval van een gevangenisstraf onderzoekt de Unit OM Executie of de veroordeelde oproepbaar is. Een verdachte die tot een gevangenisstraf is veroordeeld, maar voorafgaand aan het vonnis niet preventief was gehecht, wordt na het onherroepelijk worden van het vonnis opgeroepen zich op een bepaalde datum bij een bepaalde inrichting te melden. Tot die datum is sprake van een zogeheten *lopend vonnis*. Een veroordeelde die niet oproepbaar is (bijvoorbeeld wanneer de verblijfplaats onbekend is), wordt geregistreerd in het opsporingsregister (OPS). Daarnaast coördineert de Unit OM Executie de uitvoering van taakstraffen en arrestatiebevelen.

2.6 Overige instellingen die betrokken zijn bij de strafrechtspleging

In de voorgaande paragrafen zijn de verschillende fasen van de strafrechtspleging aan de orde gekomen. Daarbij is tevens ingegaan op een aantal direct bij de strafrechtspleging betrokken instanties. Maar er zijn meer organen die een rol hebben in het strafproces. In deze paragraaf worden nog enkele instellingen kort belicht.

2.6.1 *De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en de Inspectie voor de Sanctietoepassing*

De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) is een onafhankelijk orgaan dat de Minister van Veiligheid en Justitie adviseert op het gebied van de strafrechtstoepassing en over jeugdigen. Tevens functioneert de Raad als een beroepsinstantie voor gedetineerden, jeugdigen en tbs'ers. De 60 leden van de Raad worden door de Kroon (de regering) benoemd. Het bestuursreglement, dat de werkwijze en procedures voor de Raad regelt, wordt door de Minister van Veiligheid en Justitie vastgesteld. De Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) bestaat sinds 1 januari 2005. Deze organisatie is onafhankelijk van het ministerie van Veiligheid en Justitie, maar maakt organisatorisch wel onderdeel uit van het departement. De belangrijkste taak van de Inspectie is het toezicht op de effectiviteit en de kwaliteit van de uitvoering van sancties, in het bijzonder op de aspecten bejegening en beveiliging. Het werkterrein van de Inspectie omvat alle vestigingen van de reclassering en alle onder de Dienst Justitiële Inrichtingen ressorterende landelijke diensten en inrichtingen.

2.6.2 *De raden voor rechtsbijstand*

De raden voor rechtsbijstand maken het mogelijk dat mensen met een laag inkomen gebruik kunnen maken van rechtsbijstand. De rechtsbijstandsverlener vraagt ten behoeve van de rechtzoekende een toevoeging aan. Dat wil zeggen dat aan de rechtzoekende kosteloos of tegen een niet kostendekkende eigen bijdrage een rechtshulpverlener wordt toegewezen. Het recht op rechtsbijstand is afhankelijk van het fiscale inkomen en vermogen van de rechtzoekende. De verdachte die in bewaring wordt gesteld of wiens gevangenhouding wordt bevolen, krijgt ambtshalve een raadsman toegevoegd. De rechtsbijstand van de ambtshalve toegevoegde raadsman is kosteloos voor de verdachte. Daarnaast kunnen ook slachtoffers van seksuele en andere geweldsmisdrijven kosteloos een beroep doen op een advocaat.⁹³

2.6.3 *Het Nederlands Forensisch Instituut en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie*

Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) zijn twee, onder het ministerie van Veiligheid en Justitie vallende, instanties. Zij hebben deskundigheid 'in huis' die relevant is voor de beantwoording van de vragen die in een strafrechtelijk onderzoek centraal staan.

Het NFI voert technisch, medisch-biologisch en natuurwetenschappelijk onderzoek uit op verzoek van opsporingsinstanties, het OM en de zittende magistratuur. Het NIFP adviseert de rechterlijke macht in strafzaken over de noodzaak van onderzoek naar de persoon van de verdachte in relatie tot toerekeningsvatbaarheid, de kans op recidive, de te volgen behandeling en beveiliging (klinisch en ambulant) en de ontwikkelingsmogelijkheden van jongeren. Het NIFP is ontstaan door een samenvoeging van het Pieter Baan Centrum en de Forensisch Psychiatrische Dienst. De belangrijkste werkzaamheden van het NIFP liggen op het gebied van advisering, contra-expertise, bemiddeling, toetsing, observatie en opleiding.

2.6.4 *Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie*

De Erkenningscommissie heeft als opdracht het *ex ante* beoordelen of gedragsinterventies⁹⁴ kunnen leiden tot vermindering of het voorkomen van recidive van zowel meerderjarige als minderjarige deelnemers.

⁹³ Zie de Wet op de rechtsbijstand (*Stb.* 2003, 502). Zie ook Diephuis, Eshuis & De Heer-de Lange (2010).

⁹⁴ Onder een gedragsinterventie verstaat de Erkenningscommissie 'een programmatisch en gestructureerd geheel van methodische handelingen gericht op het beïnvloeden van iemands gedrag of omstandigheden, met als doel het voorkomen van recidive'. Zie het Referentiedocument Erkenningscommissie Gedragsinterventie Justitie, p. 7 (te vinden via www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/recidive). De leerstraf als zelfstandige taakstraf voor volwassenen zal geheel (na 2012) verdwijnen. In de plaats komt de voorwaardelijke veroordeling met als bijzondere voorwaarde het volgen van een gedragsinterventie, of een bijzondere voorwaarde in het kader van een OM-afdoening (bron: Reclassering Nederland).

Hierbij hanteert de Erkeningscommissie criteria die door het ministerie van Veiligheid en Justitie zijn opgesteld. De gedachte is dat hierdoor de betreffende organisaties – zoals de reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming – te weten komen of hun bedachte programma daadwerkelijk effect heeft. Daarnaast adviseert de Erkeningscommissie de Minister van Veiligheid en Justitie over bijvoorbeeld uitvoerings- en toepassingsaspecten van kwaliteitscriteria betreffende gedragsinterventies.

2.6.5 De reclassering

De reclassering is geen orgaan van de strafrechtspleging zoals de politie en het OM dat zijn, maar is wel nauw bij de strafrechtspleging betrokken. Er zijn drie reclasseringsorganisaties aangewezen door de Minister van Veiligheid en Justitie: Reclassering Nederland, de Stichting Verslavingsreclassering van de Geestelijke Gezondheidszorg Nederland en de afdeling Jeugdzorg en Reclassering van het Leger des Heils. De werkzaamheden van de reclassering zijn wettelijk geregeld in de Reclasseringsregeling 1995.⁹⁵

De reclassering heeft drie kerntaken. De eerste betreft onderzoek en voorlichting. In de voorlichtingsrapporten wordt een beeld geschetst van de persoon van de verdachte, zijn motieven en omstandigheden. Deze informatie kan voor de officier van justitie en/of de rechter van belang zijn voor het bepalen van de strafsoort en de strafmaat.

De tweede kerntaak gaat over begeleiding en toezicht. De reclassering geeft individuele begeleiding aan verdachte of veroordeelde cliënten. De ondersteuning vindt plaats gedurende het gehele strafrechtelijke proces. Begeleiding in de vorm van hulp en bijstand aan de verdachte vindt vooral plaats bij de vroeghulp, dat is het eerste bezoek aan een arrestant op een politiebureau of bij de rechter-commissaris. Volgens de wet moet de reclassering over elke in verzekering gestelde verdachte bericht ontvangen. Indien de rechter-commissaris of de rechtbank de schorsing van de voorlopige hechtenis heeft bevolen, kan daarbij als bijzondere voorwaarde worden gesteld dat de verdachte zich dient te houden aan de aanwijzingen van de reclassering. Tevens kan een veroordeelde die zijn gevangenisstraf heeft uitgezeten, bij zijn terugkeer naar de maatschappij door de rechter verplicht worden zich onder toezicht te stellen van de reclassering. Dit gebeurt dan in het kader van een deels voorwaardelijke gevangenisstraf. Verder is de reclassering verantwoordelijk voor de uitvoering van penitentiaire programma's en begeleidt zij de ter beschikking gestelden die met proefverlof zijn of ten aanzien van wie de tbs met bevel tot verpleging voorwaardelijk is beëindigd of een tbs met voorwaarden is uitgesproken. De derde taak van de reclassering ziet op de ontwikkeling, organisatie en uitvoering van taakstraffen en andere alternatieve sancties. De

95 Stb. 1994, 875.

reclassering zorgt voor de organisatie en de begeleiding bij de uitvoering van taakstraffen en elektronisch toezicht.

2.6.6 De Raad voor de Kinderbescherming

Voor minderjarigen die in aanraking zijn gekomen met politie en justitie bestaat er, anders dan bij meerderjarigen, geen algemene reclasseringsinstelling. De regie over de jeugdreclassering ligt bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De RvdK heeft één landelijk en 22 lokale bureaus. De RvdK coördineert de taakstraffen voor jeugdigen. Verder zijn bij de jeugdreclassering de gezinsvoogdij-instellingen en de afdeling Jeugdzorg en Reclassering van het Leger des Heils betrokken. De jeugdreclassering draagt zorg voor de vroeghulp op het politiebureau. Binnen deze vroeghulp kan de raadsmedewerker op basis van het gesprek met de minderjarige vrijwillige jeugdreclassering aanbieden. De jeugdige wordt tevens geïnformeerd over het verdere verloop van de strafrechtelijke procedure.⁹⁶ Vervolgens begint het zogenoemde basisonderzoek. De RvdK verzamelt informatie betreffende de ontwikkeling en de achtergrond van de verdachte ten behoeve van voorlichting en advies aan de officier van justitie (zie art. 494 en 498 Sv). De raadsonderzoeker brengt advies uit aan de officier van justitie over de gewenste afdoening van een zaak, vanuit een pedagogisch perspectief. Als de ontwikkeling van de minderjarige ernstig in het gedrang is, kan de RvdK een uitgebreid strafonderzoek doen. Dit onderzoek is diepgaander dan het basisonderzoek. Het uitgebreid strafonderzoek kan worden afgesloten met een gerichte verwijzing naar een voorziening voor jeugdzorg, met een verzoek tot een maatregel van kinderscherming of met de inschakeling van de jeugdreclassering voor intensieve, niet-vrijblijvende begeleiding. Indien de officier van justitie of de rechter een taakstraf oplegt, is het de taak van de RvdK om de opgelegde taakstraf mogelijk te maken door voorbereiding en ondersteuning van de tenuitvoerlegging.

2.6.7 Slachtofferhulp Nederland

Sinds 1984 kent Nederland professioneel georganiseerde slachtofferhulp. Slachtofferhulp Nederland (SHN) is een landelijke organisatie met een landelijk bureau en ruim 75 bureaus voor slachtofferhulp waar ongeveer 1.500 vrijwilligers slachtofferhulp verlenen. De ondersteuning is vooral praktisch van aard en bestaat uit het invullen van (verzekerings)papieren, het bijstaan van slachtoffers in een rechtszaak en het doorverwijzen naar de juiste instanties. De landelijke organisatie wordt gefinancierd

⁹⁶ Samen met een aantal andere instanties (zoals politie, jeugdreclassering en jeugdinrichtingen) werkt de RvdK thans aan de ontwikkeling van een landelijk instrumentarium voor jeugdstrafzaken. In dat verband zijn twee pilots in 2010 verlengd met de bedoeling om in 2011 het instrumentarium landelijk in te voeren. Zie De Raad in ontwikkeling, Jaarbericht 2010, p. 5.

door het ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en het Fonds Slachtofferhulp, dat fondsen in de maatschappij verwerft.

2.6.8 *Het Schadefonds Geweldsmisdrijven en het Waarborgfonds Motorverkeer*

Onder bepaalde voorwaarden kunnen slachtoffers van ernstige geweldsmisdrijven (of hun nabestaanden) in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Een uitkering uit dit fonds is altijd een tegemoetkoming in de kosten als gevolg van letsel dat bij een ernstig geweldsmisdrijf is toegebracht (zoals mishandeling, diefstal met geweld, verkrachting en bedreiging met een wapen), en niet een schadeloosstelling. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven (een fonds van het ministerie van Veiligheid en Justitie, beheerd door een onafhankelijke commissie) is in 1976 opgericht om slachtoffers van ernstige geweldsdelicten die hun schade niet op een andere manier vergoed kunnen krijgen enigszins tegemoet te komen. Een groot deel van de aanvragen komt binnen via SHN, waarnaar de politie meestal doorverwijst bij aangifte van een geweldsmisdrijf. Een aanvraag kan ook worden ingediend via een advocaat of op eigen initiatief. Krachtens een Europese richtlijn, die alle lidstaten verplicht om vanaf 1 januari 2006 een schadefonds te hebben, kunnen slachtoffers die in Nederland wonen en in een ander EU-land slachtoffer zijn geworden, vanaf die datum via het Nederlandse schadefonds een uitkering aanvragen bij een ander EU-schadefonds. Ook slachtoffers van schade in het verkeer kunnen in aanmerking komen voor schadevergoeding door een beroep te doen op het Waarborgfonds Motorverkeer. Het gaat daarbij om schade die is veroorzaakt door onbekende, niet-verzekerde of gestolen motorrijtuigen, motorrijtuigen verzekerd bij een onvermogenende verzekeraar of toebehorend aan personen aan wie een vrijstelling van verzekering wegens gemoedsbezwaren is afgegeven. In 2007 zijn de richtlijnen aangepast aan de Europese richtlijnen voor motorrijtuigverzekeringen. Daarbij is onder meer ook de maximale dekking verhoogd tot in totaal 6 miljoen euro (5 miljoen euro bij persoonschade en 1 miljoen euro bij materiële schade).

3 Criminaliteit en slachtofferschap

H.W.J.M. Huys en P.R. Smit

- In 2010 werden burgers en bedrijven geconfronteerd met naar schatting in totaal bijna 8,2 miljoen delicten. Tussen 2005 en 2006 is dit totale aantal delicten gedaald; daarna is dit vrijwel stabiel gebleven.
- Het merendeel van deze delicten, 5,7 miljoen, heeft betrekking op burgers. Dit is minder dan het jaar daarvoor en vergelijkbaar met 2008. Tussen 2005 en 2008 is het totale aantal ondervonden delicten onder burgers gedaald. Het totale aantal delicten onder bedrijven ligt met 2,5 miljoen hoger dan in 2009.
- Een kwart van de bevolking van 15 jaar en ouder is in 2010 slachtoffer geworden van 1 of meer delicten. Dit is minder dan in 2009, maar ongeveer evenveel als in 2008.
- Binnen de onderzochte sectoren in het bedrijfsleven is slachtofferschap het grootst in de detailhandel en de horeca. In alle sectoren is het aandeel dat slachtoffer werd in vergelijking met 2005 gedaald. Diefstal is de meest voorkomende vorm van criminaliteit waarmee het bedrijfsleven wordt geconfronteerd.
- In 2010 werd ruim een derde van de door burgers ondervonden delicten door of namens de slachtoffers bij de politie gemeld en meer dan een kwart leidde tot een aangifte. Dit is de laatste jaren niet veranderd.
- 6 op de 10 bedrijven die slachtoffer werden van criminaliteit maakten hiervan melding in 2010; 26% van de bedrijven deed ook daadwerkelijk aangifte van 1 of meer misdrijven. Dit is de laatste jaren iets afgenomen. Inbraken worden door bedrijven veel vaker gemeld en aangegeven dan andere vormen van criminaliteit.
- Om inbraak te voorkomen zijn bij meer dan drie kwart van de huishoudens buitenverlichting en extra hang- en sluitwerk aanwezig. Van alle bedrijven geeft bijna drie kwart in 2010 aan maatregelen tegen criminaliteit te hebben genomen, meestal in de vorm van technische hulpmiddelen, zoals een alarminstallatie.
- Eind 2010 voelde ruim een kwart van de Nederlanders van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig, evenveel als in het jaar daarvoor. Tussen 2005 en 2008 is dit aandeel gedaald. Slechts 2% voelt zich vaak onveilig.

Burgers, bedrijven en instellingen kunnen slachtoffer worden van (veelvoorkomende) criminaliteit. Hoe vaak dat gebeurt, kan worden gemeten met behulp van enquêtes. Deze enquêtes verschaffen tevens inzicht in de mate waarin hiervan aangifte wordt gedaan bij de politie.¹ Lang niet alle criminaliteit komt namelijk ter kennis van de politie. De slachtoffer-enquêtes geven ook inzicht in verschillen in de frequentie waarmee

¹ Slachtofferenquêtes zijn vooral gericht op wat de bevolking als criminaliteit ervaart. Hoewel de delicts-omschrijvingen zo veel mogelijk zijn afgestemd op de definities zoals die door politie en justitie worden gehanteerd, kunnen deze delicten (en de interpretatie ervan door respondenten) meer omvatten dan alleen misdrijven in strafrechtelijke zin. Ook overtredingen en feiten die niet strafbaar zijn kunnen hieronder vallen.

specifieke bevolkingsgroepen of bedrijfstakken slachtoffer worden van verschillende soorten delicten. Verder geven deze enquêtes ook een beeld van de gevolgen voor de slachtoffers, van preventiemaatregelen en van onveiligheidsgevoelens.

Enquêtes over ondervonden criminaliteit op basis van eigen ervaringen verschillen in doelstelling van registraties. Gegevens kunnen verder verschillen met registraties omdat delicten in veel gevallen niet worden aangegeven of omdat de politie delicten in een andere categorie kan rubriceren dan slachtoffers. Verschillen tussen enquêtes kunnen bovendien te maken hebben met andere interviewmethoden en verschillen in vraagstelling. Mede vanwege het steekproefkarakter en de relatief grote betrouwbaarheidsmarges, zeker bij geringe aantallen waarnemingen, moet voorzichtig worden omgegaan met schattingen van absolute aantallen en mutaties tussen jaren. Ontwikkelingen zijn vaak beter te duiden over een langere periode dan alleen ten opzichte van het voorgaande jaar.² Ook andere aspecten die te maken hebben met criminaliteit komen in dergelijke enquêtes aan bod, zoals overlast en andere buurtproblemen en de houding van burgers ten opzichte van de politie. Slachtofferenquêtes vormen daarmee een belangrijke en onafhankelijke databron, die naast de geregistreerde criminaliteitscijfers (zie hoofdstuk 4) een wezenlijk inzicht geven in de aard, omvang en ontwikkeling van (veelvoorkomende) criminaliteit en van veiligheid in het algemeen.

Gegevens over slachtofferschap, ondervonden delicten, onveiligheidsgevoelens en dergelijke onder burgers zijn afkomstig uit verschillende enquêtes en daardoor onderling moeilijk vergelijkbaar. Daarom kan alleen in grote lijnen iets worden gezegd over ontwikkelingen in de loop van enkele decennia. In het algemeen worden in dit hoofdstuk de (voorlopige) gegevens van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) gebruikt voor uitspraken over de jaren 2008-2010.³ Voor de ontwikkeling tussen 2005 en 2008 wordt de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) gebruikt. Gegevens over bedrijven zijn afkomstig uit de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB), waarvan de opzet sinds 2004 gelijk is gebleven. Voor meer details over slachtofferenquêtes zie bijlage 3.

In dit hoofdstuk staat de vraag naar de aard, omvang en ontwikkeling van de veelvoorkomende criminaliteit⁴ centraal zoals die door burgers en bedrijfsleven in Nederland wordt ervaren. Het gaat daarbij in de eerste plaats om ondervonden delicten (paragraaf 3.1) en om kenmerken van

2 Zie *Integrale Veiligheidsmonitor 2010; Landelijke rapportage*, bijlage 2 voor een uitgebreidere toelichting op deze problematiek.

3 Op basis van nadere analyse van de slachtofferdata zijn de afzonderlijke IVM-cijfers over de vermogensdelicten 'autodiefstal' en 'diefstal uit auto' gecombineerd tot 'diefstal van en uit de auto'; cijfers over de afzonderlijke vandalismedelicten 'beschadiging/diefstal vanaf de auto' en 'overige vernielingen' zijn vervallen. De status van alle IVM-cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten is gewijzigd in 'voorlopig'.

4 Hiertoe behoren delicten die door hun aard en omvang veel overlast voor een groot deel van de bevolking, bedrijven en instellingen veroorzaken. Het gaat vooral om inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, zakkenrollerij, vandalisme, mishandeling en bedreiging.

slachtoffers (paragraaf 3.2). In de tweede plaats gaat het om de gevolgen van criminaliteit voor de slachtoffers en om acties die burgers en bedrijfsleven nemen naar aanleiding van ondervonden delicten (paragraaf 3.3) en ter voorkoming van criminaliteit (paragraaf 3.4). Ten slotte wordt in paragraaf 3.5 aandacht besteed aan de beleving van criminaliteit door burgers en bedrijven.

3.1 Ondervonden criminaliteit

In deze paragraaf komt de criminaliteit aan de orde waarvan burgers of bedrijven slachtoffer zijn geworden. Daarbij wordt eerst ingegaan op de aard van de criminaliteit waarmee burgers worden geconfronteerd (paragraaf 3.1.1). Dit gebeurt zowel in de vorm van slachtofferschap (welk deel van de bevolking wordt met één of meer delicten geconfronteerd) als in termen van aantallen door burgers ondervonden delicten. Vervolgens komt op eenzelfde wijze de ondervonden criminaliteit bij bedrijven aan de orde (paragraaf 3.1.2). In paragraaf 3.1.3 ten slotte wordt een totaalbeeld geschetst van de door burgers en bedrijven ondervonden criminaliteit.

3.1.1 Door burgers ondervonden criminaliteit

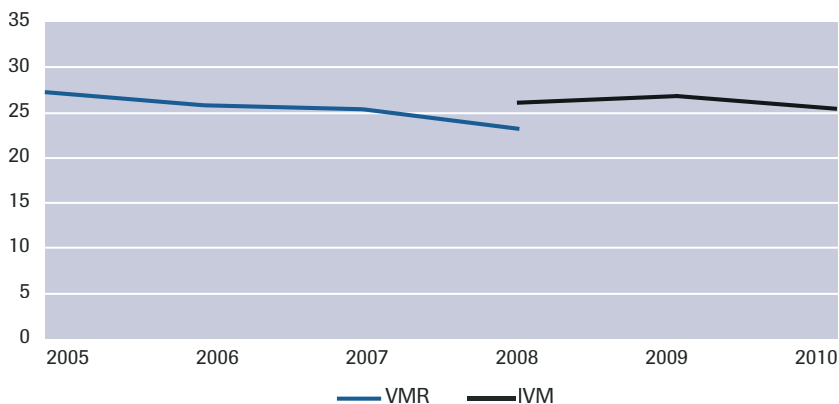
Een kwart van de Nederlandse burgers van 15 jaar en ouder werd in 2010 slachtoffer van één of meer delicten.⁵ Dit is minder dan in het voorgaande jaar (27%), maar wijkt niet wezenlijk af van het aandeel in 2008 (26%). In de jaren daarvoor is dit aandeel geleidelijk gedaald (zie figuur 3.1).⁶

Uitgedrukt in aantallen voorvallen werd de bevolking in Nederland naar eigen zeggen in 2010 geconfronteerd met naar schatting 5,7 miljoen delicten (zie figuur 3.2). Dit komt overeen met 42 delicten per 100 inwoners. Deze cijfers zijn lager dan in het voorgaande jaar (6,3 miljoen delicten, ofwel 47 per 100 inwoners), maar verschillen niet wezenlijk van die in 2008 (5,9 miljoen; 45 per 100 inwoners). In eerdere jaren was er (volgens de VMR) nog sprake van een geleidelijke daling.

5 Het gaat hier om slachtofferschap van delicten die burgers als privépersonen hebben meegemaakt. Voorvallen die personen zijn overkomen in het kader van hun werk vallen daar in principe buiten. In de IVM wordt hierop echter niet expliciet gewezen.

6 Omdat de IVM-gegevens vanaf 2008 een nieuwe reeks vormen, is een directe vergelijking met gegevens uit eerdere jaren niet mogelijk.

Figuur 3.1 Percentage slachtoffers van delicten onder burgers van 15 jaar en ouder*

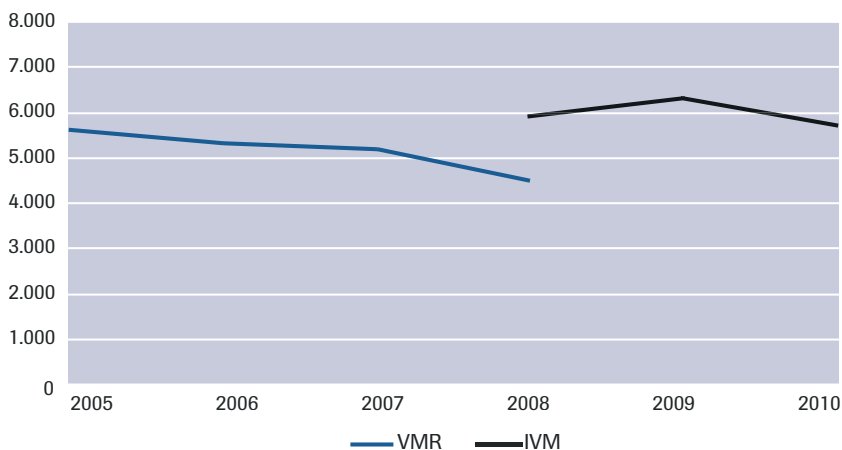

* De gegevens zijn toegerekend aan het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (12 maanden voorafgaand aan de interviewdatum). De VMR-gegevens over de kalenderjaren 2005 t/m 2007 zijn telkens verzameld in het eerste kwartaal van het daarop volgende kalenderjaar. Voor de VMR-gegevens over de kalenderjaren 2008-2010 en voor de IVM-gegevens over alle kalenderjaren zijn de gegevens verzameld in het laatste kwartaal van het betreffende kalenderjaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.4 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2010)

Figuur 3.2 Door burgers in Nederland ondervonden delicten,* x 1.000

* Zie de toelichting bij figuur 3.1.

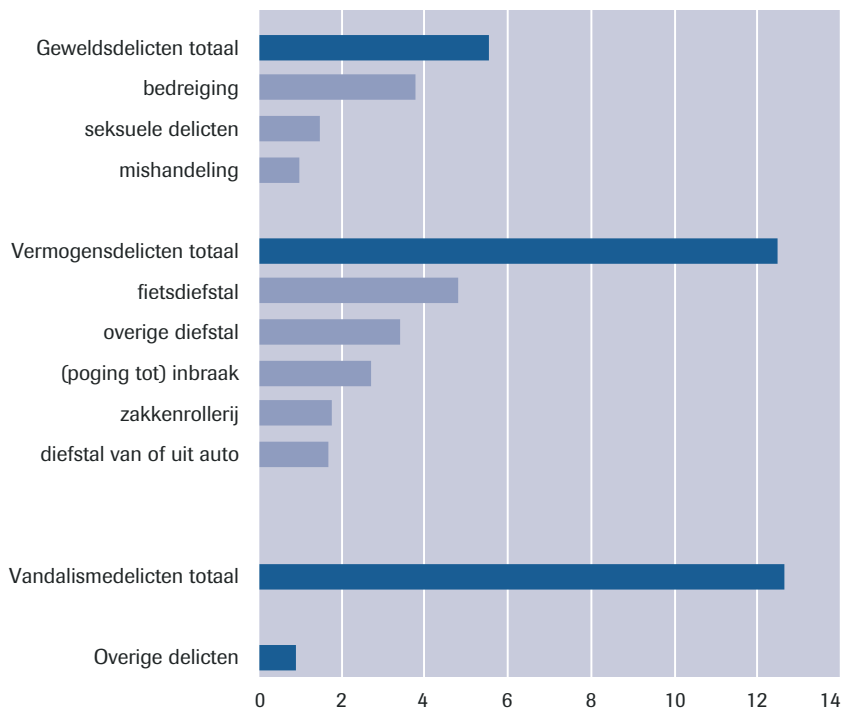
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.6 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2010)

Van de bevolking van 15 jaar en ouder werd bijna 6% in 2010 slachtoffer van 1 of meer geweldsdelicten (mishandeling, seksuele delicten, bedreiging). Dit is vergelijkbaar met het aandeel in beide voorgaande jaren. Ook in eerdere jaren is dit aandeel (volgens de VMR) niet wezenlijk veranderd. In totaal werd de bevolking van Nederland in 2010 geconfronteerd met bijna 1,2 miljoen geweldsdelicten (zie tabel 3.6 in bijlage 4). Ook hierbij is geen sprake van een duidelijke toe- of afname in de periode 2005-2010. Van deze geweldsdelicten komt bedreiging het meest voor (zie figuur 3.3).

Bijna 13% van de bevolking werd in 2010 slachtoffer van 1 of meer vermogensdelicten, zoals inbraak, diefstal en zakkenrollerij. Dit is vrijwel evenveel als in 2009 en 2008. Net als het totale slachtofferpercentage daalde in eerdere jaren ook het aandeel dat slachtoffer werd van vermogensdelicten (volgens de VMR). In 2010 ging het om ruim 2 miljoen vermogensdelicten. Dit is minder dan in het voorgaande jaar, maar vergelijkbaar met het niveau van 2008. In de jaren daarvoor is dit (volgens de VMR) vrijwel voortdurend gedaald. Van de afzonderlijke vermogensdelicten kwam fietsdiefstal in 2010 het meeste voor, op afstand gevolgd door – afgezien van de restcategorie overige diefstal – inbraak, zakkenrollerij en diefstal van of uit de auto.

Figuur 3.3 Percentage slachtoffers onder burgers naar delictsoort, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.4 in bijlage 4.

Bron: IVM

In 2010 had bijna 13% van de bevolking te maken met vandalismedelicten (diefstal vanaf of beschadiging aan de auto en overige vernielingen). Dit is minder dan in het voorgaande jaar, maar vergelijkbaar met het percentage in 2008. Ook in de periode daarvoor is dit aandeel (volgens de VMR) niet wezenlijk veranderd). Uitgedrukt in aantallen voorvallen werd de bevolking in 2010 met bijna 2,5 miljoen vandalismedelicten geconfronteerd. Ten opzichte van het voorgaande jaar is dit aantal duidelijk lager, maar vergeleken met 2008 is er geen wezenlijk verschil. In de jaren daarvoor is dit aantal (volgens de VMR) niet wezenlijk veranderd.

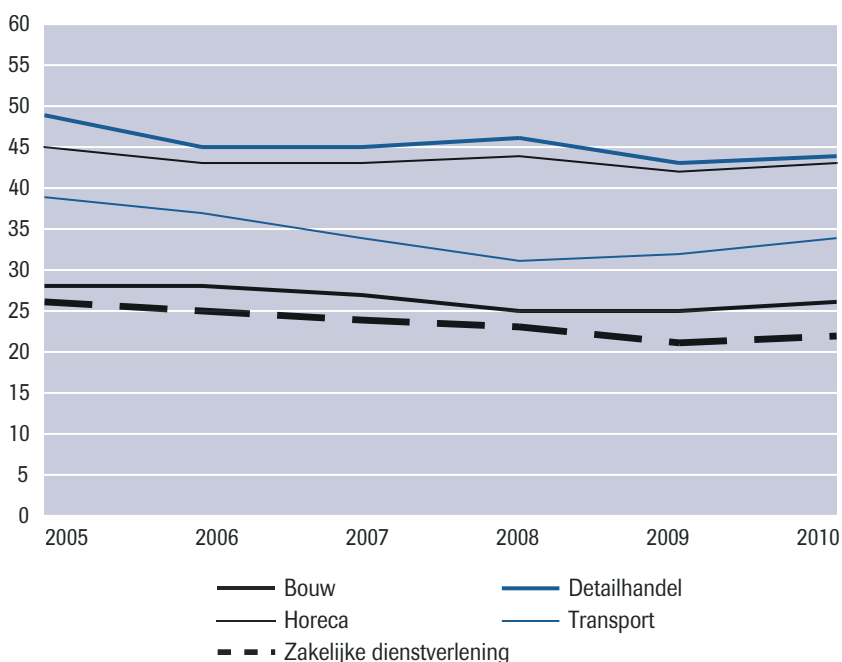
3.1.2 Door bedrijven ondervonden criminaliteit

In 2010 had 31% van alle bedrijfsvestigingen in de onderzochte sectoren⁷ te maken met 1 of meer gevallen van criminaliteit (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010). De mate waarin bedrijven slachtoffer worden – alsook de aard van de criminaliteit die zij ondervinden – verschilt sterk per sector. In de zakelijke dienstverlening en in de bouw werd een kwart of minder van de vestigingen met criminaliteit geconfronteerd, tegen meer dan 40% van de vestigingen in de detailhandel en in de horeca (zie figuur 3.4). In alle sectoren is het aandeel dat slachtoffer werd lager dan in 2005. Van alle vestigingen werd 9% slachtoffer van meer dan één type delict. Ook dit meervoudige slachtofferschap verschilt per sector. Vooral horeca en detailhandel worden relatief vaak geconfronteerd met meerdere soorten delicten; in de bouw en de zakelijke dienstverlening komt dit relatief weinig voor. Het aandeel meervoudige slachtoffers vertoont in alle sectoren een daling in de periode 2005-2010.

Gewelddelicten komen vooral voor in de horeca. Van alle horecazaken had 9% hiermee in 2010 te maken. In de zakelijke dienstverlening is het percentage slachtoffers van geweld in 2010 lager dan in 2005, in de overige sectoren is het vrijwel gelijk gebleven. Voor zover vestigingen in de transportsector in 2010 met gewelddelicten te maken hadden, werden zij gemiddeld bijna 10 keer slachtoffer, in de andere sectoren ongeveer 5 tot 6 keer per getroffen vestiging. In alle sectoren behalve de detailhandel was dit gemiddelde in 2010 hoger dan in 2005. Omdat geweld relatief weinig voorkomt, zijn er geen betrouwbare schattingen mogelijk over het aantal gewelddelicten.

7 In de MCB zijn 5 sectoren onderzocht: bouw, detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening. De gegevens hebben betrekking op bedrijfsvestigingen; in de tekst wordt zowel de term '(bedrijfs-) vestiging' als de term 'bedrijf' hiervoor gebruikt. De onderzochte criminaliteit heeft betrekking op inbraak, diefstal, vernieling, geweld en overige niet nader genoemde vormen van criminaliteit. Daarnaast wordt (sinds 2006) een afzonderlijk beeld geschetst van de interne criminaliteit, d.w.z. diefstal van geld of goederen door eigen personeel.

Figuur 3.4 Percentage slachtoffers van delicten onder bedrijven naar sector*

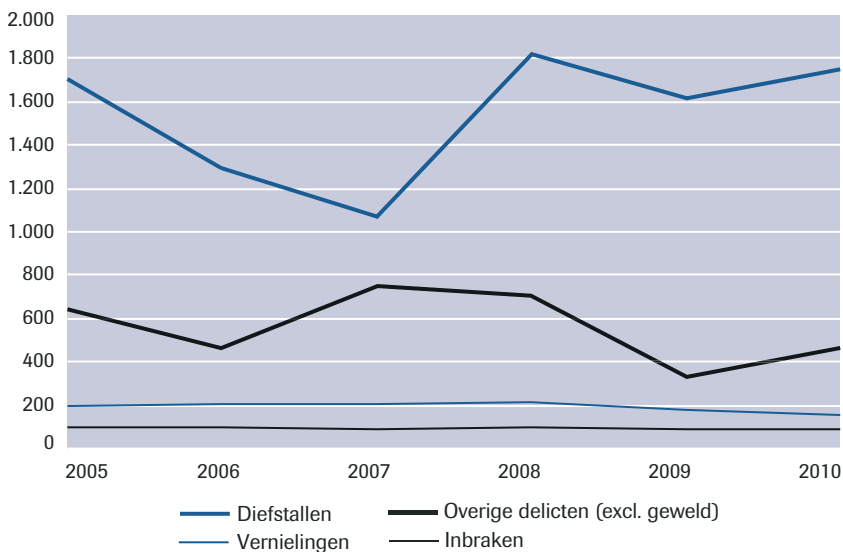
* Weergegeven is slachtofferschap in het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (voorgaande 12 maanden).

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.7 in bijlage 4.

Bron: MCB

De meest voorkomende vorm van vermogensdelicten is diefstal. Vooral in de detailhandel komt diefstal relatief vaak voor. Ruim een kwart (28%) van alle detailhandelsvestigingen had hiermee in 2010 te maken, vrijwel evenveel als in voorgaande jaren.⁸ Per getroffen detailhandelsvestiging kwam diefstal gemiddeld 37 keer voor. In de overige sectoren ligt dit gemiddelde (met 2 tot 5 keer) veel lager. Ten opzichte van 2005 is het aantal diefstallen per getroffen vestiging in de horeca en in de transportsector duidelijk gedaald. Het totale geschatte aantal diefstallen lag in de detailhandel en de bouwnijverheid op hetzelfde niveau als in 2005 en in de overige sectoren (horeca, transport en zakelijke dienstverlening) lager dan in 2005. In alle sectoren samen kwamen in 2010 ongeveer 1,75 miljoen diefstallen voor, ongeveer even veel als in 2005 (zie figuur 3.5).

8 Dit is een gemiddelde voor de detailhandel als geheel. Daarbinnen bestaan grote verschillen; vooral onder warenhuizen en supermarkten ligt dit percentage veel hoger.

Figuur 3.5 Door bedrijven ondervonden delicten, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.8 in bijlage 4.

Bron: MCB

Inbraak komt het meeste voor bij transportbedrijven en in de horeca (14 respectievelijk 15% in 2010). Slachtofferschap van inbraak was in 2010 in alle onderzochte sectoren lager dan in 2005, behalve in de horeca, waar het gelijk is gebleven. Als er wordt ingebroken, dan gebeurt dit in vestigingen van de transportsector gemiddeld 2,5 keer per jaar; in vestigingen van de andere sectoren is dit minder. In 2010 kwamen in alle sectoren samen ongeveer 89.000 inbraken voor. Dit is iets minder dan in 2005.

Bedrijven kunnen ook te maken hebben met interne vermogenscriminaliteit (diefstal van geld of goederen door eigen personeel). Dit varieert sterk per sector: in de zakelijke dienstverlening komt interne vermogenscriminaliteit relatief weinig voor (2%), maar relatief veel in de horeca en in de detailhandel (8 en 7%).

Vernielingen komen veel voor in de horeca (21% van de vestigingen werd hiervan in 2010 slachtoffer) en bij de detailhandel (14%). In alle sectoren is slachtofferschap van vernielingen gedaald vergeleken met 2005. Bedrijven die met vandalismedelicten te maken hebben, werden daar in 2010 van 2 (zakelijke dienstverlening, bouw) tot ongeveer 4 keer (transport, horeca) mee geconfronteerd. In totaal had het bedrijfsleven in 2010 met 155.000 vernielingen te maken. In alle sectoren is het totale aantal vernielingen vergeleken met 2005 gedaald.

Tussen 4 (bouw) en 7% (zakelijke dienstverlening) van alle bedrijfsvestigingen had in 2010 te maken met andere dan de al genoemde vormen van

criminaliteit.⁹ De frequentie waarmee bedrijven hiermee werden geconfronteerd varieert sterk, zowel over de jaren als tussen sectoren. In alle sectoren, met uitzondering van de bouw, is het percentage slachtoffers van overige vormen van criminaliteit in 2010 lager dan in 2005. In totaal werden bedrijven in 2010 met 466.000 gevallen van andere vormen van criminaliteit geconfronteerd.

3.1.3 Totaal door burgers en bedrijven ondervonden criminaliteit

Onder de veronderstelling dat de hiervoor genoemde ondervonden delicten vergelijkbaar zijn in periode en soort delict en een zo volledig mogelijk beeld geven van de werkelijkheid, kan een schatting worden gemaakt van de totale omvang van de door burgers en bedrijven ondervonden criminaliteit. Deze schattingen zijn overigens vanwege de beperkte data alleen mogelijk voor de jaren 2004-2010 (zie ook bijlage 3).

In 2010 werden bevolking en bedrijfsleven naar schatting met in totaal bijna 8,2 miljoen delicten geconfronteerd.¹⁰ In rond 5,7 miljoen gevallen betrof het delicten tegen burgers; in 2,5 miljoen gevallen ging het om delicten tegen bedrijven. De meeste van de in 2010 ondervonden delicten zijn vermogensdelicten (ongeveer 4,0 miljoen), gevolgd door vandalismedelicten (ruim 2,6 miljoen).

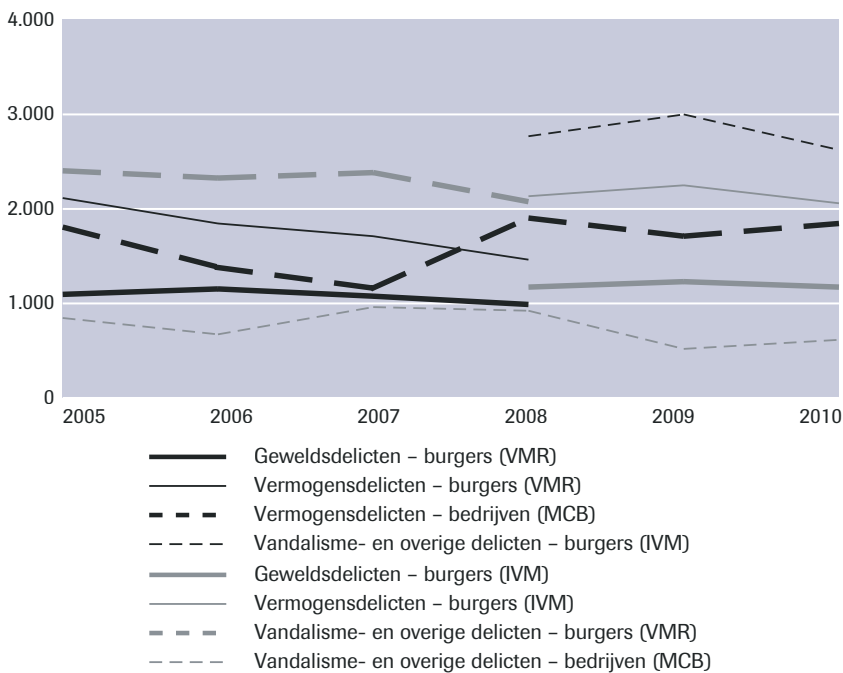
Na een afname tussen 2005 en 2006 is het totale aantal ondervonden delicten vrijwel stabiel gebleven. Een daling doet zich in de gehele periode voor onder vermogensdelicten bij personen. Bij bedrijven wisselt het aantal ondervonden delicten nogal en is in 2010 gestegen ten opzichte van het jaar daarvoor (zie figuur 3.6).

3.2 Kenmerken van slachtoffers van criminaliteit

Niet alle burgers en bedrijven worden in gelijke mate slachtoffer van criminaliteit. De kans op slachtofferschap onder burgers hangt zowel samen met kenmerken van de persoon of het huishouden waartoe hij/zij behoort als met kenmerken van de omgeving waarin hij/zij vertoeft. Ook voor bedrijven verschilt het risico op slachtofferschap. In de volgende subparagrafen wordt aandacht besteed aan achtergrondkenmerken die een rol spelen bij de kans van burgers (paragraaf 3.2.1) en van bedrijven (paragraaf 3.2.2) om slachtoffer te worden.

9 Hiertoe zijn delicten gerekend als oplichting, flessentrekkerij, valse rekeningen, acquisitiefraude, vals geld, bekladden van voorwerpen, niet-betalen van goederen, drugsoverlast en computercriminaliteit.

10 Dit is exclusief 'overige delicten' onder burgers en 'gewelddelicten' onder bedrijven. (Slachtofferschap van) overige delicten onder burgers zijn niet meegeteld vanwege de nadruk op gewelds- en vermogensdelicten en vandalisme. Bovendien kunnen zich verschillen voordoen in wat respondenten onder 'overige delicten' verstaan. Schattingen van aantallen gewelddelicten onder bedrijven zijn statistisch niet verantwoord.

Figuur 3.6 Door burgers en bedrijven ondervonden delicten, x 1.000

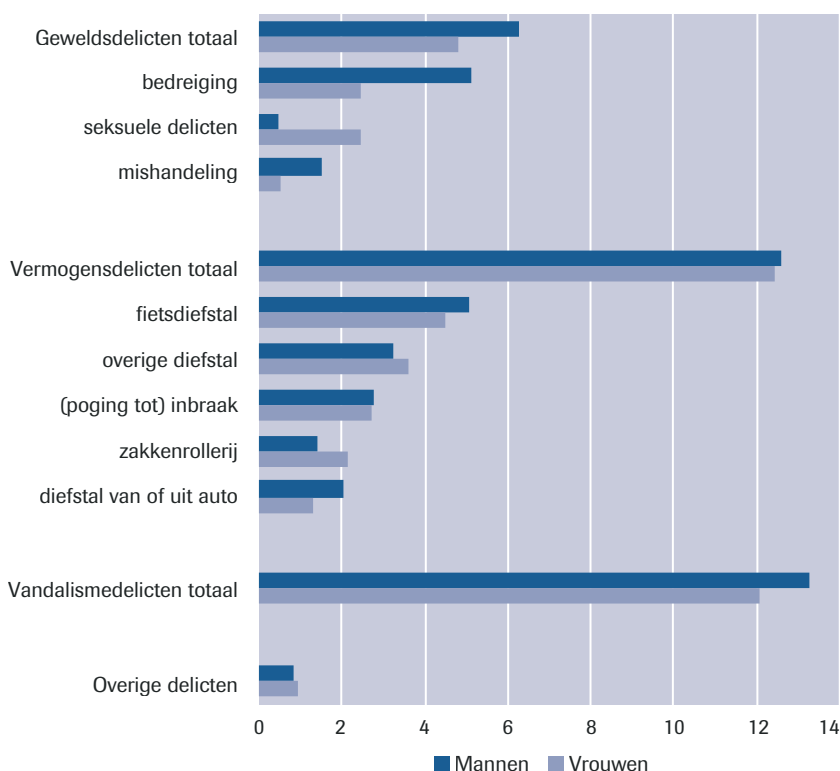
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.10 in bijlage 4.

Bron: VMR, IVM, MCB; bewerking CBS

3.2.1 Kenmerken van burgers als slachtoffer

Leeftijd speelt een belangrijke rol bij de kans op slachtofferschap. Veel meer jongeren dan ouderen worden slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit (zie tabel 3.11 in bijlage 4). Vooral personen tussen 15 en 34 jaar hebben hiermee te maken. Vanaf een leeftijd van 35 jaar neemt het aandeel slachtoffers af met de toename van de leeftijd. Mannen worden over het algemeen iets vaker slachtoffer dan vrouwen, al lijkt er voor de meeste afzonderlijke leeftijdsgroepen geen duidelijk verschil tussen mannen en vrouwen te bestaan. Ook geldt het hogere slachtofferrisico van mannen niet voor álle afzonderlijke delicten. Mannen werden in 2010 meer dan vrouwen slachtoffer van bedreiging, mishandeling, diefstal van of uit de auto en vandalisedelicten. Omgekeerd hadden meer vrouwen dan mannen te maken met zakkenrollerij en seksuele delicten (zie figuur 3.7).

Figuur 3.7 Percentage slachtoffers van delicten naar geslacht en delictsoort, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.12 in bijlage 4.

Bron: IVM

Slachtofferschap onder burgers hangt ook duidelijk samen met de stedelijkheid van de woongemeente. Inwoners van zeer sterk stedelijke gemeenten worden vaker slachtoffer dan inwoners van niet-stedelijke gebieden.¹¹ Dit geldt voor zowel alle delicten samen als voor afzonderlijke delicten en delictgroepen (zie tabel 3.13 in bijlage 4).

Ook andere kenmerken van de persoon, het huishouden of de woonbuurt spelen een rol bij slachtofferschap. Zo worden nooit-gehuwden, personen uit eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen, niet-westerse alloch-

11 De indeling naar stedelijkheid is gebaseerd op de omgevingsadressendichtheid van de gemeente. Voor ieder adres binnen een gemeente is de adressendichtheid vastgesteld van een gebied met een straal van 1 km rondom dat adres. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is de gemiddelde waarde hiervan voor alle adressen binnen die gemeente. De volgende 5 stedelijkheidsklassen worden onderscheiden:

- zeer sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 2.500 of meer);
- sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500);
- matig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500);
- weinig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000);
- niet-stedelijk (omgevingsadressendichtheid van minder dan 500).

tonen, personen uit de laagste inkomensgroep, uit huishoudens met een uitkering of inkomen uit arbeid en hoog opgeleiden in het algemeen vaker slachtoffer dan anderen. Maar wanneer rekening wordt gehouden met leeftijd, stedelijkheid en soort delict gaat deze relatie niet altijd op.¹²

Voor burgers die met criminaliteit worden geconfronteerd kan dit niet alleen directe fysieke en materiële gevolgen hebben, maar ook psychologische en emotionele gevolgen als angst, onveiligheidsgevoelens, boosheid en schuldgevoelens. Een kleine (maar onbekende) groep slachtoffers heeft te maken met ernstiger gevolgen op langere termijn.¹³

3.2.2 Kenmerken van bedrijven als slachtoffer

De kans om slachtoffer te worden van criminaliteit verschilt onder bedrijven niet alleen naar soort delict en naar sector. Ook verschillen binnen sectoren (branches) en de ligging van een vestiging binnen een agglomeratie of binnen een regio kunnen een rol spelen. Hieronder volgt een zeer globale schets.¹⁴

Binnen de sector bouw werden vooral bedrijven in de grond-, wegen- en waterbouw, installatiebedrijven en de burgerlijke en utiliteitsbouw in 2010 vaker dan gemiddeld slachtoffer, en klus- en afwerkingbedrijven minder vaak. Binnen de detailhandel hebben vooral warenhuizen, supermarkten, drogisterijen en kledingwinkels relatief veel met criminaliteit te maken. In de horeca geldt dat voor cafés en hotels, terwijl restaurants relatief weinig slachtoffer worden. In de zakelijke dienstverlening ondervinden kleinere bedrijven relatief veel criminaliteit, zoals reis- en uitzendbureaus. Voor reclame- en economische adviesbureaus is dit lager dan gemiddeld. Naar locatie worden binnen de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening bedrijven in het centrum van de stad meer dan gemiddeld slachtoffer. In de bouwsector en de transportsector maken bedrijven aan de rand van de stad juist meer kans om slachtoffer te worden.

Naar regio is het slachtofferschap binnen alle onderzochte sectoren, behalve de horeca, in de Randstad hoger dan gemiddeld. Bij de detailhandel komt slachtofferschap ook relatief vaker voor in het westen en relatief minder in het oosten van het land. In de bouw en de transportsector komt slachtofferschap minder voor in het noorden van het land.

3.3 Reacties op ondervonden criminaliteit

Slachtoffers van criminaliteit kunnen als reactie daarop verschillende acties ondernemen. In strafrechtelijke zin is vooral hun meldings- en aan-

12 De samenhang tussen dergelijke achtergrondkenmerken en slachtofferschap is onderzocht voor de VMR 2007 (zie Huys (2007) en *Veiligheidsmonitor Rijk 2007; Landelijke Rapportage*, hoofdstuk 9). Voor meer details over slachtofferschap naar achtergrondkenmerken voor de IVM-jaren (vanaf 2008) zie de CBS-StatLinetabellen *Slachtofferschap; persoonskenmerken (IVM)* en *Slachtofferschap; buurtkenmerken (IVM)*.

13 Zie Lamet & Wittebrood (2009) voor een analyse van dergelijke gevolgen.

14 Zie Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 voor details.

giftebereidheid van belang. Ook kunnen slachtoffers een beroep doen op instanties die een rol spelen bij de verwerking van materiële, psychische of emotionele gevolgen of bij mogelijke tegemoetkomingen in de ondervonden schade. In de volgende subparagrafen wordt allereerst aandacht besteed aan de meldings- en aangiftebereidheid van slachtoffers, zowel van burgers (paragraaf 3.3.1) als van bedrijven (paragraaf 3.3.2). In paragraaf 3.3.3 staat de dienstverlening door Slachtofferhulp Nederland centraal. Aan tegemoetkomingen in ondervonden schade van criminaliteit wordt in hoofdstuk 10 (Uitgaven aan veiligheidszorg) aandacht besteed.

3.3.1 *Melding en aangifte van door burgers ondervonden delicten*

Burgers en bedrijven die iets is overkomen kunnen de politie daarvan op de hoogte stellen, ongeacht of de politie hieraan verdere consequenties verbindt. Dit wordt hier een *melding* genoemd. Dit kan zowel op het politiebureau gebeuren als telefonisch of via internet. In een beperkt aantal gevallen is het de politie zelf die (als eerste) kennisneemt van een voorval.

Van een gebeurtenis kan ook *aangifte* worden gedaan. Voor een aangifte is nadrukkelijker actie vereist; in de meeste gevallen moet een proces-verbaal of een aangifteformulier worden ondertekend. Aangifte kan daarmee strafrechtelijke consequenties krijgen, bijvoorbeeld in het kader van opsporing en vervolging van mogelijke verdachten. Vaak is een bewijs van aangifte vereist, bijvoorbeeld voor schadevergoeding aan slachtoffers.

Melding

Van alle door burgers in Nederland ondervonden delicten werd in 2010 een derde (35%) door of namens de slachtoffers bij de politie *gemeld*. Dit aandeel is al jaren vrij stabiel (zie tabel 3.15 in bijlage 4).¹⁵ Het merendeel van de veelvoorkomende criminaliteit tegen burgers wordt dus niet bij de politie gemeld en blijft daarmee ‘verborgen’ voor opsporingsinstanties. Als belangrijkste reden voor het niet melden werd in 2010 genoemd dat aangifte doen toch niets helpt (36%). In ruim een kwart van de gevallen (26%) was het gebeurde volgens de slachtoffers niet belangrijk genoeg om aan de politie te melden.¹⁶

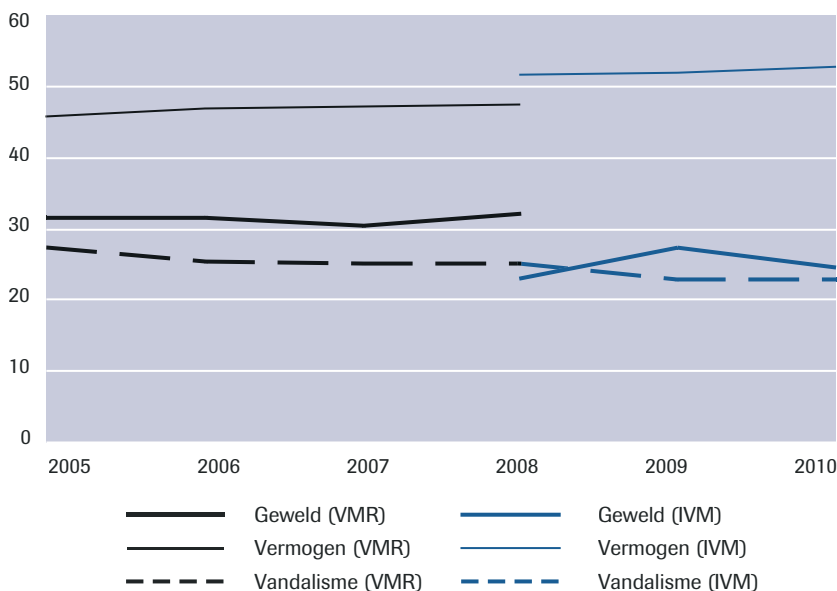
Er zijn wel verschillen in meldingsbereidheid tussen delicten (zie figuur 3.8). Van alle ondervonden geweldsdelicten werd in 2010 een kwart bij de politie gemeld. Dat is minder dan gemiddeld. Van deze geweldsdelicten worden vooral seksuele delicten relatief weinig gemeld; mishandelingen worden met 41% juist relatief vaak gemeld (zie figuur 3.10). De meldingsbereidheid bij geweldsdelicten is in de afgelopen jaren niet wezenlijk veranderd.

15 De kans dat slachtoffers de hen overkomen delicten ook daadwerkelijk bij de politie melden wordt, behalve door de gepercipieerde ernst van het delict, ook – zij het in mindere mate – bepaald door de context waarin het voorval plaatsvindt (privé – publieke ruimte) en de sociale kaders van het slachtoffer (Goudriaan, 2006).

16 Zie *Integrale Veiligheidsmonitor 2010; Landelijke Rapportage*, hoofdstuk 6.

In 2010 werd 53% van alle in Nederland ondervonden vermogensdelicten bij de politie gemeld. Dit aandeel is duidelijk hoger dan bij gewelds- en vandalismedelicten. Vooral inbraken, diefstallen van en uit de auto en gevallen van zakkenrollerij worden vaker dan gemiddeld gemeld. Ook bij vermogensdelicten is de meldingsbereidheid sinds 2005 niet wezenlijk veranderd. Van alle vandalismedelicten werd 23% bij de politie gemeld. Dit aandeel is sinds 2005 geleidelijk iets afgenomen.

Figuur 3.8 Percentage door burgers gemelde gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten*

* Zie de toelichting bij figuur 3.1.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.15 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2010)

Aangifte

Van een kwart van alle door burgers ondervonden delicten werd in 2010 daadwerkelijk *aangifte* gedaan (zie tabel 3.17 in bijlage 4). Dit gebeurde deels via internet (9%), maar vooral in de vorm van een bij de politie ondertekend document, zoals een proces-verbaal (16%).¹⁷ Dit betekent dat 72% van de bij de politie *gemelde* delicten (namelijk 25% van de 35% gemelde delicten) ook formeel wordt *aangegeven*; 28% van de gemelde delicten wordt dus *niet* aangegeven.¹⁸

¹⁷ Voor een aantal misdrijven is aangifte via internet mogelijk. In de IVM worden meldingen via internet ook meegeteld als aangifte. In eerdere CBS-enquêtes (ERV, POLS, VMR) werden alleen delicten waarbij een document is ondertekend als aangiften geteld.

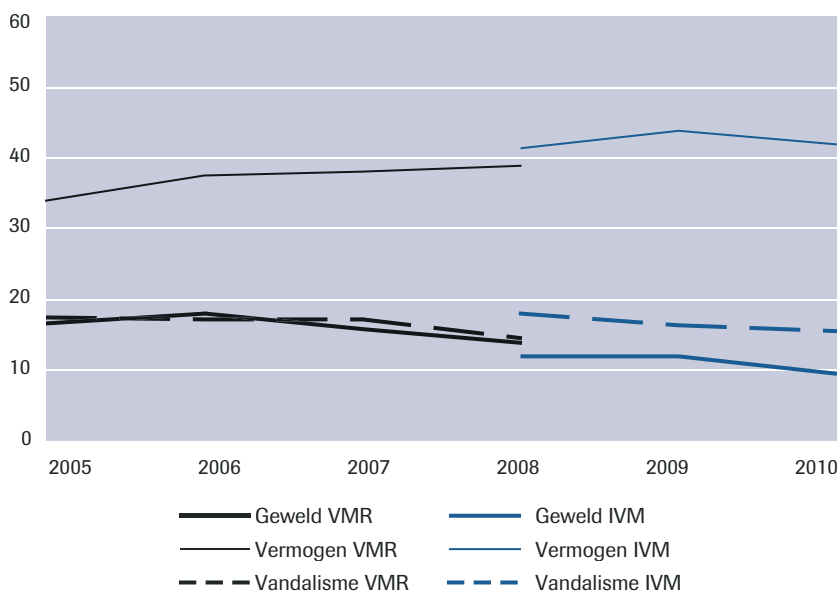
¹⁸ Aangegeven delicten die door de politie zelf zijn ontdekt zijn wel meegerekend bij aangegeven maar niet bij gemelde delicten.

Als belangrijkste redenen voor aangifte noemen slachtoffers dat de politie dit volgens de slachtoffers moest weten (24%), vanwege de verzekering (23%) en – in mindere mate – om het gestolene terug te krijgen (18%) en dat de dader moet worden gepakt (16%).

Het aandeel in Nederland ondervonden delicten tegen burgers waarbij aangifte is gedaan is in de jaren 2008-2010 vrijwel gelijk gebleven. Ook in de jaren daarvoor is dit aandeel niet wezenlijk veranderd. Ten opzichte van de bij de politie gemelde delicten ligt het aandeel waarbij aangifte werd gedaan in 2010 (71%) wel iets lager dan in het voorgaande jaar.

Van de in 2010 ondervonden geweldsdelicten werd 10% aangegeven (zie figuur 3.9). Dit is duidelijk minder dan gemiddeld voor alle delicten samen en is zelfs minder dan de helft van alle bij de politie gemelde geweldsdelicten. Vooral seksuele delicten en bedreigingen worden relatief weinig aangegeven; het aandeel aangegeven mishandelingen wijkt niet wezenlijk af van het gemiddelde (zie figuur 3.10). Blijkbaar ligt de drempel om van seksuele delicten en bedreigingen ook formeel aangifte te doen vrij hoog. Het aandeel aangegeven geweldsdelicten in 2010 wijkt niet af van dat in beide voorgaande jaren. Ook in de periode daarvoor is dit aandeel vrijwel op eenzelfde niveau gebleven.

Figuur 3.9 Percentage door burgers aangegeven gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten*

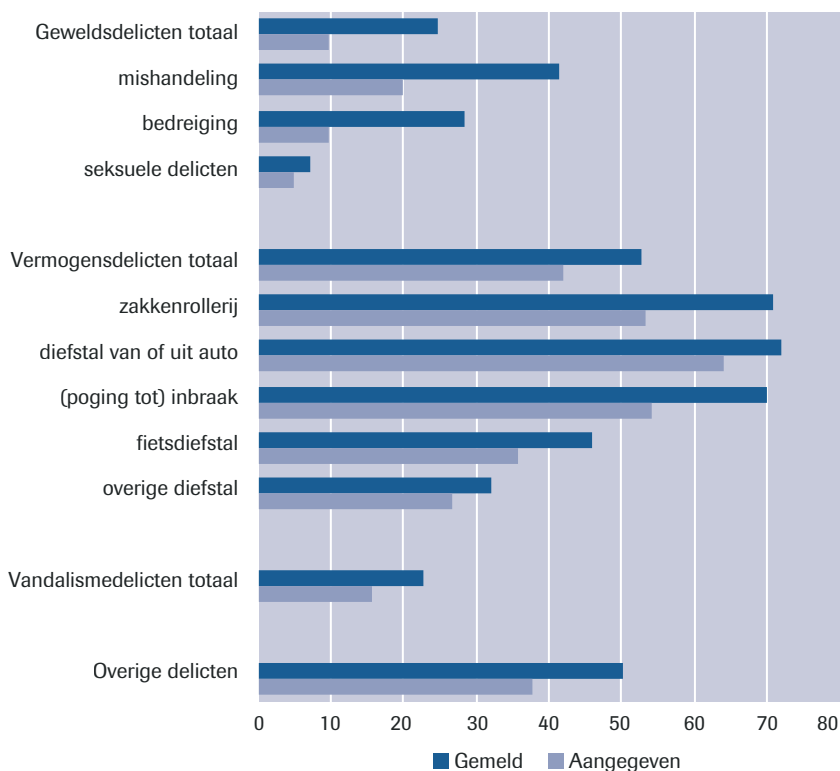

* Zie de toelichting bij figuur 3.1.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.17 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2010)

Figuur 3.10 Percentage door burgers bij de politie gemelde en aangegeven delicten, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 3.15 en 3.17 in bijlage 4.

Bron: IVM

Ondervonden vermogensdelicten krijgen relatief meer dan gewelds- en vandalismedelicten een vervolg in de vorm van een aangifte. In 2010 bedroeg het aandeel aangiftes voor alle ondervonden vermogensdelicten samen 42%. Vergeleken met de bij de politie gemelde vermogensdelicten is dit aandeel 80% (42% aangegeven gedeeld door 53% gemeld). Voor vrijwel alle soorten vermogensdelicten is het aandeel aangiftes hoger dan gemiddeld voor alle delicten samen; diefstallen van of uit de auto en zakkenrollerij worden in meer dan de helft van de gevallen aangegeven; voor inbraken is dit zelfs 80%. Ten opzichte van 2008 en 2009 is het aandeel aangegeven vermogensdelicten vrijwel hetzelfde gebleven. Ook in de jaren daarvoor is het percentage aangegeven vermogensdelicten niet wezenlijk veranderd. Van alle vandalismedelicten resulteerde ongeveer 1 op de 6 ondervonden voorvallen (16%) in 2010 in een aangifte. Het aandeel aangegeven vandalismedelicten ten opzichte van het aandeel bij de politie gemelde vandalismedelicten bedraagt 68% (16% aangegeven gedeeld door 23% gemeld). Het aandeel ondervonden vandalismedelicten dat bij de politie werd aange-

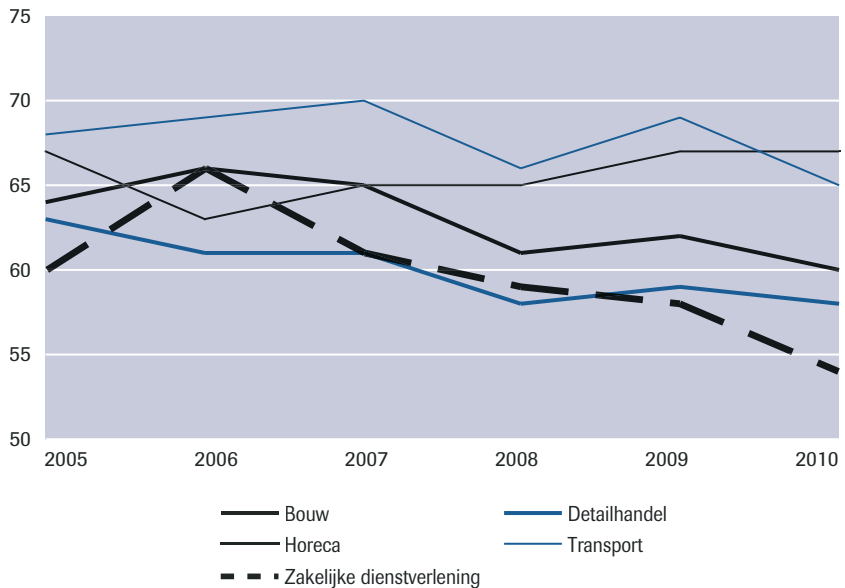
geven is in 2010 niet veranderd ten opzichte van 2009 en 2008. Ook in de periode daarvoor is dit vrijwel stabiel gebleven.

3.3.2 Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten

Ongeveer 6 op de 10 bedrijven die in 2010 te maken hadden met criminaliteit, hebben 1 of meer delicten bij de politie gemeld (zie figuur 3.11).¹⁹ Dit meldingspercentage varieert van 54% in de zakelijke dienstverlening tot 67% in de horeca. Het totale meldingspercentage voor alle sectoren samen (58%) was in 2010 lager dan in 2004 (toen was dit 67%).

Inbraak wordt in alle onderzochte sectoren veel vaker gemeld dan andere vormen van criminaliteit. In 2010 werd inbraak door 82 tot 90% van de getroffen bedrijven gemeld; de verschillen tussen sectoren zijn klein. Bij vernielingen, geweldsdelicten, diefstallen en overige vormen van criminaliteit ligt het percentage gemelde delicten duidelijk lager en zijn er grotere verschillen binnen de sectoren. Ten opzichte van 2005 zijn er per sector en soort delict geen duidelijke verschillen; wel zijn de meldingspercentages van 2010 ten opzichte van 2009 vrijwel overal lager.

Figuur 3.11 Percentage bij de politie gemelde delicten

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.18 in bijlage 4.

Bron: MCB

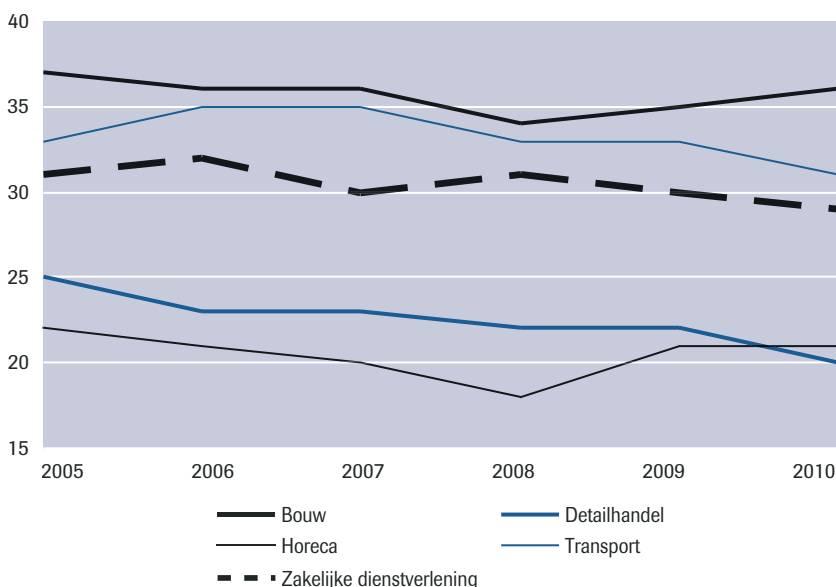
19 Dit betekent niet dat die bedrijven alle voorkomende delicten hebben gemeld.

Van alle getroffen bedrijven deed 26% in 2010 ook daadwerkelijk aangifte van 1 of meer delicten (zie figuur 3.12).

Dit is minder dan in 2004, toen 28% aangifte deed (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven, 2010). In de bouw en de transportsector was het aangiftepercentage het hoogst, in de detailhandel en de horeca het laagst.

Net als bij het percentage meldingen is ook het aandeel aangegeven inbraken over het algemeen hoger dan dat van andere soorten delicten. Voor inbraak varieert dit percentage in 2010 tussen 17% (horeca) en 47% (bouw). Bij diefstal ligt de aangifte in de bouw, de transportsector en de zakelijke dienstverlening relatief hoog; in de detailhandel en de horeca is het aandeel veel lager, al is het aandeel in de horeca (20%) hoger dan dat van inbraak. Van vernielingen wordt in de bouw en de zakelijke dienstverlening ruim een kwart aangegeven; in de horeca en de detailhandel ligt dit aandeel met 16% aanzienlijk lager. Voor geweldsdelicten en overige vormen van criminaliteit ligt het aangiftepercentage in alle sectoren op 20 of minder. Ten opzichte van 2005 zijn de aangiftepercentages per sector en per soort delict – met enkele uitzonderingen – over het algemeen lager.

Figuur 3.12 Percentage bij de politie aangegeven delicten

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.18 in bijlage 4.

Bron: MCB

Het verschil tussen het aandeel bedrijven dat melding maakt en het aandeel dat ook daadwerkelijk aangifte doet is groot. Dit verschil (wel gemeld maar niet aangegeven, ook wel aangeduid met de term ‘verval’)

doet zich bij alle delictsoorten en alle sectoren voor. Vooral in de horeca maken veel bedrijven wel melding, maar is het aandeel daarvan dat uiteindelijk geen aangifte doet relatief groot (69% in 2010). Ook in de detailhandel is dit verschil (met ruim 6 op de 10 gemelde delicten) relatief groot. In de bouw is het verval met 40% het kleinst.

3.3.3 *Beroep op slachtofferhulp*

Slachtoffers kunnen bij emotionele, lichamelijke of materiële gevolgen indien gewenst een beroep doen op instanties om hulp te krijgen. Volgens de richtlijn-Terwee moet de politie bij aangifte de slachtoffers op de mogelijkheid van slachtofferhulp wijzen. Het al dan niet doorverwijzen hangt samen met de gevolgen voor en de behoefte aan hulp en opvang van de slachtoffers. Dit gebeurt relatief vaak bij geweld (vooral mishandeling), beroving, inbraak en autodiefstal.

Slachtofferhulp Nederland

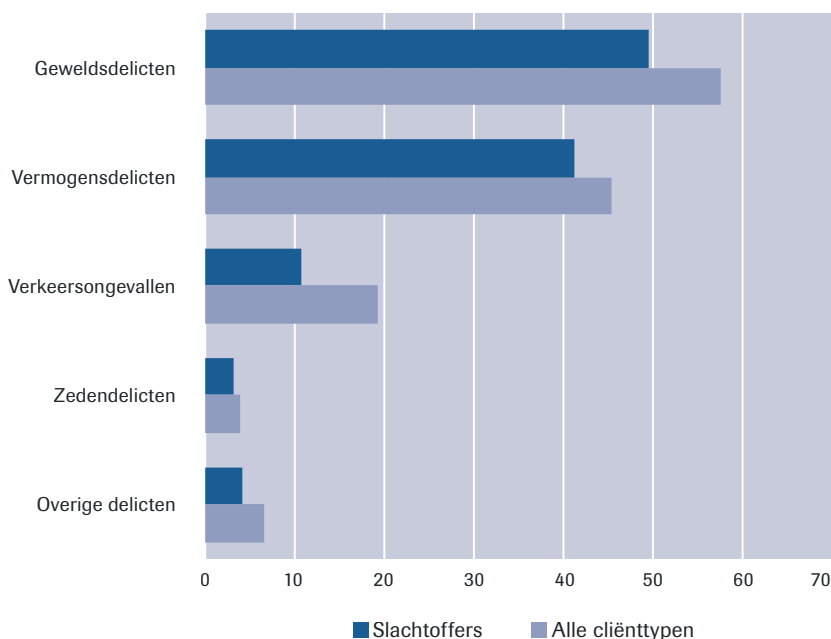
Gegevens over daadwerkelijk verleende slachtofferhulp zijn gebaseerd op registraties van Slachtofferhulp Nederland (SHN). In 2009 is SHN overgegaan op een nieuw registratiesysteem (zie hoofdstuk 2 en bijlage 3 voor meer informatie over de gebruikte gegevens).

In 2010 had SHN te maken met in totaal bijna 133.000 cliënten.²⁰ Dat zijn bijna 800 cliënten per 100.000 inwoners (zie tabel 3.20 in bijlage 4). Cliënten van geweldsdelicten vormden daarbinnen de belangrijkste groep (43%). Ook cliënten vanwege vermogensdelicten hadden een groot aandeel (34%). De overige cliënten hadden te maken met verkeersongevallen, zedendelicten of met andere, niet nader aangeduide delicten. Het overgrote deel van alle cliënten (82%) was hierbij betrokken als slachtoffer. Voor verkeersongevallen en overige delicten lag dit aandeel duidelijk lager (60% of minder). In 2009 ging het in totaal om bijna 118.000 cliënten. Ten opzichte van 2009 is het aantal cliënten en vooral het aantal slachtoffers daaronder dan ook duidelijk gestegen, met respectievelijk 13 en 18%. Die stijging geldt vooral voor (slachtoffers van) vermogensdelicten, met een toename van 33% of meer. Het aantal cliënten en slachtoffers van verkeersongevallen is echter iets gedaald.²¹

20 Dit aantal cliënten heeft alleen betrekking op personen waarvan gegevens bekend zijn in het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Hierdoor, en doordat personen meer dan 1 keer per jaar kunnen worden aangemeld, kan het daadwerkelijke aantal cliënten en het aantal aangemelde zaken hoger zijn.

21 Over eerdere jaren (tot en met 2007) zijn alleen gegevens beschikbaar over door SHN verleende hulpverleningen (zie online-tabel 3.19). In 2007 ging het daarbij om ruim 96.000 hulpverleningen, vooral vanwege delicten (70%). Het aandeel hulpverleningen vanwege delicten is tot en met 2007 gestegen, vooral door de toename van hulpverleningen vanwege geweldsdelicten, tot bijna 44.000.

Figuur 3.13 Aantal cliënten van Slachtofferhulp Nederland (x 1.000) naar type delict, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.20 in bijlage 4.

Bron: Slachtofferhulp Nederland/CBS

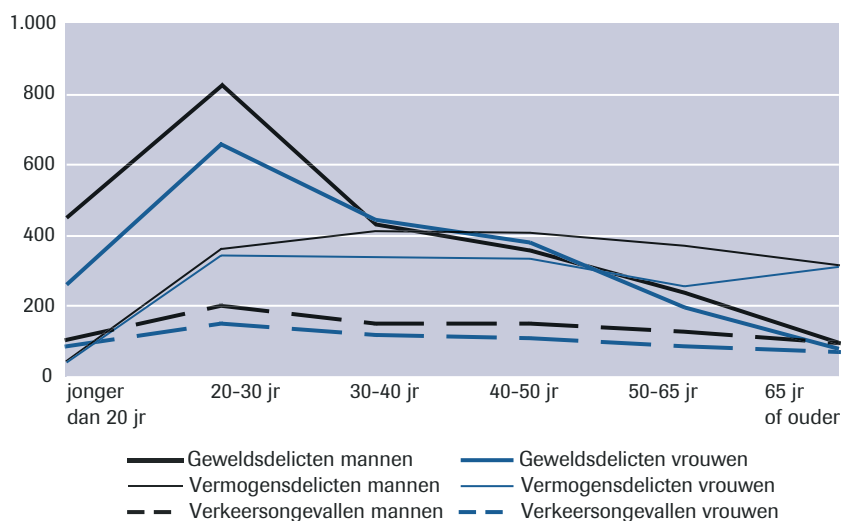
In totaal werden in 2010 ruim 160.000 zaken bij SHN aangemeld, waarvan het merendeel (83%) door de politie (zie tabel 3.21 in bijlage 4). Bijna 15% van de zaken werd aangemeld op eigen initiatief van de cliënt. Deze aangemelde zaken leidden tot in totaal bijna 108.000 verleende diensten. De belangrijkste vormen van dienstverlening bestonden uit administratieve ondersteuning (verzorging van brieven en dergelijke, 39%) en uit praktische ondersteuning (23%). In 13% van de gevallen werd hulp verleend bij het verhalen van schade; in 11% bestond de hulpverlening uit ondersteunende gesprekken. Andere vormen van hulpverlening, zoals doorverwijzen naar een externe partij, het opstellen van een schriftelijke slachtofferverklaring (SSV) of begeleiding bij spreekrecht en begeleiding bij een strafproces, kwamen relatief minder voor.

Het totale aantal in 2010 aangemelde zaken is hoger dan het jaar daarvoor (bijna 146.000 zaken in 2009). Ook het aandeel dat op eigen initiatief is gemeld (15%) is hoger dan in 2009 (10%).

Er zijn duidelijke verschillen naar geslacht, leeftijd en delicttype in het aantal cliënten per 100.000 inwoners. Voor alle cliënttypen samen zijn er relatief meer mannelijke dan vrouwelijke cliënten, zowel in totaal als

binnen de afzonderlijke leeftijdsgroepen (zie figuur 3.14). Zowel voor mannen als vrouwen is dit aandeel het hoogst in de leeftijdsgroep tussen 20 en 30 jaar (meer dan 1.300), en neemt daarna af met toenemende leeftijd. Bij geweldsdelicten is het aandeel cliënten onder vrouwen tussen 30 en 50 jaar iets hoger dan onder mannen in dezelfde leeftijdsgroep; voor vermogensdelicten is het aandeel in de leeftijdsgroepen tussen 30 en 50 jaar hoger dan in de groep 20- tot 30-jarigen (vooral onder mannen) en is onder vrouwen in de hoogste leeftijdsgroep hoger dan onder 50- tot 65-jarigen.

Figuur 3.14 Aantal cliënten van Slachtofferhulp Nederland per 100.000 inwoners naar geslacht, leeftijd en type delict, 2010*

* Gegevens hebben betrekking op alle cliënttypen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.22 in bijlage 4.

Bron: Slachtofferhulp Nederland/CBS

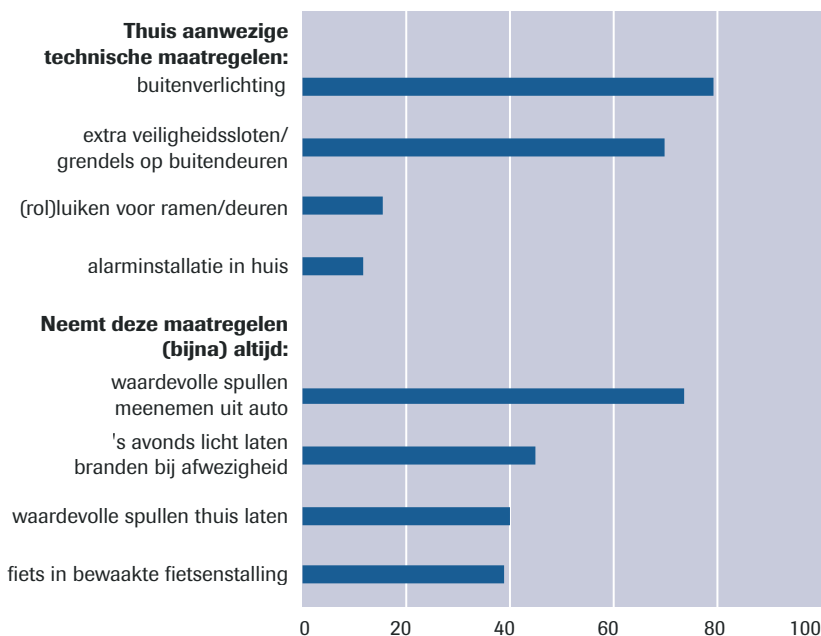
3.4 Beveiliging tegen criminaliteit

In deze paragraaf gaat het om technische en andere maatregelen die door burgers en bedrijven kunnen worden genomen om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit of om de mogelijke gevolgen ervan te beperken. Allereerst komen maatregelen aan de orde die burgers kunnen treffen (paragraaf 3.4.1). Vervolgens wordt ingegaan op maatregelen van bedrijven (paragraaf 3.4.2).

3.4.1 Maatregelen van burgers

Buitenverlichting vormt de meest voorkomende ‘technische’ maatregel tegen inbraak (zie figuur 3.15). In 2010 is deze voorziening bij meer dan 3 op de 4 burgers thuis aanwezig (79%). Extra hang- en sluitwerk (70%) komt eveneens vaak bij burgers thuis voor. Luiken voor ramen en deuren (16%) en een alarminstallatie (12%) daarentegen komen aanzienlijk minder vaak voor.²² Het aandeel inwoners waarbij thuis extra hang- en sluitwerk aanwezig is, is in 2010 lager dan in het jaar daarvoor; bij de overige maatregelen is er geen duidelijk verschil ten opzichte van 2009 (zie tabel 3.26 in bijlage 4).²³ Voor vrijwel al deze maatregelen is het aandeel tussen 2005 en 2008 licht gestegen (zie tabel 3.25 in bijlage 4). Uit de eerdere enquêtes blijkt verder dat het aandeel fietsen met een diefstalpreventiechip in de jaren 2005-2008 licht is gestegen, maar dat het aandeel autogebruikers met een alarminstallatie of een startonderbreker in hun auto niet wezenlijk is veranderd.

Figuur 3.15 Percentage maatregelen onder burgers tegen criminaliteit, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.26 in bijlage 4.

Bron: IVM

22 Het zijn overigens niet altijd de inwoners zelf die de maatregelen treffen. In huurwoningen bijvoorbeeld gebeurt dit vaak door woningbouwcorporaties. Ook kunnen sommige voorzieningen (zoals luiken voor ramen en deuren) standaard al aanwezig zijn (bijvoorbeeld op boerderijen) zonder dat deze speciaal zijn aangebracht ter voorkoming van inbraak. Omgekeerd kunnen sommige maatregelen (zoals eveneens luiken voor ramen en deuren) in bepaalde (stedelijke) gebieden niet overal genomen worden.

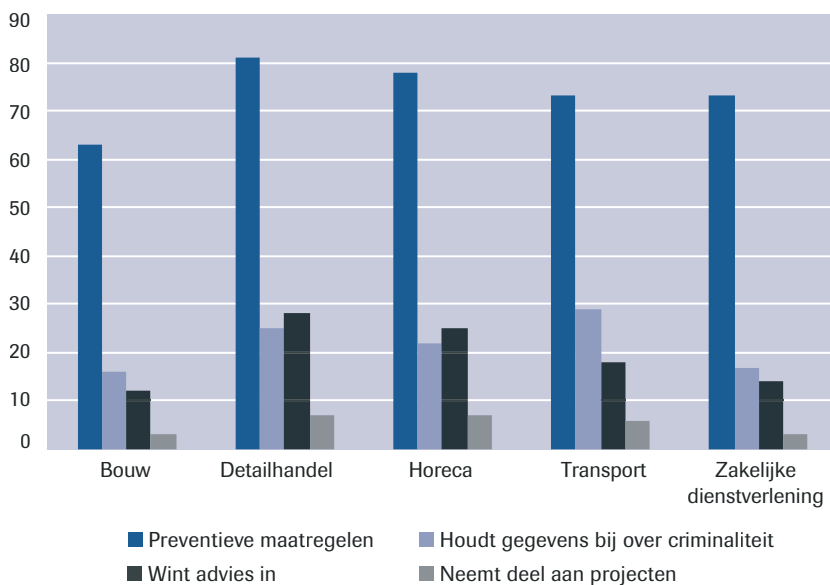
23 Vanwege verandering in vraagstelling zijn geen IVM-gegevens over 2008 beschikbaar.

Maatregelen tegen criminaliteit (vooral tegen diefstal) zijn ook mogelijk door in bepaalde situaties rekening te houden met mogelijke criminaliteit. Zo neemt bijna drie kwart (74%) van de burgers (bijna altijd) waardevolle spullen mee uit de auto om diefstal te voorkomen. Daarnaast geeft 45% aan dat zij 's avonds bij afwezigheid in hun woning het licht laten branden, laat 40% waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen, en zet een vrijwel even groot deel (39%) hun fiets in een bewaakte fietsenstalling.

3.4.2 Maatregelen van bedrijven

Van alle bedrijven geeft drie kwart (74%) in 2010 aan dat zij preventieve maatregelen nemen tegen criminaliteit. Dit aandeel varieert wel per sector. Onder de bouwbedrijven is het aandeel dat preventieve maatregelen treft minder (63%); in de andere sectoren (detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening) ligt het aandeel hoger (zie figuur 3.16). Ten opzichte van 2005 zijn de verschillen gering.

Figuur 3.16 Percentage maatregelen onder bedrijven tegen criminaliteit, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.27 in bijlage 4.

Bron: MCB

De preventieve maatregelen bij de meeste bedrijven bestaan uit technische hulpmiddelen, zoals een alarminstallatie. In de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening heeft ongeveer de helft van de

vestigingen in 2010 een 'luid alarm' (zie tabel 3.28 in bijlage 4). Rond 4 op de 10 detailhandel- en horecavestigingen hebben (ook) een 'stil alarm'; in de transportsector en de zakelijke dienstverlening is dit aandeel 1 op de 3. Het percentage vestigingen met 'extra sloten op de deur' varieert van 20 (transport) tot 28 (bouw en zakelijke dienstverlening). Bijna een derde van de vestigingen in de detailhandel en de horeca heeft (infrarood) camera's. In de bouw en in de transportsector worden ook relatief vaak extra hekwerken geplaatst; in de transportsector wordt (ook) relatief veel gebruikgemaakt van een beveiligingsdienst of van een speciale portier.

Op organisatorisch gebied worden minder vaak maatregelen getroffen. Ook deze maatregelen variëren per sector en met de ernst van het probleem. Zo zegt 19% van alle vestigingen in 2010 dat zij advies over criminaliteitspreventie hebben ingewonnen, zoals over elektronische beveiliging, beveiliging door derden of overvalpreventie. Dit aandeel is gelijk aan dat in 2004. Per sector varieert dit aandeel tussen 12 (bouw) en 28% (detailhandel). In de detailhandel en de horeca is dit aandeel hoger dan in 2005.

Een andere manier om criminaliteit tegen te gaan is het deelnemen aan projecten, bijvoorbeeld beveiligingsprojecten van gebouwen of van de omgeving, of aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit biedt bedrijven bovendien de mogelijkheid om kennis te nemen van nieuwe vormen van preventie. Het aandeel vestigingen dat hieraan meedoet, is relatief beperkt. In 2010 bedroeg dit aandeel 5%. Per sector varieert dit van 3 (bouw en zakelijke dienstverlening) tot 7% (horeca en detailhandel). Ook hier zijn er geen grote verschillen per sector ten opzichte van 2005.

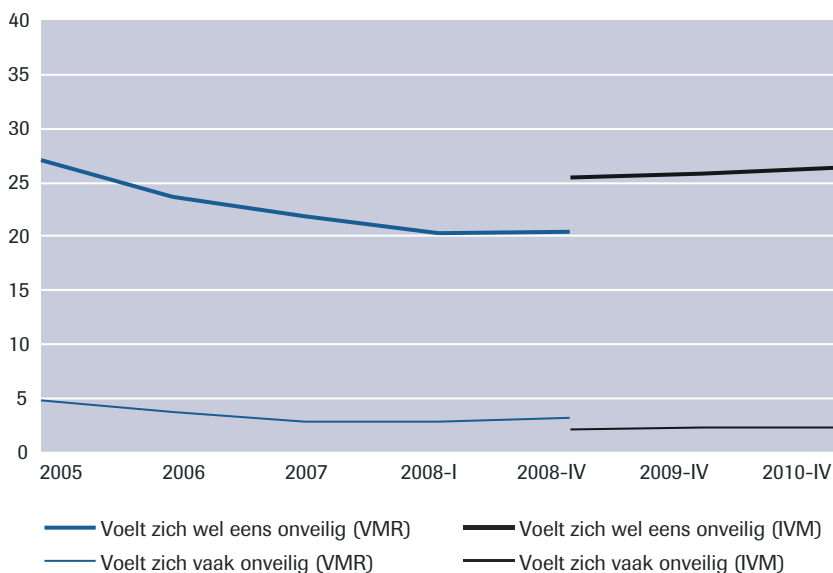
Rond 1 op de 5 bedrijven geeft aan gegevens bij te houden over criminaliteit, bijvoorbeeld via een (eigen) registratiesysteem of het bijhouden van aangiften of verzekeringsclaims. Dit bijhouden varieert per sector van 16 (bouw) tot 29% (transport). Verschillen ten opzichte van 2005 zijn gering.

3.5 De beleving van criminaliteit

In deze paragraaf staat de perceptie van criminaliteit centraal.²⁴ In 2010 voelde ruim een kwart van de Nederlanders van 15 jaar en ouder (26%) zich wel eens onveilig. Slechts 2% voelde zich vaak onveilig. Deze cijfers zijn nagenoeg hetzelfde als in beide voorgaande jaren. Tussen 2005 en 2008 was sprake van een dalende trend in het gevoel van onveiligheid (zie figuur 3.17).

²⁴ Mogelijke verklaringen van verschillen in onveiligheidsgevoelens blijven in dit kader buiten beschouwing. Zie hiervoor bijvoorbeeld Oppelaar & Wittebrood (2006).

Figuur 3.17 Percentage burgers dat zich wel eens of vaak onveilig voelt

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.31 in bijlage 4.

Bron: VMR (2005-2010); IVM (2008-2010)

Evenals bij slachtofferschap van criminaliteit zijn er verschillen in onveiligheidsgevoelens tussen bevolkingsgroepen.

Meer jongeren dan ouderen voelen zich onveilig, en meer vrouwen dan mannen. In 2010 voelde ruim 30% van de jongeren tussen 15 en 34 jaar zich wel eens onveilig, tegen minder dan 20% van de 65-plussers. Van alle vrouwen voelde 33% zich onveilig, tegen 20% van de mannen (zie tabel 3.32 in bijlage 4).

Naarmate de stedelijkheid van de woongemeente hoger is, voelen meer inwoners zich wel eens onveilig. Van de inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden voelt ruim 1 op de 3 inwoners (35%) zich wel eens onveilig, tegenover 17% van de inwoners in niet-stedelijke gebieden. Ook inwoners die zich vaak onveilig voelen komen meer voor in zeer sterk stedelijke gebieden (4%) dan in niet-stedelijke gebieden (1%) (zie tabel 3.33 in bijlage 4).

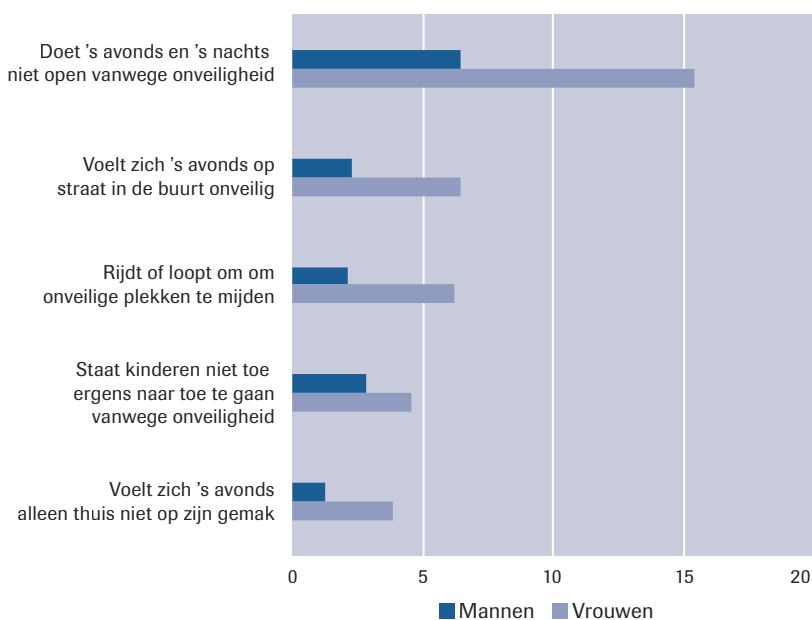
Behalve met leeftijd en geslacht van de persoon en de stedelijkheid van zijn woonbuurt hangen onveiligheidsgevoelens ook samen met andere persoons-, huishoud- en omgevingskenmerken (burgerlijke staat, herkomst, samenstelling huishouden, opleidingsniveau, huishoudinkomen, inkomensbron huishouden en slachtofferschap van criminaliteit).²⁵ Ook personen die

25 Ook de relaties van deze kenmerken met onveiligheidsgevoelens zijn onderzocht voor de VMR 2007 (zie *Veiligheidsmonitor Rijk 2007; Landelijke Rapportage*, hoofdstuk 9). Voor meer details voor de IVM-jaren 2008 en 2009 zie de CBS-Statlinetabellen *Onveiligheidsbeleving; persoonskenmerken (IVM)* en *Onveiligheidsbeleving; buurtkenmerken (IVM)*.

slachtoffer zijn geweest van een delict (vooral van een geweldsdelict) voelen zich naar verhouding vaker onveilig dan niet-slachtoffers.

Behalve van algemene gevoelens van onveiligheid kunnen burgers ook last hebben van onveiligheidsgevoelens in specifieke omstandigheden of op bepaalde locaties. Zo voelt 4% van alle inwoners zich 's avonds in de buurt onveilig; 3% voelt zich niet op hun gemak als zij 's avonds alleen thuis zijn (zie figuur 3.18). Ook kunnen burgers bepaalde acties uitvoeren of juist nalaten omdat zij zich anders – al dan niet terecht – onveilig voelen. Zo doet 11% van de inwoners 's avonds of 's nachts thuis niet open en rijdt of loopt 4% om vanwege onveilige plekken.

Figuur 3.18 Percentage burgers dat zich onveilig voelt in specifieke situaties, naar geslacht, 2010

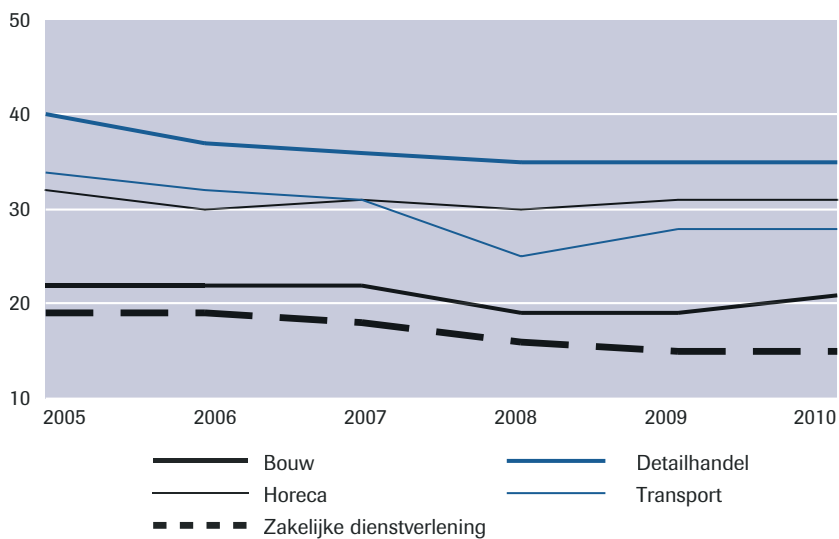

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.31 in bijlage 4.

Bron: IVM

De perceptie van criminaliteit onder bedrijven komt onder meer tot uiting in de mate waarin bedrijven criminaliteit als een probleem ervaren. Het aandeel bedrijven dat criminaliteit als een (enigszins) ernstig probleem ervaart, varieert in 2010 van 15% tot 35%. Vooral in de detailhandel (35%) en in de horeca (31%) ervaren relatief veel bedrijven criminaliteit als een probleem; in de bouw (21%) en de zakelijke dienstverlening (15%) is dit aandeel veel lager (zie figuur 3.19). In alle sectoren behalve de bouw en de horeca is deze bezorgdheid over criminaliteit sinds 2005 duidelijk afgenomen.

Figuur 3.19 Percentage bedrijven dat criminaliteit als (enigszins) ernstig probleem ervaart, naar sector, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.34 in bijlage 4.

Bron: MCB

4 Criminaliteit en opsporing

A.Th.J. Eggen en R.J. Kessels

- In 2010 registreerde de politie ruim 1 miljoen misdrijven. De geregistreeerde criminaliteit is daarmee lager dan in 2009. In de periode 2005-2010 daalde het aantal door de politie geregistreeerde misdrijven met 12%.
- De politie loste in 2010 ruim 287.000 misdrijven op, een daling van 15% ten opzichte van 2005.
- Het ophelderingspercentage daalde van ruim 25% in 2005 naar ruim 24% in 2010.
- De geregistreeerde criminaliteit bestond in 2010 voor 60% uit vermogensmisdrijven, voor 15% uit vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, voor 13% uit verkeersmisdrijven en voor 9% uit gewelds- en seksuele misdrijven.
- Het aantal geregistreeerde misdrijven per 1.000 inwoners van 12-79 jaar daalde van 82 in 2005 naar 72 in 2010.
- Het totale aantal *geregistreeerde* verdachten is in de periode 2005-2010 met een kwart afgenomen. Het aantal minderjarige verdachten nam af met 39%.
- Het aandeel geregistreeerde vrouwelijke verdachten op het totaal steeg in deze periode van 14% naar 16%. In 2010 was van alle geregistreeerde minderjarige verdachten 1 op de 5 een vrouw, tegen 1 op de 6 in 2005.
- In 2010 werd 34% van alle verdachten geregistreerd voor een vermogensmisdrijf, 23% voor een gewelds- en seksueel misdrijf, 16% voor een vernieling en misdrijf tegen openbare orde en gezag, 16% voor een verkeersmisdrijf en 7% voor een drugs misdrijf.
- Het aantal *aangehouden* verdachten is in de periode 2005-2009 afgenomen van bijna 209.000 tot ruim 187.000. Dit is een daling van 10%.
- Het aantal aangehouden minderjarige verdachten is in de periode 2005-2009 afgenomen van 25 naar 21 per 1.000 jongeren.
- Van alle in 2009 aangehouden verdachten is 61% autochtoon. In 2005 was dit nog 63%. Personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst zijn relatief het sterkst vertegenwoordigd.
- In de gemeente Den Haag woonden in 2009 de meeste aangehouden verdachten per 1.000 inwoners. In Amsterdam woonden in absolute zin de meeste aangehouden verdachten, namelijk 13.600.
- Van alle in 2009 aangehouden verdachten was 38% first offender, 49% meerpleger en 14% veelpleger. In 2005 was dit respectievelijk 43%, 45% en 12%.
- Van alle Marokkaanse jongens die 12 waren in 1999 is 65% aangehouden als verdachte voor zijn 23ste verjaardag.

In het vorige hoofdstuk is nagegaan hoe het is gesteld met de aard, omvang en ontwikkeling van de veelvoorkomende criminaliteit, zoals die door burgers en bedrijfsleven in Nederland wordt ervaren. Dit hoofdstuk gaat na hoe het is gesteld met de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie geregistreeerde criminaliteit. Daarnaast bevat het

hoofdstuk een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn geregistreerd of aangehouden. De politie registreert in principe alle personen van wie een redelijk vermoeden bestaat dat zij een strafbaar feit hebben begaan (zie ook hoofdstuk 2). Niet alle geregistreerde verdachten worden ook daadwerkelijk aangehouden. De populatie aangehouden verdachten is feitelijk een deelverzameling van de populatie geregistreerde verdachten. Een ander belangrijk verschil tussen beide populaties is dat een persoon die binnen 1 jaar verschillende keren verdachte is voor verschillende delicten even zo vaak meetelt als geregistreerde verdachte. De populatie van aangehouden verdachten bevat daarentegen uitsluitend unieke personen. De gegevens over de geregistreerde criminaliteit en de geregistreerde verdachten zijn ontleend aan de Politiestatistiek van het CBS.¹ De gegevens over de aangehouden verdachten zijn afkomstig uit het Herkenningsdienststelsel (HKS) van de politie, die gekoppeld zijn aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Door deze koppeling van gegevens is aanvullende sociaaldemografische achtergrondinformatie over de verdachten beschikbaar (zie bijlage 3).

Door verschillende oorzaken verschillen de geregistreerde criminaliteitscijfers van de door de bevolking in slachtofferenquêtes aan de politie gemelde delicten. Ten eerste wordt in slachtofferenquêtes niet naar alle delicten gevraagd. Zo ontbreken in deze enquêtes de zogenoemde slachtofferloze delicten. Voorbeelden hiervan zijn drugshandel, vuurwapencriminaliteit en rijden onder invloed. Deze delicten komen – uiteraard voor zover ze door de politie zijn geconstateerd – wel in de politieregistratie terecht. Daarnaast ontbreken de relatief weinig voorkomende delicten, omdat het door het beperkte aantal waarnemingen niet mogelijk is daarvan betrouwbare schattingen te krijgen. Ook veroorzaken verschillen in de omschrijving en de keuze van delicten verschillen in uitkomsten van slachtofferenquêtes en politiecijfers. In de Politiestatistiek staat de overtreding van een wetsartikel centraal, ongeacht of daarbij slachtoffers zijn betrokken. In enquêtes gaat het echter primair om zo duidelijk en eenduidig mogelijk omschreven gebeurtenissen die personen hebben meegemaakt. De overtreders van de wetsartikelen zijn daarbij minder van belang. Voor de Politiestatistiek vormt bovendien een (ondertekend) proces-verbaal het criterium voor een geregistreerd misdrijf. Voor een slachtoffer kan de vraag naar een ondertekend document een andere betekenis hebben. Een dergelijk document is namelijk niet altijd een proces-verbaal, maar kan bijvoorbeeld ook een verklaring zijn geweest

¹ In tegenstelling tot in vorige edities van C&R is in deze editie sprake van *geregistreerde* verdachten in plaats van *gehoorde* verdachten. Uit de huidige politieregistratie is niet meer goed op te maken of een geregistreerde verdachte al of niet is gehoord. Het aantal geregistreerde verdachten ligt dus hoger dan het aantal feitelijk gehoorde verdachten. Voor de beschrijving van de ontwikkeling en de aard van de verdachtenpopulatie maakt het verschil tussen het aantal geregistreerde en gehoorde verdachten niet uit.

voor de verzekering. Ten tweede wordt naar schatting maar ongeveer een derde van de ondervonden delicten gemeld bij de politie. Zoals in het vorige hoofdstuk al is opgemerkt geven burgers in de slachtofferenquêtes aan geen aangifte te doen omdat het toch niet helpt, of omdat het niet belangrijk genoeg was. Als men *wel* aangifte doet, dan is dat vaak voor de verzekering (vooral bij vermogensdelicten) of omdat men wil dat de dader wordt gepakt. Als de politie meent dat er geen sprake is (geweest) van een misdrijf, dan wordt geen proces-verbaal opgemaakt. Van alle ondervonden delicten komt uiteindelijk maar een deel in de politieregistraties terecht.

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd. Paragraaf 4.1 geeft een beschrijving van de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie² geregistreerde en opgehelderde criminaliteit. In paragraaf 4.2 worden de kenmerken van de verdachten van misdrijven beschreven, waarbij onderscheid is gemaakt tussen geregistreerde verdachten (paragraaf 4.2.1) en aangehouden verdachten (paragraaf 4.2.2). In paragraaf 4.3 wordt apart ingegaan op de deelpopulatie van minderjarige verdachten.

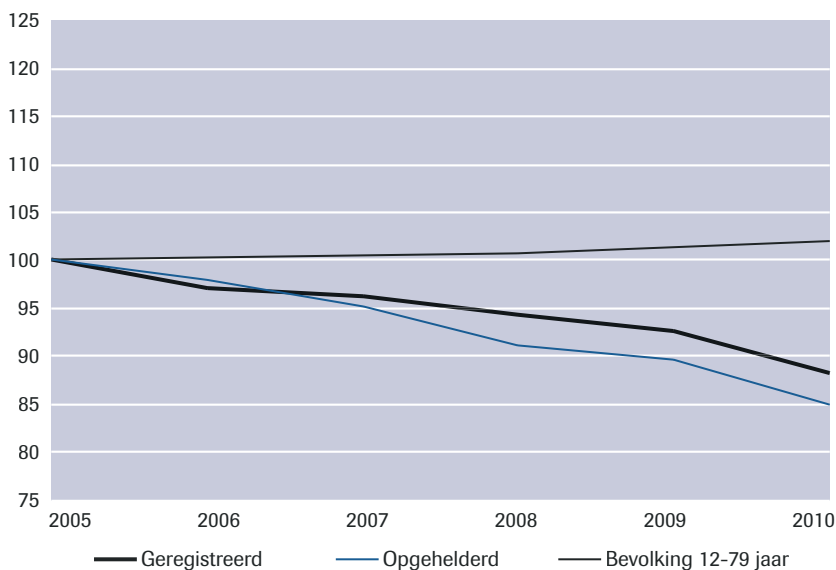
De beschrijving van de ontwikkelingen is gebaseerd op de nieuwe delictindeling van het CBS (zie hoofdstuk 1 en bijlage 2).

4.1 Geregistreerde en opgehelderde criminaliteit

In 2005 registreerde de politie 1,34 miljoen misdrijven. Vanaf dat jaar daalt het aantal geregistreerde misdrijven geleidelijk tot ruim 1,18 miljoen in 2010. De geregistreerde criminaliteit is daarmee tussen 2005 en 2010 met 12% afgenomen. In dezelfde periode nam de bevolking van 12-79 jaar in Nederland met 2% toe (zie figuur 4.1). De politie hield in 2010 ruim 287.000 misdrijven op. Ten opzichte van 2005 daalde het aantal opgehelderde misdrijven met 15%. In dat jaar werden nog ruim 339.000 misdrijven opgehelderd. Het ophelderingspercentage, dat is het deel van de geregistreerde misdrijven dat de politie als opgehelderd beschouwt, daalde in de periode 2005-2010 licht: van 25,3% in 2005 naar 24,3% in 2010 (zie tabel 4.1 in bijlage 4).

2 Omdat de criminaliteit die door de bijzondere opsporingsdiensten wordt opgespoord (zie hoofdstuk 2) niet in de CBS Politiestatistiek is opgenomen, blijft dit deel van de geregistreerde criminaliteit in dit hoofdstuk buiten beschouwing. Naar schatting gaat het jaarlijks om enige honderden zaken.

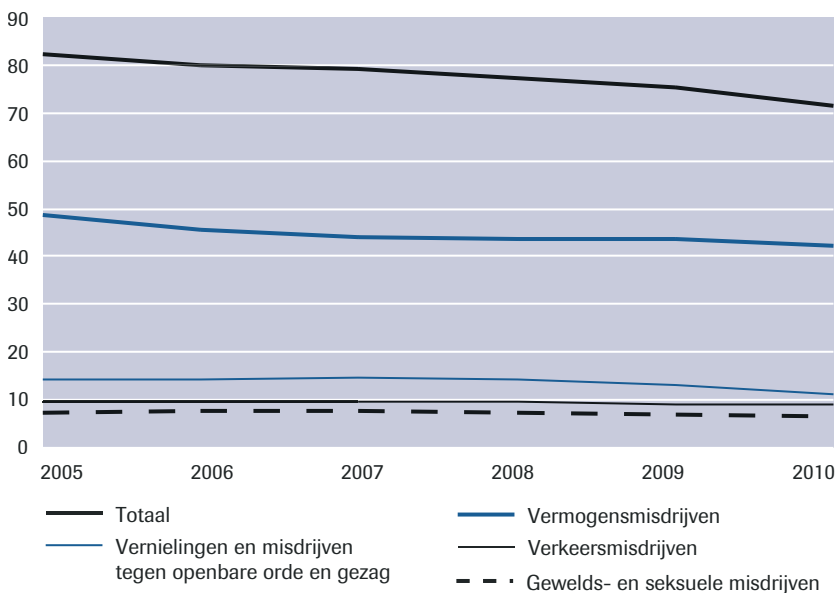
Figuur 4.1 **Geregistreerde en opgehelderde misdrijven en bevolking, index 2005=100**

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 4.2 **Geregistreerde misdrijven naar delictgroep per 1.000 inwoners van 12-79 jaar**

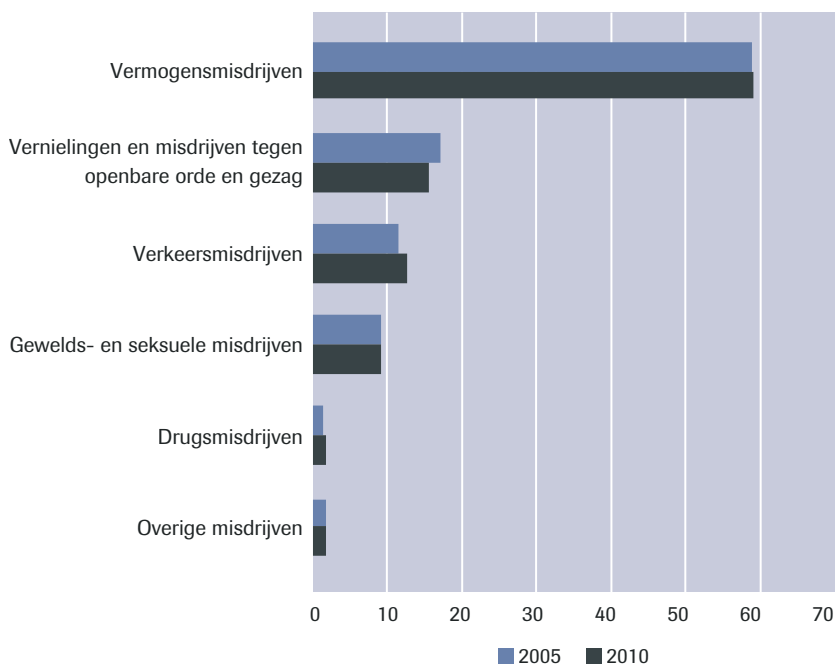
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners van 12-79 jaar daalde van 82 in 2005 naar 72 in 2010. Deze dalende trend geldt voor vrijwel alle onderscheiden delictgroepen. Zo daalde het aantal geregistreerde vermogensmisdrijven van 49 naar 42, het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (hierna te noemen: vernielingen) van 14 naar 11, het aantal gewelds- en seksuele misdrijven van 8 naar 7 en het aantal verkeersmisdrijven van 10 naar 9 per 1.000 inwoners (zie figuur 4.2).

De geregistreerde criminaliteit bestond in 2010 voor 59% uit vermogensmisdrijven, waaronder diefstal en woninginbraak. Dit aandeel is vergeleken met 2005 gelijk gebleven. Vernielingen komen met 16% op de tweede plaats. Vergeleken met 2005 is dit aandeel iets gedaald. Hierna volgen de verkeersmisdrijven met 13%. Hun aandeel is vergeleken met 2005 licht gestegen. Daarna volgen nog gewelds- en seksuele misdrijven (9%), drugs misdrijven en overige misdrijven (beide 2%). Van deze laatste 3 delictgroepen is het aandeel in de periode 2005-2010 vrijwel onveranderd gebleven (zie figuur 4.3).

Figuur 4.3 Percentage geregistreerde misdrijven naar delictgroep

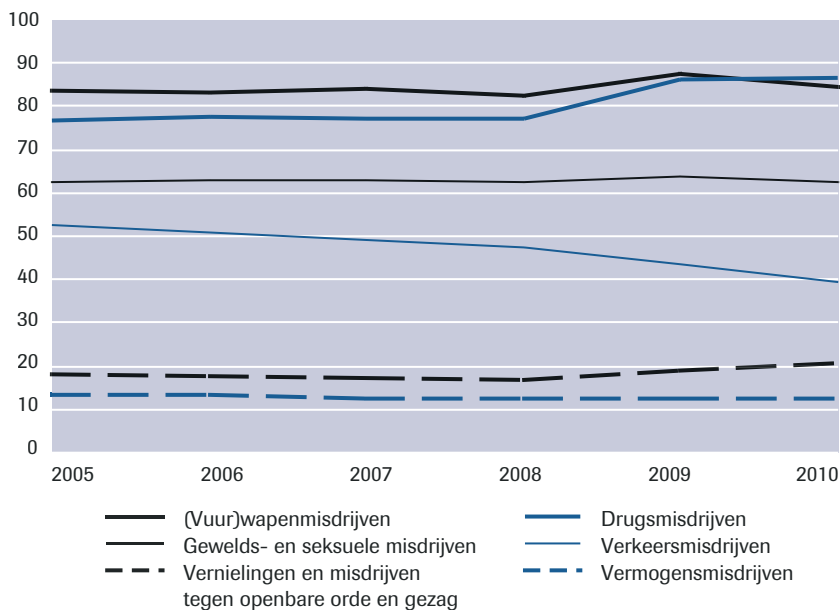
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ophelderingspercentage per delictgroep

Het percentage door de politie opgehelderde misdrijven varieert aanzienlijk voor de verschillende delictgroepen. Misdrijven die voornamelijk door eigen opsporingsactiviteiten worden geconstateerd, zoals (vuur)wapenmisdrijven en drugsmisdrijven kennen (uiteraard) een relatief hoog ophelderingspercentage, dat ruim boven 80% uitkomt. Ook gewelds- en seksuele misdrijven worden relatief vaak opgehelderd, namelijk rond 63%. Hierbij speelt een rol dat slachtoffer en dader elkaar vaak kennen, wat het opsporen van de dader voor de politie vergemakkelijkt. Tot de categorie verkeersmisdrijven horen zowel delicten die de politie door eigen opsporing constateert (zoals rijden onder invloed), als delicten die worden aangegeven door het slachtoffer (zoals verlaten plaats ongeval of joyriding). Ongeveer 40% van de verkeersmisdrijven wordt opgehelderd. Van de 2 meest voorkomende delictgroepen ligt het ophelderingspercentage een stuk lager. Van vernielingen wordt een vijfde deel opgehelderd, van vermogensmisdrijven een tiende deel. Voor wat betreft (vuur)wapenmisdrijven en vernielingen is het ophelderingspercentage sinds 2005 wat gestegen. Voor gewelds- en seksuele misdrijven is het ophelderingspercentage nagenoeg gelijk gebleven, en voor vermogensmisdrijven licht gedaald. De sterkste verandering is te zien bij de verkeersmisdrijven. Voor deze delictgroep daalde het ophelderingspercentage van 53% in 2005 naar 41% in 2010 (zie figuur 4.4).

Figuur 4.4 Ophelderingspercentage naar delictgroep

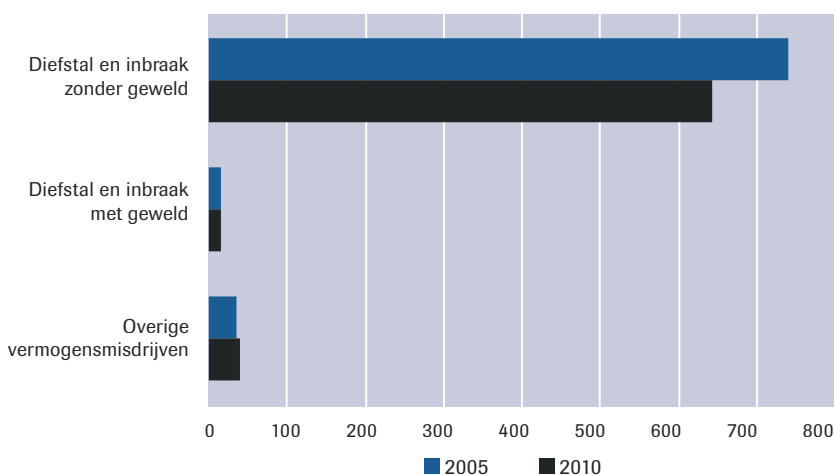
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.2 t/m 4.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Vermogensmisdrijven

Het totale aantal geregistreerde vermogensmisdrijven is in de periode 2005-2010 sterk gedaald van 792.000 in 2005 tot 700.000 in 2010. Dit is een daling met 12%. De dalende trend van vermogensmisdrijven komt vooral door de sterke daling van diefstal (inbraak) zonder geweld. Het aantal hiervan geregistreerde gevallen daalde van 741.000 in 2005 naar 643.000 in 2010. Dit is een daling met 13%. Ook valsheidsmisdrijven namen af (min 19%). Andere (minder voorkomende) vormen van vermogenscriminaliteit, zoals bedrog, heling en afpersing, namen in de periode 2005-2010 wel toe. Het aantal geregistreerde gevallen van bedrog steeg met 42%, van heling met 13% en van afpersing met 15% (zie figuur 4.5 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.5 Geregistreerde vermogensmisdrijven naar type, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

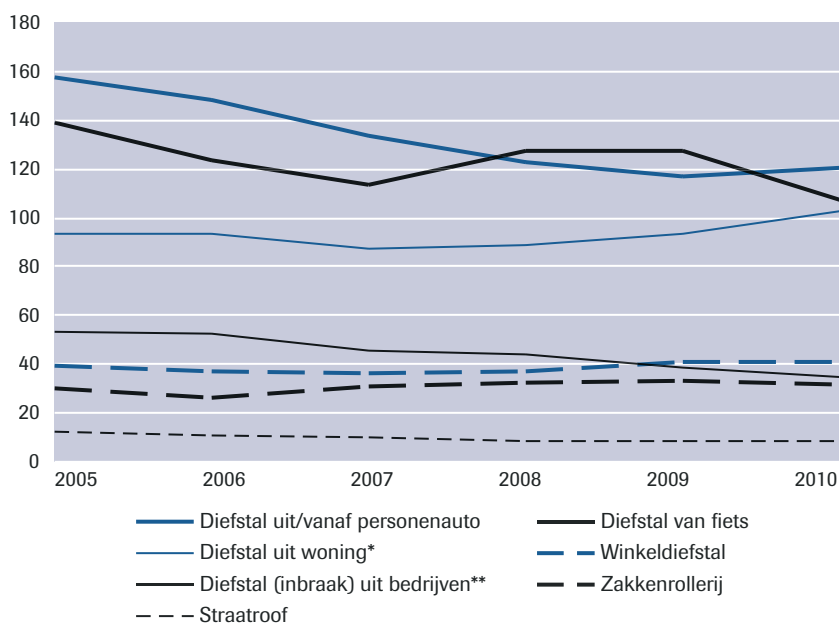
Bron: CBS

Diefstaldelicten

Diefstaldelicten vormen 96% van alle geregistreerde vermogensmisdrijven. Diefstaldelicten worden onderscheiden naar de aard van hetgeen gestolen is (bijvoorbeeld een fiets of een auto), naar de wijze van diefstal (bijvoorbeeld straatroof en zakkenrollerij) en naar het object van de diefstal (woning, winkel, school). De top 3 van diefstaldelicten bestaat in 2010 uit diefstal uit/vanaf personenauto (121.000), fietsdiefstal (107.000) en diefstal (inbraak) uit woning (103.000). De trend verschilt per type diefstal. Zo is de trend dalend voor diefstal uit/vanaf personenauto, diefstal (inbraak) uit bedrijven en beroving op straat. Het aantal geregistreerde gevallen van diefstal uit bedrijven daalde naar 35.000 in 2010. Dit is een daling met 35% ten opzichte van 2005. Het aantal berovingen op straat daalde naar 8.000 in 2010, een daling met 34%. Voor winkeldiefstal en

zakkenrollerij is de trend (licht) stijgend. Winkeldiefstal steeg naar 41.000 in 2010 (plus 5%). Voor zakkenrollerij zijn de aantallen respectievelijk 30.000 en 32.000 (plus 4%). Na een daling in 2006 en 2007 vertonen de woninginbraken vanaf 2008 een sterk stijgende trend. Vergeleken met 2005 stegen de woninginbraken met 10%, naar 103.000 in 2010. Het aantal diefstallen uit/vanaf auto is in 2010 ten opzichte van 2005 met 29% gedaald. De fietsdiefstallen laten een wisselend beeld zien. In 2006 en 2007 daalt het aantal geregistreerde fietsdiefstallen, in 2008 en 2009 is sprake van een stijging en in 2010 daalt het aantal fietsdiefstallen weer. Vergeleken met 2005 is het aantal geregistreerde fietsdiefstallen met 23% gedaald (zie figuur 4.6 en tabel 4.8 in bijlage 4).

Figuur 4.6 Geregistreerde diefstallen naar type, x 1.000

* Inclusief diefstal uit box/garage/schuur/tuinhuis.

** Inclusief winkels en kantoren.

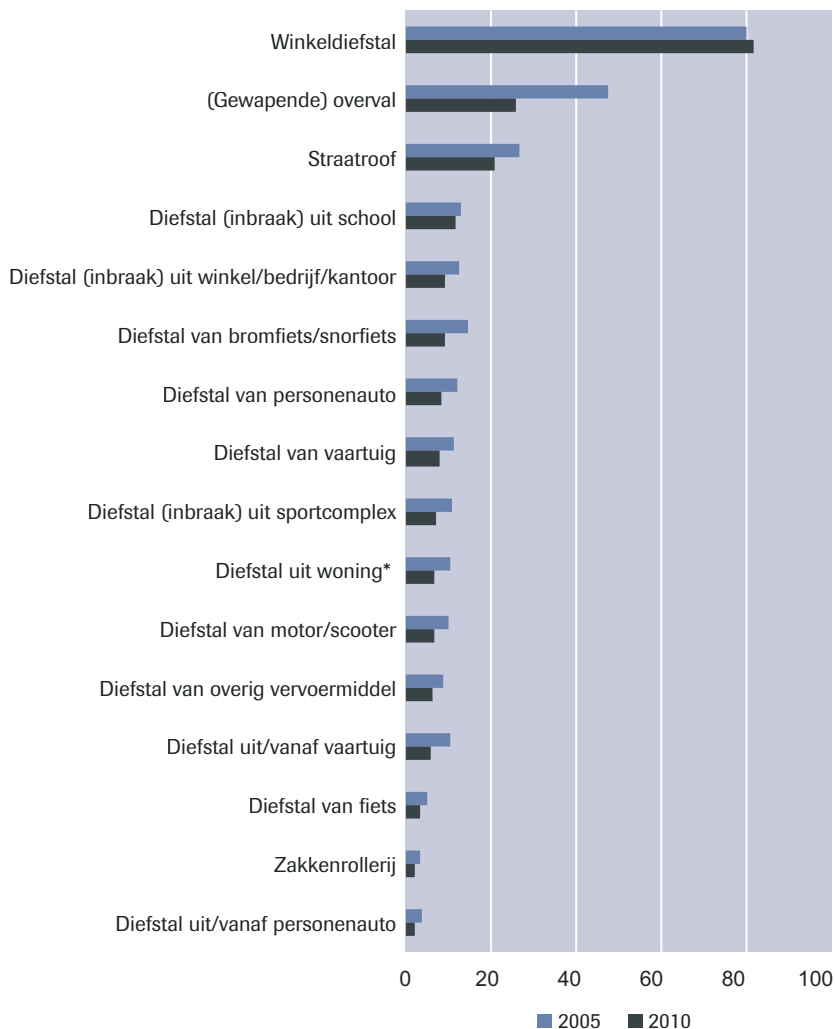
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.8 in bijlage 4.

Bron: CBS

Net als voor de verschillende delictgroepen varieert ook voor de verschillende typen diefstaldelicten het ophelderingspercentage aanzienlijk. Winkeldiefstal heeft het hoogste ophelderingspercentage. Ongeveer 4 van de 5 winkeldiefstallen werden in 2010 opgehelderd. Na winkeldiefstal hebben (gewapende) overval (26%), straatroof (21%) en diefstal (inbraak) uit school (12%) het hoogste ophelderingspercentage. Van alle overige typen diefstaldelicten wordt 11% of minder opgehelderd. Zo werd van diefstal uit/vanaf auto in 2010 maar 2% opgehelderd. Met uitzondering

van winkeldiefstal en diefstal van een dier is voor alle diefstaldelicten het ophelderingspercentage in 2010 lager dan in 2005 (zie figuur 4.7).

Figuur 4.7 Ophelderingspercentage naar type diefstal

* Inclusief diefstal uit box/garage/schuur/tuinhuis.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.8 in bijlage 4.

Bron: CBS

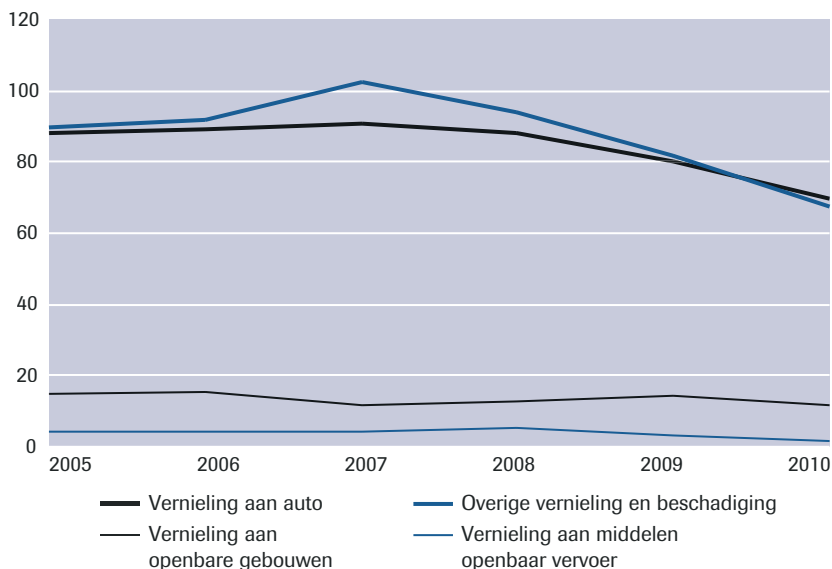
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

Evenals de vermogensmisdrijven is het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag in de periode 2005-2010 sterk gedaald. In 2010 registreerde de politie 20% minder van deze misdrijven dan in 2005:

184.000 in 2010 tegen 230.000 in 2005. Aanvankelijk steeg in 2006 en 2007 het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, maar in de jaren erna treedt een sterke daling in. Vooral de geregistreerde vernielingen en beschadigingen zijn sterk in aantal afgenomen. Zo daalde het aantal vernielingen en beschadigingen aan auto's met 21%, aan openbare gebouwen met 22% en aan middelen van openbaar vervoer met 63%. De overige vernielingen en beschadigingen daalden met 25% (zie figuur 4.8 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Sommige misdrijven tegen openbare orde en gezag laten echter een stijgende trend zien. Openlijke geweldpleging tegen personen steeg in de periode 2005-2010 met 12%, huisvredebreuk met 9%, computervredebreuk met 84% en het niet opvolgen van een ambtelijk bevel met 78%. Hierbij moet wel bedacht worden dat de omvang van deze misdrijfsoorten beduidend lager ligt dan die van de vernielingen (zie tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.8 Geregistreerde vernielingen naar type, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

Gewelds- en seksuele misdrijven

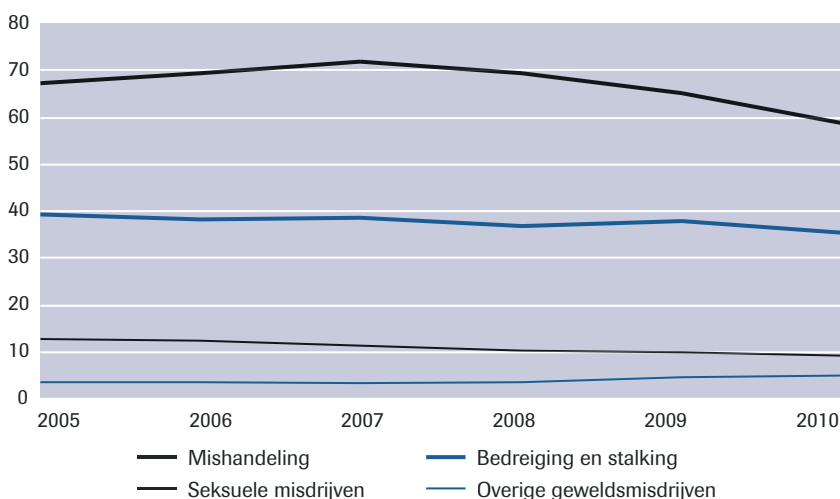
Het totale aantal geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven is in de periode 2005-2010 met 12% gedaald: van 123.000 in 2005 tot 108.000 in 2010. De geweldsmisdrijven worden onderverdeeld in mishandeling, bedreiging en stalking, seksuele misdrijven en misdrijven tegen het leven. Diefstal met geweld en openlijke geweldpleging tegen personen vallen hier niet onder, maar vallen respectievelijk in de categorie vermogensmisdrijven en in de categorie vernielingen (zie ook hoofdstuk 1 en bijlage 2).

Mishandeling is het meest voorkomende geregistreerde geweldsdelict. In 2010 had ruim de helft van de gewelds- en seksuele misdrijven hierop betrekking. Het aantal mishandelingen steeg aanvankelijk van 67.000 in 2005 tot 72.000 in 2007. Na 2007 daalde dit aantal tot 59.000 geregistreerde gevallen van mishandeling in 2010. Vergeleken met 2005 ligt in 2010 het aantal geregistreerde mishandelingen 13% lager. Het aantal geregistreerde bedreigingen (inclusief stalking) bedroeg in 2010 ruim 35.000 tegenover 39.000 in 2005. Daarmee is het aantal geregistreerde bedreigingen tussen 2005 en 2010 met 10% afgenomen.

In de periode 2005-2010 daalde ook het aantal geregistreerde seksuele misdrijven sterk: van 13.000 in 2005 naar 9.000 in 2010. Dit is een daling van 28%. Zowel aanranding als verkrachting, schennis der eerbaarheid, ontucht met minderjarige en overige seksuele misdrijven laten in deze periode een dalend aantal registraties zien.

Opmerkelijk is de toename van het aantal geregistreerde gevallen van misdrijven tegen het leven.³ In de periode 2006-2008 registreerde de politie jaarlijks ongeveer 1.700 gevallen. Maar in 2009 en 2010 stijgt dit aantal aanzienlijk, naar respectievelijk 2.700 en 3.200. Mogelijk is hier echter sprake van een registratie-effect en worden gevallen van (zware) mishandeling die voorheen tot mishandeling werden gerekend nu zwaarder geclassificeerd. Een indicatie voor deze verklaring is te vinden in het feit dat het aantal geregistreerde mishandelingen in 2009 en 2010 sterk is afgenomen (zie figuur 4.9 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.9 Geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven naar type, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

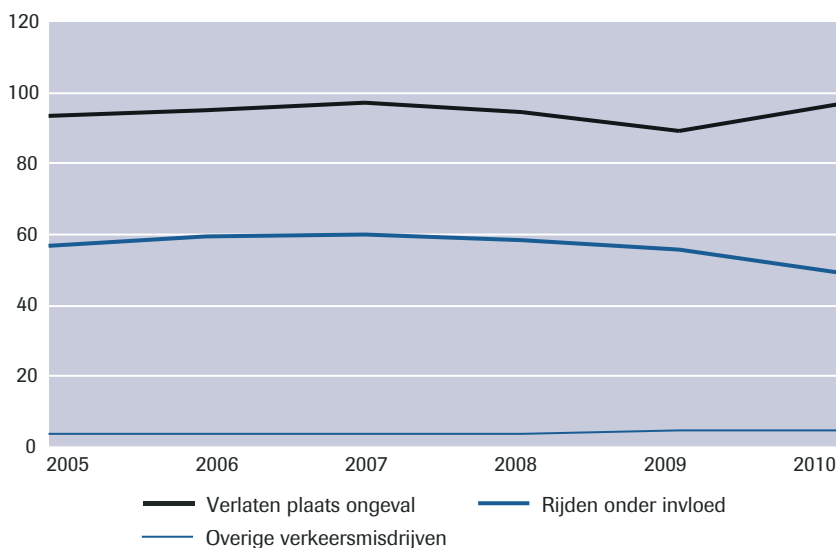
3 Hieronder vallen zowel de voltooide levensdelicten (moord en doodslag) als de pogingen daartoe.

Verkeersmisdrijven

Een deel van de misdrijven uit de Wegenverkeerswet, zoals rijden onder invloed, het besturen van een motorrijtuig na ontzegging van de rijbevoegdheid en het weigeren van medewerking aan een bloedproef, kan slechts geconstateerd worden na een gerichte controle van de politie. Het aantal processen-verbaal voor deze misdrijven zegt dan feitelijk meer over de opsporingsintensiteit van de politie dan over het werkelijke aantal automobilisten in overtreding. Het doorrijden na een ongeval (verlaten plaats ongeval) is echter een voorbeeld van een verkeersmisdrijf waarbij het slachtoffer mogelijk aangifte doet en waarvan de politie een proces-verbaal van aangifte opmaakt. Te hard rijden of door rood licht rijden zijn geen misdrijven maar overtredingen en blijven in dit hoofdstuk buiten beschouwing.⁴

Bijna twee derde van de geregistreerde verkeersmisdrijven heeft te maken met doorrijden na een ongeval (verlaten plaats ongeval). In 2010 registreerde de politie hiervan 97.000 gevallen. Rijden onder invloed constateerde de politie in 2010 bijna 50.000 keer. Het aantal geregistreerde gevallen van 'doorrijden na ongeval' daalde vanaf 2007 tot 2009. In 2010 registreerde de politie echter weer meer van deze misdrijven. De trend voor rijden onder invloed is vanaf 2007 dalend (zie figuur 4.10 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.10 Geregistreerde verkeersmisdrijven naar type, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

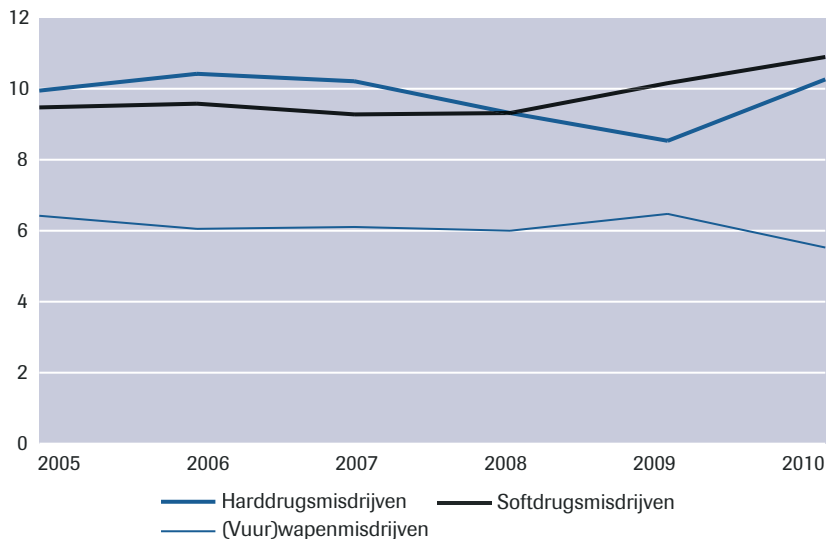
Bron: CBS

⁴ Voor informatie over overtredingen zie hoofdstuk 8.

Drugs- en (vuur)wapenmisdrijven

Ook de delicten die vallen onder de Opiumwet en de Wet wapens en munitie worden meestal 'ontdekt' door gerichte opsporingsactiviteiten van de politie. Evenals bij sommige verkeersmisdrijven weerspiegelt de ontwikkeling van deze vormen van criminaliteit dus deels de aandacht van de politie hiervoor. In 2010 registreerde de politie 21.000 drugsmisdrijven. Na 2006 nam het aantal geregistreerde drugsmisdrijven aanvankelijk af maar in 2010 constateerde de politie weer meer drugsmisdrijven. Ten opzichte van 2005 is de stijging van geregistreerde drugsmisdrijven 9%. Zowel het aantal geregistreerde softdrugsmisdrijven (plus 15%) als harddrugsmisdrijven (plus 4%) nam in de periode 2005-2010 toe. Het aantal geregistreerde (vuur)wapenmisdrijven in 2010 is 5.500. Vergeleken met 2005 betekent dit een daling van 14% (zie figuur 4.11 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.11 Geregistreerde drugs- en (vuur)wapenmisdrijven, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

4.2 Verdachten van misdrijven

In paragraaf 4.1 zijn de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie geregistreerde en opgehelderde criminaliteit beschreven. Ongeveer een kwart van de geregistreerde misdrijven wordt door de politie opgehelderd. Daarbij werden 383.000 verdachten in 2010 geregistreerd. Deze paragraaf bevat een beschrijving van de kenmerken van de populatie verdachten van misdrijven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen geregistreerde verdachten (paragraaf 4.2.1) en aangehouden verdachten (paragraaf 4.2.2).

Het gaat hier uitsluitend om personen die op de een of andere manier in aanraking zijn gekomen met de politie omdat zij (op enig moment) worden verdacht van het plegen van 1 of meer delicten. De verdachtenpopulatie is dus niet gelijk te stellen aan de populatie daders. Een groot deel van de pleegers blijft namelijk buiten de waarneming van de politie. Omgekeerd bevinden zich tussen de verdachtenpopulatie personen die niet schuldig zijn aan het plegen van criminaliteit.

Net als in de vorige paragraaf zijn de gegevens over geregistreerde verdachten ontleend aan de CBS Politiestatistiek. Een persoon die binnen 1 jaar verschillende keren verdachte is voor verschillende delicten telt even zo vaak mee als geregistreerde verdachte. Cijfers over aangehouden verdachten zijn ontleend aan het HKS/SSB van het CBS. Door gegevens uit het HKS aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS te koppelen is aanvullende sociaaldemografische achtergrondinformatie over de verdachten beschikbaar. In het HKS/SSB zijn verdachten tot unieke personen herleid. Het aantal aangehouden verdachten in het HKS/SSB valt mede daardoor meer dan de helft lager uit dan het aantal geregistreerde verdachten volgens de Politiestatistiek. Bovendien worden in het HKS/SSB alleen personen geteld die in het betreffende kalenderjaar volgens de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) ingezetene van Nederland waren.⁵

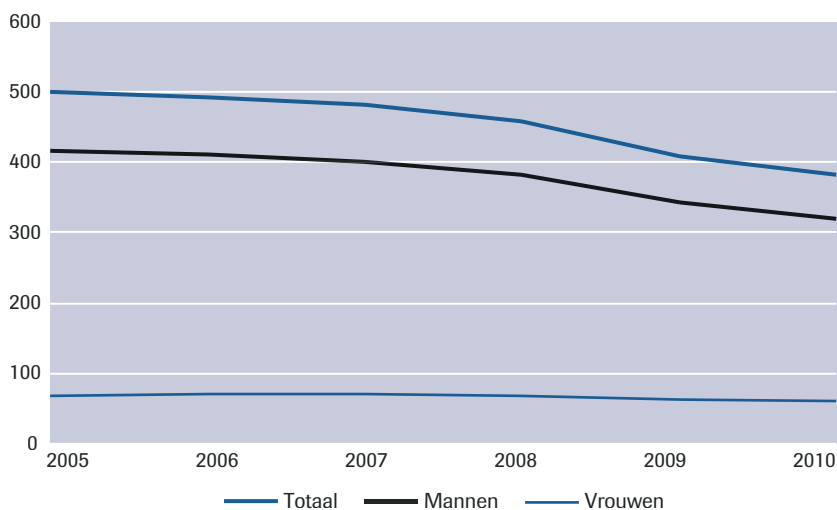
4.2.1 Geregistreerde verdachten

Het aantal geregistreerde verdachten is in de periode 2005-2010 met een kwart afgenomen: van 500.000 in 2005 naar 383.000 in 2010. De sterke daling in de periode 2005-2010 houdt verband met de eveneens sterke afname van het aantal geregistreerde vermogensmisdrijven (zie figuur 4.12).

Een nagenoeg zelfde ontwikkeling is te zien bij de andere delictgroepen (zie tabel 4.9 in bijlage 4). De afname van het aantal geregistreerde verdachten voor vernielingen is 26%, voor gewelds- en seksuele misdrijven 22%, voor verkeersmisdrijven 26% en voor drugs misdrijven 17%. Ook het aantal geregistreerde verdachten voor (vuur)wapenmisdrijven daalde, zij het iets minder hard (min 13%).

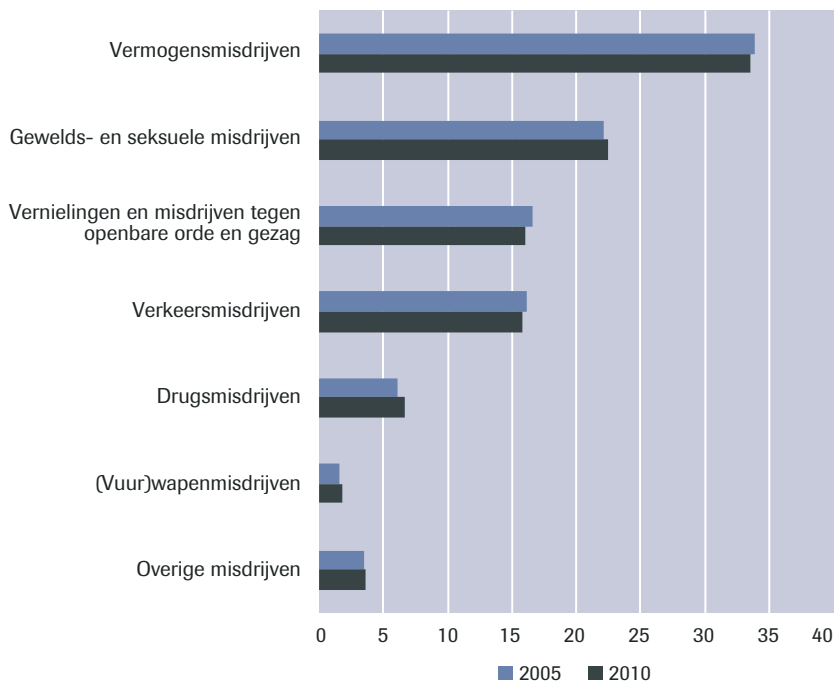
Het aantal geregistreerde vrouwelijke verdachten daalde in deze periode van 69.000 naar 61.000. Maar doordat naar verhouding het aantal geregistreerde mannelijke verdachten harder daalde, steeg het aandeel vrouwelijke verdachten op het totaal van 14% in 2005 naar 16% in 2010 (zie tabel 4.1 in bijlage 4). In 2010 werd 34% van alle verdachten geregistreerd voor vermogensmisdrijven, 23% voor gewelds- en seksuele misdrijven, 16% voor vernielingen, eveneens 16% voor verkeersmisdrijven en 7% voor drugs misdrijven. De verdeling van de geregistreerde verdachten over de verschillende delictgroepen is sinds 2005 nauwelijks veranderd (zie figuur 4.13).

⁵ Voor een uitgebreidere beschrijving van zowel de Politiestatistiek als het HKS/SSB en de verschillen tussen beide bronnen zie bijlage 3. Zie ook noot 1.

Figuur 4.12 Geregistreeerde verdachten naar geslacht, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 4.13 Percentage geregistreeerde verdachten naar delictgroep

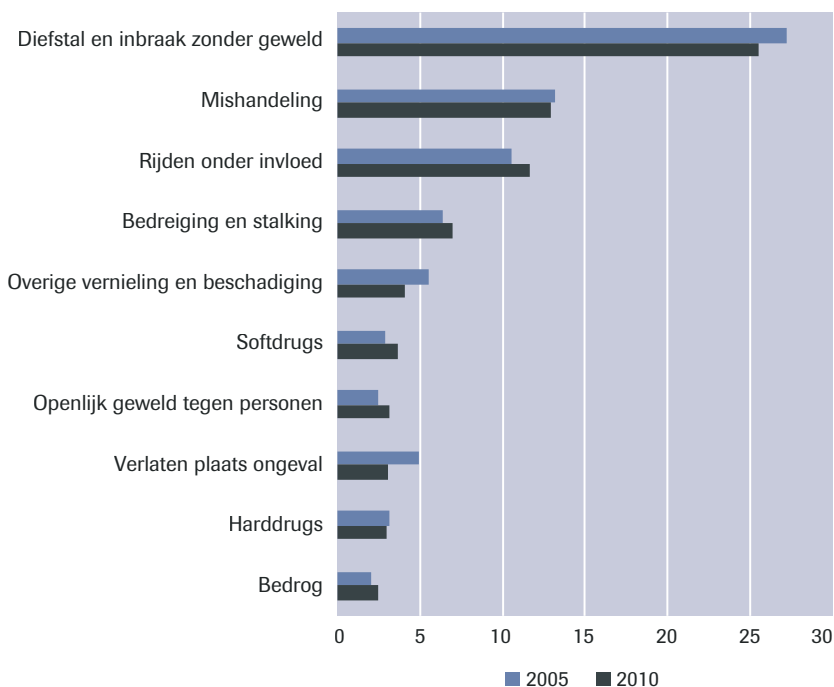
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.9 in bijlage 4.

Bron: CBS

Voor de meeste specifieke misdrijven geldt dat in 2010 veel minder verdachten zijn geregistreerd dan in 2005. Toch zijn er ook misdrijven die een hoger aantal geregistreerde verdachten kennen. Zo nam het aantal geregistreerde verdachten voor heling toe van 6.500 in 2005 naar 7.400 in 2010 (plus 15%). Ook bijvoorbeeld voor het niet opvolgen van een ambtelijk bevel (plus 82%), rijden tijdens ontzegging (plus 12%), stalking (plus 8%) en huisvredebreuk (plus 5%) werden in 2010 meer verdachten geregistreerd dan in 2005 (zie tabel 4.9 in bijlage 4).

Een kwart van alle in 2010 geregistreerde verdachten had te maken met diefstal en inbraak zonder geweld. Vergeleken met 2005 is dit aandeel licht gedaald. Hierna volgen mishandeling, waarvoor 13% van alle verdachten werd geregistreerd en rijden onder invloed (12%). De top 10 van misdrijven wordt verder gevormd door bedreiging (6%), overige vernieling en beschadiging (4%), softdrugs (4%), openlijk geweld tegen personen, verlaten plaats ongeval, harddrugs en bedrog (alle 3%). Vergeleken met 2005 is in deze top 10 vernieling aan auto vervangen door bedrog (zie figuur 4.14).

Figuur 4.14 Percentage geregistreerde verdachten naar 10 meest geregistreerde misdrijven

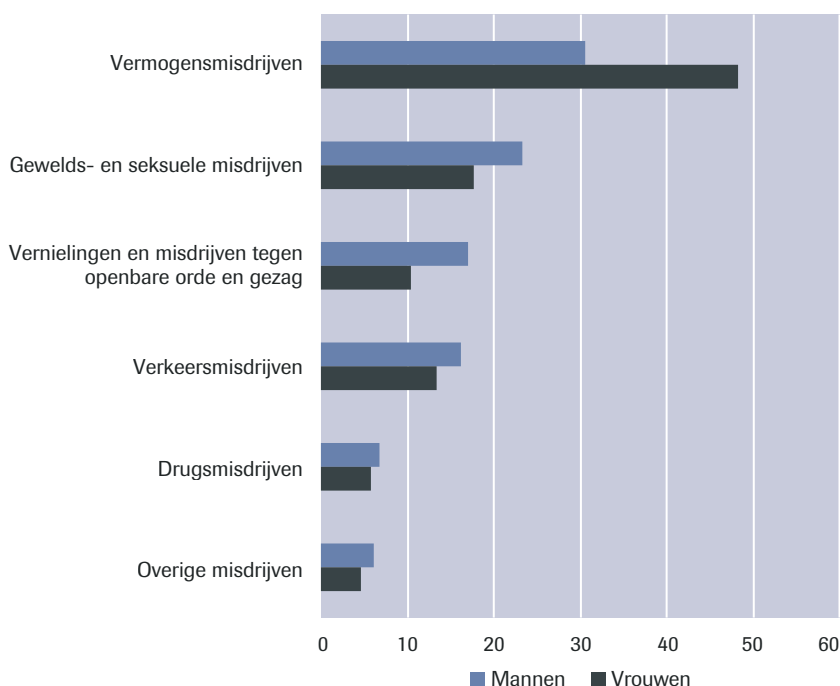

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.9 in bijlage 4.

Bron: CBS

Mannelijke en vrouwelijke verdachten verschillen niet alleen in de omvang en de ontwikkeling van criminaliteit, maar vooral ook in de aard. Bijna de helft van de vrouwelijke verdachten werd in 2010 geregistreerd voor vermogensmisdrijven, tegen 31% van de mannelijke verdachten. Het aandeel mannelijke verdachten is juist voor gewelds- en seksuele misdrijven en voor vernielingen beduidend hoger dan bij vrouwelijke verdachten. Ook de verkeers- en drugsmisdrijven laten een hoger aandeel bij de mannen zien dan bij de vrouwen, maar hier zijn de verschillen niet zo groot (zie figuur 4.15).

Figuur 4.15 Percentage delictgroepen onder geregisteerde verdachten naar geslacht, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

4.2.2 Aangehouden verdachten

Volgens het HKS/SSB zijn in 2009 ruim 187.000 unieke personen aangehouden die werden verdacht van het plegen van 1 of meer misdrijven (die ook vóór 2009 gepleegd kunnen zijn) en die in dit jaar ingezetene waren van Nederland. Dit zijn 14 aangehouden verdachten per 1.000 inwoners van 12-79 jaar. In 2005 waren dit er 209.000, wat overeenkwam met bijna 16 aangehouden verdachten per 1.000 inwoners van 12-79 jaar (zie

tabel 4.12 in bijlage 4). Tegen de in 2009 aangehouden verdachten is gemiddeld bijna 1,3 keer proces-verbaal van aanhouding opgemaakt (zie tabel 4.16 in bijlage 4).

Een proces-verbaal kan meer dan 1 misdrijf betreffen. Het gemiddelde aantal misdrijven per proces-verbaal van aanhouding was 1,3 in 2009. En doordat verdachten in 1 jaar meerdere keren kunnen worden aangehouden, was het gemiddelde aantal geregistreerde misdrijven per aangehouden verdachte 1,6 in 2009.

Wanneer het aantal geregistreerde misdrijven per aangehouden verdachte wordt opgeteld, komt men op bijna 304.000 misdrijven. Dit is niet gelijk aan het totale aantal door deze verdachten gepleegde misdrijven, aangezien geen rekening is gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd. Van deze misdrijven was ruim een kwart een vermogensmisdrijf en bijna een kwart een gewelds- en seksueel misdrijf. Andere delictgroepen kwamen minder vaak voor (zie tabel 4.17 in bijlage 4).

Verdachten naar leeftijd, geslacht en criminele carrière

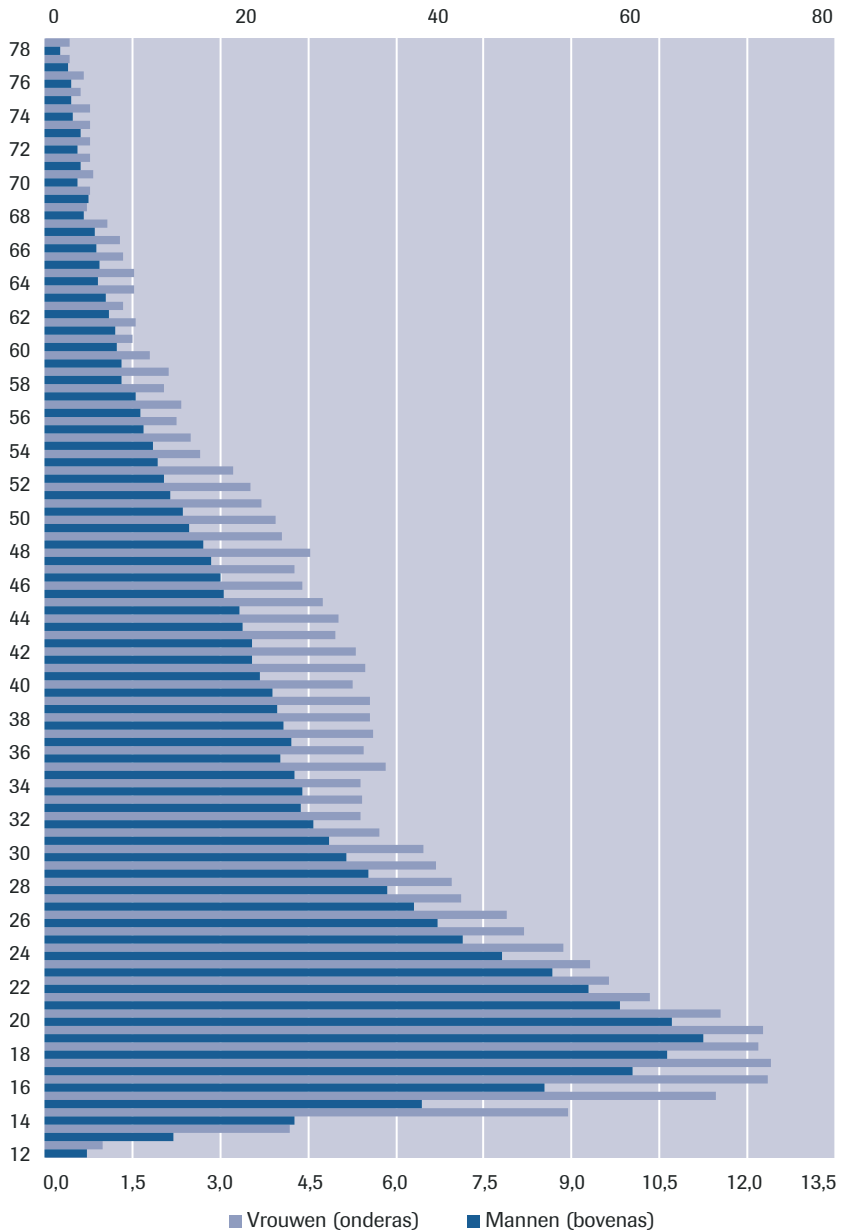
Ruim een kwart van alle in 2009 aangehouden verdachten was tussen de 16 en 22 jaar oud. Dit aandeel is ruim 2,5 keer hoger dan men zou verwachten wanneer er geen samenhang is tussen leeftijd en de kans verdacht te worden van een misdrijf. De piek lag bij 18- en 19-jarigen (zie tabel 4.11 in bijlage 4). De gemiddelde leeftijd van de in 2009 aangehouden verdachten was 32 jaar, terwijl dit voor de bevolking van 12-79 jaar gelijk was aan 43 jaar. Ook in voorgaande jaren lag de gemiddelde leeftijd van aangehouden verdachten rond 32 jaar.

Voor de in 2009 aangehouden verdachten was het niet altijd de eerste keer dat een proces-verbaal van aanhouding tegen hen werd opgemaakt. De gemiddelde leeftijd waarop deze verdachten voor het eerst werden aangehouden was 27 jaar. De in 2009 aangehouden verdachten hadden een criminele carrière die op dat moment gemiddeld bijna 5 jaar aan de gang was.

Bijna 82% van de in 2009 aangehouden verdachten was man. Criminaliteit is vooral een mannenzaak, hoewel het aandeel vrouwelijke verdachten geleidelijk toeneemt. In de periode 2005-2009 steeg het percentage vrouwen in de verdachtenpopulatie van bijna 17% naar bijna 18%.

De piek lag bij vrouwen op lagere leeftijd dan bij mannen: respectievelijk 17 en 19 jaar (zie figuur 4.16). De gemiddelde leeftijd en ook de startleeftijd van vrouwelijke verdachten lag net als in eerdere jaren echter iets hoger dan bij mannen. Vrouwelijke verdachten waren in 2009 gemiddeld bijna 33 jaar en mannelijke verdachten 32 jaar. De gemiddelde startleeftijd van in 2009 aangehouden vrouwen was 30 jaar, die van mannen 26,5. De gemiddelde duur van de criminele carrière van deze vrouwen was dus korter dan die van hun mannelijke 'collega's', namelijk ruim 2,5 jaar versus ruim 5,5 jaar.

Figuur 4.16 Aangehouden verdachten naar leeftijd in jaren en geslacht,* 2009**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende leeftijd en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.11 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Hoewel bij alle typen misdrijven in 2009, net als in eerdere jaren, het merendeel van de verdachten man is, nam het aandeel vrouwelijke verdachten sinds 2005 toe. Het aandeel mannelijke en vrouwelijke verdachten varieert sterk per delictgroep. Vermogensmisdrijven kennen relatief het vaakst een vrouwelijke verdachte: van alle aangehouden verdachten was in 2009 ruim 22% een vrouw. In 2005 was dit nog 19%. Vernielingen kennen relatief het minst vaak een vrouwelijke verdachte: 11% in 2009 (zie tabel 4.17 in bijlage 4). In 2009 was 42% van de door aangehouden vrouwelijke verdachten gepleegde misdrijven een vermogensmisdrijf. Voor mannen was dit 27%. Deze verhoudingen verschillen nauwelijks van 2005. In diezelfde periode groeide het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven voor zowel vrouwen als mannen licht. Voor vrouwen van 18% naar 20% en voor mannen van 23% naar 25%.

Herkomstgroepering

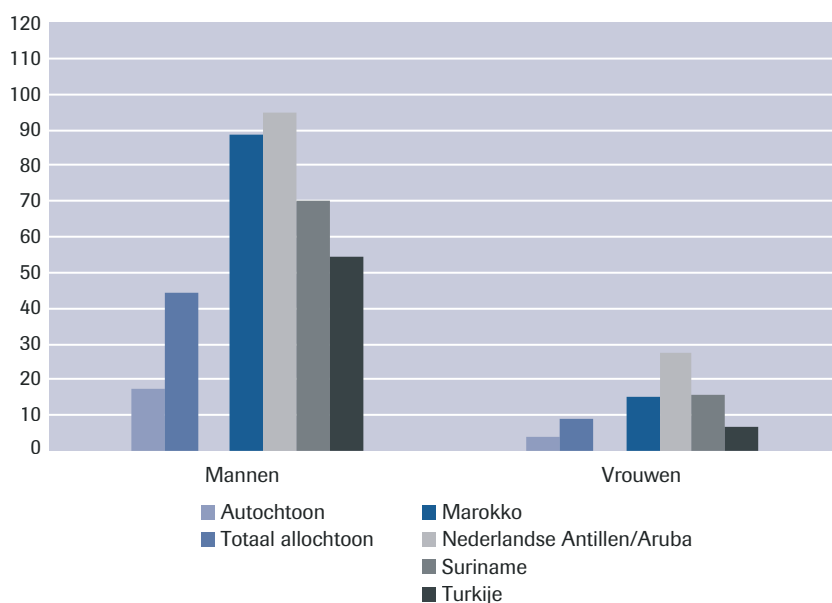
Van alle in 2009 aangehouden verdachten was 61% autochtoon.⁶ Het percentage verdachte allochtonen is sinds 2005 licht toegenomen van 37 naar 39%. Personen met een Marokkaanse of Surinaamse herkomst vormden in absolute zin de grootste groepen onder de allochtone verdachten. Wanneer het aantal verdachten echter wordt gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de betreffende herkomstgroep van 12-79 jaar, blijken personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst het vaakst verdacht van een misdrijf. In 2009 zijn 60 van elke 1.000 personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst op enig moment als verdachte aangehouden (zie tabel 4.12 in bijlage 4). In 2005 waren dit er nog 72 op de 1.000.⁷ De bevolkingsopbouw van de allochtone herkomstgroeperingen verschilt onderling en wijkt ook af van die van de autochtone deelpopulatie. Zo zijn veel allochtone herkomstgroeperingen in Nederland relatief jong in vergelijking met autochtonen (dit geldt zeker voor de Antilliaanse/Arubaanse bevolking). Aangezien criminaliteit samenhangt met leeftijd en geslacht (zie figuren 4.17 en 4.18) verklaart dit een deel van de verschillen. Wanneer onderscheid wordt gemaakt naar geslacht blijkt het relatieve aandeel van personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst zowel onder mannen als vrouwen het hoogst van de 4 onderscheiden herkomst-

6 Autochtoon: een persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren. Allochtoon: een persoon van wie ten minste 1 ouder in het buitenland is geboren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar eerste- en tweedegeneratieallochtonen. Eerste generatie: een in het buitenland geboren persoon met ten minste 1 in het buitenland geboren ouder. Het land van herkomst is het land waar de persoon zelf in kwestie is geboren. Tweede generatie: een in Nederland geboren persoon met ten minste 1 in het buitenland geboren ouder. Bij 1 in het buitenland geboren ouder is het geboorteland van deze ouder bepalend voor de herkomst van de persoon in kwestie, bij 2 in het buitenland geboren ouders is het geboorteland van de moeder bepalend. Ontbreekt informatie over het geboorteland van een van de ouders, dan wordt verondersteld dat het geboorteland van deze ouder hetzelfde is als dat van de andere ouder. Als informatie over het geboorteland van beide ouders ontbreekt, wordt verondersteld dat de ouders hetzelfde geboorteland hebben als de persoon in kwestie.

7 Opgemerkt dient te worden dat deze cijfers niet zijn gewogen naar geslacht, leeftijdsopbouw en generatie binnen de verschillende herkomstgroeperingen. Tot 'Criminaliteit en rechtshandhaving 2007' werd wel gewogen naar bevolkingsopbouw (leeftijd, geslacht en generatie) binnen herkomstpopulaties. Tabellen werden zowel ongewogen als gewogen gepresenteerd. Omdat dit soms onduidelijkheid opleverde, is ervoor gekozen alleen ongewogen cijfers te presenteren.

groeperingen (zie figuur 4.17). In vergelijking met autochtonen en andere allochtone herkomstsgroeperingen zijn relatief veel Antilliaanse/Arubaanse vrouwen aangehouden als verdachte. Van elke 1.000 vrouwen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst zijn er 27 aangehouden in 2009. Van de mannen waren dit er 95. Onder de mannen komen personen met een Marokkaanse herkomst op de tweede plek met 89 van elke 1.000 Marokkaanse mannen, en mannen met een Surinaamse herkomst op de derde plek met 70 van elke 1.000 mannen. Onder de vrouwen waren de tweede en derde plek omgekeerd: van de vrouwen met een Surinaamse herkomst zijn er in 2009 16 van elke 1.000 aangehouden en van de vrouwen met Marokkaanse herkomst waren dit er 15.

Figuur 4.17 Aangehouden verdachten naar herkomstgroepering en geslacht,* 2009**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.12 in bijlage 4.

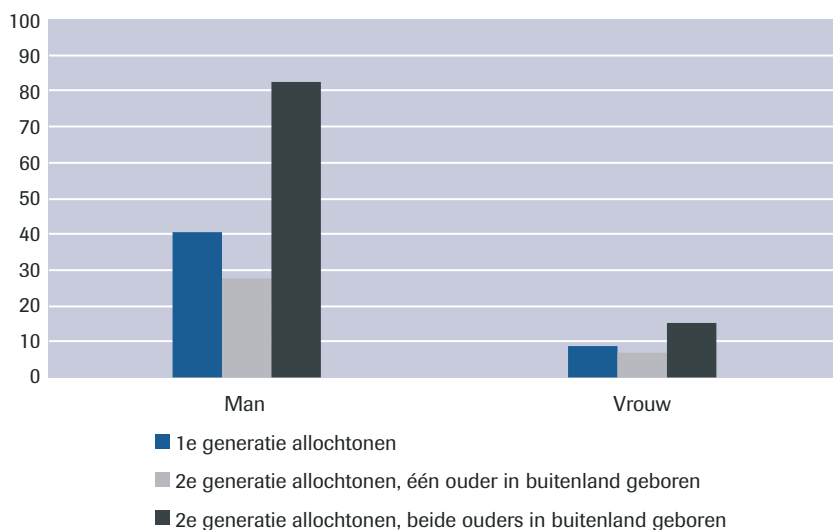
Bron: HKS/SSB, CBS

Drie kwart van alle allochtone verdachten in 2009 was niet-westerse.⁸ Dit aandeel is in de periode 2005-2009 nauwelijks veranderd. Iets meer dan de helft van de in 2009 aangehouden verdachten van allochtone herkomst behoorde tot de eerste generatie. Relatief gezien zijn tweede-generatieallochtonen in 2009 echter vaker als verdachte aangehouden dan

⁸ Westerse allochtoon: persoon afkomstig uit Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan. Niet-westse allochtoon: persoon afkomstig uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika of Azië (exclusief Indonesië en Japan).

eerstegeneratieallochtonen: 29 op de 1.000 versus 24 op de 1.000. Vooral het relatieve aantal verdachten onder eerstegeneratieallochtonen is sinds 2005 (30 op de 1.000) gedaald. Opgemerkt moet worden dat de leeftijdsopbouw van de populatie van eerstegeneratieallochtonen anders is dan die van tweedegeneratieallochtonen: de laatste groep is gemiddeld jonger. Dit geldt in het bijzonder voor niet-westerse allochtonen. Dat is ook terug te zien in de cijfers: voor niet-westerse allochtonen was dit verschil in 2009 in relatieve aantallen verdachten tussen de eerste en tweede generatie groter dan voor westerse allochtonen. In het algemeen werden tweedegeneratieallochtonen relatief minder vaak verdacht van criminaliteit wanneer slechts 1 van de ouders geboren is in het buitenland, dan wanneer dit het geval is voor beide ouders. Een uitzondering hierop vormde de tweede generatie Turken: 46 van elke 1.000 personen van wie beide ouders in Turkije zijn geboren versus 49 van elke 1.000 personen van wie 1 ouder in Turkije is geboren en de ander in Nederland (zie figuur 4.18 en tabel 4.14 in bijlage 4).

Figuur 4.18 Aangehouden verdachten naar generatie allochtonen en geslacht,* 2009**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.14 in bijlage 4.

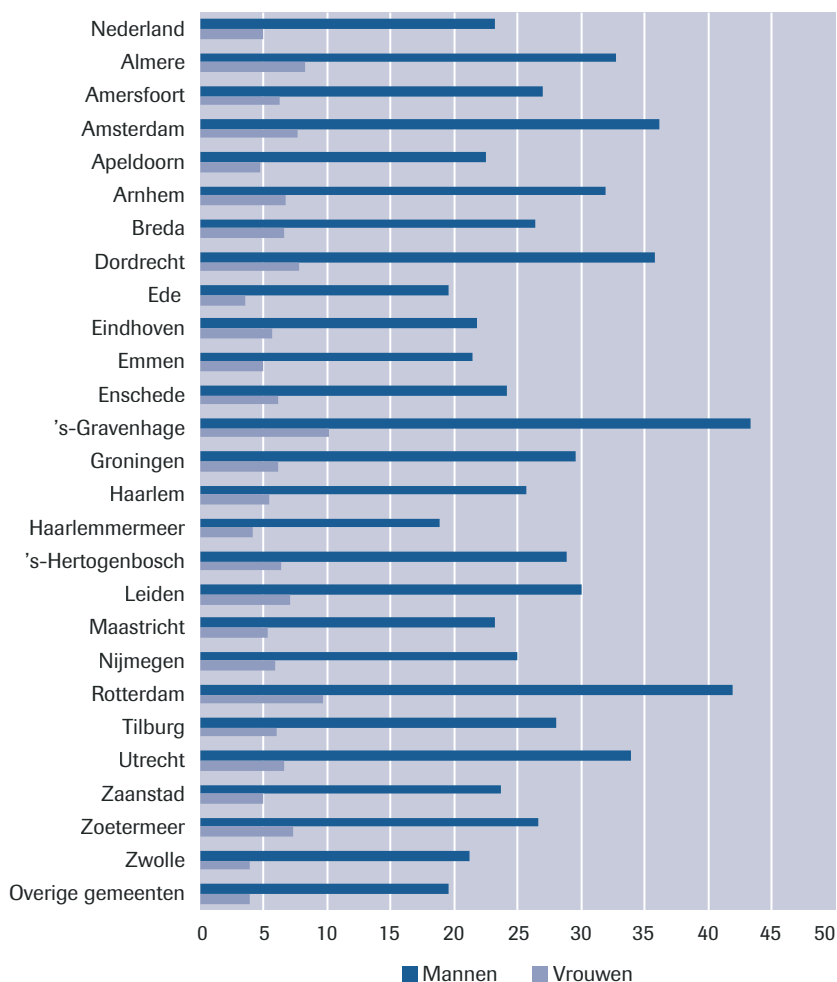
Bron: HKS/SSB, CBS

Woongemeente

De gemeenten Haarlemmermeer en Ede kenden van de 25 grootste gemeenten in 2009 het laagste aantal aangehouden verdachten per 1.000 inwoners van 12-79 jaar, namelijk 11 per 1.000 inwoners (het gaat hier om

verdachten die in de gemeente woonachtig zijn). Dit was lager dan het gemiddelde over alle Nederlandse gemeenten, ook wanneer de 25 grote gemeenten buiten beschouwing worden gelaten (zie tabel 4.15 in bijlage 4). Den Haag (43) en Rotterdam (42) kenden het hoogste aantal aangehouden verdachte mannen per 1.000 inwoners, gevolgd door Amsterdam en Dordrecht (36). In Den Haag en Rotterdam waren respectievelijk ook de meeste vrouwelijk verdachten, namelijk 10 per 1.000 (zie figuur 4.19).

Figuur 4.19 Aangehouden verdachten naar woongemeente en geslacht,* 2009**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.15 in bijlage 4.

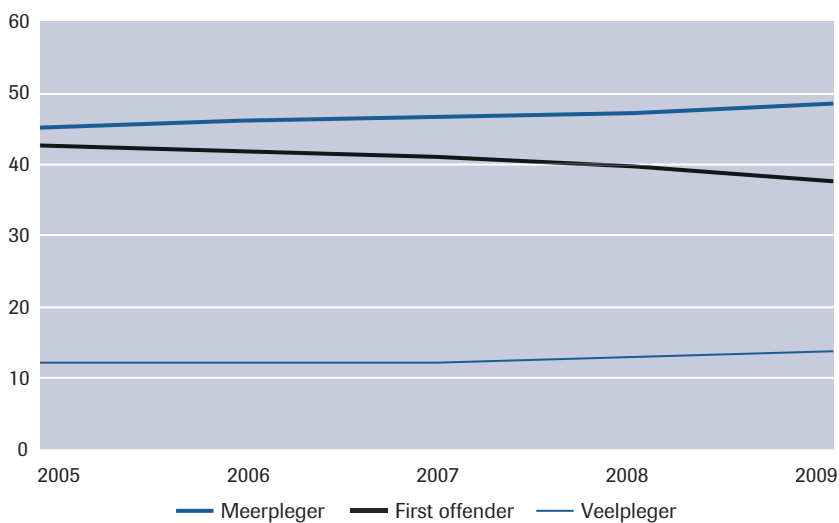
Bron: HKS/SSB, CBS

Het totale aantal tegen verdachten opgemaakte processen-verbaal was het hoogst in de gemeente Rotterdam, namelijk ruim 18.000, gevolgd door ruim 17.000 processen-verbaal in Amsterdam. Dit zijn ook de 2 gemeenten met de meeste inwoners. Het gemiddelde aantal processen-verbaal per aangehouden verdachte was het hoogst in de gemeenten Rotterdam (circa 1,5) en Utrecht (bijna 1,4) en het laagst in de gemeenten Haarlemmermeer en Zaanstad (beide minder dan 1,2) (zie tabel 4.16 in bijlage 4). Een hoger gemiddeld aantal processen-verbaal per verdachte duidt erop dat relatief vaker recidivisten werden aangehouden.

Pleegcarrière en pleegprofiel

Een first offender is een verdachte tegen wie niet eerder een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt. Een meerpleger is een verdachte tegen wie 2 tot 5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of 2 tot 10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt. Bij respectievelijk meer dan 5 of meer dan 10 processen-verbaal is men veelpleger.

Figuur 4.20 Percentage aangehouden verdachten naar pleegcarrière*

* Voorlopige cijfers voor het jaar 2009.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.18 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Van alle in 2009 aangehouden verdachten was 38% first offender, 49% meerpleger en 14% veelpleger (zie figuur 4.20).⁹ In 2005 was dit

⁹ Opgemerkt moet worden dat processen-verbaal van aanhouding, afhankelijk van de aard van het feit/de feiten waarvan men wordt verdacht, 5 tot 30 jaar worden bewaard. Als binnen deze periode geen nieuwe processen-verbaal tegen een persoon zijn opgemaakt, worden de bestaande gegevens vernietigd. Daarnaast worden misdrijven die in het buitenland zijn gepleegd niet in Nederland geregistreerd en daarom

respectievelijk 43%, 45% en 12%. Dit betekent dat het aandeel meer- en veelplegers iets is toegenomen. In 2009 zijn ruim 70.000 first offenders geregistreerd. In 2005 waren dit er nog 89.000 (zie tabel 4.18 in bijlage 4). Autochtone meerplegers vormden in 2009 de grootste groep verdachten, gevolgd door autochtone first offenders, niet-westerse allochtone meerplegers en niet-westerse first offenders (zie tabel 4.19 in bijlage 4).

Wanneer iemand in een peiljaar van slechts 1 delict wordt verdacht, of wanneer de aard van alle delicten waarvan men is verdacht gelijk is, is sprake van een enkelsoortige verdachte. Behoren de delicten waarvan men wordt verdacht binnen 1 peiljaar tot 2 verschillende categorieën, dan wordt de verdachte aangeduid als tweesoortige verdachte. Bij meer dan 2 delictcategorieën wordt de verdachte bestempeld als meersoortige verdachte.

In 2009 was van de totale populatie aangehouden verdachten 85% enkelsoortige verdachte, 12% tweesoortige verdachte en 3% meersoortige verdachte (zie tabel 4.18 in bijlage 4). Sinds 2005 is het aandeel enkelsoortige verdachten iets toegenomen.

4.3 Minderjarige verdachten van misdrijven

In deze paragraaf wordt apart aandacht besteed aan de deelpopulatie van (strafrechtelijk) minderjarige verdachten – zowel geregistreerde minderjarige verdachten volgens de Politiestatistiek (paragraaf 4.3.1) als aangehouden minderjarige verdachten volgens het HKS/SSB (paragraaf 4.3.2). Onder (strafrechtelijk) minderjarige verdachten worden jongeren verstaan in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar.¹⁰ Op deze jongeren is in principe het jeugdstrafrecht van toepassing (zie ook hoofdstuk 2).

4.3.1 Geregistreerde minderjarige verdachten

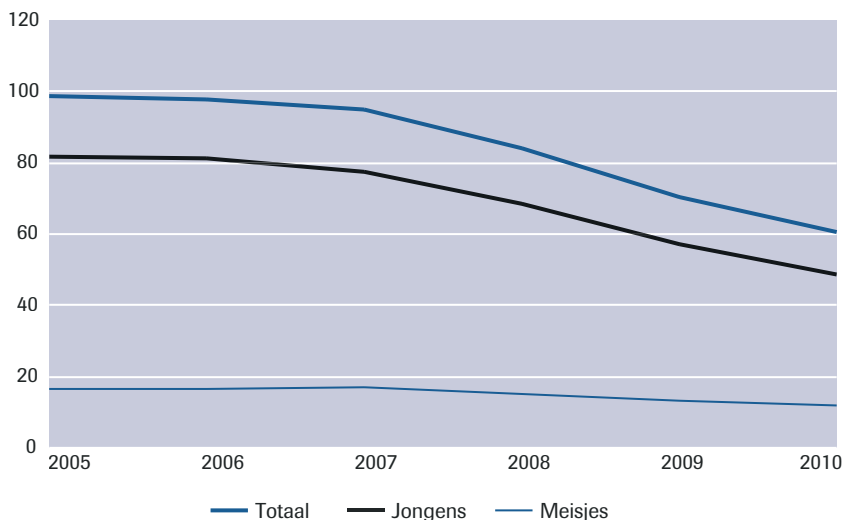
Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten daalde in de periode 2005-2010 van 99.000 naar 61.000. Dit is een daling van 39%. Het aandeel minderjarige verdachten op het totale aantal geregistreerde verdachten nam af van 20% in 2005 naar 16% in 2010. Vooral het aantal verdachte jongens daalde in deze periode sterk. Hun aandeel in het totale aantal verdachten nam af van 16% in 2005 naar 13% in 2010. Doordat het aantal verdachte meisjes naar verhouding minder sterk daalde, veranderde hun aandeel in het totale aantal verdachten niet. Net als in 2005 is hun aandeel in het totaal 3%.

niet meegeteld. Het kan dus voorkomen dat personen als first offender of meerpleger worden geregistreerd, terwijl ze in hun leven vaker als verdachte zijn aangehouden.

10 De Politiestatistiek bevat een onbekend aantal geregistreerde verdachten die jonger zijn dan 12 jaar. In het HKS/SSB zijn alleen verdachten van 12 jaar en ouder opgenomen.

In 2010 is van alle geregisteerde minderjarige verdachten 1 op de 5 een meisje. In 2005 was dat nog 1 op de 6 (zie figuur 4.21 en tabel 4.21 in bijlage 4).

Figuur 4.21 Geregisteerde minderjarige verdachten naar geslacht, x 1.000

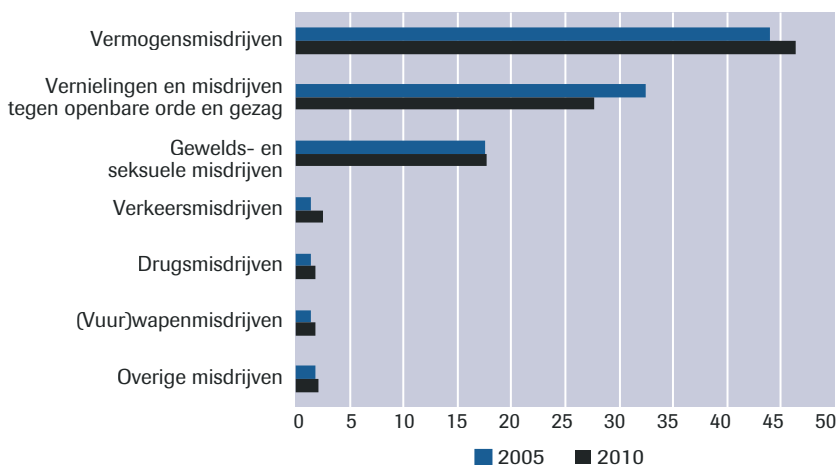
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.21 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2010 werd 46% van de minderjarige verdachten geregistreerd voor vermogensmisdrijven, 28% voor vernielingen en 18% voor gewelds- en seksuele misdrijven. Vergeleken met 2005 is het aandeel geregisteerde minderjarigen die werden verdacht van vermogensmisdrijven iets toegenomen en voor vernielingen iets afgenomen (zie figuur 4.22).

Bijna 38% van alle in 2010 geregisteerde minderjarige verdachten had te maken met diefstal en inbraak zonder geweld. Vergeleken met 2005 is dit aandeel licht gedaald. Hierna volgen overige misdrijven, waarvoor 14% van alle minderjarige verdachten werd geregistreerd, en misdrijven tegen de openbare orde (13%). De top 5 van misdrijven wordt verder gevormd door vernieling en beschadiging en mishandeling (beide 12%). Vergeleken met 2005 is in de top 10 het aandeel geregisteerde minderjarige verdachten voor vernieling en beschadiging gedaald van 19% in 2005 naar 12% in 2010. Ook het aandeel van verdachten voor diefstal en inbraak zonder geweld is gedaald, zij het niet zo sterk. Daartegenover staan (lichte) stijgingen van het aandeel geregisteerde minderjarige verdachten voor overige misdrijven, misdrijven tegen de openbare orde, diefstal en inbraak met geweld, rijden onder invloed en softdrugs (zie figuur 4.23).

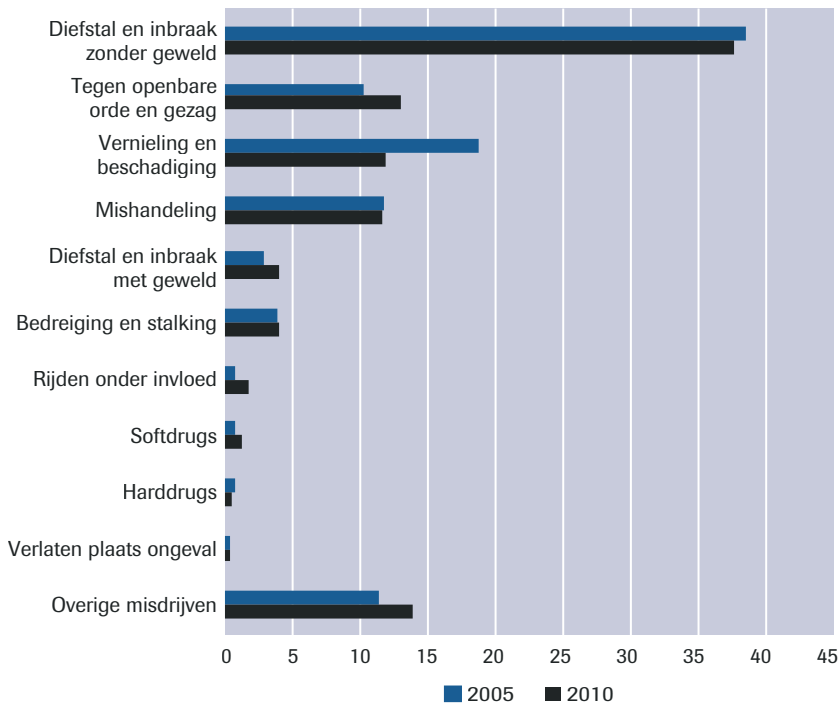
Figuur 4.22 Percentage geregisteerde minderjarige verdachten naar delictgroep

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 4.23 Percentage geregisteerde minderjarige verdachten naar 10 meest geregisteerde misdrijven

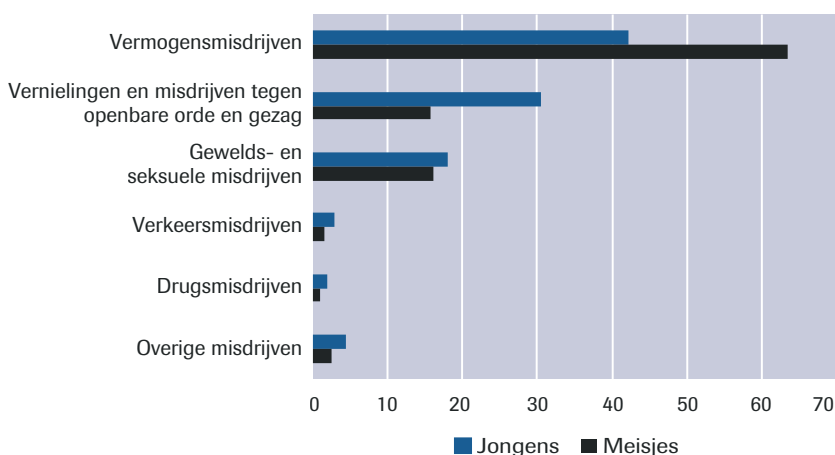

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

Eerder is al opgemerkt dat mannen en vrouwen verschillen qua omvang, ontwikkeling en aard van gepleegde criminaliteit (zie paragraaf 4.2.1). Dit beeld is voor jongens en meisjes niet anders. Ruim 63% van de verdachte meisjes werd in 2010 geregistreerd voor vermogensmisdrijven, tegen 42% van de verdachte jongens. Het aandeel jongensverdachten is echter met 31% voor vernielingen 2 keer zo hoog als van meisjesverdachten. Ook gewelds- en seksuele misdrijven, verkeersmisdrijven en drugs misdrijven laten een hoger aandeel bij jongens zien dan bij meisjes, maar hier zijn de verschillen minder groot (zie figuur 4.24).

Figuur 4.24 Percentage delictgroepen onder geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht, 2010

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

4.3.2 Aangehouden minderjarige verdachten

Het aantal unieke aangehouden minderjarige verdachten in het HKS/SSB is in de periode 2005-2009 gedaald van ruim 29.000 naar ruim 24.000 (zie tabel 4.28 in bijlage 4). Dit komt overeen met een daling per 1.000 jongeren van 25 naar 21. Ter vergelijking: in de totale bevolking van 12-79 jaar nam het aantal verdachten in deze periode af van 16 naar 14 per 1.000. Minderjarigen zijn relatief vaak verdacht. Hun aandeel in de totale verdachtenpopulatie is in de periode 2005-2009 echter zowel in absolute als relatieve zin gedaald. Wanneer het aantal geregistreerde misdrijven van de in 2009 aangehouden minderjarige verdachten wordt opgeteld, komt men op ruim 43.000 misdrijven. Het gemiddelde aantal geregistreerde misdrijven per aangehouden minderjarige verdachte in 2009 was daarmee 1,8. Dit is 0,2 hoger dan voor de totale verdachtenpopulatie (zie tabel 4.32 in bijlage 4).

Van de ruim 43.000 misdrijven was 43% een vermogensmisdrijf, 27% vernielingen en 21% een misdrijf in de categorie gewelds- en seksuele misdrijven. Verkeersmisdrijven en drugs misdrijven maakten een klein onderdeel uit van de door de aangehouden minderjarigen gepleegde misdrijven: respectievelijk 3% en 1% (zie tabel 4.32 in bijlage 4). Het aandeel vermogensmisdrijven en vernielingen lag onder minderjarige verdachten in 2009 respectievelijk 13% en 11% hoger dan onder de totale verdachtenpopulatie. Het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven lag onder minderjarige verdachten nagenoeg even hoog als binnen de totale verdachtenpopulatie. En terwijl verkeersmisdrijven nauwelijks voorkwamen onder minderjarige verdachten, maakten zij 19% van de misdrijven uit in de totale verdachtenpopulatie (zie tabel 4.17 in bijlage 4). Ook drugs misdrijven kwamen relatief weinig voor onder minderjarige verdachten.

Leeftijd en geslacht

Het aantal aangehouden minderjarige mannelijke verdachten per 1.000 jongens nam in de periode 2005-2009 af van 39 naar 32; onder meisjes daalde dit aantal relatief minder, van 10 naar 8 (zie tabel 4.28 in bijlage 4). Het aandeel meisjes in de populatie van minderjarige verdachten steeg daardoor in de periode 2005-2009 van 19% naar 20%. In 2009 was daarmee 1 op de 5 aangehouden minderjarige verdachten een meisje. Dit is iets hoger dan het aandeel vrouwen in de meerderjarige verdachtenpopulatie (zie tabel 4.12 in bijlage 4). Overigens pleegden de meisjes in 2009 samen 17% van alle misdrijven met een minderjarige verdachte – in 2005 was dit nog 15% (zie tabel 4.32 in bijlage 4).

Aangehouden meisjes werden gemiddeld van minder misdrijven verdacht dan aangehouden jongens. Voor vermogensmisdrijven met een minderjarige verdachte was het aandeel dat door meisjes is gepleegd 1 op 5, net als voor gewelds- en seksuele misdrijven. Voor verkeersmisdrijven (12%) en voor vernielingen en drugs misdrijven (beide 11%) is hun aandeel lager. Het aandeel van 19% minderjarige vrouwelijke verdachten voor gewelds- en seksuele misdrijven (op het totale aantal minderjarige verdachten) is beduidend hoger dan de 13% vrouwen die binnen de totale verdachtenpopulatie voor gewelds- en seksuele misdrijven werden aangehouden (zie tabel 4.32 in bijlage 4).

Het aandeel meisjes onder de vermogensmisdrijven en gewelds- en seksuele misdrijven met een minderjarige verdachte was relatief hoog. Dit wijst erop dat meisjes, vergeleken met jongens, vaker een dergelijk misdrijf pleegden dan dat ze andere misdrijven pleegden. In 2009 was 52% van de door de aangehouden meisjes gepleegde misdrijven een vermogensmisdrijf, 24% gewelds- en seksuele misdrijven en 17% betrof vernielingen. Voor jongens was dit respectievelijk 41, 21 en 29% (zie tabel 4.32 in bijlage 4).

Herkomstgroepering

Van alle in 2009 aangehouden minderjarige verdachten was 44% allochtoon. Dit aandeel is hoger dan voor de totale verdachtenpopulatie (39%). Ter vergelijking: het aandeel allochtonen in de totale bevolking van 12-17 jaar was 22% in 2009 en het aandeel allochtonen in de totale bevolking van 12-79 jaar was 20%. Het aandeel allochtonen in de minderjarige verdachtenpopulatie is in 2009 gelijk aan het aandeel allochtonen in 2005 (zie tabel 4.28 in bijlage 4).

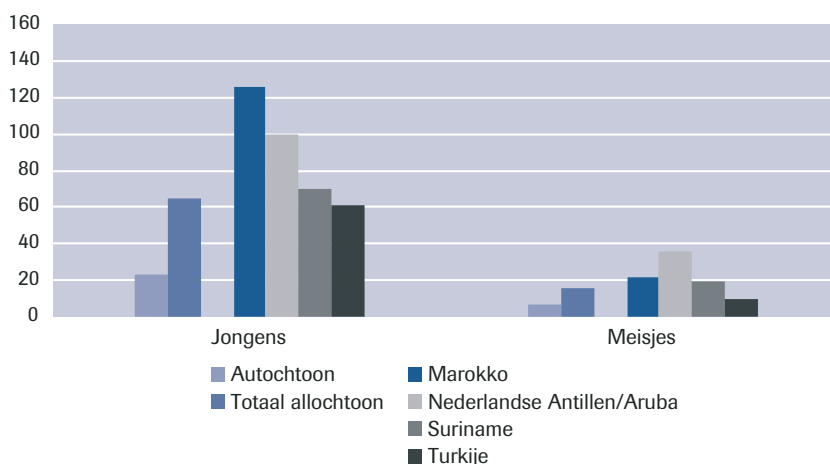
Jongeren met een Marokkaanse herkomst vormden in absolute zin de grootste groep onder de aangehouden minderjarige allochtone verdachten (zie tabel 4.29 in bijlage 4). Ook wanneer het aantal verdachten wordt gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de betreffende herkomstgroep van 12-17 jaar, blijken jongeren met een Marokkaanse herkomst ook relatief het sterkst vertegenwoordigd te zijn. In 2009 waren 75 van elke 1.000 jongeren met een Marokkaanse herkomst op enig moment als verdachte aangehouden. In 2005 was dit aantal nog 90 per 1.000. In de totale verdachtenpopulatie waren, anders dan bij de minderjarigen, personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst relatief het sterkst vertegenwoordigd (zie figuur 4.17). De oververtegenwoordiging van Marokkaanse jongeren in de verdachtenpopulatie blijkt voornamelijk veroorzaakt te worden door jongens met Marokkaanse herkomst en in het bijzonder jongens in de categorie 15-17 jaar. Van elke 1.000 Marokkaanse jongens tussen de 15 en 17 jaar zijn er 190 (bijna 1 op 5) in 2009 op enig moment als verdachte aangehouden. Van de 12- tot 14-jarige Marokkaanse jongens waren dit er 62 (zie tabel 4.28 in bijlage 4).

Onder de meisjes waren niet personen met een Marokkaanse herkomst (21 op de 1.000), maar meisjes met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst (36 op de 1.000) het sterkst vertegenwoordigd. Van alle meisjes met een Surinaamse herkomst waren 20 op de 1.000 verdacht van een misdrijf (zie figuur 4.25).

Meer dan 80% van de aangehouden minderjarige allochtone verdachten was in 2009, net als in voorgaande jaren, van niet-westerse herkomst (zie tabel 4.28 in bijlage 4). In de totale allochtone verdachtenpopulatie was dit 75% (zie tabel 4.12 in bijlage 4). Daarnaast behoorde ruim driekwart van de in 2009 aangehouden minderjarige verdachten met een allochtone herkomst tot de tweede generatie; van de totale allochtone verdachtenpopulatie was dit bijna de helft (zie tabel 4.29 in bijlage 4).

Minderjarige allochtonen van de tweede generatie zijn in 2009 over het geheel genomen relatief minder vaak als verdachte aangehouden dan minderjarige eerstegeneratieallochtonen: 40 per 1.000 versus 43 per 1.000 (zie tabel 4.29 in bijlage 4). Voor de totale allochtonenpopulatie was dit andersom: respectievelijk 29 en 24 per 1.000 (zie tabel 4.14 in bijlage 4). Eerste generatie jongeren met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst, maar ook de tweede generatie Antilliaanse/Arubaanse jongeren van wie

Figuur 4.25 Aangehouden minderjarige verdachten naar herkomst-groepering en geslacht,* 2009**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

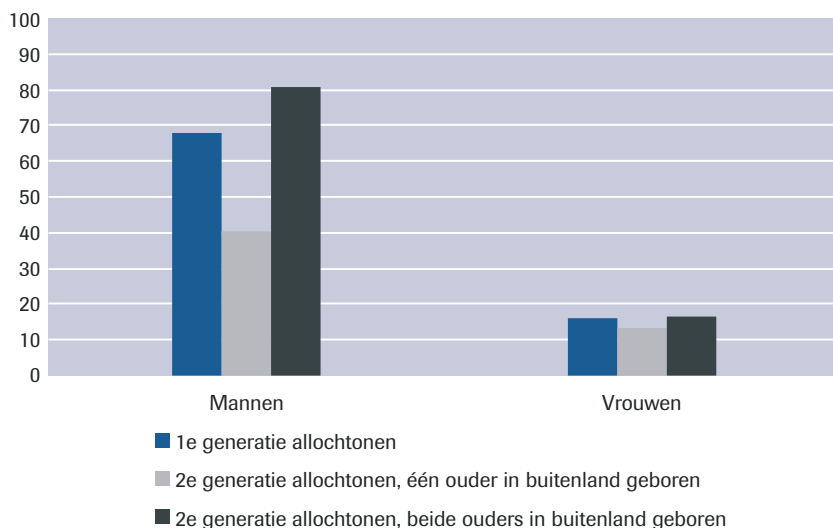
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.28 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

beide ouders in het buitenland zijn geboren, waren het sterkst vertegenwoordigd. In de totale allochtonenpopulatie zijn juist Marokkaanse jongeren van respectievelijk de eerste generatie en de tweede generatie met 2 in Marokko geboren ouders het sterkst vertegenwoordigd. Jongeren (maar ook volwassenen) van de tweede generatie met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst met 1 in het buitenland geboren ouder kennen in vergelijking met de overige herkomstgroeperingen juist het laagste relatieve verdachtenpercentage.

In het algemeen werden tweedegeneratieallochtonen relatief minder vaak verdacht wanneer slechts 1 van de ouders geboren is in het buitenland dan wanneer dit het geval is voor beide ouders. Voor tweede generatie jongeren met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst was het relatieve aantal verdachten zelfs bijna 3 keer hoger wanneer beide ouders in het buitenland zijn geboren dan wanneer slechts 1 van beide ouders in het buitenland is geboren (respectievelijk 90 en 33 van elke 1.000 inwoners van 12-17 jaar van de betreffende herkomstgroepering en generatie). Voor tweede generatie jongeren (en overigens ook volwassenen) met een Turkse herkomst gold een omgekeerd verband: jongeren met 1 ouder geboren in Turkije waren vaker verdacht van een misdrijf dan jongeren met 2 in Turkije geboren ouders (36 per 1.000 versus 40 per 1.000) (zie figuur 4.26 en tabel 4.29 in bijlage 4).

Figuur 4.26 Aangehouden minderjarige verdachten naar generatie allochtonen en geslacht,* 2009**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.29 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

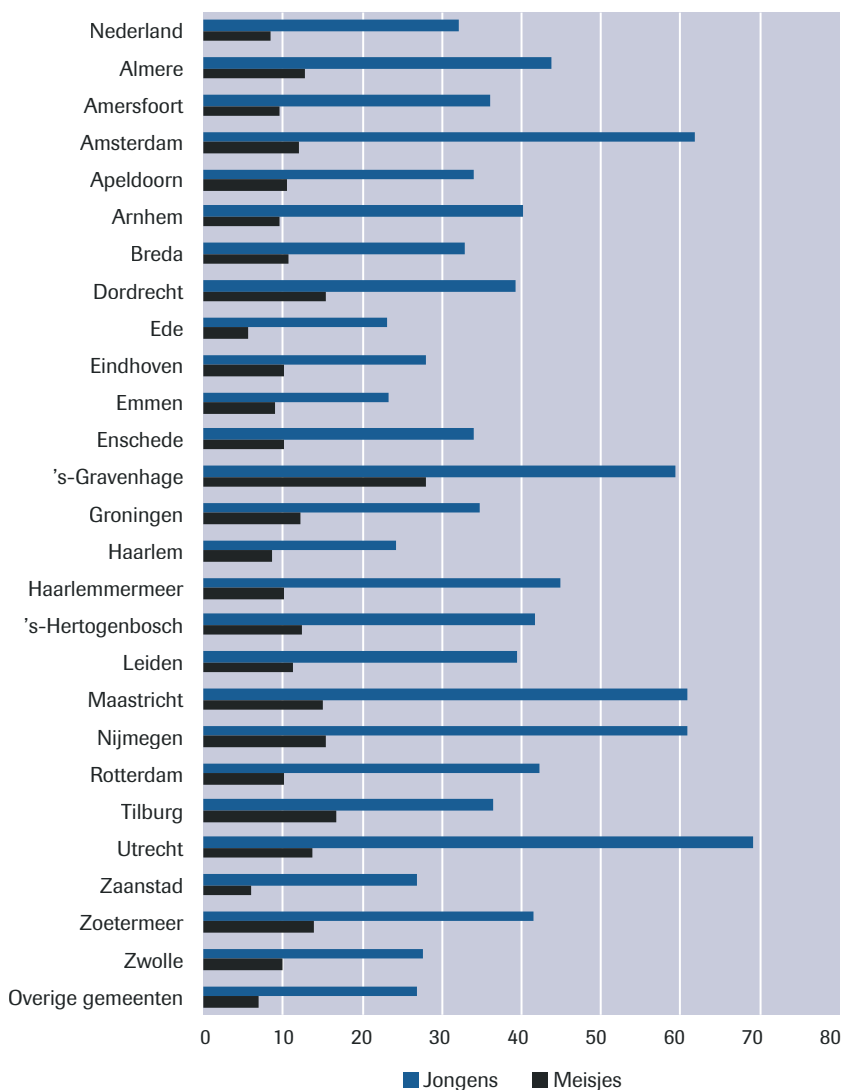
Woongemeente

De gemeente Ede kende in 2009 van de 25 grootste gemeenten het laagste aantal aangehouden minderjarige verdachten per 1.000 inwoners van 12-17 jaar, namelijk 15. Dit was lager dan het gemiddelde over alle Nederlandse gemeenten (21), ook wanneer de 25 grote gemeenten buiten beschouwing worden gelaten. Groningen (44) kende relatief het hoogste aantal minderjarige verdachten per 1.000 minderjarige bewoners, gevolgd door Utrecht (42). In Groningen woonden naar verhouding de meeste verdachte meisjes. Per 1.000 Groningse meisjes werden er 28 verdacht van een misdrijf. Gemiddeld in Nederland werden 8 op de 1.000 meisjes verdacht. In Utrecht wonen naar verhouding de meeste verdachte jongens van heel Nederland, 69 per 1.000 (zie figuur 4.27).

In 2007 was Rotterdam met 64 per 1.000 nog de gemeente met relatief de meeste verdachte jongeren. Per 1.000 Rotterdamse jongeren werden er in 2009 nog 39 verdacht van een misdrijf (zie tabel 4.31 in bijlage 4).

Wanneer naar opgemaakte processen-verbaal tegen minderjarige verdachten wordt gekeken, dan was het gemiddelde aantal per minderjarige verdachte het hoogst in Utrecht, Rotterdam en Ede (alle 1,6). Groningen lag, met 1,3 opgemaakte processen-verbaal per minderjarige verdachte, het verst onder het Nederlandse gemiddelde (zie tabel 4.30 in bijlage 4).

Figuur 4.27 Aangehouden minderjarige verdachten naar woon-gemeente,* 2009**

* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.31 in bijlage 4.

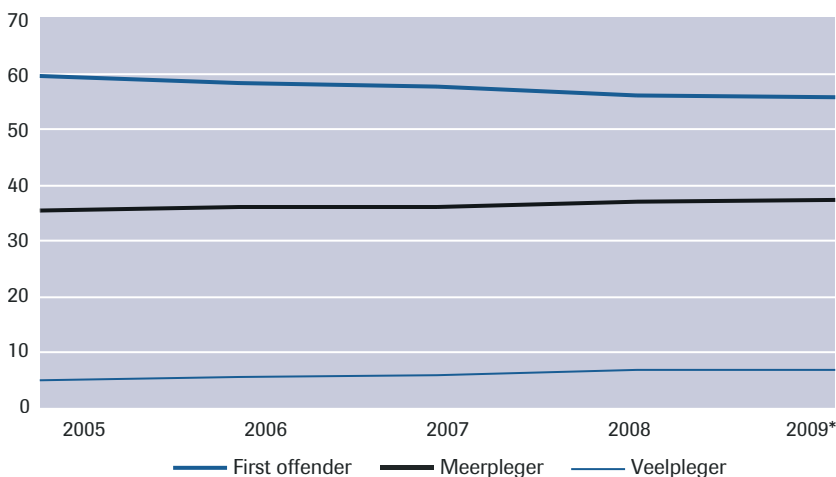
Bron: HKS/SSB, CBS

Pleegcarrière en pleegprofiel

In 2009 zijn bijna 14.000 minderjarige first offenders geregistreerd. Van alle in 2009 aangehouden minderjarige verdachten was 56% first offender, 37% meerpleger en 7% veelpleger. Het aandeel first offenders is onder de

minderjarigen, net als onder de totale populatie, in de periode 2005-2009 licht gedaald, terwijl het aandeel meerplegers iets is gestegen (zie figuur 4.28). Onder jongeren was een relatief groter deel first offender dan onder de totale verdachtenpopulatie (zie paragraaf 4.2.2).

Figuur 4.28 Percentage minderjarige aangehouden verdachten naar pleegcarrière

* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.33 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Autochtone first offenders blijken in absolute aantallen de grootste groep te vormen, gevolgd door respectievelijk autochtone meerplegers, niet-westerse allochtone first offenders en niet-westerse meerplegers (zie tabel 4.19 in bijlage 4).

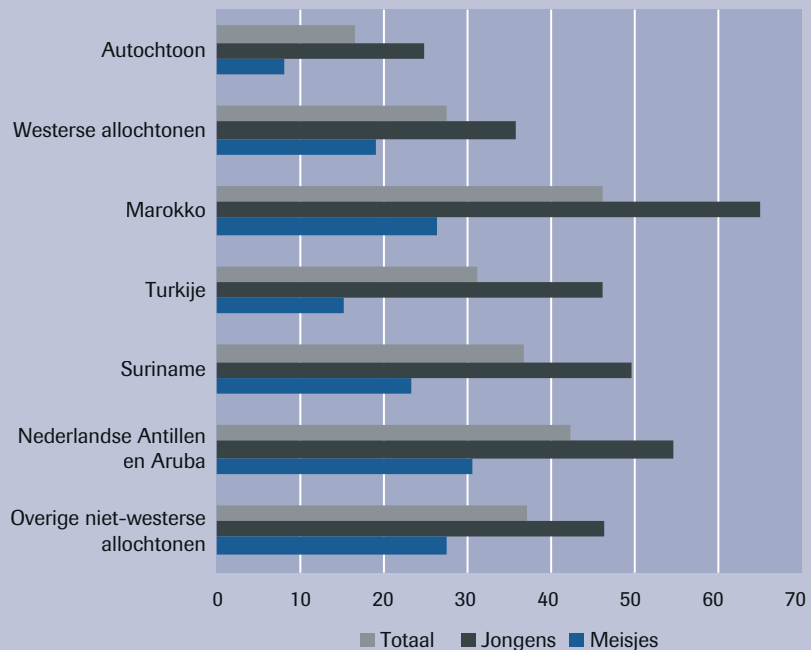
In 2009 was van alle minderjarige verdachten 82% gecategoriseerd als enkelsoortige verdachte, 15% als tweesoortige verdachte en 3% als meersoortige verdachte (zie tabel 4.33 in bijlage 4). Jongeren waren, vergeleken met volwassenen, relatief minder vaak een enkelsoortige verdachte. Dit lijkt wellicht verrassend, aangezien de vorige alinea heeft laten zien dat jongeren relatief vaker first offender waren. Om de pleegcarrière te bepalen wordt echter gekeken naar het aantal processen-verbaal en niet naar de gepleegde misdrijven, zoals wordt gedaan voor het bepalen van het pleegprofiel. En op 1 proces-verbaal van aanhouding kunnen meerdere delicten zijn vermeld – al dan niet van dezelfde aard. Bovendien wordt, om het pleegprofiel te bepalen, alleen gekeken naar de aard van de delicten waarvan men binnen 1 peiljaar wordt verdacht. Wanneer er langere periodes tussen aanhoudingen zitten, wordt telkens opnieuw een pleegprofiel berekend, terwijl voor de pleegcarrière de volledige justitiële geschiedenis in beschouwing wordt genomen. Voor volwassen verdachten gaat dit vanzelfsprekend vaak over langere perioden dan voor minderjarige verdachten.

Jongerengcohort 1999-2009, verdacht van een misdrijf

Het is al langer bekend dat de meeste criminaliteit wordt gepleegd door jongens van 12 tot 24 jaar. Voor deze editie van C&R is onderzocht welk percentage jongeren bij het bereiken van de 24-jarige leeftijd een strafblad heeft. Van alle jongeren die in 1999 12 jaar waren, is van jaar op jaar (tot en met 2009) nagegaan of ze 1 of meer keren verdacht werden van een misdrijf.

Bijna 1 op de 2 Marokkaanse 12-jarigen uit 1999 werd in de periode 1999-2009 op enig moment verdacht van een misdrijf. Hetzelfde geldt voor ruim 1 op de 3 Antilliaanse en Surinaamse jongeren en bijna 1 op de 3 Turken en overige niet-westerse allochtonen. Van de autochtone leeftijdsgenoten kwam bijna 1 op de 5 in die periode voor het plegen van een misdrijf in aanraking met de politie. Jongens zijn veel vaker dan meisjes een keer verdachte tijdens hun jeugd. Van de Marokkaanse jongens die 12 jaar waren in 1999 werd 65% op enig moment in hun jeugd verdacht van een misdrijf, tegenover 26% van de Marokkaanse meisjes. Ook bij de andere herkomstgroepen zijn er grote verschillen tussen jongens en meisjes. Turkse en autochtone meisjes zijn met respectievelijk 15% en 8% het minst vaak verdacht geweest.

Figuur Aandeel 12-jarigen uit 1999 die in de periode 1999-2009 1 of meerdere keren werden verdacht van een misdrijf, naar geslacht

Bron: HKS/SSB, CBS

5 Vervolg

M. Brouwers en A.Th.J. Eggen

- In 2010 werden 208.600 strafzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) ingeschreven. Dit is een daling van 22% ten opzichte van 2005. De daling van het aantal ingeschreven zaken is ook van invloed op de aantallen afdoeningen door het OM en de rechter. Een groot deel van deze daling wordt veroorzaakt door de invoering van een nieuw registratiesysteem en een andere wijze van registreren door het OM.
- Het OM sloot in 2010 ongeveer de helft van de zelf afgedane strafzaken met een transactie af en iets minder dan een derde met een sepot. Vergeleken met 2005 nam het aandeel transacties sterk af en het aandeel sepot en overige afdoeningen, waaronder de strafbeschikking, sterk toe.
- Het aantal technische sepot is in de periode 2005-2010 met 25% afgenomen. Het aantal onvoorwaardelijke beleidssepot nam af, maar het aantal voorwaardelijke beleidssepot en kale sepot nam toe, waardoor het totale aantal beleidssepot ongeveer gelijk is gebleven.
- Bij transacties in strafzaken met meerderjarige verdachten wordt de voorwaarde betaling geldsom het vaakst (62%) gesteld. Bij transacties in strafzaken met minderjarige verdachten is dit de voorwaarde taakstraf (67%).
- In 2010 was de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane strafzaken 13 weken. De afhandeling van voegingen (21 weken) en sepot (17 weken) duurde langer, terwijl transacties korter duurden (7 weken).

Het vorige hoofdstuk bevatte onder meer een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn geregistreerd of aangehouden. De officier van justitie besluit, op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek, of een verdachte wordt vervolgd (zie hoofdstuk 2). In het voorliggende hoofdstuk staat de fase van vervolging van verdachten in strafzaken centraal.

Door de invoering van het Geïntegreerd Processysteem Strafrecht (GPS), dat in de plaats komt van het bedrijfsprocessensysteem COMPAS (zie ook bijlage 3), zijn in 2009 en 2010 door het OM naar verhouding meer binnengekomen zaken (nog) niet geregistreerd dan in voorgaande jaren. Het OM registreert processen-verbaal later, keurt een deel van de instroom af en registreert deze vervolgens niet meer. Bepaalde afdoeningen, zoals overdrachten en voegingen (ad informandum, ter berechting en ter zitting), vinden nog wel plaats, maar men registreert ze in GPS niet meer. Dit heeft invloed op het aantal ingeschreven zaken en vervolgens op de door het OM of de rechter afgedane zaken. Bij de duiding van de hier weergegeven cijfers moet hiermee rekening worden gehouden. Ook heeft de overgang naar een nieuw registratiesysteem invloed op de doorlooptijden van zaken: de behandeling duurt gemiddeld langer. De effecten zijn in 2010 groter dan in 2009, omdat in 2010 meer zaken over zijn gegaan naar het

nieuwe registratiesysteem.¹ Steeds minder zaken registreert men nog op de oude wijze in COMPAS.

In paragraaf 5.1 wordt de vervolging in strafzaken tegen alle verdachten (minder- en meerderjarigen en rechtspersonen) behandeld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane strafzaken, en op de wijzen van afdoening van strafzaken door het Openbaar Ministerie (OM). Paragraaf 5.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat uitsluitend over strafzaken tegen minderjarige verdachten.

De beschrijving van de ontwikkelingen is gebaseerd op de nieuwe delictindeling van het CBS (zie hoofdstuk 1 en bijlage 2).

5.1 Strafzaken tegen alle verdachten

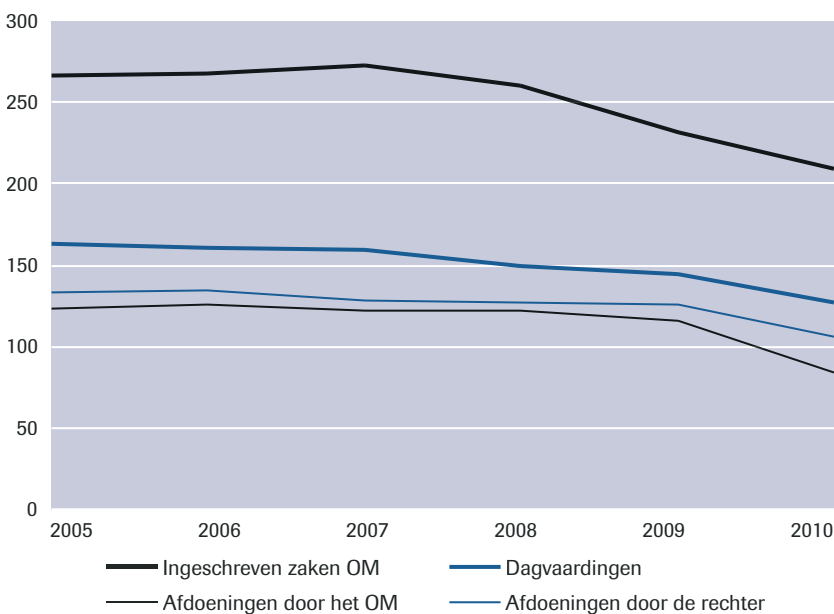
Na afronding van het opsporingsonderzoek beslist de opsporingsinstantie of een opgemaakt proces-verbaal wordt doorgezonden naar het OM voor verdere vervolging. Een strafzaak is een bij het OM ter (verdere) afhandeling ingeschreven proces-verbaal tegen 1 verdachte wegens 1 of meer misdrijven. Een strafzaak tegen een verdachte kan dus meer dan 1 misdrijf bevatten. Strafzaken waarbij de verdachte meer dan 1 misdrijf heeft gepleegd, worden gerekend bij het misdrijf waarop in de wet de hoogste strafdreiging staat. Bij gelijke strafdreiging is het eerstgenoemde delict gekozen. Een verdachte kan een natuurlijk persoon of een rechtspersoon zijn. In het strafrecht wordt voor natuurlijke personen onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijk minderjarige verdachten (12-17 jaar) en strafrechtelijk meerderjarige verdachten (18 jaar en ouder). Deze paragraaf behandelt de strafzaken tegen alle verdachten.

5.1.1 Ingeschreven strafzaken

In de periode 2005-2010 is het aantal bij het OM ingeschreven strafzaken gedaald van 266.900 naar 208.600, een daling van 22% (zie figuur 5.1). Deze daling is in werkelijkheid minder groot. Een deel is het gevolg van de invoering van en registratie in GPS.

¹ Bron: jaarverslagen OM. Volgens de jaarverslagen OM verklaart de invoering van GPS in 2009 42% van de instroomdaling en in 2010 ongeveer een derde. Als mogelijke andere factoren die een daling kunnen hebben veroorzaakt, noemt het OM onder meer de vermindering van de veelvoorkomende criminaliteit, de Basisvoorziening Handhaving bij de politie en het steeds meer succesvol afhandelen van zaken door middel van een strafbeschikking.

Figuur 5.1 Bij het OM ingeschreven en afgedane strafzaken, x 1.000

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van de 208.600 in 2010 ingeschreven verdachten is 84% meerderjarig, 13% minderjarig en 2% een rechtspersoon. Vergeleken met 2005 is het aandeel strafzaken tegen rechtspersonen afgenomen. De verhouding mannen en vrouwen laat in deze periode niet veel verandering zien (zie tabel 5.2 in bijlage 4).

Bijna een derde van de in 2010 ingeschreven strafzaken betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel ingeschreven strafzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven is 20% en dat van de verkeersmisdrijven 18%. De verschillen met 2005 zijn niet groot. De grootste verandering vond plaats bij de economische misdrijven. Deze laten een daling zien van 4% (zie tabel 5.3 in bijlage 4).

5.1.2 Afgedane strafzaken

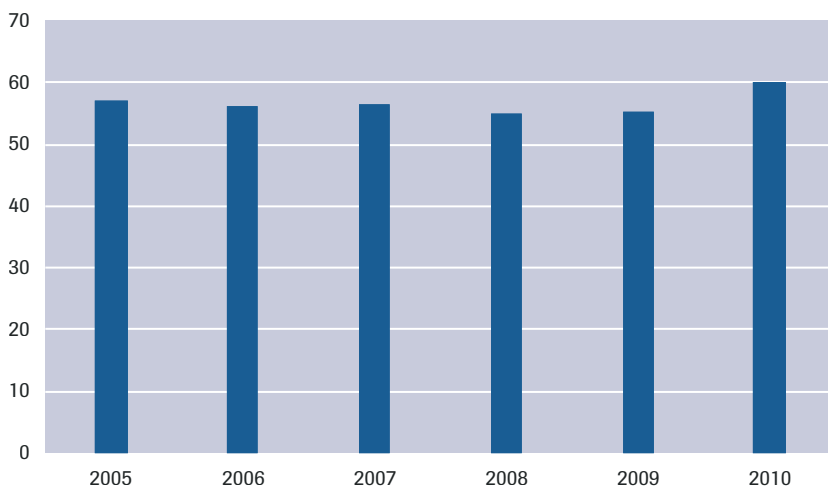
Er bestaat in Nederland geen vervolgingsplicht (zie hoofdstuk 2). De officier van justitie beslist op grond van door het justitiële beleid aangegeven criteria of tot vervolging (dagvaarden) wordt overgegaan. Zo niet, dan doet het OM de strafzaak zelf af. De in een jaar afgedane strafzaken zijn overigens niet precies dezelfde als de in dat jaar ingeschreven zaken. Het OM behandelt ook zaken van voorgaande jaren en sommige zaken pas in het

jaar daarna of nog later.² Ook kan het OM (en ook de rechter) 1 of meer zaken tegen dezelfde persoon, die in voldoende mate met elkaar samenhangen, samenvoegen (zie hoofdstuk 2).

De afdoeningen door het OM zijn voor het merendeel septs, transacties en voegingen. Sinds 2008 kan het OM een strafzaak ook afdoen met een strafbeschikking. Daar de invoering van de strafbeschikking gefaseerd plaatsvindt, is het aandeel van de strafbeschikking in de afdoeningen door het OM (nog) relatief laag (zie box).

In 2010 was het aantal afdoeningen door het OM 83.600. Dit is een afname met 28% ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze scherpe daling in het aantal afdoeningen door het OM wordt grotendeels verklaard door de invoering van GPS. Het aantal uitgebrachte dagvaardingen in 2010 bedraagt 127.400. Dit is 12% minder dan in 2009. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde strafzaken is tot 60% gestegen door de veranderde verhouding tussen OM-afdoeningen en dagvaardingen (zie figuur 5.2).

Figuur 5.2 Percentage dagvaardingen door het OM

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

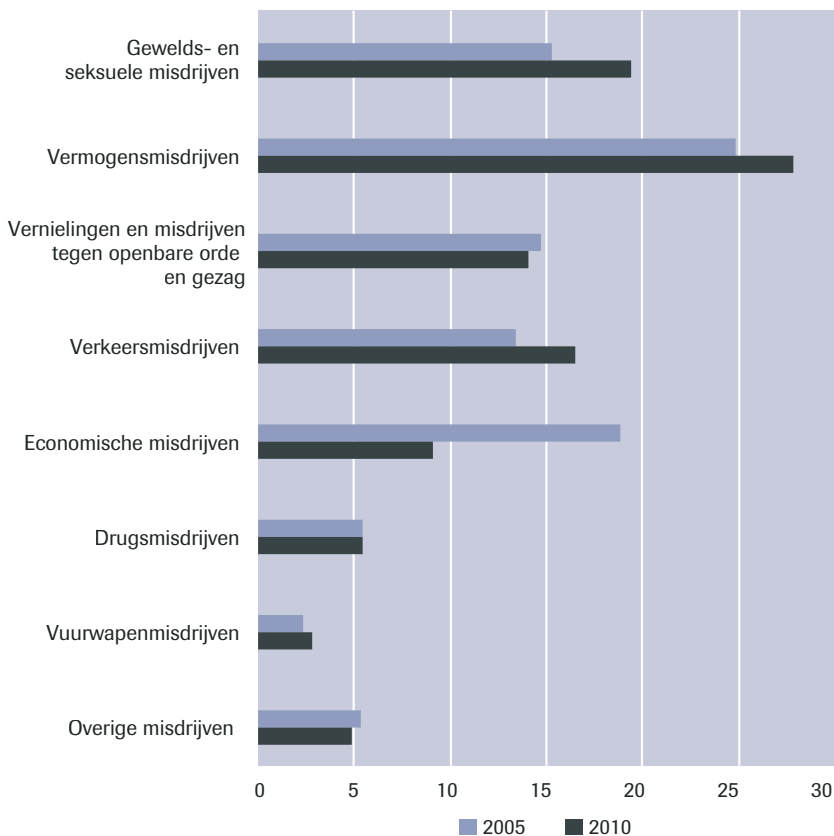
Bron: CBS

Van de 83.600 door het OM afgedane strafzaken in 2010 ging het in 77% om een man, in 18% om een vrouw en in 4% om een rechtspersoon (zie tabel 5.4 in bijlage 4). Het aandeel vermogensmisdrijven in het totaal van de OM-afdoeningen bedroeg in 2010 bijna een derde (28%). Ook relatief veel gewelds- en seksuele misdrijven (19%) en verkeersmisdrijven

² Zie voor doorlooptijden van strafzaken paragraaf 5.3.

(17%) waren onderdeel van de OM-afdoeningen. Het aandeel economische misdrijven halveerde in de periode 2005-2010 van 19% naar 9% (zie figuur 5.3).

Figuur 5.3 Percentage door het OM afgedane strafzaken naar soort misdrijf

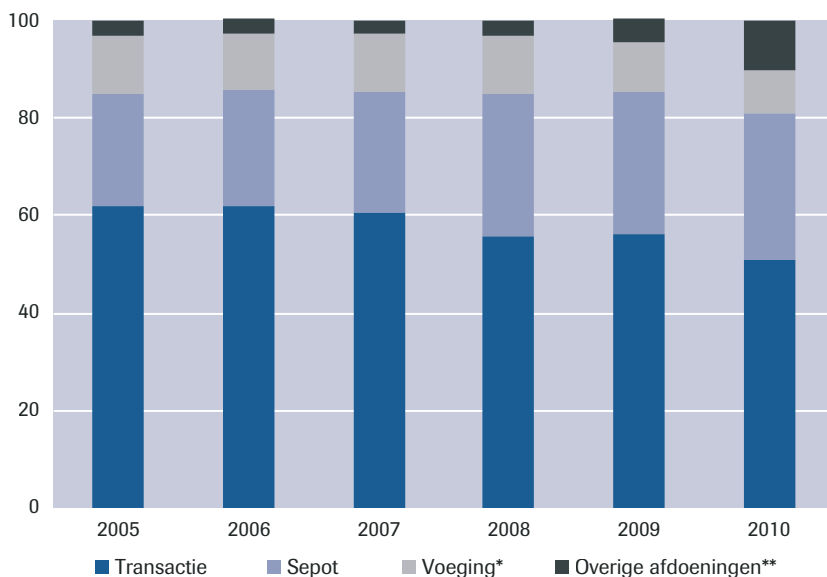

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

In ruim de helft (51%) van alle strafzaken die het OM zelf in 2010 afdeed is een transactie aangeboden. Iets minder dan een derde (30%) van de door het OM afgedane strafzaken eindigt in een sepot. Het aandeel geregistreeerde voegingen ad informandum en ter berechting in 2010 is nog 8% (zie figuur 5.4). De verhouding tussen de verschillende wijzen van afdoening door het OM is in de periode 2005-2010 veranderd. Het aandeel transacties nam fors af, terwijl het aandeel sepot's flink toenam. Het aandeel overige afdoeningen laat ook een grote stijging zien, doordat de strafbeschikking tot deze categorie behoort.

Figuur 5.4 Percentage door het OM afgedane strafzaken naar wijze van afdoening

* Ter berechting en ad informandum.

** Inclusief strafbeschikkingen.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

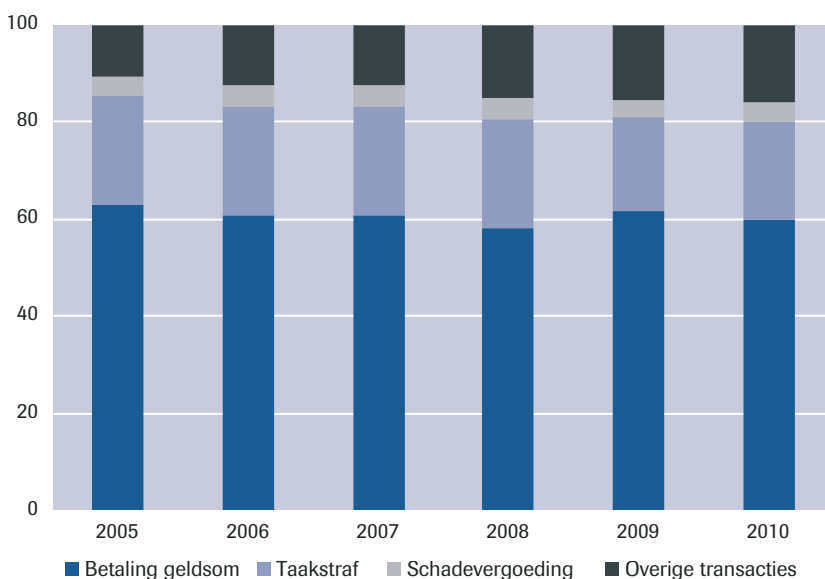
Bron: CBS

Afdoening door transactie

De helft van de afdoeningen door het OM betreft een transactie. In de periode 2005-2010 daalde het aantal transacties met 44% tot 42.300 transacties in 2010. De meeste transacties bestaan uit het betalen van een geldsom. Het aantal transacties betaling geldsom daalde in deze periode ongeveer even sterk als het totale aantal transacties. In 2010 waren er 14.700 minder transacties betaling geldsom dan in het voorgaande jaar. Het aantal transacties met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf is in de periode 2005-2010 gehalveerd. In 2010 eindigde 60% van de transacties met de voorwaarde betaling geldsom en 20% met de voorwaarde taakstraf (zie figuur 5.5).

Bijna een derde van alle strafzaken die het OM in 2010 met een transactie afdeed, betreft een vermogensmisdrijf. Drugsmisdrijven en (vuur-) wapenmisdrijven werden het minst met een transactie afgedaan (zie tabel 5.7 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het vaak om een vermogensmisdrijf (40%), gevolgd door gewelds- en seksuele misdrijven en vernielingen (zie tabel 5.8 in bijlage 4).

Figuur 5.5 Soort transactie OM in percentage van het totaal aantal transacties

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Afdoening door strafbeschikking

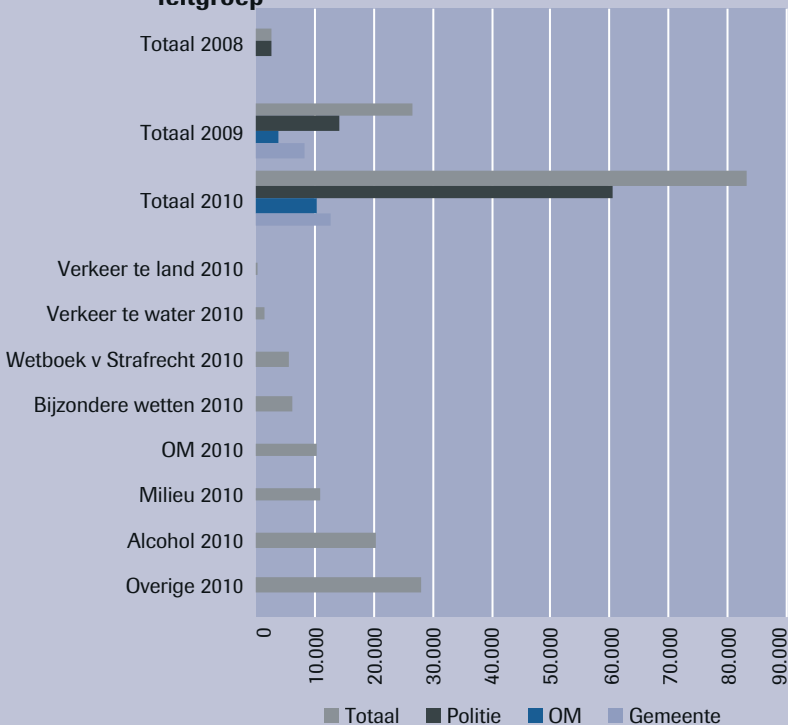
Sinds februari 2008 mag het OM voor bepaalde delicten, buiten de rechter om, zelf de schuld vaststellen van en straffen opleggen aan verdachten door inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening. De strafbeschikking kan diverse straffen, maatregelen en aanwijzingen inhouden: geldboetes, taakstraffen en ontzegging van de rijbevoegdheid. Maar ook het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer behoort tot de mogelijkheden, net als gedragsaanwijzingen zoals deelname aan een afkickprogramma of een straatverbod. Het OM mag geen vrijheidsbenemende straffen opleggen (zie box en hoofdstuk 2). Daar de invoering van de strafbeschikking gefaseerd plaatsvindt is het aandeel van de strafbeschikking in de afdoeningen door het OM (nog) relatief laag. In 2009 maakte het OM bijna 2.100 keer gebruik van deze nieuwe wijze van afdoening. In 2010 bedroeg het aantal strafbeschikkingen OM (betaling geldsom en/of ontzegging van de rijbevoegdheid) 6.800. Dit is ongeveer 8% van het totaal (zie tabel 5.6 in bijlage 4). Deze strafbeschikkingen zijn in de plaats gekomen van transacties.

De strafbeschikking^a

Vanaf 2008 tot en met 2010 zijn in totaal ruim 112.000 strafbeschikkingen voor misdrijven en overtredingen bij het CJIB ingestroomd. In 2008 leverde alleen nog de politie strafbeschikkingen aan, vanaf 2009 ook gemeenten en het OM. De zaken die de politie in 2008 en 2009 aanleverde waren allemaal voor rijden onder invloed. De zaken die de G4-gemeenten^b in 2009 aanleverden, hielden uitsluitend verband met overlast. Sinds 1 april 2010 kunnen ook andere feiten met een strafbeschikking worden afgedaan. In 2010 zijn ruim 83.000 strafbeschikkingen bij het CJIB ingestroomd. Bijna driekwart van deze strafbeschikkingen is afkomstig van de politie. De gemeenten en het OM leverden respectievelijk 15% en 12% van het totale aantal strafbeschikkingen.

Een derde van de ingestroomde strafbeschikkingen in 2010 valt in de categorie 'overige overtredingen'. Ook 'rijden onder invloed' (ruim 20.000) en milieuzaken (bijna 11.000) vertegenwoordigen een groot deel van het totaal. Het OM heeft in 2010 ruim 10.000 strafbeschikkingen aangeleverd. De strafbeschikkingen van het OM kunnen niet naar feittgroep worden ingedeeld.

Figuur Instroom strafbeschikkingen per instantie en naar feittgroep

Tot en met 2010 is iets minder dan de helft (ruim 55.000) van alle sinds 2008 bij het CJIB ingestroomde strafbeschikkingen afgedaan. De meeste uitgestroomde strafbeschikkingen zijn volledig voldaan (boete is betaald). Slechts 5% van de zaken stroomt uit door een sepot of doordat na overdracht van de zaak een vonnis is uitgesproken waarmee het eerdere traject is beëindigd.

a Zie ook paragraaf 2.3.3 en hoofdstukken 7 en 8.

b Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht.

Bron: CJIB, statistisch jaarboek 2009 en 2010; CJIB, jaarbericht 2009 en 2010; www.OM.nl

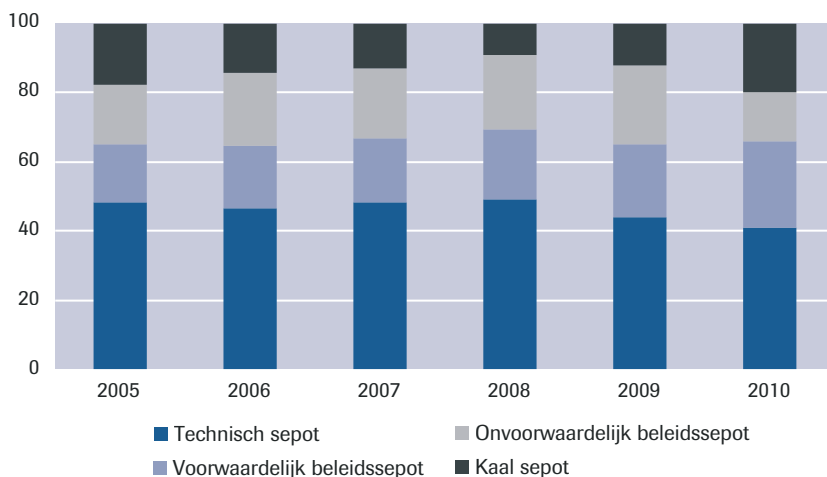
Afdoening door sepot

Er bestaan 2 soorten sepot: technische en beleidssepot. Een technisch sepot betekent dat het OM afziet van (verdere) vervolging, omdat vrijwel zeker is dat de verdachte niet wordt veroordeeld. Voorbeelden van een technisch sepot zijn 'wegens gebrek aan bewijs' en 'feit of verdachte niet strafbaar'. Een beleidssepot houdt in dat het OM afziet van vervolging op grond van beleidsrichtlijnen. Sepots wegens het algemene belang, de leeftijd of de gezondheidstoestand van de verdachte zijn voorbeelden van een beleidssepot (zie hoofdstuk 2).

In 2010 seponeerde het OM in totaal 25.000 strafzaken. Het aandeel beleidssepot (59%) overtreft dat van de technische sepot (41%) in ruime mate. In 2005 was het aandeel technische sepot nog bijna de helft. Het aantal technische sepot is in deze periode met 25% afgenomen. De afname in 2009 en 2010 kan wederom een effect zijn van de invoering van GPS. Immers, alle zaken worden eerst beoordeeld, voordat zij worden geregistreerd. Een deel van de ingeschreven zaken wordt vervolgens afgekeurd en niet meer geregistreerd. Dit beoordelingsmoment lag vóór de invoering van GPS pas na de registratie.

Het totale aantal beleidssepot is ongeveer gelijk gebleven. Bij beleidssepot onderscheiden we voorwaardelijke, onvoorwaardelijke en kale sepot. Een kaal sepot is een sepot zonder voorwaarden, zonder kennisgeving aan de verdachte en zonder overdracht naar een andere instantie zoals kantonrechter of buitenlandse justitiële autoriteit. Het aantal kale sepot is jarenlang afgenomen. In 2009 en 2010 neemt dit aantal weer toe tot iets boven het niveau van 2005. Het aandeel onvoorwaardelijke beleidssepot neemt tot en met 2009 steeds iets toe, maar daalt scherp in 2010 tot iets onder het niveau van 2005. Het aandeel voorwaardelijke beleidssepot neemt in de periode 2005-2010 steeds toe tot een kwart van het totale aantal sepot in 2010 (zie figuur 5.6).

Figuur 5.6 Soort sepot OM in percentages van het totale aantal sepot

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle strafzaken die het OM in 2010 met een beleidssepot afdeed, is 1 op de 3 een strafzaak met een geweldsmisdrijf; dit is meestal een mishandeling.³ In 2005 was dit 1 op de 4. Ruim een vijfde van de beleidssepots betrof een zaak met een vermogensmisdrijf. Het aantal drugs misdrijven en economische misdrijven dat met een beleidssepot werd afgedaan is in dezelfde periode meer dan gehalveerd (zie tabel 5.9 in bijlage 4).

Geseponeerde strafzaken in relatie tot de aard van het gepleegde feit

De OvJ beschikt over een groot aantal uiteenlopende beleidsgronden. De 'Aanwijzing gebruik sepotgronden'^a rubriceert de beleidsgronden in 6 algemene groepen. Onder meer zijn er gronden die samenhangen met maatregelen genomen of te nemen door anderen dan de OvJ, met de algemene rechtsorde en met het gepleegde feit of met de persoon van de verdachte. Er zijn 5 specifieke sepotgronden die samenhangen met het gepleegde feit. Besluit de OvJ om vanwege de aard van het gepleegde feit te seponeren, dan gaat het meestal om een oud of gering feit. Minder vaak is er sprake van een geringe strafwaardigheid van het feit, een gering aandeel van de verdachte in het feit of van een maatschappelijk belangenconflict.

³ Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat de hier gepresenteerde percentages zijn berekend op basis van het totale aantal beleidssepots. Er mag dus niet worden geconcludeerd dat een derde van alle ingeschreven zaken met een geweldsmisdrijf wordt geseponeerd.

Beleidssepots

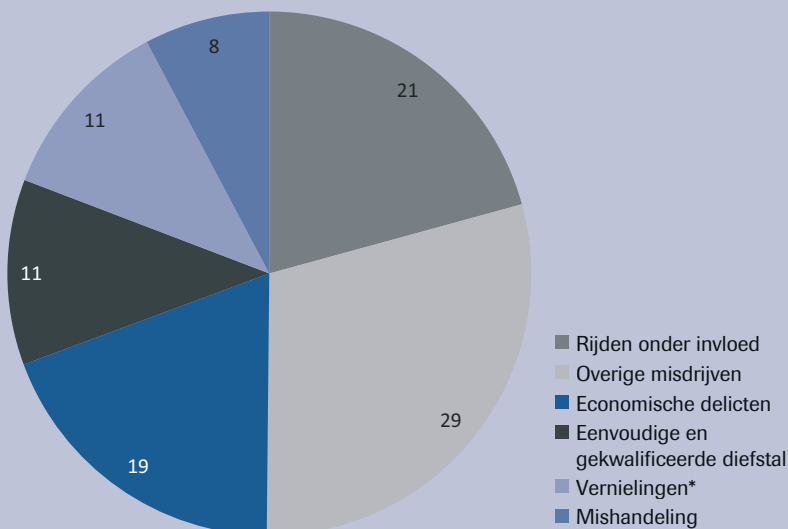
Bijna 15.000 van alle door het OM en de rechter in 2010 afgedane strafzaken eindigden door een beleidssepot. Dit is 8% van het totale aantal afgedane strafzaken. Een kwart van de toegepaste beleidssepots had te maken met de aard van het gepleegde feit. In totaal zijn hiervoor 3.836 strafzaken in 2010 geseponeerd. In 1.600 strafzaken ging het om een 'oud feit' (42%) en 1.300 keer om een 'gering feit' (34%).

Oud feit

Van de 1.600 strafzaken die het OM in 2010 seponeerde omdat het om een oud feit ging, had bijna driekwart te maken met rijden onder invloed (21%), economische misdrijven (19%), eenvoudige en gekwalificeerde diefstal (11%), vernielingen (11%) en mishandeling (8%).

Figuur

Percentage misdrijven in geseponeerde strafzaken: oud feit

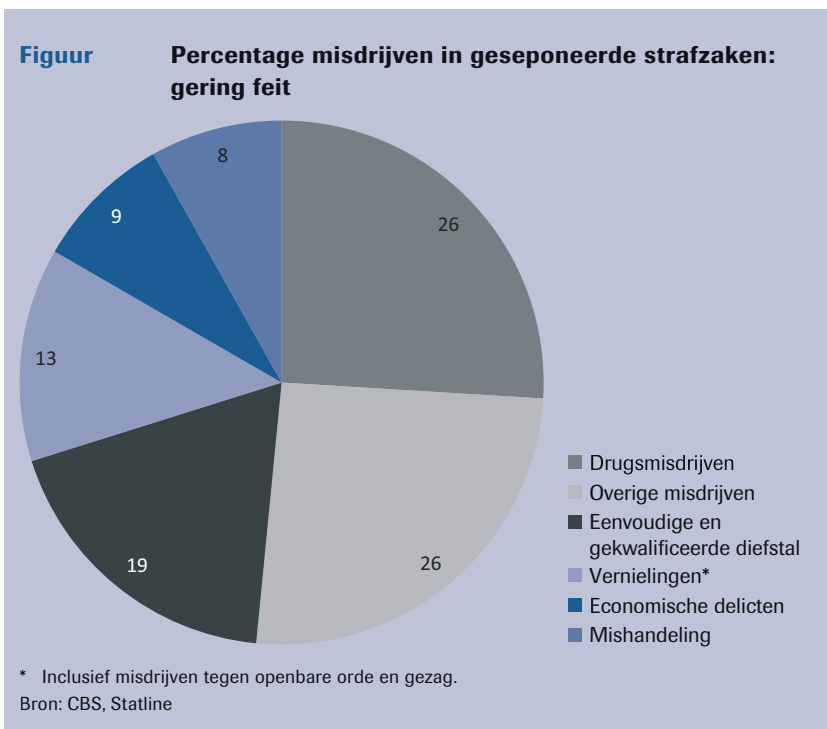
* Inclusief misdrijven tegen openbare orde en gezag.

Bron: CBS Statline

Gering feit

Het OM seponeerde in 2010 1.300 strafzaken vanwege de geringe ernst van het misdrijf. Bijna driekwart hiervan had te maken met drugsmisdrijven (26%), eenvoudige en gekwalificeerde diefstal (19%), vernielingen (13%), economische misdrijven (9%) en mishandeling (8%).

^a Staatscourant 2008, 19.

Afdoening door voeging

Behalve strafzaken transigeren of seponeren kan het OM strafzaken ook voegen. Er zijn 2 manieren om zaken te voegen. De voeging ter berechting is het samenvoegen door het OM van ingeschreven strafzaken om de rechter deze zaken tegelijk te laten beoordelen. Het gaat dan vaak om meerdere zaken met dezelfde verdachte. In die gevallen is het praktisch en efficiënt om de verschillende feiten gezamenlijk te berechten. Bij een voeging ad informandum voegt het OM een strafzaak zonder tenlastelegging bij een andere zaak die aan de rechter wordt voorgelegd, met het doel de rechter bij de bepaling van de strafmaat rekening te laten houden met de feiten in de gevoegde zaak. Dit laatste kan alleen als de verdachte het strafbare feit dat wordt gevoegd, heeft bekend. Het aantal voegingen ad informandum varieerde vanaf 2005 jaarlijks tussen 3.400 en 4.000 zaken. Voegingen ter berechting kwamen bijna driemaal zo vaak voor. Het OM registreert veel zaken in GPS, maar een deel van de zaken wordt nog op de oude wijze in COMPAS geregistreerd. Daar de voegingen ad informandum en ter berechting in GPS niet geregistreerd worden, daalden hun aantallen in 2010 tot respectievelijk 2.000 en 5.000 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Afdoening door overdracht

Ten slotte kan het OM zaken overdragen aan een ander arrondissementsparket. Dit gebeurt in beginsel op procestechnische gronden. Meestal gaat

het er dan om dat een zaak is ingeschreven in het ene arrondissement, terwijl een ander arrondissement bevoegd is. Het aantal overdrachten ligt jaarlijks rond de 3.500. Daar ook de overdrachten niet in GPS worden geregistreerd, is dit aantal in 2010 nog maar 1.800 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

5.2 Strafzaken tegen minderjarige verdachten

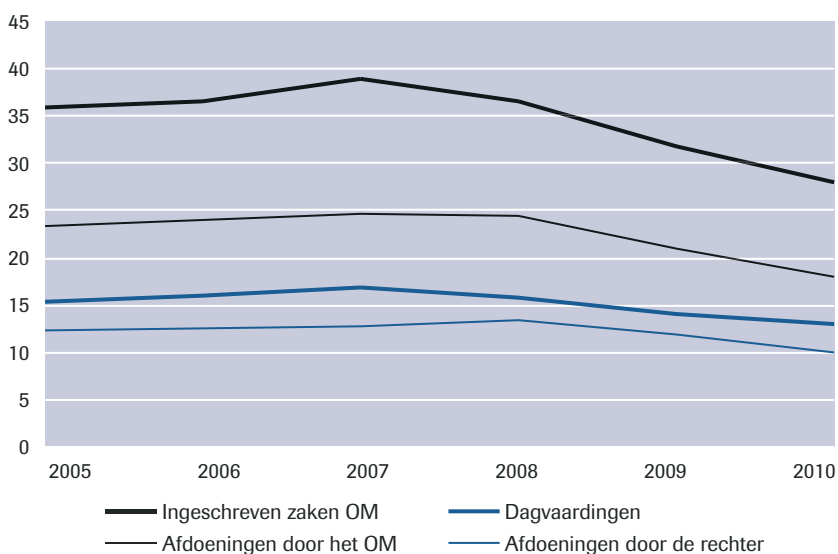
Deze paragraaf gaat in op de vervolging van strafrechtelijk minderjarige verdachten. Dit zijn personen die op het moment dat zij een strafbaar feit pleegden tussen de 12 en 18 jaar oud waren.

De opbouw van paragraaf 5.2 is gelijk aan die van paragraaf 5.1. Behandeld worden achtereenvolgens de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane strafzaken en de wijzen van afdoening van strafzaken door het OM.

5.2.1 Ingeschreven strafzaken

Het aantal bij het OM ingeschreven strafzaken tegen minderjarige verdachten is in 2007 gestegen tot bijna 39.000. Daarna daalde dit aantal tot 28.000 in 2010 (zie figuur 5.7).⁴

Figuur 5.7 Bij het OM ingeschreven en afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten, x 1.000

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.12 in bijlage 4.

Bron: CBS

⁴ Zie ook paragraaf 5.1 en noot 1.

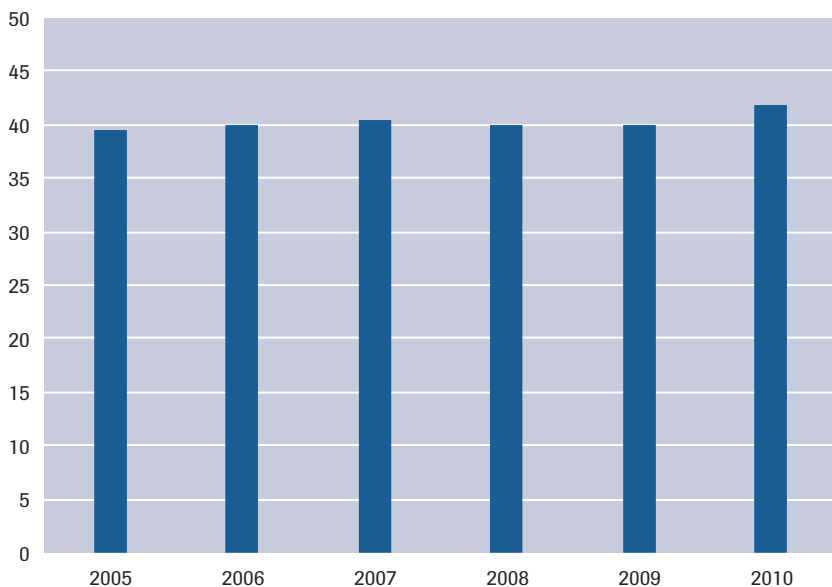
De verhouding mannen en vrouwen blijft bij de minderjarigen in de periode 2005-2010 gelijk (zie tabel 5.2 in bijlage 4).

Ruim 40% van de in 2010 ingeschreven strafzaken tegen minderjarigen betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel vernielingen is afgenomen tot iets minder dan een kwart en het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven nam licht toe tot ruim een vijfde (zie tabel 5.13 in bijlage 4).

5.2.2 Afgedane strafzaken

In tegenstelling tot de afdoening van strafzaken van meerderjarigen worden de strafzaken van minderjarigen vaker afgedaan door het OM zelf. In 2010 was het aantal afdoeningen door het OM in strafzaken tegen minderjarigen 18.000. Het aantal uitgebrachte dagvaardingen was 13.000. Dit is ongeveer 10% van het totale aantal dagvaardingen in dat jaar. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde strafzaken tegen minderjarige verdachten ligt in de periode 2005-2010 steeds rond de 40%. Dit is veel minder dan het percentage dagvaardingen tegen alle verdachten, dat in 2010 60% is (zie paragraaf 5.1).

Figuur 5.8 Percentage dagvaardingen door het OM tegen minderjarige verdachten

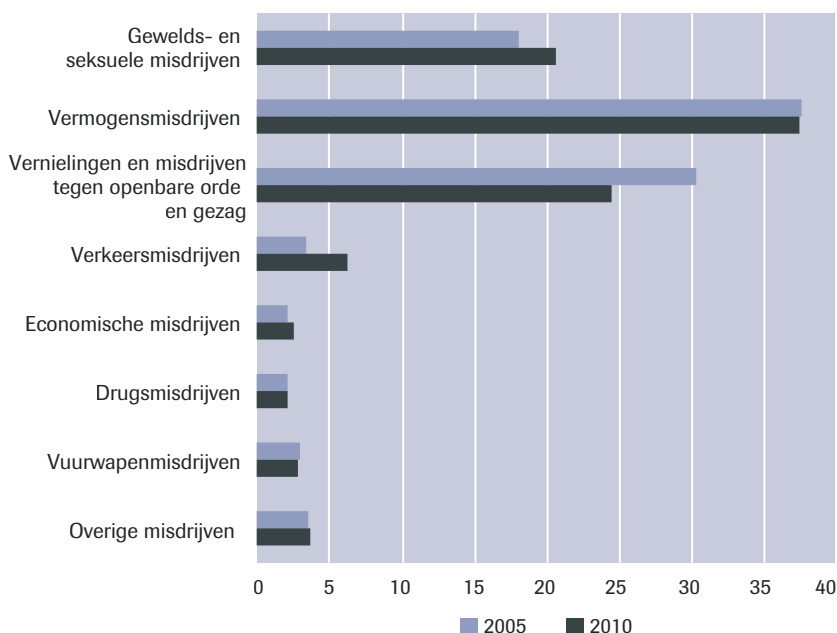
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.12 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van de 18.000 strafzaken die door het OM zelf zijn afgedaan in 2010 betrof het in 20% een zaak met een vrouwelijke verdachte. Dit aandeel verdachte meisjes is iets lager dan de 23% in 2005 (zie tabel 5.4 in bijlage 4).

Ruim een derde (38%) van de OM-afdoeningen had te maken met vermogensmisdrijven, een kwart met vernielingen en een vijfde met gewelds- en seksuele misdrijven. Het aandeel vernielingen is afgenomen van 30% naar 24%, het aandeel geweldsmisdrijven en verkeersmisdrijven nam toe (zie figuur 5.9).

Figuur 5.9 Percentage door het OM afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten naar soort misdrijf

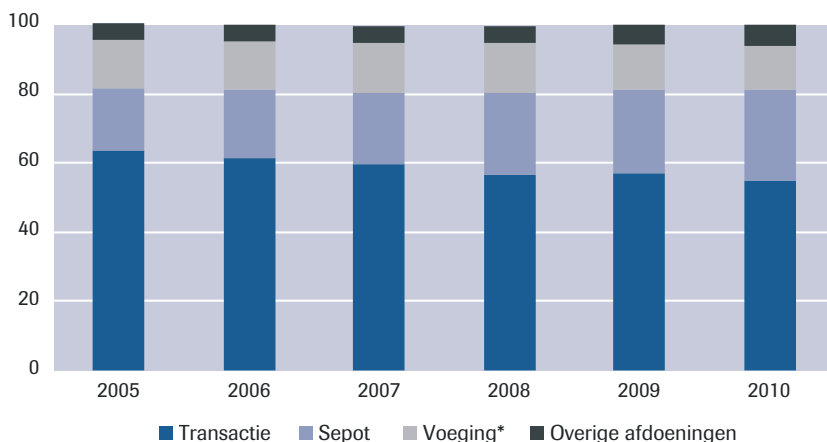
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ruim de helft (55%) van alle strafzaken tegen minderjarigen die het OM in 2010 zelf afdeed betrof een transactie, vaak met een leer- of werkproject als gestelde voorwaarde. Ongeveer een kwart was een sepot. Het aandeel voegingen ad informandum en ter berechting in 2010 was 13%. In de periode 2005-2010 nam het aandeel transacties in het totaal van de door het OM afgedane strafzaken af, terwijl het aandeel van de afdoeningen door sepot is gestegen (zie figuur 5.10).

De invoering van de strafbeschikking vindt gefaseerd plaats. Per 1 maart 2011 kan de strafbeschikking ook aan jeugdigen worden opgelegd. In de hier gepresenteerde cijfers komt de strafbeschikking daarom nog niet voor.

Figuur 5.10 Percentage door het OM afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten naar wijze van afdoening

* Ter berechting en ad informandum.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

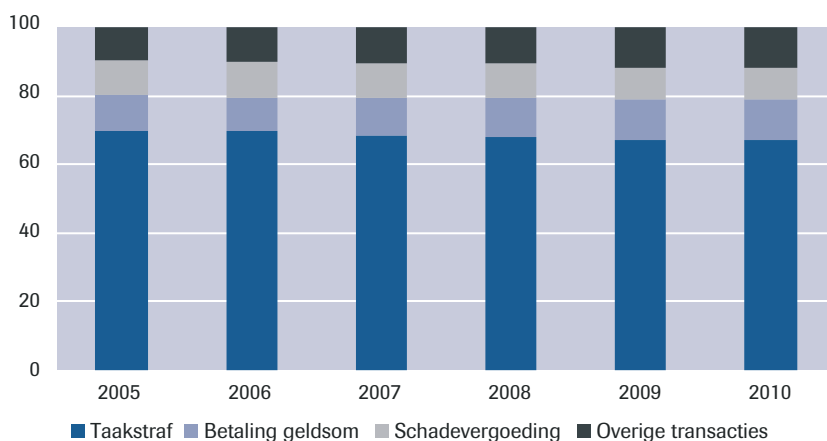
Afdoening door transactie

Ook in strafzaken tegen minderjarigen is de transactie de meest voorkomende OM-afdoening die wordt toegepast. Het aantal transacties in strafzaken tegen minderjarigen is in de periode 2005-2010 met 33% afgenomen: van 15.000 naar 10.000 (zie tabel 5.15 in bijlage 4). De transactie met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf komt het meest voor. Deze transacties zijn in dezelfde periode met 36% afgenomen.

Naar verhouding hebben strafzaken met vermogensmisdrijven (36%) en vernielingen (24%) het hoogste percentage afdoeningen door transactie. Strafbzaken met gewelds- en seksuele misdrijven worden relatief minder vaak afgedaan met een transactie (18%). Vergeleken met 2005 is het percentage transacties in strafzaken met vernielingen afgenomen. Het percentage in 2005 was 32 (zie tabel 5.16 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het wat vaker om een misdrijf uit het Wetboek van Strafrecht en iets minder vaak om een verkeersmisdrijf of een economisch misdrijf, maar de verschillen zijn niet groot. Ook hier is het aandeel vernielingen afgenomen (zie tabel 5.17 in bijlage 4).

Het aandeel transacties met een taakstraf was 67% in 2010. Transacties met als voorwaarde betaling geldsom (11%) en schadevergoeding (9%) worden bij minderjarigen veel minder vaak toegepast. Het aandeel transacties met een taakstraf is sinds 2005 licht gedaald (zie figuur 5.11).

Figuur 5.11 Soort transactie OM in percentages van het totaal aantal transacties minderjarigen

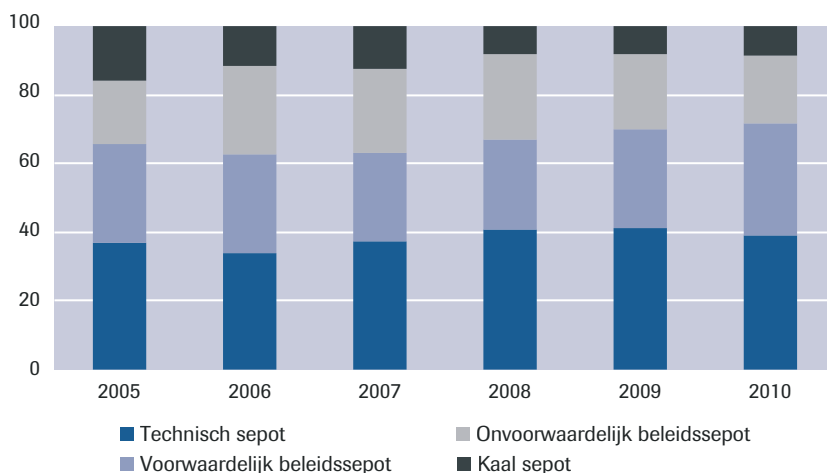
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

Afdoening door sepot

Van alle in 2010 geseponeerde strafzaken tegen minderjarigen werd 61% met een beleidssepot en 39% met een technisch sepot afgedaan. Was in 2005 nog 16% van alle sepots kaal, in 2010 is dit aandeel gehalveerd (zie figuur 5.12).

Figuur 5.12 Soort sepot OM in percentages van het totaal aantal sepots minderjarigen

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.15 in bijlage 4.

Bron: CBS

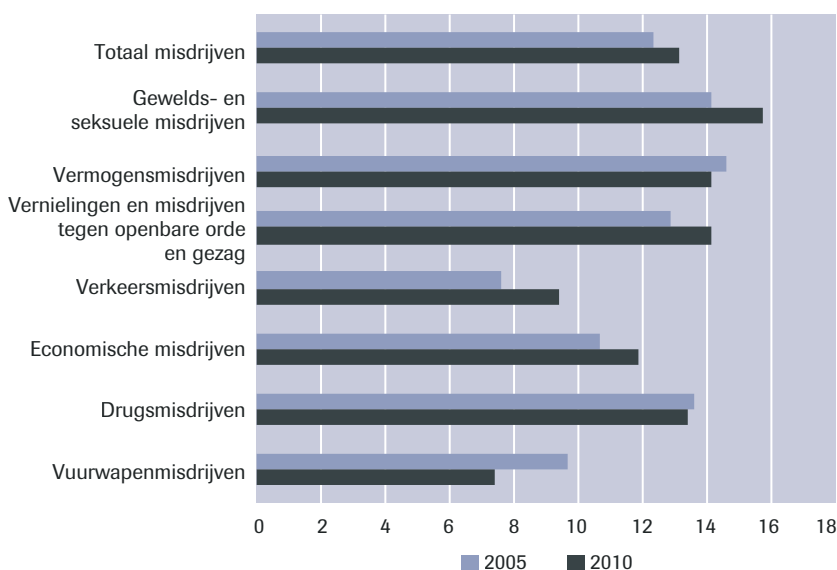
Een derde van alle strafzaken tegen minderjarigen die het OM in 2009 met een beleidssepot afdeed, zijn strafzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven. Ruim een kwart betrof vernielingen en eveneens ruim een kwart betrof zaken met vermogensmisdrijven (zie tabel 5.18 in bijlage 4). In 2005 hadden de vernielingen het hoogste aandeel van alle met een beleidssepot afgedane strafzaken (31%), gevolgd door vermogensmisdrijven (29%) en gewelds- en seksuele misdrijven (25%).

5.3 Doorlooptijden in strafzaken OM

De tijd tussen het moment van inschrijving van een strafzaak bij en afdoening door het OM wordt de doorlooptijd genoemd. De duur ervan wordt onder meer bepaald door de beschikbare personeelscapaciteit bij het OM, alsook door de ingewikkeldheid en aard van het misdrijf waarvan een persoon wordt verdacht.

In de periode 2005-2010 nam de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane strafzaken toe van 12 naar 13 weken. De gemiddelde doorlooptijd verschilt per delictgroep. Het afhandelen van strafzaken met gewelds- en seksuele misdrijven duurt met 16 weken het langst. Ook vermogensmisdrijven en vernielingen scoren met 14 weken bovengemiddeld. De duur van afhandeling van (vuur)wapenmisdrijven is met ruim 7 weken het kortst (zie figuur 5.13).

Figuur 5.13 Door het OM afgedane strafzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort misdrijf, in weken

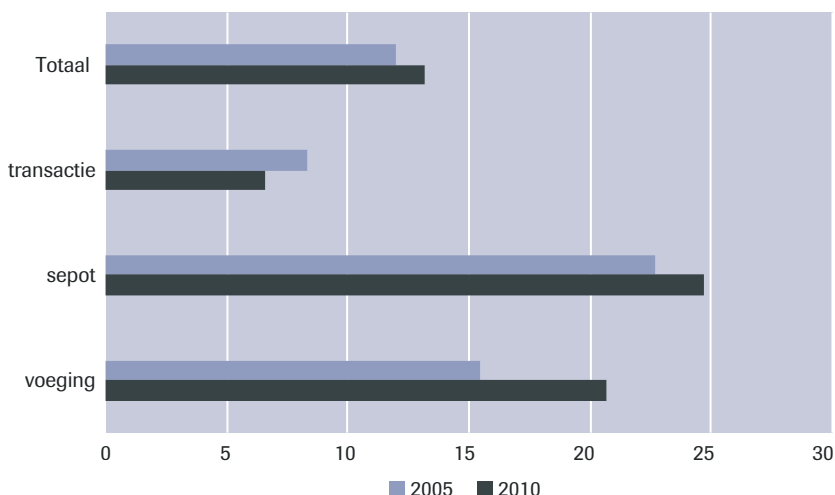

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ook per wijze van afdoening verschilt de gemiddelde doorlooptijd. Seponeren duurt het langst (gemiddeld 25 weken), gevolgd door voegen (21 weken) en transigeren (7 weken). Vergeleken met 2005 is de gemiddelde duur van de doorlooptijd van voegen en seponeren langer geworden (zie figuur 5.14).

Figuur 5.14 Door het OM afgedane strafzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar wijze van afdoening, in weken

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.11 in bijlage 4.

Bron: CBS

Beklagzaken

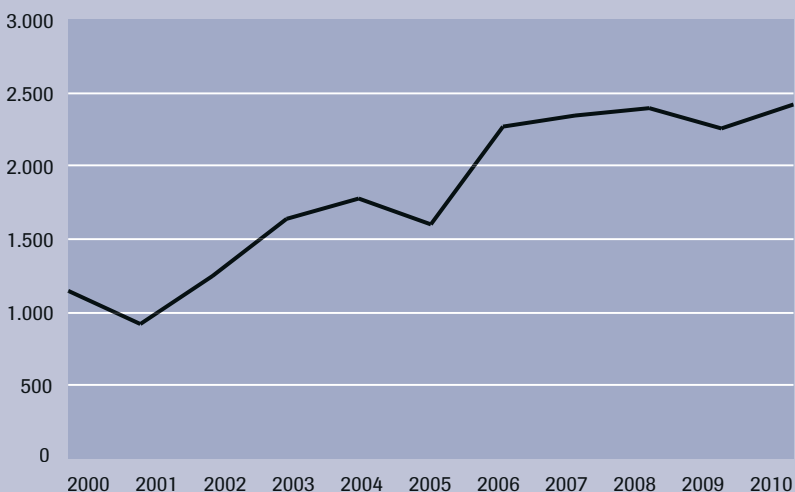
Artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering stelt: 'Wordt een strafbaar feit niet vervolgd of de vervolging niet voortgezet, dan kan de rechtstreeks belanghebbende daarover schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof.' Als het hof bevoegd en de klager ontvankelijk is en 'het gerechtshof van oordeel is dat vervolging of verdere vervolging had moeten plaatsvinden, beveelt het dat de vervolging zal worden ingesteld of voortgezet'. Het OM moet in dat geval tot (verdere) vervolging overgaan.

Deze bij het hof op grond van artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering ingediende zaken worden ook wel 'beklagzaken' genoemd. 'Rechtstreeks belanghebbenden' kunnen een dergelijke zaak beginnen. Uit jurisprudentie blijkt dat het moet gaan om mensen die een eigen, persoonlijk, redelijk en objectief bepaalbaar belang hebben bij de vervolging. Slachtoffers van delicten en eventuele nabestaanden behoren hier in ieder geval toe. Regelmatig gaat het om zaken in 'kleine kring': conflicten tussen burens of in familiekring. Volgens een kleine steekproef uit 2004 bij Hof Arnhem was dit bij

45% van de beklagzaken het geval (Laemers et al., 2005, p. 34). Maar ook de vervolging van Wilders op beschuldiging van 'haat zaaien' was het gevolg van een dergelijke beklagzaak en de daarin door het Amsterdamse hof genomen beslissing in 2009.

De figuur laat zien hoe het aantal beschikkingen in beklagzaken zich vanaf 2000 heeft ontwikkeld. Het aantal is gestaag toegenomen en bedraagt in 2010 ruim 2.400, tweemaal zoveel als het aantal in 2000, terwijl de instroom van misdrijfzaken bij het OM in 2010 ver onder het niveau van 2000 ligt. Blijkbaar leiden beslissingen van het OM om niet te vervolgen vaker dan vroeger tot een beklagzaak.

Figuur **Aantal beschikkingen in beklagzaken van de 5 gerechtshoven**

Bron: Jaarverslagen Rechtspraak en interne registratie (PCSII, DWH)

In de periode 2007-2009^a stelde het hof slechts in 10% van de gevallen de indiener van een beklagzaak in het gelijk en kreeg het OM van het hof het bevel om tot vervolging over te gaan. In circa driekwart van de gevallen werd het beklag afgewezen, terwijl in ongeveer 10% van de gevallen de verzoeker niet-ontvankelijk werd verklaard.

Wat in de 10% van de gevallen dat het OM tot vervolging moest overgaan het resultaat was, is niet bekend.

^a Exclusief Hof Arnhem; cijfers 2010 zijn (nog) niet beschikbaar.

6 Berechting

M. Brouwers en A.Th.J. Eggen

- In 2010 deed de rechter 106.000 strafzaken tegen verdachten van misdrijven af. Dat is 16% minder dan in het voorgaande jaar. In bijna drie kwart van de behandelde zaken gaat het om vermogensmisdrijven (33%), gewelds- en seksuele misdrijven (20%) en verkeersmisdrijven (17%).
- In meer dan 90% van de zaken sprak de rechter in 2010 een schuldigverklaring uit. Het percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgung was 9%. Bij de minderjarigen daalde het percentage schuldigverklaringen tot 87% en ging 11% vrijuit.
- In 2010 zijn de aantallen opgelegde hoofdstraffen gedaald. De rechter legde 38.000 geldboetes, 35.000 taakstraffen en 33.000 vrijheidsstraffen op. Sinds 2008 worden er meer taakstraffen opgelegd dan vrijheidsstraffen.
- Vanaf 2005 steeg het aantal door de rechter afgedane strafzaken tegen minderjarigen van 9.000 tot boven 13.000. In 2010 is dit aantal gedaald tot ruim 10.000.
- Het totale aantal jeugddetenties is in de periode 2005-2010 meer dan gehalveerd. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties daalde in dezelfde periode van 2.200 naar 1.200. In 2010 was 42% van de jeugddetenties geheel voorwaardelijk.
- De behandeling van strafzaken duurde in 2010 gemiddeld 35 weken. Dat is 9 weken langer dan in 2005. Alleen bij de kinderrechter is de doorlooptijd gedaald tot 22 weken in 2010.

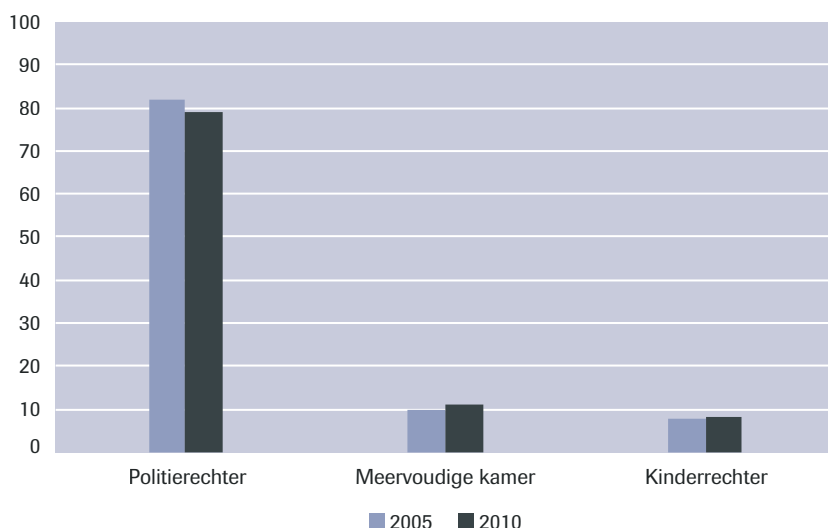
Als de officier van justitie heeft besloten een verdachte te vervolgen, legt hij de zaak via een dagvaarding ter beoordeling aan de rechter voor. Die moet vaststellen of er sprake is geweest van schuld. Wordt de verdachte schuldig verklaard, dan legt de rechter doorgaans een sanctie op. In het voorliggende hoofdstuk wordt de fase van berechting van verdachten in strafzaken behandeld. Paragraaf 6.1 gaat over de berechting in strafzaken tegen alle verdachten, waar wordt ingegaan op de wijze van afdoening (paragraaf 6.1.1) en de opgelegde sancties (paragraaf 6.1.2). Paragraaf 6.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat over strafzaken tegen minderjarige verdachten. Paragraaf 6.3 gaat over de doorlooptijden van strafzaken en in paragraaf 6.4 komen de berechting in hoger beroep en in cassatie aan de orde.

De beschrijving van de ontwikkelingen is gebaseerd op de nieuwe delictindeling van het CBS (zie hoofdstuk 1 en bijlage 2).

6.1 Berechting in eerste aanleg van alle verdachten

Tussen 2005 en 2010 nam het aantal strafzaken dat de rechter afdeed af van 133.000 naar 106.000. De grootste daling deed zich voor in 2010: er zijn in dat jaar 16% minder zaken afgedaan dan in het voorgaande jaar. Deze scherpe daling hangt samen met de verminderde instroom aan zaken en de invoering van GPS, waardoor de afhandeling van zaken meer tijd in beslag neemt (zie ook paragraaf 5.1). Ongeveer 80% van de zaken is afgedaan door de politierechter. De meervoudige kamer handelde iets meer dan 10% af en de kinderrechter iets minder dan 10% (zie figuur 6.1).

Figuur 6.1 Percentage door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten naar soort rechter

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.2 in bijlage 4.

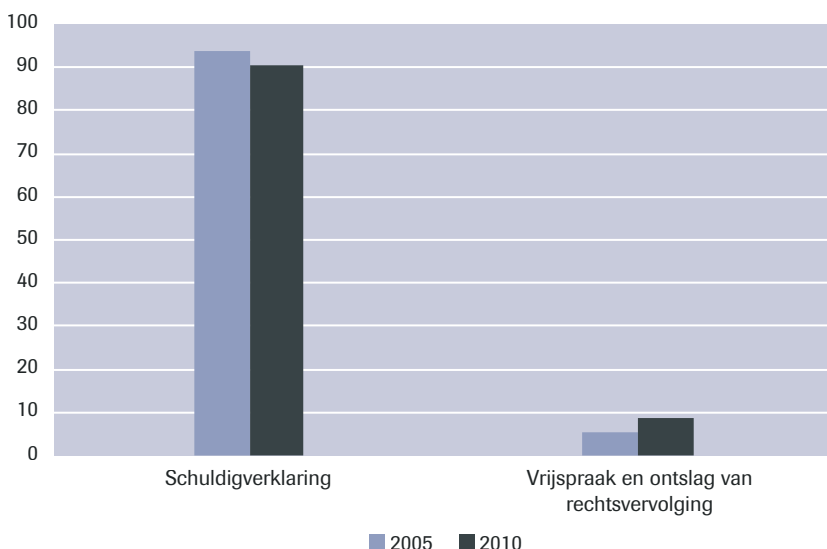
Bron: CBS

Van alle berechte personen in 2010 was 86% man, 13% vrouw en 1% rechtspersoon. Vergelijken met 2005 is het aandeel vrouwen licht gestegen en het aandeel mannen en rechtspersonen licht gedaald (zie tabel 6.1 in bijlage 4). De meeste strafzaken die de rechter in eerste aanleg in 2010 afhandelde, waren zaken met vermogensmisdrijven (33%), gewelds- en seksuele misdrijven (20%) en verkeersmisdrijven (17%). Vergelijken met 2005 nam het aandeel van de gewelds- en seksuele misdrijven iets toe en van de verkeersmisdrijven iets af (zie tabel 6.3 in bijlage 4).

6.1.1 Wijze van afdoening

De rechter kan een strafzaak op verschillende manieren afdoen. Meestal verklaart de rechter een verdachte schuldig. In 2010 gebeurde dat in iets meer dan 90% van de afgedane strafzaken. In de overige zaken werd de verdachte vrijgesproken of ontslagen van rechtsvervolging. Het aandeel van vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging is vergeleken met 2005 toegenomen van 5% naar 9% (zie figuur 6.2).

Figuur 6.2 Percentage door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten naar eindbeslissing

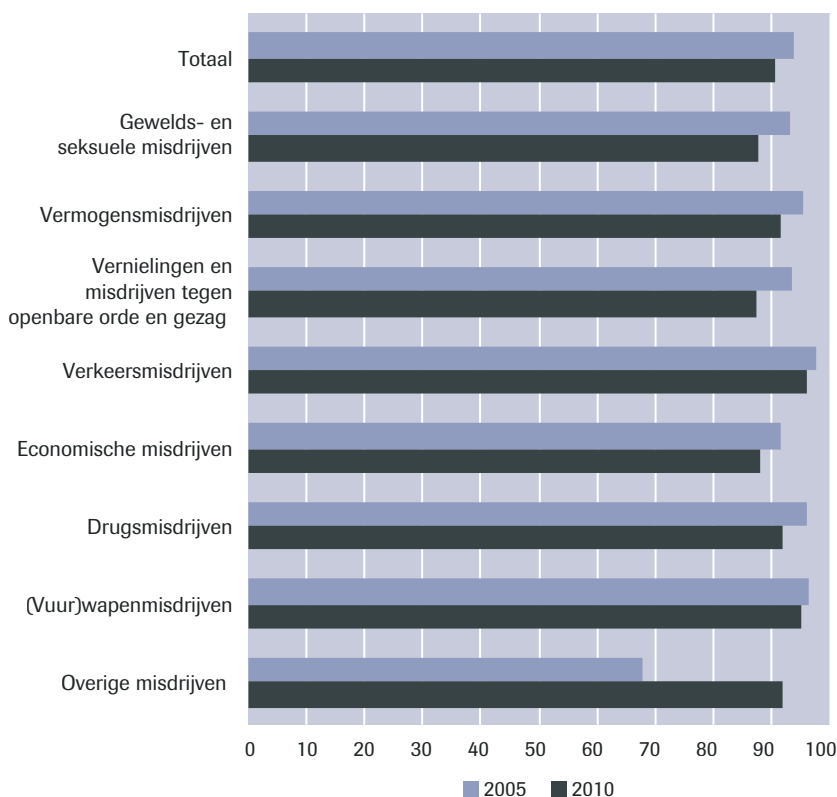
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Schuldigverklaring

In de periode 2005-2010 nam het percentage schuldigverklaringen iets af. Het hoogste percentage schuldigverklaringen hebben zaken met verkeersmisdrijven (96%) en (vuur)wapenmisdrijven (95%). Ook bij zaken met drugs-, vermogens- en overige misdrijven ligt het percentage schuldigverklaringen boven 90% (zie figuur 6.3).

Figuur 6.3 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage schuldigverklaringen naar soort misdrijf

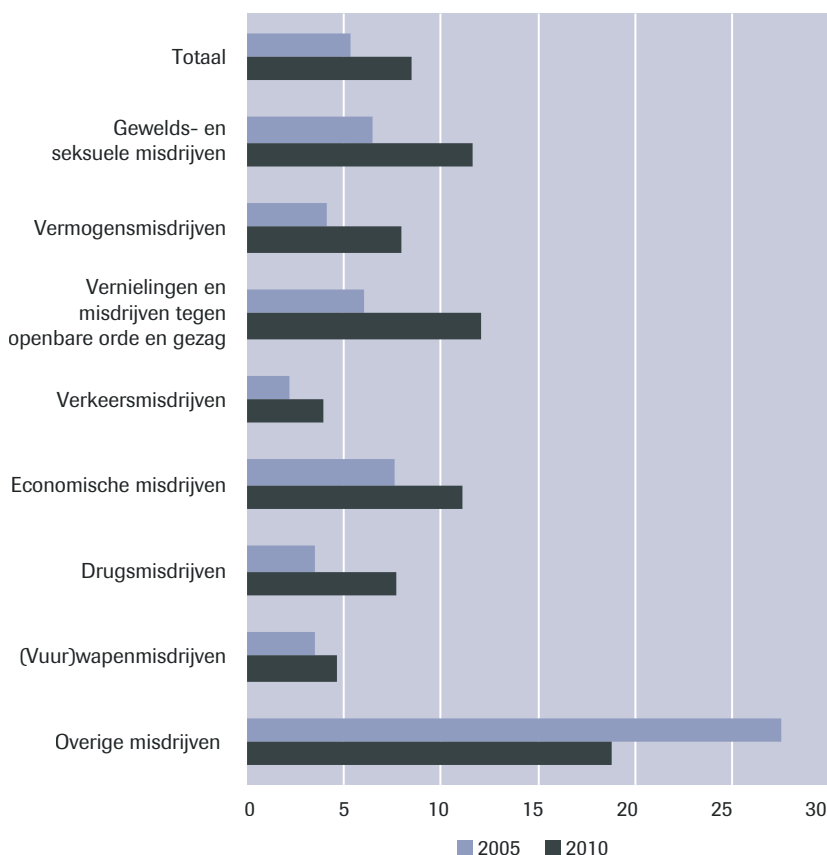
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.3 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

Vrijspraak en ontslag van rechtsvervolging

De rechter besluit tot vrijspraak als het ten laste gelegde feit niet is bewezen. Is het feit wel bewezen, maar niet strafbaar, of is de verdachte niet strafbaar, dan besluit de rechter tot ontslag van rechtsvervolging (zie hoofdstuk 2). In de periode 2005-2010 nam het aantal vrijspraken toe van 7.000 naar 9.000. Het aantal ontslagen van rechtsvervolging steeg van 400 naar meer dan 600 in 2009. In 2010 daalde dit aantal weer naar ruim 400 (zie tabel 6.4 in bijlage 4). In 2010 is het gemiddelde aandeel vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging 9%. Alleen bij de overige misdrijven nam dit aandeel af. In 2005 was dit aandeel zeer hoog (28%) en ook na de daling blijft het relatief hoog (19%). In strafzaken met gewelds- en seksuele misdrijven en vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (vernielingen) volgt relatief vaak (12%) een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging (zie figuur 6.4).

Figuur 6.4 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.3 en 6.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

6.1.2 Opgelegde sancties

Als een verdachte schuldig is bevonden, kan de rechter besluiten 1 enkele straf of maatregel op te leggen of een combinatie van straffen en maatregelen (zie hoofdstuk 2). Doorgaans volgt op een schuldigverklaring ook een sanctie. In 2010 was dit ruim 1,4 keer hoger dan het aantal schuldigverklaringen, omdat de sanctie vaak een combinatie van straffen en/of maatregelen is. In de periode 2005-2010 nam het aantal schuldigverklaringen af van 124.000 naar 96.000 en daalde het aantal opgelegde sancties van 186.000 naar 135.000 (zie tabel 6.7 in bijlage 4).

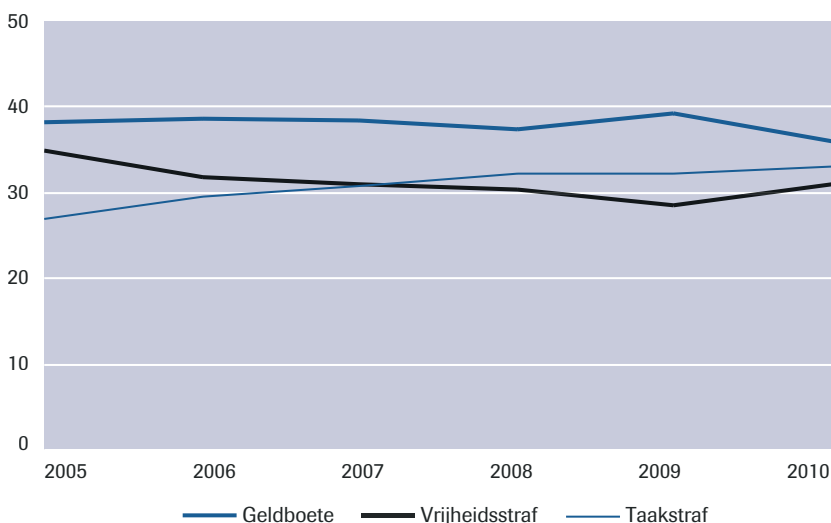
Hoofdstraffen

In 2010 werd bij 1% van de schuldigverklaringen geen hoofdstraf (vrijheidsstraf, geldboete en taakstraf) opgelegd. Bij 13% werd een combinatie van hoofdstraffen opgelegd. In de meeste gevallen ging het om een combinatie van een voorwaardelijke vrijheidsstraf en een taakstraf (zie tabel 6.7 en 6.8 in bijlage 4).

Van de drie hoofdstraffen wordt de geldboete het meest toegepast. In 2010 legde de rechter deze straf 38.000 keer op. Dit is ruim een derde van het totale aantal opgelegde hoofdstraffen. De taakstraf werd 35.000 keer opgelegd, de vrijheidsstraf 33.000 keer. Sinds 2008 is de taakstraf na de geldboete de meest opgelegde hoofdstraf (zie figuur 6.5).

De 3 hoofdstraffen zijn in 2010 veel minder vaak opgelegd dan in 2005. Het aantal boetes daalde met 16.600, het aantal vrijheidsstraffen met 17.000 en het aantal taakstraffen met 3.300.

Figuur 6.5 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: soort hoofdstraf in percentages van het totaal aantal door de rechter opgelegde hoofdstraffen

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.7 in bijlage 4.

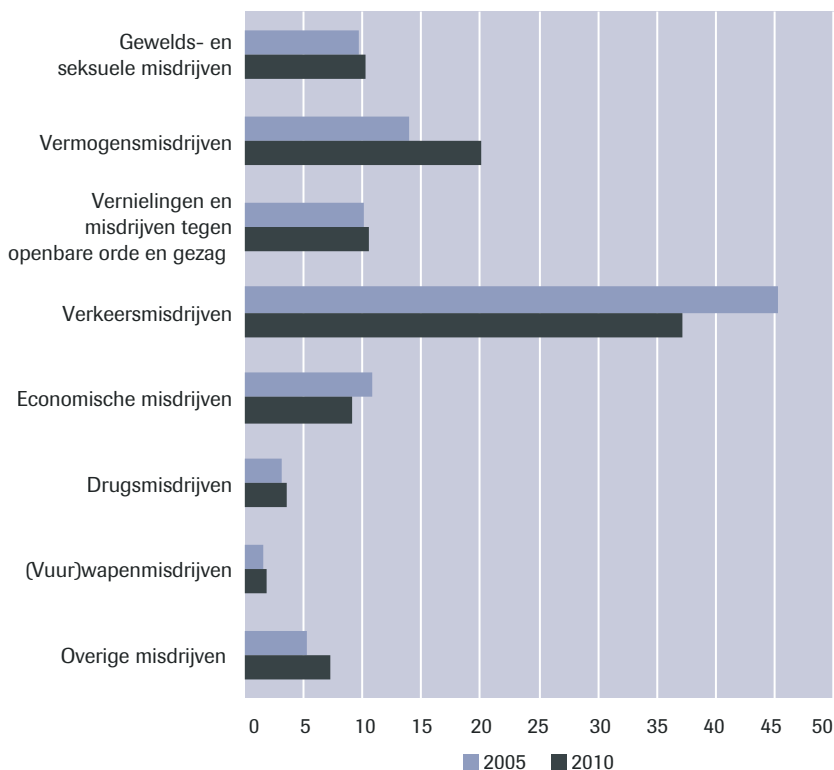
Bron: CBS

Geldboete

Van de in 2010 opgelegde geldboetes is 90% (deels) onvoorwaardelijk en 10% geheel voorwaardelijk. Ruim een derde van alle (deels) onvoorwaar-

delijke geldboetes werd in 2010 opgelegd voor verkeersmisdrijven. Voor vermogensmisdrijven ligt dit aandeel op 20% en voor gewelds- en seksuele misdrijven en vernielingen beide rond 10%. Vergeleken met 2005 zijn in 2010 naar verhouding minder geldboetes voor verkeersmisdrijven en meer geldboetes voor vermogensmisdrijven opgelegd (zie figuur 6.6).

Figuur 6.6 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar soort misdrijf

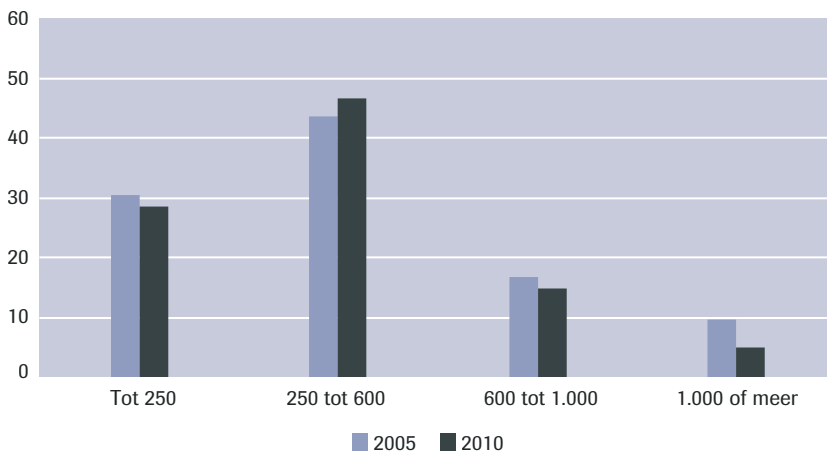

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.9 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ruim een kwart van de opgelegde boetebedragen lag in 2010 beneden € 250. Bijna de helft lag tussen € 250 en € 600. Bij een vijfde ging het om een bedrag boven € 600. In 2005 waren de boetebedragen anders verdeeld. Toen lagen meer boetebedragen beneden € 250 of boven € 600 en minder tussen € 250 en € 600 (zie figuur 6.7).

Figuur 6.7 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel in euro's

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

Taakstraf

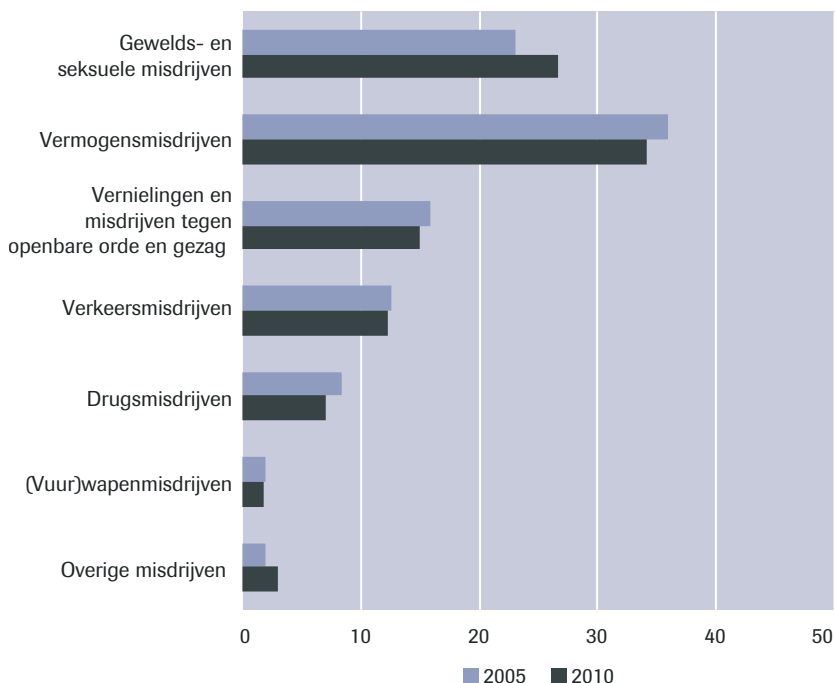
In 2010 werd 90% van de taakstraffen (deels) onvoorwaardelijk en 10% geheel voorwaardelijk opgelegd. Het aandeel van de voorwaardelijke taakstraffen was in 2005 nog 4%.¹

De taakstraf kan een werkstraf of een leerstraf zijn. Het totale aantal taakstraffen is in de periode 2005-2009 gestegen. Deze stijging is geheel toe te schrijven aan de stijging van het aantal werkstraffen, van 37.000 naar 40.000. Het aantal leerstraffen nam in deze periode juist af, van 1.300 naar 600 (zie tabel 6.7 in bijlage 4). In 2010 is het totale aantal taakstraffen scherp gedaald tot 35.000 (zie tabel 6.11 in bijlage 4).

In 2010 werd een derde van alle taakstraffen opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Het aandeel taakstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven lag op ruim een kwart. Vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (vernielingen) en verkeersmisdrijven namen samen ook ruim een kwart voor hun rekening. Vergeleken met 2005 is er in deze verhouding weinig veranderd (zie figuur 6.8).

¹ Bron: OBJD (zie bijlage 3). Daar in de CBS-rechtbankstrafzakenstatistiek geen onderscheid gemaakt kan worden naar onvoorwaardelijke en voorwaardelijke taakstraffen en de duur van de taakstraffen niet is opgenomen, wordt in dit hoofdstuk voor deze gegevens gebruikgemaakt van de OBJD.

Figuur 6.8 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar soort misdrijf

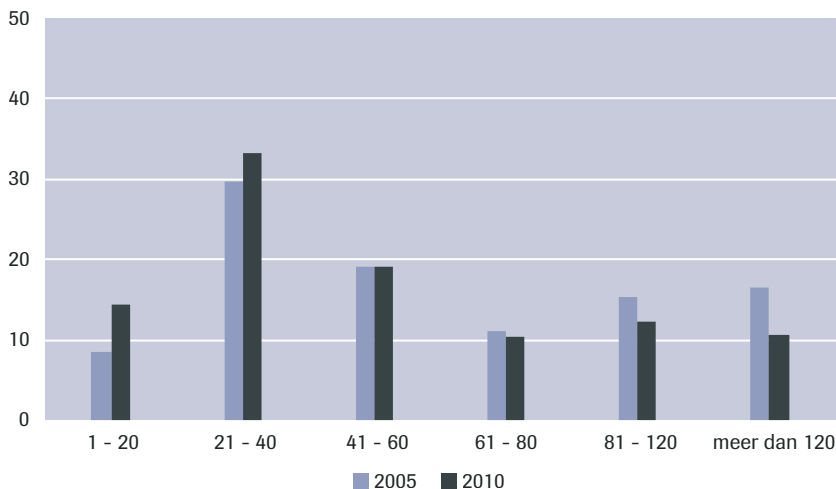
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.11 in bijlage 4.

Bron: CBS

Een derde van alle in 2010 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen heeft een duur van 21 tot en met 40 uur, een kwart duurde langer dan 80 uur. Sinds 2005 neemt het aandeel van de taakstraffen met een korte duur (tot en met 40 uur) iets toe en daalt het aandeel van die met een langere duur (zie figuur 6.9).²

² Zie noot 1.

Figuur 6.9 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel in uren

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.12 in bijlage 4.

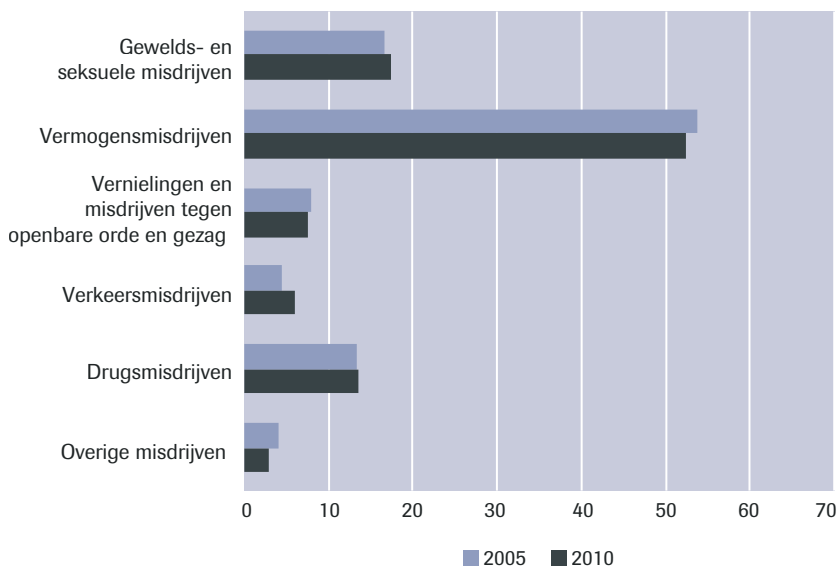
Bron: OBJD

Gevangenisstraffen en hechtenis

Van de opgelegde gevangenisstraffen en hechtenissen is twee derde (deels) onvoorwaardelijk en een derde geheel voorwaardelijk. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen is in de periode 2005-2010 gedaald van 29.000 naar 20.000. Meer dan de helft van deze straffen werd in 2010 opgelegd voor vermogensmisdrijven en 17% voor gewelds- en seksuele misdrijven. Ook zijn deze straffen relatief vaak (14%) toegepast voor drugsmisdrijven. Vergeleken met 2005 is er in deze verhouding weinig veranderd (zie figuur 6.10).

Een derde van alle in 2010 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen heeft een duur van minder dan 1 maand, een kwart heeft een duur tussen 1 en 3 maanden en weer een derde heeft een duur tussen 3 maanden en 1 jaar. Het aandeel langdurige gevangenisstraffen (3 jaar en langer) ligt op 4%. Sinds 2005 neemt het aandeel van de gevangenisstraffen met een korte duur (tot 1 maand) iets toe (zie figuur 6.11).

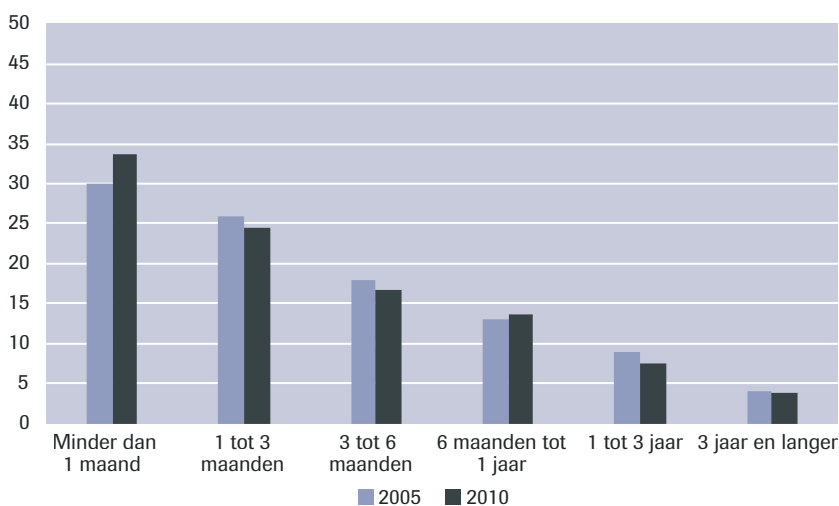
Figuur 6.10 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen naar soort misdrijf

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.13 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 6.11 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Detentieduur en detentiejaren

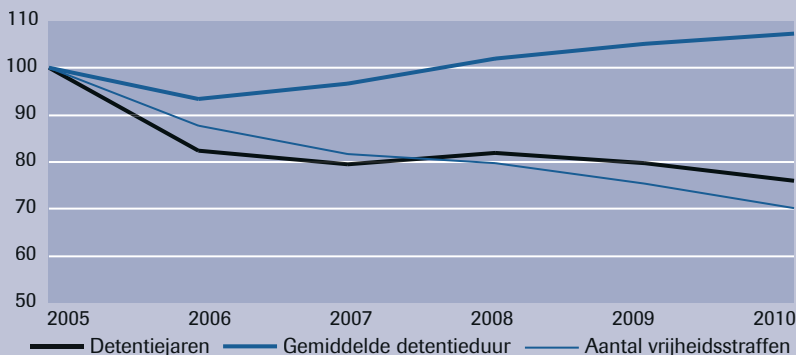
De detentieduur is dat deel van een door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, dat daadwerkelijk moet worden uitgezeten. Voor iedere onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is de detentieduur te berekenen door van de opgelegde strafdur de tijd af te trekken die op grond van de regeling van de vervroegde of de voorwaardelijke invrijheidstelling^a mogelijk niet zal worden uitgezeten. Zo wordt (een benadering van) de werkelijk uit te zitten tijd verkregen.

Per jaar kan de totale detentieduur van alle in dat jaar opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen worden berekend door alle detentieduren bij elkaar op te tellen: de detentiejaren. Het aantal detentiejaren geeft een indicatie van de minimaal uit te zitten hoeveelheid straf die in dat jaar is opgelegd. Deze kan bijvoorbeeld gebruikt worden bij de berekening van de benodigde gevangenis capaciteit en de hieraan verbonden kosten.

Van 2005 tot 2010 daalt het aantal onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen sterk. Ook het aantal detentiejaren is flink gedaald. De gemiddelde detentieduur neemt eerst iets af, maar stijgt dan weer tot boven het niveau van 2005. In 2008, het jaar waarin de vervroegde invrijheidstelling is vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling, neemt ook het aantal detentiejaren iets toe om vervolgens wederom te dalen. De stijging in 2008 kan geheel worden toegeschreven aan de minder ruime regeling (zie tabel 6.15 in bijlage 4).

^a Medio 2008 is de vervroegde invrijheidstelling vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling (zie hoofdstuk 2). Bij de vervroegde invrijheidstelling hoefde standaard een deel van de straf niet te worden uitgezeten. Bij de voorwaardelijke invrijheidstelling kunnen gestraften met een strafdur van 1 tot en met 2 jaar vrijkomen nadat zij 1 jaar plus een derde van de rest van de straf hebben uitgezeten. Van straffen langer dan 2 jaar moet twee derde worden uitgezeten. Hier zijn voorwaarden aan verbonden. Houdt de veroordeelde zich niet aan de voorwaarden, dan kan de invrijheidstelling worden afgesteld, uitgesteld of herroepen. De regeling is minder ruim dan de vervroegde invrijheidstelling.

Figuur Door de rechter afgedane strafzaken: vrijheidsstraffen* naar aantal, gemiddelde detentieduur en detentiejaren, index 2005=100

* Gevangenisstraf, hechtenis en jeugddetentie.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.14, 6.15 en 6.16 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijkomende straf en maatregel

Naast een hoofdstraf kan de rechter een bijkomende straf of een maatregel opleggen. De ontzegging van de rijbevoegdheid werd in 2010 ruim 10.000 keer opgelegd en is daarmee de meest opgelegde bijkomende straf. Wel is dit aantal met meer dan een derde afgenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Naast de verminderde instroom aan strafzaken speelt de invoering van de strafbeschikking hier een rol. De gefaseerde invoering van de strafbeschikking startte met de strafbeschikking voor rijden onder invloed (betaling geldsom en/of ontzegging van de rijbevoegdheid). De maatregelen die de rechter het vaakst oplegt zijn betaling aan de staat, schadevergoeding en ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel: samen bijna 13.000 keer in 2010.

Van de vrijheidsbenemende maatregelen werd de ISD-maatregel (plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders) het meest opgelegd. Wel daalde het aantal opleggingen in de periode 2005-2010 van 420 naar 340. Het aantal opgelegde tbs-maatregelen daalde eveneens van 250 in 2005 naar 160 in 2010. Plaatsing in een psychiatrische inrichting kwam juist iets vaker voor: 100 keer in 2005, 120 keer in 2010 (zie tabel 6.7 in bijlage 4).

6.2 Berechting in eerste aanleg van minderjarige verdachten

In paragraaf 6.1 is de berechting in strafzaken tegen alle verdachten behandeld. Deze paragraaf gaat over de berechting van alleen de strafrechtelijk minderjarige verdachten. De opbouw van paragraaf 6.2 is gelijk aan die van de vorige paragraaf. Paragraaf 6.2.1 gaat over de wijze van afdoening en paragraaf 6.2.2 over de opgelegde sancties.

In de periode 2005-2008 nam het aantal door de rechter afgedane strafzaken tegen minderjarigen geleidelijk toe tot boven de 13.000. In 2010 zakte dit aantal tot ruim 10.000. In de verhouding mannen en vrouwen is weinig veranderd (zie tabel 6.1 in bijlage 4).

De strafzaken die de rechter in 2010 in eerste aanleg afhandelde, gingen hoofdzakelijk over vermogensmisdrijven (43%), vernielingen (24%) en gewelds- en seksuele misdrijven (21%). Vergeleken met 2005 is deze verhouding nagenoeg ongewijzigd (zie tabel 6.17 in bijlage 4).

6.2.1 Wijze van afdoening

Ook bij minderjarigen verklaart de rechter een verdachte meestal schuldig. Het percentage schuldigverklaringen is wel afgenomen van 93% in 2005 tot 87% in 2010. Het aantal vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging nam ook bij de minderjarigen toe. In 11% van alle afgedane strafzaken kwam de rechter tot vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging. Dit aandeel was in 2005 6%. Het percentage vrijspraken voor vermogensmisdrijven nam het meeste toe (zie tabellen 6.18 tot en met 6.20 in bijlage 4).

Opgelegde sancties

Ook in strafzaken tegen minderjarigen kan de rechter sancties combineren, waardoor het totale aantal straffen en maatregelen dat door de rechter is opgelegd in 2010 1,3 keer hoger is dan het aantal uitgesproken schuldigverklaringen. In de periode 2005-2010 daalde het aantal opgelegde sancties tegen minderjarigen van 17.600 naar 12.000. In 2010 werden 9.000 schuldigverklaringen uitgesproken (zie tabellen 6.18 en 6.21 in bijlage 4).

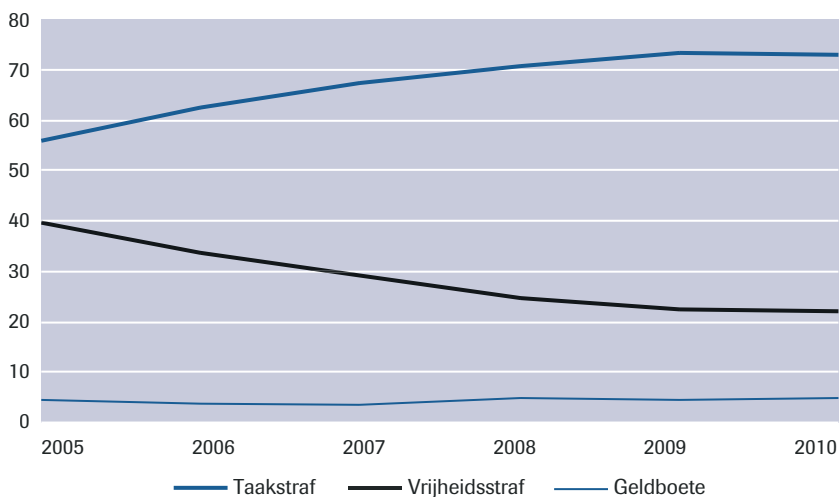
Hoofdstraffen

In 2010 werd bij 2% van de schuldigverklaringen geen hoofdstraf opgelegd. In 12% werd een combinatie van hoofdstraffen opgelegd. In de meeste gevallen ging het om een combinatie van een voorwaardelijke vrijheidsstraf en een taakstraf (zie tabel 6.22 in bijlage 4).

De 3 hoofdstraffen (vrijheidsstraf, geldboete en taakstraf) zijn ook bij de minderjarigen in 2010 veel minder vaak opgelegd dan in 2005. Het aantal jeugddetenties is meer dan gehalveerd van meer dan 5.000 in 2005 naar 2.000 in 2010. Het aantal taakstraffen nam met bijna 1.000 af.

Van de 3 hoofdstraffen wordt bij minderjarigen de taakstraf het meest toegepast. In 2010 legde de rechter ruim 7.000 taakstraffen op. In de periode 2005-2010 is het aandeel taakstraffen steeds toegenomen, terwijl het aandeel vrijheidsstraffen daalde. In 2010 is bijna driekwart van alle hoofdstraffen tegen minderjarigen een taakstraf en iets minder dan een kwart een vrijheidsstraf. Geldboetes worden weinig opgelegd: in 2010 in totaal 450 keer. Dit is 5% van alle opgelegde hoofdstraffen aan minderjarigen (zie figuur 6.12).

Figuur 6.12 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten: soort hoofdstraf in percentages van het totaal aantal opgelegde hoofdstraffen

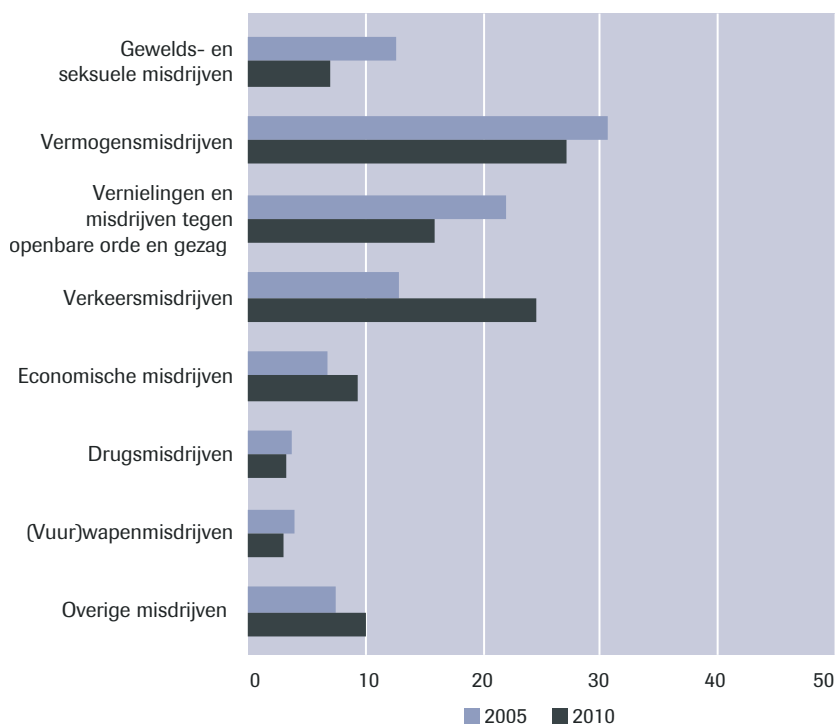
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.21 in bijlage 4.

Bron: CBS

Geldboete

De meeste (deels) onvoorwaardelijke geldboetes werden in 2010 opgelegd voor verkeers- en vermogensmisdrijven. Beider aandeel is ongeveer een kwart. Daarna volgen vernielingen met 16%. Vergeliken met 2005 is in 2010 de verdeling van geldboetes over de verschillende soorten misdrijven nogal veranderd. Maar daarbij moet aangetekend worden dat het aantal opgelegde geldboetes aan minderjarigen betrekkelijk laag is, waardoor schommelingen al gauw tot een dergelijke veranderde verdeling kunnen leiden (zie figuur 6.13).

Figuur 6.13 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar soort misdrijf

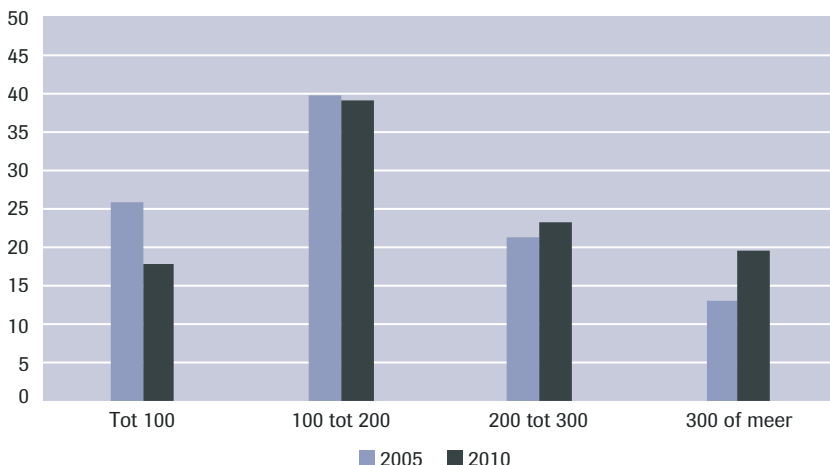

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.23 in bijlage 4.

Bron: CBS

De boetebedragen in strafzaken tegen minderjarigen liggen beduidend lager dan in strafzaken tegen alle verdachten. Een vijfde van de opgelegde boetebedragen lag in 2010 beneden € 100. Bijna 40% lag tussen € 100 en € 200 en ruim 40% daarboven. In 2005 waren de boetebedragen anders verdeeld. Toen lagen meer boetebedragen beneden € 150 en minder daarboven (zie figuur 6.14).

Figuur 6.14 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel in euro's

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.24 in bijlage 4.

Bron: CBS

Taakstraf

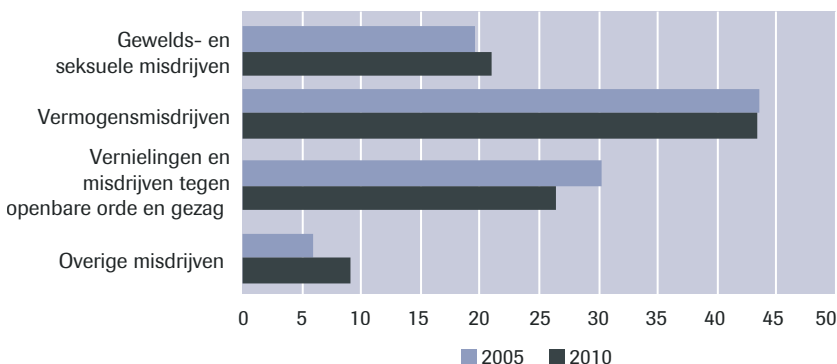
De taakstraf is de straf die de rechter het vaakst aan minderjarigen oplegt. In 2010 was 87% van de taakstraffen opgelegd aan minderjarigen (deels) onvoorwaardelijk en 13% geheel voorwaardelijk. In 2005 werd 4% geheel voorwaardelijk opgelegd. Het aandeel voorwaardelijke taakstraffen is bij de minderjarigen sterker gestegen dan dat bij alle verdachten.³

De taakstraf kan een werkstraf of een leerstraf zijn. Het totale aantal taakstraffen is in de periode 2005-2010 eerst gestegen tot bijna 9.500 in 2008. Deze stijging is geheel toe te schrijven aan de stijging van het aantal werkstraffen. Het aantal leerstraffen nam in deze periode juist af (zie tabel 6.21 in bijlage 4). In 2010 is het aantal taakstraffen weer gedaald tot 7.000.

In 2010 werd 43% van alle taakstraffen opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Het aandeel taakstraffen voor vernielingen lag op ongeveer een kwart. Een vijfde van de taakstraffen werd opgelegd voor gewelds- en seksuele misdrijven. Vergeleken met 2005 is het aandeel taakstraffen voor vernielingen iets gedaald (zie figuur 6.15).

³ Zie noot 1.

Figuur 6.15 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten: percentage taakstraffen naar soort misdrijf

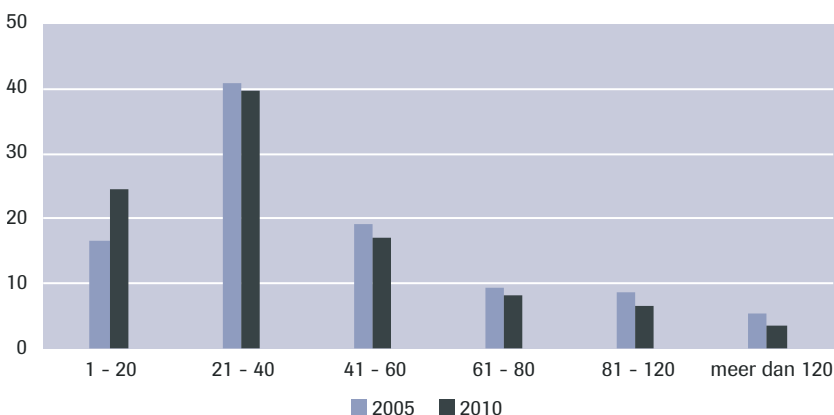

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.25 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle in 2010 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen heeft 40% een duur van 21 tot en met 40 uur, een kwart duurt korter dan 21 uur en 17% heeft een duur tussen 41 en 60 uur. Het aandeel langdurige taakstraffen (langer dan 120 uur) ligt op 4%. Sinds 2005 neemt het aandeel van de taakstraffen met een korte duur (tot en met 20 uur) iets toe en daalt het aandeel van die met een langere duur (zie figuur 6.16).⁴

Figuur 6.16 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken met minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel in uren

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.26 in bijlage 4.

Bron: OBDJ

⁴ Zie noot 1.

Vrijheidsstraf

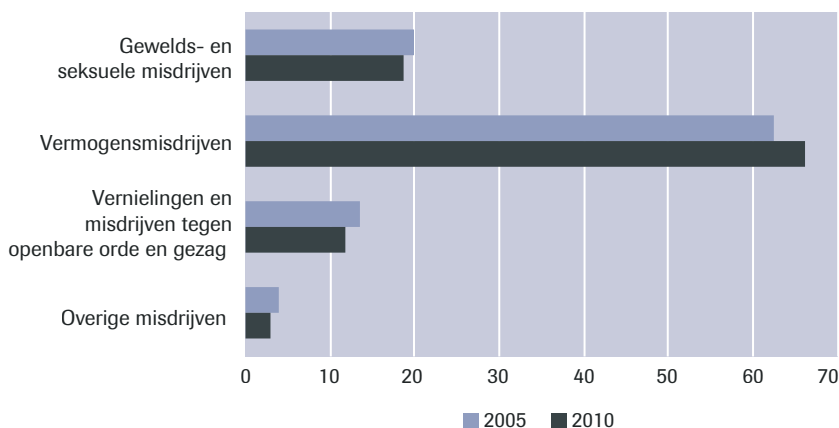
Een vrijheidsstraf bij jeugdigen kan een jeugddetentie of een gevangenisstraf zijn. In dat laatste geval is de minderjarige berecht volgens het volwassenenstrafrecht (zie hoofdstuk 2). Van de opgelegde jeugddetenties in 2010 is 58% (deels) onvoorwaardelijk; 42% is geheel voorwaardelijk. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties is in de periode 2005-2010 gedaald van 2.200 naar 1.200 (zie tabel 6.27 in bijlage 4).

In 2010 was 22% van het totale aantal opgelegde hoofdstraffen aan minderjarigen een jeugddetentie. Dit aandeel is vergeleken met 2005 sterk gedaald.

Toen was nog 38% van de hoofdstraffen een jeugddetentie. De daling is vooral het gevolg van het toegenomen aandeel van de taakstraffen.

Twee derde van alle onvoorwaardelijke jeugddetenties werd in 2010 opgelegd voor vermogensmisdriven, een vijfde voor gewelds- en seksuele misdriven en 12% voor vernielingen (zie figuur 6.17). Diefstal of inbraak met geweld wordt tot de vermogensdelicten gerekend. In 2010 werd 34% van de onvoorwaardelijke jeugddetenties opgelegd voor een diefstal of inbraak met geweld.

Figuur 6.17 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen naar soort misdrijf

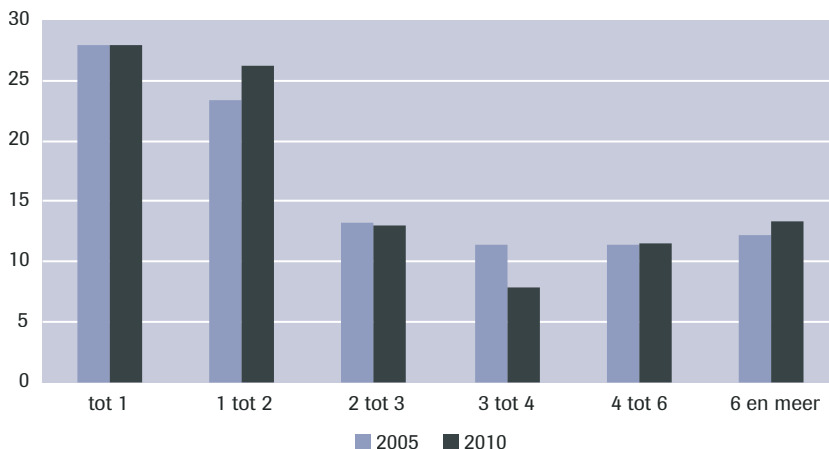

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2010 heeft ruim de helft van de opgelegde jeugddetenties een strafduur korter dan 2 maanden en 13% duurt 6 maanden of langer. In de strafduur is in vergelijking met 2005 weinig veranderd (zie figuur 6.18).

Figuur 6.18 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar duur van het onvoorwaardelijke deel in maanden

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.28 in bijlage 4.

Bron: CBS

Detentieduur en detentiejaar bij minderjarigen

Minderjarigen worden gestraft volgens het jeugdstrafrecht, dat rekening houdt met de jeugdige leeftijd van de verdachten in onder meer de zwaarte van de straffen. De jeugddetentie valt daarnaast niet onder de regelingen voor vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling. De detentieduur, het deel van de door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, dat daadwerkelijk moet worden uitgezeten, is bij de jeugddetentie gelijk aan de opgelegde strafduur.

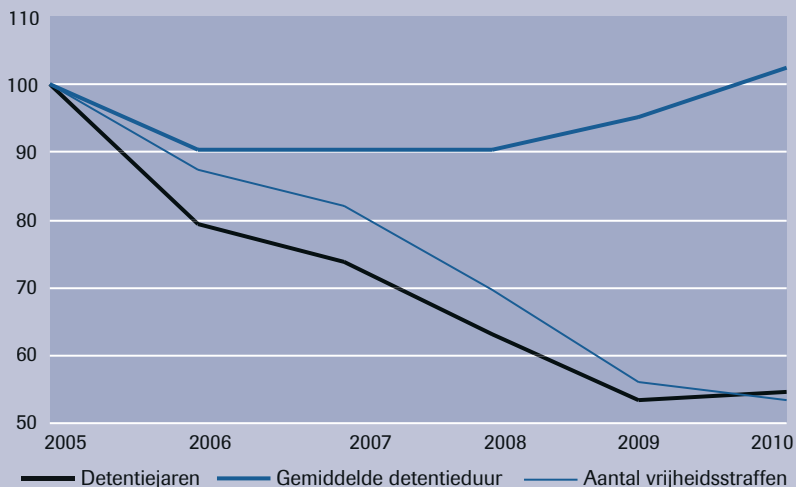
Net als bij alle verdachten samen is voor de minderjarigen het aantal detentiejaar per jaar uit te rekenen door alle strafduren bij elkaar op te tellen.

In de periode 2005-2010 is het aantal onvoorwaardelijke jeugddetenties flink gedaald. De gemiddelde detentieduur nam eerst iets af, maar is in 2009 en 2010 weer gestegen tot iets boven het niveau van 2005. Het aantal detentiejaar nam af van 508 tot 277 in 2010 (zie tabel 6.29 in bijlage 4).

De ontwikkeling in het aantal detentiejaar blijkt vooral te worden beïnvloed door het aantal opgelegde straffen en in mindere mate door de duur daarvan (zie figuur).

Figuur

Door de rechter afgedane strafzaken tegen minderjarigen: vrijheidsstraffen* naar aantal, gemiddelde detentieduur en detentiejaren, index 2005=100

* Het gaat om jeugddetenties. De cijfers zijn inclusief jeugddetenties opgelegd aan meerderjarige verdachten.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijkomende straffen en maatregel

Het aantal opgelegde bijkomende straffen aan minderjarigen is niet hoog en bedroeg in 2010 minder dan 200. Maatregelen werden veel vaker opgelegd: bijna 1.900 keer in 2010. In de meeste gevallen ging het hierbij om de maatregel 'betaling aan de staat'. De maatregel 'plaatsing in een inrichting voor jeugdigen' (de PIJ-maatregel) wordt sinds 2006 steeds minder vaak toegepast, in 2010 nog maar 100 keer (zie tabel 6.21 in bijlage 4). De gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM of MGJ) is een nieuwe jeugdmaatregel, die sinds 2008 aan jeugdigen kan worden opgelegd. De maatregel werd in totaal 163 maal onherroepelijk opgelegd.⁵

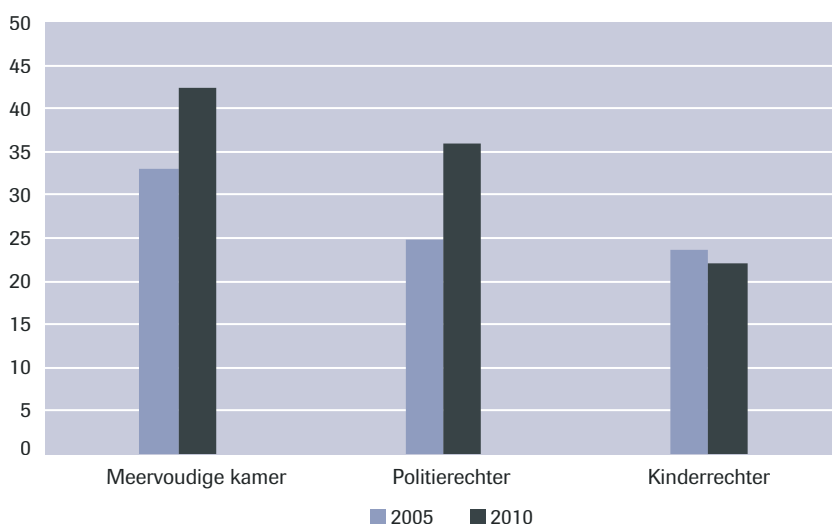
6.3 Doorlooptijden

De tijd vanaf het moment van inschrijving bij het parket van het OM tot aan de eindbeslissing van de rechter is de doorlooptijd van strafzaken die voor de rechter worden gebracht. Deze doorlooptijd is in de periode

⁵ Bron: OBJD (zie bijlage 3). Daar de gedragsbeïnvloedende maatregel niet in de CBS-rechtbankstrafzakenstatistiek is opgenomen wordt voor dit gegeven gebruikgemaakt van de OBJD.

2005-2010 toegenomen van 26 tot 35 weken. Wanneer wordt gekeken naar de afzonderlijke delictgroepen, dan scoren de verkeersmisdrijven en de economische misdrijven bovengemiddeld. Strafzaken die eindigen met een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging duren 7 weken langer dan die met een schuldigverklaring (zie tabel 6.31 in bijlage 4). De behandeling van strafzaken door de meervoudige kamer besloeg in 2010 gemiddeld 10 maanden, bij de politierechter was dat gemiddeld 8 maanden. Dit is respectievelijk 9 en 11 weken langer dan in 2005. Alleen bij de kinderrechter is sinds 2005 de gemiddelde doorlooptijd gedaald tot 22 weken in 2010 (zie figuur 6.19).

Figuur 6.19 Door de rechter in eerste aanleg afgedane strafzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort rechter, in weken

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.32 in bijlage 4.

Bron: CBS

6.4 Berechting in hoger beroep en in cassatie

Tegen de uitspraak van de rechter in eerste aanleg kan de verdachte of het OM hoger beroep instellen bij het gerechtshof. Het hof behandelt de strafzaak dan opnieuw. De Hoge Raad toetst of in een rechtszaak de geldende wet- en regelgeving op de juiste manier is toegepast. Deze rechter behandelt de zaak inhoudelijk niet opnieuw (zie hoofdstuk 2).

Tussen 2005 en 2008 nam het aantal beroepszaken dat de gerechtshoven afhandelden af,⁶ maar in 2009 en 2010 steeg het aantal weer licht. In dit laatste jaar werden ruim 37.800 beroepszaken afgehandeld.⁷ Het aantal door de Hoge Raad afgedane strafzaken nam tussen 2005 en 2008 eveneens af en steeg weer in 2009 en 2010. In 2010 deed de Hoge Raad ruim 3.400 cassatieberoepen af. Meestal volgt een niet-ontvankelijkverklaring, maar dit aandeel vertoont de laatste jaren een dalende trend. In 2010 werd 46% van de cassatieberoepen niet-ontvankelijk verklaard. Dit is voor het eerst in minder dan de helft van de zaken. In 33% van de zaken volgde verwerping van het cassatieberoep. Dit percentage is hoger dan dat van de jaren daarvoor. Het aantal zaken waarin de Hoge Raad de uitspraak van de lagere rechter vernietigde, nam de afgelopen jaren toe van 9% in 2005 naar 20% in 2010.⁸

Om de ontwikkeling van afgehandelde strafzaken door de verschillende gerechten in onderlinge samenhang te bekijken kunnen het best indexcijfers worden gebruikt.⁹ Hierdoor kunnen de CBS-gegevens over rechtbanken en de cijfers over de uitspraken van de Hoge Raad worden vergeleken met productiecijfers van de Raad voor de rechtspraak over de gerechtshoven. Daarbij moet nog wel rekening worden gehouden met de soms langdurige periodes tussen de behandeling van strafzaken in eerste aanleg, in hoger beroep en in cassatie.

Voor de 3 instanties is de trend tot 2008 dalend. Bij de gerechtshoven en de Hoge Raad stijgt het aantal afgedane zaken daarna weer, terwijl het aantal afgedane zaken bij de rechtbanken blijft dalen (zie figuur 6.20).

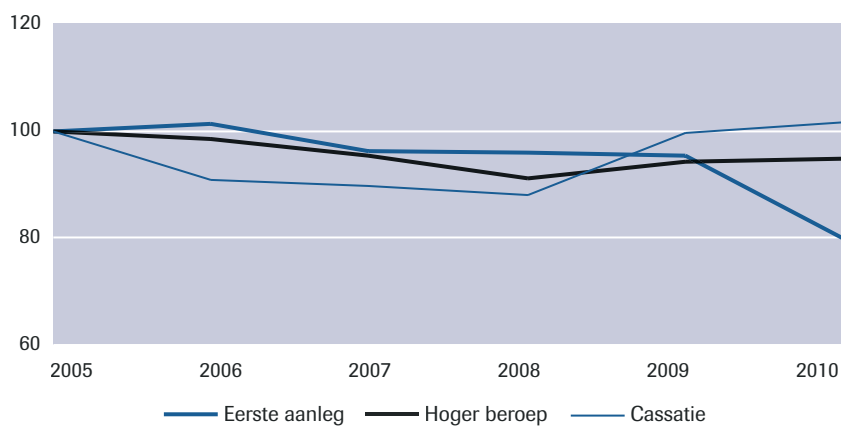
6 Deze afname kan mede een gevolg zijn van de invoering van het verlofstelsel per 1 juli 2007 (art. 410a Sv). Deze regeling heeft als doel het indammen van zaken in hoger beroep. Bij veroordeling wegens overtredingen en lichte misdrijven, waarbij een geldboete is opgelegd van maximaal € 500, moet de veroordeelde bij het hof verlof vragen om in hoger beroep te mogen gaan. De reden om hoger beroep in te stellen moet meer omvatten dan alleen de straffoogte of slechts het verkrijgen van een 'second opinion'.

7 Bron: jaarverslagen Raad voor de rechtspraak 2004 t/m 2010 (tabel 5: productie Rechtspraak). Eerdere cijfers zijn niet beschikbaar.

8 Bron: jaarverslagen Hoge Raad 2007 en 2009/2010, te raadplegen via www.rechtspraak.nl. Het gaat hier om afgedane zaken exclusief herzieningen.

9 De Raad voor de rechtspraak hanteert een andere methode dan het CBS om rechtszaken te tellen. Het CBS telt zaken op basis van einduitspraken. De Raad voor de rechtspraak presenteert aantallen producten, vanwege wettelijke verplichtingen en aansluiting bij politieke verantwoording. Deze producten zijn alle onderdelen van een zaak die apart financiering vereisen. Elke zaak (in de zin van het CBS) kent minimaal 1 product (in de zin van de Raad), zoals verzoeken tot raadkamerzitting, tussenvonnissen en het uitwerken van het vonnis ten behoeve van hoger beroep. De aantallen producten zijn daarom niet vergelijkbaar met de einduitspraken. Omwille van de leesbaarheid wordt in deze paragraaf gesproken over 'zaken', ook waar 'producten' worden bedoeld.

Figuur 6.20 Door de rechter afgedane strafzaken in eerste aanleg, in hoger beroep en in cassatie, index 2005=100

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.2 in bijlage 4, de jaarverslagen van de Raad voor de rechtspraak en de jaarverslagen van de Hoge Raad.

Bron: CBS, Raad voor de rechtspraak, Hoge Raad

7 Tenuitvoerlegging van sancties

S.N. Kalidien en A.M.G. Zuiderwijk-van Eijk

- De totale instroom van het aantal gedetineerden in het gevangeniswezen is van 2005 tot 2010 gedaald van 44.600 tot 39.300 gedetineerden.
- Op 30 september 2010 telde Nederland 11.700 strafrechtelijk gedetineerden, tegen 15.200 in 2005.
- In 2010 is de instroom van het aantal tbs-gestelden met bevel tot verpleging gedaald tot 90; in 2005 was dit aantal nog 210.
- De totale instroom van het aantal minderjarigen in een JJI is in 2010 gedaald tot 2.300 tegen 3.200 in 2005. Deze daling is het gevolg van de scheiding tussen minderjarigen met een civielrechtelijke titel en een strafrechtelijke titel.
- Het totale aantal afgesloten taakstraffen bij meerderjarigen dat ten uitvoer werd gelegd door de reclassering daalt vanaf 2007, na een stijging tussen 2005 en 2006. In 2010 ging het om 34.300 taakstraffen tegenover 36.400 in 2005. Ongeveer 86% van de taakstraffen slaagt.
- In 2010 bedroeg het aantal gestarte taakstraffen bij de RvdK 18.700. Sinds 2008 daalt het aantal gestarte taakstraffen bij de RvdK, na een jarenlange stijging. Bij de minderjarigen is het slagingspercentage van de taakstraffen 84%.
- In 2010 kwamen 18.000 minderjarigen in aanmerking voor een Halt-afdoening tegen 22.200 in 2005. Ongeveer 90% resulteerde in een geslaagde afdoening in 2010.
- Tussen 2005 en 2010 registreerde het CJIB minder geldsomtransacties; met name tussen 2009 en 2010 heeft een sterke afname plaatsgevonden. In 2010 is het totale geïncasseerde bedrag aan geldsomtransacties ongeveer 66 miljoen euro.
- In 2010 is het aantal binnengekomen geldboetes bij het CJIB naar aanleiding van een misdrijf gedaald tot 34.700 geldboetes tegenover 48.100 geldboetes in 2005. Het gemiddelde boetebedrag bedraagt € 600 in 2010; in 2005 bedroeg dit bedrag € 800.
- Het aantal ter executie aangeboden ontnemingsmaatregelen aan het CJIB steeg nog van 2005 tot 2006, vanaf 2007 daalde dit aantal tot 1.200 in 2010, tegenover 1.800 in 2006. Het gemiddeld te vorderen bedrag bedroeg rond de € 13.700 in 2010 ten opzichte van € 9.100 in 2005.
- Het aantal ter executie aangeboden schadevergoedingsmaatregelen aan het CJIB daalt van 2005 tot 2010 van 13.700 naar 11.100. Het gemiddelde initiële vorderingsbedrag lag van 2005 tot 2009 tussen de € 1.400 en € 1.700. In 2010 is dit bedrag gestegen tot € 1.900.

In het voorgaande hoofdstuk hebben we gezien welke sancties zijn opgelegd. Dit hoofdstuk gaat over de tenuitvoerlegging van sancties. Centraal staan in dit hoofdstuk de vragen: welke sancties zijn ten uitvoer gelegd, door wie en op welke wijze zijn ze ten uitvoer gelegd? De sancties zijn onderverdeeld in drie groepen, te weten intramurale sancties en extra-

murale sancties en financiële sancties. Intramurale sancties worden binnen de muren ten uitvoer gelegd, terwijl extramurale sancties sancties zijn die niet in een inrichting ten uitvoer worden gelegd, maar daarbuiten. Hieronder valt onder andere de taakstraf. Bij de financiële sancties gaat het om de tenuitvoerlegging van sancties waarbij een geldsom is opgelegd. Paragraaf 7.1 beschrijft de tenuitvoerlegging van de intramurale sancties apart voor meerderjarigen en minderjarigen. Paragraaf 7.2 behandelt vervolgens de extramurale sancties, eveneens apart voor meerder- en minderjarigen. Paragraaf 7.3 gaat in op de tenuitvoerlegging van de financiële sancties aan meerder- en minderjarigen samen.

7.1 De tenuitvoerlegging van de intramurale sancties

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de intramurale sancties (zie hoofdstuk 2). Hieronder gaan we in op de sancties die ten uitvoer worden gelegd in het gevangeniswezen (7.1.1), de forensisch psychiatrische centra (7.1.2) en de justitiële jeugdinrichtingen (7.1.3).

7.1.1 Tenuitvoerlegging van sancties in het gevangeniswezen

De sector Gevangeniswezen van DJI is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van onder andere gevangenisstraffen, hechtenissen en ISD-maatregelen.¹ Deze sancties worden doorgaans opgelegd aan meerderjarigen en worden over het algemeen uitgezeten in penitentiaire inrichtingen (PI's). Ook de tenuitvoerlegging van de voorlopige hechtenis valt onder deze sector, hoewel dit strikt genomen geen sanctie is. Omdat de tenuitvoerlegging van elektronische detentie en de penitentiaire programma's ook onder de sector Gevangeniswezen van DJI valt, komen deze onderdelen eveneens in deze paragraaf aan bod.

In het gevangeniswezen stromen drie categorieën personen in: voorlopig gehechten,² zelfmelders en arrestanten. Voorlopig gehechten zijn verdachten van (ernstige) misdrijven die door de politie zijn gearresteerd en aan de officier van justitie (OvJ) zijn voorgeleid. De rechter-commissaris kan op vordering van de OvJ beslissen tot voorlopige hechtenis als het gaat om misdrijven met een strafdreiging van 4 jaar of meer of als er sprake is van vluchtgevaar, of gevaar voor de samenleving of de verdachte zelf.³ Zelf-

1 ISD staat voor inrichting voor stelselmatige daders (zie hoofdstuk 2).

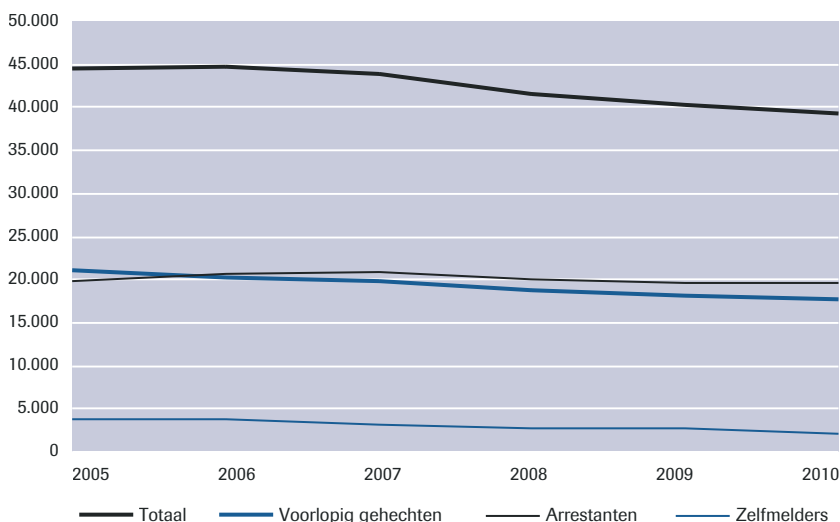
2 Personen die op het politiebureau zijn ingesloten (inverzekeringstelling) vallen niet onder de categorie voorlopig gehechten.

3 Voorlopig gehechten die instromen in het gevangeniswezen kunnen al vóór de zitting ontslagen worden uit voorlopige hechtenis en/of veroordeeld worden tot een straf gelijk aan dan wel korter dan het voorarrest, of uiteindelijk door de rechter niet schuldig worden verklaard. Ook is het mogelijk dat de rechter uiteindelijk een andere straf oplegt dan een gevangenisstraf. Dit deel van de voorlopig gehechten krijgt

melders zijn veroordeelden die een gevangenisstraf of hechtenis opgelegd hebben gekregen en vervolgens zijn opgeroepen om zich te melden bij een PI en dat ook doen. Arrestanten zijn in de meerderheid personen tegen wie nog een (deels) te executeren (vervangende) vrijheidsstraf uitstaat en die niet in aanmerking komen voor de zelfmeldprocedure.

In 2005 zijn in totaal 44.600 personen in het gevangeniswezen ingestroomd.⁴ In 2010 is dit aantal gedaald tot 39.300 personen. Het aantal voorlopig gehechten dat instroomt in het gevangeniswezen daalt van 2005 tot 2010. Ging het in 2005 nog om 21.000 personen, in 2010 is dit aantal gedaald tot 17.700. Het totaal aantal arrestanten dat instroomde van 2005 tot 2010 schommelt rond de 20.000. Het aantal personen dat in de periode 2005-2010 instroomde als zelfmelder, daalt van 3.700 naar 2.000 (zie figuur 7.1).

Figuur 7.1 Instroom in het gevangeniswezen naar categorie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.1 in bijlage 4.

Bron: DJI

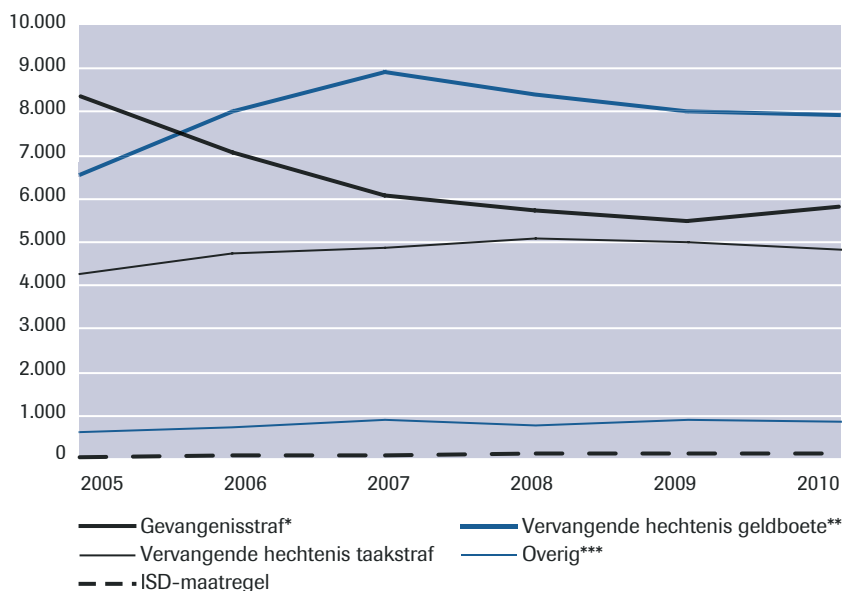
Wordt de groep arrestanten nader bekeken, dan valt op te merken dat er van 2005 tot 2010 sprake is van een piek in 2007 voor het aantal arrestanten dat instroomde in een PI vanwege een niet-betaalde boete. In 2010 stroomden 7.900 arrestanten in in een PI vanwege een niet-betaalde boete opzichte van 8.900 in 2007. Het aantal arrestanten dat instroomde in een PI als gevolg van een taakstraf die (deels) was mislukt bedroeg

niet de status van veroordeelde bij DJI. Mede daarom zijn tenuitvoerleggingcijfers niet zonder meer aan straffoetmetingcijfers te relateren.

4 Iemand kan meerdere keren in een jaar instromen.

in 2010 4.800 ten opzichte van 4.200 in 2005. Het aantal arrestanten dat instroomde vanwege een gevangenisstraf of hechtenisstraf daalde van 2005 tot 2009 van 8.300 naar 5.500, om vervolgens te stijgen in 2010 tot 5.800 (zie figuur 7.2).

Figuur 7.2 Instroom arrestanten naar aard

* Incl. hechtenis.

** Incl. gijzelingen, niet-betaalde verkeersboetes (Wet Mulder), niet-betaalde schadevergoedingsmaatregelen (Wet Terwee) en ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

*** Incl. tbs-passanten, jeugddetentie, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van de WOTS, overig en onbekend.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.2 in bijlage 4.

Bron: DJI

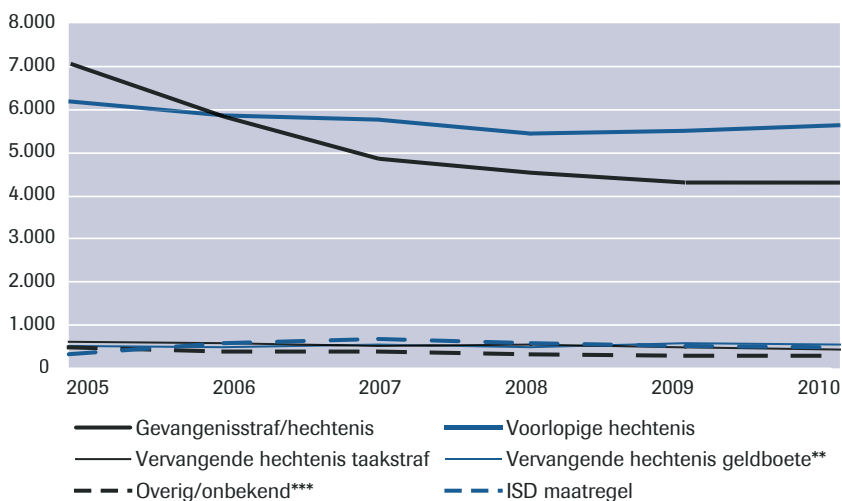
Het aantal zelfmelders daalt van 2005 tot 2009 sterk van 1.430 tot 670 (zie tabel 7.2 in bijlage 4). Deze daling wordt veroorzaakt door een vermindering van het aantal opgelegde vrijheidsstraffen, maar is ook het gevolg van aanscherpingen in de regels met betrekking tot het zelfmeldbeleid, zoals het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) dat uitvoert in opdracht van het Openbaar Ministerie (OM). De stijging in 2010 (1.090 zelfmelders) is het gevolg van de stopzetting van de elektronische detentie (ED) halverwege dat jaar. Het deel van de zelfmelders dat voorheen nog in aanmerking kwam voor ED, heeft nu alleen nog maar de mogelijkheid zich te melden voor insluiting in een beperkt beveiligde inrichting (BBI) (Gevangeniswezen in Getal, 2011). Ook bij de ED'ers is er in de periode van 2006 tot 2010 een sterke daling te zien van de personen met een lopende gevangenisstraf (zie tabel 7.2 in bijlage 4).

De gemiddelde gerealiseerde capaciteit bestemd voor strafrechtelijk gedetineerden is in de periode van 2005 tot 2010 gedaald van 15.600 tot 12.700 plaatsen per ultimo december (zie tabel 7.3 in bijlage 4). Wordt gekeken naar het aantal bezette plaatsen naar bestemming, dan is op te merken dat het aantal ingezette plaatsen met een Huis van Bewaring (HvB) flink daalt van 2005 tot 2010 van 11.000 naar 5.800 plaatsen (zie tabel 7.4 in bijlage 4). Deze daling is het gevolg van een wetswijziging in 2006 die inhoudt dat gedetineerden op basis van een vonnis in eerste aanleg kunnen worden doorgeplaatst naar een gevangenisregime met als doel de mogelijkheden tot re-integratie te vergroten. Tot 2006 bleven gedetineerden tot aan de onherroepelijke veroordeling in een HvB. Een tweede reden voor deze daling is dat arrestanten die zijn aangehouden voor één of meer openstaande vonnissen (dit kunnen vrijheidsstraffen zijn, maar ook vervangende straffen voor niet-betaalde boetes) en voorheen in een HvB verbleven, na 2006 in toenemende mate rechtstreeks in een gevangenis worden geplaatst. Daarnaast kent het gevangeniswezen sinds 2009 naast de HvB's en de (beperkt) gesloten PI's ook de Penitentiaire Psychiatrische Centra (PPC's). Deze centra zijn bedoeld voor gedetineerden die intensieve zorg behoeven. Voorheen bleven gedetineerden met deze zorg in HvB's en PI's, die beschikten over zorgafdelingen. In de PPC's verblijven zowel mensen in voorlopige hechtenis als veroordeelden (Gevangeniswezen in Getal, 2011). In 2010 was de capaciteit van het aantal PPC's 700 plaatsen (zie tabel 7.4 in bijlage 4).

Op 30 september 2010 telde het gevangeniswezen 11.700 gedetineerde personen. In 2005 ging het nog om 15.200 personen. Twee derde van de gedetineerden was in 2010 tussen de 20 en 40 jaar oud en 6% was vrouw. Deze percentages zijn de afgelopen jaren nagenoeg stabiel gebleven (zie tabel 7.5 in bijlage 4).

Wanneer in meer detail wordt gekeken naar de populatie in het gevangeniswezen, blijkt dat het aantal voorlopig gehechten licht in omvang is afgenomen, van circa 6.200 in 2005 tot 5.600 in 2010. Daarmee is dit nog wel de grootste categorie in het gevangeniswezen de laatste paar jaar. Ook het aantal personen met een gevangenisstraf daalde. Ging het in 2005 nog om 6.900 personen met een gevangenisstraf, in 2010 is dit gedaald tot bijna 4.200 personen. Het aantal personen met een ISD-maatregel⁵ steeg eerst van 2005 tot 2007 van 300 tot circa 700, na 2007 daalde dit aantal tot 500 personen in 2010. Het aantal gedetineerden met een vervangende hechtenis als gevolg van een mislukte taakstraf vertoont van 2005 tot 2010 een dalende trend: zo waren er nog 600 vervangende hechtenissen in 2005, in 2010 is dit aantal gedaald tot 400. Het aantal gedetineerden vanwege het niet betalen van een geldboete schommelt de laatste paar jaar rond de 500 (zie figuur 7.3).

5 De ISD-maatregel is sinds 2004 ingevoerd en vervangt de SOV-maatregel. De ISD-maatregel kent een bredere doelgroep dan de SOV-maatregel (zie hoofdstuk 2).

Figuur 7.3 Populatie gevangeniswezen naar verblijfstitel*

* Peilmoment 30 september.

** Incl. gijzelingen, niet-betaalde verkeersboetes (Wet Mulder), niet-betaalde schadevergoedingsmaatregelen (Wet Terwee) en ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

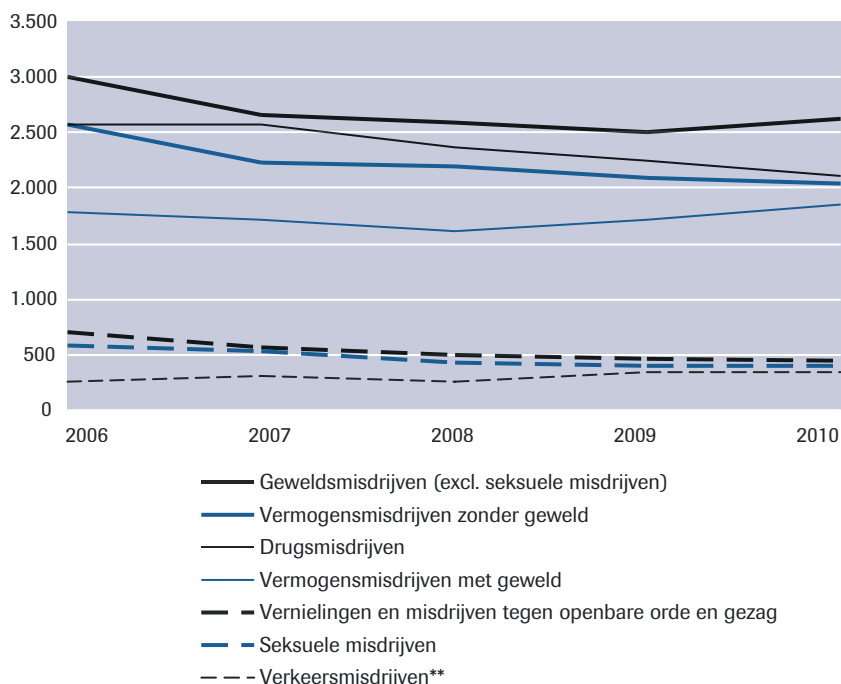
*** Incl. tbs-passanten, plaatsing in een psychiatrische inrichting, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van de WOTS, overig en onbekend.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.5 in bijlage 4.

Bron: DJI

Ongeveer één op de vijf gedetineerden is ingesloten in een gevangenis als gevolg van een geweldsmisdrijf (zonder een seksuele component). Na een dalende trend van 2006 tot 2009 van 3.000 naar 2.500, stijgt het aantal gedetineerden met een geweldsmisdrijf tot 2.600 in 2010. Het aantal gedetineerden dat zit vanwege een vermogensmisdrijf (zonder geweld) daalt van 2006 tot 2010 van 2.600 tot 2.000 gedetineerden. De ontwikkeling van gedetineerden die zitten als gevolg van een vermogensmisdrijf met geweld laat eerst een daling zien van 2006 tot 2008 van 1.800 tot 1.600, en stijgt vervolgens tot 1.900 gedetineerden in 2010. Het aantal gedetineerden dat zit voor een vernieling en openbare orde misdrijf daalt van 2006 tot 2010 van 700 tot 400 gedetineerden. Het aantal gedetineerden met een seksueel misdrijf op hun naam daalt van 2006 tot 2010 van 600 tot 400. Het laatste jaar vlakt deze daling echter af. Ook het aantal gedetineerden dat zit voor een drugsmisdrijf daalt, maar deze daling begint pas vanaf 2007, van 2.600 tot 2.100 in 2010. Het aantal gedetineerden met een verkeersmisdrijf schommelt tussen 2006 tot 2010 rond de 300 (zie figuur 7.4).

Het aantal gedetineerden dat in een PI zit met een strafduur korter dan een jaar daalt van 2005 tot 2010 van 3.800 tot 2.400 gedetineerden (peilmoment 30 september). Het aantal gedetineerden met een strafduur van

Figuur 7.4 Populatie gevangeniswezen naar soort misdrijf*

* Peilmoment 30 september. Het jaar 2005 ontbreekt omdat in dit jaar veel delictcodes onbekend waren.

** Verkeersmisdrijven inclusief Wet Mulder-zaken.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.5 in bijlage 4.

Bron: DJI

1 tot 2 jaar daalde fors van 1.000 in 2005 tot 600 in 2009; in 2010 stijgt dit aantal vervolgens weer licht tot 700 gedetineerden. Deze ontwikkeling is ook terug te zien voor gedetineerden met een strafduur van 2 tot 4 jaar. Het aantal gedetineerden met een strafduur van 4 tot 12 jaar daalt gedurende de hele periode van 2005 tot 2010. De ontwikkeling van gedetineerden met een strafduur langer dan 12 jaar fluctueert van 2005 tot 2010 rond de 300 gedetineerden (zie tabel 7.5 in bijlage 4).

Het aantal gedetineerden dat uitstroomde uit een PI steeg eerst van 2005 tot 2006 van 46.000 tot 46.300, daarna is er sprake van een dalende trend tot 39.700 in 2010. Het merendeel van de personen dat uitstroomt uit een PI heeft een relatief korte detentie achter de rug. Zo stroomden in 2010 28.200 personen uit een PI met een detentieduur korter dan 3 maanden (zie tabel 7.6 in bijlage 4).

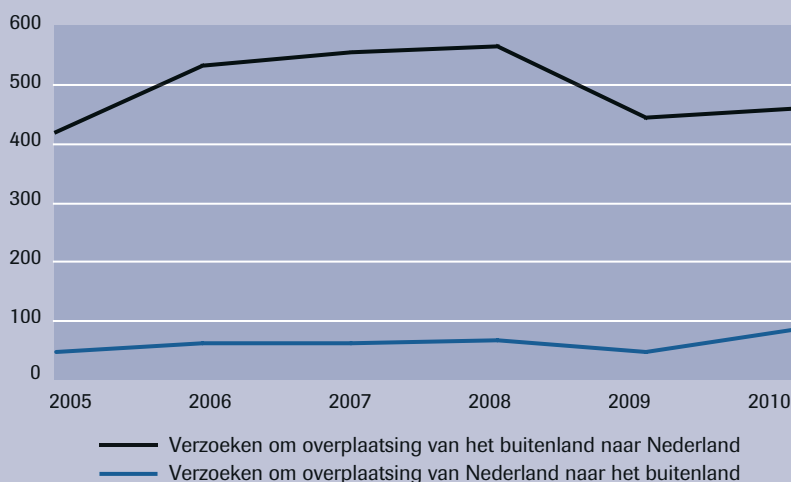
Het totale aantal gedetineerden dat zich heeft onttrokken aan detentie is van 2005 tot 2010 teruggelopen van 1.000 naar 700. Het gaat hierbij voornamelijk om niet terugkeren van verlof. Doorgaans worden gedetineerden

weer aangehouden nadat zij zich hebben onttrokken aan hun detentie. Het aantal aanhoudingen vertoont een dalende trend van 2005 (900 aanhoudingen) tot 2008 (700 aanhoudingen), in 2009 volgt een stijging tot 800 aanhoudingen en in 2010 daalt het aantal aanhoudingen weer tot 700. Ook komt het voor dat een veroordeelde zich van het leven berooft. Van 2005 tot 2009 daalde het aantal suïcides van 20 naar 10, maar in 2010 is dit aantal weer opgelopen tot 20 (zie tabel 7.7 in bijlage 4).

Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (WOTS)

In het buitenland gevonniste Nederlandse gedetineerden kunnen hun gevangenisstraf ook in Nederland uitzitten. Dit kan alleen als Nederland met het betreffende land een verdrag heeft gesloten. De hierop van toepassing zijnde verdragen zijn geïmplementeerd in de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (WOTS). De gedachte achter deze wet is dat het zowel uit een oogpunt van resocialisatie als op humanitaire gronden de voorkeur verdient om gedetineerden een vrijheidssanctie in het eigen land te laten ondergaan. Het aantal gedetineerden dat in het kader van de WOTS een verzoek doet om vanuit het buitenland naar Nederland te worden overgebracht, is aanzienlijk groter dan omgekeerd. In 2010 waren er 460 verzoeken om overplaatsing van het buitenland naar Nederland (zie onderstaande figuur). Deze verzoeken kwamen vooral uit Duitsland en Spanje, gevolgd door België en Groot-Brittannië. Omgekeerd ging het om 85 verzoeken, hoofdzakelijk van Duitsland en Turkije (zie tabel 7.9 in bijlage 4).

Figuur Verzoeken om overplaatsing in het kader van de WOTS

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.8 in bijlage 4.

Bron: Directie Juridische & Operationele Aangelegenheden (Ministerie van Justitie)

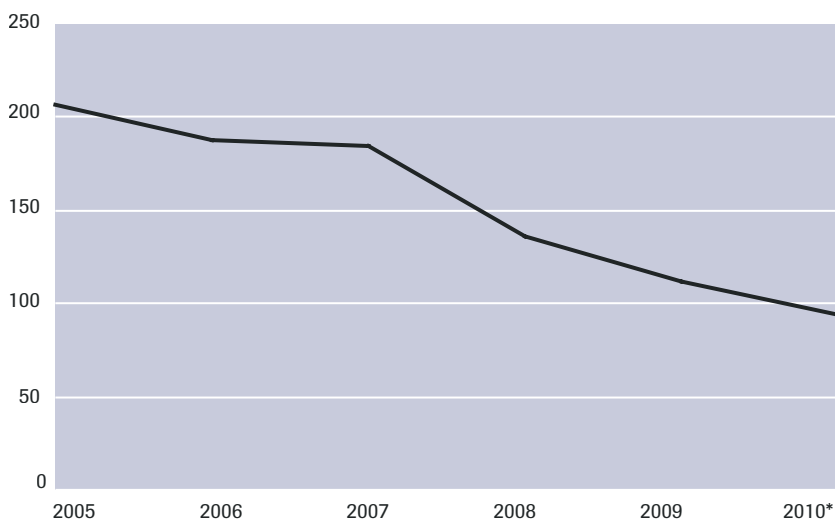
7.1.2 Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel

Een rechter kan tbs opleggen aan een verdachte van een misdrijf waarop een straf van minimaal 4 jaar staat en van wie is aangetoond dat hij of zij (deels) ontoerekeningsvatbaar is. Vaak is er dan sprake van een persoonlijkheidsstoornis en/of ernstige psychische ziekte. Doorgaans wordt de tbs-maatregel opgelegd aan meerderjarigen. De directie Forensische Zorg van DJI voert deze maatregel uit (zie hoofdstuk 2).

Er bestaan twee vormen van tbs, namelijk tbs met voorwaarden en tbs met bevel tot verpleging (zie hoofdstuk 2). In deze paragraaf wordt primair ingegaan op tbs met bevel tot verpleging.

Van 2005 tot 2010 daalt het aantal opleggingen tbs met bevel tot verpleging van 210 tot 90 (zie figuur 7.5).

Figuur 7.5 Opleggingen tbs met bevel tot verpleging

* Voorlopig cijfer.

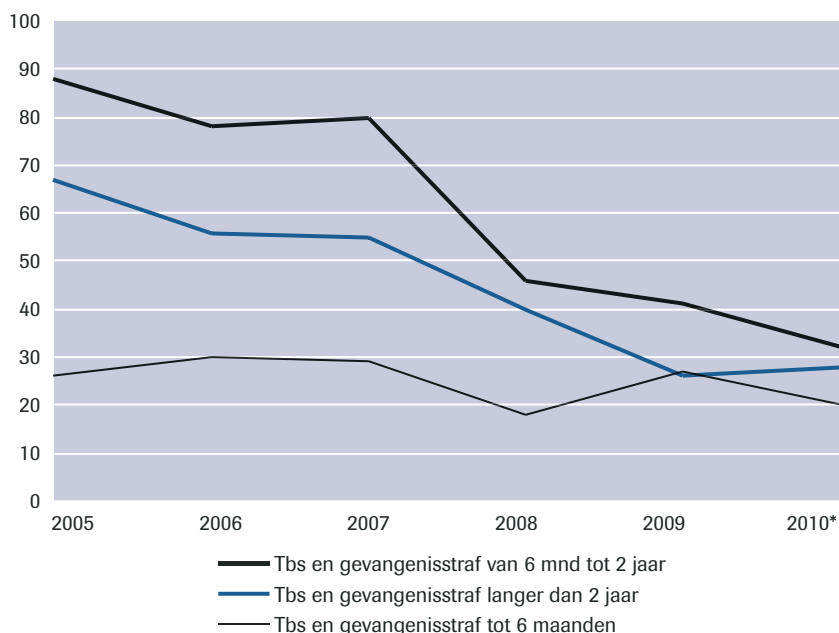
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.10 in bijlage 4.

Bron: DJI

Tbs kan ook worden opgelegd in combinatie met een gevangenisstraf. De tbs gaat dan in nadat de veroordeelde de gevangenisstraf heeft uitgezeten. Pas nadat de gevangenisstraf is uitgezeten vindt overplaatsing naar een forensisch psychiatrisch centrum (FPC) plaats (Tbs in getal, 2011). Het aantal opleggingen tbs met bevel tot verpleging met een gevangenisstraf korter dan 6 maanden schommelt tussen 2005 tot 2010 tussen de 20 en 30. De groep met een gevangenisstraf van 6 maanden tot 2 jaar vertoont een dalende trend van 2005 tot 2010. Zo ging het in 2005 nog om 90 tbs-gestelden, in 2010 is dit aantal gedaald tot 30. De trend bij de tbs-gestelden met

een gevangenisstraf van 2 jaar of meer is ook dalend: van 70 tbs-gestelden in 2005 tot circa 25 tbs-gestelden in 2009. Daarna volgt een lichte stijging in 2010 tot bijna 30 tbs-gestelden (zie figuur 7.6).

Figuur 7.6 Opleggingen tbs met bevel tot verpleging in combinatie met een gevangenisstraf

* Voorlopig cijfer.

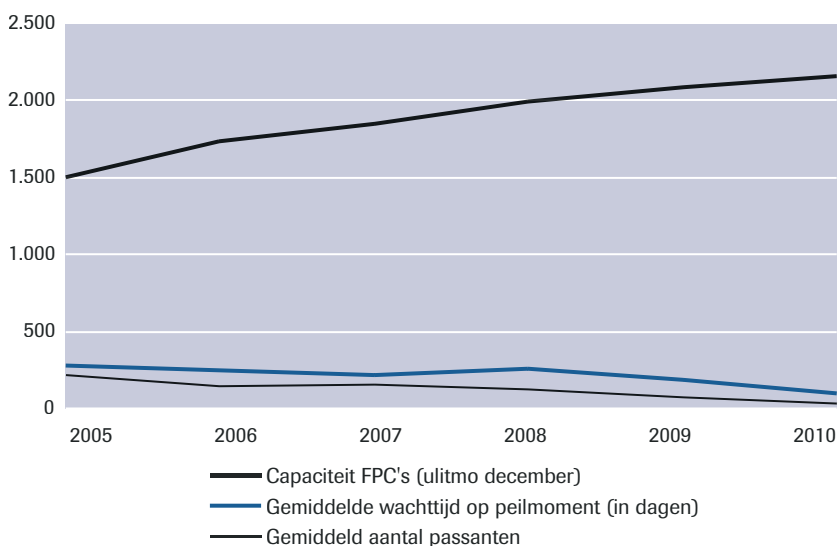
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.11 in bijlage 4.

Bron: DJI

De capaciteit van de FPC's is in de verslagperiode gestegen. De gemiddelde gerealiseerde capaciteit (ultimo december) was in 2005 nog 1.500 plaatsen; in 2010 is de capaciteit opgelopen tot 2.200 plaatsen. Doordat de capaciteit van de FPC's is toegenomen en doordat het aantal opleggingen van tbs met bevel tot verpleging is afgenomen, is het aantal tbs-passanten⁶ ook afgenomen de laatste paar jaar (Tbs in getal, 2011). Tbs-gestelden kunnen hierdoor sneller worden geplaatst in een FPC in plaats van te wachten in een PI. Het gemiddelde aantal tbs-passanten daalde tussen 2005 en 2010 van 210 naar 30. De gemiddelde wachttijd voor tbs-passanten is in 2010 gedaald tot gemiddeld 100 dagen, terwijl het in 2005 nog ging om 280 dagen (zie figuur 7.7).

6 Tbs-passanten zijn tbs-gestelden die wachten in een PI om te worden geplaatst in een FPC.

Figuur 7.7 Capaciteit FPC's, aantal tbs-passanten en wachttijd in dagen*

* Peilmoment ultimo jaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.10 en 7.12 in bijlage 4.

Bron: DJI

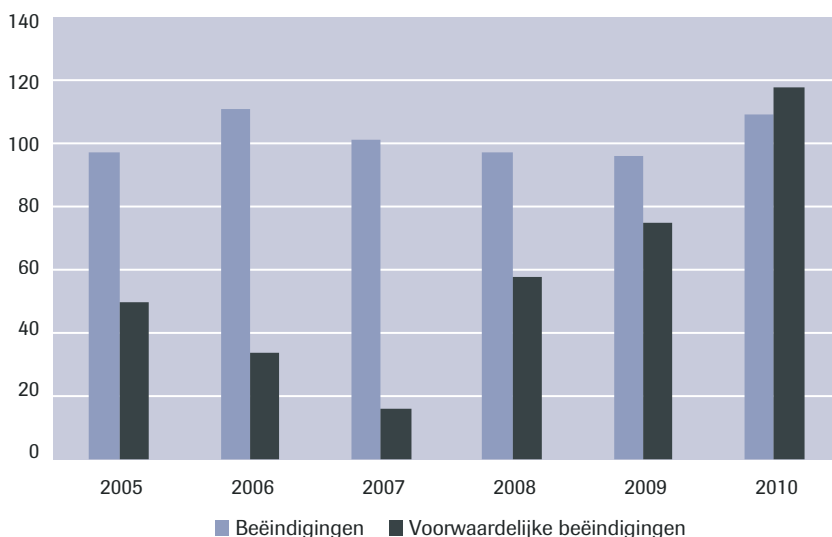
Het aantal tbs-gestelden dat in een FPC zat (per ultimo december) neemt van 2005 tot 2009 voortdurend toe van 1.490 tot 2.010, in 2010 daalt dit aantal licht tot 1.960 tbs-gestelden (zie tabel 7.10 in bijlage 4). In 2010 zijn 130 tbs-gestelden voor het eerst opgenomen in een FPC ten opzichte van 160 eerste opnames in 2005 (zie tabel 7.13 in bijlage 4). De gemiddelde leeftijd van de personen in een FPC schommelt van 2005 tot 2010 tussen 35 en 40 jaar. Rond de 6% tot 7% van de tbs-populatie is vrouw (zie tabel 7.14 in bijlage 4).

De verblijfsduur in een FPC wordt bepaald op basis van instroomcohorten. De meest recente verblijfsduur (intra-/transmuraal) op basis van instroomcohorten bedraagt 10,2 jaar (Tbs in getal, 2011).

Omdat de behandeling van de tbs erop is gericht om een terugkeer in de maatschappij mogelijk te maken is er het proefverlof. De tbs-gestelde woont dan met toestemming buiten een FPC (extramuraal). Wel moet hij zich houden aan de voorwaarden uit het proefverlofplan. Een proefverlof wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Indien nodig kan dit verlof direct worden ingetrokken. De reclassering begeleidt het proefverlof. Het aantal tbs-gestelden met proefverlof ligt rond de 100 in 2005 en 2006, vanaf 2007 daalt dit aantal tot 80 in 2009, om vervolgens weer te stijgen in 2010 tot 100 tbs-gestelden met proefverlof. De gemiddelde duur van de beëindigde proefverloven is echter toegenomen: gemiddeld 3 jaar in 2010 ten opzichte van 1,5 jaar in 2005 (zie tabel 7.10 in bijlage 4).

Om een meer geleidelijke overgang naar een einde van de tbs mogelijk te maken, is er naast het proefverlof de voorwaardelijke beëindiging (Tbs in getal, 2011). Ook het aantal voorwaardelijke beëindigingen stijgt, na een dalende trend van 2005 tot 2007. Van 2008 tot 2010 stijgt dit aantal van 60 naar 120 voorwaardelijke beëindigingen. Het aantal daadwerkelijke beëindigingen schommelt tussen de 100 en 110 gedurende de periode tussen 2005 en 2010 (zie figuur 7.8).

Figuur 7.8 Tbs-beëindigingen

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.10 in bijlage 4.

Bron: DJI

In 2010 was er 1 ontvluchting⁷ uit een FPC, net als in 2008. In de periode 2005 tot 2007 en in 2009 waren er geen ontvluchtingen. Het aantal onttrekkingen⁸ uit een FPC is van 2005 tot 2009 gedaald van 70 tot 20 onttrekkingen. In 2010 is het aantal onttrekkingen echter weer gestegen tot 40 (zie tabel 7.10 in bijlage 4).

7 Onder een ontvluchting wordt verstaan dat een justitiabele vanuit een beveiligd inrichtingsgebouw of van een beveiligd FPC-terrein weet te ontvluchten.

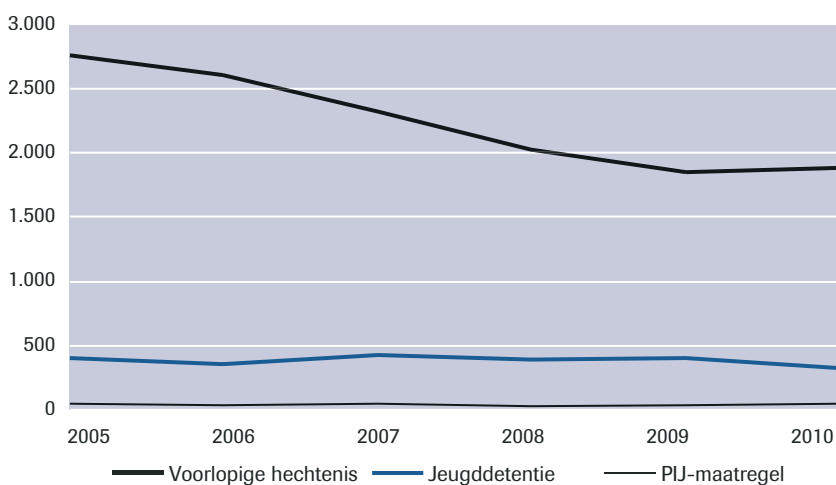
8 Onder een onttrekking wordt verstaan dat een justitiabele zich vanaf het inrichtingsterrein buiten de externe beveiligingsring of vanuit een (zeer) beperkt beveiligde FPC heeft onttrokken aan toezicht of zich tijdens toegestaan verblijf buiten een FPC heeft onttrokken (Tbs in getal, 2011).

7.1.3 Tenuitvoerlegging van sancties in de Justitiële Jeugdinrichtingen

De tenuitvoerlegging van de jeugddetentie en PIJ-maatregel valt onder de sector Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) van DJI. Deze sancties worden doorgaans opgelegd aan minderjarigen.⁹

Er stromen 3 categorieën strafrechtelijk geplaatste minderjarigen in in een JJI, namelijk voorlopig gehechten, minderjarigen met een PIJ-maatregel en minderjarigen met jeugddetentie.¹⁰ Net als bij veroordeelden in het gevangeniswezen zit een deel van de minderjarigen in het verlengde van de voorlopige hechtenis het restant van de opgelegde sanctie uit. Het aantal voorlopig gehechten dat instroomde is gedaald van 2.770 in 2005 tot 1.890 in 2010. Dit aantal is in 2010 wel licht gestegen ten opzichte van 2009. De instroom van het aantal minderjarigen in jeugddetentie schommelt van 2005 tot 2009 rond de 400. In 2010 is dit aantal tot 320 minderjarigen gedaald. Het aantal minderjarigen dat is ingesloten met een PIJ-maatregel schommelt van 2005 tot 2010 tussen de 50 en 30 (zie figuur 7.9).

Figuur 7.9 Instroom in de JJI naar verblijfstitel

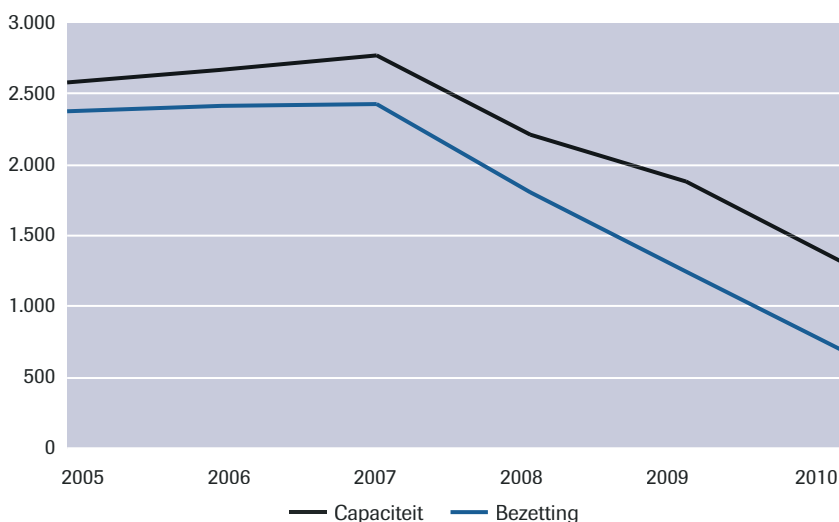
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.15 in bijlage 4.

Bron: DJI

- 9 Overigens kunnen volwassen veroordeelden in bepaalde gevallen ook een jeugddetentie opgelegd krijgen. Omgekeerd kunnen jeugdigen ook een sanctie opgelegd krijgen volgens het volwassenenstrafrecht.
- 10 De instroom 'jeugddetentie' betreft vooral zelfmelders voor een TUL/Omzetting en arrestanten. De 'reguliere' jeugddetenties worden ten uitvoer gelegd in aansluiting op de preventieve hechtenis binnen de JJI. Ook de 'reguliere' PIJ-maatregel wordt in de regel na een preventieve hechtenis opgelegd. De instroom van de PIJ-maatregel betreft deels de TUL en na een onttrekking.

De gemiddelde capaciteit van de JJI's stijgt van 2005 tot 2007 van 2.580 tot 2.770 plaatsen, daarna daalt dit aantal fors tot 1.320 plaatsen in 2010 (zie figuur 7.10). Deze daling is (deels) het gevolg van de wijziging van de Wet op de Jeugdzorg per 1 januari 2008, welke de scheiding tussen de plaatsing van minderjarigen met een strafrechtelijke titel en minderjarigen met civielrechtelijke titel inhoudt (zie hoofdstuk 2). Vanaf 2008 zijn delen van de JJI-capaciteit in fasen overgeheveld naar het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) (toen nog het programmaministerie Jeugd en Gezin). Deze afstoting van capaciteit heeft als gevolg dat ook de bezetting in de JJI fors is gedaald. Zo was de gemiddelde bezetting in 2005 nog 2.380; in 2010 is dit aantal gedaald tot gemiddeld 700 personen (zie figuur 7.10). Per januari 2010 is de scheiding tussen minderjarigen met een strafrechtelijke titel en een civielrechtelijke titel volledig gerealiseerd.¹¹

Figuur 7.10 Gemiddelde bezetting en capaciteit van de JJI*

* Peilmoment is ultimo september.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.16 in bijlage 4.

Bron: DJI

Er verblijven meer jongens in een JJI dan meisjes. Van 2005 tot 2010 is het aantal jongens zelfs gestegen. Slechts 4% van de minderjarigen was een meisje in 2010 ten opzichte van 25% in 2005. De daling van het aantal meisjes hangt samen met het feit dat er relatief veel meisjes met een civielrechtelijke titel in de JJI's verbleven en door de geleidelijke scheiding tussen civiel en straf meer en meer uit de JJI's zijn verdwenen. Bij

¹¹ Naast strafrechtelijken in een JJI verblijven er ook nog steeds alleenstaande minderjarige vreemdelingen in de JJI's. Minderjarigen met een civielrechtelijke titel verblijven niet meer in een JJI.

de gemiddelde leeftijd van justitiabelen in een JJI valt op dat deze ook is toegenomen: in 2005 was de helft van de justitiabelen tussen de 16 en 17 jaar, in 2010 is meer dan de helft (57%) 18 jaar of ouder. Ongeveer de helft van de minderjarigen zit in een JJI als gevolg van een PIJ-maatregel, hetgeen een verdubbeling is ten opzichte van 2005 (zie tabel 7.16 in bijlage 4). Het aantal jeugdigen met een lopende PIJ-maatregel in een JJI is echter gedaald van 2005 tot 2010 van 610 naar 350 minderjarigen (zie tabel 7.17 in bijlage 4).

Het aantal minderjarigen dat uitstroomde uit een JJI daalde van 2005 tot 2010. Zo stroomden er in 2005 nog 3.200 minderjarigen uit een JJI; in 2010 waren dit er 2.300 (zie tabel 7.15 in bijlage 4). Het aantal minderjarigen dat uitstroomde na een PIJ-maatregel, verbleef in 2010 gemiddeld ruim 3 jaar in een JJI. In 2005 was deze duur met 2,5 jaar iets korter. De gemiddelde verblijfsduur van minderjarigen met een jeugddetentie is eveneens gedaald van 2005 tot 2010, namelijk van 100 dagen tot 80 dagen (zie tabel 7.16 in bijlage 4).

In 2010 waren er geen ontvluchtingen uit een JJI, terwijl dit er in 2005 nog 10 waren. Ook het aantal onttrekkingen is behoorlijk gedaald van 2005 tot 2010 van 580 tot 170¹² (zie tabel 7.16 in bijlage 4).

7.2 Extramurale sancties

Naast de sancties die intramuraal ten uitvoer worden gelegd, zijn er ook sancties die extramuraal ten uitvoer worden gelegd. In deze paragraaf komt de taakstraf voor meerderjarigen (paragraaf 7.2.1) en minderjarigen aan bod (paragraaf 7.2.2).¹³ Daarnaast wordt er aandacht besteed aan toezichten door de reclassering (paragraaf 7.2.3) en de tenuitvoerlegging van de Halt-afdoening (paragraaf 7.2.4).

7.2.1 Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen

De tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen valt onder verantwoordelijkheid van de reclassering. Ultimo 2010 was ongeveer 87% van de taakgestraften man en 44% in de leeftijd van 18-30 jaar. Deze aantallen zijn nagenoeg stabiel gebleven de afgelopen jaren (zie tabel 7.18 in bijlage 4). Het totale aantal afgesloten¹⁴ taakstraffen bij de reclassering neemt van 2005 tot 2006 nog toe, daarna daalt dit aantal van 39.300 taakstraffen tot 34.600 taakstraffen in 2010. Zowel het aantal afgesloten werkstraffen als

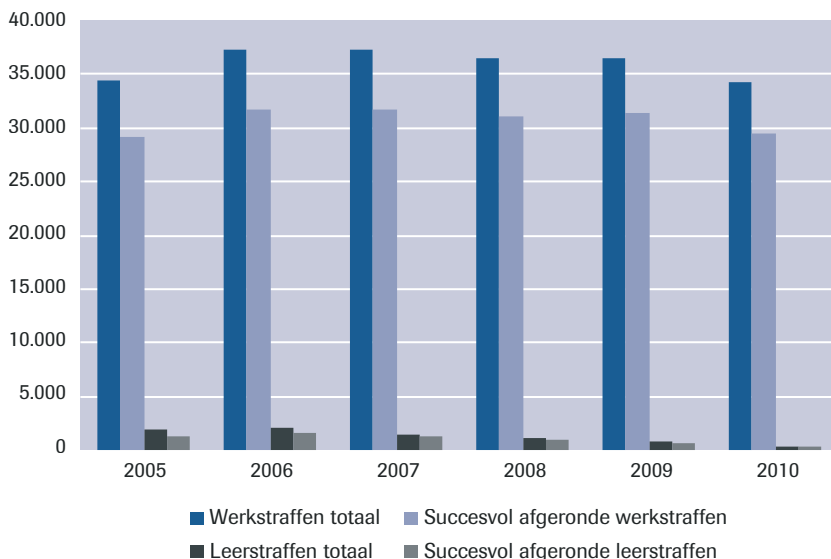
12 Bij een ontvluchting is een justiaabele ontvlucht uit een beveiligde inrichting. Bij een onttrekking heeft een justiaabele zich onttrokken uit een niet of zeer beperkt beveiligde inrichting, of heeft zich onttrokken aan toezicht of tijdens toegestaan verblijf buiten een inrichting (JJI in getal, 2011).

13 De gedragsbeïnvloedende maatregel, die is ingegaan per februari 2008 (zie hoofdstuk 2), valt ook onder de extramurale sancties, maar komt hier niet aan bod, omdat er nog weinig cijfers beschikbaar zijn.

14 Het betreft hier zowel voltooide als voortijdig beëindigde taakstraffen. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval als de reclassant de afspraken niet nakomt.

leerstraffen neemt af vanaf 2007, maar de daling in het aantal leerstraffen is sterker¹⁵ (bron: Reclassering Nederland). Van de werkstraffen slaagt circa 86% (zie figuur 7.11).

Figuur 7.11 Totaal en succesvol afgeronde taakstraffen naar soort

Voor de corresponderende gegevens zie tabel 7.19 in bijlage 4.

Bron: Reclassering Nederland

7.2.2 Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen. Tot 2007 steeg het aantal gestarte taakstraffen voortdurend, maar in 2008 zette een daling in. In 2010 is het aantal taakstraffen gedaald tot 18.700 ten opzichte van 23.600 taakstraffen in 2007. Het aantal werkstraffen volgt dezelfde lijn: dit aantal nam tot 2007 toe en daalde vervolgens tot 16.700 werkstraffen in 2010. Het aantal leer- en combinatiestrafen is in 2010 afgenomen tot 2.000, wat ten opzichte van 2006 meer dan een halvering is (zie figuur 7.12). Deze daling in het aantal afgesloten leerstraffen zette al in 2009 in.¹⁶

¹⁵ De leerstraf als zelfstandige taakstraf voor volwassenen zal geheel verdwijnen. In de plaats komt de voorwaardelijke veroordeling met als bijzondere voorwaarde het volgen van een gedragsinterventie, of een bijzondere voorwaarde in het kader van een OM-afdoening (na 2012) (zie ook hoofdstuk 2).

¹⁶ Deze daling is waarschijnlijk het gevolg van de mogelijkheid dat erkende gedragsinterventies in het kader van een bijzondere voorwaarde net als bij meerderjarigen ook voor jeugdigen kunnen worden toegepast.

Figuur 7.12 Gestarte taakstraffen minderjarigen bij de RvdK

* De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 83% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.20 in bijlage 4.

Bron: RvdK

De uit te voeren taakstraffen zijn in 2010 iets vaker taakstraffen die zijn opgelegd door de rechter dan door het OM, namelijk 10.100 taakstraffen tegenover 8.700 door het OM.¹⁷ Tot 2008 was het merendeel van de taakstraffen dat is opgelegd aan minderjarigen een OM-taakstraf, maar vanaf 2009 zijn de uit te voeren taakstraffen juist voor het grootste deel afkomstig van de rechter (zie tabel 7.21 in bijlage 4). OM-taakstraffen onderscheiden zich van die volgens het rechtersmodel doordat ze doorgaans voor lichtere vergrijpen worden opgelegd en daarom gemiddeld relatief kort zijn, vaak een werkstraf zijn en zelden een combinatiestraf. Ook kennen ze een hoger slagingspercentage.

Wanneer een jongere tijdens de tenuitvoerlegging van de taakstraf weer de fout in gaat, wordt de taakstraf stopgezet en volgt hierover berichtgeving aan de OvJ. In het geval de taakstraf was opgelegd door de rechter, kan de OvJ de tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie bevelen. Mislukte OM-taakstraffen gaan retour naar het parket, waar men besluit wat er met de zaak gaat gebeuren (bijvoorbeeld dagvaarden of herkansen van de taakstraf). Het slagingspercentage van de taakstraffen (OM en ZM) die zijn uitgevoerd bij minderjarigen is 84 in 2010 (zie tabel 7.21 in bijlage 4).

17 Het OM kon tot voor kort strikt genomen geen sanctie opleggen en kon de verdachte alleen een transactie aanbieden. Met de invoering van de Wet OM-afdoening kan het OM sinds februari 2008 wel een sanctie opleggen (zie hoofdstuk 2 en paragraaf 7.3.2).

7.2.3 Tenuitvoerlegging van toezichten

Iemand kan ook een voorwaardelijke sanctie krijgen. Een voorwaarde bij meerderjarigen kan zijn dat hij of zij onder (eventueel elektronisch) toezicht van de reclassering komt te staan voor een periode van maximaal 2 jaar. Worden de voorwaarden niet nageleefd, dan moet de persoon de straf alsnog uitzitten. In 2010 werden ruim 9.400 toezichten door de reclassering voltooid. In 2005 werden minder toezichten voltooid, namelijk 6.100. Het merendeel van de toezichten (58% in 2010) werd uitgevoerd naar aanleiding van een voorwaardelijke veroordeling, een kwart naar aanleiding van een schorsing en 9% naar aanleiding van een penitentiair programma (PP) met of zonder elektronisch toezicht (ET). Toezichten naar aanleiding van een tbs-maatregel of een PIJ-maatregel kwamen minder vaak voor, namelijk bij 3% van het totale aantal toezichten (zie tabel 7.22 in bijlage 4).

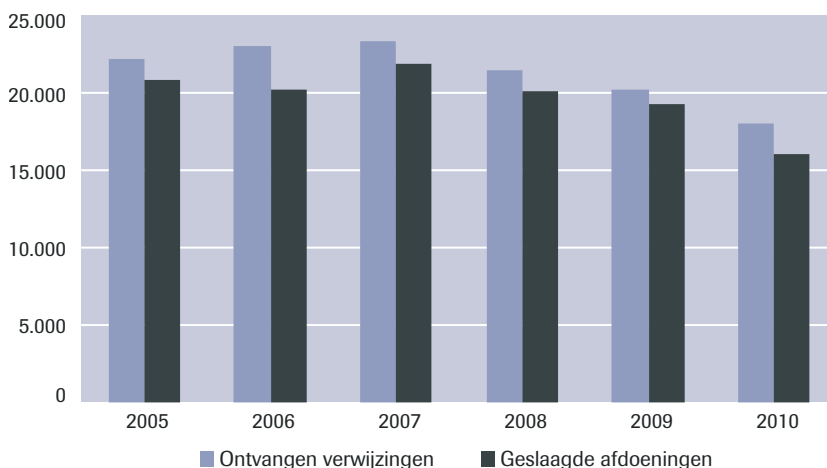
Wanneer een reclasseringscliënt onder toezicht is gesteld, kan hij worden aangemeld voor één of meer justitiële gedragsinterventies. Deze gedragsinterventies zijn wetenschappelijk onderbouwde gedragstrainingen die voldoen aan de kwaliteitscriteria van de Erkeningscommissie (zie hoofdstuk 2). De erkende gedragstrainingen vervangen op termijn alle re-integratieprogramma's, de zogenoemde 'oude' gedragsinterventies en leerstraffen. In 2010 ontving de reclassering 3.400 opdrachten om een gedragsinterventie uit te voeren.¹⁸ Hiervan waren 1.450 opdrachten afkomstig van het OM of de rechter; 1.950 uit te voeren gedragsinterventies waren in opdracht van DJI (bron: Reclassering Nederland).

7.2.4 Tenuitvoerlegging van Halt-afdoeningen¹⁹

Het aanhouden van een minderjarige verdachte leidt niet in alle gevallen tot verdere vervolging. Onder voorwaarden kan een minderjarige in aanmerking komen voor de Halt-afdoening. Dit is jaarlijks het geval voor ongeveer 40% van de minderjarigen die door de politie zijn aangehouden (Jaarbericht Halt-sector, 2010). Een Halt-afdoening is een sepotbevoegdheid van de politie onder verantwoordelijkheid van het OM, en is bedoeld om verdere vervolging te voorkomen (zie hoofdstuk 2). Bureau Halt, dat de tenuitvoerlegging verzorgt, ontvangt sinds 2005 jaarlijks tussen de 18.000 en 23.300 Halt-verwijzingen. In 2010 waren dit er 18.000, waarmee de daling doorzet die vanaf 2007 is ingezet. In 2010 kwamen 15.300 zaken van de politie (85%), 2.300 zaken van leerplichtambtenaren (13%) en 400 zaken (2%) van andere opsporingsambtenaren. Circa 89% van de Halt-verwijzingen resulteert in een geslaagde afdoening (Jaarbericht Halt-sector, 2010).

¹⁸ 3RO.

¹⁹ De cijfers van Halt Nederland omvatten zowel misdrijven als overtredingen.

Figuur 7.13 Halt-verwijzingen en geslaagde afdoeningen

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.23 in bijlage 4.

Bron: Halt Nederland

Jongeren onder de 12 jaar konden tot 2009 in aanmerking komen voor de Stop-reactie, die ook door Bureau Halt ten uitvoer werd gelegd. Jaarlijks lag het aantal kinderen met een Stop-reactie rond de 1.800/1.900 (Halt Nederland). De Stop-reactie wordt sinds 1 januari 2010 niet meer uitgevoerd. In samenwerking met de politie en Bureau Jeugdzorg wordt een nieuwe aanpak voorbereid voor jongeren onder de 12 jaar (zie ook hoofdstuk 2).

7.3 Financiële sancties

Naast de intra- en extramurale sancties kunnen ook financiële sancties, zoals een geldsomtransactie of geldboete, worden opgelegd. Het CJIB is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van deze sancties (zie hoofdstuk 2). Zowel meerderjarigen als minderjarigen komen voor financiële sancties in aanmerking. Deze paragraaf maakt daarin geen onderscheid vanwege de kleine aantallen bij minderjarigen.

7.3.1 Tenuitvoerlegging van de geldsomtransactie²⁰

Een geldsomtransactie houdt in dat de verdachte een geldsom betaalt ter voorkoming van verdere vervolging.²¹ Naast het OM kunnen ook de politie

²⁰ De cijfers over geldsomtransacties betreffen zowel misdrijven als overtredingen, omdat dit onderscheid niet gemaakt kan worden.

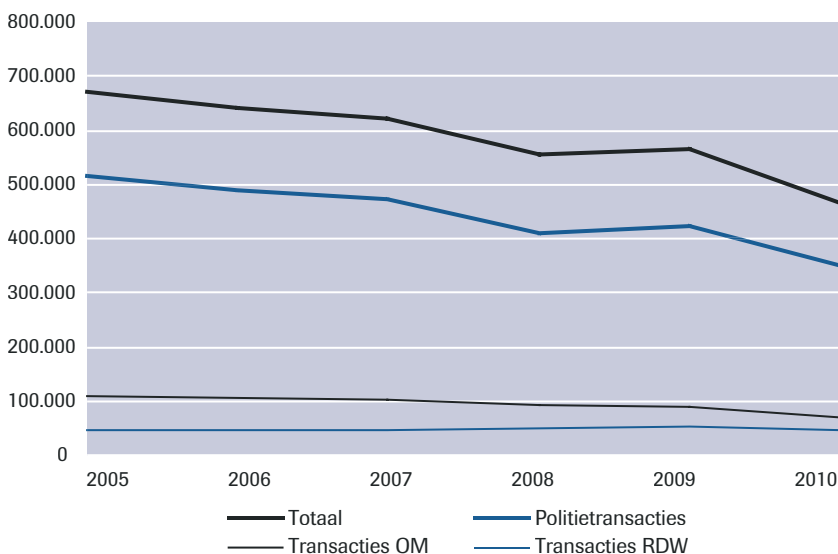
²¹ Op termijn zal de bestaande transactie wellicht volledig worden vervangen door de OM-strafbeschikking (zie paragraaf 7.3.2 en hoofdstuk 2).

en de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) een geldsomtransactie aanbieden.

Van de 465.500 aangeleverde geldsomtransacties zijn 349.400 transacties politietransacties (75%). De overige aangeleverde transacties komen van het OM (69.800 transacties; ongeveer 15%) en de RDW (45.900 transacties; ongeveer 10%). Tussen 2005 en 2010 heeft een daling plaatsgevonden in het aantal aangeleverde geldsomtransacties (zie figuur 7.14). Met name het verschil tussen 2009 en 2010 is groot; toen vond er een daling van 18% plaats. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een scherpe daling in het aantal aangeleverde politietransacties, die samenhangt met een toename van het aantal politiestrafbeschikkingen (zie ook paragraaf 7.3.2) (CJIB Jaarverslag, 2011).

In totaal heeft het CJIB in 2010 428.000 geldsomtransacties afgedaan. Het grootste deel is afgedaan door betaling (261.300 geldsomtransacties, 61%). Een klein deel is geseponeerd (32.400 geldsomtransacties, 8%). Tot slot is een deel op een andere manier afgedaan. Overige afdoeningen betreffen zaken die door de OvJ aan de rechter zijn voorgelegd en waarin de rechter tot een uitspraak is gekomen (134.300 geldsomtransacties; ruim 31%). Het totaal geïncasseerde bedrag aan geldsomtransacties is in de periode van 2005 tot en met 2010 gedaald en bedraagt in 2010 66 miljoen euro. In 2005 was dit bedrag nog 76 miljoen euro (zie tabel 7.24 in bijlage 4).

Figuur 7.14 Bij het CJIB aangeleverde geldsomtransacties

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.24 in bijlage 4.

Bron: CJIB

7.3.2 Tenuitvoerlegging van de strafbeschikking²²

Met de invoering van de Wet OM-afdoening in februari 2008 kan het OM een (lichte) strafzaak afdoen in de vorm van een strafbeschikking. De wet wordt gefaseerd ingevoerd. Inmiddels hebben ook bijzondere opsporings-ambtenaren (BOA's) van gemeenten en andere bestuurlijke instanties en politieagenten de bevoegdheid tot het opleggen van een strafbeschikking gekregen in de vorm van respectievelijk bestuurlijke strafbeschikkingen en politiestrafbeschikkingen (zie hoofdstuk 2). In 2010 zijn er 83.300 strafbeschikkingen aangeleverd bij het CJIB (misdrijven en overtredingen samen). In 2008 was dit aantal 2.600. In 2010 is het grootste deel van de strafbeschikkingen afkomstig van de politie (60.400 strafbeschikkingen, 73%). De overige instroom is afkomstig van het OM (12%) en gemeenten (15%). In totaal zijn in 2010 39.100 strafbeschikkingen afgedaan door het CJIB, waarvan circa 37.100 beschikkingen zijn afgedaan door betaling (95%) (zie tabel 7.25 in bijlage 4).

7.3.3 Tenuitvoerlegging van de geldboete

In totaal zijn er in 2010 34.700 geldboetes naar aanleiding van een misdrijf²³ binnengekomen bij het CJIB. Het aantal te innen boetes is hiermee sterk gedaald na een relatief stabiele periode tussen de jaren 2005 en 2009 waarin tussen de 42.400 en 49.100 geldboetes per jaar instroomden. Het totaal te innen bedrag aan boetes bedroeg ruim 20 miljoen euro in 2010. Het gemiddeld te innen boetebedrag fluctueert tussen de € 600 en € 800 tussen 2005 en 2010.

In 2010 heeft het CJIB 40.800 geldboetes afgedaan, waarvan er 31.000 geïnd konden worden voor een totaalbedrag van ruim 26 miljoen euro. In 2010 kon 11% van de geldboetes niet worden geïnd, tegenover 4% tot 6% in de periode 2005 tot en met 2009. Het aantal geldboetes dat niet werd betaald, met als gevolg een vervangende hechtenis, is van 10% van het totale aantal geldboetes in 2005 gedaald naar 8% in 2010 (zie tabel 7.26 in bijlage 4).

7.3.4 Tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel

Rechters kunnen wederrechtelijk verkregen voordeel aan veroordeelden ontnemen ('Pluk-ze'-wetgeving, zie hoofdstuk 2). Het aantal binnengekomen ontnemingsmaatregelen bij het CJIB steeg nog tot 2006; vanaf 2007 daalde dit aantal tot 1.200 in 2010 tegen 1.800 binnengekomen ontnemingsmaatregelen in 2006. Het aantal afgedane ontnemingsmaatregelen

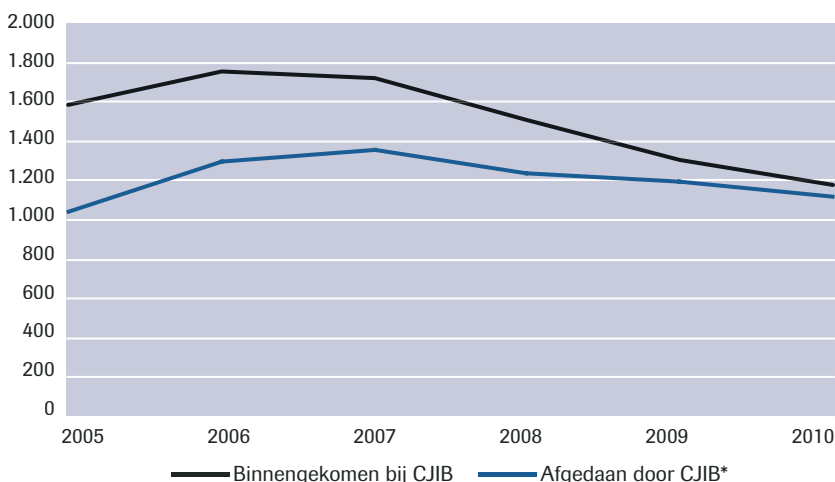
22 De cijfers over strafbeschikkingen betreffen zowel misdrijven als overtredingen. Zie hoofdstuk 8 voor meer informatie over overtredingen.

23 In voorgaande edities van C&R waren ook overtredingen inbegrepen. De hier gepresenteerde cijfers betreffen alleen misdrijven en zijn daarom exclusief WAHV-zaken.

door het CJIB steeg eerst van 2005 tot 2007 van 1.000 naar 1.400, daarna daalt dit aantal tot 1.100 afdoeningen in 2010 (zie figuur 7.15).

Het totale initiële vorderingsbedrag is tussen 2005 en 2010 wisselend en bedroeg in 2010 rond de 15 miljoen euro. Het gemiddeld te vorderen bedrag bedroeg rond de € 14.000 in 2010 ten opzichte van € 9.000 in 2005 (zie tabel 7.27 in bijlage 4).

Figuur 7.15 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane ontnemingsmaatregelen

* Inclusief de afdoeningen die als 'oninbaar' zijn geboekt, bijvoorbeeld als de persoon is overleden. Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.27 in bijlage 4.

Bron: CJIB

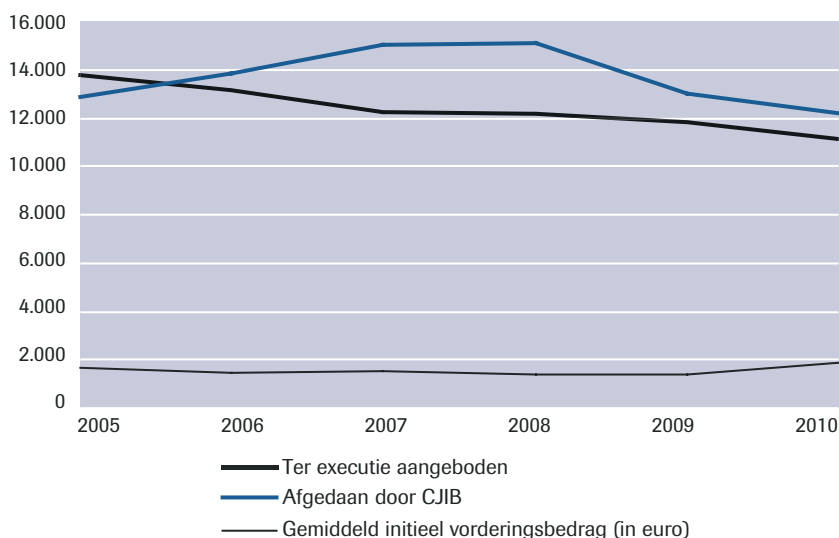
7.3.5 Tenuitvoerlegging van de schadevergoedingsmaatregel

De rechter kan ook een schadevergoedingsmaatregel opleggen (Wet Terwee, zie hoofdstuk 2). Het aantal aan het CJIB ter executie aangeboden schadevergoedingsmaatregelen daalde van 2005 tot 2010 van 13.700 naar 11.100. Het aantal schadevergoedingsmaatregelen dat werd afgedaan door het CJIB is sinds 2006 hoger dan het aantal dat binnenkomt. Ook in 2010 is dit nog het geval; in totaal werden in dit jaar 11.100 schadevergoedingsmaatregelen ter executie aangeboden bij het CJIB en 12.200 maatregelen afgedaan. Het gemiddelde initiële vorderingsbedrag voor schadevergoedingsmaatregelen heeft van 2005 tot 2009 een waarde tussen de € 1.400 en € 1.700. In 2010 is dit bedrag gestegen tot € 1.900 (zie figuur 7.16).

Ongeveer 82% van de schadevergoedingsmaatregelen werd afgedaan door volledige betaling in 2010. Het aantal personen dat vervangende hechtenis onderging omdat ze niet aan de betaling voldeden, bleef in de periode tussen 2005 (18%) en 2010 (16%) vrijwel gelijk. Minder dan 2% van

de schadevergoedingsmaatregelen werd afgedaan doordat het dossier verjaard was, de veroordeelde was overleden, een regeling was getroffen tussen de veroordeelde en het slachtoffer of de executie was gestaakt om overige redenen (zie tabel 7.28 in bijlage 4).

Figuur 7.16 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane schadevergoedingsmaatregelen en gemiddeld initieel vorderingsbedrag

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.28 in bijlage 4.

Bron: CJIB

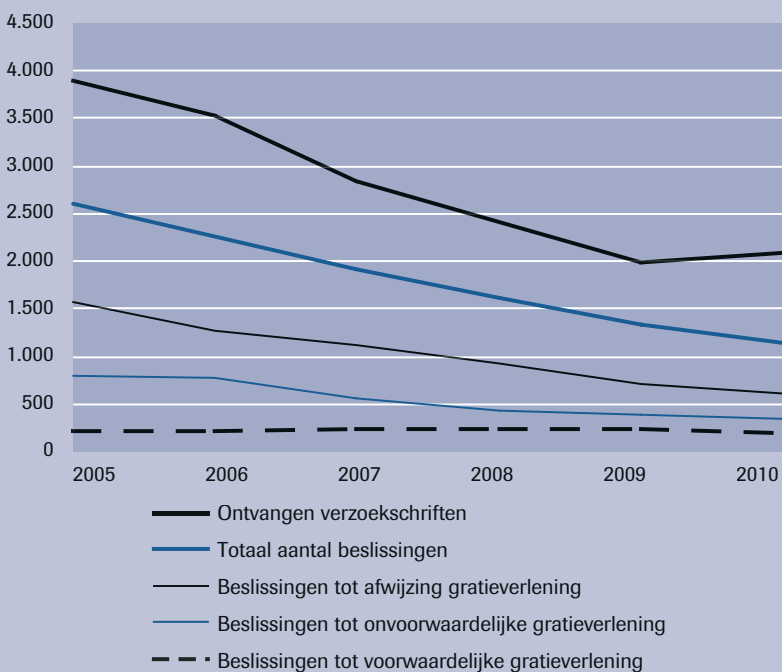
Beslissingen op gratieverzoeken

In bepaalde gevallen kan het voorkomen dat een veroordeelde onder zijn straf kan uitkomen of in aanmerking komt voor strafvermindering door middel van het verlenen van gratie. Het aantal ontvangen gratieverzoeken en het aantal te nemen beslissingen voor een gratieverzoek neemt al geruime tijd af. Het aantal ontvangen verzoekschriften is in de periode 2005 tot 2009 sterk gedaald, namelijk met 49%. De sterke daling is zeer waarschijnlijk het gevolg van de gewijzigde Gratieregelgeving in 2003. Met deze regeling is ingevoerd dat gratieverzoeken moeten worden onderbouwd met bewijsstukken van de omstandigheden die de gratieverzoeker aanvoert. Daarnaast wordt door het indienen van een gratieverzoek niet zomaar de straf waarvoor gratie wordt aangevraagd opgeschort en worden straffen sneller ten uitvoer gelegd. In 2010 is het aantal ontvangen verzoekschriften wel weer iets gestegen ten opzichte van 2009, namelijk van 1.990 naar 2.090 (zie figuur) (bron: Dienst Justis, ministerie van Veiligheid en Justitie).

In 2005 waren er nog 2.600 beslissingen over ontvangen verzoekschriften, in 2010 is dit aantal gedaald tot 1.100. Ongeveer de helft van de beslissingen over een verzoekschrift is een afwijzing. In 2005 werd in circa 39% van de beslissingen het verzoek om gratie toegewezen. In de loop van de tijd is het percentage toewijzingen opgelopen tot 47% in 2010.

Het ministerie van Veiligheid en Justitie stelt vaker niet dan wel voorwaarden bij het verlenen van gratie, hoewel het aantal beslissingen tot onvoorwaardelijke gratieverlening sinds 2005 wel sterker is gedaald dan het aantal voorwaardelijke gratieverleningen. In 2010 ging het om 340 onvoorwaardelijke graties, tegenover 192 gratieverleningen met voorwaarden. Een voorwaarde is bijvoorbeeld dat de veroordeelde een taakstraf verricht. Wordt niet voldaan aan de voorwaarde, dan wordt de gratie teruggedraaid en moet de veroordeelde alsnog de volledige straf ondergaan.

Figuur **Beslissingen op gratieverzoeken**

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

8 Overtredingen

F.P. van Tulder en T.P. Sprengers¹

- In 2010 werden 11 miljoen verkeersovertredingen via een WAHV-beschikking afgedaan. In 2007 waren dat er overigens nog 12,7 miljoen. Driekwart van de beschikkingen betreft snelheidsovertredingen.
- Daarnaast voerden politie en buitengewone opsporingsambtenaren 340.000 transacties in verband met overtredingen uit. Dat is aanzienlijk minder dan in 2005. De meeste betreffen verkeerszaken.
- Het aantal door Belastingdienst, uitvoeringsorganen sociale zekerheid en diverse inspecties en toezichthouders bestuursrechtelijk behandelde overtredingen bedroeg in 2009 200.000. Een belangrijk deel van de bestuursrechtelijk behandelde overtredingen, vooral van gemeenten, blijft echter buiten beeld. Wel is bekend dat gemeenten in 2010 13.000 overtredingen met een strafbeschikking afdeden.
- De instroom van door het OM (strafrechtelijk) te behandelen overtredingen daalde van 310.000 in 2005 tot 210.000 in 2010, ofwel met 32%. Ook het aantal door de kantonrechter en door de hoven in hoger beroep strafrechtelijk behandelde overtredingszaken daalde, met 14% respectievelijk 47% in dezelfde periode.
- Het aantal door het OM behandelde beroepen in het kader van de WAHV daalde van 376.000 zaken in 2007 tot 315.000 in 2010. Dit laatste aantal is 4% lager dan in 2005.
- Het aantal voor de kantonrechter gebrachte beroepen tegen WAHV-beslissingen van het OM is tussen 2005 en 2010 met 23% gestegen. Het aantal behandelde hoger beroepen in WAHV-zaken steeg van 2005 tot 2010 met 57%, dus duidelijk sterker.

Waar andere hoofdstukken gaan over misdrijven, besteedt dit hoofdstuk aandacht aan overtredingen. Strafbare feiten zijn onder te verdelen in misdrijven en overtredingen. Overtredingen zijn over het algemeen minder zware strafbare feiten dan misdrijven. De opsporing van overtredingen is, in sterkere mate dan bij misdrijven het geval is, afhankelijk van de inzet van middelen voor controle en opsporing bij de diverse opsporingsinstanties. Anders dan bij misdrijven is bij overtredingen immers meestal geen sprake van een direct aanwijsbaar slachtoffer dat aangifte zal doen. Ook kan bij constatering of opsporing van overtredingen de opsporingsinstantie kiezen om niet of alleen via een waarschuwing op te treden (een 'sepot'). Dan zal registratie ook veelal uitblijven. Dat betekent ook dat de aantallen behandelde overtredingen in dit hoofdstuk slechts een heel indirect verband hebben met het werkelijke aantal in Nederland begane overtredingen. Dat werkelijke aantal zal vele malen hoger liggen.

¹ De auteurs danken dhr. Aten (CBS) voor zijn intensieve bijdrage aan de totstandkoming van dit hoofdstuk. Daarnaast spreken zij ook hun dank uit aan het CJIB voor hun bijdrage aan dit hoofdstuk, via levering van gegevens en het kritisch commentaar op eerdere concepten.

Als overtredingen strafrechtelijk worden vervolgd, verloopt die vervolging en strafoplegging in grote lijnen hetzelfde als bij de misdrijven. Verschillen zijn dat overtredingen doorgaans lichter bestraft worden en dat bij de behandeling soms andere instanties en personen betrokken zijn. Zo behoren misdrijven bijvoorbeeld tot de bevoegdheid van de strafrechter, terwijl overtredingen doorgaans onder de bevoegdheid van de kantonrechter vallen. Dit met uitzondering van economische overtredingen. Een ander verschil tussen overtredingen en misdrijven is dat bij overtredingen een veel groter percentage zonder gerechtelijke tussenkomst wordt afgedaan. Hoofdstuk 2 gaat in op de strafrechtelijke wijze van behandelen van misdrijven en overtredingen.

Een aantal specifieke, in de afgelopen decennia geïntroduceerde, manieren om op te treden tegen overtredingen, verdient aparte vermelding. Veel opgespoorde overtredingen betreffen relatief simpele verkeersovertredingen. Om de behandeling van deze zaken efficiënter te laten verlopen heeft de wetgever speciaal voor deze categorie overtredingen de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV; ook wel Wet-Mulder genoemd) in het leven geroepen. Deze maakt het voor een aantal in paragraaf 8.1 genoemde opsporingsinstanties mogelijk bij een overtreding een WAHV-beschikking uit te vaardigen.² Deze vorm van bestraffen was destijds uniek in het Nederlandse rechtssysteem, omdat hierbij zonder tussenkomst van een rechter schuld wordt vastgesteld en een straf wordt opgelegd. Kort gezegd wordt bij de WAHV-beschikking een straf, in de vorm van een te betalen geldsom, opgelegd. Dat bedrag moet worden betaald. Is de overtreder het niet eens met deze boete, dan zal hij actief beroep moeten instellen bij de officier van justitie (OvJ) in plaats van een dagvaarding af te wachten. Voldoet de overtreder niet aan de beschikking en gaat hij niet in beroep, dan zal de tenuitvoerlegging gestart worden. Het verwerken van deze categorie van sancties vormt een belangrijk deel van de taak van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Vanwege zijn aparte status en de hoge vlucht die de toepassing ervan heeft genomen, zal de WAHV-beschikking apart aan bod komen in de volgende paragrafen.

Veel overtredingen zijn strafbaar gesteld volgens de Gemeentewet. Via bestuursrechtelijke weg kunnen gemeenten, maar ook vele andere bestuursorganen, optreden tegen ongewenste situaties. Het gaat hierbij voornamelijk om sancties die als doel hebben om de ongewenste situatie ongedaan te maken en terug te brengen naar een gewenste situatie. Lagere overheden zoals gemeenten mogen door hen strafbaar gestelde feiten niet zomaar aanmerken als misdrijven, maar mogen slechts overtredingen van wetten en regels constateren. Het is dan aan de wetgever om aan te geven of een strafbaar feit een misdrijf is (Jörg & Kelk, 2001).

2 Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften 1989. Deze wet is van toepassing op 'gedragingen waarbij geen letsel aan personen is ontstaan of schade aan goederen is toegebracht'.

Naast de bestuursrechtelijke wijze van afdoening van geconstateerde overtredingen hebben lagere overheden sinds kort ook de mogelijkheid een overtreding zelf strafrechtelijk af te doen. De Wet OM-afdoening maakt het voor niet alleen het OM en de politie, maar ook voor gemeenten mogelijk om, onder verantwoordelijkheid van het OM, in plaats van een transactievoorstel een strafbeschikking uit te vaardigen (zie ook hoofdstuk 2).

Een gemeente kan kiezen of zij bij het handhavingsbeleid overtredingen wil bestraffen via de bestuurlijke boete of via de bestuurlijke strafbeschikking. Beide sancties kunnen voor dezelfde feiten worden opgelegd, maar er moet voor een van beide worden gekozen.³ De wetgever heeft gemeenten de keuze gegeven tussen beide sanctievormen omdat de overwegingen bij het besluit sterk kunnen verschillen tussen gemeenten. Kiest een gemeente of ander bestuursorgaan voor bestraffing via de bestuurlijke boete, dan dienen opsporing, handhaving, vervolging én incasso door het bestuursorgaan zelf te worden geregeld. Voordeel hierbij is wel dat het totale geïncasseerde bedrag voor het bestuursorgaan is. Kiest de gemeente echter voor de bestuurlijke strafbeschikking, dan zijn alle kosten voor rekening van het OM en krijgt de gemeente slechts een gedeelte van de geïncasseerde bedragen (€ 25 voor parkeerovertredingen en € 40 voor overlastfeiten).⁴

Dit hoofdstuk gaat eerst in op de verschillende instanties en ambtenaren die overtredingen kunnen bestraffen (paragraaf 8.1). Vervolgens presenteert paragraaf 8.2 een zo compleet mogelijk beeld van geconstateerde en strafrechtelijk en bestuursrechtelijk behandelde overtredingen. Daar komt ook aan de orde welke vorm de eventuele strafrechtelijke reactie aanneemt. Deze reactie kan betekenen dat het OM met de afhandeling van de overtreding te maken krijgt. Paragraaf 8.3 belicht de rol van het OM bij die afhandeling. Paragraaf 8.4 gaat in op de gevallen waar de rechter met de behandeling van overtredingen te maken krijgt. Afsluitend geeft paragraaf 8.5 aandacht aan de tenuitvoerlegging van sancties en de daarbij betrokken overheidsinstanties. Bijlage 6 geeft, zowel voor misdrijven als overtredingen, een schematisch overzicht van de verschillende mogelijke strafrechtelijke en bestuursrechtelijke reacties.

8.1 Opsporingsinstanties en wijze van behandeling

Veel verschillende instanties en functionarissen zijn betrokken bij de constatering en opsporing van overtredingen. Personen die kunnen worden aangemerkt als opsporingsambtenaar zijn *'alle personen met de opsporing*

3 De Wet Bestuurlijke Boete Overlast in de Openbare Ruimte (BBOOR), art. 154b e.v. van de Gemeentewet.

4 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, brief aan de burgemeesters van 22 juli 2008.

van het strafbare feit belast'.⁵ Zij hebben allemaal een eigen aandachtsveld en daarbij behorende opsporingsbevoegdheden.

Achtereenvolgens komen aan de orde: de politie (paragraaf 8.1.1), de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA) (paragraaf 8.1.2), de RDW (afgeleid van: Rijksdienst voor het Wegverkeer; paragraaf 8.1.3), de Koninklijke Marechaussee (Kmar; paragraaf 8.1.4), de Bijzondere Opsporingsdiensten (BOD; paragraaf 8.1.5) en bestuursorganen (paragraaf 8.1.6). Alle genoemde diensten en ambtenaren hebben een bevoegdheid om in bepaalde gevallen zelf overtredingen af te doen, maar zij kunnen zaken ook doorsturen naar de OvJ. Deze kan dan beslissen om zelf tot afdoening over te gaan of de verdachte te dagvaarden. Ook komen de opsporing en bestuursrechtelijke bestraffing van overtredingen via bestuursorganen aan bod, maar de eventuele verdere processtappen na de opsporing hiervan vallen buiten het bereik van dit boek.⁶

8.1.1 De politie

De politie is van oudsher de meest bekende instantie die betrokken is bij de constatering en eventuele bestraffing van overtredingen. Voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde⁷ heeft de politie een uitgebreid pakket aan bevoegdheden en zij kan op vele manieren reageren op overtredingen.⁸ Dat kan via een sepot, een Halt-verwijzing voor minderjarigen, een politietransactie, een WAHV-beschikking voor simpele verkeersovertredingen en vanaf 2010 de politiestrafbeschikking (met een maximum van € 350⁹).

Niet alle overtredingen mag de politie afdoen. In die gevallen brengt zij de zaak aan bij de OvJ. Redenen om hiervoor te kiezen hebben meestal te maken met de ernst van de overtreding. Overtredingen van de maximumsnelheid met meer dan 40 km per uur op de snelweg of meer dan 30 km per uur elders, zijn hiervan een voorbeeld. Ook kan sprake zijn van het weigeren van het transactieaanbod door de overtreder of het niet voldoen aan de bij een Halt-verwijzing gestelde voorwaarden, waarna vervolging door de OvJ kan volgen.

⁵ Art. 127 Sv.

⁶ Zie voor verdere beschikbare informatie hierover *Rechtspleging Civiel en Bestuur 2010* (Eshuis et al., nog te verschijnen).

⁷ Zie art. 2 Politiewet 1993.

⁸ Wat de verschillende delicten betreft: zie de 'Tekstenbundel voor misdrijven, overtredingen en Muldergedragingen', ook wel het feitenboekje genoemd (zie www.om.nl/publish/library/4/feitenboekje_2011.pdf). Dit bevat een lijst van gecodeerde overtredingen die op verschillende wijzen en door verschillende partijen gesanctioneerd mogen worden. De met een 'p' gemarkeerde delicten in het feitenboekje mag de politie zelf afhandelen. Zaken die in het feitenboekje staan gecodeerd met een '*' dienen bij het OM te worden aangebracht.

⁹ Art. 257b Sv. De politiestrafbeschikking is vanaf 1 april 2010 gefaseerd in verschillende arrondissementen ingevoerd en vervangt de politietransactie.

8.1.2 *De Buitengewoon Opsporingsambtenaar*

In haar handhavingstaak wordt de politie versterkt door de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's), die een beperkte opsporingsbevoegdheid hebben. Meestal is deze bevoegdheid gebonden aan een specifiek deelgebied van de wetgeving, maar andere taken mogen alle BOA's verrichten.¹⁰ Zo mogen ze allemaal om identificatie vragen, proces-verbaal opmaken en aanhoudingen van verdachten verrichten. BOA's zijn vaak in dienst van gemeenten om op te treden tegen overtredingen van gemeentelijke verordeningen, Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en afvalstoffenverordeningen. Via APV's strafbaar gestelde overtredingen betreffen vaak het (mogelijk) veroorzaken van overlast in de openbare ruimte. Voorbeelden zijn: 'wildplassen', het niet aangelijnd hebben van een hond of het laten poepen van een hond op een stoep, het zonder toestemming aanplakken van biljetten of aanbrengen van graffiti, het zonder vergunning maken van muziek op straat of verkopen van vuurwerk.

Ook zijn er BOA's in dienst van het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) met hun eigen takenpakket en opsporingsbevoegdheden.¹¹

Andere voorbeelden zijn treinconducteurs, boswachters, jachtopzieners, marktmeesters, milieu-inspecteurs en parkeercontroleurs. BOA's zijn altijd ondergeschikt aan het OM en krijgen hun bevoegdheden ook toegewezen onder verantwoordelijkheid van het OM. De gemeentelijke BOA's kunnen in plaats van een transactievoorstel ook een aankondiging van een bestuurlijke beschikking aan een verdachte (of 'bestrafte') aanbieden. BOA's kunnen, afhankelijk van hun bevoegdheden, op overtredingen reageren met een sepot, een Halt-verwijzing voor minderjarigen, een bestuurlijke strafbeschikking, een bestuurlijke boete, een politietransactie, een politiestrafbeschikking en een WAHV-beschikking.

8.1.3 *RDW*

De RDW (voorheen: Rijksdienst voor het Wegverkeer) is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) dat in zijn uitvoeringstaken zelfstandig optreedt, maar het ministerie van Infrastructuur en Milieu draagt de verantwoordelijkheid voor beleid en regelgeving. Het takenpakket van de RDW betreft het toezicht houden op de staat van voertuigen (onder andere middels de Algemene Periodieke Keuring (APK)) en het uitgeven van documenten als rijbewijzen en kentekenbewijzen.¹² De RDW kan een sanctie opleggen als de juiste documentatie bij een voertuig ontbreekt of de staat van het voertuig niet aan de wettelijke eisen voldoet.

¹⁰ Art. 142 lid 1 sub c Sv.

¹¹ Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar KLPD 2007.

¹² Zie art. 4b WVV 1994.

Op deze overtredingen kan de RDW reageren met een WAHV-beschikking. Overtredingen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) worden tot nu toe langs strafrechtelijke weg behandeld. Een dergelijke overtreding kan via RDW en CJIB leiden tot een transactieaanbod, met eventuele verdere strafrechtelijke afdoening.¹³

8.1.4 Koninklijke Marechaussee

Ook militairen van de Koninklijke Marechaussee (Kmar) kunnen de bevoegdheid hebben om overtredingen te constateren en proces-verbaal op te maken. Op basis van de Politiewet kan aan de marechaussee de bevoegdheid tot het vervullen van de politietaak worden verleend.¹⁴ Zij vervullen politie- en beveiligingstaken op de luchthavens en hebben de politietaak voor de Nederlandse strijdkrachten en op de locaties die onder beheer zijn van het ministerie van Defensie (zie ook hoofdstuk 2). In de gevallen waarin leden van de Kmar beschikken over de politiebevoegdheid mogen zij bepaalde overtredingen zelf afhandelen.¹⁵ Op deze overtredingen mogen zij reageren door middel van een politietransactie, een politiestrafbeschikking of een politiesept. Ook kunnen ze een overtreding doorverwijzen naar het OM.

8.1.5 De Bijzondere Opsporingsdiensten

De Bijzondere Opsporingsdiensten (BOD's) werken mee aan het toezicht op en de handhaving van de (ordenings)wetgeving onder gezag van het Functioneel Parket.¹⁶ In Nederland kennen we 4 van deze diensten: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD), de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (VROM-IOD) en van de nieuwe Voedsel en Warenautoriteit (nVWA-IOD) (zie ook hoofdstuk 2). De nVWA is een in 2012 ingaande fusie van 3 onder het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie vallende diensten: de voormalige Voedsel en Waren Autoriteit (VWA), de Algemene Inspectiedienst (AID) en de Plantenziektkundige Dienst (PD). Tot die tijd vormen de 3 diensten 1 'tijdelijke werkorganisatie'. Zie over deze diensten verder hoofdstuk 2. Naleving van de ordeningswetgeving gebeurt in de eerste plaats door nalevingstoezicht en stimulering enerzijds en preventief handhaven

13 Vanaf 2011 zullen dergelijke zaken echter bestuursrechtelijk kunnen worden afgedaan via de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV). Zie: Wet van 31 maart 2011 tot wijziging van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften en de Gemeentewet in verband met het onder de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften brengen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en enkele technische verbeteringen, *Stb.* 2011, 170. De RDW zal systematisch gaan controleren en op dergelijke overtredingen reageren via een WAHV-beschikking of een doorverwijzing naar de OvJ.

14 Zie art. 8a, lid 3 Politiewet.

15 Het gaat dan weer om de overtredingen die in het feitenboekje vermeld staan met een 'p'.

16 Zie art. 3 Wet BOD.

anderzijds. Het beleid is erop gericht bij constatering van overtredingen eerst via bestuursrechtelijke weg naleving te bevorderen of ongewenste situaties ongedaan te maken en pas een strafrechtelijke aanpak toe te passen als de bestuursrechtelijke aanpak niet afdoende is of het strafbare feit te zwaarwegend is. De BOD's kunnen dus kiezen voor een bestuursrechtelijke aanpak, maar hebben ook een belangrijke taak bij de strafrechtelijke aanpak.¹⁷ De opsporingsambtenaren van de BOD kunnen op overtredingen reageren door een sepot (al dan niet met waarschuwing), een bestuurlijke boete, een last onder dwangsom, de schorsing of opheffing van een vergunning of een doorverwijzing naar de OvJ. De FIOD/Belastingdienst kan, in samenwerking met het OM, ook kiezen voor de fiscale transactie.¹⁸

8.1.6 Bestuursorganen

Verschillende bestuursorganen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), gemeenten, provincies en waterschappen kunnen zelfstandig optreden tegen overtredingen. Men kan hierbij bijvoorbeeld denken aan wetgeving uit de Gemeentewet betreffende het aanbieden van afval of aan overtredingen van voorwaarden die bij een specifieke vergunning horen. Voor de opsporing van overlastfeiten hebben zij daartoe ook bevoegde BOA's in dienst. Ook zijn er diverse inspecties, zoals de Arbeidsinspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat en financieel-economische toezichthouders, zoals De Nederlandsche Bank (DNB), de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), die de bevoegdheid hebben tegen overtredingen op te treden.

Bestuursorganen kunnen op overtredingen reageren via een volgens het bestuursrecht geregelde bestuurlijke boete. Gemeenten kunnen ook vanaf 2009 of 2010¹⁹ een zogenoemde bestuurlijke strafbeschikking uitvaardigen. Ook beschikken bestuursorganen over andere bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten, zoals bestuursdwang, last onder dwangsom en de mogelijkheid een vergunning te wijzigen of in te trekken. Bestuursorganen kunnen natuurlijk ook besluiten niet op een geconstateerde overtreding te reageren.

17 Beleidsbrief voor de Bijzondere Opsporingsdiensten (Ministerie van Veiligheid en Justitie, 22 maart 2011).

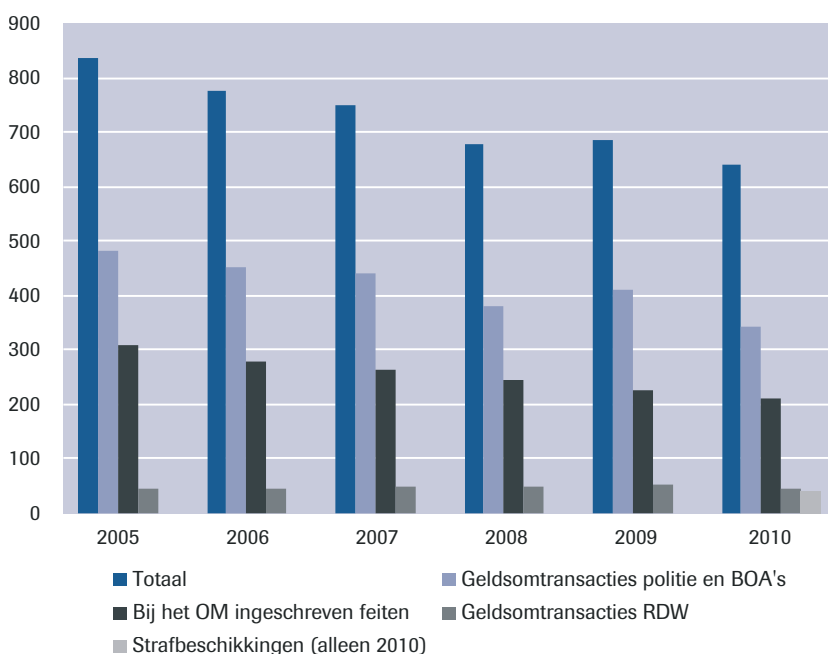
18 Vanaf medio 2011 wordt deze transactiemogelijkheid vervangen door de fiscale strafbeschikking.

19 De 4 grote gemeenten maken sinds 1 januari 2009 gebruik van de strafbeschikking; de overige vanaf 2010.

8.2 Behandeling van overtredingen in cijfers

In totaal zijn in 2010 circa 639.000 overtredingen door politie, BOA's en RDW langs strafrechtelijke weg behandeld (zie tabel 8.2, 8.3 en 8.11 in bijlage 4). Dit aantal daalt al lange tijd gestaag. In 2005 gingen nog 836.000 langs deze strafrechtelijke weg. Het grootste deel hiervan betreffen (geldsom)transacties waarmee politie, BOA of RDW zelf de zaak afdoet. In 2010 ging het om 342.000 transacties via politie en BOA's en 46.000 via de RDW. Vanaf 2010 kan de politie de zaak ook via een strafbeschikking afdoen. Dat gebeurde in dat jaar in 40.000 gevallen (figuur 8.1).

Figuur 8.1 Transacties en strafbeschikkingen door politie, BOA's en RDW en bij het OM ingeschreven overtredingen (feiten), x 1.000

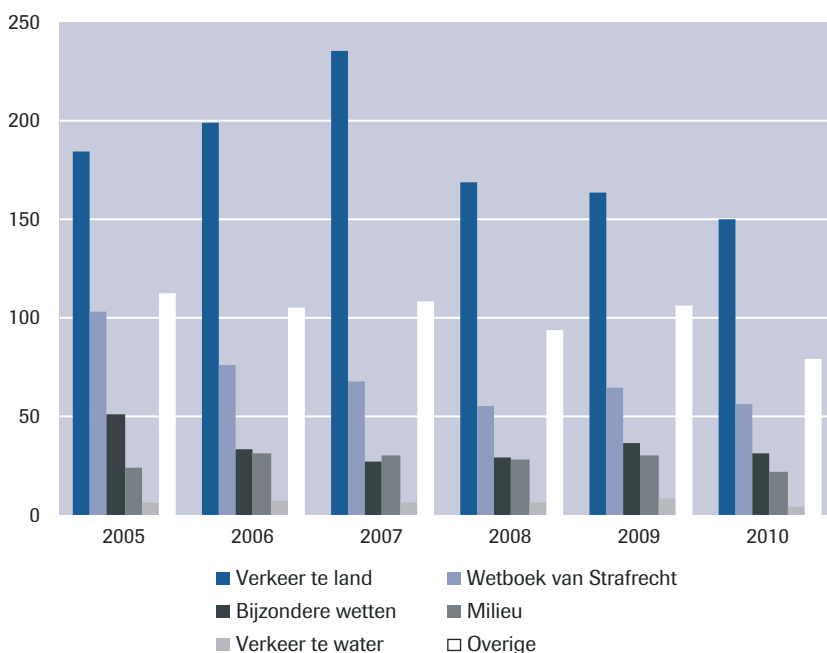

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.2, 8.3 en 8.11 in bijlage 4.

Bron: CBS, CJIB

(Geldsom)transacties van politie en BOD betreffen het meest verkeerszaken te land (zie figuur 8.2). In 2010 gaat het om 150.000 transacties op dit gebied. Dat is aanzienlijk minder dan in 2007, toen dit aantal nog 236.000 was. Ook veel transacties berusten op plaatselijke verordeningen (in 2010 circa 79.000) en op overtredingen van het Wetboek van Strafrecht (56.000).

Figuur 8.2 Door politie en BOA's bij het CJIB aangeleverde geldsomtransacties naar soort regelgeving, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.2 in bijlage 4.

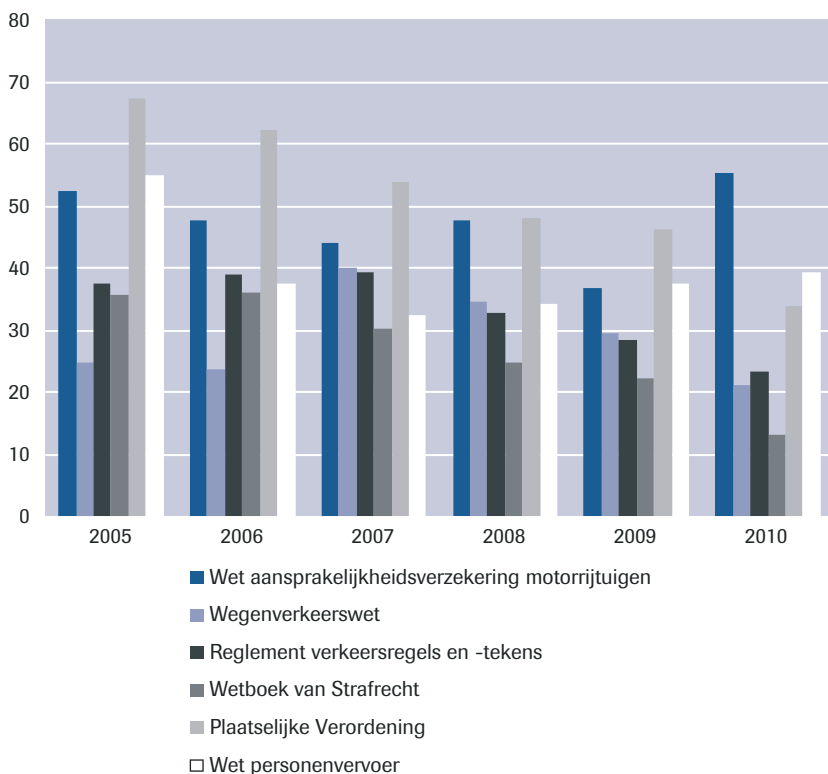
Bron: CJIB

Circa 212.000 geconstateerde overtredingen werden in 2010 bij het OM ingeschreven en volgden daarmee nog de 'klassieke' strafrechtelijke weg. Dat is 32% minder dan in 2005, toen het nog om 309.000 overtredingen ging (zie figuur 8.1). Het gaat hier om aantallen 'feiten'. Soms worden meer feiten (afzonderlijke overtredingen) bij elkaar gevoegd. Het aantal zaken dat in 2010 bij het OM instroomde was dan ook lager: circa 194.000.

Twee derde van deze feiten betreft overtredingen op het gebied van verkeer en vervoer. Daaronder vallen de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) en de Wet personenvervoer 2000, die onder andere betrekking heeft op openbaar vervoer en taxivervoer, en bijbehorende besluiten (zie figuur 8.3).

Het aantal op deze manier behandelde overtredingen neemt tussen 2005 en 2010 in bijna alle categorieën af. Uitzondering is de WAM, waarbij het aantal nog is toegenomen van 53.000 in 2005 naar 55.000 in 2010. De daling is – in absolute zin – het sterkst bij de overtredingen van het Wetboek van Strafrecht (van 36.000 naar 13.000) en van Algemene Plaatselijke Verordeningen (van 67.000 naar 34.000) (zie tabel 8.3 in bijlage 4).

Figuur 8.3 Ingeschreven overtredingen bij het OM naar soort regelgeving, x 1.000

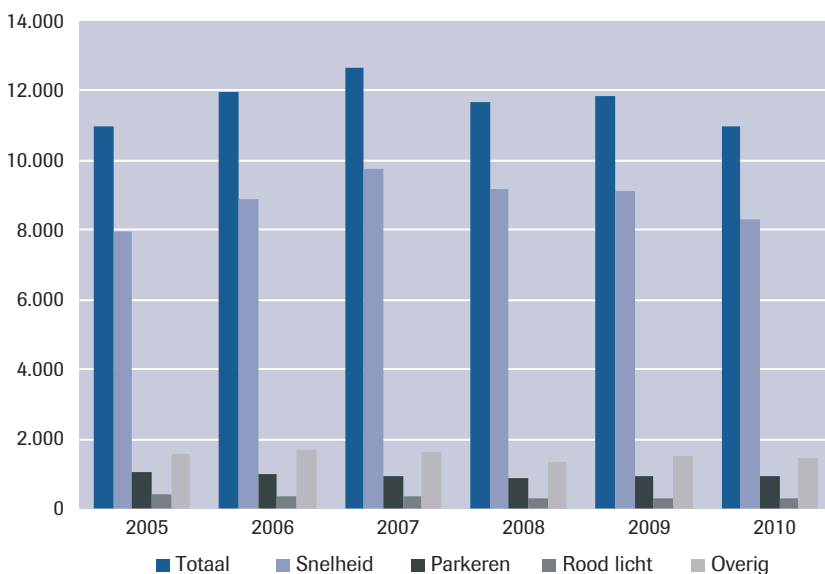

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Veel meer overtredingszaken worden via een WAHV-beschikking afgedaan: 11,0 miljoen in 2010. Dat is overigens een lager aantal dan enige jaren geleden. In 2007 piekte het aantal op 12,6 miljoen WAHV-beschikkingen. In 2010 ligt het aantal vrijwel op hetzelfde niveau als in 2005. Van deze beschikkingen betrof in 2010 76% snelheidsovertredingen en 8% parkeerovertredingen (zie figuur 8.4).

Er is geen compleet beeld te geven van de door diverse bestuursorganen geconstateerde en bestuursrechtelijk afgehandelde overtredingen. Wel kan op basis van diverse bronnen, met name de jaarverslagen van de betrokken instanties, een beeld van een aantal belangrijke 'spelers' op dit gebied worden verkregen. Het gaat dan met name om de Belastingdienst, de uitvoeringsorganen sociale zekerheid, de Arbeidsinspectie, de Voedsel en Waren Autoriteit, de dienst Regelingen (van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie), de Inspectie Verkeer en Waterstaat en een aantal belangrijke financieel-economische toezichthouders

Figuur 8.4 WAHV-beschikkingen naar type overtreding, x 1.000

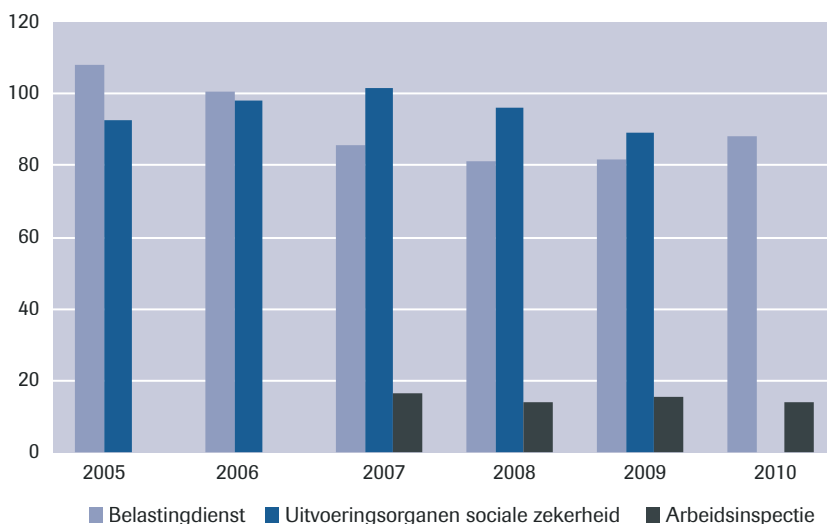
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.11 in bijlage 4.

Bron: CJIB

(DNB, AFM, NMa, OPTA). De grootste 'onbekende' op dit gebied is waarschijnlijk het aantal door gemeenten bestuursrechtelijk geconstateerde en afgehandelde overtredingen, met uitzondering van die op het gebied van de sociale zekerheid. Ook de via een naheffing parkeerbelasting door gemeentelijke diensten afgedane parkeerovertredingen blijven, bij gebrek aan gegevens op dit gebied, buiten beeld.²⁰ Wel blijken gemeenten in 2010 13.000 zaken via een strafbeschikking af te doen (zie tabel 8.1 in bijlage 4).

Het aantal door Belastingdienst, uitvoeringsorganen sociale zekerheid en genoemde inspecties/toezichthouders bestuursrechtelijk behandelde overtredingen bedraagt in 2009 circa 199.000. Dit aantal is in vergelijking met het aantal via WAHV of strafrechtelijk behandelde zaken tamelijk gering. De Belastingdienst en de uitvoeringsorganen sociale zekerheid nemen met elk circa 90.000 overtredingen verreweg het grootste deel voor hun rekening. Bij beide is per saldo sprake van een daling na 2005. Het aantal door de Arbeidsinspectie geconstateerde overtredingen daalde vergeleken met 2007 eveneens en bedraagt in 2010 14.000 (zie figuur 8.5). De (relatief kleine) aantallen overtredingen geconstateerd door de financieel-economische toezichthouders (niet weergegeven in de figuur) zijn vanaf 2005 gestegen en kennen een piek in 2009 (zie tabel 8.1 in bijlage 4).

²⁰ De gemeente Rotterdam vermeldt als een van de weinige het aantal 'parkeerbonnen' (naheffingen parkeerbelasting) in 2010: maar liefst 263.000 (Burgerjaarverslag gemeente Rotterdam 2010, p. 23).

Figuur 8.5 Afgedane overtredingen naar bestuursorgaan, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.1 in bijlage 4.

Bron: CJIB, jaarverslagen diverse bestuursorganen, Integrale Rapportage Handhaving; diverse jaren

8.3 Afdoening door OM via vervolging of op andere wijze

De OvJ beslist hoe verder te handelen bij de door eerdergenoemde instanties aan hem voorgelegde overtredingen. Hij kan een transactie aanbieden, in de vorm van een taakstraf van maximaal 120 uur of een te betalen geldbedrag. Ook kan hij vanaf 2008 via een strafbeschikking een geldboete opleggen.²¹ Daarnaast kan de OvJ beslissen de zaak via een dagvaarding voor de kantonrechter te brengen (zie paragraaf 8.4.1), of niet tot vervolging over te gaan, of de zaak te seponeren. De OvJ kan ook aanwijzingen geven waaraan de verdachte moet voldoen, zoals het afstand doen van goederen.

De OvJ heeft ook te maken met beroepen tegen WAHV-beschikkingen en sinds kort met beroepen tegen strafbeschikkingen. Deze zaken komen in paragraaf 8.3.2 aan de orde.

8.3.1 Strafrechtelijke afdoening OM naar type

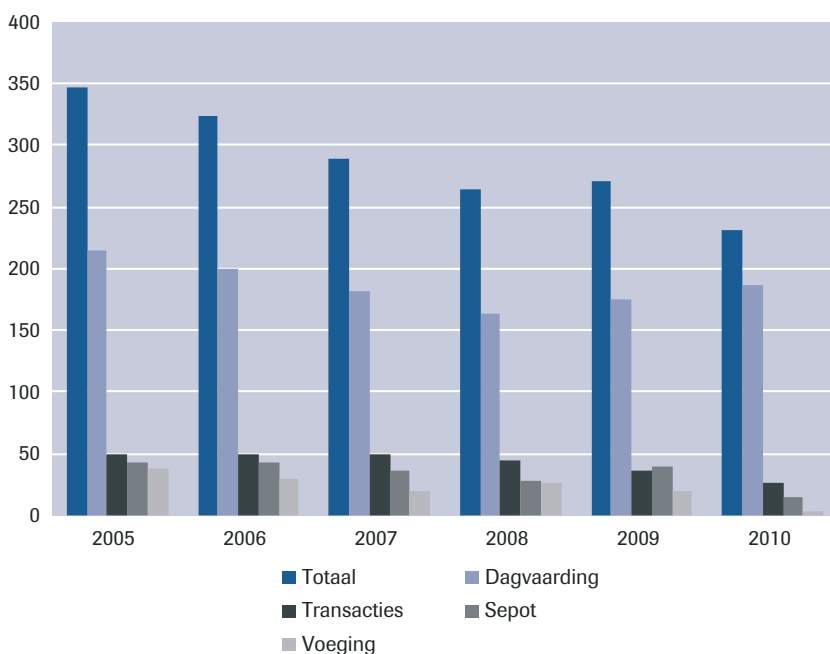
Het betreft hier de beslissingen van het OM over strafzaken betreffende overtredingen die worden aangeleverd bij het OM. De belangrijkste beslissingen zijn het sepot, de OM-transactie en (sinds kort) de

²¹ Hoewel de wet de oplegging van een taakstraf tot 180 uur via een OM-strafbeschikking wel mogelijk maakt, is dit onderdeel nog niet in werking getreden.

OM-strafbeschikking. Ook kan de OvJ beslissen de betrokken persoon te dagvaarden en de zaak dus voor de rechter te brengen.

Over het aantal door het OM via een strafbeschikking behandelde overtredingen zijn nog geen cijfers bekend.²² Het totale aantal op andere wijze door het OM afgehandelde feiten in overtredingszaken is met 33% gedaald: van 347.000 in 2005 tot 232.000 in 2010 (zie figuur 8.6). Verreweg de meeste zaken worden gedagvaard: in 2010 gebeurde dat bij 81% van de feiten. Dat is meer dan in 2005, toen dat bij 62% van de feiten gebeurde. Het aandeel van de transacties is de laatste jaren duidelijk teruggelopen, maar hier kan sprake zijn van vervanging door de OM-strafbeschikking. Het aandeel van septs en voegingen liep sterk terug.

Figuur 8.6 Door het OM afgedane overtredingen (feiten),* x 1.000

* Exclusief OM-strafbeschikkingen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

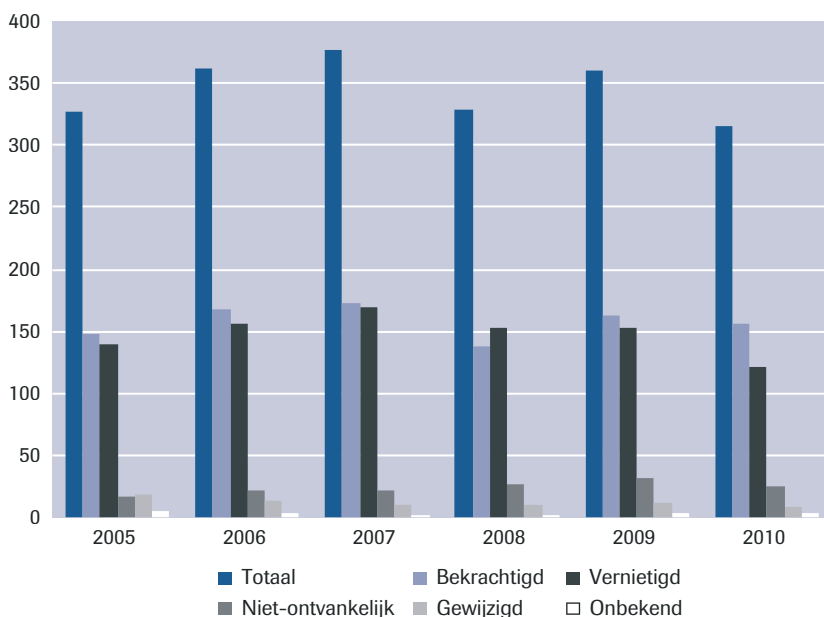
Het OM kan bij beroep tegen een WAHV-beschikking besluiten tot instandhouding, wijziging of vernietiging van de beschikking.²³ Ook kan sprake zijn van een niet-ontvankelijkverklaring.

²² Wel is bekend dat het OM in 2010 10.000 zaken via een strafbeschikking afdeed, maar dit kunnen zowel overtredingen als misdrijven zijn.

²³ Omdat strafbeschikkingen nog van zeer recente datum zijn, zijn over verzetszaken daartegen nog geen cijfers bekend.

Het aantal door het OM behandelde beroepen in het kader van de WAHV steeg van 327.000 in 2005 tot 376.000 in 2007, om daarna te dalen tot 315.000 in 2010, ofwel 4% lager dan in 2005. Het aandeel van vernietigingen en wijzigingen is aanzienlijk: in 2010 ging het om 131.000 zaken, ofwel 41% van het totaal (zie figuur 8.7). Wel is sprake van een geleidelijke daling, want het aandeel was in 2005 nog 48%. Het aantal niet-ontvankelijkverklaringen is niet zo groot, maar het aandeel ervan nam toe van 5 naar 8%.

Figuur 8.7 Afdoeningen door het OM bij beroep tegen WAHV-beschikkingen, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.7 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Is de betrokkene het nog steeds niet eens met de WAHV-beschikking, dan kan hij beroep aantekenen bij de kantonrechter. Dit gaat voor een tweede maal via de OvJ, die dan nog 1 maal de beschikking kan intrekken of doorsturen. Wordt de WAHV-beschikking in stand gehouden, dan gaat ze naar de kantonrechter.

Om een WAHV-beschikking door de kantonrechter te laten behandelen, dient de betrokkene een zekerheidstelling te voldoen die gelijk is aan het sanctiebedrag, vermeerderd met administratiekosten.²⁴ Deze zekerheid moet worden betaald aan het CJIB binnen 2 weken na het instellen van

²⁴ Art. 11 lid 1 WAHV.

beroep bij de kantonrechter. Ter zitting zal zowel de betrokkene als een vertegenwoordiger van het OM moeten verschijnen om hun zaak te bepleiten. Indien de WAHV-beschikking wordt vernietigd, wordt het bedrag van de zekerheidstelling teruggestort op de rekening van de betrokkene.

8.4 Berechting

Hier komen 2 typen door de rechter behandelde overtredingszaken aan de orde. Enerzijds betreft het strafzaken waarbij het OM langs de ‘klassieke weg’ een verdachte van een overtreding dagvaardt. Dat kan het gevolg zijn van een zware overtreding, recidive of het niet voldoen aan een transactievoorstel. Daarnaast kan het bij de rechter gaan om (actief ingesteld) verzet tegen strafbeschikkingen. De WAHV-beschikkingen zullen hier opnieuw apart worden besproken omdat deze een ander proces volgen dan de strafzaken.

Als de verdachte niet in wil gaan op een transactievoorstel, dan wordt hij alleen gedagvaard als de OvJ de zaak voor de rechter brengt. Bij een strafbeschikking dient de bestrafte zelf actief verzet in te stellen bij de OvJ.

Over deze verzetszaken zijn nog geen cijfers beschikbaar.

Allereerst komt de kantonrechter in beeld. Deze behandelt overtredingszaken in eerste aanleg, ofwel als strafzaak (paragraaf 8.4.1), ofwel als beroep tegen een WAHV-beschikking (paragraaf 8.4.2). In hoger beroep doet het gerechtshof hetzelfde: paragraaf 8.4.3 gaat in op de hoger beroepen in kantonstrafzaken en paragraaf 8.4.4 op de hoger beroepen tegen WAHV-beschikkingen van de kantonrechter.

8.4.1 Berechting in eerste aanleg

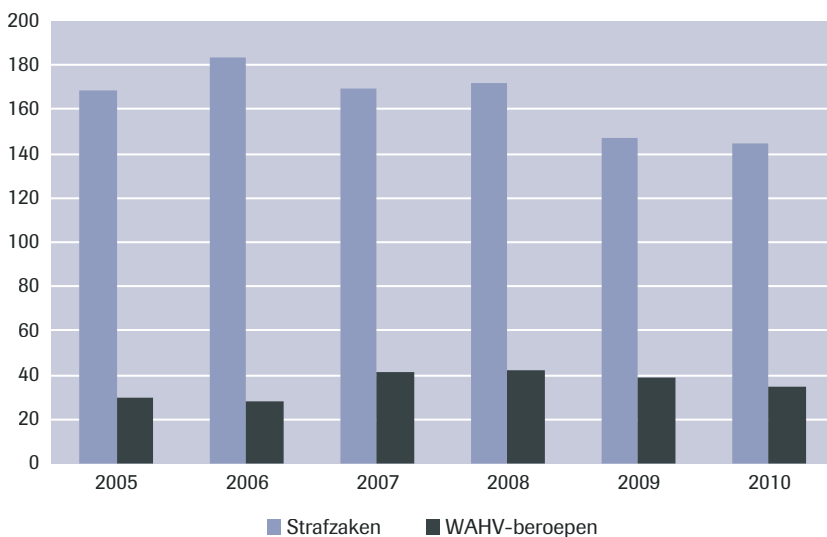
Het aantal door de kantonrechter behandelde strafzaken daalde gestaag van 168.000 in 2005 naar 144.000 in 2010, ofwel met 14% (zie figuur 8.8).

In het leeuwendeel van de gevallen spreekt de kantonrechter in dergelijke zaken een straf uit. Dit is in 2010 in 92% van de gevallen. In 2005 was dit overigens nog in 96% van de zaken het geval. Het aantal vrijspraken ligt in 2010 op 4%.

Een straf zal veelal een boete inhouden. Het CJIB verwerkte 106.000 boetevonnissen in dit soort zaken (zie tabel 8.13 in bijlage 4), terwijl het aantal door de kantonrechter gegeven straffen/maatregelen circa 132.000 bedroeg. Er zijn aanwijzingen dat ontzegging van de rijbevoegdheid ook een regelmatig toegepaste sanctie is.²⁵

25 Volgens interne informatie van het CBS werd deze sanctie in 2008 in circa 15.000 gevallen toegepast.

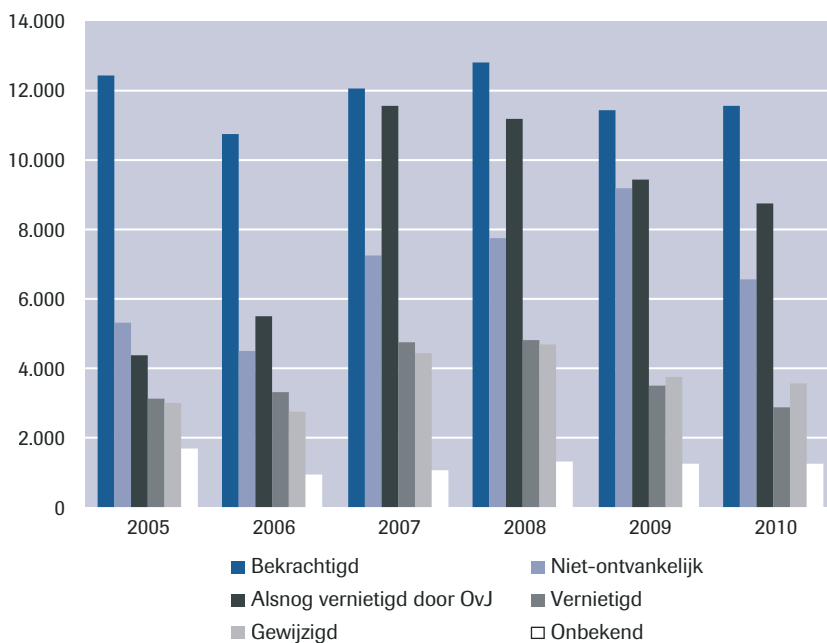
Figuur 8.8 Afdoeeningen van overtredingszaken door de kantonrechter, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.8 en tabel 8.9 in bijlage 4.

Bron: Rvdr, CJIB

Figuur 8.9 Uitspraken door de kantonrechter in WAHV-zaken

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.9 in bijlage 4.

Bron: CJIB

8.4.2 Behandeling beroepen tegen WAHV-zaken door de rechter

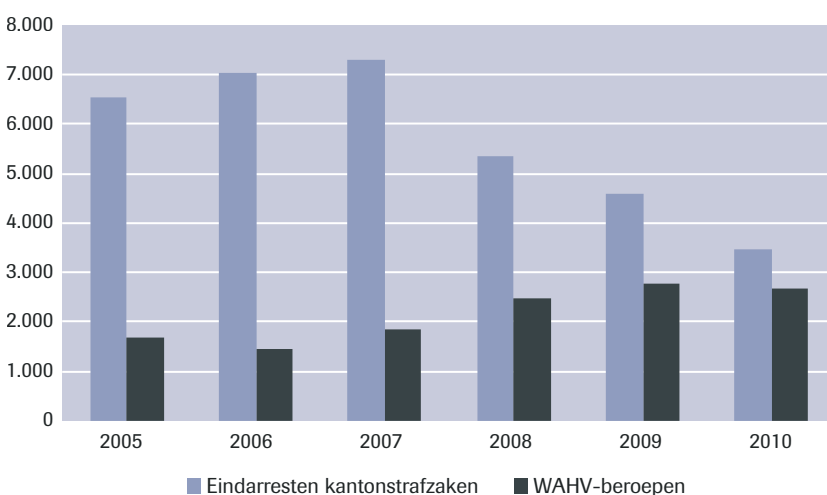
Het aantal door de kantonrechter afgehandelde beroepen tegen WAHV-beslissingen van het OM is tussen 2005 en 2010 gestegen van 30.000 tot 34.500, ofwel met 15% (zie figuur 8.8). Overigens kende dit aantal een piek in 2008 met 42.500 zaken.

Het aantal beslissingen door de OvJ, anders dan vernietiging, nam in dezelfde periode slechts met 4% toe (zie tabel 8.7 in bijlage 4). Het beroep op de kantonrechter in dit soort zaken is dus geïntensiveerd. Opvallend is verder dat het aantal bekrachtigende uitspraken daalde van 12.400 in 2005 tot 11.500 in 2010 en daarmee duidelijk achterbleef (zie figuur 8.9). Het aandeel van deze uitspraken daalde daarmee van 41% in 2005 tot 33% in 2010.

8.4.3 Hoger beroep bij strafzaken

Tegen strafrechtelijke uitspraken in eerste aanleg met een boetebedrag hoger dan € 500 is hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof. Bij boetebedragen onder de € 500 is sinds 2007 een beoordeling vooraf door het hof over de mogelijkheid tot hoger beroep vereist.²⁶ Deze strafzaken worden behandeld door de gerechtshoven. Het aantal eindarresten in kantonstrafzaken daalde van 6.500 tot 3.500, ofwel met 47% (zie figuur 8.10). Deze daling is sterker dan die bij uitspraken in eerste aanleg (-14%; zie paragraaf 8.4.1). Blijkbaar is het aantal hoger beroepen in deze zaken teruggelopen, waarschijnlijk als gevolg van de Wet stroomlijning hoger beroep.

Figuur 8.10 Afdoeningen van overtredingszaken door de gerechtshoven

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.10 in bijlage 4.

Bron: Rvdr

²⁶ Het betreft het via de Wet stroomlijning hoger beroep ingevoerde art. 410a Sv.

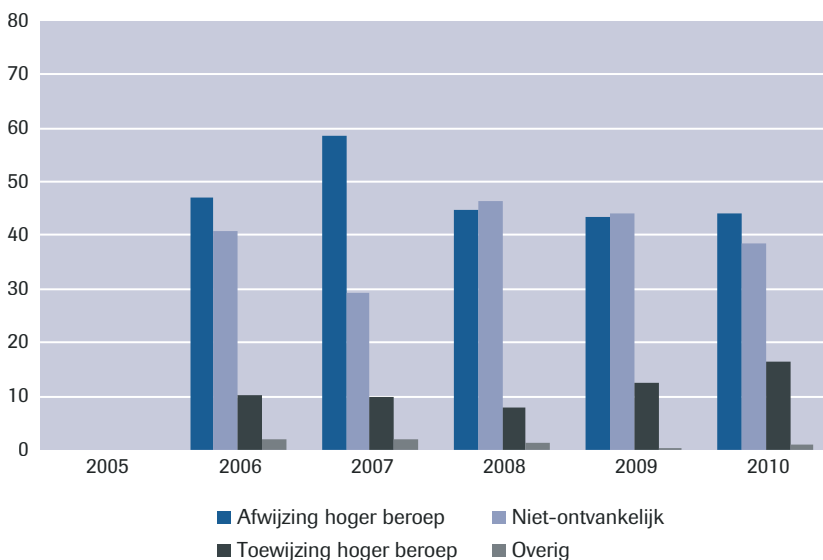
8.4.4 WAHV-beschikkingen in hoger beroep

Tegen beslissingen van de kantonrechter in WAHV-beroepen is bij opgelegde boetebedragen boven de € 70 hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof in Leeuwarden. In hoger beroep worden bij WAHV-beschikkingen ook overwegingen van processuele aard meegenomen die normaal gezien bij strafzaken bij de Hoge Raad in cassatie worden behandeld.

Het aantal door het hof behandelde hoger beroepen in WAHV-zaken steeg van 2005 tot 2010 van 1.700 naar 2.700, ofwel met 57% (zie figuur 8.10), dus duidelijk sterker dan bij de kantonrechter (23%; zie paragraaf 8.4.2).

Daarbij stijgt het aandeel van toewijzing van het hoger beroep, in de vorm van gehele of gedeeltelijke vernietigingen van eerdere uitspraken, van 10 naar 16% van de uitspraken (zie figuur 8.11). Opvallend is verder het hoge percentage niet-ontvankelijkverklaringen: 38% in 2010.

Figuur 8.11 Door het Hof afgedane WAHV-zaken naar soort uitspraak, in procenten*

* Gegevens 2005 niet beschikbaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.10 in bijlage 4.

Bron: Rvdr

8.4.5 Cassatie

In het strafrecht heeft de veroordeelde altijd de mogelijkheid om de zaak, na uitspraak van het gerechtshof, voor te leggen bij de strafkamer van de Hoge Raad. Tijdens cassatie bij de Hoge Raad komen rechtsvragen aan de orde met als doel de rechtseenheid en rechtsbescherming te waarborgen.

Er wordt niet inhoudelijk op de zaak ingegaan, maar slechts gekeken of de juiste procesregels zijn gevolgd en of het recht naar behoren is toegepast. Ook bij overtredingszaken heeft de Hoge Raad de bevoegdheid om beslissingen van lagere rechters te vernietigen (casseren) als deze procesregels niet goed zijn gevolgd. Er zijn vooralsnog geen cijfers beschikbaar over het aantal uitspraken in dit soort zaken.

8.5 Tenuitvoerlegging

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) in Leeuwarden is de landelijke uitvoeringsinstantie die onder andere het administratieve traject van de executiefase van overeengekomen transacties en sancties verzorgt. Daartoe zijn er afspraken tussen het OM en het CJIB. Het CJIB is een agentschap van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het CJIB voert in opdracht van het OM het overgrote deel van de rechterlijke beslissingen en OM-afdoeningen uit.

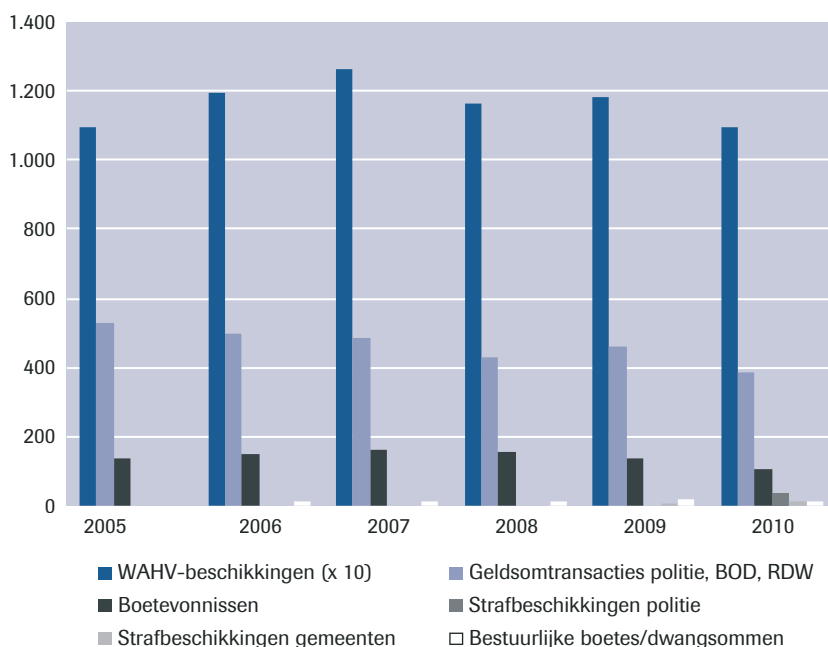
Alle overeengekomen transacties, WAHV-beschikkingen, beslissingen van rechters en opgelegde strafbeschikkingen moeten zo snel mogelijk door opsporingsinstanties en OM aan het CJIB ter uitvoering worden aangeleverd. Het CJIB verzorgt bij strafbeschikkingen de uitvoering door de aangeleverde gegevens te verwerken en de verdachte op de hoogte te brengen van de uitgevaardigde strafbeschikking.²⁷ Als de verdachte niet in verzet gaat, gaat het CJIB over tot inning van de geldelijke sanctie. Het CJIB coördineert en executeert ook eventuele andere maatregelen (straffen, maatregelen en aanwijzingen) en bewaakt de voortgang en de termijnen van tenuitvoerlegging. De executie van jeugdmaatregelen, anders dan schadevergoedingsmaatregelen, valt niet onder verantwoordelijkheid van het CJIB, maar van de Raad voor de Kinderbescherming of DJI. De opbrengsten van de politiestrafbeschikking en de OM-strafbeschikking zijn bestemd voor de staatskas. Gemeenten die hebben gekozen voor het sanctiestelsel via de bestuurlijke strafbeschikking (in tegenstelling tot de bestuurlijke boete) krijgen een deel van de opbrengst van de incasso. Voor parkeerfeiten is dit € 25 per boete en voor overlastfeiten is dit € 40. Als vordering door een (gerechtelijk) deurwaarder niet leidt tot (volledige) afdoening, dan wordt tenuitvoerlegging via een arrestatiebevel voor vervangende hechtenis of lijfswang uitgevaardigd.

Verreweg de meeste door het CJIB te verwerken financiële sancties betreffen WAHV-beschikkingen: circa 1,1 miljoen in 2010 (zie figuur 8.12). Dit aantal vertoonde in 2007 een piek. Daarnaast kreeg het CJIB geleidelijk minder geldsomtransacties van politie, BOD en RDW aangeleverd. In 2010

²⁷ De inning van de in 2011 in te voeren fiscale strafbeschikking zal niet door het CJIB, maar door de Belastingdienst zelf worden geregeld.

waren dit er nog 388.00. Daarnaast ging het om 106.000 boetevonnissen, waarbij een scherpe daling vanaf 2007 optreedt. Daartegenover staat de opkomst van de strafbeschikking. Via politie en gemeenten ging het in 2010 om 40.000 respectievelijk 13.000 strafbeschikkingen. Het aantal gevallen waarbij bestuursorganen het CJIB vragen om inning van een bestuurlijke boete of dwangsom bedroeg in 2010 13.500. Na een groei tussen 2006 en 2009, die deels wordt veroorzaakt doordat meer bestuursorganen deze taak aan het CJIB overdroegen, is in 2010 enige daling hierin zichtbaar (zie tabel 8.11 in bijlage 4).

Figuur 8.12 Door CJIB te verwerken geldelijke sancties vanwege overtredingen,* x 1.000

* Exclusief OM-strafbeschikkingen. N.B. Het aantal WAHV-bezittingen is in verhouding tot de andere groepen nog met een factor 10 verkleind weergegeven.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.11 en tabel 8.13 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Eventueel kan bij niet betalen van de opgelegde financiële sanctie worden overgegaan tot gijzeling (bij strafbeschikking of WAHV-bezitting) of tot vervangende hechtenis (bij een boetevonnis). Een machtiging gijzeling kan worden gevorderd en gijzeling kan na het verkrijgen van de machtiging bij de kantonrechter worden uitgevoerd. Gijzeling is bedoeld om de bestraftte aan te zetten tot voldoening van de opgelegde sanctie en leidt niet tot vermindering van het te betalen bedrag.

Dat is anders bij vervangende hechtenis. De vervangende hechtenis wordt toegepast als het niet mogelijk blijkt de opgelegde geldboete geëind te krijgen. De vervangende hechtenis komt dan in plaats van de boete. Ook kan de vervangende hechtenis in plaats van een niet naar tevredenheid afgeronde taakstraf worden opgelegd. Bij circa 17% van de voor overtredingen opgelegde boetevonnissen blijkt sprake te zijn van een vervangende hechtenis (zie tabel 8.13 in bijlage 4).

9 De strafrechtsketen in samenhang

E.C. Leertouwer en S.N. Kalidien

- Het aantal door de politie geregistreerde misdrijven daalde in 2010 licht, tot iets meer dan 1 miljoen. Ook in voorgaande jaren vertoonde de geregistreerde criminaliteit een dalende trend.
- Het totale aantal taakstraffen (OM en ZM) daalde fors in 2010. Deze daling, die al in 2009 werd ingezet, is vooral het gevolg van een sterke daling van het aantal OM-transacties in 2009 en 2010. Het aantal door de rechter opgelegde taakstraffen vertoonde in deze jaren een minder sterke daling. Dit beeld is vergelijkbaar met het beeld voor de minderjarigen.
- Het totale aantal financiële bestraffingen (OM en ZM) daalde fors in 2010, na een lichte toename in 2009. Bij de minderjarigen daalde het aantal financiële bestraffingen vanaf 2008.
- Het totale aantal vrijheidsbenemende sancties daalde in 2010. Ook in voorgaande jaren vertoonde dit aantal een dalende trend. Bij de minderjarigen is er eveneens sprake van een dalende trend, zij het sinds 2006.

In de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 zijn de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen beschreven. Zij geven achtereenvolgens een beeld van slachtoffers en criminaliteit, de door de politie geregistreerde criminaliteit, de vervolging en de berechting van verdachten.¹ Ontwikkelingen die in de voorgaande hoofdstukken zijn besproken, worden in dit hoofdstuk op hoofdlijnen in onderlinge samenhang beschreven. Een aandachtspunt hierbij is dat de verschillende onderdelen in de keten niet zonder meer naast elkaar kunnen worden gelegd, omdat de gegevens van de verschillende onderdelen van de keten afkomstig zijn uit verschillende informatiebronnen en andere teleenheden hebben. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van een aantal redenen waarom een volledige vergelijking niet mogelijk is. Wanneer rekening wordt gehouden met de mogelijke vertekeningen en beperkingen, kunnen de ketenschakels wel degelijk naast elkaar worden gelegd, waardoor inzicht ontstaat in de ontwikkelingen en samenhangen tussen de onderdelen van de strafrechtsketen. Evenals elders in deze publicatie omvat criminaliteit in dit hoofdstuk misdrijven. De Halt-waardige delicten voor minderjarigen kunnen echter ook betrekking hebben op een overtreding.² In de rest van dit hoofdstuk wordt, om redenen van eenvoud, de term misdrijven gebruikt. Gegevens over de door de politie geregistreerde criminaliteit en verdachten in 2010 betreffen voorlopige cijfers. De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens over vervolging en berechting betreffen strafzaken in eerste aanleg.

¹ De tenuitvoerlegging van sancties komt hierbij niet aan bod, omdat de huidige gegevens met betrekking tot de tenuitvoerlegging niet toereikend zijn om zinvolle vergelijkingen met de opgelegde sancties te maken. Een reden is dat een groot deel van de opgelegde sancties al in voorlopige hechtenis wordt uitgezet en ook als zodanig in de informatiesystemen van DJI wordt doorgevoerd (zie ook hoofdstuk 7).

² In hoofdstuk 8 wordt apart aandacht besteed aan overtredingen. Daarnaast bevatten de cijfers van het CJIB in hoofdstuk 7 voor een deel ook overtredingen.

De gang van de misdrijven door de keten wordt beschreven op basis van de nieuwe delictindeling van het CBS (zie hoofdstuk 1 en bijlage 2).

De samenhang in de strafrechtsketen wordt eerst belicht voor alle natuurlijke en rechtspersonen samen (paragraaf 9.1). Misdrijven die zijn gepleegd door minderjarigen worden apart belicht (paragraaf 9.2).

9.1 De strafrechtsketen in samenhang

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen beschreven in de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen in de periode 2005-2010 voor natuurlijke personen en rechtspersonen samen. Eerst wordt in paragraaf 9.1.1 het algemene beeld geschetst. Om de verschillen tussen misdrijf-categorieën in beeld te krijgen, wordt in de paragrafen 9.1.2 tot en met 9.1.5 de gang door de strafrechtsketen van een viertal soorten misdrijven in de periode 2005-2010 beschreven. Het betreft de vermogensmisdrijven, vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (hierna te noemen ‘vernielingen’), de gewelds- en seksuele misdrijven en de drugs-misdrijven.³ De drugsmisdrijven worden als aparte categorie belicht, aangezien ze als slachtofferloos misdrijf een beperkte rol spelen aan het begin van de strafrechtsketen, terwijl ze een relatief groot beslag leggen op de capaciteit van het gevangeniswezen.

9.1.1 Misdrijven in de strafrechtsketen

In elke fase van de keten vindt een selectieproces plaats (zie figuur 9.1).⁴ Dat proces begint al bij de registratie door de politie.⁵ Lang niet alle misdrijven worden bij de politie gemeld en niet alle meldingen worden door de politie geregistreerd. Slechts een deel van de misdrijven wordt opgehelderd. Het aantal geregistreerde verdachten is dan ook aanzienlijk lager dan het aantal geregistreerde misdrijven. Overigens kan een verdachte meer dan één misdrijf hebben gepleegd.⁶ Van de verdachten die de politie registreert, wordt het merendeel ingeschreven bij het Openbaar Ministerie. De politie kan bepaalde zaken met een minderjarige verdachte zelf afdoen door middel van een politiesepot of een verwijzing naar een Halt-bureau (zie hoofdstuk 2).

3 Zie bijlage 2 voor een gedetailleerde beschrijving van de misdrijfcategorieën.

4 Bij de interpretatie van dit selectieproces dienen de kanttekeningen in bijlage 3 in ogenschouw te worden genomen. Zo kunnen uitspraken als ‘X% van ketenonderdeel A stroomt door naar ketenonderdeel B’ op grond van dit schema niet worden gedaan.

5 Inclusief Koninklijke Marechaussee.

6 Een relatief kleine groep verdachten is verantwoordelijk voor relatief veel geregistreerde misdrijven (Wartna & Tollenaar, 2004). Daartegenover staat dat een misdrijf door meer dan één dader kan zijn gepleegd. Voor de precieze definitie van geregistreerde verdachte wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Figuur 9.1 Misdrijven in de strafrechtsketen, 2010

Slachtofferschap		ondervonden delicten	
	geschat aantal delicten tegen burgers (a)		5.700.000
	geschat aantal delicten tegen bedrijven (b)		2.500.000
	overige delicten (c)		onbekend
Geregisteerde misdrijven		door de politie geregisteerde misdrijven (d)	
	geregisteerde criminaliteit		1.185.800
	geregisteerde verdachten		382.600
	Politietransacties misdrijven (e)		7.700
	Halt-verwijzingen (f)		18.000
Vervolgung en berechting		strafzaken (g)	
		instroom	208.600
		afgedaan	189.600
	OM	83.600	
	technisch sepot	10.300	13%
	beleidssepot	14.700	16%
	transactie	42.300	56%
	overige afdoeningen	16.300	15%
		8.600 taakstraffen	
		25.500 betalen geldsom	
		8.200 overige transacties	
		rechter	106.000
		schuldigverklaring	95.800 90%
		vrijspraak en ontslag	9.500 9%
		rechtsvervolging	
		overige afdoeningen	700 1%
Sancties		door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke sancties (h)	
			117.100
	geldboetes	34.000	32%
	vrijheidsbenemende sancties	22.300	17%
	taakstraffen	35.100	29%
		betaling aan de staat, ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoeding	13.000 11%
		ontzegging rijbevoegdheid	7.500 6%
		overige straffen	5.200 5%

^a Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2010 (IVM, 2011). Het geschatte aantal misdrijven tegen burgers heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven. De omvang van deze overlap is niet bekend.

^b Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 (MCB, 2011). Het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen burgers. De omvang van deze overlap is niet bekend.

^c Misdrijven die buiten bereik van de IVM en MCB blijven: misdrijven zonder direct slachtoffer (bijv. drugsmokkel en heling), misdrijven tegen overheidsinstellingen, misdrijven tegen 15-minners, enz.

^d Bron: CBS Politiestatistiek: inclusief misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en inclusief 'slachtofferloze' misdrijven. De cijfers 2010 betreffen voorlopige cijfers.

^e Bron: CJIB.

^f Bron: Jaarbericht Halt-sector 2010 (Halt Nederland, 2011). In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding, die naar schatting een derde van alle Halt-verwijzingen uitmaken. De gepresenteerde cijfers van door de politie geregisteerde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

^g Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. Taakstraffen zijn inclusief lik-op-stukzaken en de sepotgrond met dienstverlening. De strafbeschikking, die vanaf 2008 kan worden opgelegd, is geteld onder de overige afdoeningen. De afdoeningen OM zijn incl. overdrachten naar een ander parket en onbekende afdoeningsgrond en excl. dagvaardingen.

^h Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten, met uitzondering van de volledig voorwaardelijke taakstraffen aangezien deze (nog) niet apart worden onderscheiden in de Rechtbankstrafzakenstatistiek. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen.

Ook kan de politie met meerderjarige verdachten van kleine winkeldiefstallen een transactie overeenkomen (politietransactie, zie hoofdstuk 7). In de andere gevallen legt de politie bij voldoende grond voor verdenking en vervolging een proces-verbaal over de verdachte en de betreffende misdrijven voor aan het OM. Ongeveer 5% van de instroom bij het OM was in 2010 afkomstig van andere instanties dan de politie.⁷ Het gaat daarbij om de bijzondere opsporingsdiensten⁸ en om overige aanleverende instanties als gemeenten en de reclassering. Bij het OM vindt een verdere selectie plaats. Het OM kan besluiten een zaak betreffende een verdachte (van één of meer misdrijven) te seponeren, omdat een veroordeling door een rechter niet haalbaar lijkt (technisch sepot) of omdat een beoordeling door een rechter niet wenselijk lijkt (beleidssepot). Tevens kunnen zaken bij elkaar worden gevoegd (ad informandum of ter berechting). Bovendien kan het OM in bepaalde misdrijfzaken een transactie aanbieden aan de verdachte. Dit houdt in dat als de verdachte bereid is aan bepaalde voorwaarden te voldoen die zijn verbonden aan de transactie, het OM afziet van verdere vervolging. Deze voorwaarden hebben de vorm van de betaling van een geldbedrag, het ondergaan van een taakstraf en dergelijke. Sinds februari 2008 mag het OM voor bepaalde delicten, buiten de rechter om, zelf de schuld vaststellen van en straffen opleggen aan verdachten door inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening. Deze strafbeschikking kan diverse straffen, maatregelen en aanwijzingen inhouden, zoals geldboetes, taakstraffen en ontzegging van de rijbevoegdheid.⁹ De rest van de zaken brengt het OM via een dagvaarding voor de rechter. Deze kan de verdachte vrijspreken of schuldig verklaren.¹⁰ In dat laatste geval zal de rechter meestal een straf of maatregel opleggen (zie hoofdstuk 2).

De ontwikkelingen van de geregistreeerde criminaliteit, het aantal geregistreeerde verdachten, transacties (inclusief strafbeschikkingen) en schuldigverklaringen lagen in de eerste jaren van de periode 2005-2010 dicht bij elkaar. Pas na 2008 zijn de ontwikkelingen uit elkaar gaan lopen, maar daalden alle. Vooral het aantal transacties daalde sterk, met 27% in 2010. Het aantal schuldigverklaringen daalde in 2010 eveneens aanzienlijk, met 17% (zie figuur 9.2). De invoering van een nieuw registratiesysteem bij zowel politie als OM speelt een rol in de daling van de geregistreeerde criminaliteit en afdoeningen door OM en rechter in 2009 en 2010. Bij de

7 Bron: OMDATA.

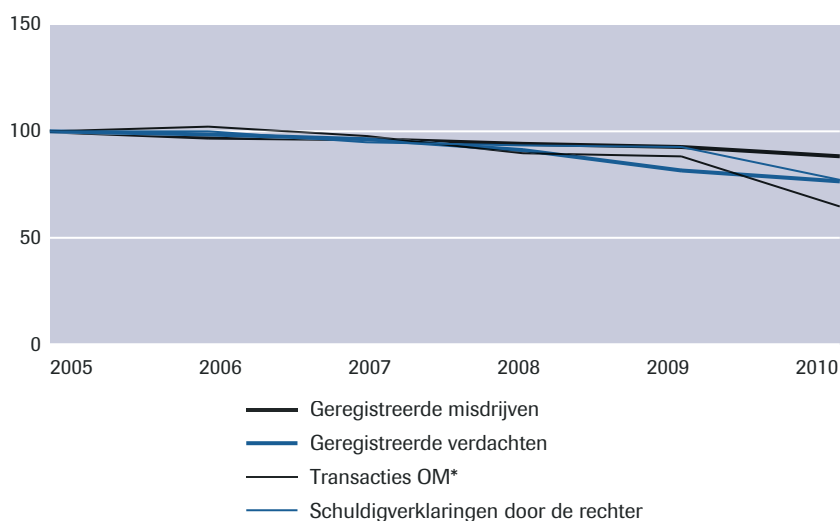
8 De op 1 juni 2007 ingevoerde Wet op de bijzondere opsporingsdiensten wijst 4 diensten aan als bijzondere opsporingsdienst, elk met een eigen specifieke opsporingstaak: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst (FIOD-ECD), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD), de Algemene Inspectiedienst (AID) en de VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst (VROM-IOD). De genoemde diensten bestonden al in een of andere vorm voordat de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten in werking trad, maar door deze wet werden hun bevoegdheden voor het eerst op een uniforme wijze geregeld.

9 Daar de invoering van de strafbeschikking gefaseerd plaatsvindt, is het aandeel van de strafbeschikking in de afdoeningen door het OM (nog) betrekkelijk laag (zie hoofdstuk 5). De strafbeschikking zal op den duur de transactie geheel vervangen.

10 Ook kan de rechter een verdachte ontslaan van rechtsvervolging of het OM niet-ontvankelijk verklaren.

politie werd in deze periode de Basisvoorziening Handhaving (BVH) ingevoerd. Door de invoering van het Geïntegreerd Processysteem Strafrecht (GPS), dat in de plaats komt van het bedrijfsprocessensysteem COMPAS zijn in 2009 en 2010 door het OM naar verhouding meer binnengekomen zaken (nog) niet geregistreerd dan in voorgaande jaren. Dit heeft invloed op het aantal ingeschreven zaken en vervolgens op de door het OM en de rechter afgedane zaken. Bij de duiding van de hier weergegeven cijfers moet hiermee rekening worden gehouden. De effecten zijn in 2010 groter dan in 2009, omdat in 2010 meer zaken over zijn gegaan naar GPS. Onduidelijk is nog hoe groot bovengenoemde effecten precies zijn en in welke mate ze blijvend zijn (zie ook hoofdstuk 4, 5 en 6 en bijlage 3).

Figuur 9.2 Misdrijven: van registratie tot afdoening in eerste aanleg, index 2005=100

* Inclusief strafbeschikkingen, lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening. Voor de corresponderende cijfers zie tabel 9.1 in bijlage 4.

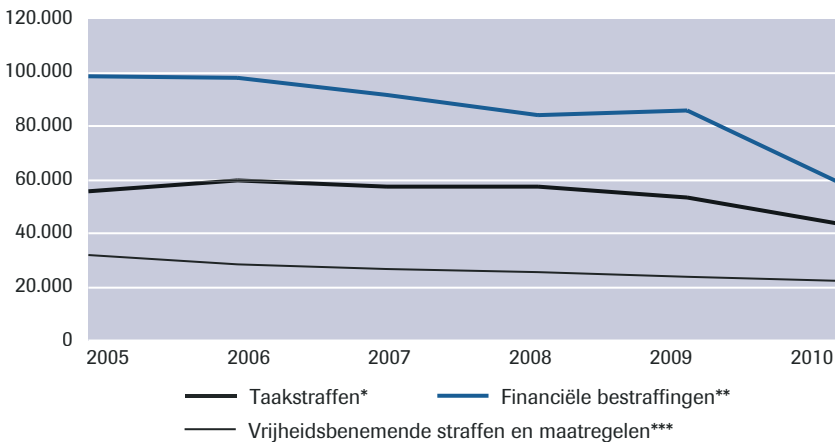
Bron: CBS

In de periode 2005-2010 lieten de (deels) onvoorwaardelijke bestraffingen in eerste aanleg over de gehele linie een daling zien.¹¹ Hoewel de financiële bestraffingen in deze periode sterker daalden (-40%) dan de taakstraffen (-21%) en vrijheidsbenemende straffen en maatregelen (-31%), bleven ze de vaakst opgelegde sanctie. De sterke daling van de financiële bestraffingen vond vooral plaats in 2010, toen het aantal met ruim 30% afnam. Deze ontwikkeling gold zowel voor de OM-transacties 'betaling geldsom'

¹¹ Bij taakstraffen worden ook de volledig voorwaardelijke taakstraffen meegenomen, aangezien deze (nog) niet apart worden onderscheiden in de Rechtbankstrafzakenstatistiek (zie ook noot h bij figuur 9.1).

als voor de door de rechter opgelegde boetes (zie tabel 9.1 in bijlage 4). Het aantal taakstraffen bleef in de periode 2005-2008 redelijk constant, maar zowel bij OM-transacties met een taakstraf als voorwaarde als bij door de rechter opgelegde taakstraffen trad na 2008 een daling op (zie tabel 9.1 in bijlage 4). Het aantal OM-taakstraffen daalde in 2010 met ruim 30%. Het aantal vrijheidsbenemende straffen en maatregelen vertoonde over de hele periode 2005-2010 een gestage afname (zie figuur 9.3).

Figuur 9.3 (Deels) onvoorwaardelijke bestraffingen

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** Hieronder worden verstaan: OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** Hieronder worden verstaan: gevangenisstraf, hechtenis, militaire detentie, jeugddetentie, tbs, plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ), plaatsing in een psychiatrische inrichting, alle (deels) onvoorwaardelijk.

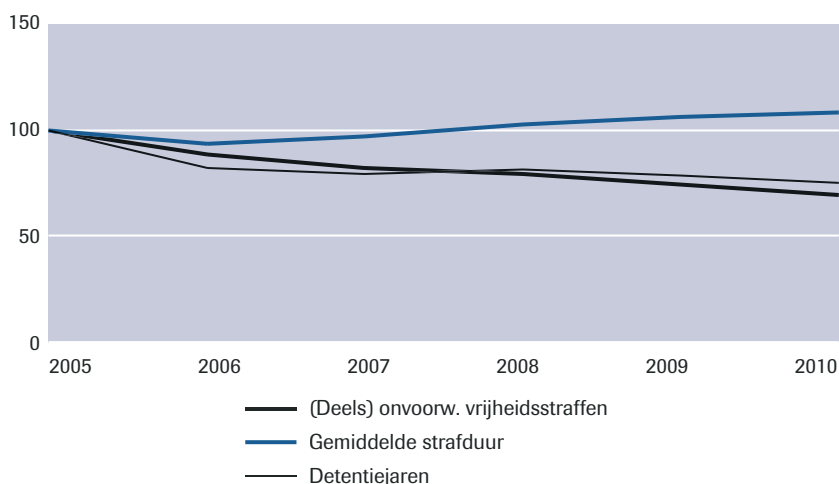
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 6.7, 9.1 en 9.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het merendeel van de vrijheidsbenemende straffen en maatregelen bestaat uit vrijheidsstraffen, dat wil zeggen gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vertoonde in de gehele periode 2005-2010 een daling, terwijl de gemiddelde strafduur na 2006 toenam. Gecombineerd leidde dit tot een daling van het aantal opgelegde detentiejaren in 2006, waarna dit min of meer stabiel bleef (zie figuur 9.4).¹²

¹² Vanaf 1 juli 2008 is de vervroegde invrijheidstelling vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling. Hierdoor is het niet langer standaard dat een deel van de straf niet wordt uitgezeten, maar zijn hier voorwaarden aan verbonden. Detentieduren van straffen opgelegd vóór 1 juli 2008 zijn berekend op grond van de regeling vervroegde invrijheidstelling. Detentieduren van straffen opgelegd op of ná 1 juli 2008 zijn berekend volgens de regeling voorwaardelijke invrijheidstelling (zie ook hoofdstuk 6).

Figuur 9.4 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.13, 6.14, 6.15, 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

In de rest van deze paragraaf wordt de gang door de keten van vermogensmisdrijven, vernielingen, gewelds- en seksuele misdrijven en drugsmisdrijven, samen met een restcategorie,¹³ nader bekeken voor 2010. Eerst worden de relatieve aandelen van de verschillende soorten misdrijven in de geregistreerde criminaliteit en het aantal geregistreerde verdachten beschreven. Omdat schuldigverklaringen bijna altijd gepaard gaan met strafoplegging, en een transactie door de verdachte zal worden ervaren als een bestraffing zonder tussenkomst van de rechter, wordt vervolgens over 'bestrafingen' gesproken waar het gaat om transacties door het OM en schuldigverklaringen door de rechter.¹⁴ De volgende fase betreft de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, en ten slotte worden de relatieve aandelen in het aantal detentiejaren beschreven.

In 2010 was het aandeel van *vermogensmisdrijven* in de geregistreerde criminaliteit met 59% verreweg het grootst. Naast het feit dat vermogenscriminaliteit een veelvoorkomend misdrijftype is, speelt waarschijnlijk ook de eis van aangifte die verzekeringsmaatschappijen stellen aan uitkering van een schadebedrag een rol. Het aandeel vermogensmisdrijven in het aantal geregistreerde verdachten is met 34% een stuk lager, en

¹³ In deze restcategorie zitten onder meer de verkeersmisdrijven, de economische misdrijven en de wapen- en munitiemisdrijven.

¹⁴ De bestrafingen omvatten alle schuldigverklaringen, dus ook schuldigverklaringen zonder strafoplegging. In de bestrafingen zouden ook de strafbeschikkingen moeten worden meegeteld. Aangezien er nog geen gegevens beschikbaar zijn over aantallen strafbeschikkingen per misdrijftype, is dit nog niet mogelijk.

ongeveer gelijk aan het aandeel in de bestraffingen, dat 32% bedroeg. Opvallend is vervolgens het grote aandeel in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen: 53%. Wanneer men eenmaal door de rechter schuldig is bevonden aan een vermogensmisdrijf, is de kans op een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf dus aanzienlijk. De gemiddelde strafduur ligt bij vermogensmisdrijven onder het gemiddelde voor alle misdrijven, waardoor het aandeel in het totale aantal detentiejaren uiteindelijk 41% bedroeg in 2010.

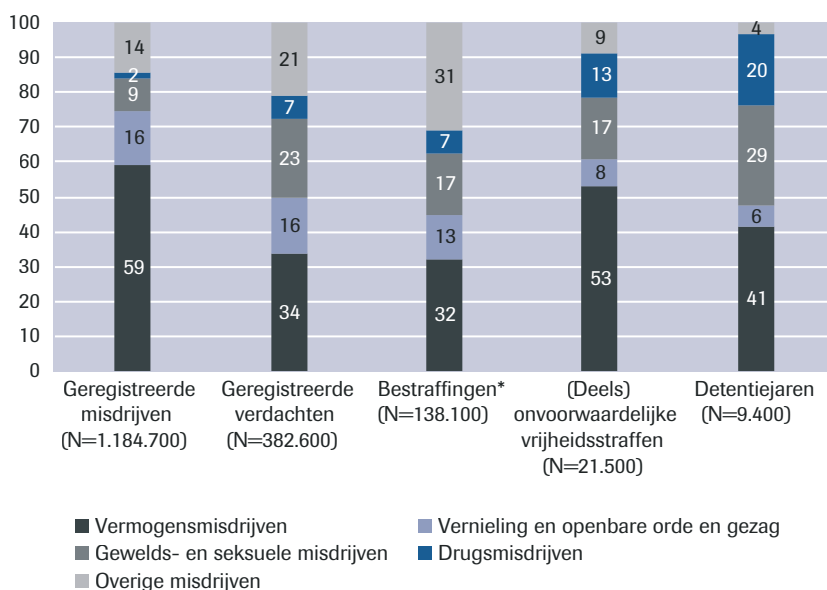
De gang door de strafrechtsketen van *vernielingen* ziet er volledig anders uit. In 2010 hadden vernielingen een aandeel van 16% in zowel de geregistreerde misdrijven als de geregistreerde verdachten, en een aandeel van 13% in de bestraffingen. Voor dit type misdrijf wordt in verhouding minder vaak een (lange) vrijheidsstraf opgelegd, waardoor vernielingen in 2010 een aandeel van 8% hadden in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, en een aandeel van 6% in het aantal detentiejaren.

In 2010 bedroeg het aandeel van *gewelds- en seksuele misdrijven* in de geregistreerde criminaliteit 9%. Aangezien dit type misdrijven een relatief hoog ophelderingspercentage kent (zie tabel 4.4 in bijlage 4), was hun aandeel in het aantal geregistreerde verdachten een stuk hoger, namelijk 23%. Het aandeel in de bestraffingen en onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen lag daar met 17% weer iets onder. Een relatief hoge gemiddelde strafduur vertaalt zich ten slotte in een aandeel van 29% in het aantal detentiejaren in 2010.

Van *drugsmisdrijven* wordt bijna nooit aangifte gedaan: in 2010 bedroeg het aandeel in de geregistreerde criminaliteit slechts 2%. Drugsmisdrijven hebben eveneens een bescheiden aandeel in het aantal geregistreerde verdachten en het aantal bestraffingen, elk 7% in 2010. Personen die door de rechter schuldig zijn verklaard, worden relatief vaak veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Drugsmisdrijven hadden daardoor in 2010 een aandeel van 13% in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen. Voor drugsmisdrijven worden bovendien relatief lange straffen opgelegd: het aandeel van drugsmisdrijven in de opgelegde detentiejaren bedroeg 20%.

Ten slotte valt het grote aandeel van *overige misdrijven* in het aantal geregistreerde verdachten (21% in 2010) en het aantal bestraffingen (31%) op, tegenover een fors kleiner aandeel in aan de ene kant de geregistreerde criminaliteit (14%) en aan de andere kant de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen (9%) en opgelegde detentiejaren (4%). Het gaat hier veelal om verkeersmisdrijven. Onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen worden hiervoor niet vaak opgelegd en zijn over het algemeen van korte duur (zie figuur 9.5).

Figuur 9.5 Aandeel van verschillende soorten misdrijven in de strafrechtsketen, 2010

* OM-transacties en schuldigverklaringen door de rechter. Strafbeschikkingen kunnen hierin nog niet worden meegenomen aangezien er nog geen gegevens beschikbaar zijn over aantallen strafbeschikkingen per misdrijfsoort.

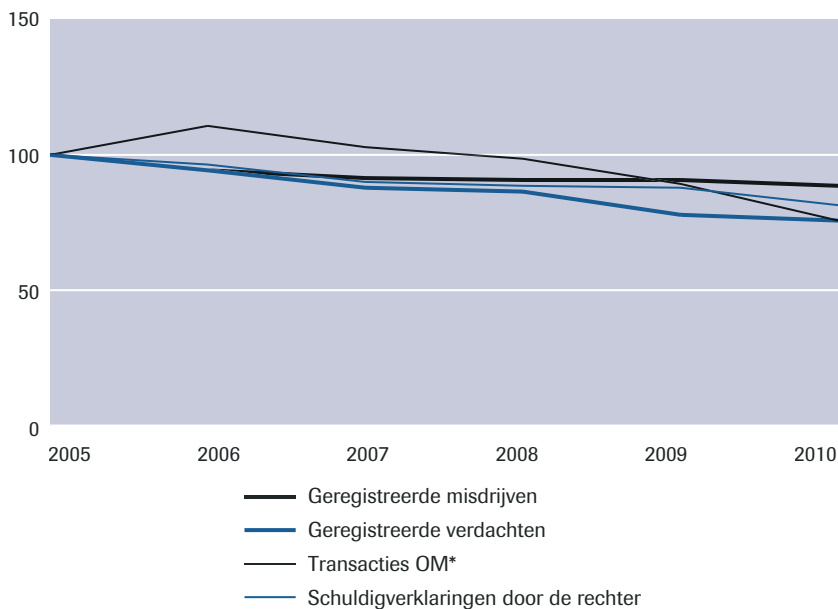
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7, 6.5, 6.13, 6.15, 6.27 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.1.2 Vermogensmisdrijven

De ontwikkelingen van de geregistreerde vermogensmisdrijven en de justitiële reactie daarop vertoonden over het algemeen een daling in de periode 2005-2010 (zie figuur 9.6). De geregistreerde vermogenscriminaliteit daalde in 2006 en 2007, om in de 2 jaren daarna te stabiliseren en in 2010 verder te dalen. Het aantal schuldigverklaringen volgde vrijwel hetzelfde patroon, terwijl het aantal geregistreerde verdachten in de periode 2005-2010 gestaag afnam en vooral in 2009 een aanzienlijke daling (-10%) kende. Het aantal transacties liet in 2006 als enige nog een toename zien, maar daalde daarna eveneens in 2010 met zo'n 15%. De ontwikkelingen in de transacties worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de ontwikkeling van het aantal taakstraffen dat is overeengekomen met het OM (zie tabel 5.7 en 5.8 in bijlage 4).

Figuur 9.6 Vermogensmisdrijven: geregisteerde misdrijven, geregisteerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

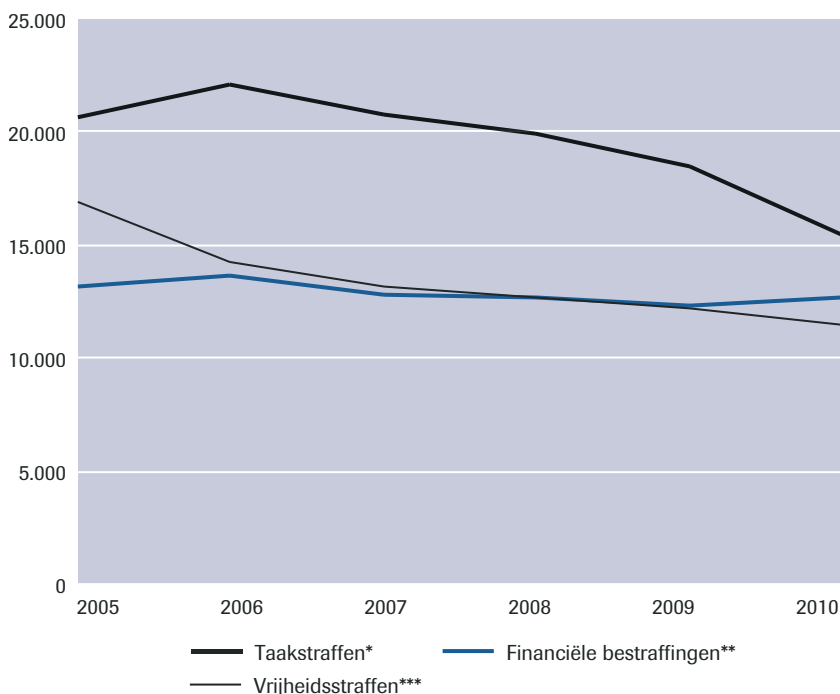
* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

Wat betreft de bestraffingen voor vermogensmisdrijven vertoonde het totale aantal opgelegde taakstraffen (OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter) in de periode 2005-2010 eenzelfde beeld als het aantal transacties: in 2006 een toename, daarna een daling die vooral in 2010 aanzienlijk was (-16%). Het aantal vermogensmisdrijven dat met een financiële sanctie wordt bestraft, bleef in de periode 2005-2010 vrijwel gelijk. De toe- of afname van het aantal financiële bestraffingen voor vermogensmisdrijven ten opzichte van het voorgaande jaar bedroeg in deze periode hooguit enkele procenten. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven daalde vooral aanzienlijk in 2006 (-16%), om in de jaren daarna minder sterk te blijven afnemen (zie figuur 9.7).

Figuur 9.7 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

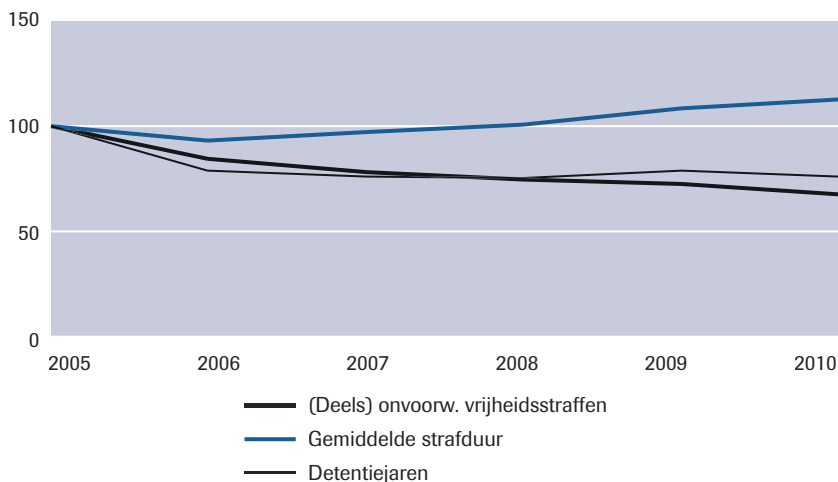
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 6.13, 6.25, 6.27 en 9.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Terwijl het aantal vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven tussen 2005 en 2010 gestaag afnam, liet de gemiddelde strafduur vanaf 2007 juist een toename zien. Als gevolg hiervan bleef het aantal detentiejaren, na een daling van ruim 20% in 2006, in de jaren daarna min of meer constant (zie figuur 9.8).

Figuur 9.8 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven, in aantal, strafduur en detentie-jaren, index 2005=100

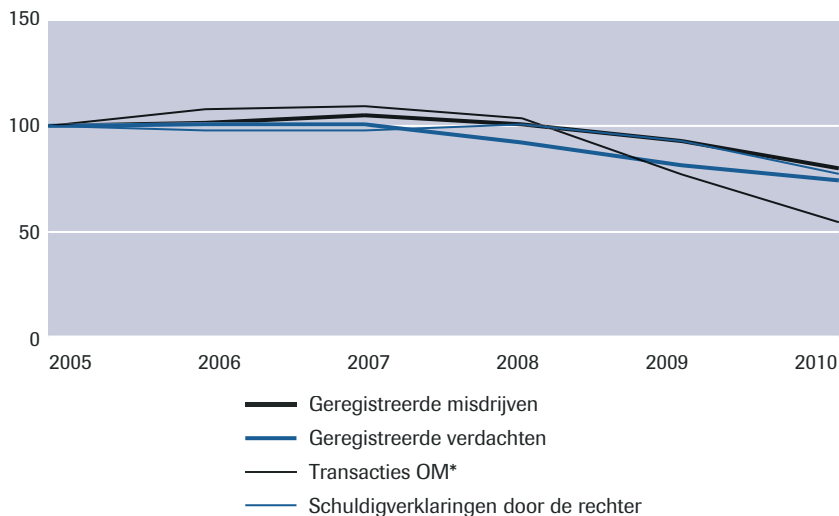
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.13, 6.14, 6.15, 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.1.3 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

De ontwikkelingen betreffende vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (hierna te noemen 'vernielingen') waren in de periode 2005-2010 sterker dan die met betrekking tot de vermogensmisdrijven, met name na 2008. De geregistreerde vernielingen namen in 2006 en 2007 nog toe, maar lieten vanaf 2008 een daling zien, die vooral in 2010 aanzienlijk was (-14%). Een soortgelijke ontwikkeling was te zien bij de transacties voor vernielingen, al zette de voornaamste daling met betrekking tot transacties zich al in 2009 in (-25%). In 2010 daalde het aantal transacties met nog eens 30%, waardoor het aantal transacties voor vernielingen in 2010 nog maar iets meer dan de helft van het aantal in 2005 bedroeg. Het aantal geregistreerde verdachten bleef in de eerste jaren constant en vertoonde vanaf 2008 een daling, die 9% bedroeg in 2010. Het aantal schuldigverklaringen voor vernielingen vertoonde in de periode 2005-2008 geringe schommelingen. Daarna zette zich een aanzienlijke daling in. Het aantal schuldigverklaringen daalde in 2010 met 17% (zie figuur 9.9).

Figuur 9.9 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag: geregistreerde misdrijven, geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

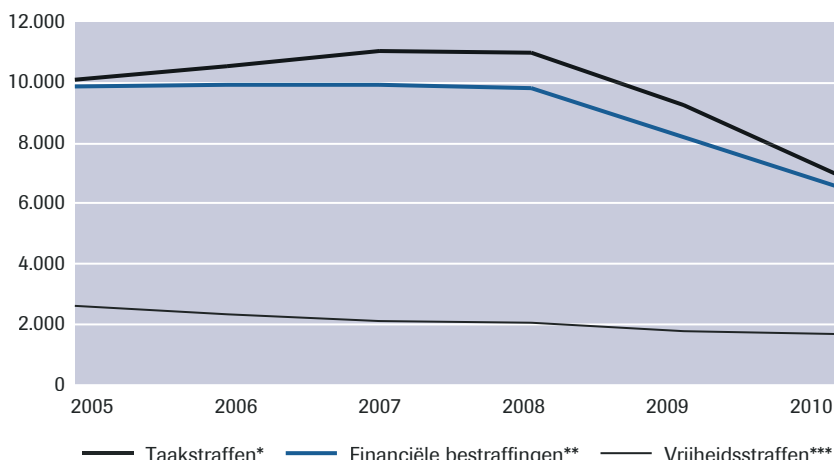
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

De sterke daling van het aantal transacties betreft vooral het aantal OM-taakstraffen. Aangezien ook het aantal taakstraffen opgelegd door de rechter vanaf 2009 is gedaald, is vanaf dat jaar een forse afname in het totale aantal taakstraffen voor vernielingen zichtbaar. In 2010 betrof deze afname 24%. Het aantal financiële bestraffingen voor vernielingen liet een vergelijkbare ontwikkeling zien, en daalde met 20% in 2010. Het aantal opgelegde (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vernielingen vertoonde sinds 2005 een gestage afname (zie figuur 9.10). Ten opzichte van de vermogensmisdrijven worden vernielingen relatief vaak bestraft met een financiële sanctie en weinig met een vrijheidsstraf.

De gemiddelde duur van (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vernielingen schommelde in de periode 2005-2010 enigszins. Gecombineerd met de daling van het aantal vrijheidsstraffen in de hele periode resulteerde dit in een daling van het aantal detentiejaren tussen 2005 en 2009. Vanaf 2009 steeg de gemiddelde strafduur, waardoor het aantal detentiejaren voor vernielingen in 2010 eveneens licht toenam (zie figuur 9.11).

Figuur 9.10 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

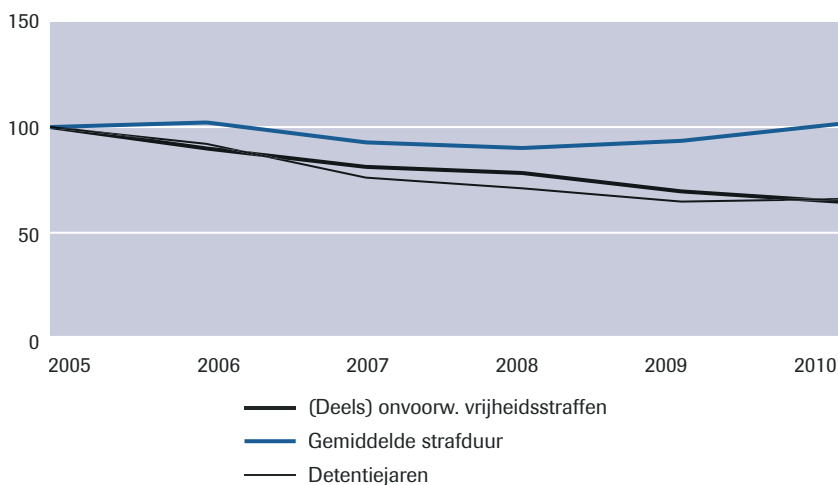
** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 6.13, 6.25, 6.27 en 9.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 9.11 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vanwege vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, in aantal, strafduur en detentie jaren, index 2005=100

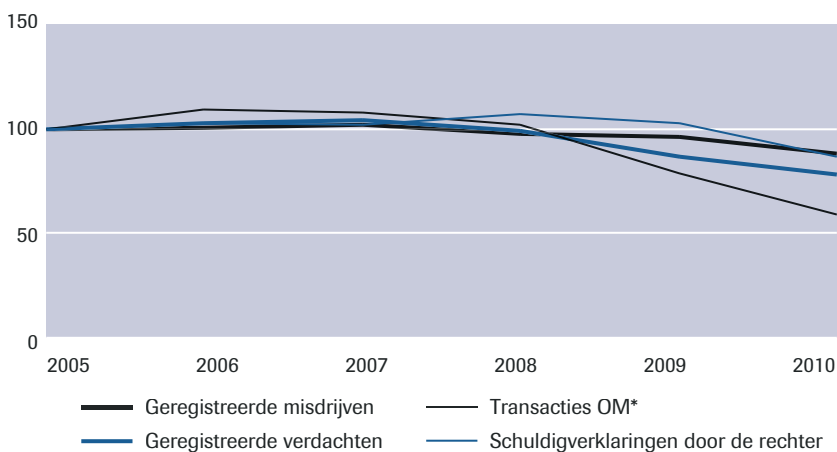
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.13, 6.14, 6.15, 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.1.4 Gewelds- en seksuele misdrijven

De ontwikkelingen van de geregistreeerde gewelds- en seksuele misdrijven en de justitiële reactie daarop waren in de periode 2005-2010 vergelijkbaar met die van vernielingen. De geregistreeerde gewelds- en seksuele misdrijven namen in 2006 en 2007 nog toe, maar lieten vanaf 2008 een daling zien. In 2010 daalde het aantal geregistreeerde misdrijven van dit type met 8%. Een soortgelijke ontwikkeling trad op bij de transacties, al zette de grote afname daar al in 2009 in (-23%). In 2010 daalde dit aantal met nog eens 25%, waardoor het aantal transacties in 2 jaar tijd bijna werd gehalveerd. Het aantal geregistreeerde verdachten steeg in de eerste jaren van de periode 2005-2010 nog licht, maar vertoonde vanaf 2008 een daling. In 2010 bedroeg deze daling 10%. Het aantal schuldigverklaringen voor gewelds-en seksuele misdrijven nam in de periode 2005-2008 eveneens licht toe om daarna aanzienlijk te dalen, met 16% in 2010 (zie figuur 9.12).

Figuur 9.12 Gewelds- en seksuele misdrijven: geregistreeerde misdrijven, geregistreeerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

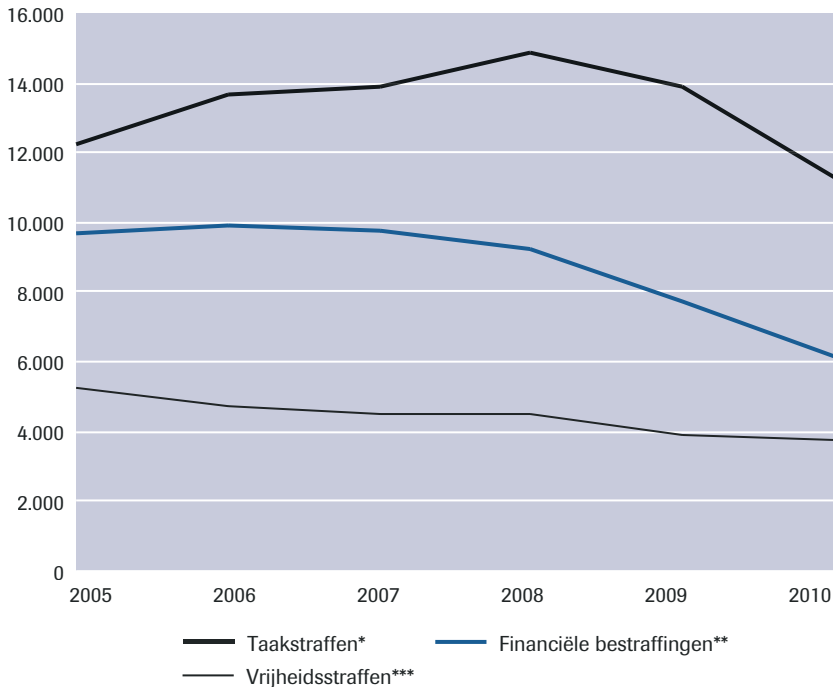
Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het totale aantal taakstraffen opgelegd voor gewelds- en seksuele misdrijven nam tot en met 2008 gestaag toe, maar vanaf 2009 zette een daling in. In 2010 daalde het totale aantal taakstraffen met 19%. Het aantal OM-taakstraffen daalde overigens al sinds 2007 (zie tabel 5.8 in bijlage 4). Ook het aantal financiële bestraffingen is de laatste jaren aanzienlijk gedaald, met 20% in 2010. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheids-

straffen liet over de gehele periode 2005-2010 een daling zien. In 2010 daalde het aantal vrijheidsstraffen met 4% (zie figuur 9.13).

Figuur 9.13 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

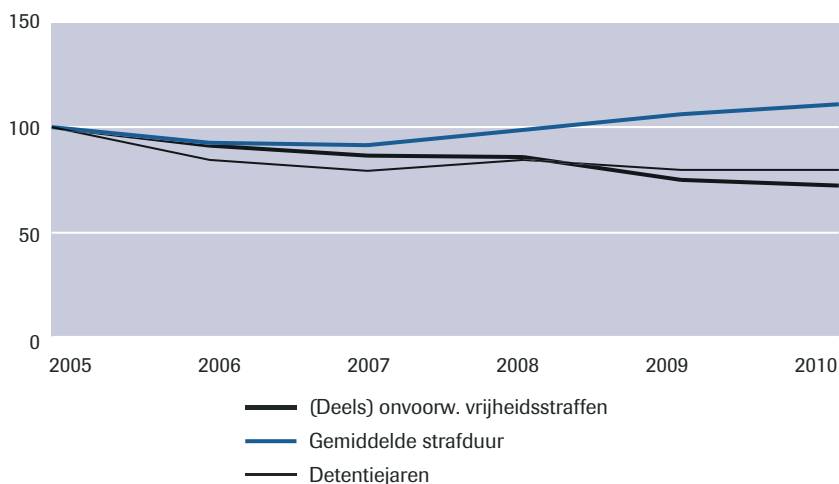
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 6.13, 6.25, 6.27 en 9.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

De gemiddelde duur van (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven nam in 2006 en 2007 af, om daarna toe te nemen. Gecombineerd met de daling van het aantal vrijheidsstraffen resulteerde dit in een licht schommelend aantal detentiejaren tussen 2006 en 2010 (zie figuur 9.14).

Figuur 9.14 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.13, 6.14, 6.15, 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

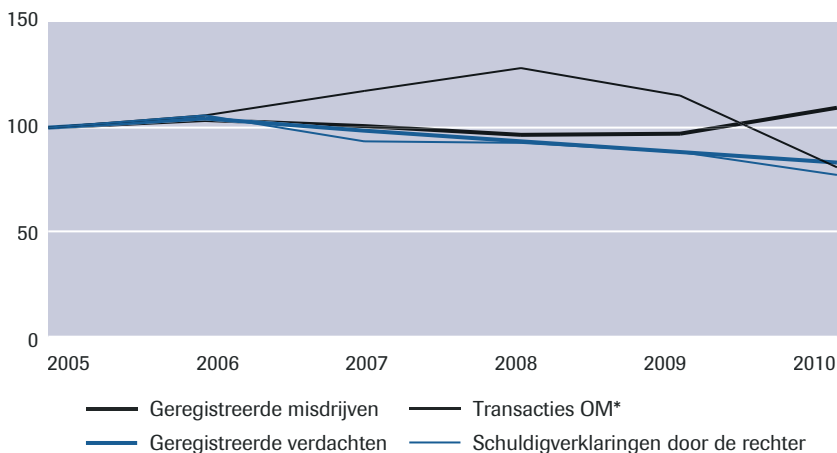
Bron: CBS

9.1.5 Drugsmisdrijven

Bij de meeste soorten misdrijven is het aantal geregistreerde misdrijven groter dan het aantal geregistreerde verdachten. Bij de zogenoemde 'slachtofferloze' misdrijven is dat vaak andersom. Drugsmisdrijven worden doorgaans door de politie zelf opgespoord. De geregistreerde criminaliteit betreffende drugsmisdrijven vertoonde in de periode 2005-2009 lichte schommelingen, om in 2010 met 13% toe te nemen. Deze stijging is opvallend, aangezien de vermogensmisdrijven, vernielingen en gewelds- en seksuele misdrijven in 2010 een (soms aanzienlijke) daling lieten zien.¹⁵ Bovendien vertoonde het aantal geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen voor drugsmisdrijven in 2010 eveneens een daling. De daling van de geregistreerde verdachten en schuldigverklaringen werd al ingezet in 2007, terwijl het aantal transacties tot en met 2008 nog flink toenam en pas vanaf 2009 een daling vertoonde. In 2010 daalde het aantal transacties voor drugsmisdrijven met maar liefst 30% (zie figuur 9.15). In absolute zin worden deze misdrijven overigens weinig afgedaan door middel van een transactie in vergelijking met de overige soorten misdrijven.

¹⁵ Mogelijk is hier sprake van een registratie-effect. Het hoofdincident kenmerkt het misdrijf. Samenloop van een drugsmisdrijf en een ander soort misdrijf kan in de oude registratie hebben geleid tot classificatie onder het andere misdrijftype, terwijl in BVH het misdrijf wordt geregistreerd als drugsmisdrijf.

Figuur 9.15 Drugsmisdrijven: geregisteerde misdrijven, geregisteerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

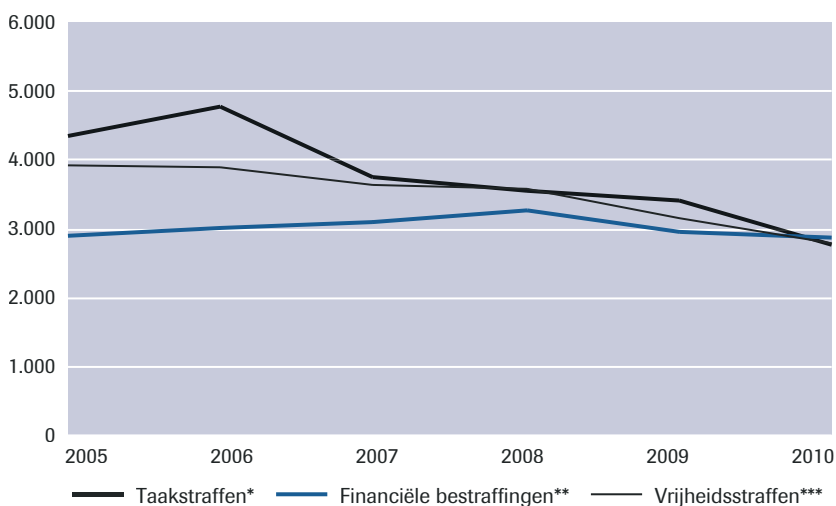
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

De sterke daling van het aantal transacties betreft vooral een daling van het aantal OM-taakstraffen. Het aantal door het OM opgelegde taakstraffen bedroeg in 2010 minder dan een derde van het aantal dat in 2005 werd opgelegd (zie tabel 5.8 in bijlage 4). Aangezien vanaf 2007 ook het aantal taakstraffen opgelegd door de rechter daalde, is vanaf dat jaar een forse afname in het totale aantal taakstraffen voor drugsmisdrijven zichtbaar. Waar de taakstraf in 2005 nog de meest opgelegde bestraffing was voor drugsmisdrijven, was deze in 2010 opgeschoven naar de laatste plaats. In 2010 daalde het aantal taakstraffen met 19%. Het aantal financiële bestraffingen nam in de periode 2005-2008 nog toe, maar liet daarna een daling zien. In 2010 was deze daling echter minder groot (-2%) dan in 2009 (-10%). Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor drugsmisdrijven daalde in de hele periode 2005-2010, met 12% in 2010. In dat jaar lag het aantal taakstraffen, financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen vrijwel op hetzelfde niveau (zie figuur 9.16).

Drugsmisdrijven worden ten opzichte van de vermogensmisdrijven, vernielingen en gewelds- en seksuele misdrijven relatief vaak met een vrijheidsstraf bestraft. Bovendien zijn deze vrijheidsstraffen gemiddeld relatief lang. De gemiddelde strafduur voor drugsmisdrijven daalde in 2006 fors, maar herstelde zich in 2007 en 2008 om zich vervolgens te handhaven op het niveau van 2005. Aangezien het aantal vrijheidsstraffen in de periode 2005-2010 gestaag afnam, werden met betrekking tot het aantal detentie jaren perioden van daling afgewisseld met perioden van toename. In 2010 daalde het aantal detentie jaren voor drugsdelicten met 13% (zie figuur 9.17).

Figuur 9.16 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor drugsmisdrijven

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

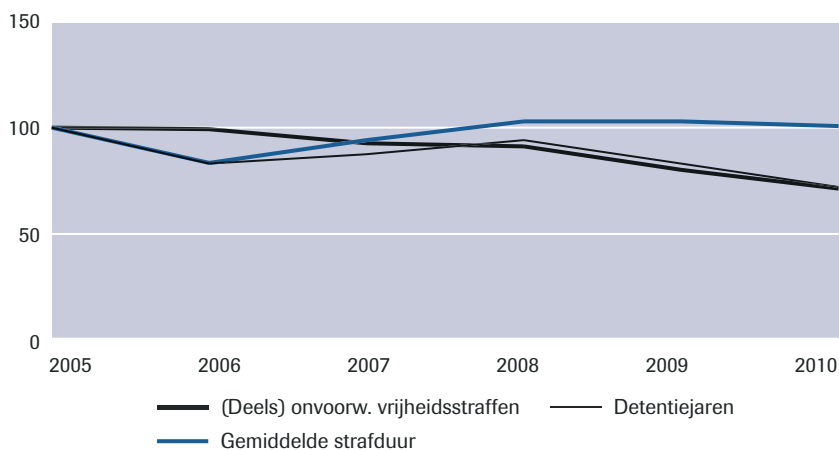
** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 6.13, 6.25, 6.27 en 9.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 9.17 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vanwege drugsmisdrijven, in aantal, strafdure en detentiejaren, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.13, 6.14, 6.15, 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.2 Misdrijven gepleegd door minderjarigen

Eerst wordt een algemeen beeld gegeven van minderjarigen in de strafrechtsketen voor de periode 2005-2010 (paragraaf 9.2.1). Vanaf paragraaf 9.2.2 wordt de gang van enkele soorten misdrijven door de strafrechtsketen op hoofdlijnen beschreven voor deze zelfde periode. Het gaat om de vermogensmisdrijven (paragraaf 9.2.2), de vernielingen en openbare orde en gezag misdrijven (paragraaf 9.2.3) en de gewelds- en seksuele misdrijven (paragraaf 9.2.4). De ‘processen-verbaal’ zijn in de beschrijving van de minderjarigen weggelaten, omdat hieraan geen persoonskenmerken kunnen worden gekoppeld. Alleen geregistreerde verdachten kunnen worden onderscheiden naar leeftijd en geslacht, maar bij aangifte van een verdachte is vaak nog geen dader bekend. Zoals reeds in de inleiding van dit hoofdstuk is aangegeven, betreffen de cijfers van de geregistreerde verdachten in 2010 voorlopige cijfers.

9.2.1 Minderjarigen in de strafrechtsketen

In 2010 was 16% van het totale aantal door de politie geregistreerde verdachten een minderjarige. Van het totale aantal ingeschreven rechtbankstrafzaken bij het OM ging het bij 15% van de zaken om een minderjarige verdachte. Bijna twee derde van deze zaken met een minderjarige verdachte werd afgedaan door het OM, wat afwijkend is van de minder- en meerderjarigen en rechtspersonen samen: hier werd de helft van de ingeschreven zaken afgedaan door de rechter. Bij de minderjarigen betreft ruim de helft van de afgedane zaken door het OM een transactie (56%), waarvan ruim twee derde een taakstraf is. De meest door de rechter aan minderjarigen opgelegde sanctie is eveneens de taakstraf. Bij het totaalbeeld is de geldboete juist de meest opgelegde sanctie door de rechter (zie figuur 9.1 en 9.18).¹⁶

Net als in het totaalbeeld nam ook het aantal geregistreerde minderjarige verdachten af tussen 2005 en 2010, van 98.500 naar 60.600. Het aandeel minderjarige verdachten binnen het totale aantal geregistreerde verdachten nam af van 20% in 2005 naar 16% in 2010. De daling bij minderjarigen is vooral toe te schrijven aan de vermogensmisdrijven, de gewelds- en seksuele misdrijven en de vernielingen en openbare orde en gezag misdrijven (hierna te noemen ‘vernielingen’) (zie tabel 4.21 en 4.27 in bijlage 4).

¹⁶ De kanttekeningen die in paragraaf 9.1.1 zijn gemaakt gelden ook voor figuur 9.18.

Figuur 9.18 Misdrijven in de strafrechtssketen, minderjarigen, 2010

Slachtofferschap		ondervonden delicten	
	geschat aantal delicten tegen burgers (a)		5.700.000
	geschat aantal delicten tegen bedrijven (b)		2.500.000
	overige delicten (c)		onbekend
Geregistreerde misdrijven		door de politie geregistreerde misdrijven (d)	
	opgemaakte processen-verbaal		1.185.800
	gehoorde verdachten		382.600
	waarvan		
	gehoorde minderjarige verdachten		60.575
	Politietransacties misdrijven (e)		315
	Halt-verwijzingen (f)		18.000
Vervolg en berechting		strafzaken (g)	
		instroom	28.100
		afgedaan	28.240
	OM	17.900	
	technisch sepot	1.800	10%
	beleidssepot	2.800	14%
	transactie	9.860	56%
	overige afdoeningen	3.425	19%
		6.630 taakstraffen	
		1.110 betalen geldsom	
		2.085 overige transacties	
		rechter	10.340
		schuldigverklaring	9.030
		vrijspraak en ontslag	1.185
		rechtsvervolging	
		overige afdoeningen	125
			1%
Sancties		door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke sancties (h)	
			11.045
	geldboetes	370	3%
	jeugddetentie	1.190	11%
	taakstraffen	7.085	64%
	PLJ-maatregel	105	1%
		betaling aan de staat, ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoeding	1.885
		ontzegging rijbevoegdheid	40
		overige straffen	370
			0%
			3%

^a Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2010 (IVM, 2011). Het geschatte aantal delicten tegen burgers heeft enige overlap met het geschatte aantal delicten tegen bedrijven. De omvang van deze overlap is niet bekend.

^b Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 (MCB, 2011). Het geschatte aantal delicten tegen bedrijven heeft enige overlap met het geschatte aantal delicten tegen burgers. De omvang van deze overlap is niet bekend.

^c Delicten die buiten bereik van de VMR en MCB blijven: misdrijven zonder direct slachtoffer (bijv. drugssmokkel en heling), misdrijven tegen overheidsinstellingen, misdrijven tegen 15-minners, enz.

^d Bron: CBS Politiestatistiek: inclusief misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en inclusief 'slachtofferloze delicten'. De cijfers 2010 betreffen voorlopige cijfers.

^e Bron: CJIB.

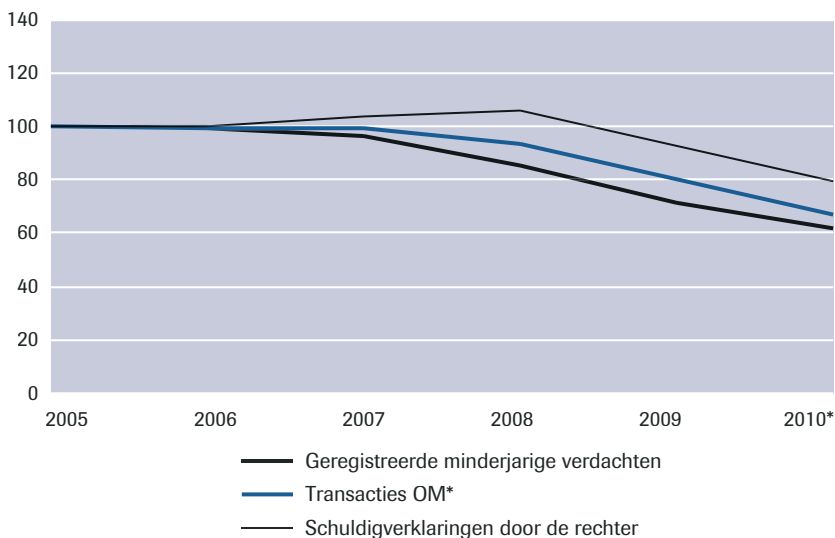
^f Bron: Jaarbericht Halt-sector, 2011. In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding, die naar schatting een derde van alle Halt-verwijzingen uitmaken. De gepresenteerde cijfers van door de politie gehoorde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

^g Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De taakstraffen OM zijn incl. lik-op-stukzaken en de sepotgrond met dienstverlening. De afdoeningen OM zijn incl. overdrachten naar een ander parket en onbekende afdoeningsgrond en excl. dagvaardingen. De strafbeschikking is nog niet geldig voor de minderjarigen, maar nog alleen voor meerderjarigen.

^h Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen.

Ook daalde zowel het aantal transacties die zijn overeengekomen met het OM als het aantal schuldigverklaringen door de rechter bij de minderjarigen van 2005-2010. De daling in het aantal schuldigverklaringen zette echter pas in 2008 in, terwijl de daling in het aantal transacties door het OM een jaar eerder begon. De dalingen zijn ook terug te zien in het totaalbeeld (zie figuur 9.19 en 9.2).

Figuur 9.19 Van geregistreerde minderjarige verdachte tot afdoening in eerste aanleg, index 2005=100

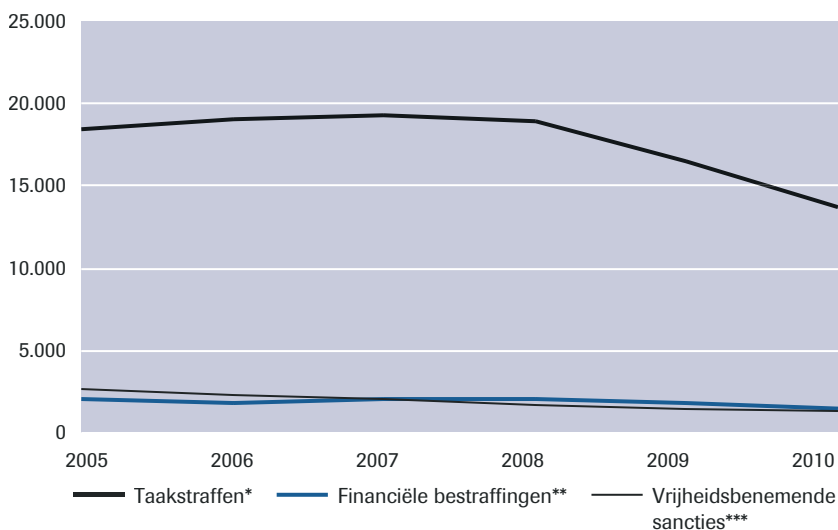
* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 9.2 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het totale aantal taakstraffen daalde van 2005-2010. De daling is zichtbaar bij zowel de OM- als ZM-taakstraffen, maar de daling van het aantal ZM-taakstraffen zette pas in vanaf 2008. Ook het aantal financiële sancties daalde vanaf 2008, na een lichte golfbeweging tussen 2005 en 2007. Het totale aantal vrijheidsbenemende sancties daalde eveneens, zij het vanaf 2006. De daling is zowel bij de jeugddetentie als de PIJ-maatregel te zien. De taakstraf is overigens nog steeds de meest voorkomende sanctie bij de minderjarigen (zie figuur 9.20).

Hoewel er de laatste jaren minder jeugddetenties worden opgelegd, steeg de gemiddelde strafduur de laatste jaren: van 75 detentiedagen in 2008 tot 85 in 2010. Het gevolg hiervan is dat het aantal detentiejaren ook iets steeg in 2010 (zie figuur 9.21).

Figuur 9.20 (Deels) onvoorwaardelijke bestraffingen minderjarigen

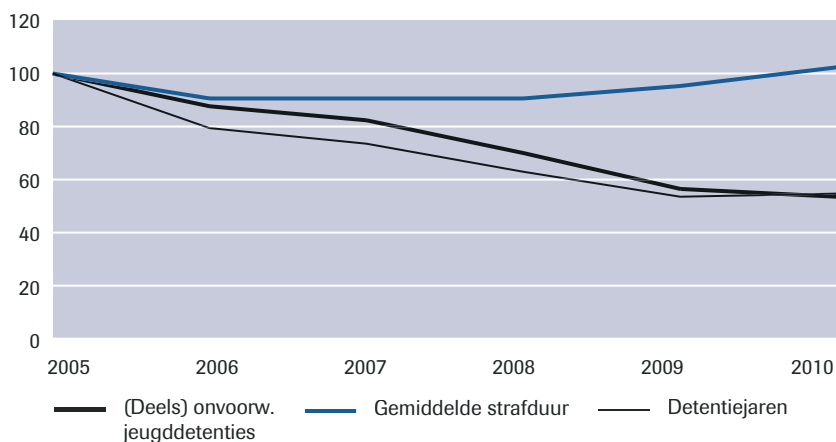
* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** Hieronder vallen de gevangenisstraf (incl. hechtenis), jeugddetentie, plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ), alle (deels) onvoorwaardelijk.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.17, 6.25, 6.27, 9.2 en 9.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

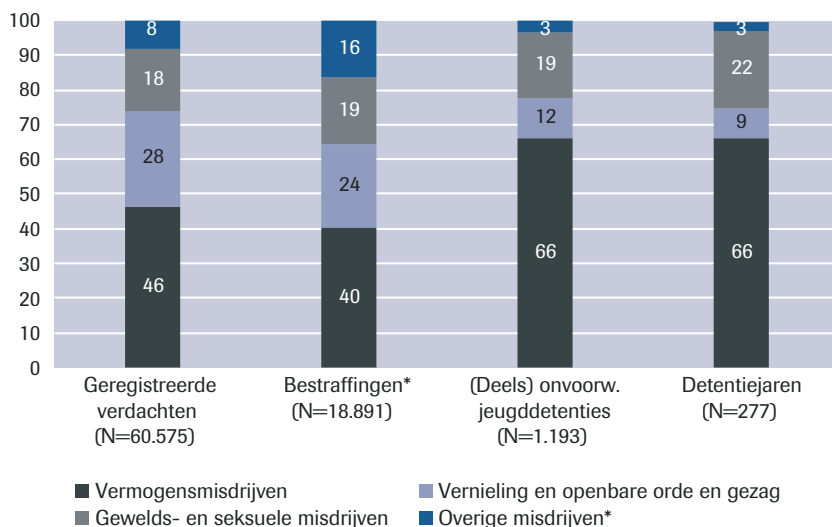
Figuur 9.21 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2010 betrof twee vijfde van de ingeschreven rechtbankstrafzaken met een minderjarige verdachte een vermogensmisdrijf. Dit aandeel nam toe naarmate dit type misdrijf door de strafrechtsketen ging. Van de opgelegde detentiejaren was twee derde bestemd voor dit misdrijftype. Het tegenovergestelde beeld geldt voor vernielingen en openbare orde en gezag misdrijven. Dat wil zeggen: het aandeel was groter aan het begin van de keten dan aan het eind: betrof een derde van de ingeschreven rechtbankstrafzaken bij het OM een vernieling en openbare orde en gezag misdrijf, het aandeel opgelegde jeugddetenties voor dit type misdrijf was nog maar 10%, evenals het aandeel detentiejaren. Het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven was door de hele keten ongeveer even groot, rond de 20%. Ook het aandeel 'overige' misdrijven¹⁷ was aan het begin van de keten groter dan aan het eind van de keten. Opvallend bij deze categorie is dat het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten lager is dan het aandeel bestraffingen.¹⁸ Zo was het aandeel geregistreerde verdachten 8% en het aandeel bestraffingen 2 keer zoveel (16%) in 2010. Uiteindelijk is slechts 3% door de rechter afgedaan door middel van een jeugddetentie (zie figuur 9.22).

Figuur 9.22 Aandeel misdrijvcategorieën in de strafrechtsketen, minderjarigen, 2010

* Bij 'bestraffingen' gaat het om OM-transacties en schuldigverklaringen door de rechter.

Voor de corresponderende cijfers zie tabellen 4.27, 5.16, 6.19, 6.27 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

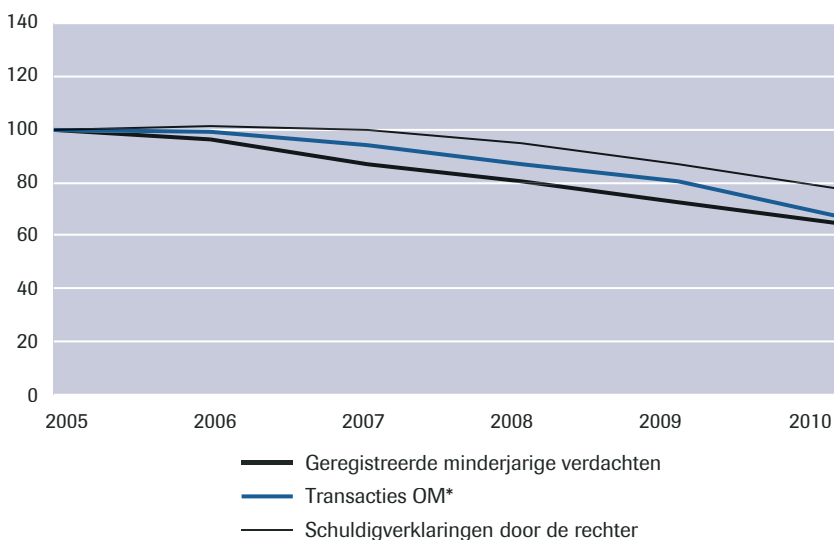
17 In de categorie overige misdrijven zitten drugs misdrijven, verkeers misdrijven, wapens- en munitie misdrijven, overige misdrijven Wetboek van Strafrecht en overige wetten (inclusief onbekende wetten). Anders dan in het totaalbeeld zijn de drugs misdrijven ook in deze categorie opgenomen omdat minderjarigen relatief weinig vanwege dit type misdrijf met justitie in aanraking komen.

18 Mogelijk speelt het tijdseffect hier een rol. Van geregistreerde verdachte tot bestraffing duurt 6 tot 12 maanden (zie bijlage 3).

9.2.2 Vermogensmisdrijven gepleegd door minderjarigen

Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten van vermogensmisdrijven daalde gedurende de hele periode van 2005-2010. Ook het aantal transacties dat is overeengekomen met het OM en het aantal schuldigverklaringen door de rechter nam gedurende de hele periode van 2005-2010 af (zie figuur 9.23).

Figuur 9.23 Vermogensmisdrijven minderjarigen: geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

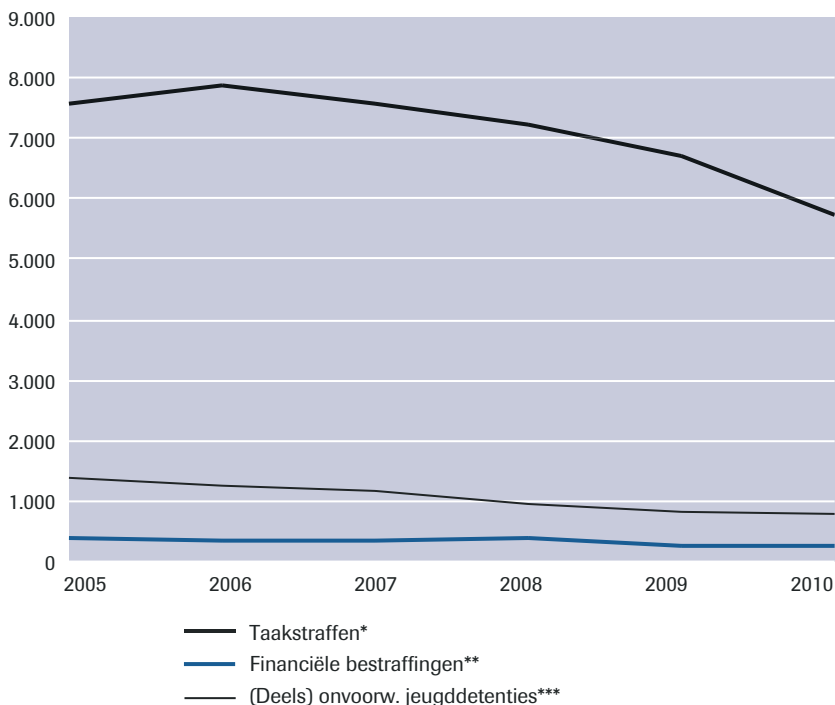
* Incl. lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

Tussen 2005 en 2010 zijn steeds minder jeugddetenties en financiële bestraffingen opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Ook de taakstraffen daalden, zij het vanaf 2007. Wordt naar het onderscheid tussen OM-taakstraffen en ZM-taakstraffen gekeken, dan valt op te merken dat de OM-taakstraffen over de gehele periode van 2005 tot 2010 daalden, terwijl de daling bij de ZM-taakstraffen pas vanaf 2006 inzette (zie figuur 9.24).

Figuur 9.24 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

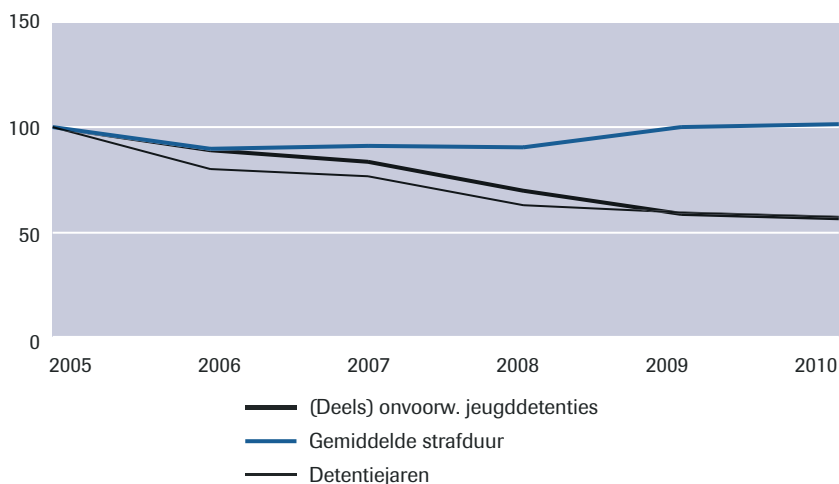
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.17, 6.25, 6.27 en 9.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

De gemiddelde strafduur bij vermogensmisdrijven steeg vanaf 2008, terwijl het aantal jeugddetenties gedurende de hele periode van 2005 tot 2010 daalde. Deze ontwikkelingen hebben als gevolg dat het aantal detentiejaren vanaf 2009 gelijk liep met het aantal jeugddetenties (zie figuur 9.25).

Figuur 9.25 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor vermogensmisdrijven, in aantal, strafduur en detentie-jaren, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

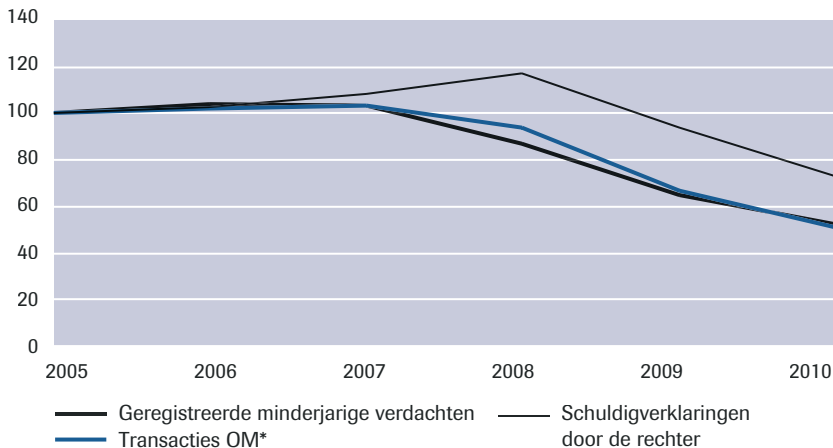
Bron: CBS

9.2.3 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag gepleegd door minderjarigen

Anders dan bij de vermogensmisdrijven daalde het aantal minderjarige geregistreerde verdachten voor vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (hierna te noemen 'vernielingen') sinds 2007. Ook de OM-transacties daalden sinds 2007. Het aantal schuldigverklaringen door de rechter steeg daarentegen van 2005 tot 2008, maar na 2008 daalde dit aantal sterk (zie figuur 9.26).

Het totale aantal taakstraffen daalde scherp vanaf 2008. Deze daling is zichtbaar bij zowel de OM- als ZM-taakstraffen. Het aantal financiële bestraffingen daalde eveneens, maar al vanaf 2007 en veel minder hard. Net als bij de vermogensmisdrijven daalde ook het aantal jeugddetenties, maar dan vanaf 2006 en eveneens minder hard dan de taakstraffen (zie figuur 9.27).

Figuur 9.26 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag minderjarigen: geregisteerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

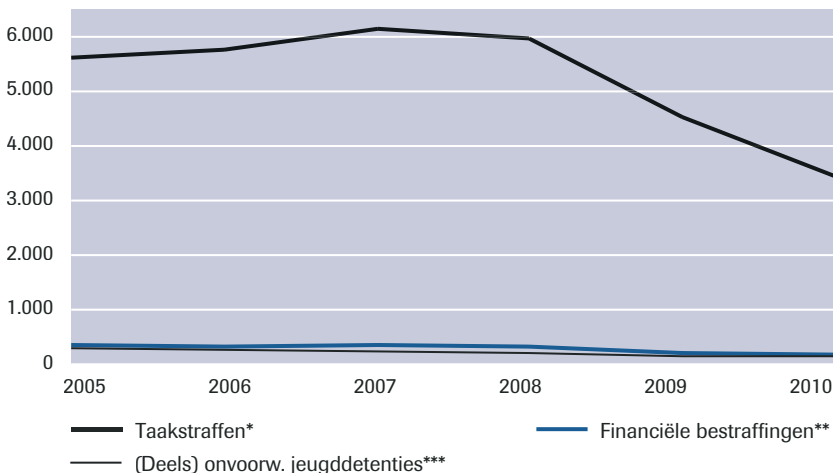

* Incl. lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 9.27 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

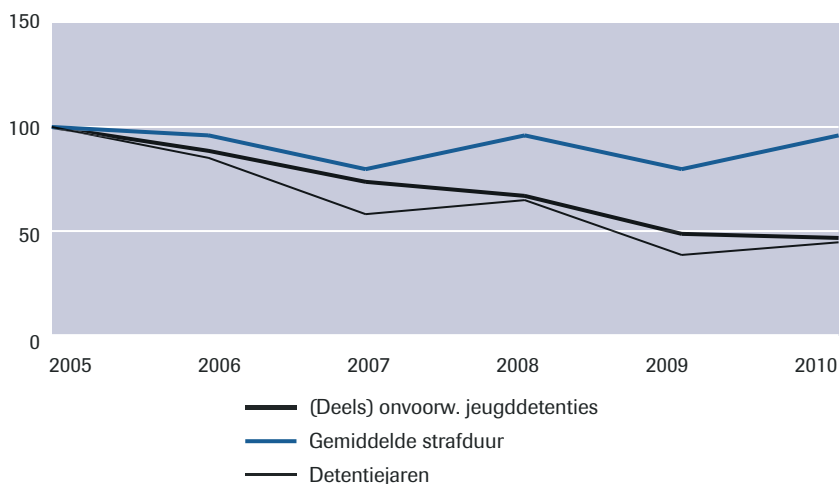
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.17, 6.25, 6.27 en 9.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Hoewel het aantal jeugddetenties voor vernielingen daalde, schommelde de gemiddelde strafduur voor dit type misdrijf van 2005 tot 2010 tussen de 50 en 65 detentiedagen. Het gevolg van de schommelende strafduur en dalende jeugddetenties is dat het aantal detentie jaren van 2005 tot 2009 daalde, maar in 2010 licht steeg (zie figuur 9.28).

Figuur 9.28 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, in aantal, strafduur en detentie jaren, index 2005=100

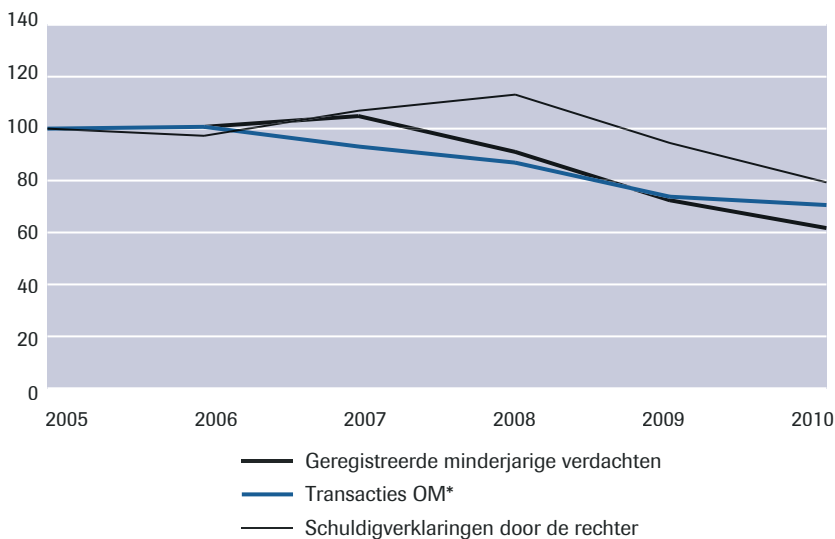

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.
Bron: CBS

9.2.4 Gewelds- en seksuele misdrijven gepleegd door minderjarigen

De ontwikkeling van het aantal door de politie geregistreerde verdachten is anders dan bij de vermogensmisdrijven en de vernielingen. Zo steeg het aantal minderjarige verdachten van een gewelds- en seksueel misdrijf van 2005 tot 2007, en daalde vervolgens sterk tot 2010. Het aantal OM-transacties voor dit type misdrijf daalde eveneens, maar al vanaf 2006. Ook het aantal schuldigverklaringen daalde fors voor dit type misdrijf, alleen zette deze daling pas vanaf 2008 in (zie figuur 9.29).

Figuur 9.29 Gewelds- en seksuele misdrijven minderjarigen: geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100

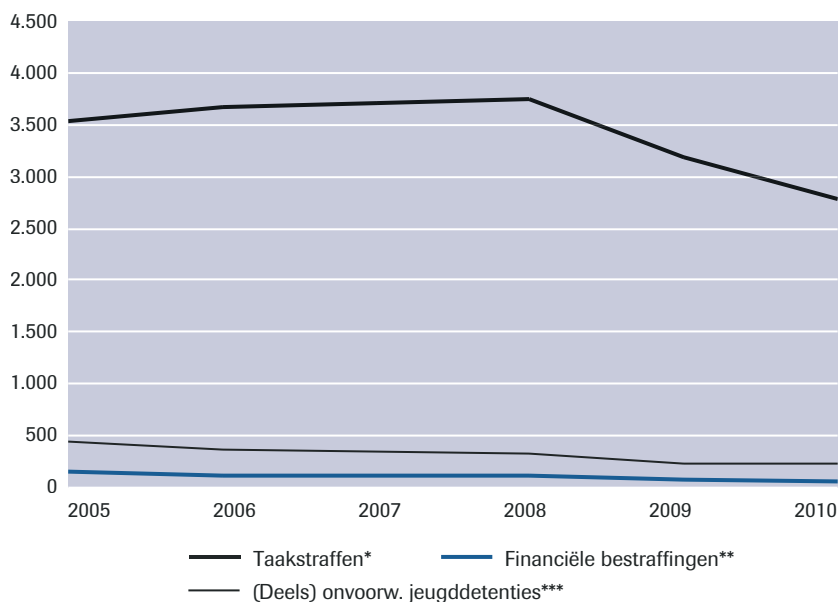
* Incl. lik-op-stukzaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27, 5.16 en 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

Wordt gekeken naar de sancties voor dit type misdrijf, dan valt op dat de taakstraffen fors dalen vanaf 2008, wat ook het geval is bij de vernielingen. Wordt onderscheid gemaakt naar OM en rechter, dan is op te merken dat de daling van het aantal taakstraffen dat is overeengekomen met het OM geleidelijk daalde vanaf 2006, terwijl de daling bij de ZM-taakstraffen pas inzette vanaf 2008 en behoorlijk fors is. De totale daling van het aantal taakstraffen lijkt dus met name veroorzaakt te worden door de forse daling bij de ZM-taakstraffen en in mindere mate door het OM. Zowel het aantal jeugddetenties als het aantal financiële bestraffingen daalde gedurende de hele periode van 2005 tot 2010. Ook bij deze misdrijfcategorie is de taakstraf overigens nog steeds de meest voorkomende sanctie (zie figuur 9.30).

Figuur 9.30 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven, index 2005=100

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

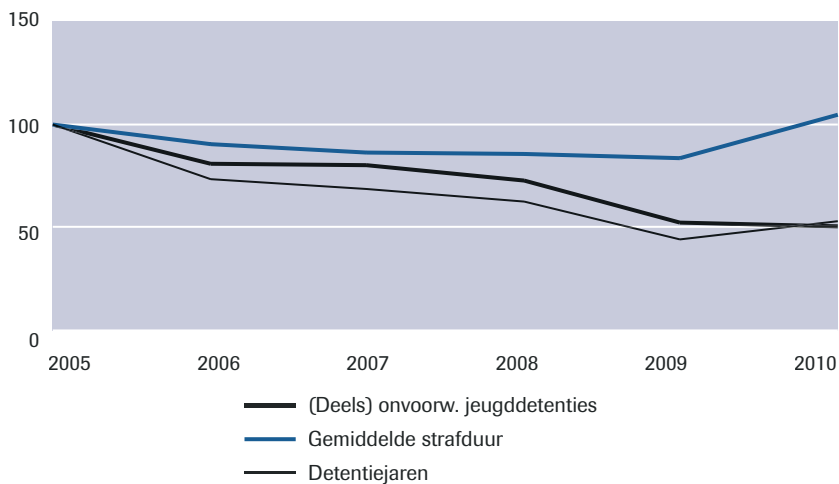
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.17, 6.25, 6.27 en tabel 9.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ook bij de gewelds- en seksuele misdrijven nam het aantal opgelegde jeugddetenties af en nam de gemiddelde strafduur toe. De toename van de strafduur was vooral in 2010 groot (101 detentiedagen in 2010 tegen 80 in 2009). Hoewel het aantal jeugddetenties afnam, steeg het aantal detentie-jaren, wat wordt veroorzaakt door de stijging van de gemiddelde strafduur (zie figuur 9.31).

Figuur 9.31 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor gewelds- en seksuele misdrijven, in aantal, strafduur en detentie-jaren, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.27, 6.29 en 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

10 Kosten van criminaliteit

B. Nauta, D.E.G. Moolenaar en F.P. van Tulder¹

- De maatschappelijke schade op jaarbasis bedraagt naar schatting 16,9 miljard euro. Hiervan wordt slechts 1,2 miljard euro op enige wijze vergoed.
- In 2009 was 12,5 miljard euro uitgegeven aan veiligheidszorg. De uitgaven per hoofd van de bevolking kwamen daarmee uit op € 760.
- De uitgaven per eenheid product zijn voor alle activiteiten gestegen in de periode 2005 tot en met 2009.
- Van de totale uitgaven werd naar schatting 18% uitgegeven aan gewelds- en seksuele misdrijven, 38% aan vermogensdelicten, 12% aan vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, 6% aan verkeersmisdrijven, 6% aan drugsmisdrijven, 3% aan overige misdrijven en 17% aan overtredingen.
- De ontvangsten uit veiligheidszorg door de rijksoverheid bedroegen in 2009 847 miljoen euro.

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe de overheid reageert op criminaliteit. In dit hoofdstuk staan de kosten van criminaliteit centraal. De hier gehanteerde definitie van kosten van criminaliteit sluit aan op de gangbare economische benadering, waarvan Becker (1968) de pionier was. In die benadering is het doel om het maatschappelijk verlies door criminaliteit zo klein mogelijk te houden. Dat maatschappelijk verlies is de som van de maatschappelijke schade die criminaliteit met zich meebrengt, de kosten van het opsporen en berechten van de daders en de kosten van het voltrekken van straffen. Cohen (2000, 2005) gaat uitgebreid in op de methodologische problemen van het inschatten van het maatschappelijke verlies.

Zowel Brand en Price (2000) als Mayhew (2003) maken een onderscheid tussen uitgaven ter voorkoming van, als gevolg van en in reactie op criminaliteit. In dit hoofdstuk bestaan de kosten van criminaliteit uit twee onderdelen. Het eerste is de (financiële waardering van) schade die slachtoffers van criminaliteit lijden. Dit zijn de uitgaven als gevolg van criminaliteit. In het tweede deel wordt ingegaan op de ontwikkeling van de uitgaven aan veiligheidszorg tussen 2005 en 2009.² Deze gegevens worden ontleend aan de veiligheidszorgrekeningen van het CBS, die de uitgaven ter voorkoming en in reactie op criminaliteit, verloedering en overlast en het wegnemen van onveiligheidsgevoelens beschrijven. De afbakening van veiligheidszorg is breder dan in voorgaande hoofdstukken, omdat overlast en verloedering ook tot de veiligheidszorg worden gerekend en omdat de uitgaven aan preventiemaatregelen in de veiligheidszorgrekeningen worden meegenomen.

1 Speciale dank gaat uit naar dhr. R. Kleingeld en dhr. M. Vlemmings voor hun inhoudelijke bijdrage en kritisch meedenken.

2 Zie bijlage 3 voor de definitie van veiligheidszorg en meer informatie over de Veiligheidszorgrekeningen van het CBS.

Dit hoofdstuk beschrijft de ontwikkelingen tussen 2005 en 2009 (in enkele gevallen tot en met 2010). De genoemde bedragen zijn de bedragen in werkelijke (nominale) prijzen. Dit is het bedrag dat werkelijk in 2009 (of 2010) is uitgegeven. Daarnaast wordt de ontwikkeling geschetst ten opzichte van 2005. Stijgende uitgaven kunnen het gevolg zijn van een stijging van het aantal behandelde zaken, uitgevoerde straffen en dergelijke, maar ook van een stijging van de uitgaven per behandelde zaak, per uitgevoerde straf en dergelijke. Omdat een euro een aantal jaren geleden meer waard was dan een euro vandaag, wordt gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.³ Op die manier is de ontwikkeling beter te vergelijken tussen de jaren. Daarom is gekozen om de ontwikkeling te geven in percentages en indices uitgedrukt in prijzen van 2005. In de tabellen in bijlage 4 worden zowel de werkelijke (nominale) bedragen gegeven als de bedragen uitgedrukt in het prijsniveau van 2005.

Paragraaf 10.1 geeft een schatting van de jaarlijkse omvang van de schade door criminaliteit. Vervolgens gaat paragraaf 10.2 in op de omvang en ontwikkeling van de uitgaven aan veiligheidszorg tussen 2005 en 2009. Paragraaf 10.3 geeft een beeld van de door diverse justitiële instanties aan verschillende typen product toegerekende kostprijzen en geeft tevens, per activiteit, een schets van de ontwikkeling van de uitgaven per eenheid product (aantal afgehandelde zaken, uitgevoerde straffen enzovoort) tussen 2005 en 2009. Daarnaast gaat deze paragraaf in op verdelingen van de uitgaven over de verschillende typen delicten. Tot slot eindigt paragraaf 10.4 met een korte beschouwing over de ontvangsten uit veiligheidszorg.

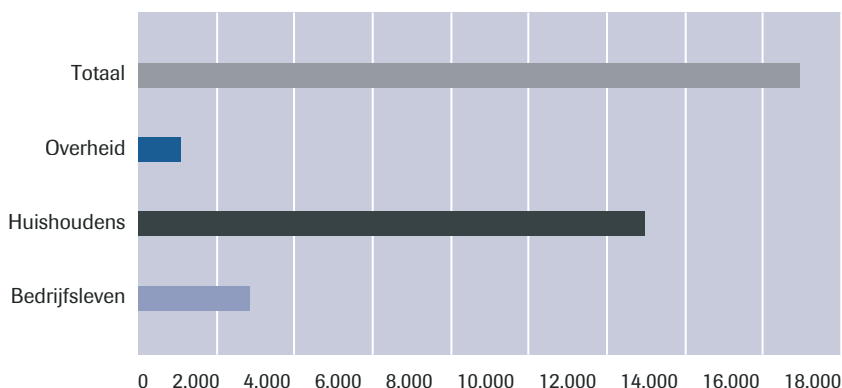
10.1 Maatschappelijke schade van criminaliteit

In deze paragraaf komt de maatschappelijk schade van criminaliteit aan bod, dat wil zeggen de door huishoudens, bedrijfsleven en overheid geleden schade als gevolg van misdrijven, overtredingen en overlast. De schattingen zijn gebaseerd op een groot aantal bronnen. In totaal bedraagt de schade door criminaliteit op jaarbasis naar schatting minstens 16,9 miljard euro (zie figuur 10.1).⁴ Dit bedrag is een ondergrens, aangezien veel schadeposten niet goed ingeschat kunnen worden.

³ Zie bijlage 3 voor de methodebeschrijving en meer informatie.

⁴ Cijfers uit verschillende jaren zijn na correctie voor loon- en prijsstijgingen bij elkaar opgeteld.

Figuur 10.1 Maatschappelijke schade op jaarbasis, in mln euro, prijzen 2009

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.1 in bijlage 4.

Bron: beheersverslag Belastingdienst/jaarverslag FIOD-ECD, jaarverslag AID, jaarverslag SIOD/SZW, jaarverslag SZW, jaarverslag VROM-IOD, diverse gemeenten, Meerdering (2005), CBS, KLPD (2008), Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven, Verbond van verzekeraars/centrum bestrijding verzekeringsfraude/Zorgverzekeraars Nederland, EnergieNEd., Nederlandse Vereniging van banken, Thuiswinkel Waarborg; bewerking WODC

10.1.1 Schade voor bedrijven en instellingen

Bedrijven en instellingen lijden naar schatting jaarlijks 2,9 miljard euro schade als gevolg van criminaliteit. Het merendeel hiervan betreft directe schade aan en/of diefstal van goederen en transportmiddelen, inbraak en geweld. Bij de directe schade moet worden gedacht aan kosten die zijn gemaakt voor vervanging, reparatie en dergelijke (zie de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven, bijlage 3). Verder is inbegrepen verzekeringsfraude, in het bijzonder met reisverzekeringen, pinpasfraude, energiediefstal (meestal ten behoeve van illegale hennepkwekerijen), computercriminaliteit en het vervaardigen en verspreiden van vals geld. Indirecte schade, daarentegen, heeft betrekking op bijvoorbeeld vertraging in de levering van producten en diensten. Een andere vorm van indirecte schade voor het bedrijfsleven is productieverlies doordat werknemers die slachtoffer van een misdrijf zijn geworden, ziek thuis zitten. De totale indirecte schade bedraagt jaarlijks ongeveer 682 miljoen euro. Het is niet bekend in hoeverre schade geleden door bedrijven gedekt is door verzekeringen.

10.1.2 Schade voor huishoudens

In de CBS-slachtofferenquêtes werd in het verleden gevraagd naar de schade die burgers hadden ondervonden als gevolg van een aantal veelvoorkomende delicten. Deze cijfers zijn gecombineerd met een schatting

van de schade als gevolg van beleggingsfraude en phishing. Het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD, 2008) definieert phishing als het met behulp van digitale activiteiten wederrechtelijk toe-eigenen en/of gebruiken van (delen van) de identiteitsgegevens van een internetgebruiker met het doel om een strafbaar feit te begaan waarvan de internetgebruiker het slachtoffer is.

De totale schade op jaarbasis voor huishoudens wordt geraamd op circa 13 miljard euro. Hiervan betreft ruim 2,4 miljard euro materiële schade. Diefstal en vandalisme zijn de grootste schadeposten. Bij vernielingen zijn met name auto's het mikpunt. De medische kosten als gevolg van slachtofferschap door criminaliteit wordt geschat op 4,8 miljard euro en de emotionele en fysieke schade op 5,7 miljard euro (zie bijlage 3 voor de schattingsmethodiek).

10.1.3 Schade voor de overheid

Ook de overheid lijdt forse schade als gevolg van criminaliteit. De totale schade voor de overheid wordt geraamd op 1,1 miljard euro op jaarbasis. Het gaat daarbij onder andere om belastingfraude en financieel-economische fraude, meestal opgespoord door de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst (FIOD-ECD). Bij financieel-economische fraude moet worden gedacht aan bijvoorbeeld faillissementsfraude, corruptie in het bedrijfsleven, malafide ondernemingen en zorgfraude. In 2009 ging het om circa 802 miljoen euro. Het belastingnadeel dat hiermee gepaard ging, was 91 miljoen euro. Kleinere vormen van fraude worden bestuursrechtelijk afgedaan door middel van een navordering. Indien de navordering wordt betaald, wordt er niet strafrechtelijk vervolgd. Naast fiscale en economische fraude is ook fraude met sociale verzekeringen mogelijk. De zware zaken worden afgedaan door de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD). De SIOD heeft in 2009 ongeveer 4 miljoen euro aan niet-betaalde socialeverzekeringspremies en belastingen opgespoord. Een groot deel van de opgespoorde fraude betreft identiteitsfraude. De middelzware en lichte fraudegevallen worden afgedaan door de uitvoeringsinstanties, zoals het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De lichte gevallen worden meestal bestuursrechtelijk afgedaan door middel van een navordering, de middelzware zaken worden strafrechtelijk vervolgd. Met middelzware en lichte fraudegevallen is naar schatting een bedrag van ongeveer 162 miljoen euro op jaarbasis gemoeid. Het betreft hier opgespoorde fraude met de bijstand, arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, kinderbijslag, (nabestaanden)pensioen, werkloosheidsverzekeringen en ziektewet. De 2 overige bijzondere opsporingsdiensten, de Algemene Inspectiedienst (AID) en de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM-IOD), spoorden samen ongeveer 4 miljoen euro op. Tot slot wordt

de jaarlijkse schade aan overheidseigendommen geschat op 28 miljoen euro. Dit is vermoedelijk een ondergrens.

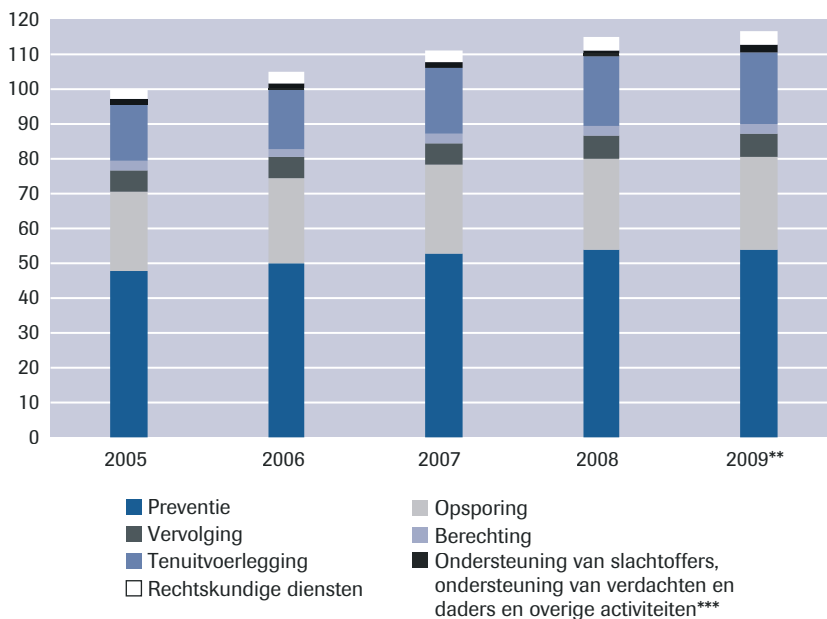
10.2 Uitgaven aan veiligheidszorg

In de vorige paragraaf is de maatschappelijke schade van criminaliteit besproken. In deze paragraaf staan de aanbieders van activiteiten op het terrein van veiligheidszorg centraal. Hiermee worden de activiteiten bedoeld die tot doel hebben criminaliteit, verloedering en overlast te voorkomen of te bestraffen en onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Het gaat daarbij alleen om sociale veiligheid. Fysieke veiligheid zoals rampenbestrijding valt hier niet onder.

Activiteiten die in de veiligheidszorg onderscheiden worden zijn: preventie, opsporing, vervolging, berechting, tenuitvoerlegging, ondersteuning van (ex-)verdachten en daders, ondersteuning van slachtoffers en rechtskundige diensten. In Nederland vallen deze taken tot en met 2010 voor wat betreft de overheid onder de verantwoordelijkheid van de toenmalige ministeries van Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Financiën, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), en Defensie. Particulieren en bedrijven houden zich vooral bezig met de activiteiten preventie, rechtskundige dienstverlening en opsporing.

De totale uitgaven aan veiligheidszorg zijn gestegen tot 12,5 miljard euro in 2009. Dit is een stijging van 16% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.2). Het meeste geld gaat naar preventie, opsporing en tenuitvoerlegging, het minste naar ondersteuning van slachtoffers, ondersteuning van (ex-)verdachten en daders en overige activiteiten op het gebied van veiligheidszorg (zie tabel 10.2 in bijlage 4).⁵ De uitgaven aan preventie bedroegen 5,8 miljard euro in 2009, hetgeen een stijging is van 13% ten opzichte van 2005. Verder zijn de uitgaven aan tenuitvoerlegging gestegen tot 2,2 miljard euro. Dit is een toename van 22%. De uitgaven aan opsporing zijn gestegen met 14% en kwamen uit op 2,9 miljard euro. De personele uitgaven (62%) aan veiligheidszorg zijn groter dan de materiële uitgaven (38%), maar dit varieert wel tussen activiteiten. Bij tenuitvoerlegging zijn bijvoorbeeld de materiële uitgaven groter dan de personele uitgaven (zie tabel 10.3 in bijlage 4). De volgende subparagrafen gaan nader in op de diverse activiteiten.

5 Onder overige activiteiten op het gebied van veiligheidszorg vallen de Directie Wetgeving van het minVenJ en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Figuur 10.2 Uitgaven aan veiligheidszorg totaal*, index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

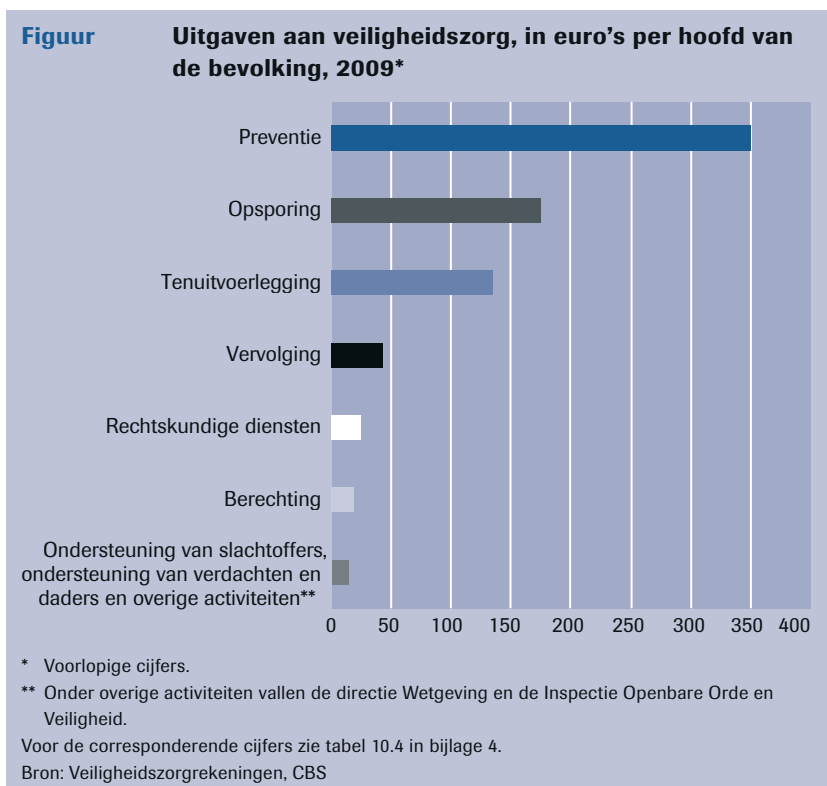
*** Onder overige activiteiten vallen de Directie Wetgeving van het minVenJ en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.2 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Uitgaven aan veiligheidszorg per hoofd van de bevolking

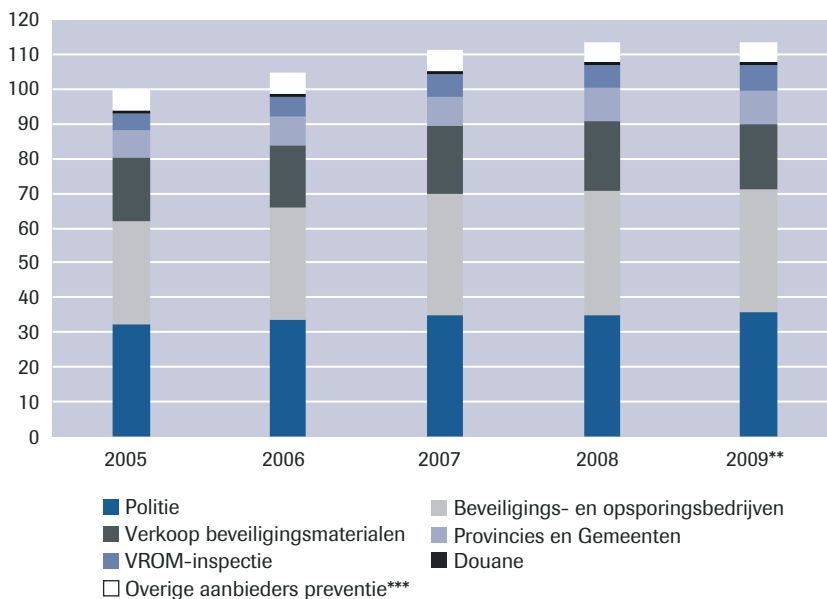
Per hoofd van de bevolking bedroegen de uitgaven aan veiligheidszorg € 760. Verreweg het grootste deel van de uitgaven kwam voor rekening van de overheid (rijks- en lagere overheden). In 2009 bedroeg dit € 591 per hoofd van de bevolking. Door bedrijven en huishoudens werd nog eens € 168 per hoofd van de bevolking uitgegeven. De activiteit waar het meeste geld aan werd uitgegeven is preventie met gemiddeld € 350 per hoofd van de bevolking. Daarna volgen opsporing (€ 175) en tenuitvoerlegging (€ 135). Het minst werd uitgegeven aan ondersteuning van slachtoffers (€ 3) en ondersteuning van (ex-)verdachten en daders (€ 10). Verder werd aan berechting € 19 en vervolging € 43 uitgegeven. Ten slotte is aan rechtskundige dienstverlening gemiddeld € 24 per hoofd van de bevolking uitgegeven (zie figuur).

10.2.1 Preventie

Onder preventie wordt verstaan alle activiteiten ter voorkoming van criminaliteit, verloedering en overlast. Zo valt hieronder bijvoorbeeld het surveilleren door politie en beveiligingsbedrijven en het aanschaffen en installeren van producten, zoals camera's, sloten of alarminstallaties. In totaal werd in 2009 bijna 5,8 miljard euro aan preventie uitgegeven. Ten opzichte van 2005 is dit bedrag met 13% gestegen (zie figuur 10.3). De uitgaven door rijks- en lagere overheden bedroegen in 2009 bijna 3,1 miljard euro. De overige uitgaven aan preventie (2,7 miljard euro) kwamen ten laste van de particuliere sector. Deze bestaan uit particuliere beveiligings- en opsporingsbedrijven en uitgaven door bedrijven en particulieren aan beveiligingsmaterialen.⁶ Met ruim 3,6 miljard euro in 2009 waren de personele uitgaven verantwoordelijk voor 63% van de totale uitgaven aan preventie (zie tabel 10.6 in bijlage 4).

6 De uitgaven aan inhuur van beveiligingsbedrijven wordt bij de verkoop van beveiligingsmaterialen niet meegenomen omdat deze wordt meegerekend bij de uitgaven aan beveiligings- en opsporingsbedrijven.

Figuur 10.3 Uitgaven aan preventie*, index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, Kmar en AFM.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.5 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

De meeste uitgaven aan preventie gaan naar de politie. Met 1,9 miljard euro besteedde de politie in 2009 ongeveer 43% van haar totale budget aan preventie (inclusief surveilleren, netwerken, interveniëren en adviseren).⁷ De rest van haar uitgaven ging naar opsporingsactiviteiten. Sinds 2005 zijn de uitgaven aan politietaken met 11% gestegen. De personele uitgaven aan de politie bedroegen in 2010 ruim 1,3 miljard euro, 71% van de uitgaven aan politie. Na uitgaven aan preventie door de politie volgden in 2009 met 1,8 miljard euro de beveiligings- en opsporingsbedrijven. Dit is 20% meer dan in 2005, terwijl dat voor de politie 11% was. Door provincies en gemeenten werd samen bijna een half miljard gestoken in preventiemaatregelen. Dit is een stijging van 26% ten opzichte van 2005. Hierbij moet gedacht worden aan verschillende projecten die gefinancierd worden op het gebied van openbare orde en veiligheid. Verder besteedde in 2009 de douane 304 miljoen euro en de VROM-inspectie 32 miljoen euro aan preventie.⁸ Andere aanbieders op het terrein van preventie zijn

⁷ Zie bijlage 3 voor meer informatie.

⁸ De douane voorkomt dat grensoverschrijdende strafbare feiten in Nederland worden gepleegd en wordt daarom bij de activiteit preventie gerekend. Voor een klein deel spoort de douane ook belastingfraude op, maar omdat dit lastig is te onderscheiden en deze taak in het totaal niet zo groot is, wordt dit ook bij preventie meegenomen.

de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), de Koninklijke Marechaussee (Kmar), de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb), Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening (JUSTIS), de Kustwacht, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND).

Bedrijven en particulieren hebben samen 930 miljoen euro uitgegeven aan beveiligingsmaterialen. De uitgaven zijn slechts 1% gestegen ten opzichte van 2005. Bedrijven nemen van de totale uitgaven aan beveiligingsmaterialen iets meer dan de helft voor hun rekening. Onder beveiligingsmaterialen ten behoeve van preventie door bedrijven moet men onder andere denken aan installatie van camera's en andere beveiligingsproducten. Bij particulieren gaat het bijvoorbeeld om maatregelen als (extra) sloten, buitenverlichting en alarminstallaties.

10.2.2 Opsporing

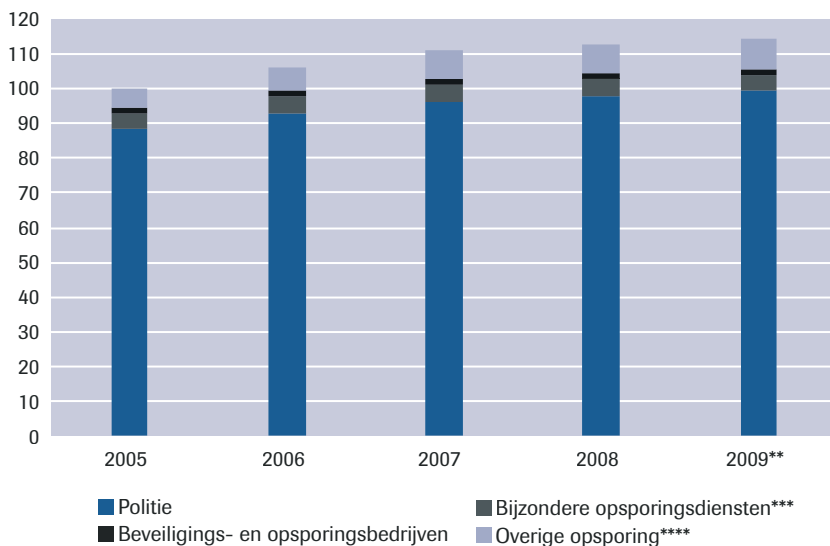
Opsporing omvat alle activiteiten in het kader van het onderzoek naar (mogelijk) gepleegde strafbare feiten en overtredingen. Hierbij worden ook het verrichten van forensisch (sporen)onderzoek en het afdoen van strafbare feiten door de opsporingsautoriteit gerekend. Opsporing kan plaatsvinden binnen een opsporingsonderzoek, maar ook als de politie bijvoorbeeld tijdens de surveillance een misdrijf op het spoor komt, is er sprake van opsporing. Een grote verscheidenheid aan instanties houdt zich bezig met activiteiten op het terrein van opsporing. In totaal kwamen de uitgaven aan opsporing uit op 2,9 miljard euro in 2009, hetgeen een stijging is van 14% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.4). Bij opsporing ging met 70% het grootste deel van de uitgaven naar personele uitgaven (zie tabel 10.8 in bijlage 4).

Verreweg de grootste aanbieder op het terrein van opsporing is de politie met bijna 90% van de totale uitgaven aan opsporing. Deze uitgaven bedroegen in 2009 ruim 2,5 miljard euro en zijn in de periode 2005 tot en met 2009 gestegen met 13%. Met name de lonen van het personeel zijn sterk toegenomen, terwijl de materiële uitgaven nauwelijks zijn gestegen. Naast de politie zijn meer organisaties actief op het terrein van opsporing. Dit zijn zowel overheidsorganisaties als particuliere bedrijven. Zo namen de uitgaven van de bijzondere opsporingsdiensten (BOD's) de tweede plaats in. Hieronder vallen organisaties zoals de SIOD, de FIOD-ECD, de AID en de VROM-IOD (onderdeel van de VROM-Inspectie).⁹ Hun gezamenlijke uitgaven kwamen uit op 114 miljoen euro en zijn gedaald met 8% ten opzichte van 2005. Bij de BOD's ging 87% van de totale uitgaven naar personele uitgaven.

9 Bij de uitgaven van de bijzondere opsporingsdiensten zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen, dus niet alleen van de VROM-IOD.

Naast organisaties zoals de politie en de bijzondere opsporingsdiensten, is er ook nog een aantal andere organisaties die zich direct of indirect bezighouden met opsporing, zoals de Kmar, de AFM, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), de Explosieve Opruimingsdienst (EOD), de JUSTIS, het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en overige opsporingsactiviteiten van het ministerie van Veiligheid en Justitie (minVenJ). Bij elkaar hebben deze organisaties in 2009 213 miljoen euro uitgegeven. Dat is een stijging van 60% ten opzichte van 2005. De helft van de uitgaven bestaat uit personele uitgaven. Binnen dit cluster levert het NFI een belangrijke bijdrage aan opsporingsonderzoek.¹⁰ In 2009 waren de uitgaven voor het NFI 73 miljoen euro. Dit is een stijging van 49% ten opzichte van 2005. Naast bovengenoemde organisaties zijn er nog kleine particuliere beveiligings- en opsporingsbedrijven die zich met opsporing bezighouden. In 2009 ging daar ongeveer 42 miljoen euro in om.

Figuur 10.4 Uitgaven aan opsporing,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

**** Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing minVenJ, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en Kmar. Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.7 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

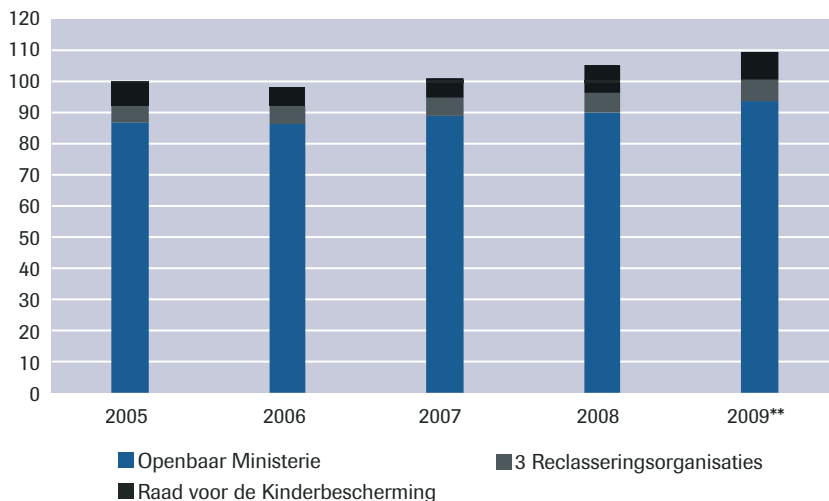
10 In tegenstelling tot die van andere genoemde organisaties zijn de cijfers over het NFI openbaar en daarom opgenomen in de tekst en tabellen.

10.2.3 Vervolg

De vervolging van verdachten is een exclusieve taak van het Openbaar Ministerie (OM) (zie hoofdstuk 2). Zijdelings zijn ook andere instanties betrokken bij de vervolging van verdachten. Zo geven de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en de 3 reclasseringsorganisaties (3RO) voor volwassenen, bestaande uit Stichting Verslavingszorg GGZ, Reclassering Nederland en Leger des Heils Reclassering, advies over het te volgen justitiële traject voor respectievelijk minderjarigen en meerderjarigen, waarbij een goede re-integratie in de maatschappij centraal staat (zie hoofdstuk 2). In 2009 waren de totale uitgaven aan vervolging van misdrijven ruim 714 miljoen euro. Dit is een stijging van 9% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.5). De uitgaven aan personeel bedroegen in 2009 met 462 miljoen euro ongeveer 65% van de totale uitgaven (zie tabel 10.10 in bijlage 4).

De totale uitgaven voor het OM ten behoeve van rechtbankstrafzaken kwam uit op 611 miljoen euro in 2009.¹¹ Dit is een stijging van 8% ten opzichte van 2005. De uitgaven voor (uitgebreide) strafonderzoeken door de RvdK en diverse rapportages van 3RO bedroegen bij elkaar bijna 103 miljoen euro in 2009. Dit is een stijging van 21% ten opzichte van 2005.

Figuur 10.5 Uitgaven aan vervolging,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.9 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

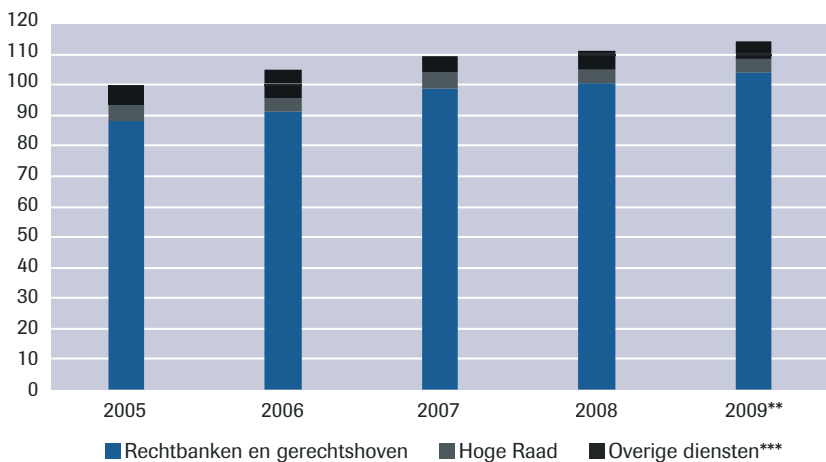
11 Dit is inclusief 23 miljoen euro voor onterechte hechtenis en gemaakte kosten van ex-verdachten; zie voor cijfers de StatLine-databank van het CBS.

10.2.4 Berechting

De uitgaven voor berechting betreffen 3 niveaus van de rechtspraak, namelijk de Hoge Raad der Nederlanden, de gerechtshoven en de rechtbanken. De laatste 2 categorieën vallen onder de verantwoording van de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) (zie ook hoofdstuk 2). Ten behoeve van de rechtspraak worden bij berechting ook de overige diensten meegerekend. Hieronder vallen bijvoorbeeld ondersteunende diensten zoals de Centrale Justitiële Documentatiedienst (CJD) en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR). Verder zijn onder overige diensten opgenomen: de Commissie Gelijke Behandeling (CGB), het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) en ingehuurde tolken. De reclasseringsactiviteiten ten behoeve van een rechtszaak zijn reeds in de vorige paragraaf aan de orde gekomen; de uitgaven aan rechtsbijstand tijdens de rechtszaak komen in paragraaf 10.2.6 aan bod.

In 2009 bedroegen de totale uitgaven voor de berechting van misdrijven 308 miljoen euro. Dat was een stijging van 14% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.6). Bijna drie kwart (72%) van de uitgaven ging hier naar personele uitgaven (zie tabel 10.12 in bijlage 4). De uitgaven voor misdrijfzaken bij de rechtbanken en gerechtshoven zijn veruit het grootste en kwamen in 2009 uit op ongeveer 279 miljoen euro. De stijging bedroeg 18% ten opzichte van 2005. De uitgaven aan de Hoge Raad zijn gedaald met 4%. In 2009 gaf de Hoge Raad 13 miljoen euro uit aan misdrijfzaken. Ten slotte werd er aan overige diensten in 2009 15% minder uitgegeven dan in 2005.

Figuur 10.6 Uitgaven aan berechting,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overige diensten bestaan uit: CGB, CBP, CJD, NVvR en ingehuurde tolken.

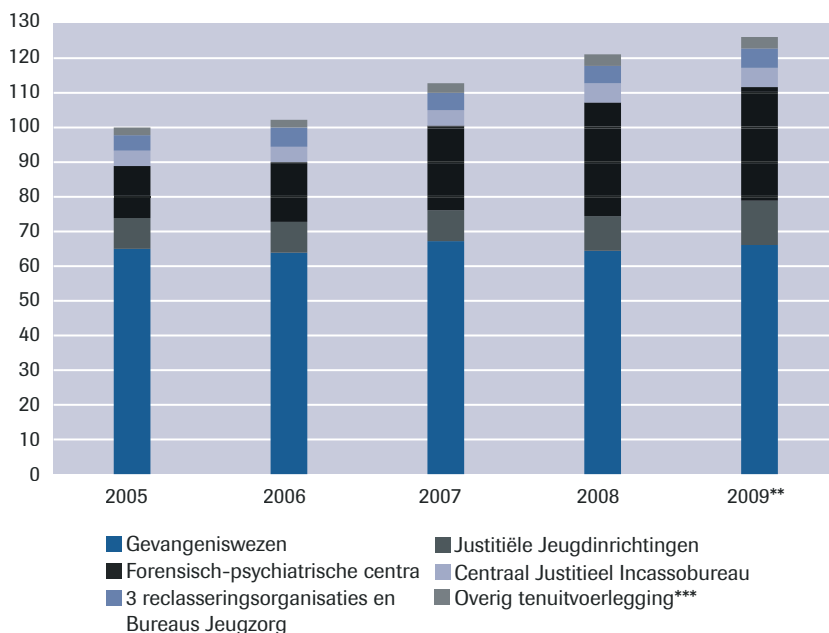
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.11 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.2.5 Tenuitvoerlegging

De tenuitvoerlegging van diverse straffen en maatregelen is verspreid over een groot aantal uitvoeringsorganisaties (zie hoofdstuk 2 en hoofdstuk 7). De totale uitgaven aan tenuitvoerlegging kwamen in 2009 neer op 2,2 miljard euro. Dit is een stijging van 26% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.7).

Figuur 10.7 Uitgaven aan tenuitvoerlegging,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overig tenuitvoerlegging: RSJ, RvdK, HALT Nederland en JUSTIS (gratieverleningen).

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.13 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen. Dit betrof bijna 2 miljard van de 2,2 miljard euro. Met ruim 1,1 miljard euro in 2009 was het gevangeniswezen (exclusief vreemdelingenbewaring en uitzetcentra) de grootste uitgavenpost van DJI. Deze uitgaven zijn in de periode 2005 tot en met 2009 met 2% gestegen. Op de tweede plaats staan de forensisch psychiatrische centra (FPC). De uitgaven hiervoor waren 577 miljoen euro in 2009. Deze sector heeft van alle intramurale voorzieningen de grootste groei doorgemaakt in de periode 2005 tot en met 2009, namelijk 115%. Qua omvang van de uitgaven staan de jeugdinrichtingen op de derde plaats met ruim 224 miljoen euro in 2009. Dit is een stijging van 40% ten opzichte van 2005.

Naast de DJI is er nog een aantal andere instellingen actief op het terrein van de tenuitvoerlegging. De uitgaven aan het CJIB zijn in de periode 2005 tot en met 2009 gegroeid met 27% tot ruim 100 miljoen euro in 2009. De 3RO en de Bureaus Jeugdzorg (BJZ) waren samen goed voor 103 miljoen euro, hetgeen een stijging is van 31% ten opzichte van 2005. De overige instellingen op het gebied van tenuitvoerlegging betreffen de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), de RvdK, HALT Nederland en JUSTIS. De uitgaven aan deze overige instellingen zijn in de periode 2005 tot en met 2009 met 58% gegroeid en kwamen in 2009 uit op 58 miljoen euro.

Omdat het beheer van gebouwen (waaronder gevangenissen) door de DJI zwaarder drukt op hun uitgavenpatroon dan personele uitgaven, zijn de materiële uitgaven bij tenuitvoerlegging, in tegenstelling tot de andere activiteiten, groter dan de personele uitgaven. In 2009 bestond 54% van de totale uitgaven aan materiële uitgaven (zie tabel 10.14 in bijlage 4).

10.2.6 Ondersteuning van daders en (ex-)verdachten

Tijdens het gehele justitiële traject kan de (ex-)verdachte op diverse manieren worden ondersteund, bijvoorbeeld door de reclassering of door middel van gesubsidieerde rechtsbijstand, ook na de veroordeling. In Nederland verzorgen de 3RO de reclassering van volwassen veroordeelden.¹² DJI biedt scholings- en trainingsprogramma's aan tijdens de detentie. De Raad voor Rechtsbijstand (RvR) zorgt voor juridische bijstand. Onder de noemer van deze activiteit vallen alleen kosten die de RvR maakt omdat hij ervoor zorgt dat de rechtsbijstand geregeld en gefinancierd wordt. De uitgaven die direct betrekking hebben op het proces, zoals de kosten voor advocaten, worden in de Veiligheidszorgrekeningen geschaard onder rechtskundige diensten. Deze uitgaven kunnen geheel of gedeeltelijk worden gesubsidieerd door de RvR.

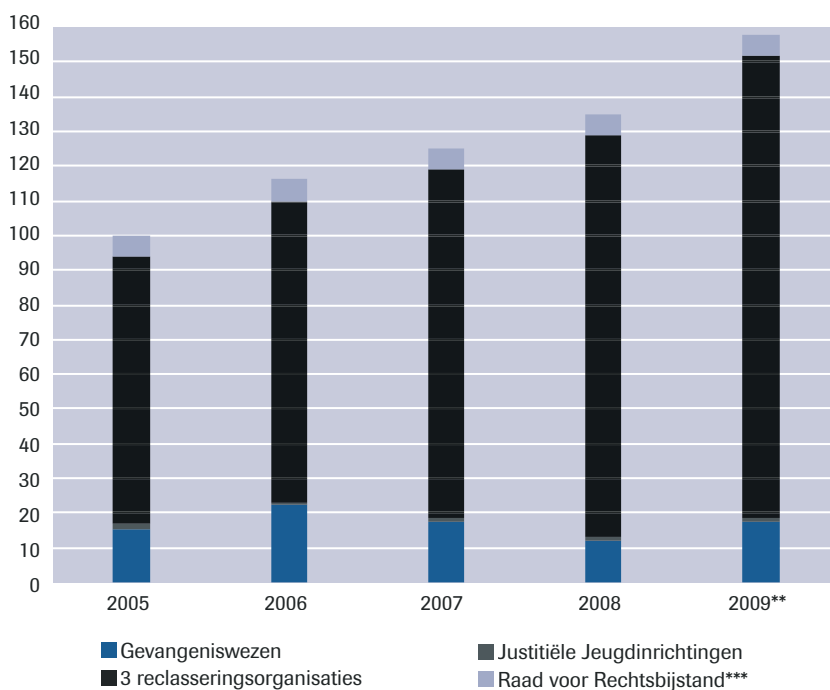
In totaal werd in 2009 171 miljoen euro uitgegeven aan ondersteuning van (ex-)verdachten (exclusief rechtskundige diensten). De stijging ten opzichte van 2005 bedroeg 58% (zie figuur 10.8). De 3RO hebben tezamen de grootste groei in zowel absolute als procentuele zin doorgemaakt. In de periode 2005 tot en met 2009 zijn de uitgaven van de 3RO met 73% gestegen tot 145 miljoen euro. De groei zit voornamelijk in de personele uitgaven, aangezien 85% van de totale uitgaven aan personele uitgaven wordt uitgegeven (zie tabel 10.16 in bijlage 4). Als het OM besluit te vervolgen, kan de verdachte een beroep doen op de gesubsidieerde rechtsbijstand bij de RvR. In 2009 bedroegen de uitgaven aan overheadkosten van deze

¹² De jeugdreclassering wordt verzorgd door het BJZ in samenwerking met de RvdK. Omdat de kerntaken van deze organisaties vooral of deels op het terrein van tenuitvoerlegging liggen, zijn de uitgaven aan jeugdreclassering van deze organisaties bij tenuitvoerlegging gerekend.

organisatie bijna 6,6 miljoen euro. Dit is een stijging van 11% ten opzichte van 2005.

De uitgaven die de DJI doet aan scholings- en trainingsprogramma's voor (jeugdige) gevangenen bedroeg in 2009 19 miljoen euro. Dit is een stijging van nog geen 10%. Doordat het aantal plaatsen voor de scholings- en trainingsprogramma's per jaar kan verschillen, kunnen de uitgaven per jaar ook fluctueren.

Figuur 10.8 Uitgaven aan ondersteuning van (ex-)verdachten en daders,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

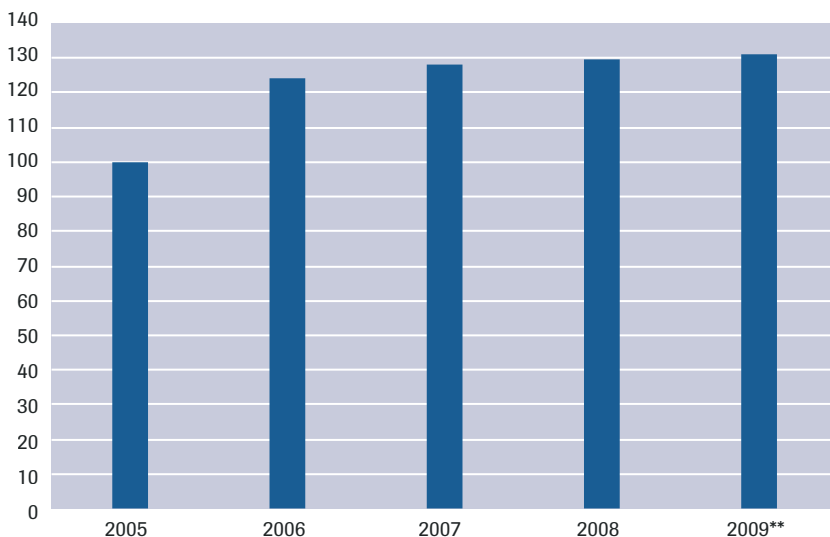
** Voorlopige cijfers.

*** Alleen overheadkosten.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.15 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

De uitgaven aan rechtskundige diensten kwamen uit op 403 miljoen euro in 2009. De groei in de periode 2005 tot en met 2009 bedroeg 31% (zie figuur 10.9). De rechtskundige dienstverlening bestaat vooral uit personele uitgaven: het aandeel van de personele uitgaven bedraagt 64% (zie tabel 10.18 in bijlage 4).

Figuur 10.9 Uitgaven aan rechtskundige diensten,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

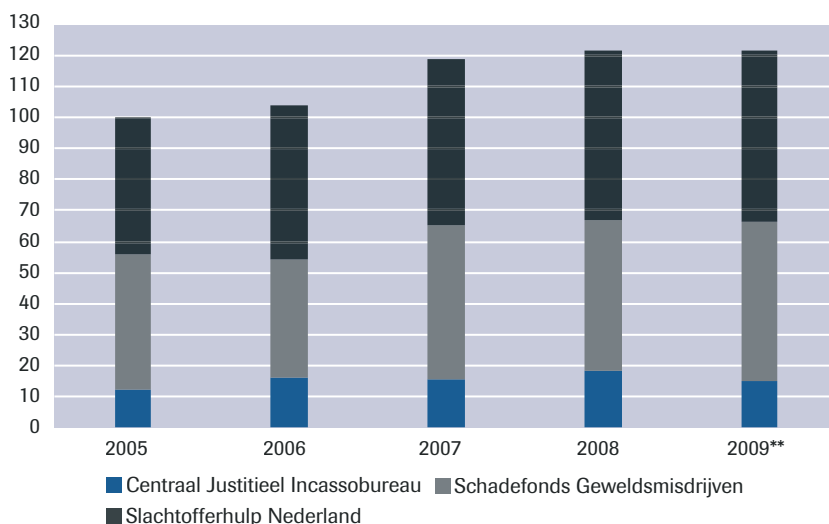
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.17 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.2.7 Ondersteuning van slachtoffers

In Nederland houden 3 organisaties zich bezig met het ondersteunen van slachtoffers. Zo verzorgt Slachtofferhulp Nederland (SHN) psychosociale hulpverlening en zorgt zowel het Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM) (uitkeringen) als het CJIB (inning van schadevergoedingsmaatregelen) voor schadevergoedingen (zie hoofdstuk 2). In totaal werd in 2009 45 miljoen euro uitgegeven aan ondersteuning van slachtoffers. Dit is 22% meer dan in 2005 (zie figuur 10.10). Daarbij stegen de personele uitgaven iets harder dan de materiële uitgaven (zie tabel 10.20 in bijlage 4).

Slachtofferhulp Nederland wordt grotendeels gefinancierd door het minVenJ en het Fonds Slachtofferhulp. SHN maakt van de 3 aanbieders de grootste groei door in absolute en relatieve zin. Het SGM heeft tot doel het leed van slachtoffers van geweldsdelicten die in Nederland zijn gepleegd enigszins te verzachten door middel van een geldelijke uitkering. De uitkeringen, die vanuit algemene middelen gefinancierd worden, zijn een tegemoetkoming in de schade die niet op andere wijze kan worden vergoed. De uitgaven van SGM zijn gestegen tot bijna 19 miljoen euro. Nadat de rechter een schadevergoedingsmaatregel voor een strafbaar feit opgelegd heeft aan daders, verzorgt het CJIB de inning van de schadevergoeding voor slachtoffers. Daarna maakt het CJIB de vergoeding over aan de slachtoffers. De uitgaven voor de uitvoering hiervan stegen naar een kleine 6 miljoen euro in 2009.

Figuur 10.10 Uitgaven aan slachtofferzorg,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.19 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.3 Kostprijzen en productie-indicatoren

De in paragraaf 10.2 geconstateerde groei of daling in de totale uitgaven aan veiligheidszorg kan het gevolg zijn van toegenomen uitgaven of kosten per eenheid product of van het toegenomen aanbod aan veiligheidszorg. Om enig inzicht te krijgen in hoeverre van het een of het ander sprake is, gaat deze paragraaf in op de ontwikkeling van de uitgaven in relatie tot de aangeboden veiligheidszorg, en wel op 3 verschillende manieren. In paragraaf 10.3.1 wordt gekeken naar de ontwikkeling van de kostprijzen van de diverse producten zoals deze door de verschillende justitiële organisaties zelf worden gedefinieerd. Paragraaf 10.3.2 gaat per activiteit in op de verhouding tussen de totale uitgaven en de maatstaven voor de productie. Tot slot legt paragraaf 10.3.3 een relatie tussen uitgaven en type delict.

10.3.1 Kostprijzen

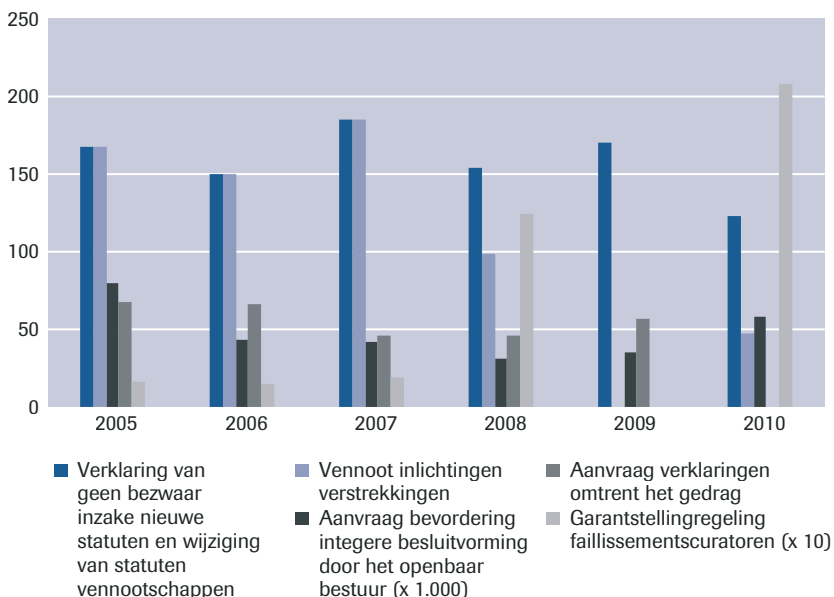
Steeds meer organisaties binnen het justitieveld stappen over op output-financiering in plaats van inputfinanciering. Dat houdt onder andere in dat deze organisaties producten moeten definiëren en kostprijzen hiervoor moeten vaststellen. Dat gebeurt meestal zowel vooraf als achteraf. Deze paragraaf zal zich beperken tot de kostenprijzen achteraf, ofwel de nacalculatorische kostprijzen. Een aantal organisaties publiceert deze kostprijzen dan wel in hun eigen jaarverslag, dan wel in de begroting of het jaarverslag

van het minVenJ. Voor een vijftal organisaties die werkzaam zijn op het terrein van sociale veiligheid gaan we hier nader in op hun producten en de nacalculatorische kostprijzen. Dit zijn JUSTIS, NFI, Rvdr, RvR, CJIB en DJI.

Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening

De dienst JUSTIS heeft volgens de begroting van het minVenJ 3 taken: een preventieve taak, een opsporingstaak en een tenuitvoerleggingstaak. De preventieve taak bestaat uit het afgeven van verklaringen van geen bezwaar inzake nieuwe statuten en wijziging van statuten vennootschappen, vennoot inlichtingen verstrekkingen, het bijhouden van het faillissements-/centraal insolventie register, het verzorgen van de garantstellingsregeling faillissementscuratoren, de behandeling van aanvragen bevordering integere besluitvorming door het openbaar bestuur, de behandeling van aanvragen verklaringen omtrent het gedrag, de behandeling van verzoeken tot naamswijziging, het bijhouden van het centraal testamentenregister en het afgeven van integriteitsverklaringen beroepsgoederenvervoer. De opsporingstaak bestaat uit het afgeven van vergunningen in het kader van de Wet wapens en munitie en de Flora- en faunawet, de Wet particuliere beveiligingorganisaties en recherchebureaus, de Wet bescherming persoonsgegevens en het afgeven van aktes voor buitengewone opsporingsambtenaren en EG-verklaringen. De enige tenuitvoerleggingstaak is gratieverlening.

Figuur 10.11 Kostprijzen van de dienst Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening voor preventie, index gewogen gemiddelde kostprijs 2005=100

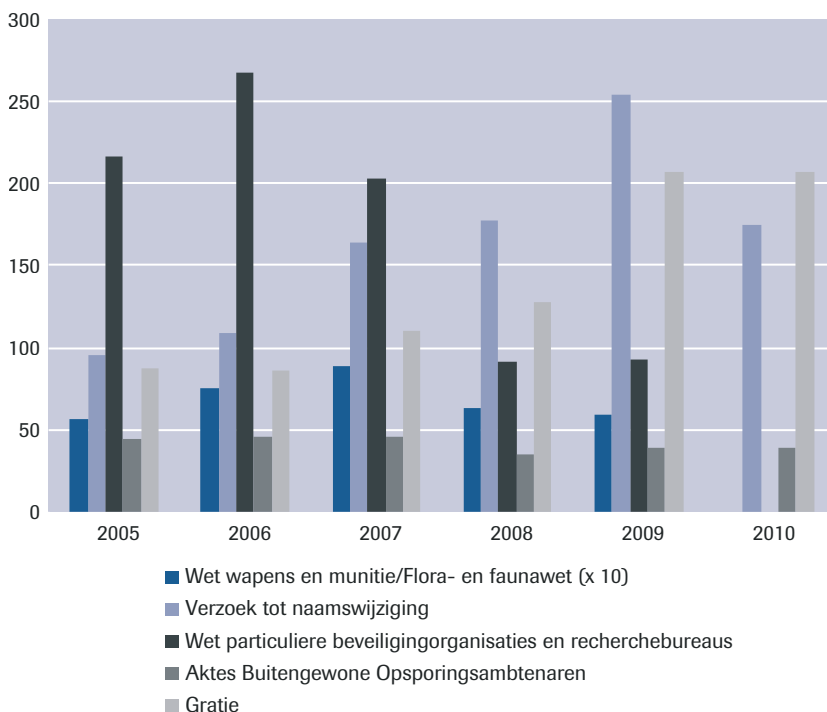

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.21 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), bewerking WODC

In de periode 2005 tot en met 2009 vertoonden de kostprijzen van JUSTIS een enigszins grillig verloop. Dit komt mede door het feit dat het kostprijsmodel pas recent is ingevoerd. Tot en met 2007 werd er nog met leges gewerkt. Voor een aantal producten werden destijds altijd dezelfde leges geheven, terwijl in de kostprijzen meer variatie is gebracht. Bij de preventieve producten is met name de kostprijs voor garantstellingsregeling voor faillissementscuratoren sterk gestegen en wel met ruim 1.200%. Een garantstellingsregeling kostte in 2010 € 675 (zie figuur 10.11). De andere preventieve producten zijn met 30% tot 85% gestegen. Bij de opsporingsproducten is de kostprijs van naamswijzigingsverzoeken tot en met 2009 eveneens sterk toegenomen (zie figuur 10.12), maar daalde in 2010 weer tot € 533. De totale stijging over de periode 2005-2010 bedroeg 185%. De andere opsporingsproducten stegen met zo'n 40% tot 105%. De kostprijs van gratieverzoeken is met bijna 240% gestegen en bedroeg in 2010 € 629 (zie tabel 10.21 in bijlage 4).

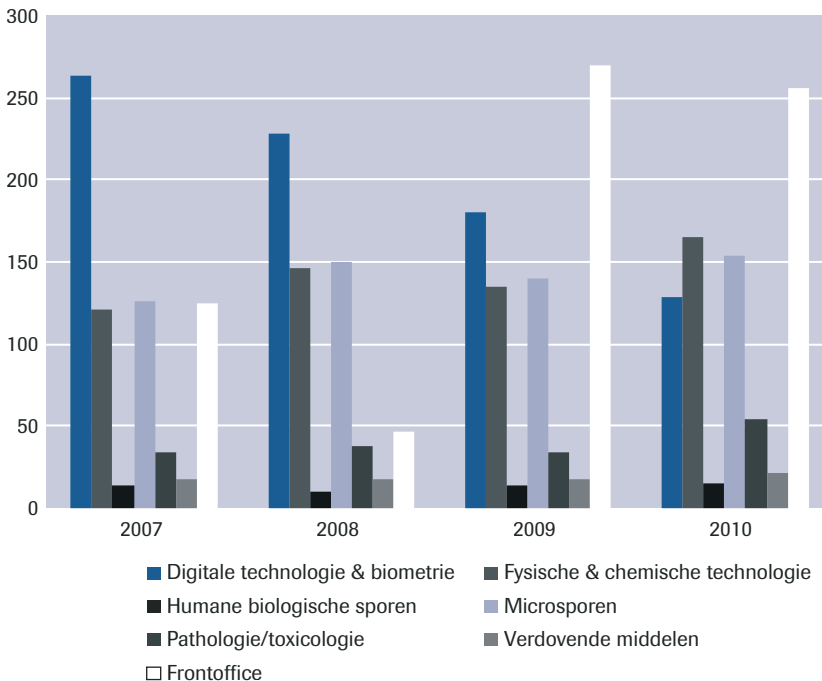
Figuur 10.12 Kostprijzen van de dienst Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening voor opsporing en tenuitvoerlegging, index gewogen gemiddelde kostprijs 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.21 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), bewerking WODC

Figuur 10.13 Kostprijzen van het Nederlands Forensisch Instituut, index gemiddelde kostprijs 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.22 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), bewerking WODC

Nederlands Forensisch Instituut

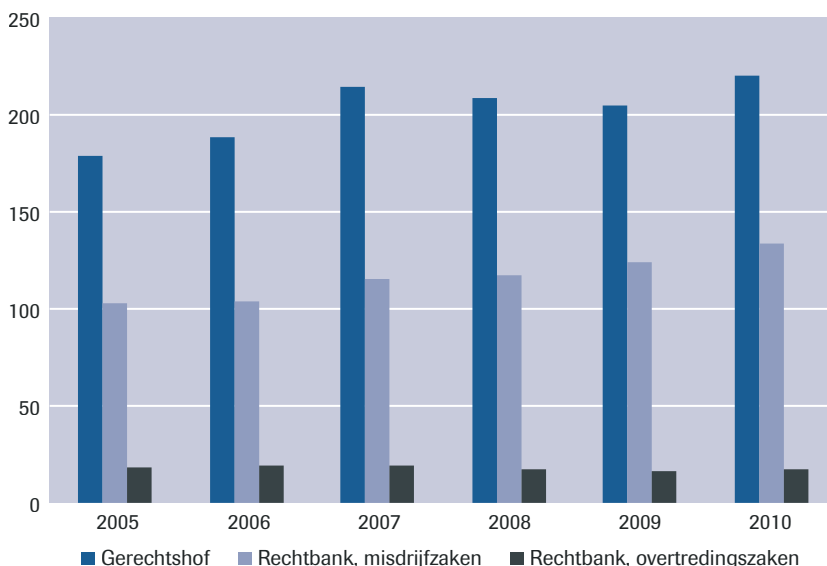
Sinds 2008 hanteert het NFI een kostprijmodel, maar met terugwerkende kracht heeft het NFI ook kostprijen voor 2007 geschat. Het blijkt dat in de periode 2007 tot en met 2010 alle kostprijen behalve die van digitale technologie en biometrie zijn gestegen (zie figuur 10.13). De grootste stijger was de kostprijs van de frontoffice die in 4 jaar tijd is verdubbeld tot bijna € 11.999 per product. De op een na grootste stijger was de kostprijs van pathologie/toxicologie, die in 4 jaar tijd met 59% is toegenomen naar € 2.390. De grootste en enige daler was de kostprijs van digitale technologie en biometrie. Deze kostprijs is met 51% afgenomen naar € 5.649 (zie tabel 10.22 in bijlage 4).

Raad voor de rechtspraak

Er zijn 3 typen zaken op het gebied van veiligheid bij de Rvdr te onderscheiden: strafzaken bij het gerechtshof, strafzaken bij de sector straf van de rechtbank (misdrijfzaken) en strafkantonzaken bij de rechtbank (overtredingszaken). De kostprijs voor strafzaken bij het gerechtshof zijn in de periode 2005 tot en met 2010 met 24% gestegen tot € 1.524 per zaak in

2010. Ook de kostprijs van rechtbankzaken bij de rechtbank is in dezelfde periode toegenomen en wel met 30% tot € 924 per zaak. Daarentegen is de kostprijs van kantonzaken met 5% gedaald tot € 120 per zaak (zie figuur 10.14). Overigens is de kostprijs voor kantonzaken een gemiddelde prijs over alle strafrechtelijke en civielrechtelijke kantonzaken.

Figuur 10.14 Kostprijzen van de Raad voor de rechtspraak, index gemiddelde kostprijs 2005=100

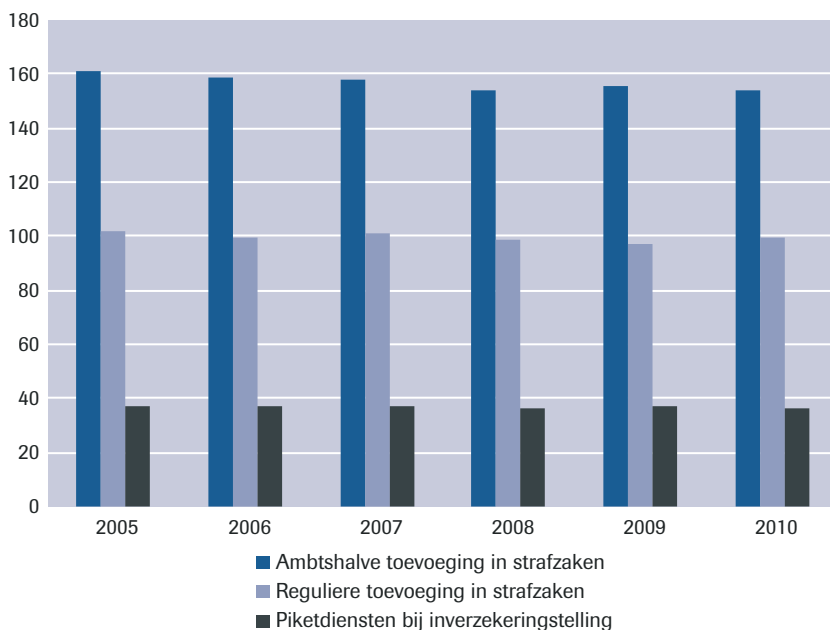
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.23 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), jaarverslagen Rvdr, bewerking WODC

Raad voor Rechtsbijstand

Voor het werkgebied veiligheid kent de RvR 3 producten: ambtshalve toevoegingen voor verdachten van zware misdrijven en verdachten die in voorlopige hechtenis verblijven, reguliere (inkomensafhankelijke) toevoegingen en piketdiensten voor in verzekering gestelden. In de kostprijs van de piketdiensten zijn ook de kosten van rechtsbijstand voorafgaand aan een politieverhoor verrekend, hetgeen sinds 2010 verplicht is voor bepaalde categorieën misdrijven. Alle kostprijzen van de RvR zijn in de periode 2005 tot en met 2010 gedaald. De ambtshalve toevoegingen zijn 4% in prijs gedaald en bedroegen in 2010 € 1.139 per zaak. De reguliere toevoegingen en de piketdiensten zijn beide 2% in prijs gedaald en bedroegen in 2010 respectievelijk € 737 en € 270 per zaak (zie figuur 10.15).

Figuur 10.15 Kostprijzen van de Raad voor Rechtsbijstand, index gemiddelde kostprijs 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.24 in bijlage 4.

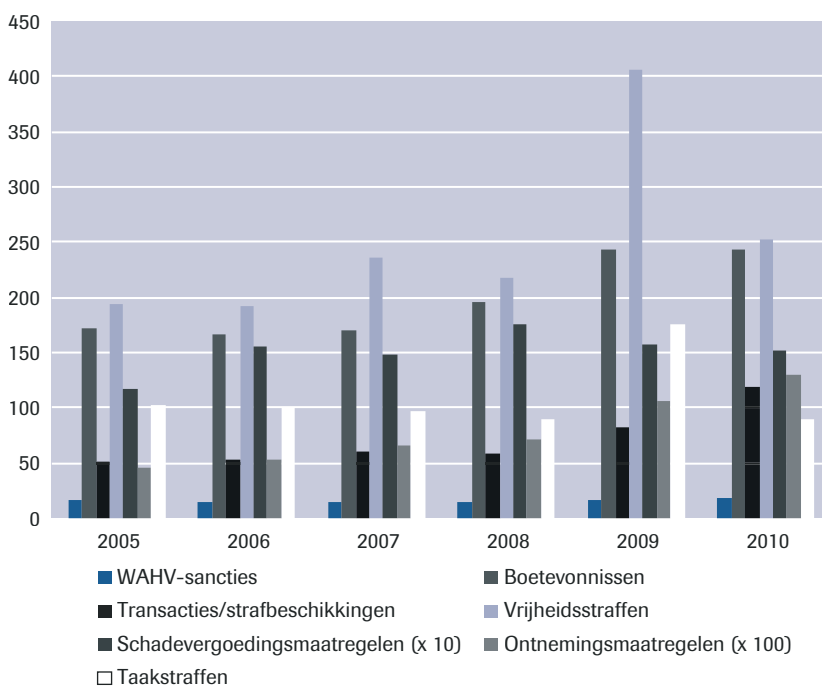
Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), bewerking WODC

Centraal Justitieel Incassobureau

Qua kostprijs onderscheidt het CJIB op het veiligheidsvlak momenteel 7 producten: zaken in het kader van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV), transacties en strafbeschikkingen, boetevonnissen, vrijheidsstraffen, taakstraffen, schadevergoedingsmaatregelen en ontnemingsmaatregelen. Met name bij gevangenisstraffen en taakstraffen heeft het CJIB in 2010 de kostprijs omlaag weten te brengen. Na jaren van stijging zijn deze kostprijzen in 2010 sterk gedaald naar respectievelijk € 73 en € 26. De kostprijs van taakstraffen is over de hele periode 2005 tot en met 2010 als enige gedaald en wel met 12%. Daarentegen stegen de kostprijzen van boetevonnissen, transacties en strafbeschikkingen, en ontnemingsmaatregelen vrij sterk tot respectievelijk € 71, € 35 en € 3.745 in 2010 (zie figuur 10.16). De productie was met name in 2009 voor alle producten lager uitgekomen dan verwacht, waardoor de vaste kosten over een lager aantal producten moesten worden verdeeld, hetgeen een kostprijsverhogend effect had. De stijging van de kostprijs van ontnemingsmaatregelen met bijna 180% werd mede veroorzaakt doordat in meer zaken gebruik is gemaakt van de landsadvocaat, waardoor de gerechtskosten hoger zijn uitgevallen. Bij de categorie transacties en strafbeschikkingen leidde de invoering van de

strafbeschikking tot een stijging van de kostprijs met ruim 130%. Dit is niet verwonderlijk aangezien bij het CJIB het afdoeningstraject van een strafbeschikking langer duurt dan het afdoeningstraject van een transactie. Bij niet betalen van een strafbeschikking volgt een dwangtraject dat het CJIB afhandelt. Bij niet betalen van een transactie zal het CJIB de zaak terugsturen naar het OM, dat in de meeste gevallen zal dagvaarden. Dagvaarden is duurder dan een strafbeschikking, dus per saldo is de justitieketen goedkoper uit met een strafbeschikking, ondanks de gestegen kostprijs van transacties en strafbeschikkingen.

Figuur 10.16 Kostprijzen van het Centraal Justitieel Incassobureau, index gewogen gemiddelde kostprijs 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.25 in bijlage 4.

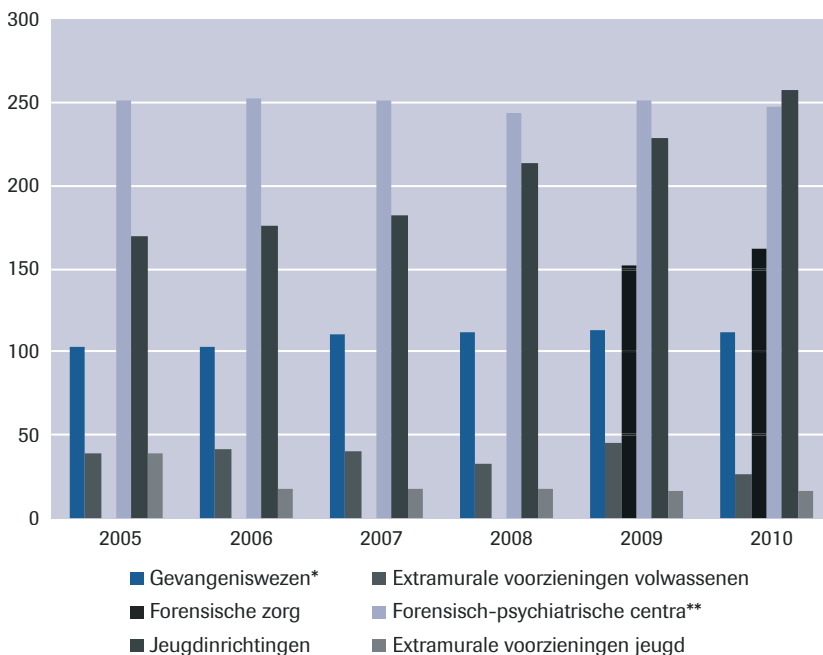
Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), bewerking WODC

Dienst Justitiële Inrichtingen

De kostprijs van plaatsen in het gevangeniswezen is in de afgelopen 5 jaar met 8% licht gestegen. In 2010 was de gemiddelde prijs van een cel € 217 per plaats per dag. Dit is het gemiddelde over bezette en onbezette plaatsen. De kostprijs van FPC-plaatsen is de periode 2005 tot en met 2010 nauwelijks veranderd. Overigens bevond de kostprijs van de FPC-plaatsen in 2010 (€ 480 per plaats per dag) zich nog steeds onder de kostprijs in de jaren negentig. De kostprijs van strafrechtelijke plaatsen in justitiële

jeugdinrichtingen is met 53% sterk gestegen in de periode 2005 tot en met 2010. In 2010 kostte een cel voor een minderjarige verdachte gemiddeld € 499 per plaats per dag. Ook dit is het gemiddelde over bezette en onbezette plaatsen. De stijging werd veroorzaakt door leegstand en verkleining van de groepen in de inrichting. Extramurale voorzieningen daalden alle sterk in prijs (zie figuur 10.17).

Figuur 10.17 Kostprijzen van de Dienst Justitiële Inrichtingen, index gemiddelde kostprijs 2005=100

* Exclusief vreemdelingenbewaring.

** Voorheen tbs-klinieken.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.26 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), jaarverslagen DJI, bewerking WODC

10.3.2 Uitgaven per eenheid product

Ook op een andere manier is in beeld te brengen hoe de 'kostprijs' van de verschillende in paragraaf 10.2 onderscheiden activiteiten zich heeft ontwikkeld. Dat kan door de daar geschetste ontwikkeling in de uitgaven (in constante prijzen) te confronteren met de ontwikkeling van de 'productie' per activiteit. Om die productie te meten, beschikken we over kwantitatieve indicatoren als het aantal slachtoffers, aantallen behandelde misdrijven en overtredingen, behandelde strafzaken, ingesloten personen, en dergelijke. De daarover beschikbare gegevens zijn elders in deze publicatie te vinden. Dergelijke indicatoren geven overigens geen maatstaf voor

de kwaliteit van de productie. Stijgende uitgaven per eenheid product kunnen het gevolg zijn van een dalende productiviteit, maar ook van een intensievere of kwalitatief betere behandeling per eenheid product.

Per activiteit (opsporing, vervolging, enzovoort) zijn 1 of meerdere indicatoren voor de productie gehanteerd (zie tabel 10.27 in bijlage 4). Indien er meerdere indicatoren per activiteit beschikbaar zijn, dan wordt er een weging toegepast. Een dergelijke weging is zo veel mogelijk gebaseerd op een schatting van het aandeel van de uitgaven voor de onderscheiden producten in het totaal van de betreffende activiteit.

Voor preventie was geen indicator voor de productie beschikbaar. De productie is bij alle verder onderscheiden activiteiten tussen 2005 en 2009 gedaald. Dit is het gevolg van in het algemeen afnemende criminaliteit, daling van geregistreerde misdrijven, afnemende aantallen strafzaken en een sterke daling van het aantal uitgesproken strafjaren. In combinatie met de eerder geschetste stijging van de uitgaven voor alle activiteiten betekent dit een stijging van de uitgaven per eenheid product over de hele linie. Er zijn onderling wel verschillen.

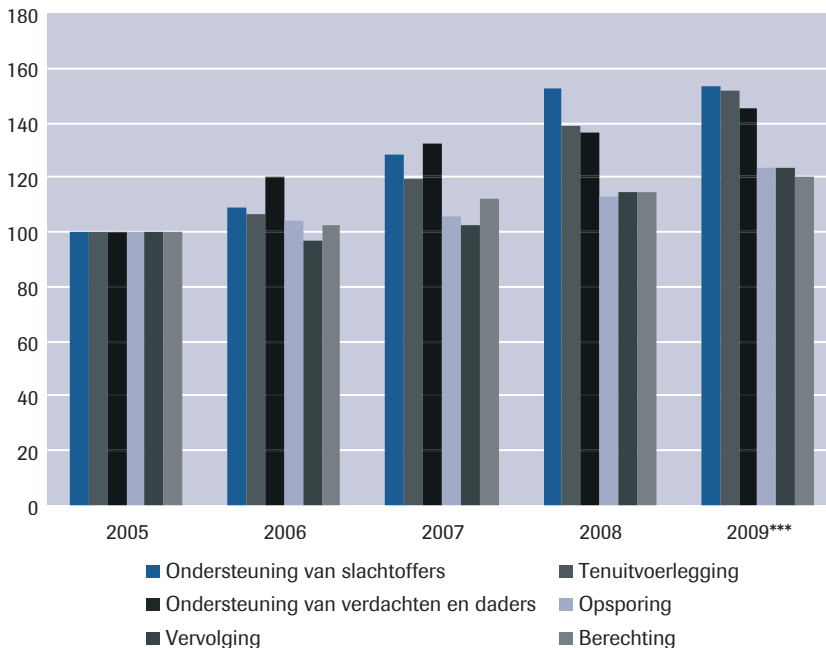
De uitgaven per eenheid product zijn het sterkst gestegen bij de ondersteuning van slachtoffers, namelijk met 53% tussen 2005 en 2009. De uitgaven per eenheid product bij de tenuitvoerlegging stegen met 52% nauwelijks minder. Met name de daling van de bezetting van de justitiële inrichtingen speelt hier een belangrijke rol.¹³ Op de derde plaats komt de ondersteuning van verdachten en daders (inclusief rechtskundige diensten), waarbij de uitgaven per eenheid product in dezelfde periode met 45% stegen. De uitgaven aan opsporing en vervolging per eenheid product stegen beide met 23%. De uitgaven aan berechting per eenheid product ten slotte stegen met 20% (zie figuur 10.18).

10.3.3 Uitgaven per delict

Op basis van de productie en wegingsfactoren hiervoor kunnen de totale uitgaven aan veiligheidszorg in 2009 worden uitgesplitst naar type delict (Moolenaar, 2009). Van de totale uitgaven werd naar schatting 2,2 miljard euro ofwel 18% uitgegeven aan geweld en seksuele misdrijven, 4,8 miljard euro ofwel 38% aan vermogensmisdrijven, 1,5 miljard euro ofwel 12% aan vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, ruim 700 miljoen euro ofwel 6% aan verkeersmisdrijven, bijna 700 miljoen euro ofwel 6% aan drugsmisdrijven, ruim 400 miljoen euro ofwel 3% aan economische en overige misdrijven en 2,2 miljard euro ofwel 17% aan overtredingen (zie figuur 10.19). Het grote aandeel van overtredingen is opvallend. Weliswaar zijn dit relatief goedkope zaken (vaak boetes, zelden vrijheidsstraffen) maar omdat het om vrij grote aantallen gaat, is het aandeel in de totale uitgaven toch groot.

13 Anders dan bij de kostprijzen per plaats in paragraaf 10.3.1, gaat het hier om de uitgaven per bezette plaats.

Figuur 10.18 Uitgaven in constante prijzen per eenheid product naar activiteit,* index 2005=100**

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Activiteiten aflopend geordend naar groei uitgaven per eenheid product.

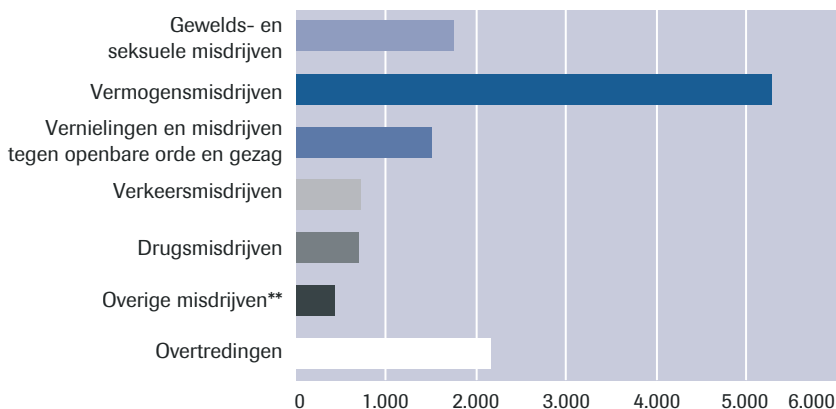
*** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.27 in bijlage 4.

Bron: tabellen in bijlage 4

Per activiteit waren er echter grote verschillen. De uitgaven aan preventie en opsporing waren, in lijn met het toenmalige kabinetsbeleid (Kamerstukken II, 2002-2003), sterk gericht op de voor burgers zichtbare criminaliteit, zoals geweld en seksuele misdrijven, vermogensmisdrijven en vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag. De uitgaven voor vervolging en berechting werden uiteraard voor een groot deel bepaald door wat er op het terrein van opsporing gebeurt, maar het aandeel overtredingen werd steeds kleiner naarmate men verder in de justietieketen komt. Bij de uitgaven aan tenuitvoerlegging speelde overlast een minder grote rol maar drugsmisdrijven des te meer, terwijl bij de uitgaven aan slachtofferzorg de verkeersmisdrijven een groot aandeel hadden (zie figuur 10.20).

Figuur 10.19 Totale uitgaven aan veiligheidszorg per delict in 2009,* in mln euro

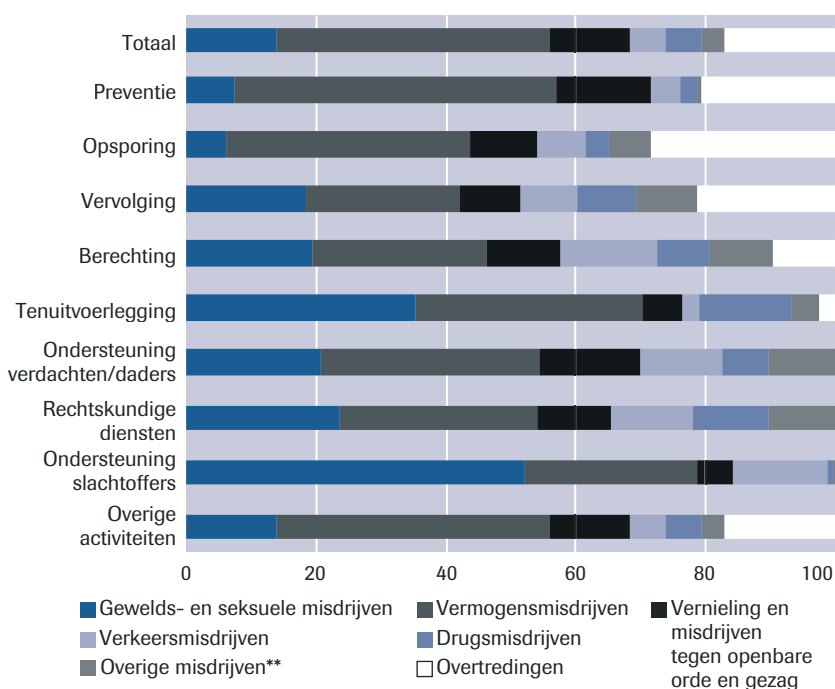
* Voorlopige cijfers.

** Inclusief economische misdrijven.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.28 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Figuur 10.20 Uitgaven aan veiligheidszorg per delict en activiteit in 2009,* in procenten

* Voorlopige cijfers.

** Inclusief economische misdrijven.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.28 in bijlage 4.

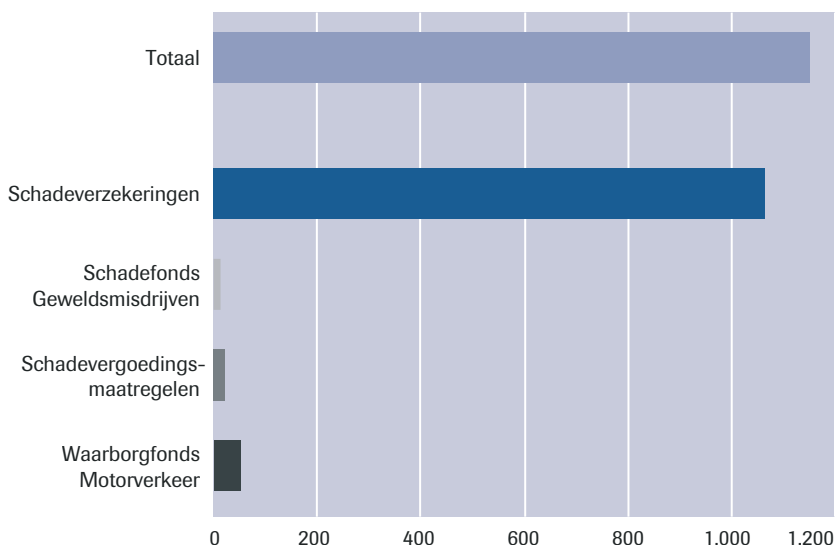
Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

10.4 Ontvangsten uit veiligheidszorg

Tegenover de uitgaven staan de ontvangsten uit de veiligheidszorg. Hierin worden 4 vormen onderscheiden: vergoeding van de schade, boetes en transacties (inclusief strafbeschikkingen), ontnemingsmaatregelen, en overige ontvangsten door de rijksoverheid. Alleen over vergoeding van de schade voor huishoudens zijn enige gegevens beschikbaar. In hoeverre de schade geleden door de overheid of bedrijven of instellingen wordt vergoed is niet bekend.

In totaal is het aan huishoudens uitgekeerde bedrag circa 1,2 miljard euro (zie figuur 10.21).¹⁴ Dit is slechts een fractie van de totale schade die huishoudens lijden. Uit de Politiemonitor Bevolking van 2002 (zie bijlage 3) blijkt dat bij benadering ongeveer 43% van de materiële schade door de verzekering wordt vergoed. Het is niet bekend in hoeverre de medische kosten als gevolg van opgelopen letsel worden gedekt door ziektekostenverzekeringen. Daarnaast kan enige compensatie plaatsvinden door het SGM en/of door de dader zelf in de vorm van een door de rechter opgelegde schadevergoedingsmaatregel. Bij verkeersmisdrijven kan het Waarborgfonds Motorverkeer een vergoeding geven.

Figuur 10.21 Vergoeding van de schade aan huishoudens op jaarbasis, in mln euro, prijzen van 2009

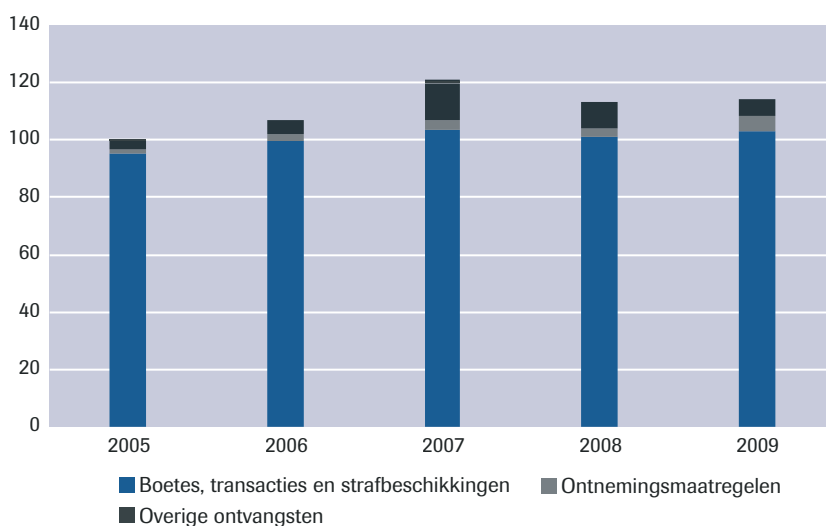
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.29 in bijlage 4.

Bron: jaarverslag SGM, CJIB, Waarborgfonds Motorverkeer, Politiemonitor Bevolking, bewerking WODC

14 Cijfers uit verschillende jaren zijn na correctie voor loon- en prijsstijgingen bij elkaar opgeteld.

De overheid incasseerde in 2009 847 miljoen euro die direct betrekking heeft op de veiligheidszorg (zie tabel 10.30 in bijlage 4). Het gaat daarbij om boetes, transacties, strafbeschikkingen, ontnemingsmaatregelen en overige ontvangsten, zoals aan de burger doorberekende kosten voor aanvragen bij JUSTIS. Dit was een stijging van 14% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.22). Boetes en transacties (inclusief strafbeschikkingen) zijn slechts met 9% gestegen. Dit komt met name omdat het aantal boetes en transacties de afgelopen jaren sterk gedaald is (Wilms et al., 2001; Moolenaar et al., 2011). Het is slechts aan de algemene boeteverhoging van gemiddeld 20% op 1 april 2008 te danken dat de ontvangsten niet meer gedaald zijn.

Figuur 10.22 Ontvangsten uit veiligheidszorg door de rijksoverheid, index 2005=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.30 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet, jaarverslagen, minVenJ, bewerking WODC

Geld dat op criminele wijze vergaard is, moet vaak op een of andere manier worden witgewassen. Dit kan bijvoorbeeld door grote transacties contant te betalen en de verkregen goederen later op legale manier te verkopen. Om enig zicht te krijgen op de omvang van het illegale circuit is sinds 1994 het Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) actief. Alle transacties van grote waarde moeten worden gemeld. Vervolgens wordt uitgezocht in hoeverre de transactie verdacht is. Een uitgebreid onderzoek naar de omvang, kenmerken en besteding van misdaadgeld is uitgevoerd door Meloen et al (2003). Na aangifte van fraude of een vermogensmisdrijf kan de officier van justitie besluiten om vervolging in te stellen. Naast een straf kan de officier van justitie ook ontneming vorderen

van het bedrag dat op criminele wijze verkregen is. Om ervoor te zorgen dat de ontnemingsvordering ook betaald wordt, kan het OM conservatoir beslag laten leggen op bankrekeningen of waardevolle eigendommen. In 2010 is voor ongeveer 39 miljoen euro geïnd aan ontnemingsmaatregelen. Dat was een stijging van ruim 200% ten opzichte van 2005.

11 Nederland in internationaal perspectief

P.R. Smit

- In Nederland is de door slachtoffers ondervonden criminaliteit vergeleken met andere landen tamelijk hoog. Dit is voornamelijk veroorzaakt door voertuiggerelateerde criminaliteit.
- Met 18% is het percentage Nederlanders dat zich buiten in het donker onveilig voelt laag vergeleken met andere landen.
- Nederland doet mee met de dalende trend in de geregistreeerde criminaliteit in Noord- en West-Europese landen in de periode 2002-2007.
- Het aantal voltooide moorden en doodslagen per 100.000 inwoners in Nederland is vergelijkbaar met dat in de omringende landen, maar de dalende trend in Nederland lijkt tot staan gekomen te zijn.
- Nederland kent, in vergelijking met Duitsland, Engeland en Frankrijk, voor de meeste delicten een vergelijkbaar aandeel minderjarige verdachten en een wat lager aandeel vrouwelijke verdachten.
- Door het veelvuldig gebruik van transacties door het Openbaar Ministerie kent Nederland relatief weinig verdachten die een veroordeling door de rechter krijgen.
- De kans op gevangenisstraf bij een veroordeling is relatief hoog vergeleken met andere landen, in het bijzonder bij minderjarigen.
- Sinds 2005 is het aantal gevangenen per 100.000 inwoners in Nederland weer aan het dalen.
- Het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf (vergelijkbaar met het ophelderingspercentage) is in Nederland, in tegenstelling tot andere Europese landen, in de periode 2001-2006 sterk gestegen.
- Het aantal gevangenen per veroordeelde (als maat voor het strafklimaat) is in Nederland hoog vergeleken met andere Noord- en West-Europese landen, waarbij het verschil sinds 1994 zelfs groter wordt.
- Het aandeel jeugdige gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie is in Nederland relatief hoog en neemt toe. Ook het aandeel vrouwelijke gedetineerden is in Nederland relatief hoog.

Dit hoofdstuk geeft een vergelijking van de criminaliteit in een aantal Europese landen, Australië, de Verenigde Staten, Canada en Japan. De meeste EU-lidstaten worden met elkaar vergeleken, waarbij in het bijzonder steeds aandacht wordt besteed aan een vergelijking tussen Nederland en de meest nabijgelegen landen België, Denemarken, Duitsland, Engeland,¹ Frankrijk en Luxemburg (hierna, alhoewel strikt gesproken niet geheel juist, als 'buurlanden' aangeduid). Bij een aantal analyses, waarin gekeken wordt naar trends over een langere periode, wordt Nederland vergeleken met een (gewogen) gemiddelde van landen in Noord- en West-Europa en Europa in zijn geheel.

¹ Waar in de tekst gesproken wordt over Engeland, worden Engeland en Wales bedoeld. Noord-Ierland en Schotland zijn hier niet bij inbegrepen.

In dit hoofdstuk worden diverse gegevensbronnen gebruikt voor internationale vergelijkingen. De belangrijkste gegevensbron in dit hoofdstuk is het *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics* (Aebi et al., 2010). Daarnaast zijn er gegevens over gevangenen uit de *Annual Penal Statistics Space I survey* van de Raad van Europa opgenomen (Aebi & Delgrande, 2010). Ook is gebruikgemaakt van gegevens van Eurostat (Tavares & Thomas, 2009) en de internationale slachtofferenquête International Crime Victims Survey (ICVS) (Van Dijk, Van Kesteren & Smit, 2007). In de verschillende internationale bronnen is er echter dit jaar maar beperkt sprake van actualisering en daarom komt dit hoofdstuk in grote lijnen overeen met de vorige editie van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' (De Heer-de Lange & Kalidien, 2010). Voor een beschrijving van de internationale gegevensbronnen wordt verwezen naar bijlage 3.

Het gebruik van bronnen die speciaal opgezet zijn voor internationale vergelijkingen houdt overigens in dat de informatie voor Nederland, zoals in dit hoofdstuk gepresenteerd wordt, op sommige punten afwijkt – onder meer vanwege andere definities – van de in de andere hoofdstukken gepresenteerde gegevens. Omdat er geen jaarlijkse update is van internationale bronnen kan de periode waarover wordt gerapporteerd afwijken van de periode 2005-2010. Welke landen precies in een tabel of figuur in dit hoofdstuk voorkomen, hangt af van welke informatie beschikbaar is en kan dus per tabel of figuur verschillen.

In paragraaf 11.1 wordt eerst ingegaan op een aantal kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen, omdat het vergelijken van criminaliteit tussen landen onderling niet zonder problemen is. In de daaropvolgende paragrafen worden de landen vergeleken wat betreft slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens (paragraaf 11.2), opsporing (paragraaf 11.3), en vervolging, berechting en tenuitvoerlegging (paragraaf 11.4). Ten slotte wordt gekeken naar langetermijntrends over de periode 1990 tot en met 2007 (paragraaf 11.5).

11.1 Kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen

Het vergelijken van de criminaliteit tussen landen onderling is niet zonder problemen. De definitie van wat precies criminaliteit is, hoe de reactie daarop vanuit de samenleving georganiseerd is en de manier waarop deze gemeten wordt, verschillen van land tot land. In deze paragraaf worden vier belangrijke factoren genoemd die deze verschillen veroorzaken en wordt tevens aangegeven hoe, ondanks deze verschillen, vergelijkingen toch vaak zinvol zijn.

Diversiteit in de gehanteerde bronnen

Over het algemeen komen de gegevens uit bronnen die specifiek voor één land samengesteld zijn. Dit feit alleen al maakt dat de gegevens niet zonder

meer te vergelijken zijn. Ook komt het voor dat gegevens over een bepaald onderdeel van de strafrechtsketen niet in elk land door dezelfde soort instantie verzameld worden. In Spanje bijvoorbeeld worden de gegevens over het vervolgingstraject, in de regel het terrein van het Openbaar Ministerie (OM), door de rechtbanken verzameld. Ook kan het verschil maken of gegevens uit een 'onafhankelijke' bron komen, zoals in sommige landen de nationale statistische bureaus, of door 'belanghebbenden' worden verzameld, zoals in sommige landen een ministerie van Justitie.

Verschillende definities van (juridische) begrippen

De Wetboeken van Strafrecht zijn voor elk land verschillend. Dit komt op verschillende manieren tot uitdrukking. Zo wordt in vrijwel alle landen een onderscheid gemaakt tussen 'misdrijven' en 'overtredingen'. In sommige landen is er zelfs sprake van een driedeling, zoals in Frankrijk. Bovendien is de grens tussen misdrijven en overtredingen niet in elk land hetzelfde. Ook zijn sommige gedragingen in het ene land wel strafbaar gesteld en in het andere land niet, bijvoorbeeld prostitutie, abortus en euthanasie. Ook kunnen de precieze definities van delictcategorieën verschillen. Waar ligt de grens tussen moord/doodslag en dood door schuld? Wordt onder 'inbraak' alleen inbraak in een woning verstaan of ook in een auto, een schuur enzovoort?

Verschillen in de rechtssystemen

Hoe de rechtshandhaving is georganiseerd en in de praktijk wordt uitgevoerd, verschilt per land. Vooral de precieze rol van de politie en het OM heeft een grote invloed op de gegevens. Of een melding van een misdrijf ook daadwerkelijk geregistreerd wordt, is in de praktijk afhankelijk van de verplichting die de politie heeft om misdrijven voor te leggen aan de vervolgingsautoriteiten, ook als er nog geen verdachte is. In Nederland is dit niet het geval (zie hoofdstuk 2), in Frankrijk wel. In sommige landen geldt bij de vervolging het legaliteitsprincipe, waarbij de vervolgingsautoriteit verplicht is elk misdrijf te vervolgen. In andere landen geldt het opportuniteitsprincipe, waarbij de vervolgingsautoriteit een discretionaire bevoegdheid heeft en dus ook kan beslissen zaken niet te vervolgen. Ook dit is van invloed op de registratie door de politie en op de beslissing die de politie neemt om een zaak over te dragen aan het OM.

Verschillen in de gemaakte statistische keuzes

Een laatste kanttekening is van statistische aard. Bij het maken van statistieken moeten bepaalde keuzes worden gemaakt. In het geval van criminaliteitsstatistieken zijn de belangrijkste keuzes de teleenheid en het telmoment. De teleenheid kan zowel verdachten/daders betreffen, als strafbare feiten of strafzaken. Deze keuze wordt niet door elk land op dezelfde manier gemaakt. Bij het telmoment gaat het er vooral om op welk moment bepaalde kenmerken aan een zaak worden toegekend. Een feit dat

in de politieregistratie is vastgelegd als ‘poging tot moord’, kan na beoordeling door de officier van justitie veranderen in ‘zware mishandeling’.

Vergelijkingsmethoden

Ondanks bovengenoemde verschillen zijn er ruwweg twee manieren om landen onderling te vergelijken. De eerste manier betreft de soort (vergelijkende) analyse die wordt toegepast. Daarbij zijn er in principe nog drie mogelijkheden om te vergelijken:

- Niveauvergelijkingen. Bij dit soort vergelijkingen wordt gekeken naar de verschillen in de niveaus. Een voorbeeld is de vraag waar het aantal diefstallen per 100.000 inwoners het hoogst is. Op deze manier vergelijken is echter zeer riskant en vaak weinig zinvol. Alle vier hiervoor genoemde kanttekeningen kunnen hierbij de uitkomsten beïnvloeden.
- Verdelingsvergelijkingen. Hier wordt gekeken naar verhoudingen binnen bepaalde onderverdelingen, zoals tussen delictcategorieën. Zo kan het relatieve aandeel van de jeugdcriminaliteit in internationaal perspectief geplaatst worden. Met dit soort vergelijkingen weegt diversiteit in bronnen minder zwaar. Hetzelfde geldt voor de gemaakte statistische keuzes.
- Trendvergelijkingen. Hierbij wordt er alleen gekeken naar ontwikkelingen in de tijd. Bij dit type vergelijkingen is bijvoorbeeld te zien welke delictcategorieën in welke landen stijgen of dalen.

In dit hoofdstuk ligt de nadruk op de verdelings- en de trendvergelijkingen.

De tweede manier om zinvolle vergelijkingen te maken, is de gegevens zo te verzamelen dat de vier bovenstaande kanttekeningen geheel of gedeeltelijk worden ondervangen. De ICVS – die als gegevensbron dient in paragraaf 11.2 – is hiervan een goed voorbeeld. In deze enquête worden door middel van een gestandaardiseerde vragenlijst definitieverschillen en verschillen in statistische keuzes zo veel mogelijk geneutraliseerd. Het probleem van de verschillende rechtssystemen weegt hier minder zwaar, omdat het gaat om een slachtofferenquête waarbij (nog) geen sprake is van een justitiële reactie.

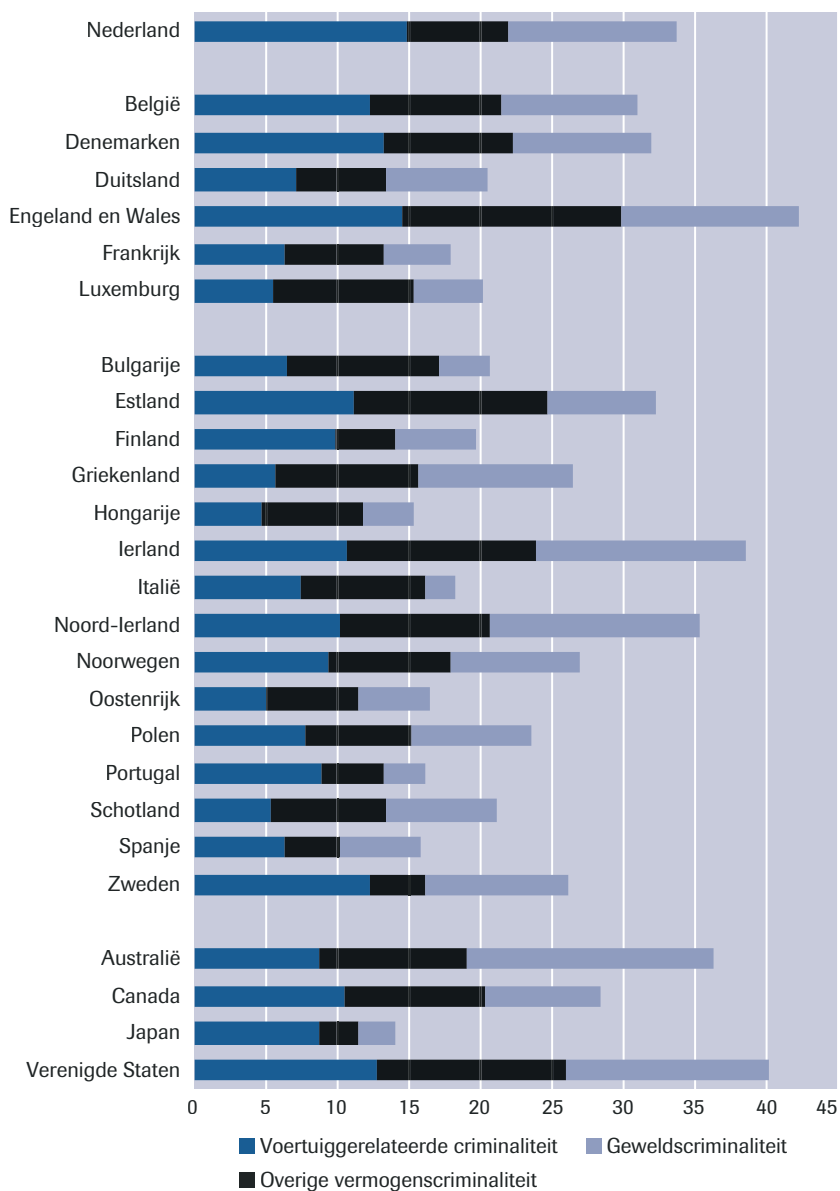
11.2 Slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens

In deze paragraaf worden de aard en de omvang van de ondervonden criminaliteit beschreven. Daarnaast komen onveiligheidsgevoelens aan bod.

Aard en omvang van de ondervonden criminaliteit

De ICVS meet en vergelijkt de omvang van door slachtoffers ondervonden criminaliteit in verschillende landen.² Nederland heeft vergeleken met andere landen een tamelijk hoge kans op slachtofferschap (zie figuur 11.1).

2 Bij de interpretatie van de cijfers van de ICVS is van belang dat het ook om slachtoffers gaat die in een ander land een delict kunnen ondervinden. Gemeten wordt dus niet exact de criminaliteit in een bepaald land, maar de criminaliteit zoals ondervonden door slachtoffers uit een bepaald woonland.

Figuur 11.1 Ondervonden misdrijven per 100 respondenten, 2004

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: ICVS

De hoge positie van Nederland wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de zogenaemde 'voertuiggerelateerde' criminaliteit: auto- en motordiefstal, diefstal uit auto en fietsdiefstal. Vooral vanwege het hoge aantal fiets-

diefstallen kent Nederland de hoogste voertuiggerelateerde criminaliteit. Naast de specifieke gelegenheidsfactor – er zijn in Nederland veel meer fietsen dan elders – speelt hierbij mogelijk de hoge graad van verstedelijking in combinatie met het (hogere) welvaartsniveau een rol. Voor andere vermogensdelicten is het beeld duidelijk anders. Bij inbraak (en pogingen daartoe) staat Nederland onder het gemiddelde, bij misdrijven tegen personen (diefstal met geweld, mishandeling en seksuele misdrijven) iets boven het gemiddelde, vooral vanwege het relatief hoge aantal bedreigingen en mishandelingen (zie tabel 11.1 in bijlage 4).

Van de buurlanden heeft Engeland duidelijk het hoogste niveau van door slachtoffers ondervonden criminaliteit, gevolgd door Nederland, Denemarken en België, die onderling nauwelijks verschillen. Het verschil tussen Engeland en Nederland is grotendeels gelegen in de (pogingen tot) inbraak. Duitsland, Frankrijk en Luxemburg, met een duidelijk lager niveau van ondervonden criminaliteit ten opzichte van Nederland, verschillen onderling ook niet veel.

Onveiligheidsgevoelens

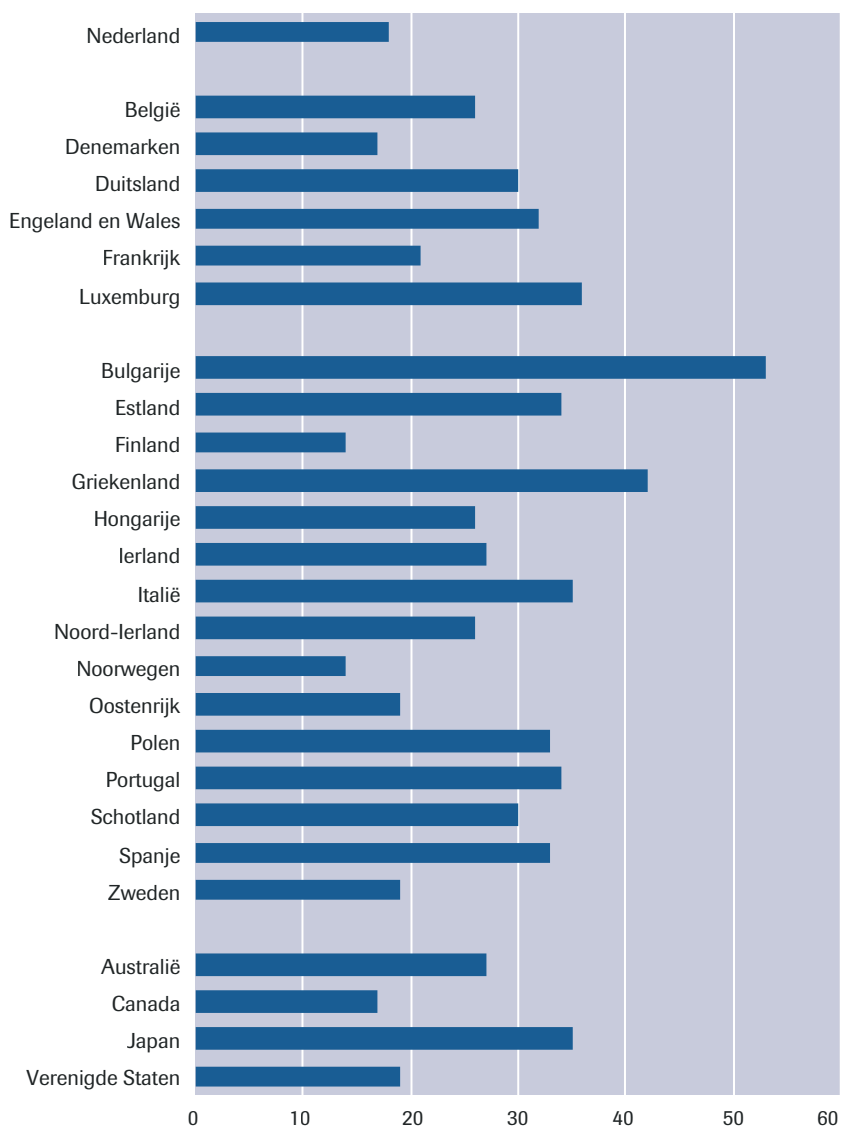
In de ICVS wordt respondenten ook gevraagd 'hoe onveilig zij zich voelen in het donker en buitenshuis'. Met 18% is het percentage van de bevolking van Nederland dat zich onveilig of zeer onveilig voelt, laag vergeleken met de andere deelnemende landen. Dit geldt ook voor de Scandinavische landen. In Zuid- en Oost-Europa zijn de onveiligheidsgevoelens daarentegen beduidend hoger (zie figuur 11.2). Bij nadere analyse van de gegevens (Van Dijk et al., 2007, pp. 130-133) blijken onveiligheidsgevoelens het meest voor te komen in grotere steden. Ook voelen met name ouderen en vrouwen zich relatief vaak onveilig. Er is geen duidelijke trend over de jaren heen; bij de meeste landen waarvoor informatie over meerdere jaren beschikbaar is, lijken de onveiligheidsgevoelens redelijk constant te zijn.

Opmerkelijk is overigens dat er geen verband is tussen enerzijds onveiligheidsgevoelens en anderzijds ondervonden (gewelds)criminaliteit. Wel is een duidelijk verband gevonden tussen onveiligheidsgevoelens en drugsgerelateerde problemen (in de ICVS wordt ook gevraagd of de respondent in aanraking geweest is met drugsgerelateerde problemen in de buurt, zoals het zien van drugs dealen of drugsgebruik).

11.3 Opsporing

In deze paragraaf komt de geregistreerde criminaliteit en opsporing aan bod. Paragraaf 11.3.1 beschrijft de aard, omvang en ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit, terwijl paragraaf 11.3.2 ingaat op verdachten van misdrijven. Voor deze paragraaf worden hoofdzakelijk gegevens uit het European Sourcebook gebruikt (zie bijlage 3).

Figuur 11.2 Percentage burgers dat zich buitenshuis en in het donker (zeer) onveilig voelt, 2004

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: ICVS

11.3.1 Aard, omvang en ontwikkeling van geregistreerde criminaliteit

In vrijwel alle landen worden veel minder misdrijven door de politie geregistreerd dan door slachtoffers ondervonden. Twee effecten spelen hierbij een belangrijke rol, die in de diverse landen verschillend kunnen uitpakken: de aangiftebereidheid van de slachtoffers en de mate waarin de politie ter kennis gekomen zaken ook daadwerkelijk registreert.

Voor Nederland vallen, in vergelijking met andere landen, het lage aantal drugsdelicten en het hoge aantal bij moord en doodslag op (zie tabel 11.2 in bijlage 4). Het lage aantal drugsdelicten hangt samen met het gedoogbeleid in Nederland, waarbij drugsbezit (voor eigen gebruik) niet vervolgd wordt, maar alleen de handel in verdovende middelen. Het hoge aantal bij moord en doodslag is wat minder gemakkelijk te duiden. De categorie bevat ook de pogingen, maar als we alleen naar voltooide moord en doodslag kijken, zit Nederland onder het gemiddelde (zie tabel 11.3 in bijlage 4). Van de buurlanden heeft alleen Duitsland een wat lager moordcijfer dan Nederland (zie tabel 11.3 in bijlage 4).³ De eerder geconstateerde dalende trend in Nederland is sinds 2006 tot staan gekomen.

De geregistreerde vermogenscriminaliteit vertoont in de meeste landen een daling tussen 2003 en 2006 (zie voor het meest voorkomende vermogensdelict – diefstal – tabel 11.2 in bijlage 4). Dit geldt in het bijzonder voor Nederland en de nabijgelegen landen, waarbij opvalt dat de daling in Nederland (met ruim 20%) het grootst is. Ook bij diefstal met geweld en moord en doodslag zien we in de meeste landen, waaronder Nederland, een daling tussen 2003 en 2006. Bij drugsdelicten en mishandeling is de situatie anders: hier is veelal sprake van een toename in het aantal geregistreerde delicten (zie tabel 11.2 in bijlage 4).

11.3.2 Verdachten van misdrijven

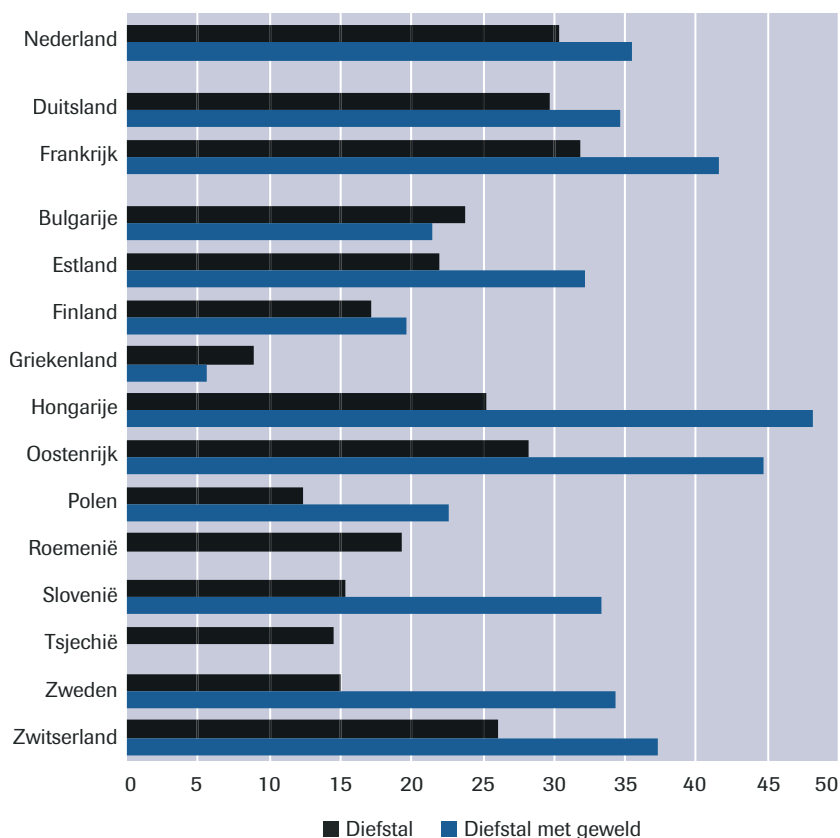
Voor een overzicht van verdachten⁴ van misdrijven is er de registratie van verdachten bij de politie. Op zich zou het aantal gevonden verdachten, gerelateerd aan het aantal geregistreerde misdrijven, een maat kunnen geven voor het ophelderingspercentage in een land. Echter, vele externe factoren beïnvloeden dit ophelderingspercentage (Smit et al., 2003), waarmee het twijfelachtig is of het zinvol is dit te gebruiken voor internationale vergelijkingen, met als mogelijke uitzondering de ontwikkeling van het ophelderingspercentage over een langere periode (zie paragraaf 11.5). Daarnaast is het zinvol te kijken naar het aandeel van specifieke groepen verdachten, zoals minderjarige en vrouwelijke verdachten.

3 Het relatief hoge aantal pogingen in Nederland wordt mogelijk voor een groot deel verklaard door het vervolgingsbeleid van het Nederlandse OM. De Nederlandse officier van justitie vervolgt eerder voor poging tot moord en doodslag, waar zijn buitenlandse collega (zware) mishandeling of bedreiging ten laste legt.

4 De definitie van 'verdachte' verschilt van land tot land. Meestal is er bij de politieregistratie nog alleen sprake van 'verdachte'. Voor Nederland gaat het hier om 'gehoorde verdachte' (zie ook hoofdstuk 4).

Het aandeel van minderjarige verdachten in Nederland is met 20% (2006) relatief hoog.⁵ Dit geldt voor alle delicttypen, met uitzondering van drugsdelicten, waar het aandeel minderjarige verdachten met 4% duidelijk onder het gemiddelde ligt. De verschillen met de buurlanden Duitsland en Frankrijk zijn daarentegen minder groot. Zo kent Frankrijk voor de delicten diefstal, diefstal met geweld, drugsdelicten en verkrachting een wat hoger percentage minderjarige verdachten (zie tabel 11.4 in bijlage 4 en figuur 11.3). Bij diefstal vermindert in iets meer dan de helft van de getoonde landen het aandeel minderjarige verdachten; Nederland, met een sterke stijging in 2006 ten opzichte van 2003, vormt hierop een uitzondering. Bij diefstal met geweld is er bij iets meer landen juist sprake van een groter aandeel van minderjarige verdachten. Dit geldt ook voor Nederland (zie figuur 11.3).

Figuur 11.3 Percentage minderjarige verdachten van diefstal en diefstal met geweld, 2006

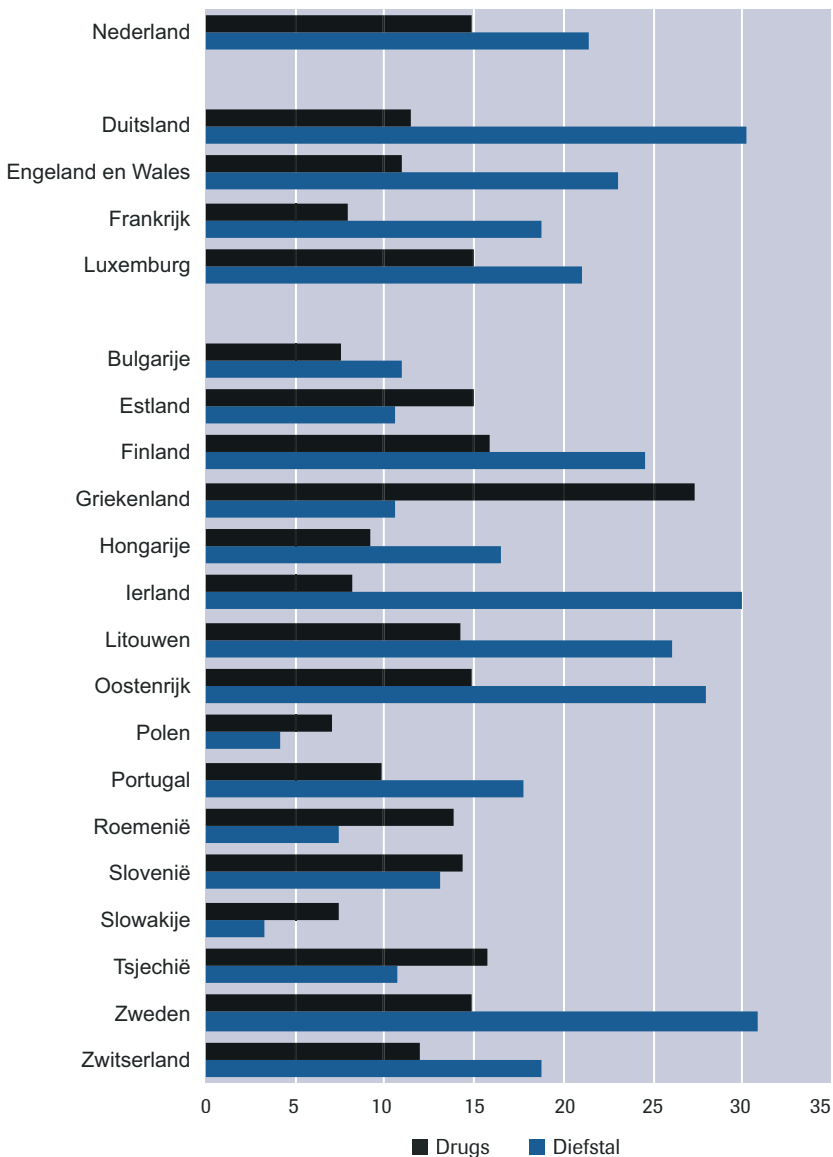

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.4 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010

5 Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al gememoreerd is zijn de hier gepresenteerde cijfers niet noodzakelijk gelijk aan die van Nederland in de andere hoofdstukken. Voor internationale vergelijkingen worden vaak andere definities gehanteerd en/of andere bronnen gebruikt.

Figuur 11.4 Percentage vrouwelijke verdachten van diefstal en drugsdelicten, 2006

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.5 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010

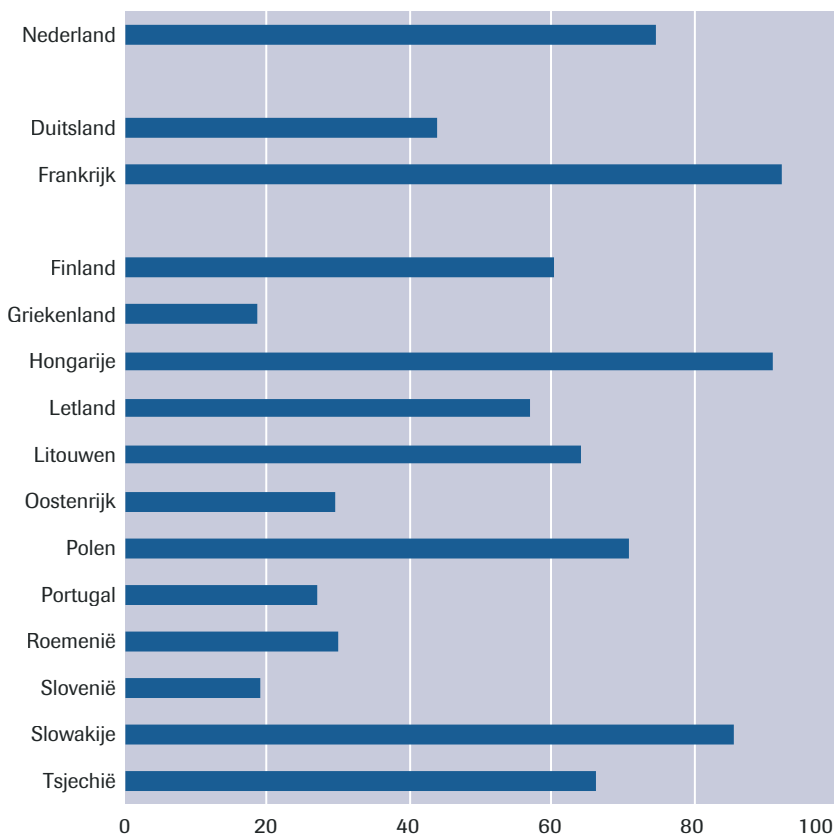
Ook bij vrouwelijke verdachten is het beeld divers en afhankelijk van de delictsoort. Het aandeel vrouwelijke verdachten in Nederland is met 14% gemiddeld, maar vergeleken met de buurlanden laag. Vrouwelijke verdachten worden relatief vaak gevonden bij diefstal (winkeldiefstal) en bij drugsdelicten, dit geldt ook voor Nederland. Het aandeel vrouwelijke verdachten bij verkrachting is in Nederland hoog vergeleken met andere landen. Mogelijk komt dit door een andere (interpretatie van) wetgeving voor dit delict. Het aandeel vrouwelijke verdachten lijkt in Nederland en nabijgelegen landen iets toe te nemen, in het bijzonder bij diefstal en mishandeling (zie tabel 11.5 in bijlage 4). Bij diefstal is het aantal vrouwelijke verdachten vooral in de West-Europese landen hoog. Bij drugsdelicten is de verdeling minder duidelijk (zie figuur 11.4).

11.4 Vervolging, berechting en tenuitvoerlegging

Zoals eerder in dit hoofdstuk is aangestipt, is de manier waarop het vervolgingstraject is georganiseerd per land zeer verschillend. In sommige landen heeft de politie de bevoegdheid zaken zelfstandig af te handelen. In Nederland zijn dit bijvoorbeeld de Halt-zaken: een voorwaardelijke sepotbevoegdheid voor jongeren van 12-17 jaar onder verantwoordelijkheid van het OM (zie hoofdstuk 2). Maar ook de wijze waarop de vervolgingsautoriteiten zelfstandig zaken kunnen afdoen, verschilt van land tot land. Het is daarom lastig om vergelijkingen tussen landen te maken over de verschillende aspecten van het vervolgingstraject (verschillende soorten van sepot, transacties enzovoort). Wel enig houvast biedt een confrontatie van de door de politie gehoorde verdachten (als maat voor ‘vervolgingsrijpe’ zaken) en de personen die ofwel door het OM, ofwel door de rechter een sanctie opgelegd hebben gekregen (als maat voor succesvol vervolgde zaken). In Nederland krijgt 75% van de verdachten een transactie/taakstraf van het OM of een straf van de rechter. Dit is hoog in vergelijking met de meeste andere landen. Zo ligt dit percentage in Duitsland met 44 een stuk lager (zie figuur 11.5).⁶

6 Dit lagere percentage is mogelijk een gevolg van het feit dat in Duitsland (vrijwel) alle verdachten aan het OM aangeleverd worden.

Figuur 11.5 Percentage verdachten dat een straf of maatregel opgelegd heeft gekregen door OM of rechter, 2006*

* Van slechts een beperkt aantal landen zijn alle gegevens (verdachten, opgelegde straffen) beschikbaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.6 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010, bewerking WODC

Vergeleken met de buurlanden en dan vooral Denemarken en Engeland worden er in Nederland (met 762 per 100.000 inwoners, waar in Engeland en Denemarken dit cijfer 4 tot 5 keer zo hoog is) minder verdachten door de rechter veroordeeld (zie tabel 11.6 in bijlage 4).⁷ Dit wordt mede veroorzaakt door het hoge aantal OM-transacties in Nederland. Opvallend is dat van de veroordeelde verdachten er relatief veel (ongeveer een vijfde, namelijk 150 van de 762 per 100.000 inwoners) voor diefstal veroordeeld

⁷ Het gaat hier om de door een rechter veroordeelde verdachten. De straffen en maatregelen van het OM zijn hier dus niet meegenomen. In bijna geen enkel land is het mogelijk om voor de OM-beslissingen een uitsplitsing naar delict te maken.

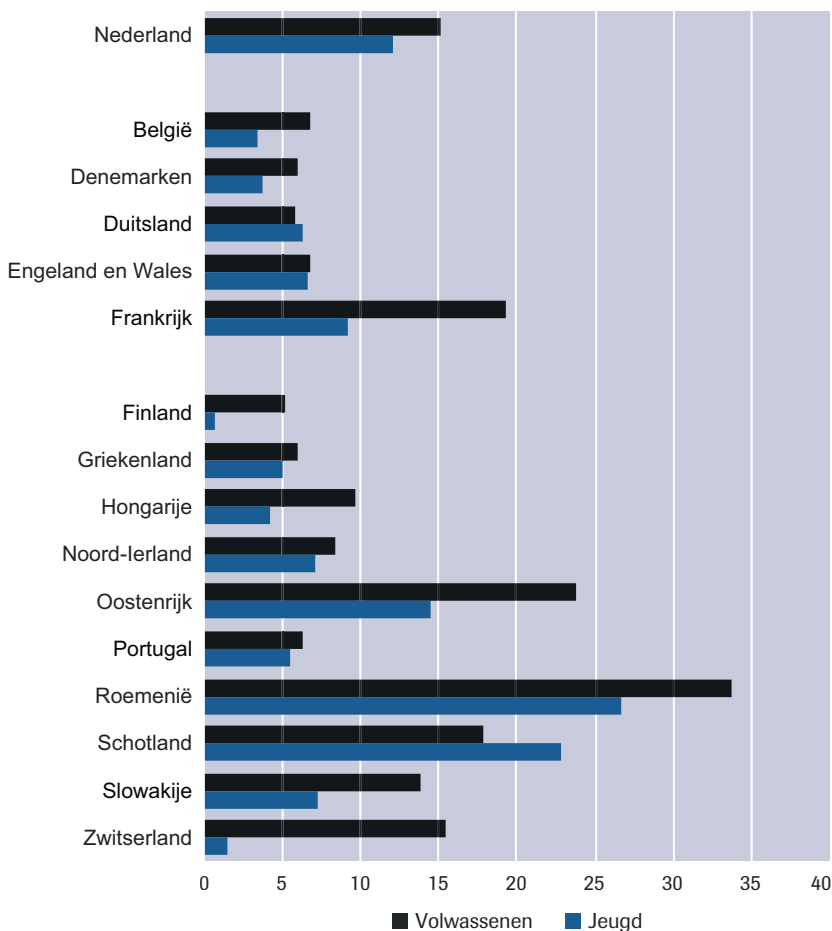
worden. Het verschil met de buurlanden is voor dit delict dan ook minder groot dan bij het totaal aantal veroordeelde verdachten.

Na een veroordeling zijn er verschillende soorten straffen mogelijk, zoals vrijheidsstraffen, geldboetes, taakstraffen enzovoort. Bij combinaties van straffen hebben de meeste landen een keuze gemaakt welke straf in deze statistiek vermeld wordt (in de meeste landen is dit de zwaarste straf), waardoor de percentages optellen tot 100 (zie tabel 11.7 in bijlage 4). Maar bijvoorbeeld België heeft hier alle straffen vermeld, in het bijzonder de kennelijk veelvoorkomende combinatie van een boete en een andere onvoorwaardelijke straf (waardoor de totaalpercentages hoger kunnen uitvallen dan 100). In Griekenland is vaak de formeel opgelegde straf een voorwaardelijke, dit is echter een impliciete combinatie: meestal wordt deze omgezet in een boete.

Vergeleken met de buurlanden kent Nederland met 15% van het aantal opgelegde straffen bij volwassenen een hoog percentage gevangenisstraffen (alleen in Frankrijk is dit percentage hoger, namelijk 19%), een laag percentage boetes (31%) en meer overige onvoorwaardelijke straffen (zoals taakstraffen). Overigens is het percentage opgelegde gevangenisstraffen bij volwassenen in Oost-Europa (bijvoorbeeld Slovenië) in het algemeen beduidend hoger dan in West-Europese landen. Het lage percentage boetes wordt mogelijk ook veroorzaakt door het hoge aantal OM-transacties in Nederland. Het hoge aandeel van gevangenisstraffen in Nederland is vooral bij de jeugd opvallend. Het aandeel gevangenisstraffen bij de jeugd is met 12% in ieder geval hoger dan bij de buurlanden (zie tabel 11.7 in bijlage 4 en figuur 11.6).

Opvallend is dat de grote toename van het aantal gevangenen in Nederland vanaf eind jaren negentig in 2005 tot staan is gekomen. Inmiddels is er sprake van een lichte daling. Van de buurlanden hebben Engeland en Luxemburg een hoger aantal gevangenen en Denemarken een duidelijk lager aantal. Het niveau van het aantal gevangenen in Oost-Europese landen, maar ook en vooral in de Verenigde Staten, ligt overigens nog veel hoger dan in Nederland en de buurlanden (zie figuur 11.7 en tabel 11.8 in bijlage 4).

Figuur 11.6 Percentage veroordeelden dat een vrijheidsstraf opgelegd heeft gekregen, naar volwassenen en jeugd, 2006

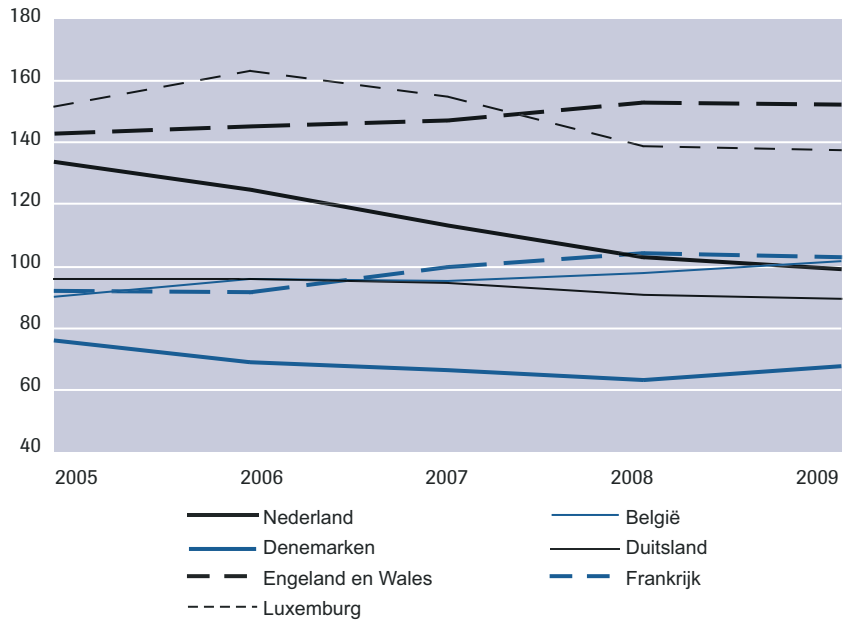

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.7 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010

11.5 Ontwikkelingen in de periode 1990-2007

In deze paragraaf wordt de ontwikkeling in de tijd gepresenteerd van een aantal in dit hoofdstuk genoemde indicatoren. De bron is het European Sourcebook. In een recente studie (Smit, Van Eijk & Decae, in druk) zijn de trends over de periode 1990-2007 bepaald op basis van de gegevens van de 4 edities van het European Sourcebook. Dit is niet gedaan op het niveau van individuele landen, maar naar regio. Hiertoe is Europa verdeeld in 4 regio's: Noord-/West-Europa, Zuid-Europa, Centraal-Europa en Oost-

Figuur 11.7 Aantal gevangenen per 100.000 inwoners

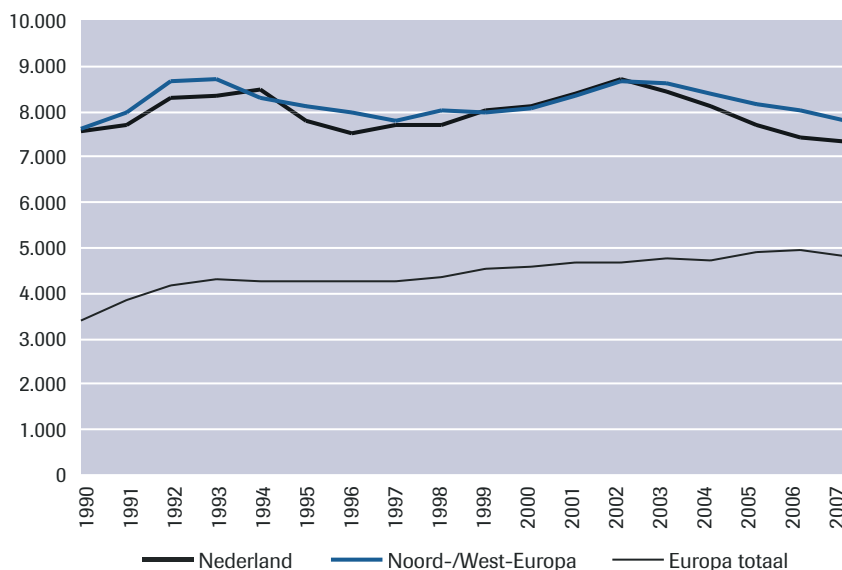
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.8 in bijlage 4.

Bron: WODC, Home Office, Council of Europe Space Statistics 2010

Europa.⁸ Van elk van deze regio's en van Europa totaal zijn de ontwikkelingen tussen 1990 en 2007 bepaald op basis van (naar populatie) gewogen gemiddelden. In deze paragraaf worden de (gewogen) gemiddelden van de regio Noord-/West-Europa en van Europa totaal vergeleken met de ontwikkelingen in Nederland. De periode (vanaf 1990) wijkt af van de in de rest van dit boek gehanteerde periode (vanaf 2005).

Bij de geregistreerde criminaliteit loopt de langetermijnontwikkeling in Nederland vrijwel parallel aan die in Noord-/West-Europa. Zowel het aantal geregistreerde misdrijven per 100.000 inwoners in Nederland als de ontwikkeling daarin valt nauw samen met het (gewogen) gemiddelde van andere landen in Noord-/West-Europa. De daling die zich vanaf 2002 voordoet is in Nederland iets sterker dan in de andere landen. Europa als geheel vertoont een ander beeld. Andere delen van Europa kennen duidelijk minder geregistreerde misdrijven, hoewel het verschil ten opzichte van Noord-/West-Europa in de periode sinds 1990 wel kleiner is geworden (zie figuur 11.8).

8 Zie Smit, Haen Marshall en Van Gammeren (2008) voor een beschrijving van de clusteranalyse die uitgevoerd is om te komen tot de indeling in deze 4 regio's.

Figuur 11.8 Geregistreerde criminaliteit per 100.000 inwoners

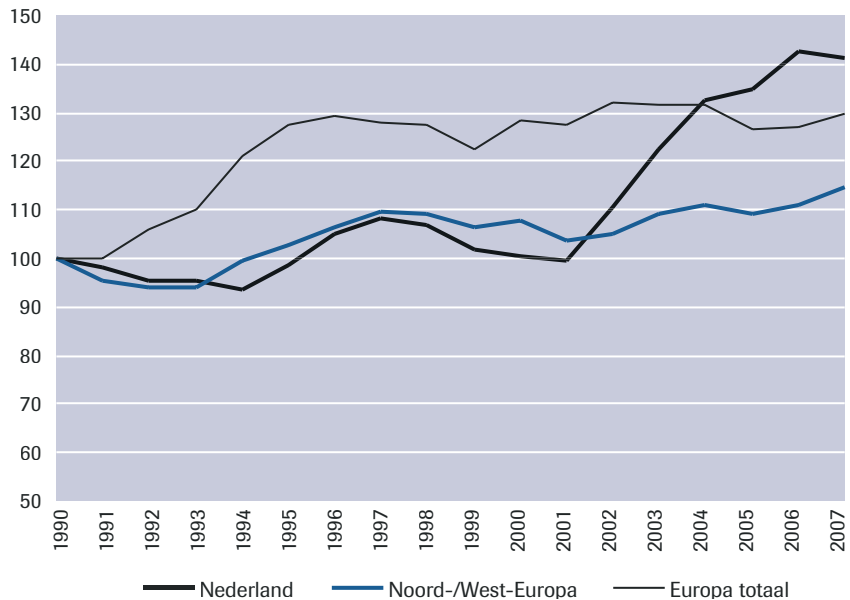
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Zoals al eerder aangegeven (paragraaf 11.3.2) kan het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf een indicatie zijn voor het zogenoemde opheltingspercentage, het is echter zeer twijfelachtig of een directe vergelijking van de niveaus van dit opheltingspercentage wel zinvol is. Daarom is in figuur 11.9 alleen gekeken naar trends, de waarde van 1990 is op 100 geïndiceerd. Opvallend is de forse stijging van het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf in Nederland in de periode 2001 tot 2006 (zie figuur 11.9). Mogelijk heeft dit te maken met de stijging in Nederland van de geregistreerde geweldsmisdrijven en de daling van de geregistreerde vermogensmisdrijven. Bij geweldsmisdrijven, waar er contact is geweest tussen dader en slachtoffer, is het relatief minder lastig een dader te vinden.

Het 'strafklimaat' in een land – onder de veronderstelling dat een gevangenisstraf beschouwd kan worden als de zwaarste straf – is afhankelijk van de kans dat een gevangenisstraf opgelegd wordt en de lengte van de daadwerkelijk uitgevoerde gevangenisstraf. De laatste kan echter niet direct gemeten worden, over het algemeen is alleen de opgelegde straf bekend. Maar een goede benadering van het strafklimaat kan gevonden worden door het aantal gevangenen op een bepaald moment te delen door het aantal veroordeelden (zie figuur 11.10).⁹

⁹ Het aantal gevangenen op een bepaald meetmoment (G), zoals gepresenteerd in tabel 11.8 in bijlage 4, wordt bepaald door twee factoren: het aantal gevangenisstraffen (S) en de feitelijke lengte van de uitgevoerde straf (L). Oftewel: G is evenredig aan het product van S en L. Dus:

Figuur 11.9 Aantal verdachten per geregistreerd misdrijf, index 1990=100

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Opvallend is het grote niveauverschil tussen Noord-/West-Europa en de andere delen van Europa. Er zijn geen duidelijke trends waarneembaar. Wel is er een duidelijk onderscheid tussen Nederland en de andere landen: Nederland kent in vergelijking met andere West- en Noord-Europese landen een streng straffklimaat. Tevens is er sprake van een toename, hoewel die zich voornamelijk in de negentiger jaren voordeed.

$$(1) \quad G \approx S * L$$

De eerste factor, het aantal gevangenisstraffen, is zelf weer afhankelijk van twee grootheden, namelijk het aantal veroordeelde daders (D) (zie tabel 11.6 in bijlage 4) en het percentage gevangenisstraffen binnen de veroordelingen (P). Dus:

$$(2) \quad S = P * D$$

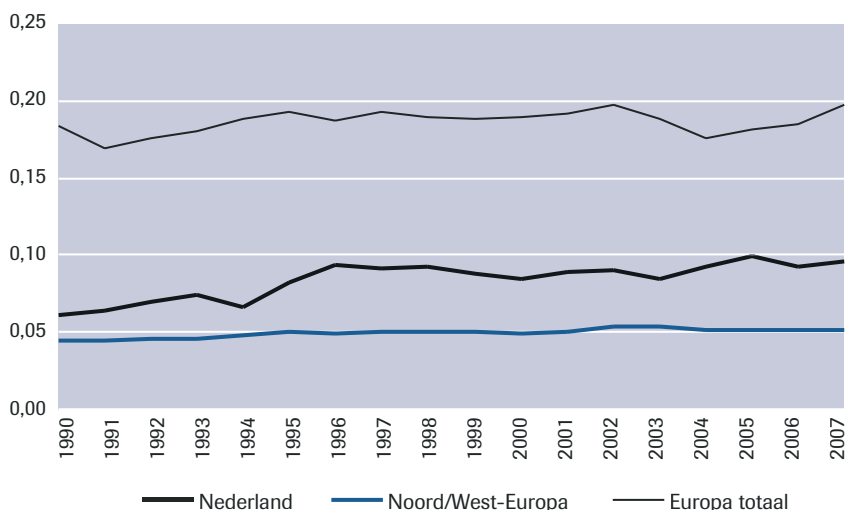
En uit (1) en (2) volgt:

$$(3) \quad G \approx P * D * L$$

Als we nu het aantal gevangenen delen door het aantal veroordeelden, zal de uitkomst de combinatie van het percentage gevangenisstraffen van de veroordelingen en de lengte van de uitgevoerde straf weergeven. Direct uit (3) volgt immers:

$$(4) \quad G / D \approx P * L$$

Dit kan een indicatie zijn van het straffklimaat in een land. Gesimplificeerd voorgesteld: een hoge uitkomst is een teken van veel en/of lange gevangenisstraffen. Helemaal zuiver is het niet. Zo zijn voorlopig gehechten die uiteindelijk geen (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf krijgen ook meegeteld. En ook externe factoren zoals zaaksaanbod kunnen van invloed zijn: bij relatief veel geweldsdelicten zullen gemiddeld zwaardere straffen gegeven worden.

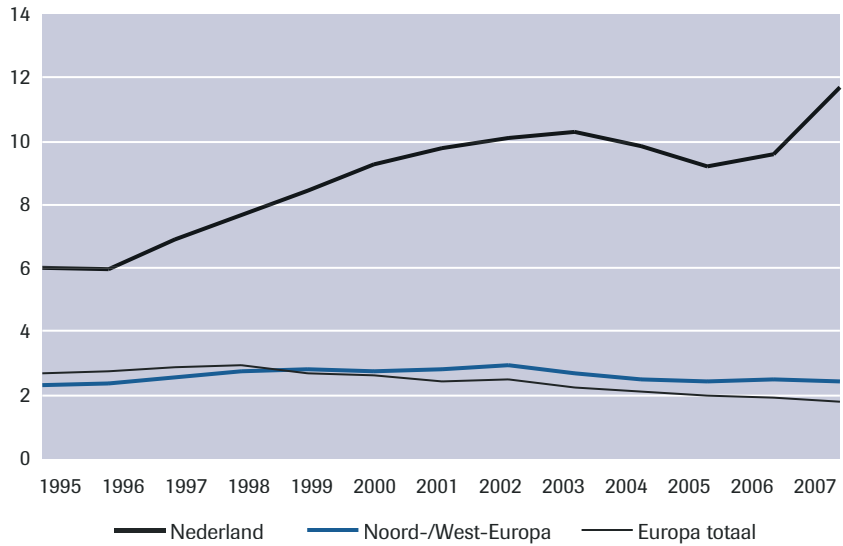
Figuur 11.10 Aantal gevangenen per veroordeelde

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Duidelijke verschillen tussen Nederland en andere landen in Europa zijn te zien in het aandeel van respectievelijk jeugdigen en vrouwen in de gevangenispopulatie (zie figuur 11.11 en 11.12). Bij beiden, maar vooral bij de jeugdigen, ligt dat aandeel in Nederland een stuk hoger. Wel moet aangetekend worden dat definitiekwesties bij jeugdigen een rol kunnen spelen. Met name is vaak onduidelijk wanneer een jeugdige waarvan de vrijheid beperkt is gezien wordt als een gedetineerde. Bij jeugdigen is verder opvallend dat er in Nederland een duidelijke toename te zien is (van 6% in 1995 tot 12% in 2007), terwijl er in Europa als geheel eerder sprake is van een daling.¹⁰ Het aandeel vrouwelijke gedetineerden neemt ook toe in Nederland, maar dat is hier in overeenstemming met andere Europese landen.

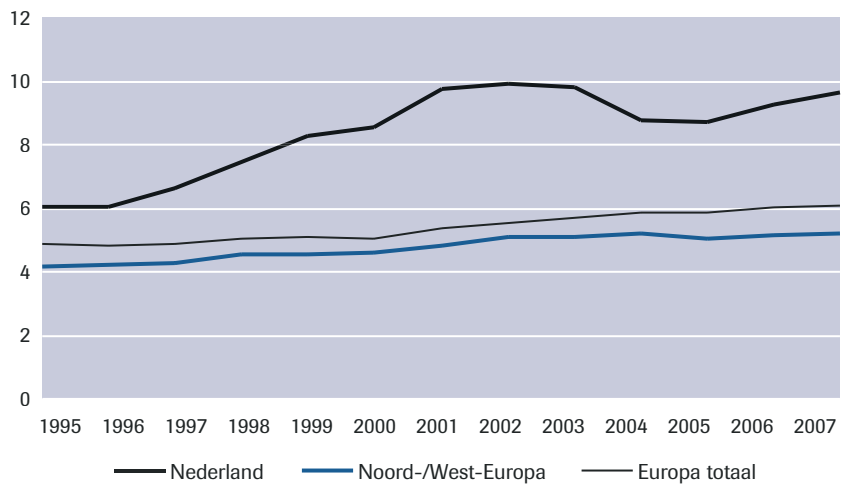
¹⁰ Wel moet hierbij opgemerkt worden dat er in Nederland na 2007 ook een (forse) daling optreedt van het aantal jeugdige gedetineerden.

Figuur 11.11 Percentage jeugdige gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Figuur 11.12 Percentage vrouwelijke gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Literatuur

- Aebi, M.F., Aromaa, K., Aubusson de Cavarlay, B., Barclay, G., Gruszczynska, B., Hofer, H. von, Hysi, V., Jehle, J., Killias, M., Smit, P., & Tavares, C. (2010). *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics* (4e ed.). Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 285.
- Aebi, M.F., & Delgrande, N. (2010). *Annual Penal Statistics Space I survey*. Lausanne: University of Lausanne.
- AEF (2006). *Budgetverdeling Nederlandse Politie*. Den Haag: AEF/Ministerie van BZK.
- Becker, G.S. (1968). Crime and punishment: an economic approach. *Journal of Political Economy*, 76(2), 169-217.
- Brand, S., & Price, R. (2000). *The economic and social costs of crime*. Londen: Home Office. Research study 217.
- CJIB (Centraal Justitieel Incasso Bureau) (2010 en 2011). *Jaarbericht 2009 en 2010*. Leeuwarden: CJIB.
- CJIB (Centraal Justitieel Incassobureau) (2010 en 2011). *Statistisch jaarboek 2009 en 2010*. Leeuwarden: CJIB.
- Cohen, M. (2000). Measuring the costs and benefits of crime and justice. In *Measurement and analysis of crime and justice, Criminal Justice 2000, volume 4* (pp. 263-315). Washington, DC: Office of Justice Programs, US Department of Justice.
- Cohen, M. (2005). *The costs of crime and justice*. Londen: Routledge.
- Diephuis, B.J., Eshuis, R.J.J., & Heer-de Lange, N.E. de (red.) (2010). *Rechtspleging Civiel en Bestuur 2008*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 284.
- Dijk, J.J.M. van, Kesteren, J. van, & Smit, P.R. (2007). *Criminal victimisation in international perspective: Key findings from the 2004-2005 ICVS and EU-ICS*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 257.
- Dijk, J.J.M. van, Manchin, R., Kesteren, J. van, & Hideg, G. (2007). *The burden of crime in the EU, a comparative analysis of the European Survey of Crime and Safety* (EU ICS 2005). Brussel: Gallup Europe.
- Dijk, J.J.M. van, & Steinmetz, C.H.D. (1979). *De WODC-slachtofferenquêtes 1974-1979: Verslag van een jaarlijks onderzoek naar de omvang en aard van de kleine criminaliteit in Nederland, de bereidheid van de bevolking om delicten bij de politie aan te geven en het verbaliseringsbeleid van de politie*. Den Haag: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 13.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2010 en 2011). *Jaarbericht 2009 en 2010*. Den Haag: DJI.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2011). *Gevangeniswezen in getal 2010*. Den Haag: DJI.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2011). *JJI in getal 2010*. Den Haag: DJI.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2011). *TBS in getal 2010*. Den Haag: DJI.
- Eshuis, R.J.J., Heer-de Lange, N.E. de & Diephuis, B.J. (Nog te verschijnen). *Rechtspleging Civiel en Bestuur 2010*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.

- Goudriaan, H. (2006). *Reporting crime: Effects of social context on the decision of victims to notify the police*. Leiden: NSCR.
- Goudriaan, R., Tulder, F. van, Blank, J., Torre, A. van der, & Kuhry, B. (1989). *Doelmatig Dienstverlening*. Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau. Sociale en Culturele Studie 11.
- Halt Nederland (2011). *Jaarbericht Halt Nederland 2010*. Leiden: Halt Nederland.
- Heer-de Lange, N.E. de, & Kalidien, S.N. (2010). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2009: Ontwikkelingen en samenhangen*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 289.
- Hoge Raad (2007-2010). *Jaarverslag 2007/2008 en 2009/2010*. Geraadpleegd mei 2011: www.rechtspraak.nl.
- Huys, H.W.J.M. (2007). *Wie worden slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit?* Sociaaleconomische trends (CBS), (1), 24-30.
- Integrale Veiligheidsmonitor (2011). *Integrale Veiligheidsmonitor 2010: Landelijke rapportage; Tabellenrapport*. Den Haag: CBS/Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Jörg, N., & Kelk, C. (2001). *Strafrecht met mate*. Deventer: Gouda Quint.
- Kabinet-Rutte-Verhagen (2010). *Regerakkoord VVD-CDA: vrijheid en verantwoordelijkheid*. Geraadpleegd juli 2011: www.rijksoverheid.nl.
- Kamerstukken II (2002-2003). *Veiligheidsprogramma*. Vergaderjaar 2002/03, 28 684, nr. 1.
- Korps Landelijke Politiediensten (2008). *Nationaal dreigingsbeleid 2008. Georganiseerde criminaliteit*. Zoetermeer: dienst IPOL.
- Laemers, M.T.A.B, Graaf, M. de, & Groot-van Leeuwen, I.E. de (2005). *Mediation in beklagzaken*. Nijmegen: Wolf Legal Publishers.
- Lamet, W., & Wittebrood, K. (2009). *Nooit meer dezelfde: Gevolgen van misdrijven voor slachtoffers*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Maas, C. (2002). Justitie en strafrechtpleging. In *SCP, Sociaal en Cultureel Rapport 2002* (pp. 631-695). Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Mayhew, P. (2003). *Counting the costs of crime in Australia*. Canberra: Australian Institute of Criminology.
- MCB (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven) (2011). *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010: Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven*. Amsterdam: TNS NIPO.
- Meerding, W.J. (2005). De maatschappelijke kosten van kindermishandeling. In H. Baartman, R. Bullens & J. Willems, (red.), *Kindermishandeling: De politiek een zorg*. Amsterdam: SWP.
- Meloen, J., Landman, R., Miranda, H. de, Eekelen, J. van, & Soest, S. van (2003). *Buit en besteding: Een empirisch onderzoek naar de omvang, de kenmerken en de besteding van misdadaagdeld*. Den Haag: Elsevier Overheid. Studiereeks Recherche deel 12.
- Ministerie van Veiligheid en Justitie (2011). *Uitvoeringsprogramma Vorming Nationale Politie*. Den Haag: Ministerie van Veiligheid en Justitie.

- Moolenaar, D.E.G. (2009). Modelling criminal justice system costs by offence: Lessons from the Netherlands. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 15(4), 309-326.
- Moolenaar, D.E.G., Zuidema, T., & Boer, J. de (2011). *Opbrengsten uit boetes en geldsomtransacties voor verkeersovertredingen*. Den Haag: WODC.
- Oppelaar, J., & Wittebrood, K. (2006). *Angstige burgers? De determinanten van gevoelens van onveiligheid onderzocht*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Raad voor de Kinderbescherming (2011). *Jaarbericht 2010: De Raad in ontwikkeling*. Geraadpleegd juni 2011: www.kinderbescherming.nl.
- Raad voor de Kinderbescherming (2011). *Landelijke menukaart leerstraffen en gedragsinterventies 2011*. Geraadpleegd juni 2011: www.kinderbescherming.nl.
- Raad voor de rechtspraak (2004-2011). *Jaarverslagen 2004 t/m 2010*. Den Haag: Raad voor de rechtspraak.
- Smit, P.R., Eijk, A.M.G. van, & Decae, R.J. (In druk). Trends in the reaction on crime in Criminal Justice Systems in Europe in 1990-2007: A comparison of 4 European regions. *European Journal on Criminal Policy and Research*.
- Smit, P.R., Hean Marshall, I., & Gammeren, M. van (2008). An empirical approach to country clustering. In K. Aromaa & M. Heiskanen (red.), *Crime and criminal justice systems in Europe and North America 1995-2004* (pp. 169-195). Helsinki: HEUNI.
- Smit, P.R., Meijer, R.F., Tulder, F.P. van, & Groen, P.P.J. (2003). *Het ophelderingspercentage nader beschouwd*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 213.
- Tavares, C., & Thomas, G. (2009). *Crime and criminal justice*. Eurostat: Statistics in focus, nr. 58/2010. Luxembourg: Eurostat.
- Teijl, R., & Berghuis, A.C. (2006). Griep, aids en criminaliteit. In *Goed beschouwd 2005*. Den Haag: Openbaar Ministerie.
- Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) (2007). *Veiligheidsmonitor Rijk: Landelijke rapportage; Tabellenrapport*. Den Haag: CBS/Ministerie van Justitie/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Wartna, B.S.J., & Tollenaar, N. (2004). *Bekenden van justitie: Een verkennend onderzoek naar de 'veelplegers' in de populatie van vervolgdaders*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 216.
- Wilms, P., Blankers, I., & Frierson, R. (2011). *Opbrengsten boetes en transacties uit verkeersovertredingen*. Den Haag: APE.

Bijlage 1

Medewerkers C&R 2010

Stuurgroep

Dr. ir. R. Choenni (WODC), Hoofd afdeling Statistische Informatievoorziening en Beleidsanalyse

Dr. F. van Dijk (Raad voor de rechtspraak), Directeur Strategie en Ontwikkeling

Drs. H. Rietveld (CBS), Taakgroepchef Rechtsbescherming en Veiligheid, Sector Statistische Analyse Den Haag, Divisie Bedrijfeconomische Statistiek

Auteurs (a), review (r) en eindredactie (e)

H.G. Aten (CBS): r

Mw. M. Brouwers (WODC): a

Drs. A.Th.J. Eggen (CBS): a

Mw. dr. H. Goudriaan (CBS): r

Mw. mr. drs. N.E. de Heer-de Lange (CBS): a, e

Drs. F.W.M. Huls (CBS): r

Ir. H.W.J.M. Huys (CBS): a

Mw. drs. ing. S.N. Kalidien (WODC): a, e

Drs. R.J. Kessels (CBS): a, r

Drs. R. Kleingeld (CBS): r

Dr. E.C. Leertouwer (WODC): a

Mr. dr. J.B.J. van der Leij (WODC): a

Mw. dr. D.E.G. Moolenaar (WODC): a, r

Ir. B. Nauta (CBS): a

Mw. M.M. van Rosmalen, MSc (CBS): e

Drs. P.R. Smit (WODC): a

Drs. T.P. Sprengers, MSc (CBS): a

Mw. dr. M. Temürhan (WODC): r

Dr. F.P. van Tulder (Raad voor de rechtspraak): a, r

Bc. M. Vlemmings (CBS): r

Mw. A.M.G. Zuiderwijk-van Eijk, MSc (WODC): a, r

Dataleverantie

H.G. Aten (CBS)

Mw. J. de Boer (Centraal Justitieel Incassobureau)

Drs. B.J. Diephuis (Raad voor de rechtspraak)

Drs. R. Floor (Raad voor de Kinderbescherming)

Drs. A.A. van Gemmert (Dienst Justitiële Inrichtingen)

Mw. Th.F.W. Kerkvliet-Barentsen (CBS)

Drs. R. Kleingeld (CBS)

Mw. J.M. Korpel (CBS)
P.J. Linckens (Dienst Justitiële Inrichtingen)
M. Plomp (vtsPN Politie Nederland)
Mw. M.M. van Rosmalen, MSc (CBS)
Drs. J.A.W. Valstar (Dienst Justitiële Inrichtingen)
Bc. M. Vlemmings (CBS)
Mw. drs. M. Wiekeraad (Reclassering Nederland)
Mw. M. van Zee (CBS)
T. Zuidema (Centraal Justitieel Incassobureau)

Bijdrage opmaak/ondersteuning

D. Jangbahadoer Sing (WODC)
Mw. drs. M.J. Kok (WODC)
C.J. van Netburg (WODC)
H.J.J. Simons (WODC)

Bijlage 2

Standaardclassificatie misdrijven

Tot begin jaren negentig van de vorige eeuw gebruikte het CBS verschillende classificaties van misdrijven bij het publiceren van uitkomsten voor de Politie-statistiek en de Statistieken van strafrechtspleging en -toepassing. Doordat de gehanteerde classificaties niet goed op elkaar aansloten, was de samenhang tussen de uitkomsten van de verschillende statistieken op het terrein van criminaliteit en rechtshandhaving ook niet duidelijk aan te geven. Dit probleem heeft het CBS in 1993 opgelost met de invoering van de ‘Standaardclassificatie misdrijven’ (SCM). Hierin zijn de misdrijven grotendeels geclassificeerd conform de indeling van het Wetboek van Strafrecht en de overige strafwetten en deels op basis van een maatschappelijke indeling. In 2000 en 2005 is de SCM op details aangepast. In 2010 heeft het CBS de SCM opnieuw aangepast, maar dit keer grondiger. De directe aanleiding hiervoor was dat door aanpassing van de aanlevering van brongegevens het mogelijk werd om de bestaande indeling van misdrijven aanzienlijk uit te breiden. Het CBS heeft de indeling van misdrijven daarbij nu volledig in overeenstemming gebracht met de juridische indeling van misdrijven volgens het Wetboek van Strafrecht en de overige strafwetten. De nieuwe indeling is daarmee niet langer een combinatie van een juridische en maatschappelijke indeling van delicten, die vragen kunnen oproepen over de keuzes van de indeling van sommige delicten, maar louter gebaseerd op het objectieve juridische criterium. Bovendien zijn door de nieuwe indeling de uitkomsten uit de slachtofferenquêtes en uit de Politie-statistiek beter onderling vergelijkbaar. Ten slotte is de naamgeving van sommige misdrijven en misdrijfcategorieën nog up-to-date gemaakt.

Belangrijkste verschillen tussen oude en nieuwe indeling

Bevatte de oude indeling op het laagste detailniveau 32 categorieën misdrijven, de nieuwe indeling telt 90 categorieën. In vergelijking met de oude indeling zijn *diefstal met geweld* en *afpersing* in de nieuwe indeling niet meer bij de ‘geweldsmisdrijven’ maar bij de ‘vermogensmisdrijven’ ingedeeld. Het misdrijf *schennis der eerbaarheid* is verplaatst van ‘vernietiging en openbare orde misdrijven’ naar ‘geweldsmisdrijven’. *Kinderpornografie* is verplaatst van ‘overige misdrijven Wetboek van Strafrecht’ naar ‘seksuele misdrijven’ en *witwassen* en *bankbreuk* zijn verplaatst van ‘overige misdrijven Wetboek van Strafrecht’ naar ‘vermogensmisdrijven’. De *militaire* en *economische misdrijven* vallen nu als aparte categorie onder de ‘misdrijven overige wetten’.

Het onderscheid dat in de oude indeling binnen de ‘vermogensmisdrijven’ werd gemaakt tussen *eenvoudige diefstal*, *gekwalficeerde diefstal* en *verduistering* is in de nieuwe indeling vervangen door *diefstal/verduistering en inbraak met geweld* en *diefstal/verduistering en inbraak zonder geweld*. Dit heeft te maken met de nieuwe wijze van aanleveren van gegevens,

uit de registraties van de politie, die het eerstgenoemde onderscheid niet meer mogelijk maakt.¹

Voorbeelden van gewijzigde naamgeving zijn onder andere ‘(schuld aan) brandstichting/ontploffing’ in plaats van ‘gemeengevaarlijke misdrijven’, ‘vernieling en beschadiging’ in plaats van ‘vernieling’ en ‘verlaten plaats ongeval’ in plaats van ‘doorrijden na ongeval’.

Zowel de nieuwe als de oude standaardclassificatie van misdrijven is hieronder opgenomen.

Standaardclassificatie misdrijven volgens de oude indeling

Wetboek van Strafrecht

geweldsmisdrijven

- verkrachting (art. 242)
- feitelijke aanranding der eerbaarheid (art. 246)
- overige seksuele misdrijven (art. 243 t/m 245, 247 t/m 249, 250)
- bedreiging (art. 285)
- misdrijven tegen het leven (art. 287 t/m 291, 293, 294, 296)
- mishandeling (art. 300 t/m 304b, 306)
- dood en lichamelijk letsel door schuld (art. 307 t/m 309)
- diefstal met geweld (art. 312)
- afpersing (art. 317)

vermogensmisdrijven

- valsheidsmisdrijven (art. 208 t/m 234)
- eenvoudige diefstal (art. 310)
- gekwalficeerde diefstal (art. 311)
- verduistering (art. 321 t/m 323)
- bedrog (art. 326 t/m 334, 336, 337)
- heling en schuldheling (art. 416 t/m 417)

vernieling en openbare orde en gezag

- tegen de openbare orde (art. 131 t/m 136, 138 t/m 151a)
- discriminatie (art. 137c t/m 137g)
- gemeengevaarlijke misdrijven (art. 157 en 158)
- tegen het openbaar gezag (art. 177 t/m 182, 184 t/m 206)
- schennis der eerbaarheid (art. 239)
- vernieling (art. 350 t/m 352)

overige misdrijven Wetboek van Strafrecht

¹ Voor de statistieken van de rechtbankstrafzaken is het onderscheid tussen *eenvoudige diefstal*, *gekwalficeerde diefstal* en *verduistering* (nog) wel te maken. Daarentegen kan *openlijke geweldpleging* alleen in de Politiestatistiek onderscheiden worden naar geweldpleging tegen goederen en tegen personen.

Wegenverkeerswet

rijden onder invloed (art. 8)

doorrijden na ongeval (art. 7 lid 1)

overige misdrijven Wegenverkeerswet

Wet op de economische delicten

milieuhygiënische wetten

overige misdrijven Wet op de economische delicten

Opiumwet

middelenlijst I (art. 2)

middelenlijst II (art. 3)

*Wet wapens en munitie**Wetboek van Militair Strafrecht**Overige wetten***Standaardclassificatie misdrijven volgens de nieuwe indeling***Vermogensmisdrijven*

Diefstal/verduistering en inbraak (art. 310-312, 321-325 Sr)

Diefstal en inbraak met geweld (art. 312 Sr)

Diefstal van fiets

Diefstal van bromfiets/snorfiets

Diefstal van motor/scooter

Diefstal van personenauto

Diefstal van overig vervoermiddel

Diefstal van vaartuig

Diefstal uit/vanaf personenauto

Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel

Diefstal uit/vanaf vaartuig

Straatroof

Diefstal/inbraak uit woning

Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis

Winkeldiefstal

Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor

Diefstal/inbraak uit hotel/pension

Diefstal/inbraak uit school

Diefstal/inbraak uit sportcomplex

Diefstal/inbraak uit overig gebouw

(Gewapende) overval

Overige diefstal en inbraak

Diefstal en inbraak zonder geweld (art. 310, 311, 321-325 Sr)

- Diefstal van fiets
- Diefstal van bromfiets/snorfiets
- Diefstal van motor/scooter
- Diefstal van personenauto
- Diefstal van overig vervoermiddel
- Diefstal van vaartuig
- Diefstal uit/vanaf personenauto
- Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel
- Diefstal uit/vanaf vaartuig
- Diefstal uit/vanaf openbaar vervoer
- Diefstal uit/vanaf luchtvaartuig
- Diefstal van een dier
- Zakkenrollerij
- Diefstal/inbraak uit woning
- Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis
- Winkeldiefstal
- Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor
- Diefstal/inbraak uit hotel/pension
- Diefstal/inbraak uit school
- Diefstal/inbraak uit sportcomplex
- Diefstal/inbraak uit defensiecomplex
- Diefstal/inbraak uit overig gebouw
- Overige diefstal en inbraak

Bedrog (art. 326-338 Sr)

- Oplichting (art. 326 Sr)
- Flessentrekkerij (art. 326a Sr)
- Overig bedrog (art. 326b-338 Sr)

Valsheidsmisdrijven (art. 208-214, 216-223, 225-234 Sr)

- Muntmisdrijf (art. 208-214 Sr)
- Valsheid in zegels en merken (art. 216-223 Sr)
- Valsheid in geschriften (art. 225-234 Sr)

Heling (art. 416-417bis Sr)

Afpersing en afdreiging (art. 317-318 Sr)

Bankbreuk (art. 340-343 Sr)

Witwassen (art. 420bis-420quater Sr)

Overige vermogensmisdrijven (art. 314-315, 344-348 Sr)

Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

Vernieling en beschadiging (art. 350-352 Sr)

- Vernieling aan auto
- Vernieling aan openbare gebouwen
- Vernieling aan middelen openbaar vervoer
- Dierenmishandeling
- Overige vernieling en beschadiging

Tegen de openbare orde (art. 131-151c Sr)
 Openlijke geweldpleging (art. 141 Sr)
 Openlijke geweldpleging tegen personen (art. 141 Sr)
 Openlijke geweldpleging tegen goederen (art. 141 Sr)
 Huisvredebreuk (art. 138 Sr)
 Lokaalvredebreuk (art. 139 Sr)
 Computervredebreuk (art. 138a-138b Sr)
 Discriminatie (art. 137c-137g Sr)
 Overige misdrijven tegen de openbare orde (art. 131-137, 139a-140, 142-151c Sr)
 (Schuld aan) brandstichting/ontploffing (art. 157-158 Sr)
 Tegen het openbaar gezag (art. 177-182, 184-206 Sr)
 Niet opvolgen van ambtelijk bevel (art. 184 Sr)
 Wederspanningheid (art. 180-182 Sr)
 Valse aangifte (art. 188 Sr)
 Mensensmokkel (art. 197a Sr)
 Verblijf van ongewenste vreemdeling (art. 197 Sr)
 Overige misdrijven tegen het openbaar gezag (art. 177-179, 185-187, 189-196, 197b-206 Sr)

Gewelds- en seksuele misdrijven

Mishandeling (art. 300-306 Sr)
 Bedreiging en stalking (art. 284a-285b Sr)
 Bedreiging (art. 284a-285a Sr)
 Stalking (art. 285b Sr)
 Seksuele misdrijven (art. 239-250 Sr)
 Aanranding (art. 246 Sr)
 Verkrachting (art. 242 Sr)
 Schennis der eerbaarheid (art. 239 Sr)
 Ontucht met minderjarige (art. 248a-248e Sr)
 (Kinder)pornografie (art. 240-240b Sr)
 Ontucht met misbruik van gezag (art. 249 Sr)
 Overige seksuele misdrijven (art. 243-245, 247-248, 250 Sr)
 Misdrijven tegen het leven (art. 287-296 Sr)
 Vrijheidsbeneming/gijzeling (art. 282-282a Sr)
 Mensenhandel (art. 273f Sr)
 Overige geweldsmisdrijven (art. 274-281, 307-308 Sr)

Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht

Verkeersmisdrijven

Verlaten plaats ongeval (art. 7 WVV)
 Rijden onder invloed (art. 8 WVV)
 Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen (art. 9 WVV)
 Rijden tijdens rijverbod (art. 162 WVV)

Voeren vals kenteken (art. 41 WVV)
Joyriding (art. 11 WVV)
Weigeren blaastest/bloedonderzoek e.d. (art. 163 WVV)
Overige verkeersmisdrijven (art. 6, 51, 61, 74, 114, 138 WVV)

Drugsmisdrijven

Harddrugs (art. 2 OW)
Softdrugs (art. 3 OW)

(Vuur)wapenmisdrijven

Verboden wapenbezit (art. 55 WWM)
Verboden wapenhandel (art. 55 WWM)

Misdrijven overige wetten

Misdrijven Wet op de economische delicten
 Milieumisdrijven (art. 1a WED)
 Overige misdrijven Wet op de Economische Delicten
Militaire misdrijven (art. 96-166 WvMS)
Overige misdrijven

Bijlage 3

Informatiebronnen en methodenbeschrijvingen

In deze publicatie zijn vele verschillende informatiebronnen gebruikt, die allemaal een gedeelte van de strafrechtsketen betreffen: slachtofferenquêtes onder de bevolking, de Politiestatistiek (geregistreerde misdrijven en verdachten en opgehelderde misdrijven), het Herkenningssysteem van de politie (registratie van pv's van aangifte van misdrijven), COMPAS (de zaken die uiteindelijk naar het OM gaan en daar ingeschreven worden), en de systemen die de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen registreren. Zoals in hoofdstuk 9 is aangestipt, kunnen deze informatiebronnen niet zonder meer volledig met elkaar worden vergeleken. Onderstaand volgt een aantal redenen waarom dit niet volledig het geval is.

- 1 De gehanteerde definities en de eenheden, waarin de aantallen zijn uitgedrukt, kunnen verschillen. Zo komen de definities van misdrijftypen die in de Politiestatistiek en in de slachtofferenquêtes gebruikt worden, niet geheel overeen. Verder registreert de politie misdrijven (processen-verbaal van aangifte), terwijl de rechtbankstatistieken uitgaan van zaken. Een misdrijf kan door meer dan 1 persoon zijn gepleegd, terwijl een zaak 1 persoon betreft, maar daarentegen verschillende misdrijven kan omvatten. Bij de verdere afhandeling kunnen verschillende zaken via zogenoemde 'voegingen' in elkaar worden geschoven. De figuren 9.1 en 9.18 laten zien dat het aantal door de rechter in 2010 opgelegde onvoorwaardelijke sancties groter is dan het aantal door de rechter afgedane zaken. Dit is het logische gevolg van het feit dat meerdere sancties per zaak kunnen worden opgelegd.
- 2 De criteria voor het indelen naar delicttype kunnen verschillen. Een slachtoffer kan een delict anders rubriceren dan de politie, en de politie anders dan het OM. Zo kan de politie een tasjesroof als geweldsdelict bestempelen, terwijl het OM besluit het als vermogensmisdrijf in te schrijven. Omdat een zaak verschillende misdrijven kan omvatten, waarbij het zwaarste misdrijf het indelingscriterium vormt, kunnen minder zware misdrijven in de rechtbankstatistiek buiten beeld raken. Zo zal een inbraak niet in de cijfers terug te vinden zijn wanneer deze gepaard gaat met moord.
- 3 Er verstrijkt tijd tussen de behandeling van een misdrijf of zaak in de verschillende onderdelen van de keten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een in 2009 aangegeven en geregistreerd misdrijf mogelijk pas in 2010 bij het OM wordt ingeschreven en in 2011 wordt afgehandeld. Dit 'over de jaargrens heen vallen' zal de verhouding tussen cijfers beïnvloeden, vooral daar waar sterke en abrupte stijgingen of dalingen optreden.
- 4 Gebreken in registraties kunnen eveneens een rol spelen. Zo is onduidelijk in welke mate de vervanging van de oude bedrijfsprocessensystemen BPS en Xpol door de Basisvoorziening Handhaving (BVH) bij de

politie de registratie van misdrijven heeft beïnvloed.¹ Veranderingen in beleid (bijvoorbeeld het feit dat de politie de lichtere artikel 8 VVW-zaken sinds een aantal jaren naar het CJIB brengt in plaats van naar de OM-parketten) kunnen eveneens hun invloed op de statistische informatie hebben. De kwaliteit van de statistieken en de onderlinge consistentie is lang niet altijd optimaal.

- 5 Er zijn verschillen in de reikwijdte van informatiesystemen. Zo gaan de CBS-slachtofferenquêtes over misdrijven met *individuele personen of huishoudens* als slachtoffer en gaat de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven van het WODC over criminaliteit tegen *bedrijven*. Deze 2 informatiebronnen kennen enige overlap, maar niet duidelijk is hoe groot deze overlap is. Hoewel in de slachtofferenquêtes wordt benadrukt dat het gaat om wat respondenten als privépersoon hebben meege maakt, bestaat de (theoretische) kans dat een geweldsdelict tegen een bedrijfsmedewerker tijdens zijn werk voor het bedrijf in beide enquêtes zal worden gemeld.
- 6 In tegenstelling tot de 2 genoemde enquêtes bevat de registratie van de politie ook zogenoemde 'slachtofferloze misdrijven' (bijvoorbeeld drugshandel). Anderzijds blijven veel misdrijven buiten de politie-registratie, meestal doordat ze niet worden aangegeven of worden opgespoord. Daarnaast is het zo dat niet alle opgespoorde delicten door de *politie* zijn opgespoord. Er zijn 4 zogenoemde 'bijzondere opsporingsdiensten', elk met een eigen specifieke opsporingstaak: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controle-dienst, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, de Algemene Inspectiedienst en de VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst.

Bij het bekijken van de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de strafrechtssketen dient rekening te worden gehouden met bovengenoemde vertekeningen en beperkingen.

In de navolgende tekst wordt ingegaan op de gebruikte gegevensbronnen, zoals kenmerken van de bron, informatiegebied, de periodiciteit van de dataverzameling, de relaties met andere informatiesystemen, privacy-aspecten, beperkingen, eigendom en beheer van de databron.

1 De slachtofferenquêtes

Er worden veel delicten gepleegd die niet in de officiële registraties worden opgenomen: het slachtoffer heeft besloten om geen aangifte te doen,

¹ De Algemene Rekenkamer schrijft hierover dat er aanwijzingen zijn dat agenten BVH mijden of incidenten 'lichter' classificeren, zodat ze met een boete afgedaan kunnen worden en derhalve niet geregistreerd hoeven worden (zie Algemene Rekenkamer, ICT politie 2010, 's-Gravenhage 15 juni 2011, p. 16).

de politie kan alleen maar een waarschuwing hebben gegeven, of het incident komt nooit aan het licht. Om een beter beeld te krijgen van alle delicten, dus ook van het hierboven bedoelde *dark number*, kan aan een steekproef uit de bevolking of uit het bedrijfsleven worden gevraagd naar slachtofferschap van criminaliteit. Ook onveiligheidsgevoelens en andere aspecten in verband met criminaliteit kunnen via enquêtes in kaart worden gebracht.

De eerste slachtofferenquête onder de bevolking in Nederland werd in 1973 gehouden (Fiselier). In de periode 1973-1979 werd deze jaarlijks door het WODC uitgevoerd (Van Dijk en Steinmetz). Sinds 1980 heeft het CBS – tot 1985 in overleg met het WODC – dergelijke enquêtes regelmatig gehouden: in de periode 1981-1985 gebeurde dit jaarlijks, na 1985 telkens in de oneven jaren, via de Enquête Slachtoffers Misdrijven (ESM). Met ingang van 1992 is de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV) de opvolger van de ESM. Deze continue enquête is in 1997 als module Recht opgenomen in het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS), een continu CBS-onderzoek naar verschillende aspecten van de leefsituatie van de Nederlandse bevolking. Vanaf 2005 is deze module Recht binnen POLS vervallen. De belangrijkste onderwerpen zijn vanaf 2005 geïntegreerd in de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR), die sinds eind 2008 is overgegaan in de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM; zie hieronder).

Sinds 1993 is in opdracht van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Politiemonitor Bevolking (PMB) uitgevoerd. Tot en met 2001 was de PMB een tweejaarlijks onderzoek. Van 2002 tot en met 2005 is de PMB jaarlijks uitgevoerd. Ook de PMB is vanaf 2005 geïntegreerd in de VMR.

Vanaf 2005 zijn de belangrijkste onderwerpen uit de POLS-module Recht en uit de PMB, samen met elementen uit de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (ELV; een periodiek onderzoek naar de omstandigheden van leefbaarheid en veiligheid in de G31-gemeenten), geïntegreerd in 1 grote jaarlijkse enquête, de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). Deze VMR werd vanaf 2005 op landelijke en vanaf 2006 tot en met 2008 ook op regionale schaal uitgevoerd. De opvolger hiervan, de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), levert naast landelijke en regionale informatie ook inzicht op subregionaal niveau.

Voor internationale vergelijking wordt sinds 1989 om de 3 à 4 jaar een slachtofferenquête uitgevoerd in diverse landen in en buiten Europa, de International Crime Victims Survey (ICVS) (zie paragraaf 10 van deze bijlage).

Kenmerken van slachtofferenquêtes

Slachtofferenquêtes vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit. De slachtofferenquêtes zijn

opgezet met als doel inzicht te krijgen in de totale omvang van de criminaliteit, vooral in die criminaliteit die niet in de officiële registraties wordt opgenomen, via een waarnemingsmethode die onafhankelijk is van de politieregistratie. De gegevens uit de slachtofferenquêtes hebben betrekking op het begin van de strafrechtsketen. Elk delict waarvan iemand slachtoffer wordt, kan in principe worden aangegeven bij de politie, en kan daarmee in theorie bijdragen tot opsporing en aanhouding van mogelijke verdachten.

Als men de landelijke slachtofferenquêtes onder de bevolking als een opeenvolgend geheel in de tijd ziet, zijn er 5 momenten aan te wijzen waarop sprake kan zijn van een duidelijke trendbreuk. De eerste trendbreuk ligt in 1980, bij de overgang van de WODC-slachtofferenquête naar de ESM; de tweede is in 1993, toen de ESM overging in de ERV. Het derde breukmoment valt in 1997, toen de ERV opgenomen werd in het POLS. Het vierde moment ligt in 2005-2006 bij de overgang van de POLS-module Recht (en de daarnaast afzonderlijk bestaande gegevensreeks van de PMB) naar de VMR. De vijfde trendbreuk betreft de overgang van de VMR naar de IVM in 2008. Deze overgangen zijn gepaard gegaan met grotere of minder grote wijzigingen in onderzoeksdesign, vraagstelling, frequentie en/of periodiciteit. Om inzicht te krijgen in de effecten van dergelijke wijzigingen zijn bij enkele overgangen zowel de 'oude' als de nieuwe enquêtes tegelijk ('parallel') uitgevoerd. Dit is onder meer het geval bij de overgang van de ESM naar de ERV en van de VMR naar de IVM.

Beperkingen van slachtofferenquêtes

In de slachtofferenquêtes zijn de definities van een 'delict' niet gelijk aan de strafrechtelijke definities, zoals die in de Politie-statistiek en de justitiële statistieken worden gehanteerd. De betrouwbaarheid van de bevindingen is afhankelijk van (onder andere) het aantal respondenten en het aantal aangetroffen delicten in de steekproef. Ook het (beperkte) geheugen van de geënquêteerden kan de resultaten beïnvloeden, doordat respondenten zich bepaalde gebeurtenissen niet meer juist herinneren of verkeerd in de tijd plaatsen ('telescoping'). Verder wordt alleen over delicten met aanwijsbare slachtoffers gerapporteerd. Gegevens over slachtofferloze delicten (zoals heling en drugshandel) komen niet voor. Zeer zware vormen van geweld, zoals moord, komen per definitie evenmin voor. Verschillende slachtofferenquêtes laten vaak verschillende resultaten in hoogte en ontwikkeling van slachtofferpercentages en andere cijfers zien. Deze verschillen vloeien vooral voort uit verschillen in vraagstelling, in steekproefkader en in verslagperiode. Ook de wijze van enquêteren kan een rol spelen, zelfs binnen eenzelfde survey.

Zo zijn de meeste delicten in de CBS-enquêtes vanaf 1992 in de VMR en in de IVM in het algemeen strikter gedefinieerd dan in de PMB en de eerdere CBS- en WODC-enquêtes. Slachtofferschap heeft in de ESM betrekking op 12 maanden in het voorgaande kalenderjaar, in de CBS-enquêtes

vanaf 1992 (POLS en ERV) is dit 12 maanden voor de interviewdatum (dus 'gemiddeld' 6 maanden in het huidige en 6 maanden in het voorgaande kalenderjaar). Ook de referentieperiode in de PMB en in de VMR is 12 maanden vóór de interviewdatum, maar dit komt bij benadering overeen met het voorgaande kalenderjaar. In de IVM, die jaarlijks in het vierde kwartaal wordt uitgevoerd, valt deze referentieperiode grotendeels samen met het lopende kalenderjaar.

Slachtofferschappen worden in deze rapportage toegedeeld aan het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt. Voor de ERV en POLS wordt voor de verslagperiode het betreffende onderzoekjaar aangehouden, evenals voor de IVM. Gegevens voor ontbrekende jaren zijn in een aantal gevallen geïnterpoleerd.

De respondenten voor de ESM tot en met 1984 werden getrokken uit gemeentelijke personenregisters (voor enkele gemeenten werd uit een adressenregister getrokken), voor de ERV vormde een postafgiftepuntenbestand het steekproefkader en voor POLS werden steekproeven getrokken uit persoonsregisters (GBA: Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens). Voor de PMB werd getrokken uit een telefoonregister, terwijl voor de ICVS willekeurige telefoonnummers worden gegeneerd (met een regionale stratificatie). De steekproef voor de VMR werd getrokken uit een personenregister (de GBA), waarbij uit telefoonregisters bijbehorende telefoonnummers worden gezocht.

De interviews voor de ESM, de ERV en POLS werden persoonlijk bij de respondenten thuis gehouden, terwijl de PMB-respondenten telefonisch werden geïnterviewd. De VMR-interviews werden voor zover mogelijk telefonisch afgenomen, maar indien dit niet mogelijk was volgde een persoonlijk interview. In de IVM worden 4 verschillende interview-modes gehanteerd: internet, telefonisch, persoonlijk of schriftelijk (zie paragraaf 1.4).

1.1 CBS-slachtofferenquêtes (1980-2004)

Informatiegebied

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormt de doelpopulatie van de slachtofferenquête. In alle CBS-slachtofferenquêtes wordt van verschillende soorten delicten en delictgroepen vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in het voorgaande kalenderjaar (ESM) of in de 12 voorgaande maanden (ERV, POLS), hoeveel van deze voorvallen bij de politie zijn gemeld en bij hoeveel een document (pv) is ondertekend. Bij de ERV en het POLS wordt verder nog geschat hoeveel delicten in Nederland hebben plaatsgevonden. Verder worden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit en over preventiemaatregelen tegen criminaliteit. De ESM onderscheidt handtastelijkheden binnen en buiten,

exhibitionisme, bedreigingen binnen en buiten, inbraak, (brom)fiets-/autodiefstal, diefstal uit of vanaf auto, zakkenrollerij, overige diefstal (niet eerder genoemd), beschadiging van auto, overige vernielingen (niet eerder genoemd) en doorrijden na aanrijding.

ERV en POLS onderscheiden geweldsdelicten, zoals seksuele delicten (in de ERV alleen aan vrouwen gevraagd), mishandeling, bedreiging; vermogensdelicten, zoals inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij en overige diefstal; vandalisme, zoals diefstal vanaf/beschadiging aan auto, overige vernielingen; doorrijden na ongeval; kwaadwillige telefoontjes (wordt niet als delict geteld); overige delicten (worden niet verder geanalyseerd).

Kenmerken van respondenten en/of het huishouden zijn in alle CBS-enquêtes: leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, opleidingsniveau, inkomen, tijdsbesteding en dergelijke. Het belangrijkste geografische kenmerk is de urbanisatiegraad of de stedelijkheid van de woongemeente.

De CBS-slachtofferenquêtes zijn gebaseerd op een steekproef. De in de jaren 1981 en 1982 uitgevoerde ESM bestond hoofdzakelijk uit een personensteekproef, die voor enkele gemeenten werd aangevuld met een adressensteekproef. Vanaf 1983 is voor de ESM, en voor de ERV, het steekproefkader gebaseerd op het postafgiftepuntenbestand van de PTT. Per huishouden werd in de ESM slechts 1 persoon ondervraagd. Anders dan in de ESM werden in de ERV per huishouden, indien aanwezig, 2 personen van 15 jaar en ouder geïnterviewd. De POLS-steekproeven ten slotte zijn personensteekproeven die werden getrokken uit de GBA. In de ESM zijn steeds 5.000 à 10.000 personen ondervraagd. De ERV bevat jaarlijks 5.000 respondenten uit circa 3.000 adressen. In het POLS werden jaarlijks circa 50.000 personen voor het gehele onderzoek ondervraagd, van wie 10.000 voor de module Recht (waaronder Slachtofferschap). Vragen over onveiligheidsgevoelens werden aan circa 5.000 respondenten gesteld. Er werd per soort enquête herwogen naar achtergrondvariabelen als leeftijd, geslacht en mate van verstedelijking. Alle enquêtes werden mondeling (face to face) afgenomen bij persoonlijk bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ESM is uitgevoerd in elk van de jaren 1981-1985, en sindsdien tot en met 1993 alleen in de oneven jaren. De ERV is uitgevoerd in elk van de jaren 1992-1996; het POLS werd eveneens jaarlijks uitgevoerd van 1997-2004.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten van de CBS-enquêtes niet zonder meer vergelijkbaar met andere slachtofferenquêtes, zoals de PMB en de ICVS. Ook de onderlinge vergelijkbaarheid tussen ESM en ERV is beperkt. De

vergelijkbaarheid tussen de ERV en het POLS is beter, omdat de vraagstelling nauwelijks is gewijzigd.

Eigendom en beheer

De slachtofferenquêtes worden zelfstandig uitgevoerd door het CBS. Bestanden voor gebruik door derden worden beheerd door DANS (Data Archiving and Networked Services; voorheen Wetenschappelijk Statistisch Agentschap (WSA)) en zijn (tegen betaling) voor derden beschikbaar. De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.2 Politiemonitor Bevolking (1993-2005)

De PMB is een landelijk bevolkingsonderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, preventiegedrag van burgers en de ervaringen van burgers met de politie. In 2004 zijn vragen over verschillende aspecten van veiligheid en het functioneren van de politie aan bijna 50.000 Nederlanders voorgelegd. Deze informatie dient deels als aanvulling op geregistreerde gegevens over criminaliteit, vooral ten behoeve van het beleid op regionaal (politie-regio's) en landelijk niveau, en daarnaast ten behoeve van andere lokale relevante beleidseenheden. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over criminaliteit aan het begin van de strafrechtssketen. De doelpopulatie van de PMB is de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens van Nederland, van de afzonderlijke politie-regio's en van eventuele andere onderscheiden administratieve eenheden.

Informatiegebied

Ook de PMB heeft betrekking op aantallen slachtoffers, het wel of geen (ondertekende) aangifte doen, de reden van eventuele aangifte, en eventuele geleden schade; voorts op het oordeel over het optreden van de politie, redenen van eventuele ontevredenheid, en preventieadviezen en informatie over slachtofferhulp. Daarnaast worden vragen gesteld over problemen in de buurt met betrekking tot diverse vermogensdelicten, verkeersoverlast, dreiging en verloedering, gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, preventiemaatregelen tegen inbraak, andere contacten van burgers met de politie en de tevredenheid hierover, en beschikbaarheid, zichtbaarheid, functioneren en optreden van de politie in de eigen buurt. De zogenoemde objectgebonden delicten zijn die delicten die de woning of een voertuig als object hebben: (poging tot) inbraak (woning als object), fietsdiefstal, autodelicten, diefstal uit/vanaf de auto en vernieling aan de auto. Persoonsgebonden delicten zijn: verkeersdelicten (aanrijding met doorrijden); geweldsdelicten, zoals bedreiging, mishandeling, portemonneediefstal met geweld; en overige delicten, zoals portemonneediefstal zonder geweld, overige diefstal, overige vernieling en andere delicten.

De achtergrondkenmerken zijn beperkt; standaard worden alleen landelijke en regionale gegevens gepresenteerd.

Periodiciteit van de dataverzameling

In elk van de 25 politieregio's werden ten minste 1.000 personen telefonisch ondervraagd. Het onderzoek is na een beperkt onderzoek in 1990 (in 25 Nederlandse gemeenten) tussen 1993 en 2001 tweejaarlijks en daarna tot en met 2005 jaarlijks uitgevoerd. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. Gevraagd werd naar de ervaringen van de respondenten in de 12 maanden voorafgaand aan de interviewdatum. De (telefonische) interviews zijn geconcentreerd in de maanden januari t/m maart.

Beperkingen

De vergelijkbaarheid met andere slachtofferenquêtes wordt beperkt door verschillen in (onder andere) het steekproefkader (telefoonregister versus personen- versus adressensteekproef), de herweging, de methode van dataverzameling (telefonisch versus persoonlijk), de vraagstelling en -volgorde van (onder andere) delicten, en de presentatie van resultaten (percenteringsbasis, (sub)totaalcijfers voor groepen van delicten).

Eigendom en beheer

Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de toenmalige ministeries van BZK en Justitie en een groot aantal politiekorpsen en was primair gericht op de afzonderlijke politieregio's. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. De belangrijkste resultaten van de PMB werden gepresenteerd in 2 rapporten: een landelijk rapport, waarin de belangrijkste resultaten, en een tabellenrapport.

1.3 De Veiligheidsmonitor Rijk (2005-2008)

Informatiegebied

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormde de doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor Rijk. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen werd vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de 12 voorgaande maanden, in hoeverre deze voorvallen bij de politie werden gemeld, en of daarbij een document (zoals een proces-verbaal) is ondertekend. Er werd een schatting gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. Verder werden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, over preventiemaatregelen tegen criminaliteit, over buurtproblemen, over algemene contacten tussen burgers en politie, en over het oordeel over de politie in de woonbuurt.

In de VMR werden de volgende delicten onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); doorrijden na ongeval en overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) werden zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) werden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor kon de (beperkte) beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen, en ontstonden uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse. De VMR is gebaseerd op een personensteekproef, die wordt getrokken uit de GBA. Jaarlijks werden voor het hoofdonderzoek in het eerste kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.² De enquêtes werden in principe telefonisch afgenomen, maar wanneer op het woonadres van de respondent geen telefoonaansluiting beschikbaar was, volgde een mondeling (face to face) interview met een bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De VMR is in de jaren 2005-2008 jaarlijks uitgevoerd. Met het oog op de vergelijkbaarheid is de VMR in de jaren 2008- 2010 ook op beperkte schaal (alleen landelijk niveau) in het vierde kwartaal uitgevoerd, tegelijk met de IVM.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, ELV) en met de ICVS. Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de VMR waren de toenmalige ministeries van Justitie en BZK en het CBS, die daartoe een samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan. Het onderzoek werd uitgevoerd door het CBS. Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers; gebruik door derden

2 Dit geldt voor de standaard-VMR. Het additionele onderzoek, waarbij in de volgende kwartalen ten minste circa 1.000 respondenten per kwartaal worden ondervraagd, blijft hier verder buiten beschouwing. In 2005 is de VMR alleen op (beperkte) landelijke schaal uitgevoerd, met in totaal ruim 5.000 respondenten.

is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het CBS kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.4 De Integrale Veiligheidsmonitor (vanaf 2008)

Informatiegebied

De doelpopulatie van de Integrale Veiligheidsmonitor vormt de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens in Nederland als geheel, in afzonderlijke regio's of in afzonderlijke gemeenten of delen, of combinaties daarvan. De IVM bestaat uit een landelijke/regionale steekproef en lokale steekproeven, die tegelijkertijd worden uitgevoerd. De landelijke/regionale uitvoering is gericht op betrouwbare gegevens voor Nederland als geheel en voor de 25 afzonderlijke politieregio's; de lokale onderzoeken zijn daarnaast gericht op het verkrijgen van (extra) informatie voor afzonderlijke politieregio's of gemeenten, of onderdelen of combinaties daarvan. De vragenlijst van de IVM is modulair opgebouwd, met verplichte en facultatieve vragenblokken. In het landelijke/regionale deel worden alle vragen opgenomen; op lokaal niveau kunnen facultatieve blokken desgewenst worden weggelaten. Ook kan lokaal een 'vrij blok' worden meegenomen. Verplichte blokken in de IVM zijn: de leefbaarheid van de woonomgeving, buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens in verband met criminaliteit, slachtofferschap van criminaliteit, en – indien nodig – achtergrondkenmerken. Vragen over aangifte bij de politie van het meest recente voorval zijn facultatief, evenals vragen over algemene contacten tussen burgers en politie, over het functioneren van de politie in de woonbuurt, over preventiemaatregelen tegen criminaliteit, en over respectloos gedrag en de inzet van de gemeente voor de leefbaarheid en veiligheid. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen wordt vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de 12 voorgaande maanden. Ook wordt een schatting gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. De volgende delicten worden onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging aan/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) worden voor het landelijke/regionale deel zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het SSB

beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) worden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor ontstaan niet alleen uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse, maar kan de beperkte beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen. Achtergrondgegevens voor lokale enquêtes worden verkregen via additionele vragen en worden – indien nodig – aangevuld met gegevens uit het SSB.

De IVM is gebaseerd op personensteekproeven, die zowel voor het landelijke/regionale deel als voor de lokale enquêtes door het CBS worden getrokken uit de GBA. Jaarlijks worden voor het landelijke/regionale deel in het vierde kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.³ Het aantal respondenten voor de lokale onderzoeken varieert.⁴

In de IVM worden 4 verschillende interviewmodes gehanteerd. De benaderde persoon wordt allereerst verzocht om de vragenlijst via internet te beantwoorden (CAWI). De steekproefpersonen kunnen ook een schriftelijke vragenlijst opvragen en invullen (PAPI). Steekproefpersonen die niet reageren, worden telefonisch herbenaderd (CATI) als het telefoonnummer bij het CBS (of bij de lokale uitvoerenden) bekend is. Als dat niet bekend is of als telefonische benadering niet lukt, worden die personen alsnog persoonlijk benaderd (CAPI). In het landelijke/regionale deel worden alle interviewmodes gebruikt; in de lokale onderzoeken zijn de (relatief dure) mondelinge interviews met een bezoek door een enquêteur niet verplicht. Deze waarnemingsmethode wordt lokaal slechts op beperkte schaal toegepast.

Periodiciteit van de dataverzameling

De IVM wordt vanaf najaar 2008 jaarlijks uitgevoerd.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, ELV, VMR) en met de ICVS. Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

3 In het vierde kwartaal van 2008 bedroeg dit aantal netto 670 respondenten per politieregio. In totaal telde deze landelijke/regionale uitvoering bijna 17.000 respondenten.

4 In de IVM 2008 participeerden 7 politieregio's en (grotendeels in combinatie daarmee) rond 80 gemeenten in de lokale uitvoering, met in totaal bijna 46.000 respondenten. In de IVM-2009 lagen deze aantallen met in totaal bijna 180.000 respondenten in 239 gemeenten verdeeld over 21 politieregio's veel hoger. In 2010 ging het om 21 participerende gemeenten in 7 regio's, met in totaal bijna 20.000 respondenten.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de IVM zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie (minVenJ; vóór 2010 de toenmalige ministeries van Justitie en BZK) en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de IVM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij de eigen statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus. De eerstgenoemde opdrachtgevers hebben een Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de IVM. In deze Raad zijn behalve de opdrachtgevers ook instanties als de G4, de G27, het WODC, de politieorganisatie en het Nicis Institute vertegenwoordigd. Om de regionale en lokale onderzoeken te coördineren en te faciliteren is door de toenmalige ministeries van BZK en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht, dat is gehuisvest bij het Nicis Institute.

Opdrachtgevers voor de IVM zijn de ministeries van Justitie en BZK en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de IVM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij de eigen statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus.

De standaardrapportages (door het CBS) zijn gebaseerd op alle (landelijke/regionale plus regionale) enquêtes samen. De lokale deelnemers krijgen hun eigen microdata (waaronder de gevraagde achtergrondkenmerken), aangevuld met de door het CBS verzamelde onderzoeksgegevens voor die regio/gemeente. Omdat alle indicatoren zijn gestandaardiseerd, kunnen lokale instanties daarmee hun eigen rapportages hierop afstemmen.

Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers. In opdracht van het bVm is een tool ontwikkeld waarmee voor lokale beleidsmakers gestandaardiseerde rapportages kunnen worden gegenereerd op basis van onderzoeksbestand(en) met outputgerelateerde programmasources die door het CBS via het CvB aan het bVm ter beschikking worden gesteld. Het gebruik van deze microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door het CvB worden gehanteerd.

Gebruik door derden is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het CvB kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet direct herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.5 De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB)

De belangrijkste informatiebron over de criminaliteit waarmee bedrijven worden geconfronteerd is de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB). Deze monitor is vanaf 2004 jaarlijks uitgevoerd in opdracht van de ministeries van Justitie en BZK en is vooral gericht op de criminaliteit binnen

5 afzonderlijke sectoren (detailhandel, bouw, horeca, transport en zakelijke dienstverlening).⁵

De MCB heeft als doel het slachtofferschap van Nederlandse bedrijven vast te stellen en inzicht te verschaffen in de maatregelen die zij nemen om de criminaliteit terug te dringen. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over het begin van de strafrechtsketen.

Kenmerken

De doelpopulatie van de MCB wordt gevormd door bedrijven en instellingen uit de volgende sectoren:

- bouwnijverheid;
- detailhandel;
- horeca;
- transport;
- zakelijke dienstverlening.

Informatiegebied

In de MCB worden vragen gesteld over inbraak, diefstal, vernieling en geweld. Daarnaast is een categorie ‘overige’ delicten voorgelegd. In de MCB 2006 is voor het eerst specifiek aandacht besteed aan interne criminaliteit (diefstal van geld of goederen door het eigen personeel).

Methode van dataverzameling

Het veldwerk van de MCB vindt plaats in het najaar. In totaal worden enkele tienduizenden bedrijven op vestigingsniveau telefonisch onderhouden over de criminaliteits- en veiligheidssituatie gedurende de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. In totaal werden in 2010 gegevens van 30.000 bedrijven op vestigingsniveau verkregen. De respons in 2010 bedroeg 38%.

De structuur van de zakelijke markten kent een scheve verdeling. Er zijn heel veel kleine bedrijven en relatief weinig grote ondernemingen. Ook de verdeling over sectoren en regio's is ongelijkmatig. Om over de afzonderlijke sectoren, grootteklassen en regio's nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, is de steekproef disproportioneel gestratificeerd naar sector en bedrijfsgrootte.

Periodiciteit van de dataverzameling

In 1999 startten de ministeries van Justitie en BZK met een initiatief om in de informatiebehoefte rond criminaliteit bij bedrijven en instellingen te voorzien.

Voor dit initiatief werd in 1999 een pilot-onderzoek uitgevoerd in 3 sectoren van het Nederlandse bedrijfsleven. Het doel van deze pilot was het

5 Per sector is voor elk van de MCB-edities 2006-2010 een uitgebreide rapportage samengesteld met gedetailleerde gegevens naar (onder andere) branches binnen de sector, ligging, regio en soort delict.

ontwikkelen van een onderzoeksinstrument waarmee een betrouwbaar beeld kan worden verkregen van de criminaliteits- en veiligheidssituatie, de praktijk van de veiligheidszorg in het Nederlandse bedrijfsleven en de rol die de politie daarbij speelt. Het door middel van deze pilot ontwikkelde onderzoeksinstrumentarium werd in 2002 onder de naam Monitor Bedrijven en Instellingen (MBI) ingezet om de criminaliteits- en veiligheidssituatie voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven te onderzoeken. Vanwege de grote marges rond het aantal delicten is in 2004 besloten tot een verzevenvoudiging van de steekproefomvang, waardoor nauwkeuriger schattingen mogelijk zijn. Omdat vanaf dat moment geen instellingen in het onderzoek zijn meegenomen, is de naam veranderd in Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven. De meting over 2004 fungeert als nulmeting. Sindsdien is het onderzoek jaarlijks herhaald.

Relaties met andere informatiesystemen

Slachtofferenquêtes, en dus ook de MCB, vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit.

Beperkingen

Methodologische problemen bij dergelijk onderzoek onder bedrijven (en instellingen) liggen onder meer in de grote verscheidenheid in aard en omvang van diverse bedrijfsvestigingen, in de aard van de delicten waarmee verschillende branches te maken hebben, in de beschikbaarheid van de gevraagde informatie, en in de verscheidenheid van vestigingen als functionele commerciële, juridische, economische of andere eenheden binnen een bedrijf of onderneming. De vergelijkbaarheid met resultaten uit andere slachtofferenquêtes onder bedrijven (waaronder specifieke brancheonderzoeken) is beperkt vanwege verschillen in (onder andere) de aard, detaillering, vraagformulering en -volgorde van de delicten.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen, en de bestanden niet beschikbaar zijn voor derden, is op de gegevens uit de MCB geen privacyreglement voor derden van toepassing.

Eigenaar en beheer

Het onderzoek wordt uitgevoerd door TNS NIPO in opdracht van het ministerie van VenJ en de toenmalige ministeries van Justitie en BZK. Over het meest recente jaar en van de voorgaande jaren is een samenvattend rapport 'Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010' beschikbaar.

2 De Politiestatistiek

De Politiestatistiek, gestart in 1948, beoogt inzicht te geven in de omvang, aard en ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit en de inspanning van de politie ter bestrijding hiervan. Tot en met het verslagjaar 2007 gebruikte het CBS gegevens die *rechtstreeks en decentraal* werden onttrokken aan de basisprocessensystemen van de 25 regiokorpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Koninklijke Marechaussee (Kmar). Met terugwerkende kracht tot het verslagjaar 2005 worden de gegevens uit de basisprocessensystemen *centraal* geleverd via de landelijke politiedatabank 'Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie' (GIDS). De gegevens worden geleverd volgens de definities en de telwijze van GIDS. Alleen de Kmar levert haar informatie nog rechtstreeks aan het CBS.

Wijze van aanleveren

De vtsPN verstrekt gegevens uit de registraties van de 25 regiokorpsen en het KLPD via de landelijke politiedatabank GIDS. In de periode tussen juni 2008 en december 2009 zijn alle regiokorpsen en het KLPD overgegaan op het systeem Basisvoorziening Handhaving (BVH), waaruit de gegevens voor GIDS worden onttrokken. Voorheen waren de gegevens afkomstig uit de basisprocessensystemen BPS, Xpol en Genesys. Het BPS-systeem werd in 19 regiokorpsen gebruikt, het Xpol-systeem in 5 korpsen en het regiokorps Haaglanden gebruikte het registratiesysteem Genesys. De Kmar gebruikt nog steeds het registratiesysteem BPS en levert het CBS per kwartaal een bestand met daarin gegevens van alle in BPS gemelde incidenten (misdrijven en overige incidenten).

Voordelen nieuwe wijze van aanleveren

De levering van gegevens uit GIDS kent een aantal voordelen:

- De uitkomsten zijn vollediger en op regioniveau beter vergelijkbaar, omdat bijna alle berichtgevers de informatie nu op dezelfde wijze en op hetzelfde tijdstip leveren.
- Dubbeltellingen worden voorkomen. Misdrijven die ter kennis komen in regio A, maar gepleegd zijn in een andere regio, worden in beide regio's geregistreerd. Voorheen leidde dit tot dubbeltellingen. Binnen GIDS is dit probleem opgelost en wordt het misdrijf geteld in de regio van plegen.
- Door de telwijze van GIDS over te nemen, zijn de CBS- en politiecijfers van de geregistreerde misdrijven nu onderling vergelijkbaar. Strafbare feiten waarvan geen aangifte was gedaan, maar die wel een verdachte en/of slachtoffer kenden, telde het CBS niet mee als geregistreerd misdrijf. Binnen GIDS worden deze feiten echter wel als misdrijf geregistreerd.

- De indeling van misdrijven in hoofd- en subcategorieën is aangepast, verbeterd en uitgebreid doordat van alle regio's gegevens per feitcode worden ontvangen.

Wijze van tellen

In het onderzoek tellen de volgende gegevens mee:

Regiokorpsen en KLPD (GIDS): Alle misdrijven volgens de definitie van GIDS met een incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding die voorkomt in de 'Standaardclassificatie misdrijven (Politie) 2010' (SCM2010) van het CBS. Plus alle incidenten volgens GIDS (misdrijven en overige incidenten) met de incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding 'Verlaten plaats ongeval' of 'Rijden onder invloed'. Misdrijven die gemeld zijn in een regio, maar gepleegd zijn in een andere regio worden overgedragen aan de regio van plegen en zodoende in beide regio's geregistreerd. Alleen de registratie in de regio van plegen wordt in het onderzoek meegenomen. Misdrijven waarvan de gemeente van plegen onbekend is, worden toegedeeld aan de regio van melden en krijgen de indicatie 'gemeente van plegen onbekend'.

Regiokorps Haaglanden: Regiokorps Haaglanden heeft tot de invoering van BVH eind 2009 de gegevens ten behoeve van het CBS ontleend aan Genesys met behulp van het programma 'CBS Tellen'. Dit programma produceerde geaggregeerde gegevens per gemeente, die ongewijzigd worden meegeteld.

Kmar (BPS): Alle registraties met ten minste 1 incident dat voorkomt in de SCM2010, waarbij het veld 'aangifte' de waarde 'J' heeft en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte verplicht is en de registraties waarbij het aantal verdachten groter is dan 0 en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte niet verplicht is. En alle registraties met de incidentcode/maatschappelijke klasse 'Doorrijden na ongeval' of 'Verlaten plaats ongeval' en 'Rijden onder invloed'.

Trendbreuk

De nieuwe wijze van tellen (aanpassing van CBS-telwijze aan GIDS) geeft een trendbreuk in de cijferreeksen. Globaal bezien ligt het niveau van de geregistreeerde misdrijven binnen GIDS iets hoger. De trend in de ontwikkeling van de geregistreeerde criminaliteit blijft echter nagenoeg gelijk. Omdat het repareren van de geconstateerde trendbreuk veel inspanning en tijd kost, is besloten om te starten met een nieuwe reeks over de geregistreeerde misdrijven, vanaf 2005. Bezien wordt nog of de reeks verder terug in de tijd kan worden doorgetrokken.

Wat is de kwaliteit van de uitkomsten?

De voorlopige uitkomsten over 2010 zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld tot en met maart 2011. Op dat moment zijn vrijwel alle gemelde incidenten verwerkt. De definitieve cijfers over eerdere jaren zijn

gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld op hetzelfde moment als de voorlopige cijfers 2010. Die gegevens bevatten meer informatie over aangiften en verdachten.

Ten aanzien van de publicatie gelden de volgende bijzonderheden:

- Het regiokorps Haaglanden is eind 2009 overgegaan op registratie in BVH. Door het regiokorps Haaglanden zijn in verband daarmee de gegevens van het vierde kwartaal 2009 geschat.
- De wijze van registreren van de misdrijven ‘Verlaten plaats ongeval’ en ‘Rijden onder invloed’ wijkt af van de registratie van de overige misdrijven. Daardoor valt een aanzienlijk deel van de gemelde delicten buiten de misdrijfdefinitie van GIDS en wordt slechts het incident geregistreerd zonder de kwalificatie ‘misdrijf’. Om die reden worden van deze delicten alle gemelde incidenten meegenomen.
- Het deel van de misdrijven dat door de politie via het registratiesysteem TOBIAS wordt afgehandeld, ontbreekt vooralsnog. Alle regio’s gebruiken TOBIAS en/of de transactiemodule. Daarin worden misdrijven zoals rijden onder invloed, winkeldiefstal en milieufeiten vastgelegd, als zij met een transactie worden afgedaan. Naar schatting betreft het circa 30.000 misdrijven op jaarbasis.

Toekomstige verbeteringen

Binnen GIDS worden nog verbeteringen aangebracht. De gepresenteerde cijfers over 2010 zijn daarom voorlopig. Naar verwachting komen in de loop van december 2011 definitieve cijfers beschikbaar.

3 Het Herkenningsdienstsysteem en het Sociaal Statistisch Bestand (HKS/SSB) van het CBS

Het Herkenningsdienstsysteem (HKS) is een landelijk dekkend systeem dat sinds 1986 door de politie gebruikt wordt om gegevens over verdachten te registreren. Omdat de verschillende politieregio's het systeem beheren, is feitelijk sprake van Herkenningsdienstsysteem: voor elke politieregio en de Koninklijke Marechaussee (Kmar) 1.

Het HKS bevat gegevens over ‘het begin’ van de strafrechtsketen. Het gaat hier om de registratie door de politie van crimineel gedrag. De in deze publicatie gebruikte HKS-gegevens zijn gekoppeld aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Het SSB bevat informatie over alle personen die sinds 1995 op enig moment in Nederland woonden, een uitkering of pensioen vanuit Nederland ontvangen of een werk- of opleidingsrelatie met ons land hebben.

Informatiegebied

Het HKS bevat zowel de aangiftegegevens van misdrijven als de persoonsgegevens van de verdachten daarvan. Tegen een verdachte kunnen 1 of

meer processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt. Een proces-verbaal, ook wel antecedent genoemd, kan bestaan uit 1 of meer misdrijven (delicten). Zo kan een persoon van bijvoorbeeld een (of meerdere) winkeldiefstal(len) en vernieling verdacht zijn. Opgenomen worden personen die minimaal 12 jaar zijn en tegen wie als verdachte van een misdrijf proces-verbaal is opgemaakt. Ook minderjarigen die door de politie wegens een misdrijf of overtreding naar Halt worden verwezen, moeten sinds 1996 in het HKS worden geregistreerd. Halt-verwijzingen worden overigens in deze publicatie niet gebruikt. Het HKS bevat informatie over bijvoorbeeld een delict waarvan een persoon wordt verdacht, het tijdstip waarop het gepleegd werd, de modus operandi, maar ook persoonskenmerken van de verdachte als geboortedatum, geslacht, nationaliteit en aanwezigheid van verslavingsproblematiek. Het HKS is het enige bestand dat op het niveau van de politie gegevens bevat over alle geregistreerde antecedenten van verdachten in Nederland. Dit biedt de mogelijkheid tot een waardevolle verdieping in informatie over verdachten.

Het SSB van het CBS bestaat uit een kern van een aantal onderling gekoppelde registers, waarin demografische en sociaaleconomische gegevens over de gehele bevolking zijn opgenomen. De demografische gegevens in de SSB-kern, zoals geslacht, geboortedatum, geboorteland, burgerlijke staat en woonplaats, komen voornamelijk uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). Daarnaast wordt onder meer gebruikgemaakt van gegevens uit de Verzekerenadministratie van het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) en loonbelastinggegevens van de Belastingdienst. Naast de kern bestaan er SSB-satellieten waarmee een bepaald onderwerp nader wordt beschreven. Momenteel zijn onder meer SSB-satellieten beschikbaar voor veiligheid, integratie van allochtonen, gezondheid, ruimtelijke en sociale mobiliteit, sociale dynamiek en onderwijs. Deze satellieten zijn nog in ontwikkeling en er wordt gewerkt aan aanvullende satellieten. Alle gegevens in zowel de SSB-kern als de -satellieten zijn geanonimiseerd.

Het in deze publicatie gebruikte HKS/SSB-bestand van het CBS maakt onderdeel uit van de satelliet Veiligheid en bevat informatie over alle personen in het HKS die in het betreffende verslagjaar (2000-2009) tot de Nederlandse bevolking behoren. Verdachten die bijvoorbeeld illegaal of als toerist in Nederland verbleven, of zij die alleen een uitkeringsrelatie met ons land hebben, zijn dus buiten beschouwing gelaten.

Periodiciteit van de dataverzameling

In principe wordt elk proces-verbaal van aanhouding in het HKS opgenomen, dus er is sprake van een continue registratie van feiten. Gegevens in het HKS worden jaarlijks naar het CBS gestuurd en worden als jaarbestanden opgenomen in het SSB.

Relaties met andere informatiesystemen

Het HKS is een opzichzelfstaand registratiesysteem. Informatie die in het HKS wordt opgenomen, registreert de politie ook in andere bedrijfs-processensystemen. Eenmaal opgenomen in het SSB, zijn de gegevens op persoonsniveau koppelbaar aan allerlei andere gegevens.

Beperkingen

Het HKS heeft ook zijn beperkingen. Daders die niet zijn aangehouden, delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt en delicten die in het geheel niet ter ore komen van de politie worden niet geregistreerd. Selectiemechanismen kunnen een rol spelen bij de registratie in het HKS en leiden tot vertekeningen. In het HKS worden alleen 'natuurlijke personen' opgenomen; rechtspersonen zijn uitgesloten van opname. Delicten door Nederlandse daders gepleegd in het buitenland worden niet geregistreerd, in Nederland gepleegde delicten door personen die niet in Nederland woonachtig zijn wel (maar deze laatste groep wordt in onderhavige publicatie buiten beschouwing gelaten). Gegevens van de bijzondere opsporingsdiensten (bijvoorbeeld FIOD, ECD, douane) zijn vaak niet opgenomen in de HKS-registratie. Diverse typen misdrijven, zoals economische delicten, milieudelicten of uitkeringsfraude, zijn daarmee ondervertegenwoordigd in het HKS.

Verder zijn de politieregio's niet altijd eenduidig in de registratiewijze van een delict. De registratie is bijvoorbeeld mogelijk niet uniform indien een verdachte naar een andere (politie)regio verhuist, of een delict pleegt in een (politie)regio waar hij niet woonachtig is. In de praktijk blijkt dat de politieregio waarin de verdachte woont, het meest complete beeld van de verdachte heeft. Daarom zijn bij de analyse de gegevens gerangschikt naar de gemeente waarin zij wonen. Overleden verdachten dienen 2 jaar na dato uit het bestand gehaald te worden. Gegevens van aangehouden verdachten tegen wie binnen 6 maanden na opname in het HKS (voorlopige opname) nog geen proces-verbaal is opgemaakt, worden verwijderd. De verjaring van gegevens levert een beperking op die van invloed kan zijn op de interpretatie van de HKS-uitkomsten. Dit doet zich vooral voor bij de interpretatie van gegevens over het verleden van verdachten. Als regel wordt de informatie over verdachten na verloop van tijd uit het HKS verwijderd indien zij een aantal jaren niet meer voor nieuwe delicten als verdachte geregistreerd worden. De verjaringsregels impliceren een zekere mate van vertekening in het beeld van de in het verleden gepleegde delicten. De gestelde termijnen zijn echter zo lang en lopen zo snel op dat al met al toch een behoorlijk beeld, ook van het delictsverleden, verkregen kan worden. Toch is het mogelijk dat vooral bij oudere verdachten, van wie momenteel slechts 1 of een beperkt aantal delicten uit het verleden bekend zijn, een incompleet beeld bestaat.

Door koppeling met het SSB komen meer achtergrondgegevens beschikbaar van verdachten en wordt het eenvoudig de verdachtenpopulatie te vergelijken met de gehele Nederlandse populatie. Verdachten die niet tot de Nederlandse bevolking behoren, worden echter buiten beschouwing gelaten, evenals in het buitenland gepleegde criminaliteit door personen die tot de Nederlandse bevolking behoren. Het HKS/SSB beschrijft bijna 90% van de werkelijke populatie van aangehouden verdachten in Nederland.

Eigendom en beheer

De verschillende politieregio's zijn eigenaar van het systeem. Vanuit deze regio's wordt het systeem gevoed. Om gegevens aan het HKS te onttrekken heeft de IT-organisatie van het KLPD de (mede door het WODC gefinancierde) DEX-module (Data-extractie) ontwikkeld. De DEX-module is verder uitgebreid en verbeterd. Het is daarmee mogelijk geworden om geautomatiseerd een landelijk HKS-bestand te maken. Zo kunnen verdachten die in meerdere politieregio's geregistreerd staan, worden geïdentificeerd en tot 1 unieke verdachte herleid. Een speciaal daarvoor in het leven geroepen beheersinstantie bewaakt de toegang tot dit bestand. Het HKS valt onder de privacywetgeving. Het CBS koppelt HKS-gegevens aan het SSB. Het is eigenaar en beheerder van de resulterende geanonimiseerde jaarbestanden.

4 De CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken

Informatie over de omvang, ontwikkeling en wijze van afhandeling van rechtbankstrafzaken door het OM en de rechter wordt verzameld in de Statistiek Rechtbankstrafzaken.

Tot 1982 is de informatie gepubliceerd in aparte CBS-jaarpublicaties, te weten de Justitiële statistiek, Criminele statistiek, Statistiek Toepassing der Wegenverkeerswet, Statistiek jeugdcriminaliteit, en de (verzamel-) publicatie Maandstatistiek politie, justitie en brandweer. Voor de jaren 1982-1995 zijn de relevante onderdelen samengebracht in de publicatie Criminaliteit en Strafrechtspleging.

Vanaf begin jaren negentig komen de gegevens over criminaliteit en strafrechtspleging uit het Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket Administratie, kortweg COMPAS genoemd. Tot die tijd werd gewerkt met formulieren/vragenlijsten op zaakniveau. Door het Openbaar Ministerie is in de afgelopen jaren het Geïntegreerd Processysteem (GPS) ontwikkeld ter vervanging van COMPAS. Sinds 2008 wordt dit systeem geleidelijk ingevoerd bij de parketten.

Informatiegebied

In COMPAS en GPS zijn gegevens opgenomen over de ingeschreven zaken bij het OM, evenals de afdoening van zaken door OM en rechter.

Het systeem bevat een grote hoeveelheid gegevens over het verloop en de afloop van elke strafzaak, inclusief gegevens over de betrokken verdachte/dader. Volgens het OM⁶ is in 2009 de grote meerderheid van de zogenoemde standaardzaken in GPS beoordeeld en geregistreerd. Standaardzaken zijn alle zaken die het Openbaar Ministerie afdoet, tenzij er sprake is van bijzondere opsporingshandelingen, voorgeleiding, jeugdmisdrijf, leerplicht, expertisезaken zoals discriminatie en terrorisme, veelplegers, persoonsgebonden aanpak, zeden (met uitzondering van schennis der eerbaarheid), huiselijk geweld, geweld tegen ambtenaren, artikel 6 van de Wegenverkeerswet en gevoeligheid (politiek of publicitair).

Periodiciteit van de dataverzameling

Er is sprake van een continue registratie, zij het dat de wijze van verzamelen en verwerken van de gegevens in de loop van de jaren zeer verschillend is geweest. De gegevens zijn gepubliceerd per kalenderjaar. Een strafzaak die binnen een kalenderjaar bij verschillende colleges in behandeling is, is dan ook meer dan eenmaal in de overzichten opgenomen.

Relaties met andere informatiesystemen

Uit COMPAS en GPS worden speciaal voor statistische doeleinden ten behoeve van het CBS aparte bestanden vervaardigd waarin elke strafcasus als individueel gegeven traceerbaar is. De gegevens worden naar het CBS verzonden op een moment dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de gegevens omtrent de inschrijving c.q. de beslissing niet meer zullen wijzigen.

Beperkingen

De overgang op COMPAS-gegevens nam enige tijd in beslag en had aanvankelijk negatieve invloed op de beschikbaarheid van statistische gegevens. Een deel van de uitkomsten in de eerste jaren dat het systeem voor statistische doeleinden werd gebruikt (1991, 1992 en 1993) kwam niet (volledig) beschikbaar; bovendien leidde de beschikbaarheid van een elektronisch systeem bij de parketten ertoe dat de inzending van berichtgeving via formulieren sterk terugliep en in enkele gevallen voortijdig werd gestaakt. Op deze wijze is informatie over een deel van de ingeschreven zaken en vrijwel alle afdoeningen door het OM over de jaren 1991 en 1992 verloren gegaan. In mindere mate geldt dit ook voor 1993. Ook de cijfers over afdoeningen door de rechter kenden onderrapportage, waardoor op dit gebied over de periode 1991-1993 alleen de totaalcijfers betrouwbaar genoeg zijn voor statistische analyse. Een deel van de uitkomsten moest worden geschat.

Ook na 1993 bleek de berichtgeving onvolledig te zijn geweest en was er sprake van onderrapportage. Door het CBS is daarop besloten om in

6 Zie ook het Jaarbericht Online 2009 op www.jaarberichtom.nl.

samenwerking met de berichtgevers tot een revisie van de basisgegevens over te gaan. Om praktische redenen is gekozen voor 1994 als startjaar van de revisie.

Voor de gegevens uit GPS van zaken waarover door de rechter in eerste aanleg een beslissing heeft genomen, is voor de verslagjaren 2009 en 2010 gebruikgemaakt van de gegevens uit OMDATA, aangezien de interface van het CBS met GPS nog niet volledig correct operationeel is.

In 2009 is sprake van een toename van afdoeningen door het OM van zaken wegens rijden onder invloed (art. 8 Wegenverkeerswet).

Hiervoor zijn 2 oorzaken aanwijsbaar:

- Binnen het OM zijn deze zaken sinds het voorjaar van 2007 gefaseerd vanuit de parketten ondergebracht bij de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM). Als gevolg van deze overgang is kort een werkvoorraad ontstaan. Met name door het aanbieden van een tweede transactie is deze voorraad snel weggewerkt en heeft het geleid tot een hoog OM-aftoeringspercentage.
- Door een wetswijziging per 1 januari 2008 zijn zaken wegens artikel 8 WvW onder de OM-aftoening (strafbeschikking) gebracht, hetgeen een zeer effectieve wetgeving blijkt te zijn (incasso door CJIB). Tegelijkertijd is de transactiegrens verruimd als gevolg waarvan ook meer getransigeerd kan worden.

De invoering van GPS heeft een gewijzigde werkwijze van het Openbaar Ministerie tot gevolg. In COMPAS werden zaken direct na ontvangst geregistreerd, in GPS gebeurt dit na een beoordeling. Het gevolg is enerzijds dat zaken met enige vertraging worden ingeschreven en anderzijds dat zaken in het geheel niet meer worden ingeschreven. Dit heeft een daling van de cijfers tot gevolg, waarvan een deel structureel is vanwege afgekeurde zaken en een deel incidenteel vanwege de vertraging door de beoordeling van nieuwe zaken.

Eigendom en beheer

Het bureau maakt op basis van de COMPAS- en GPS-informatie en informatie uit andere gerechtelijke registraties een jaarbestand waarvan het eigenaar en beheerder is.

Alle statistische uitkomsten zijn gebaseerd op geanonimiseerde basisgegevens.

5 OMDATA

OMDATA is een informatiesysteem van het Parket-Generaal van het OM. Het maakt gebruik van een ander, al langer bestaand informatiesysteem, Rapsody genaamd. Rapsody is een gemeenschappelijk informatiesysteem van het OM en de zittende magistratuur, ten behoeve van beleid en beheer. Het systeem kent een aantal modules voor verschillende rechts-

gebieden. Voor zowel OMDATA als het onderwerp van dit boek is alleen de strafrechtmodule (Rapsody strafrechtsketen) van belang. Waar in het vervolg Rapsody wordt genoemd, wordt dan ook die strafrechtmodule bedoeld.

Rapsody is gebaseerd op COMPAS, het registratiesysteem dat wordt gebruikt door de arrondissementsparketten en de griffies van rechtbanken, en op GPS, de opvolger van COMPAS. Rapsody onttrekt bepaalde gegevens aan COMPAS en GPS die voor beleidsinformatie van belang zijn, en slaat die op in een gemakkelijk bevroegbare vorm. Het is een decentraal systeem met afzonderlijke databases in elk van de 19 arrondissementen, die ieder alleen gegevens over de strafzaken in het eigen arrondissement bevatten. Landelijke beleidsinformatie is daardoor niet direct via Rapsody beschikbaar.

Die landelijke informatiefunctie wordt sinds een aantal jaren vervuld door OMDATA. Het doel van het systeem is te voorzien in de landelijke informatiebehoefte van het OM en te voldoen aan de gegevensvraag vanuit het wetenschappelijk onderzoek. OMDATA voegt de gegevens van de negentien Rapsody-systemen samen tot een landelijke gegevensverzameling, waarbij geen noemenswaardige bewerkingen optreden. Wat betreft het soort gegevens dat beschikbaar is, verschilt OMDATA dus niet van Rapsody.

Informatiegebied

OMDATA biedt informatie over de instroom van zaken bij het OM en over de afhandeling van die zaken door het OM en door de rechter. Per zaak is uitgebreide informatie beschikbaar over de aard van de gepleegde feiten, de verschillende handelingen en beslissingen in de zaak door het OM en de rechter, en eventueel de opgelegde straffen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Rapsody is in de loop van 1993 ingevoerd, waarbij alle op dat moment nog lopende zaken zijn opgenomen. Vanaf dat moment zijn van alle in COMPAS geregistreerde zaken gegevens in Rapsody gearchiveerd. OMDATA geeft daardoor een volledig beeld van alle afdoeningen sinds 1994. Doordat het onderliggende systeem Rapsody in de loop van de jaren steeds verder is ontwikkeld, is de informatie in OMDATA over recente zaken gedetailleerder dan die over de zaken die in de eerste jaren zijn geregistreerd.

Relaties met andere informatiesystemen

Naast OMDATA bevatten ook de OBJD (zie paragraaf 6) en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken gegevens die direct of indirect afkomstig zijn van de registratie in COMPAS. De informatie die door de systemen wordt geleverd, is vergelijkbaar, maar verschilt op punten door belangrijke verschillen in doel en opzet van de systemen.

De OBJD is gebaseerd op de justitiële documentatie en geeft informatie over onherroepelijke afdoeningen. Bij de andere systemen blijft de informatie beperkt tot de afdoening in eerste aanleg. Bovendien is de informatie in de OBJD op persoonsniveau beschikbaar (zij het geanonimiseerd), terwijl de beide andere systemen alleen informatie op zaakniveau bieden. De OBJD kan daardoor als enig systeem inzicht geven in de mate van recidive. De verschillen tussen OMDATA en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken zijn minder groot. Verschillen in gehanteerde definities maken dat informatie uit beide bronnen qua absolute aantallen verschilt, maar de orde van grootte en de gesignaleerde trends zijn gelijk.

De CBS-statistiek is gebaseerd op berichten die COMPAS en GPS van iedere zaak leveren op strikt gedefinieerde momenten bij inschrijving en afdoening. Het CBS verwerkt de gegevens tot jaarbestanden die enige tijd na afloop van het betreffende jaar worden afgesloten. De cijfers zijn dan definitief, eventuele nagekomen berichten worden niet meer verwerkt. Rapsody is vooral ontwikkeld als beleidsinformatiesysteem. Het wordt op gezette tijden geactualiseerd vanuit COMPAS en GPS, en weerspiegelt daardoor steeds de laatste stand van zaken. Rapsody en OMDATA bieden een grotere hoeveelheid informatie dan de CBS-statistiek, bovendien is landelijke informatie in de regel eerder beschikbaar via OMDATA dan via de CBS-statistiek. Rapsody en OMDATA zijn als systeem flexibeler in die zin dat het soort gegevens dat wordt verzameld, kan worden aangepast als de informatiebehoefte vanuit het beleid verandert. Door de veranderende gegevensverzameling en de voortdurende actualisering van de data zelf is de bron echter minder geschikt voor officiële statistieken.

Privacyaspecten

Op de gegevens van Rapsody en OMDATA is de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens van toepassing. Het gebruik van gegevens voor onderzoek en statistiek is verder gereguleerd in een circulaire. In beginsel kunnen alleen niet-herleidbare gegevens worden verstrekt, tenzij toestemming van de Minister van Justitie is verkregen voor het verkrijgen van persoonsgegevens.

Beperkingen

Enkele beperkingen van OMDATA ten opzichte van andere bronnen zijn hiervoor genoemd. Een belangrijke beperking van OMDATA is verder dat alleen van de uitspraken in de laatste jaren betrouwbare informatie beschikbaar is over de delicten waarvoor is veroordeeld. Van de uitspraken in jaren daarvoor is alleen informatie beschikbaar over de delicten die (primair) ten laste zijn gelegd.

Eigendom en beheer

OMDATA is eigendom van het College van procureurs-generaal en wordt zelfstandig beheerd door het Parket-Generaal. Rapsody is een gemeen-

schappelijk systeem van het OM en de zittende magistratuur en wordt beheerd door het ICT-bedrijf Rechterlijke Organisatie (ICTRO).

Toekomst

Een nieuw registratiesysteem ter vervanging van COMPAS is in ontwikkeling. Dit nieuwe systeem, het Geïntegreerd Processysteem (GPS), zal volgens de planning in de komende jaren gefaseerd worden ingevoerd. Als sluitstuk van GPS zal een managementinformatiemodule worden ontwikkeld, die Rapsody en OMDATA zal vervangen. Tot die tijd blijft OMDATA operationeel als landelijk informatiesysteem.

6 Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

In de jaren 1992-1996 zijn de Algemene Documentatieregisters, waarin de zogenoemde 'strafbladen' werden bijgehouden, geautomatiseerd en samengevoegd in een landelijk systeem, het Justitieel Documentatie Systeem (JDS). De Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) bevat een selectie uit en soms een bewerking van de gegevens uit het JDS.

Informatiegebied

De gegevens in de OBJD zijn geanonimiseerde, persoonsgebonden gegevens over de aard en onherroepelijke afdoening van alle misdrijven en een aantal overtredingen die na 1996 door de rechterlijke macht of andere hiertoe gemachtigde instellingen in behandeling zijn genomen. Het bevat ook een aantal persoonsgegevens, kennisgevingen van gebeurtenissen na het vonnis (bijvoorbeeld tenuitvoerleggingen of het verstrijken van de proeftijd) en gegevens over buitenlandse strafzaken. De plegers kunnen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen zijn. Van alle personen die na 1996 met justitie in aanraking zijn gekomen, is de justitiële voorgeschiedenis ingevoerd. De OBJD is ten aanzien van deze personen een historisch bestand, dat nog steeds aangevuld wordt. Personen met een strafblad, die na de automatisering geen justitiecontacten meer hebben gehad, zijn met hun personalia op een index geplaatst: op het moment dat zij een nieuw contact hebben, wordt hun voorgeschiedenis alsnog ingevoerd.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens in de OBJD worden ieder kwartaal aangevuld.

Relaties met andere informatiesystemen

Het bronsysteem JDS betreft dagelijks gegevens uit COMPAS en GPS, de administratiesystemen van de arrondissementsparketten. Voorts bevat het gegevens van de hoven, de Hoge Raad, het Centraal Justitieel Incasso-

bureau (CJIB), bijzondere opsporingsdiensten en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Uit COMPAS en GPS worden ook bestanden aan het CBS geleverd ten behoeve van de statistieken over vervolging en berechting in eerste aanleg. COMPAS en GPS zijn tevens de basis voor OMDATA, het beleidssysteem van het OM. OMDATA bevat gegevens over vervolging en berechting in eerste aanleg en voor kantonzaken tevens over hoger beroep.

Privacyaspecten

De OBJD is aangemeld bij de Registratiekamer in het kader van de WPR. De database is geanonimiseerd, waardoor er in principe geen beperkingen op het gebruik zijn. Voor gebruik van de OBJD, waarbij men over persoonsgebonden gegevens dient te beschikken, moet toestemming van de minister tot inzage in de justitiële documentatie worden verkregen.

Beperkingen

De OBJD is vanaf 1996 volledig, in de jaren daarvoor bevat ze alleen gegevens over personen en hun strafzaken als er ook na 1996 een justitiecontact is geweest. Alle gegevens blijven wel beschikbaar: de gegevens die in het JDS geschoond worden, blijven in de OBJD bestaan. De OBJD heeft de gegevens over de onherroepelijke afdoeningen. Dit betekent dat vonnissen in eerste aanleg alleen opgenomen worden als dit vonnis onherroepelijk is geworden. Als er hoger beroep is ingesteld, blijft de zaak in het JDS en de OBJD een openstaande zaak tot het vonnis in hoger beroep onherroepelijk is geworden. De gegevens over deze laatste uitspraak worden dan geregistreerd, niet die van het vonnis in eerste aanleg.

Eigendom en beheer

De OBJD is eigendom van de plaatsvervangend Secretaris-generaal van Justitie. Het WODC is strategisch beheerder, de Centrale Justitiële Documentatiedienst is tactisch en functioneel beheerder.

7 De informatiesystemen tenuitvoerlegging

Er zijn vele soorten straffen en maatregelen die opgelegd kunnen worden. Elk van die soorten afdoeningen kent haar eigen registratiesystemen van binnenkomst en tenuitvoerlegging (executie). Zo is er een systeem dat de celcapaciteit en doorstroom van de diverse sancties registreert bij het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB).

7.1 Centraal Justitieel Incassobureau

Het CJIB in Leeuwarden heeft een belangrijke taak met betrekking tot de uitvoering van opgelegde sancties. Het CJIB biedt, in zaken die daarvoor

in aanmerking komen, namens het OM en de politie transacties aan en draagt zorg voor de inning van de transactiebedragen. Zaken waarin het transactiebedrag niet is betaald, worden weer doorgestuurd naar het OM ter verdere vervolging. In het kader van de uitvoering van de Wet OM-afdoening, verzorgt het CJIB het versturen of betekenen van strafbeschikkingen, voor zover deze niet door het OM in persoon zijn uitgereikt. Als in de strafbeschikking een geldboete is opgelegd, dan incasseert het CJIB deze geldboete. Als de boete niet wordt betaald, dan wordt de zaak overgedragen aan het Openbaar Ministerie. Executie van strafrechtelijke vonnissen met een financiële sanctie (boetes, schadevergoedingsmaatregelen, ontneming VVV) worden zelfstandig door het CJIB afgewikkeld, onder verantwoordelijkheid van het OM. Ook bij de tenuitvoerlegging van andere soorten vonnissen als taakstraffen en bepaalde gevangenisstraffen speelt het CJIB een belangrijke rol. Bij die vonnissen neemt het CJIB een groot deel van het administratieve proces voor zijn rekening, zorgt voor doorgeleiding aan de met tenuitvoerlegging belaste instantie en bewaakt de voortgang.

Sinds het CJIB werd ingesteld als bureau belast met de inning van administratieve sancties bij verkeersovertredingen, is het takenpakket in de loop der jaren uitgebreid met de bovengenoemde processen. Daardoor zijn niet van alle processen gegevens over dezelfde jaren beschikbaar. De inning van strafrechtelijke boetes verzorgt het CJIB vanaf 1994. De gegevens over strafrechtelijke boetes zijn vanaf 1995 volledig. Over inning van schadevergoedingsmaatregelen is vanaf 1996 informatie beschikbaar. Inning van ontnemingsmaatregelen is sinds 1996 aan het CJIB opgedragen. Overigens geschiedde incassering van ontnemingsmaatregelen ook door het OM, vooral in de overgangsperiode na 1996. Het TRIAS-systeem (Transactie Registratie Inning en Informatie Afhandelings Systeem) voor de registratie van (politie)transacties is sinds 2000 operationeel. De gegevens uit dat systeem zijn vanaf het jaar 2001 voldoende betrouwbaar. Sinds 2008 beschikt het CJIB over gegevens over strafbeschikkingen (OM-afdoeningen). Omdat deze beschikkingen ook door het OM in persoon kunnen worden uitgereikt, geven de gegevens geen totaalbeeld van de opgelegde strafbeschikkingen.

Informatiegebied

In deze publicatie betreft de gebruikte informatie de afwikkeling van (politie)transacties, strafbeschikkingen en executie van de strafrechtelijke vonnissen waarmee het CJIB is belast: geldboetes, opgelegde maatregelen ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoedingsmaatregelen. De geldboetes betreffen zowel misdrijven als overtredingen. Op basis van de aangeleverde gegevens is het voor het CJIB niet goed mogelijk hierin onderscheid te maken. Door het CBS is hier op grond van de overtreden artikelen een onderscheid in gemaakt ten behoeve van hoofdstuk 8 (overtredingen).

Periodiciteit van de dataverzameling

De registratie is continu. Gegevens ten behoeve van de statistiek worden per jaar en incidenteel bij het CBS aangeleverd.

Relaties met andere informatiesystemen

Het CJIB ontvangt langs elektronische weg gegevens over aan te bieden transacties van de politie (Tobias: Totaal Bekeuring Informatie Afhandelings Systeem) en van de arrondissementsparketten (COMPAS: Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket Administratie). Deze worden vastgelegd in het TRIAS-systeem. TRIAS meldt de afloop weer terug aan deze systemen. Gegevens over te executeren vonnissen ontvangt het CJIB eveneens uit COMPAS en van de 5 ressortparketten. Verder bestaan koppelingen met systemen van diverse andere ketenpartners van het CJIB (DJI, reclassering). Voor statistiek en onderzoek is de informatie van het CJIB aanvullend ten opzichte van andere informatiebronnen die onder meer op COMPAS zijn gebaseerd (CBS, OMDATA).

Eigendom en beheer

Houder en gegevensbeheerder is het CJIB.

Het systeembeheer COMPAS is deels in handen van het ICT-bedrijf Rechterlijke Organisatie (ICTRO), een gemeenschappelijke ondersteunende organisatie van OM en gerechten. De gegevens in de systemen van het CJIB zijn niet rechtstreeks toegankelijk voor derden zoals het WODC. Het CJIB is bij het beheer en het gebruik van de gegevens waarvan het houder is, gebonden aan de privacywetgeving.

7.2 Registratie gevangeniswezen (TULP/GW, TULP/MIR, TULP/SI)

TULP/GW dient om het primaire proces in de inrichtingen van het gevangeniswezen te ondersteunen. Het is een landelijke applicatie en staat lokaal bij elke inrichting van het gevangeniswezen van de DJI. De landelijke applicatie wordt beheerd door ICT Services DJI te Gouda. Dagelijks wordt een deel van de gegevens die in TULP/GW worden geregistreerd, 'overgeseind' naar TULP/MIR (MIR = Management Informatie Reservoir). De afdeling Informatieanalyse en Documentatie (ID) van het hoofdkantoor DJI kan TULP/MIR bevragen met de module TULP/SI (SI = Stuurinformatie). Deze module voorziet in de aanmaak van databestanden die voor managementinformatie worden gebruikt. Een aantal van deze databestanden wordt vanaf 2004 door de afdeling ID ook aan het CBS geleverd. Vóór 2004 ontving het CBS vergelijkbare gegevens rechtstreeks van ICT Services in de vorm van de zogenoemde CBS-tapes. Veel informatie over het gevangeniswezen in dit rapport is ontleend aan TULP-SI en de CBS-tapes.

Informatiegebied

De gegevens hebben betrekking op de gedetineerden en op de inrichtingen waarin zij verblijven: personen, zaken, cellen, bestemmingen, doorlooptijden en aantallen dagen straf. Variabelen zijn onder andere: insluitingstitel gedetineerden, geslacht, geboortedatum; zaakgegevens zoals parketnummer, datum uitspraak, opgelegde straf, parket van uitspraak; en inrichtingsgegevens zoals soort inrichting, bestemmingen binnen de inrichting, aantal cellen. Binnen TULP/GW is er een continue registratie.

Relaties met andere systemen

Een aantal basisgegevens van TULP/GW is tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert onder meer gegevens aan VIP (verwijsindex personen).

Beperkingen

Het systeem TULP/GW voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. In complexe gevallen moeten soms kunstgrepen worden toegepast om het verblijf van gedetineerden administratief te kunnen verwerken en de detentiermijnen te kunnen bewaken. Deze praktijk heeft onvermijdelijk tot gevolg dat de managementinformatie van TULP/SI soms onvolkomenheden bevat.

Eigendom en beheer

Houder van de informatie is de Minister van Justitie, voor hem de directeur Gevangeniswezen. Per inrichting of complex vindt de opslag van de gegevens plaats. Het beheer van het systeem is in handen van ICT Services DJI te Gouda. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

7.3 Registratie Justitiële Jeugdinrichtingen (TULP/JJI)

TULP/JJI is een landelijk geïmplementeerd informatiesysteem waarop alle rijks- en particuliere Justitiële Jeugdinrichtingen zijn aangesloten, alsmede het hoofdkantoor DJI en een aantal niet-justitiële inrichtingen waar het ministerie van Justitie plaatsen heeft ingekocht. Het systeem wordt door de inrichtingen gebruikt voor de pupillenadministratie en het registreren en onderhouden van gegevens betreffende de inrichting zelf. Daarnaast genereert het systeem onder meer capaciteits- en bezettingsgegevens, bevolkingsgegevens en gegevens over de orde en veiligheid (incidenten en maatregelen) binnen de inrichting. TULP/JJI speelt een belangrijke rol bij de centrale selectie en plaatsing van jeugdigen in Justitiële Jeugdinrichtingen. Verder levert TULP/JJI stuur- en beleidsinformatie. DJI beschikt over een speciale module waarmee grotere databestanden kunnen worden samengesteld.

Iedere jeugdige die bij een Justitiële Jeugdinrichting wordt aangemeld, op de wachtlijst wordt geplaatst dan wel in de inrichting wordt opgenomen, wordt geregistreerd in TULP/JJI en krijgt een eigen, uniek registratienummer. Dit nummer wordt bij iedere (nieuwe) opname binnen de sector Justitiële Jeugdinrichtingen gebruikt.

Informatiegebied

De gegevens die in TULP/JJI worden opgenomen, zijn onder andere persoonskenmerken van de jeugdigen, gegevens over de huidige en eventueel vorige (tevens in verband met recidive) en volgende verblijfslocatie(s), verblijfstitel(s), opleggende instantie, gepleegde feiten, reden van uitschrijving. Met behulp van de speciale beleidsinformatiemodule kunnen peildatumbestanden, locatie-historische bestanden (plaatsingen, uitplaatsingen, trajecten van jeugdigen) en titel-historische bestanden (titels/titelwijzigingen) worden samengesteld. Voorts bevat TULP/JJI informatie over onder andere de beschikbare capaciteit, bezetting, wachtlijstplaatsingen enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

TULP/JJI is een betrekkelijk nieuw registratiesysteem. In juni 1997 is de laatste Justitiële Jeugdinrichting aangesloten, zodat vanaf dat moment gesproken kan worden van een landelijke dekking. Er is sprake van een continue registratie.

Relaties met andere informatiesystemen

Een aantal basisgegevens van TULP/JJI zijn tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert voor de strafrechtelijke jongeren onder meer gegevens aan VIP (verwijs-index personen).

Eigendom en beheer

Houder van de informatie in TULP/JJI is de Minister van Justitie. De informatie is opgeslagen bij de individuele inrichtingen en centraal op het Hoofdkantoor DJI. Het beheer van de informatie berust bij de inrichtingsdirecteuren en bij het Hoofdkantoor DJI. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

7.4 Registratie tbs-gestelden (MITS/Tbs)

MITS dient om het primaire proces in de FPC's en de afdeling Plaatsing van DForZo te ondersteunen. MITS is een landelijke applicatie bestaande uit een centrale database en 12 lokale databases, die middels datacommunicatie aan elkaar zijn gekoppeld.

De landelijke applicatie wordt beheerd door ICT Services DJI te Gouda. Via een dump worden dagelijks gegevens ingelezen in de applicatie USER en

Microhis. Een keer per week worden gegevens ingelezen in de applicatie MIP TBS.

Informatiegebied

De gegevens hebben betrekking op tbs-gestelden en de FPC's en overige instellingen waar zij verblijven. Het betreft onder andere het vonnis, de uitspraak, de insluitingstitel van de ter beschikkingstelling, het administratief verblijf en het fysieke verblijf.

Variabelen zijn onder andere: tbs-maatregel, geslacht, geboortedatum, vonnisgegevens zoals het parketnummer, datum uitspraak, het aantal verlengingsprocedures, opgelegde straf en maatregel, verblijfsgegevens, verlofmachtigingen, incidenten en opgelegde maatregelen.

Relaties met andere systemen

Een aantal basisgegevens van MITS zijn opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert onder meer gegevens aan SKDB (Strafketendatabase) en verzendt de registratie van wijzigingen in verblijf en de vonnisgegevens binnen de strafketen.

Beperkingen

MITS voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. De taakstelling van de afdeling Plaatsing van DForZo komt niet meer overeen met de werkwijze van MITS. MITS is een applicatie welke uitsluitend is bedoeld voor de tenuitvoerlegging van een tbs-maatregel. Een deel zal worden ondergebracht in de applicatie IFZO, maar dat geldt alleen voor het plaatsingsgedeelte. Alle overige zaken kunnen alleen in MITS of een ander te ontwikkelen systeem worden geregistreerd. Hierdoor zullen gegevens in een aantal gevallen dubbel moeten worden geregistreerd in 2 afzonderlijke systemen.

Eigendom en beheer

Houder van de informatie is de Minister van Justitie, voor hem de directeur Forensische Zorg. Per FPC-complex vindt de opslag van de gegevens in de lokale database en de centrale database plaats. Het beheer van het systeem is in handen van ICT Services DJI te Gouda. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

8 Kantonstrafzaken

De gegevens over de vervolging van kantonstrafzaken zijn afkomstig uit de primaire systemen van het Openbaar Ministerie, te weten COMPAS en GPS (zie ook paragraaf 4 over de waarneming van rechtbankstrafzaken). Uit deze systemen worden geaggregeerde overzichten gezonden naar het CBS.

De gegevens over de strafrechtelijke afdoening van kantonstrafzaken zijn afkomstig uit de primaire systemen van de gerechten in Nederland. In hun lokale gegevenssystemen wordt informatie bijgehouden voor de procedurele afhandeling van de zaak, bijvoorbeeld welke partijen erbij zijn betrokken, welke stukken zijn ingediend, maar ook of en wanneer bepaalde 'statusovergangen' (zitting, comparitie enz.) of acties zijn genomen. De belangrijkste gegevens uit de lokale gegevenssystemen worden periodiek verzameld en geaggregeerd tot landelijke totalen. Dit gebeurt in het kader van de Plannings- & Verantwoordingscyclus (P&V) en wordt gepresenteerd in publicaties zoals het Jaarverslag van de Rechtspraak en de rapportage Kengetallen gerechten. Als gezegd, zijn deze P&V-gegevens geaggregeerd. Voor sommige tabellen is gebruikgemaakt van detailinformatie die afkomstig is uit de landelijke onderzoeksdatabase (specifiek het onderdeel ReIS, van Hof Leeuwarden), zoals de Raad voor de rechtspraak deze beheert, en het gegevenssysteem GPS-MI (zie ook paragraaf 4), waarin gegevens van kantonovertradingen en strafzaken zijn opgenomen. Hierin is vergelijkbare data opgenomen, maar in meer detail. De gegevens uit de lokale systemen worden tegenwoordig ook afgeslagen naar een zogenoemd DataWareHouse (DWH). Dit DWH is echter nog niet bevraagbaar, zoals de landelijke onderzoeksdatabase en GPS-MI dat wel zijn.

Het totaal aantal afdoeningen van kantonovertradingen is gehaald uit de Jaarverslagen van de Rechtspraak. Deze productieaantallen bevatten zowel uitspraken/vonnissen alsook andere afdoeningen (intrekkingen enz.) en zijn conform de begrotingsafspraken tussen de Rechtspraak en het ministerie van Veiligheid en Justitie. De nadere detaillering naar wijze van afdoening en wet is afkomstig uit het gegevenssysteem GPS-MI. Deze database bevat de afslag van de lokale strafrechtregistratiesystemen van de rechtbanken en parketten.

Het aantal eindarresten van kantonovertradingen is gehaald uit de jaarverantwoordingsgegevens zoals de Rechtspraak deze jaarlijks opstelt voor het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het aantal WAHV-beschikkingen bij het Gerechtshof Leeuwarden is op basis van opgave van het hof. De nadere detaillering (de wijze van afdoening) is op basis van data uit het lokale gegevenssysteem ReIS van het hof.

Voor kantonstrafzaken wordt ook gebruikgemaakt van de data van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Voor meer informatie hierover zie paragraaf 7, waar uitgebreid wordt ingegaan op het CJIB.

Informatiegebied

De gegevens over vervolging hebben betrekking op ingeschreven kantonstrafzaken en op kantonstrafzaken afgedaan door het Openbaar Ministerie. De strafrechtelijke gegevens hebben betrekking op de

strafrechtelijke behandeling van kantonstrafzaken (overtredingen) en WAHV-zaken. Variabelen zijn onder andere wijze van afdoening en wet.

Periodiciteit

De geaggregeerde gegevens uit COMPAS en GPS over vervolging worden per jaar gepubliceerd.

De jaarverantwoordingsgegevens vanuit de P&V-cyclus, en zoals gepresenteerd in jaarverslag en opgesteld voor het ministerie van Veiligheid en Justitie, worden jaarlijks verzameld en geaggregeerd. De landelijke onderzoeksdatabase, en daarmee de gebruikte gegevens uit ReIS, wordt 3 keer per jaar ververs (na 4, 8 en 12 maanden). GPS-MI wordt continu, dynamisch gevuld.

Relaties met andere systemen

In GPS-MI zijn ook OM-gegevens opgenomen.

Beperkingen

Vanwege verschillende uitvraagmomenten en dynamiek in de gegevenssystemen, sluiten detailgegevens niet altijd aan op geaggregeerde jaarverantwoordingsgegevens. Daarom is ervoor gekozen de detailgegevens alleen weer te geven als percentage van het totaal, en niet hun afzonderlijke niveaus te presenteren.

Eigendom en beheer

Het CBS maakt op basis van de COMPAS- en GPS-informatie een jaarbestand waarvan het eigenaar en beheerder is.

De Rechtspraak is eigenaar van de gegevenssystemen en de Raad voor de rechtspraak is beheerder daarvan.

9 Kosten van criminaliteit

9.1 Berekening van de maatschappelijke schade

Met behulp van de zogenoemde 'Quality Adjusted Life Year'-methode (QALY) is een schatting gemaakt van de medische kosten en de fysieke en emotionele schade. Deze methode is afkomstig uit de gezondheidswetenschappen. De kwaliteit van leven wordt uitgedrukt in een getal tussen 0 en 1. In diverse onderzoeken is aan respondenten gevraagd hoeveel dagen van hun leven zij zouden willen inleveren om in goede gezondheid verder te leven. Een QALY van 0,5 betekent dat men bijvoorbeeld liever nog 5 jaar in goede fysieke en geestelijke gezondheid verder leeft, dan 10 jaar in een slechte gezondheid. De Raad voor Volksgezondheid en Zorg (2006) heeft voorgesteld om een jaar dat iemand in goede gezondheid leeft te waarderen met maximaal € 80.000. De resultaten van deze onderzoeken

kunnen worden gebruikt om de kwaliteit van leven van slachtoffers van criminaliteit te bepalen. Door per delict te kijken wat het levenskwaliteitsverlies is en dit te vermenigvuldigen met € 80.000, komen we tot een inschatting van de medische kosten en emotionele en fysieke schade. Productieverlies wordt berekend als het bruto binnenlands product per werkzame persoon per dag vermenigvuldigd met het aantal verzuimdagen als gevolg van slachtofferschap vermenigvuldigd met het aantal delicten per delictcategorie. Het levenskwaliteitsverlies en het aantal verzuimdagen worden bepaald door de gevolgen van slachtofferschap van criminaliteit (zie POLS uit 2004) te waarderen à la fysieke aandoeningen (zie Teijl & Berghuis, 2006).

9.2 Veiligheidszorgrekeningen

De bron voor deze paragraaf zijn de Veiligheidszorgrekeningen van het CBS. De Veiligheidszorgrekeningen hebben tot doel een samenhangende, consistente en geïntegreerde statistische beschrijving te geven van de geldstromen in de veiligheidszorg op het terrein van sociale veiligheid. Veiligheidszorg betreft het aanbod en gebruik van goederen en diensten die enerzijds tot doel hebben criminaliteit, overlast en verloedering te voorkomen, te bestraffen of de schade ervan te beperken, en anderzijds om onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Daarbij hanteren de Veiligheidszorgrekeningen de volgende definitie van sociale (on)veiligheid: 'de aan- of afwezigheid van bedreigingen als gevolg van criminaliteit, overlast en verloedering tussen (groepen) burgers, bedrijven en/of de overheid'.

Activiteiten, aanbieders en financieringsbronnen

De Veiligheidszorgrekeningen worden opgebouwd rondom 3 centrale elementen: activiteiten, aanbieders en financieringsbronnen. De activiteiten die verricht worden op het terrein van sociale veiligheid zijn gegroepeerd. We onderscheiden de clusters preventie, opsporing, vervolging, berechting, tenuitvoerlegging, ondersteuning van verdachten en daders, ondersteuning van slachtoffers, schadeloosstelling en rechtskundige dienstverlening. Daarnaast is er een categorie voor overige activiteiten, die niet direct aan 1 van eerdergenoemde clusters kunnen worden toegewezen. De financieringsbronnen zijn de rechtstreekse dan wel uiteindelijk betalende instanties. De Veiligheidszorgrekeningen hebben de financieringsbronnen opgedeeld in 6 groepen: het ministerie van Justitie, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de overige ministeries, lokale overheden, bedrijven en huishoudens.

Correctie voor loon- en prijsstijgingen

De uitgaven aan veiligheidszorg worden gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen door te delen door de ontwikkeling van prijzen en lonen.

Daarvoor zijn eerst de uitgaven gesplitst naar personele en materiële uitgaven. Feitelijk omvatten de materiële uitgaven alle uitgaven behalve de personele uitgaven, zoals huur, transportmiddelen, onderzoeksapparatuur, experts, catering en uitkeringen aan slachtoffers van criminaliteit. Omdat deze groep zeer verschillende goederen en diensten omvat is besloten haar op te delen in 4 categorieën: huisvesting, goederen, diensten en uitkeringen. De huisvestingskosten zijn de enige substantiële post in de materiële uitgaven. De vele andere, kleinere posten zijn geaggregeerd naar diensten of goederen zodat deze kunnen worden gerelateerd aan de algemene prijsontwikkeling.

De personele uitgaven worden gedeeld door de index van de contractuele loonkosten. Hiervoor is gebruikgemaakt van de loonkostenindex van Sector Rijk, Sector Gemeenten (openbaar bestuur), Sector Provincies, Sector Rechterlijke Macht, Sector Defensie (militair personeel), Bedrijfsklasse Beveiliging, Politie, Jeugdzorg, Geestelijke Gezondheidszorg en Handel. De uitgaven aan huisvesting voor overheden worden gedeeld door de consumentenprijzen omdat de verhuurder (de Rijksgebouwendienst) de consumentenprijsindex hanteert bij het vaststellen van zijn tarieven. Voor commerciële instellingen wordt een markthuurlijst gebruikt. De diensten worden gedeeld door de dienstenprijsindex van het CBS.

Voor goederen is een speciale prijsindex samengesteld op basis van de belangrijkste goederengroepen die worden gebruikt bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Aangenomen is dat deze mix van goederen in grote lijnen vergelijkbaar is met die van andere ambtelijke instellingen die zijn betrokken bij de veiligheidszorg. Bij uitkeringen gaat het om een geldbedrag aan slachtoffers van geweld of subsidies aan uitvoerende instanties. Deze uitgaven worden gecorrigeerd voor inflatie met de consumentenprijsindex.

Voor instanties waarvan het niet mogelijk was om de huisvesting, diensten en goederen te scheiden is op basis van de verhoudingen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie een samengestelde index gehanteerd.

Data

Data worden verkregen uit de rijksbegroting en -verantwoording, financiële registraties, onderzoeken door derden, jaarverslagen en uit directe levering door de betrokken instanties. Het CBS stelt daarnaast aan de hand van opgaven door overheidsinstanties ook bestanden met overheidsuitgaven samen. Hoewel het niveau van detail vaak onvoldoende is, geeft deze bron wel de randtotalen aan waarbinnen met andere bronnen kan worden gewerkt.

Soms is het onderscheid tussen verschillende activiteiten niet goed te maken. Zo was het bijvoorbeeld bij de politie tot en met 2006 vrij lastig om preventie en opsporing van elkaar te scheiden. Hier is op basis van onderzoek door AEF (AEF, 2006) een percentage constant gehouden voor de jaren 2002 tot en met 2006. Vanaf 2007 is wel gedetailleerde data beschik-

baar en is er beter inzicht in de tijdsbesteding aan preventie of opsporing van de politie.

Bedrijven en particulieren

Ook beschikt het CBS over gegevens van commerciële aanbieders in de veiligheidszorg. Hierbij gaat het om productiestatistieken over beveiligings- en opsporingsbedrijven en rechtskundige diensten. De cijfers geven financiële informatie over omzetontwikkelingen. Gezien het detailniveau moet ook hier aanvullende informatie verworven worden.

De gegevens worden verzameld per aanbieder, waarna meestal aanvullende berekeningen worden uitgevoerd. Hierbij wordt vaak gebruikgemaakt van aanvullende informatie om het aandeel sociale veiligheid in de uitgaven vast te stellen en om deze uitgaven uit te splitsen naar activiteiten en financieringsbronnen. Waar mogelijk worden verschillende bronnen daarbij vergeleken. Al deze berekeningsmethoden worden in detail gedocumenteerd en intern gecontroleerd.

Periodiciteit en meer informatie

De Veiligheidszorgrekeningen betreffen gegevens over gehele verslagjaren. In oktober/november van 2011 komen de nieuwe cijfers over 2010 beschikbaar. Bij het ter perse gaan van de publicatie waren de cijfers over 2010 helaas nog niet beschikbaar. Derhalve zijn deze gegevens niet opgenomen in deze publicatie van 'Criminaliteit en rechtshandhaving'. Raadpleeg voor de meest actuele cijfers en meer informatie en methodebeschrijvingen de Veiligheidszorgrekeningen in de CBS-database StatLine op de website www.cbs.nl.

9.3 Uitgaven per delict

De methodiek om de uitgaven van criminaliteit uit te splitsen naar delict staat uitgebreid beschreven in Moolenaar (2009). Indien kostprijzen beschikbaar zijn, worden aantallen per type product en per delictcategorie vermenigvuldigd met de desbetreffende kostprijs en over alle producten gesommeerd. Overhead wordt naar rato toegedeeld. Indien geen kostprijzen beschikbaar zijn, worden de totale uitgaven naar rato van de productie per delictcategorie toegedeeld. Indien wegingsfactoren beschikbaar zijn, worden deze toegepast.

10 De internationale gegevensbronnen

10.1 International Crime Victims Survey

De ICVS, een internationale slachtofferenquête, geeft informatie over delicten zoals door slachtoffers ondergaan. De enquête wordt gehou-

den onder auspiciën van het Nederlandse ministerie van Justitie, het Engelse Home Office en de United Nations Interregional Criminal Justice Research Institute (UNICRI). Bij de laatste dataverzameling over 2004 heeft ook Gallup Europe, in opdracht van de EU, een belangrijke bijdrage geleverd (Van Dijk, Manchin, Van Kesteren & Hideg, 2007). De gegevens worden verzameld door middel van een telefonische enquête, met per land tussen de 1.000 en 4.000 respondenten. Circa 30 landen doen mee aan de dataverzameling.

Informatiegebied

De enquête gaat over de ervaringen die mensen hebben met delicten. Slachtofferloze delicten komen per definitie niet voor. Er bestaat uit de aard van de zaak een verschil in definitie tussen de waarneming van het slachtoffer van het delict en de strafrechtelijke definitie ervan. Van de delicten registreert men de kenmerken: ondervonden misdrijf, zoals het soort misdrijf (autodiefstal, vandalisme, diefstal uit auto/huis, diefstal van fiets, inbraak, diefstal met geweld, geweldsmisdrijven, seksuele misdrijven); of het delict is aangegeven bij de politie; enzovoort. Als persoonskenmerken kent de ICVS variabelen als leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, maatschappelijke positie, informatie over preventiegedrag, enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ICVS is tot dusver afgenomen in de jaren 1989, 1992, 1996, 2000 en 2005 en gaat over de jaren 1988, 1991, 1995, 1999 en 2004.

Relaties met andere informatiesystemen

De ICVS is op te vatten als een onafhankelijk systeem. Er bestaat wel overlap met landelijke slachtofferenquêtes. Vergelijking is mogelijk met (nationale en internationale) politiecijfers, omdat aangiftecijfers zijn opgenomen.

Beperkingen

De voornaamste beperking van de ICVS is dat niet alle delicten zijn opgenomen. Ook delicten zonder slachtoffer of met een bedrijf als slachtoffer komen niet voor. Een bron van onzekerheid is voorts het geheugen van de respondent. Weet deze de juiste gebeurtenissen te herinneren en deze ook juist in de tijd te plaatsen? Dat geldt ook bij binnenlandse slachtofferenquêtes.

Eigendom en beheer

De gegevens uit de ICVS zijn opvraagbaar bij het instituut InterVict in Tilburg en bij Gallup Europe in Brussel. Er is geen privacyreglement van toepassing op de ICVS.

Toekomst

Naar verwachting zal deze enquête ook in de toekomst om de 3 à 4 jaar uitgevoerd worden.

10.2 European Sourcebook

Het European Sourcebook bestaat uit een database en een publicatie, waarin een zo compleet mogelijk beeld van de gehele strafrechtsketen gegeven wordt. Tot dusver zijn ruim 40 landen in het European Sourcebook opgenomen. Aan de hand van door elk land afzonderlijk ingevulde vragenlijsten wordt de database gemaakt. Waarop de gegevens gebaseerd zijn, is van land tot land verschillend. Sommige landen leveren hun informatie aan op basis van primaire bronsystemen, andere aan de hand van statistische publicaties. Er wordt geen steekproef getrokken.

Informatiegebied

Het informatiegebied omvat in principe de gehele strafrechtsketen, inclusief slachtofferenquêtes. In de praktijk ligt de nadruk op de gegevens vanaf opsporing tot en met tenuitvoerlegging. Meestal betreft de registratie het aantal misdrijven per delictsoort, vaak ook leveren de landen informatie over aantallen veroordelingen en aantallen gedetineerden. De delictcategorieën zijn moord en doodslag, mishandeling, verkrachting, diefstal met geweld, diefstal, autodiefstal, fietsdiefstal, inbraak en drugsdelicten. Als persoonskenmerken worden gegevens over geslacht, meerder- en minderjarigheid en het al dan niet vreemdeling zijn verzameld. Ook zijn er gegevens over bijvoorbeeld het soort opgelegde straf.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens in het European Sourcebook zijn per jaar en beslaan de periode 1990-2007. Informatie over het vervolgingstraject en over soort en lengte van opgelegde straffen ontbreekt voor de jaren 2000-2003.

Beperkingen

De gegevensverzameling is beperkt tot Europese landen. Ook het direct vergelijken is lastig, aangezien strafrechtssystemen op nogal cruciale punten van elkaar kunnen verschillen. Een ander punt is de verschillende wijze van aanleveren van de gegevens: sommige landen baseren hun informatie op feitelijke registraties, andere gebruiken criminele statistieken. Geprobeerd is dit zo veel mogelijk te verhelpen door vaste definities te geven van een aantal goed omschreven delictcategorieën. Ook zijn er nogal wat lacunes in de berichtgeving. Wel kunnen goed trends in verschillende landen met elkaar worden vergeleken, aangezien het om dezelfde periode van veertien jaar gaat.

Eigendom en beheerder

De eigenaar en beheerder van het European Sourcebook is de projectgroep van het European Sourcebook-project. Projectleider is prof. Martin Killias (Universiteit van Zürich).

Toekomst

Naar verwachting zal het European Sourcebook elke 3 tot 4 jaar geactualiseerd worden.

11 Overige bronnen

11.1 Slachtofferhulp Nederland

Informatiegebied

De statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid van bewerkingen door het CBS van registratiegegevens van Slachtofferhulp Nederland (SHN; zie hoofdstuk 2). De gegevens voor deze statistieken zijn gebaseerd op extracties uit het registratiesysteem van SHN (Divos), die jaarlijks aan het CBS worden geleverd.

Divos bevat gegevens van alle cliënten van Slachtofferhulp Nederland. Cliënten kunnen naast slachtoffers ook betrokkenen, veroorzakers, getuigen of nabestaanden zijn. Divos bevat informatie over de geboden dienstverlening, maar ook over persoonskenmerken van de cliënt zoals geboortedatum, geslacht en woonadres. Aan de hand van deze kenmerken koppelt het CBS de gegevens uit Divos aan gegevens in het SSB, zoals herkomstgroepering, geslacht en leeftijd.

Omdat personen meer dan eenmaal bij SHN kunnen worden aangemeld, is het aantal zaken groter dan het aantal personen. Gegevens over kenmerken van cliënten hebben uitsluitend betrekking op personen die gekoppeld konden worden met het SSB.

Gegevens over de aard van de hulpverlening zijn in 2009 ingrijpend gewijzigd. Tot dan werden gegevens gebaseerd op het registratiesysteem Regas van SHN.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens worden jaarlijks door SHN aan het CBS geleverd en door het CBS bewerkt.

Beperkingen

Vanwege het onthullingsrisico worden alleen gegevens over cliënten van Slachtofferhulp Nederland gepubliceerd als de desbetreffende bevolkingsgroep minimaal 50 en het aantal cliënten in die groep minimaal 10 bedraagt.

Eigendom en beheer

Het registratiesysteem (Divos), waarvan de statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid, is eigendom van SHN, die dit systeem ook beheert. Het CBS ontvangt hiervan jaarlijks een extractie.

11.2 De beveiligingsbranche

Informatiegebied

De beveiligingsbranche komt in de CBS-statistieken in grote lijnen overeen met de bedrijfstak beveiliging en opsporing. Bedrijfstakken en branches zijn groepen van bedrijven ingedeeld naar voornaamste activiteit. Hiervoor hanteert het CBS de zogenoemde Standaard Bedrijfsindeling 1993 (SBI '93), een systematische hiërarchische indeling van economische activiteiten in 6 niveaus, die in 1993 is vastgesteld.⁷ Tot de bedrijfstak beveiliging en opsporing (SBI-klasse 7460) behoren onder meer opsporings- en bewakingsdiensten, detectives, alarmcentrales, meldkamers, recherchebureaus, geld- en waardetransporten en beveiligingsadviesbureaus; eventueel in combinatie met het geven van adviezen op het gebied van alarm- en inbraakbeveiliging. Installatiebedrijven voor alarmsystemen, alarmcentrales voor persoonlijke hulp in het buitenland en onderzoeksbedrijven ten behoeve van verzekeringen vallen niet onder deze klasse. De indeling naar voornaamste activiteit (hoofdactiviteit) betekent dat er in de categorie dienstverlening bedrijven kunnen voorkomen die naast deze activiteiten ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitvoeren.

De statistieken over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op diverse informatiebronnen. Het aantal bedrijven in de verschillende branches wordt door het CBS vastgesteld in de zogeheten *Gecoördineerde Populatie Statistiek (GPS)*. Daarvoor wordt een aantal bronnen gebruikt. Voor bedrijven waarin 20 personen of meer werkzaam zijn worden de gegevens rechtstreeks uit het Algemene Bedrijven Register (ABR) overgenomen. In het ABR zijn in beginsel alle bedrijven in Nederland opgenomen die een bijdrage leveren aan het binnenlands product. Over elk bedrijf zijn kenmerken beschikbaar zoals de economische activiteit volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) en de bedrijfsgrootte op basis van het aantal werkzame personen. Bij bedrijven met minder dan 20 werkzame personen worden de uitkomsten van het bedrijfsregister gecorrigeerd voor niet-actieve eenheden. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de bedrijfstelling. Deze telling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het ABR. Daarbij wordt onder andere gevraagd naar het aantal werkzame personen in het bedrijf die per week 15 uur of langer werken. Bedrijven waar 1 of meer personen per week 15 uur of langer werken,

⁷ Deze indeling is met ingang van 2008 herzien (SBI 2008), waarbij de indeling binnen deze branche is gesplitst in 3 subklassen (particuliere beveiliging, beveiliging via beveiligingssysteem en opsporing). Voor de gegevens in deze editie is de indeling volgens de SBI '93 aangehouden.

worden 'economisch actieve' bedrijven genoemd. Op basis van dit onderzoek wordt het aandeel 'economisch actieve' bedrijven van een branche bepaald.

De *productiestatistieken (PS-en)* geven een beeld van de werkgelegenheid in en het financiële reilen en zeilen van een bedrijfstak. Voor de productiestatistieken wordt de informatie van bedrijven met minder dan 10 werkzame personen (kleinbedrijf) verkregen uit registraties van de Belastingdienst of door middel van enquêtering op steekproefbasis. De steekproefomvang varieert sterk per bedrijfstak. Bedrijven met 10 tot 50 werkzame personen worden steekproefsgewijs benaderd met een vragenlijst; bedrijven met 50 of meer werkzame personen ontvangen allemaal een enquêteformulier. Bedrijven die met een vragenlijst benaderd worden, kunnen de door het CBS gevraagde gegevens elektronisch of schriftelijk insturen; de informatie uit de registraties wordt door het CBS elektronisch verkregen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Het ABR wordt maandelijks geactualiseerd. De bedrijfstelling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het Algemene BedrijvenRegister (ABR) van het CBS onder 35.000 bedrijven met minder dan 20 werkzame personen. De resultaten van de PS-en worden jaarlijks gepubliceerd, doorgaans binnen 18 maanden na afloop van het verslagjaar.

Beperkingen

Gegevens worden gecorrigeerd voor belangrijke breuken als gevolg van methodewijzigingen en definitiewijzigingen. Dit geldt ook voor achteraf gebleken fouten. Door een ingrijpende wijziging in het ABR zijn de gegevens over het aantal bedrijven vanaf 1 januari 2007 niet meer vergelijkbaar met de gegevens van vóór die peildatum. Omdat de uitkomsten in belangrijke mate gebaseerd zijn op steekproefonderzoek, moet rekening worden gehouden met onbetrouwbaarheidsmarges. Daarom worden de aantallen werknemers en werkzame personen in de tabellen afgerond op duizenden en de bedragen op miljoenen.

Ook is in deze statistiek geen scheiding mogelijk tussen beveiligings- en opsporingsbedrijven.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen en de bestanden niet beschikbaar zijn voor derden, is op de gegevens uit de productiestatistieken geen privacyreglement voor derden van toepassing.

Eigendom en beheer

De gegevens over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op de bedrijfstelling en op productiestatistieken van het CBS.

Bijlage 4

Tabellen

Verklaring van tekens in tabellen

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
-	= nihil
-	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2009-2010	= 2009 tot en met 2010
2009/2010	= het gemiddelde over de jaren 2009 tot en met 2010
2009/'10	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2009 en eindigend in 2010
1999/'00-2009/'10	= oogstjaar, boekjaar enz., 1999/'00 tot en met 2009/'10

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Afwijkende nummering ten opzichte van online weergegeven tabellen

In druk zijn in principe alleen gegevens weergegeven vanaf het jaar 2005. Kolommen over eerdere jaren zijn online opgenomen. Hierdoor kan het voorkomen dat een volledige tabel niet in druk is opgenomen, maar uitsluitend online is te raadplegen. Zo bevatten bijvoorbeeld de tabellen 3.1 tot en met 3.3 uitsluitend gegevens over jaren vóór 2005, en zijn daarom niet opgenomen in de gedrukte versie van deze publicatie.

Tabellen bij hoofdstuk 3

Tabel 3.4 Slachtofferschap onder burgers naar delictsoort, volgens de VMR en de IVM*

	VMR						IVM**		
	2005***	2006***	2007***	2008****	2009****	2010****	2008****	2009****	2010****
	(% één of meer keer slachtoffer)								
Totaal*****	27,2	25,8	25,4	23,2	22,1	21,7	26,1	26,9	25,4
Gewelddelicten	5,1	5,3	5,2	5,0	4,8	4,6	5,4	5,7	5,5
seksuele delicten	0,9	1,1	0,9	0,8	0,9	0,8	1,5	1,5	1,5
mishandeling	1,6	1,6	1,5	1,4	1,4	1,7	1,2	1,1	1,0
bedreiging	3,1	3,2	3,2	3,1	3,0	2,7	3,7	3,9	3,8
Vermogensdelicten	13,7	12,3	11,8	10,3	9,8	9,6	13,2	13,3	12,5
(poging tot) inbraak	2,6	2,5	2,4	2,0	1,7	2,1	2,5	2,8	2,7
idem, huishoudens	2,8	2,6	2,4	2,1	1,7	2,3	2,5	2,7	2,8
poging tot inbraak	1,5	1,5	1,4	1,2	0,9	1,1	1,6	1,8	1,7
idem, huishoudens	1,5	1,5	1,5	1,2	1,0	1,2	1,6	1,7	1,6
inbraak	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	1,0	1,1	1,3	1,2
idem, huishoudens	1,4	1,3	1,0	1,0	0,8	1,1	1,2	1,2	1,3
fietsdiefstal	5,6	4,7	4,5	4,4	3,5	3,6	5,4	5,4	4,8
idem, fietsbezitters	6,3	5,3	5,0	4,9	4,0	4,0	5,7	5,7	5,0
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	.	.	1,8	1,9	1,7
autodiefstal (18+)	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	.	.	.
idem, autogebruikers (18+)	0,3	0,3	0,3	.	.	.	.	.	.
diefstal uit auto (18+)	1,7	1,7	1,8	0,9	1,4	1,3	.	.	.
idem, autogebruikers (18+)	2,6	2,5	2,6	.	.	.	.	.	.
zakkenrollerij	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	1,1	1,9	1,8	1,8
zonder geweld	1,2	1,4	1,2	1,1	1,1	1,0	1,8	1,7	1,7
met geweld	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
overige diefstal	3,7	3,1	3,0	2,7	2,9	2,4	3,5	3,5	3,4
Vandalismedelicten	12,0	11,7	11,9	10,8	10,8	9,4	13,6	14,2	12,7
beschadiging/diefstal vanaf auto (18+)	8,1	7,9	8,0	7,1	7,4	6,2	.	.	.
idem, autogebruikers (18+)	12,1	11,6	11,9	.	.	.	.	.	.
overige vernielingen	4,9	4,7	4,6	4,5	4,3	3,8	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	1,6	1,5	1,6	1,4	1,3	1,2	.	.	.
Overige delicten	1,0	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	1,0	1,0	0,9
	(abs.)								
Aantal respondenten	20.685	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220

* Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR.

De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Het gaat telkens om persoonlijk slachtofferschap, tenzij anders vermeld.

Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest.

De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

** Voorlopige cijfers.

*** Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

**** Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

*****Exclusief overige delicten.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.6 Door burgers ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM*

	VMR					IVM**		VMR					IVM**					
	2005***	2006***	2007***	2008****	2009****	2010****	2005****	2006***	2007***	2008****	2009****	2010****	2008****	2009****	2010****			
	(x 1.000)																	
Totaal*****	5.609	5.325	5.192	4.495	4.458	4.159	5.914	6.322	5.706	(per 100.000 inwoners van 15 jaar en ouder)					30,9	44,9	47,3	42,4
Geweldsdelicten	1.096	1.157	1.084	989	935	1.016	1.179	1.228	1.170	8,3	8,8	8,2	7,3	7,0	7,6	8,9	9,2	8,7
seksuele delicten	181	201	162	122	153	148	281	287	288	1,4	1,5	1,2	0,9	1,1	1,1	2,1	2,1	2,1
mishandeling	259	281	263	248	230	301	207	200	177	2,0	2,1	2,0	1,9	1,7	2,2	1,6	1,5	1,3
bedreiging	657	675	659	589	553	567	691	741	705	5,0	5,1	5,0	4,5	4,1	4,2	5,2	5,5	5,2
Vermogensdelicten	2.107	1.840	1.718	1.463	1.413	1.338	2.135	2.253	2.060	16,0	13,9	13,0	11,1	10,6	9,9	16,2	16,9	15,3
(poging tot) inbraak	162	149	124	110	86	127	227	244	255	1,2	1,1	0,9	0,8	0,6	0,9	1,7	1,8	1,9
poging tot inbraak	55	45	44	28	29	37	130	146	140	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	1,0	1,1	1,0
inbraak	108	104	80	82	57	90	96	98	115	0,8	0,8	0,6	0,6	0,4	0,7	0,7	0,7	0,9
fietsdiefstal	909	763	691	653	541	548	858	897	772	6,9	5,8	5,2	5,0	4,1	4,1	6,5	6,7	5,7
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	.	.	268	300	263	.	.	.	.	.	.	2,1	2,4	2,0
autodiefstal (18+)	30	22	21	11	20	7	.	.	.	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	.	.	.
diefstal uit auto	241	232	243	136	197	167	.	.	.	1,8	1,8	1,8	1,0	1,5	1,2	.	.	.
zakkenrollerij	176	181	163	164	167	136	241	241	231	1,3	1,4	1,2	1,2	1,2	1,0	1,8	1,8	1,7
zonder geweld	145	157	144	133	145	126	219	208	212	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	1,7	1,6	1,6
met geweld	31	25	19	30	22	9	22	32	19	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
overige diefstal	589	492	477	390	403	353	541	573	539	4,5	3,7	3,6	3,0	3,0	2,6	4,1	4,3	4,0
Vandalismedelicten	2.185	2.119	2.148	1.864	1.928	1.632	2.599	2.841	2.476	16,6	16,1	16,3	14,1	14,4	12,1	19,7	21,3	18,4
beschadiging/diefstal vanaf auto	1.312	1.264	1.321	1.125	1.186	976	.	.	.	10,0	9,6	10,0	8,5	8,9	7,3	.	.	.
overige vernielingen	873	854	828	739	742	655	.	.	.	6,6	6,5	6,3	5,6	5,6	4,9	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	221	209	241	208	182	173	.	.	.	1,7	1,6	1,8	1,6	1,4	1,3	.	.	.
Overige delicten	153	132	125	118	116	115	161	160	148	1,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,2	1,2	1,1
(abs.)																		
Aantal respondenten	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220

* Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR.
De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).
Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

** Voorlopige cijfers.

*** Waarnemingsperiode 1e kwartaal (van het daaropvolgende kalenderjaar).

**** Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

***** Exclusief overige delicten.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk: Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.7 Slachtofferschap onder bedrijven* naar sector

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(% slachtoffer)						
Bouw	28	28	27	25	25	26
Detailhandel	49	45	45	46	43	44
Horeca	45	43	43	44	42	43
Transport	39	37	34	31	32	34
Zakelijke dienstverlening	26	25	24	23	21	22
(% meervoudig slachtoffer)						
Bouw	8	9	8	7	7	7
Detailhandel	19	17	16	16	15	15
Horeca	18	16	17	17	16	16
Transport	14	12	12	10	10	10
Zakelijke dienstverlening	6	6	6	5	5	4
(% interne criminaliteit)						
Bouw	.	.	.	4	5	4
Detailhandel	.	.	.	8	8	7
Horeca	.	.	.	8	9	8
Transport	.	.	.	5	5	5
Zakelijke dienstverlening	.	.	.	2	2	2
steekproefomvang (x 1.000)						
Bouw	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

* De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.8 Door bedrijven ondervonden delicten* naar delictgroep en sector

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Slachtofferschap (%)						Gemiddelde frequentie per slachtoffervestiging						Ondervonden delicten (x 1.000)					
Inbraak	13	12	12	11	10	11	2,0	2,1	2,1	2,0	1,8	2,0	18	18	19	19	18	20
bouw	13	11	11	10	10	10	1,6	1,7	1,7	1,6	1,7	1,6	32	29	28	26	27	26
detailhandel	15	13	14	14	15	15	1,7	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	10	9	9	9	9	10
horeca	18	17	16	14	15	14	2,9	3,2	2,8	2,7	2,5	2,5	15	16	13	10	11	10
transport	9	9	8	7	6	6	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	27	25	24	31	25	23
zakelijke dienstverlening																		
Diefstal	11	11	12	9	10	10	3,0	3,2	3,4	2,8	3,1	2,7	22	24	26	23	26	22
bouw	30	28	27	28	27	28	35,4	28,4	24,0	37,7	34,8	37,0	1.600	1.200	974	1.727	1.527	1.674
detailhandel	16	15	15	15	14	14	6,9	5,6	5,9	5,9	5,2	5,3	45	33	35	34	29	29
horeca	12	12	12	10	10	11	4,6	4,8	4,2	4,2	3,6	3,6	16	16	13	12	10	10
transport	5	5	4	4	4	3	2,6	2,4	2,9	2,4	2,5	2,1	21	20	21	22	21	15
zakelijke dienstverlening																		
Vermieling	10	11	10	9	8	8	2,7	2,8	2,7	3,0	2,6	2,4	18	19	16	23	18	15
bouw	20	18	18	18	15	14	3,1	3,4	3,4	3,4	3,0	2,9	88	89	92	93	71	62
detailhandel	24	23	24	24	22	21	4,1	4,3	4,3	4,2	3,8	3,7	37	38	39	38	32	29
horeca	16	15	13	12	12	12	4,3	4,4	4,0	3,5	4,1	3,9	19	18	15	11	14	13
transport	11	10	11	10	9	8	2,2	2,5	2,7	2,5	2,4	2,0	38	39	46	53	48	36
zakelijke dienstverlening																		
Geweld	2	2	2	2	2	2	2,5	2,8	2,2	2,1	4,6	5,6	.	.	.	.	.	.
bouw	6	5	5	6	5	6	4,9	4,8	4,0	5,5	4,7	4,9	.	.	.	.	.	.
detailhandel	9	9	9	9	8	9	4,1	3,8	4,2	4,8	5,0	4,8	.	.	.	.	.	.
horeca	5	5	5	4	5	5	6,8	4,5	12,5	10,6	12,6	9,9	.	.	.	.	.	.
transport	3	3	3	3	3	2	3,4	3,8	5,7	4,1	4,6	6,1	.	.	.	.	.	.
zakelijke dienstverlening																		
Overige vormen (exclusief geweld)	3	4	3	3	3	4	5,8	6,5	3,1	3,0	3,7	5,3	14	16	7	8	11	22
bouw	5	5	5	5	5	5	24,1	11,8	17,0	14,9	13,3	17,2	200	86	118	118	109	141
detailhandel	5	5	5	6	5	6	19,8	15,9	13,0	7,5	11,4	11,9	42	33	27	17	23	28
horeca	5	4	4	4	4	5	33,6	22,1	14,3	9,2	9,2	6,2	49	26	15	11	10	9
transport	6	5	6	6	5	7	31,3	33,5	60,6	38,8	13,3	16,1	340	300	580	547	174	266
zakelijke dienstverlening																		

* De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.9 Financiële schade als gevolg van door bedrijven ondervonden delicten* naar delictsoort en sector

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Geschatte totale schade (mln. euro)						
Inbraak						
bouw	57	52	54	57	53	59
detailhandel	79	75	77	71	74	75
horeca	18	17	19	19	21	23
transport	25	26	25	22	24	23
zakelijke dienstverlening	74	66	63	74	61	64
Diefstal						
bouw	35	40	41	42	38	39
detailhandel	141	120	114	140	129	136
horeca	12	11	11	13	13	11
transport	18	15	17	15	16	14
zakelijke dienstverlening	27	25	22	31	28	19
Vernieling						
bouw	15	15	14	14	14	13
detailhandel	34	30	32	33	29	23
horeca	10	10	11	11	11	10
transport	9	7	8	6	6	6
zakelijke dienstverlening	22	20	22	29	29	20
Overige vormen (exclusief geweld)						
bouw	5	7	5	5	9	7
detailhandel	11	10	9	11	9	7
horeca	2	2	2	2	5	2
transport	4	3	3	2	2	2
zakelijke dienstverlening	21	18	16	25	28	17

* De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Voor geweldsdelicten zijn geen schadebedragen bekend.

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.10 Door burgers en bedrijven ondervonden delicten*

	2005**	2006**	2007**	2008***	2009***	2010***	2008***	2009***	2010***	2008***	2009***	2010***	2008***	2009***	2010***	2008***	2009***	2010***	2008***	2009***	2010***
	(x 1.000)										(in % van totaal)										
Totaal	8.260	7.379	7.309	7.327	6.671	6.619	8.746	8.535	8.166	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
burgers*****	5.609	5.325	5.192	4.495	4.458	4.159	5.914	6.322	5.706	67,9	72,2	71,0	61,3	66,8	62,8	67,6	74,1	69,9	67,6	74,1	69,9
bedrijven	2.651	2.054	2.117	2.832	2.213	2.460	2.832	2.213	2.460	32,1	27,8	29,0	38,7	33,2	37,2	32,4	25,9	30,1	32,4	25,9	30,1
Geweldsdelicten																					
burgers	1.096	1.157	1.084	989	935	1.016	1.179	1.228	1.170	13,3	15,7	14,8	13,5	14,0	15,3	13,5	14,4	14,3	13,5	14,4	14,3
bedrijven																					
Vermogensdelicten																					
burgers	2.107	1.840	1.718	1.463	1.413	1.338	2.135	2.253	2.060	25,5	24,9	23,5	20,0	21,2	20,2	24,4	26,4	25,2	24,4	26,4	25,2
bedrijven	1.806	1.390	1.162	1.913	1.703	1.839	1.913	1.703	1.913	21,9	18,8	15,9	26,1	25,5	27,8	21,9	20,0	23,4	21,9	20,0	23,4
diefstallen	1.704	1.293	1.069	1.818	1.613	1.750	1.818	1.613	1.750	20,6	17,5	14,6	24,8	24,2	26,4	20,8	18,9	21,4	20,8	18,9	21,4
inbraken	102	97	93	95	90	89	95	90	89	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Vandalismedelicten																					
burgers	2.185	2.119	2.148	1.864	1.928	1.632	2.599	2.841	2.476	26,5	28,7	29,4	25,4	28,9	24,7	29,7	33,3	30,3	29,7	33,3	30,3
bedrijven	200	203	208	218	183	155	218	183	155	2,4	2,8	2,8	3,0	2,7	2,3	2,5	2,1	1,9	2,5	2,1	1,9
Overig (excl. geweld)																					
burgers*****	221	209	241	208	182	173				2,7	2,8	3,3	2,8	2,7	2,6						
bedrijven	645	461	747	701	327	466	701	327	466	7,8	6,2	10,2	9,6	4,9	7,0	8,0	3,8	5,7	8,0	3,8	5,7

* Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR.

De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

** MCB, waarnemingsperiode 4e kwartaal en VMR, waarnemingsperiode 1e kwartaal in volgende kalenderjaar.

*** MCB en VMR, waarnemingsperiode 4e kwartaal.

**** MCB en IVM, waarnemingsperiode 4e kwartaal. IVM: voorlopige cijfers.

***** Inclusief doorrijden na aanrijding (VMR); exclusief overige delicten.

***** Doorrijden na aanrijding.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integratie veiligheidsmonitor; Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.11 Slachtofferschap onder burgers naar leeftijd en geslacht, 2010*

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% één of meer keer slachtoffer)		
Totaal	25,4	26,5	24,5
15-17 jaar	29,7	27,7	32,0
18-24 jaar	37,8	38,1	37,6
25-34 jaar	32,2	34,5	30,0
35-44 jaar	28,5	29,1	27,9
45-54 jaar	26,9	27,1	26,7
55-64 jaar	19,8	20,5	19,1
65-74 jaar	13,6	14,4	12,9
75 jaar en ouder	9,4	11,1	8,3

* Voorlopige cijfers.

Per (leeftijds)groep is het aandeel weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2010

Tabel 3.12 Slachtofferschap onder burgers naar delictsoort en geslacht, 2010*

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% één of meer keer slachtoffer)		
Totaal	25,4	26,5	24,5
Gewelddelicten	5,5	6,3	4,8
seksuele delicten	1,5	0,5	2,4
mishandeling	1,0	1,5	0,5
bedreiging	3,8	5,1	2,4
Vermogensdelicten	12,5	12,6	12,4
(poging tot) inbraak	2,7	2,8	2,7
fietsdiefstal	4,8	5,1	4,5
diefstal van of uit auto	1,7	2,1	1,3
zakkenrollerij	1,8	1,4	2,2
overige diefstal	3,4	3,3	3,6
Vandalismedelicten	12,7	13,3	12,1
Overige delicten	0,9	0,9	0,9

* Voorlopige cijfers.

Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest.

De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2010

Tabel 3.13 Slachtofferschap onder burgers naar delictgroep en stedelijkheid woongemeente, 2010*

	Zeer sterk stedelijk	Sterk stedelijk	Matig stedelijk	Weinig stedelijk	Niet stedelijk
	(% één of meer keer slachtoffer)				
Totaal	34,5	27,6	23,8	19,6	18,3
w.o.					
gewelddelicten	8,0	6,2	5,1	3,5	4,1
vermogensdelicten	18,4	13,3	10,7	9,5	8,9
vandalismedelicten	16,8	13,6	12,6	9,7	8,6

* Voorlopige cijfers.

Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest.

De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2010

Tabel 3.15 Melding bij de politie van door burgers in Nederland ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM*

	VMR						IVM		
	2005**	2006**	2007**	2008***	2009***	2010***	2008***	2009***	2010***
	(per 100 ondervonden delicten)								
Totaal	36,8	36,4	35,0	36,5	33,7	33,0	35,0	35,1	34,8
Gewelddelicten	31,4	31,5	30,4	32,0	33,2	29,0	23,0	27,4	24,6
seksuele delicten	12,6	11,3	11,3	11,3	21,1	15,8	4,2	11,2	7,3
mishandeling	44,8	51,4	51,8	49,3	53,3	41,5	38,0	52,5	41,3
bedreiging	31,4	29,3	26,6	29,1	28,2	25,9	26,7	28,5	28,3
Vermogensdelicten	45,8	46,8	47,0	47,6	47,6	46,1	51,5	52,0	52,8
(poging tot) inbraak	77,2	76,6	71,4	81,8	85,2	81,4	73,4	67,8	69,9
poging tot inbraak	70,8	73,1	69,2	54,6	70,4	80,0	61,8	58,3	57,1
inbraak	80,4	78,2	72,5	91,2	92,5	84,8	88,2	82,8	86,9
fietsdiefstal	39,4	38,0	37,8	43,0	40,4	36,9	43,6	46,8	45,9
diefstal van of uit de auto (18+)	.	.	.	.	.	.	79,7	76,8	72,1
autodiefstal (18+)	83,1	100,0	78,8	100,0	89,0	100,0	.	.	.
diefstal uit auto	69,0	78,2	78,2	70,7	68,4	66,3	.	.	.
zakkenrollerij	68,6	61,9	66,9	52,1	58,6	58,6	67,4	66,7	70,9
zonder geweld	70,0	62,3	64,3	57,5	59,0	56,7	67,2	67,8	70,7
met geweld	62,2	59,4	86,9	28,8	56,3	83,1	.	.	.
overige diefstal	28,7	28,7	30,1	32,7	32,5	32,1	30,9	30,1	32,1
Vandalismedelicten	27,4	25,5	25,2	25,1	22,0	21,3	25,0	23,0	22,8
beschadiging/diefstal vanaf auto	28,5	26,3	26,6	29,0	24,9	22,0	.	.	.
overige vernielingen	25,7	24,3	23,1	19,2	17,5	20,3	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	31,0	39,8	28,7	.	.	.	.	.	.
Overige delicten	59,4	65,7	55,9	39,2	51,6	56,0	55,4	59,5	50,1
	(abs.)								
Aantal respondenten	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220

* Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR.

De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

** Waarnemingsperiode: 1e kwartaal.

*** Waarnemingsperiode: 4e kwartaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.17 Aangifte/ondertekening van door burgers ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM*

	VMR**						IVM***		
	2005****	2006****	2007****	2008*****	2009*****	2010*****	2008*****	2009*****	2010*****
	(per 100 ondervonden delicten)								
Totaal	24,7	25,7	24,5	22,8	22,4	20,8	26,3	26,7	25,0
Geweldsdelicten	16,8	18,1	15,8	13,9	17,1	12,6	12,1	12,1	9,6
seksuele delicten	6,7	5,3	4,6	1,7	15,0	11,7	1,2	2,7	5,0
mishandeling	30,4	38,4	31,0	25,8	37,0	24,2	30,6	35,5	19,9
bedreiging	14,2	13,4	12,4	11,5	9,4	6,8	12,6	11,1	9,7
Vermogensdelicten	34,0	37,5	38,0	38,9	34,9	36,4	41,3	43,8	42,0
(poging tot) inbraak	65,4	65,4	60,4	77,0	81,2	74,1	48,9	50,4	54,1
poging tot inbraak	52,8	46,6	44,4	53,9	60,1	74,0	29,1	33,9	34,5
inbraak	71,8	73,6	69,2	85,0	91,7	74,5	74,1	76,5	80,1
fietsdiefstal	27,9	28,9	29,1	34,2	28,3	27,4	36,3	40,6	35,7
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	.	.	73,8	72,6	64,1
autodiefstal (18+)	84,4	96,4	77,7	100,0	74,5	100,0	.	.	.
diefstal uit auto	60,4	64,4	67,0	62,1	49,9	56,0	.	.	.
zakkenrollerij	50,5	53,3	57,1	41,0	51,1	52,9	55,4	55,4	53,4
zonder geweld	49,9	52,3	54,8	28,8	50,3	54,3	54,7	56,7	53,3
met geweld	52,9	59,8	74,6	43,8	56,3	34,1	.	.	.
overige diefstal	16,4	21,2	22,1	24,5	18,0	19,8	22,9	24,5	26,7
Vandalismedelicten	17,6	17,1	17,3	14,6	14,3	12,3	18,1	16,5	15,6
beschadiging/diefstal vanaf auto	21,0	19,2	19,5	18,9	15,1	14,6	.	.	.
overige vernielingen	12,6	14,2	13,7	8,1	13,0	8,8	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	21,9	24,5	15,2	15,4	.	.	.	.	.
Overige delicten	32,0	41,0	32,8	15,4	36,6	21,1	31,2	39,7	37,8
	(abs.)								
Aantal respondenten	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220

* Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR.

De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

** Delicten waarbij een document is ondertekend.

*** Delicten die via internet zijn aangegeven en delicten waarbij een document is ondertekend.

**** Waarnemingsperiode: 1e kwartaal.

***** Waarnemingsperiode: 4e kwartaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.18 Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten* naar delictgroep en sector

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Melding bij politie (%)						Aangifte bij politie (%)					
Totaal	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	64	66	65	61	62	60	37	36	36	34	35	36
detailhandel	63	61	61	58	59	58	25	23	23	22	22	20
horeca	67	63	65	65	67	67	22	21	20	18	21	21
transport	68	69	70	66	69	65	33	35	35	33	33	31
zakelijke dienstverlening	60	66	61	59	58	54	31	32	30	31	30	29
Inbraak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	87	86	86	80	83	82	47	45	45	43	43	47
detailhandel	87	88	89	87	89	89	25	25	25	24	23	24
horeca	89	87	89	88	87	90	19	20	20	15	18	17
transport	83	80	85	82	80	83	36	35	38	39	32	35
zakelijke dienstverlening	90	87	88	88	86	86	39	34	33	40	35	38
Diefstal	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	51	51	54	55	53	49	31	29	33	31	31	31
detailhandel	48	45	47	44	45	44	19	17	18	16	16	14
horeca	44	41	42	44	48	43	19	17	16	19	22	20
transport	63	60	65	61	66	57	33	32	36	31	35	34
zakelijke dienstverlening	59	67	61	60	64	62	33	39	35	38	37	40
Vernieling	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	46	47	48	48	48	45	24	24	24	27	26	27
detailhandel	44	44	47	45	44	41	18	17	19	18	17	16
horeca	45	45	44	44	44	44	15	13	14	13	14	16
transport	50	47	49	45	52	45	22	23	23	22	22	23
zakelijke dienstverlening	46	48	47	45	46	48	26	23	24	24	25	28
Geweld	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	42	40	43	36	44	43	23	17	19	12	18	15
detailhandel	57	52	54	55	58	58	14	12	12	14	11	12
horeca	64	66	67	67	71	67	16	16	16	12	16	16
transport	59	56	53	52	62	58	18	23	21	19	24	19
zakelijke dienstverlening	53	53	56	50	56	53	21	22	20	20	21	20
Overige vormen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	39	37	35	28	28	29	18	16	15	13	17	14
detailhandel	43	44	47	42	41	38	19	16	16	14	14	14
horeca	54	52	57	49	52	50	15	15	18	12	14	12
transport	39	48	46	50	44	35	17	21	19	21	23	14
zakelijke dienstverlening	28	29	30	27	31	18	14	13	16	14	15	8

* De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.20 Cliënten* van Slachtofferhulp Nederland naar type delict

	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	(abs.)		(per 100.000 inwoners)		(in % van alle delicten)	
Alle cliënttypen - alle delicten	117.560	132.840	710	799	100,0	100,0
gewelddelicten	52.440	57.660	317	347	44,6	43,4
zedendelicten	3.840	3.880	23	23	3,3	2,9
verkeersongevallen	21.520	19.340	130	116	18,3	14,6
vermogensdelicten	33.950	45.260	205	272	28,9	34,1
overige delicten	5.810	6.700	35	40	4,9	5,0
	(abs.)		(per 100.000 inwoners)		(in % per delictsoort)	
Slachtoffers - alle delicten	91.930	108.830	555	654	78,2	81,9
gewelddelicten	43.990	49.540	266	298	83,9	85,9
zedendelicten	3.010	3.230	18	19	78,4	83,2
verkeersongevallen	11.290	10.690	68	64	52,5	55,3
vermogensdelicten	30.160	41.320	182	248	88,8	91,3
overige delicten	3.480	4.050	21	24	59,9	60,4

- * Personen die hulp aangeboden hebben gekregen door Slachtofferhulp Nederland bij een delict of ongeval.
Dit betreft niet alleen slachtoffers maar ook betrokkenen (getuigen, inzittenden, familieleden anders dan nabestaanden) of andere typen cliënten (waaronder nabestaanden).

Bron: CBS/Statline: Cliënten van Slachtofferhulp; type, delict, herkomst, leeftijd en geslacht

Tabel 3.21 Hulpverlening door Slachtofferhulp Nederland (aangemelde zaken en verleende diensten)

	2009	2010
	(abs.)	
Totaal aangemelde zaken	145.528	162.062
	(In % van alle beëindigde zaken)	
Aangemeld door de politie	87,3	82,5
Eigen initiatief cliënt	9,9	14,6
Aangemeld door externe partij	2,8	2,9
	(abs.)	
Totaal verleende diensten	126.351	107.847
	(In % van verleende diensten)	
Gestructureerde opvang	0,9	.
Andere emotionele ondersteuning	30,3	.
Hulp bij verhalen van schade via		
voegen	6,2	7,7
fondsen	2,7	3,9
verzekering tegenpartij	0,9	0,9
Begeleiding bij strafproces	2,7	3,9
Opstellen schriftelijke slachtofferverklaring (SSV)		
en begeleiden spreekrecht	3,3	4,0
Slachtoffer-dadergesprek	0,1	0,1
Praktische ondersteuning	15,6	22,9
Doorverwijzen naar externe partij	3,2	5,3
Opvang bij crisissituatie	0,8	1,0
Opvang bij rampen/calamiteiten	0,0	0,0
Brief door administratie	33,4	39,0
Ondersteunende gesprekken	.	11,4

Bron: CBS/Statline; Bureau Slachtofferhulp; aangemelde zaken en verleende diensten

Tabel 3.22 Cliënten* van Slachtofferhulp Nederland naar geslacht, leeftijd en type delict, 2010**

	Alle delicten	Geweldsdelicten	Zeden-delicten	Verkeers-ongevallen	Vermogensdelicten	Overige delicten
	(per 100.000 inwoners)					
Totaal	799	347	23	116	272	40
jonger dan 20 jaar	562	359	47	95	43	18
20 tot 30 jaar	1.375	745	41	176	354	60
30 tot 40 jaar	1.027	439	22	135	376	55
40 tot 50 jaar	947	368	17	131	372	58
50 tot 65 jaar	686	218	6	108	313	41
65 jaar en ouder	515	87	2	82	315	29
Mannen	855	389	6	134	295	31
jonger dan 20 jaar	627	454	11	104	45	14
20 tot 30 jaar	1.441	827	8	200	362	43
30 tot 40 jaar	1.040	433	5	150	412	40
40 tot 50 jaar	969	356	5	153	410	43
50 tot 65 jaar	779	240	3	130	370	36
65 jaar en ouder	535	97	x	96	318	24
Vrouwen	744	306	40	99	250	49
jonger dan 20 jaar	494	260	85	86	41	21
20 tot 30 jaar	1.309	661	75	151	346	76
30 tot 40 jaar	1.014	444	40	119	340	71
40 tot 50 jaar	925	379	30	109	334	73
50 tot 65 jaar	592	195	10	86	255	46
65 jaar en ouder	499	80	4	71	312	32

* Personen die hulp aangeboden hebben gekregen door Slachtofferhulp Nederland bij een delict of ongeval.

Dit betreft niet alleen slachtoffers maar ook betrokkenen (getuigen, inzittenden, familieleden anders dan nabestaanden) of andere typen cliënten (waaronder nabestaanden).

** x : Geheim.

Bron: CBS/Statline: Cliënten van Slachtofferhulp; type, delict, herkomst, leeftijd en geslacht

Tabel 3.25 Maatregelen door burgers tegen criminaliteit, volgens de VMR

	2005*	2006*	2007*	2008*	2008**	2009**	2010**
(% thuis aanwezig)							
Inbraakalarm	11,8	10,9	11,5	12,2	13,1	12,9	12,8
Extra hang- en sluitwerk	82,4	82,6	82,8	83,6	84,3	85,1	84,1
Extra buitenverlichting	78,9	77,7	80,1	80,8	80,9	82,6	80,8
Luiken voor ramen en deuren	14,9	15,1	15,7	16,6	17,1	18,1	16,7
Politiekeurmerk Veilig Wonen	14,6	15,3	16,0	16,4	.	.	.
(% van fietsbezitters)							
Fiets verzekerd tegen diefstal	46,9	45,2	46,3	46,9	44,2	44,9	43,1
Fiets voorzien van diefstalpreventiechip	10,0	10,4	11,3	11,1	11,7	11,7	10,8
(% van autogebruikers)							
Auto met alarminstallatie/startonderbreker	56,2	56,5	57,1	57,4	56,3	57,3	57,4
Auto met zelf aangebrachte alarminstallatie/startonderbreker	6,7	6,0	5,0	4,2	4,1	4,2	3,4
(% van mobiele-telefoonbezitters)							
Mobiele telefoon met pincode	86,7	86,7	87,1	86,5	87,4	86,6	85,9
(% van pc-bezitters)							
Pc met wachtwoord	62,4	63,1	65,4	66,8	69,4	70,1	72,8
(abs.)							
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047

* Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

** Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk

Tabel 3.26 Maatregelen door burgers tegen criminaliteit, volgens de IVM

	2009*	2010*
(% thuis aanwezig)		
Technische maatregelen		
extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren	71,7	69,9
(rol)luiken voor ramen/deuren	15,8	15,5
buitenverlichting	80,5	79,1
alarminstallatie in huis	11,7	11,6
(% (bijna) altijd)		
Overige maatregelen		
's avonds licht laten branden bij afwezigheid	45,5	44,9
fiets in bewaakte fietsenstalling	40,5	39,0
waardevolle spullen meenemen uit auto	74,6	73,6
waardevolle spullen thuis laten om diefstal/beroving op straat te voorkomen	44,8	40,1
(abs.)		
Aantal respondenten	198.122	39.220

* Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.27 Maatregelen door bedrijven tegen criminaliteit, naar sector

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(% neemt preventieve maatregelen)						
Bouw	65	64	64	63	63	63
Detailhandel	82	80	81	80	80	81
Horeca	77	77	76	76	76	78
Transport	72	71	71	73	72	73
Zakelijke dienstverlening	76	75	75	72	72	73
(% houdt gegevens bijregistreert criminaliteit)						
Bouw	18	18	18	17	16	16
Detailhandel	24	24	26	25	24	25
Horeca	20	20	22	22	22	22
Transport	27	26	28	27	27	29
Zakelijke dienstverlening	18	19	20	18	17	17
(% wint advies in)						
Bouw	13	11	12	12	11	12
Detailhandel	24	22	23	24	25	28
Horeca	20	19	18	19	20	25
Transport	18	17	18	18	17	18
Zakelijke dienstverlening	15	15	15	14	14	14
(% neemt deel aan projecten)						
Bouw	4	3	4	3	3	3
Detailhandel	6	6	6	7	7	7
Horeca	8	8	8	8	7	7
Transport	5	5	5	5	5	6
Zakelijke dienstverlening	4	4	4	4	4	3
steekproefomvang (x 1.000)						
Bouw	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.28 Maatregelen door bedrijven tegen criminaliteit, naar sector en type maatregel, 2010

	Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zakelijke dienstverlening
(% dat betreffende maatregel(en) heeft genomen)					
Alarm (luid)	39	54	53	45	49
Alarm (stil)	28	41	39	34	34
Extra sloten	28	22	24	20	28
Extra zwaar hang- en sluitwerk	20	15	15	13	21
Hekwerken	22	9	5	24	6
Beveiligingsdienst/portier	8	10	12	16	11
Extra verlichting	11	6	6	11	7
Camera's/infrarood	13	31	34	25	12

* Meer dan één maatregel mogelijk.

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010

Tabel 3.31 Onveiligheidsgevoelens, volgens de VMR en de IVM*

	VMR					IVM		
	2005**	2006**	2007**	2008**	2008***	2009***	2010***	2010***
Totaal								
Voelt zich wel eens onveilig	27,0	23,7	21,8	20,3	20,5	22,4	21,5	26,3
Voelt zich vaak onveilig	4,8	3,8	2,9	3,0	3,2	2,8	3,0	2,4
(% 'komt vaak voor')								
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	14,6	15,3	14,1	12,7	12,8	14,7	16,3	11,0
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te rijden	7,9	6,6	5,9	5,4	5,4	5,8	5,5	4,2
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid****	20,3	20,1	18,7	19,1	17,5	18,2	18,6	3,7
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	8,2	7,4	7,4	6,7	7,0	8,0	7,2	4,4
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	2,7	2,4	2,4	2,3	2,6	2,6	2,6	2,6
Mannen								
Voelt zich wel eens onveilig	20,3	17,1	15,4	14,2	14,4	15,6	15,3	19,7
Voelt zich vaak onveilig	3,5	2,3	1,7	1,7	1,9	1,5	2,2	1,7
(% 'komt vaak voor')								
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	7,3	7,3	6,9	5,5	6,0	7,0	7,6	5,7
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te rijden	4,2	3,3	3,2	2,7	2,6	2,7	2,4	2,1
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid****	16,6	16,3	14,2	14,4	15,2	14,5	13,8	2,9
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	4,8	3,9	4,0	3,6	3,5	4,1	3,7	2,3
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	1,4	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	0,9	1,3
Vrouwen								
Voelt zich wel eens onveilig	33,6	30,1	28,1	26,3	26,3	28,9	27,5	32,8
Voelt zich vaak onveilig	6,0	5,2	4,0	4,1	4,5	4,2	3,7	3,1
(% 'komt vaak voor')								
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	21,6	23,1	21,0	19,7	19,4	22,2	24,7	15,5
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te rijden	11,5	9,7	8,5	8,0	8,2	8,7	8,5	6,2
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid****	23,4	23,4	22,7	23,3	19,5	21,4	18,1	4,6
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	11,5	10,7	10,6	9,8	10,2	11,9	10,7	6,5
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op haar gemak	4,0	3,8	3,8	3,6	4,1	4,0	4,3	3,8
Aantal respondenten								
	5.242	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803
								198.122
								39.220

* Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR.

Gegevens hebben betrekking op inwoners van 15 jaar en ouder.

** Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

*** Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

**** In de VMR alleen personen met kinderen tot 15 jaar.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.32 Onveiligheidsgevoelens naar leeftijd en geslacht, 2010

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% voelt zich wel eens onveilig)		
Totaal	26,3	19,7	32,8
15-17 jaar	28,7	20,3	38,1
18-24 jaar	36,5	23,3	49,6
25-34 jaar	31,1	22,4	39,8
35-44 jaar	27,0	18,9	35,1
45-54 jaar	25,7	20,0	31,4
55-64 jaar	22,7	19,1	26,4
65-74 jaar	20,7	16,9	24,2
75 jaar en ouder	17,0	13,6	19,1

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2010

Tabel 3.33 Onveiligheidsgevoelens naar stedelijkheid woongemeente, 2010

	Voelt zich wel eens onveilig	Voelt zich vaak onveilig
	(%)	
Totaal	26,3	2,4
zeer sterk stedelijk	34,9	4,4
sterk stedelijk	29,4	2,5
matig stedelijk	24,5	2,1
weinig stedelijk	21,0	1,5
niet stedelijk	17,2	1,0

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2010

Tabel 3.34 Perceptie van criminaliteit door bedrijven naar sector

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(% ervaart criminaliteit als (enigszins) ernstig probleem)					
Bouw	22	22	22	19	19	21
Detailhandel	40	37	36	35	35	35
Horeca	32	30	31	30	31	31
Transport	34	32	31	25	28	28
Zakelijke dienstverlening	19	19	18	16	15	15
	steekproefomvang (x 1.000)					
Bouw	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabellen bij hoofdstuk 4

Tabel 4.1 Geregistreeerde criminaliteit en bevolkingsomvang

	Geregistreerde criminaliteit	Opgehelderde misdrijven	Ophelderingspercentage	Geregistreeerde verdachten					Bevolking 12-79 jaar
				Totaal*	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)		(abs.)
2005	1.341.945	339.199	25,3	500.083	417.849	69.085	83,6	13,8	13.334.278
2006	1.304.325	332.490	25,5	493.280	411.750	70.711	83,5	14,3	13.367.236
2007	1.292.822	323.154	25,0	481.024	400.650	71.987	83,3	15,0	13.397.662
2008	1.266.163	309.563	24,4	457.796	381.915	69.339	83,4	15,1	13.445.743
2009	1.243.286	305.421	24,6	409.148	343.586	63.079	84,0	15,4	13.517.791
2010**	1.184.738	287.487	24,3	382.553	319.928	60.791	83,7	15,9	13.596.581
(index 2005=100)									
2005	100	100		100	100	100			100
2006	97	98		99	99	102			100
2007	96	95		96	96	104			100
2008	94	91		92	91	100			101
2009	93	90		82	82	91			101
2010**	88	85		76	77	88			102

* Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.2 Geregistreerde vermogensmisdrijven (nieuwe delictindeling)*

	Geregis- treerde criminaliteit	Opgehel- derde misdrijven	Ophelde- rings- percentage	Geregistreerde verdachten				
				Totaal**	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	791.763	106.478	13,4	169.675	136.012	32.599	80,2	19,2
2006	746.245	99.045	13,3	159.741	126.289	32.608	79,1	20,4
2007	722.363	91.323	12,6	148.808	115.671	32.385	77,7	21,8
2008	717.245	90.581	12,6	146.862	114.022	32.078	77,6	21,8
2009	721.063	89.842	12,5	132.271	102.076	29.531	77,2	22,3
2010***	699.968	86.340	12,3	128.329	98.333	29.463	76,6	23,0
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	94	93		94	93	100		
2007	91	86		88	85	99		
2008	91	85		87	84	98		
2009	91	84		78	75	91		
2010***	88	81		76	72	90		
Geregistreerde vermogensmisdrijven (oude delictindeling)*								
	Geregis- treerde criminaliteit	Opgehel- derde misdrijven	Ophelde- rings- percentage	Geregistreerde verdachten				
				Totaal**	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	774.320	100.783	13,0	159.725	126.892	31.826	79,4	19,9
2006	730.841	94.004	12,9	150.658	118.017	31.841	78,3	21,1
2007	707.837	87.008	12,3	140.145	107.770	31.659	76,9	22,6
2008	703.239	86.725	12,3	138.926	106.829	31.377	76,9	22,6
2009	703.363	85.041	12,1	123.188	93.773	28.805	76,1	23,4
2010***	682.304	81.757	12,0	119.025	89.911	28.609	75,5	24,0
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	94	93		94	93	100		
2007	91	86		88	85	99		
2008	91	86		87	84	99		
2009	91	84		77	74	91		
2010***	88	81		75	71	90		

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

** Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

*** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.3 Geregistreeerde vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (nieuwe delictindeling)*

	Geregis- treerde criminaliteit	Opgehel- derde mis- drijven	Ophelde- ringspercen- tage	Geregistreeerde verdachten				
				Totaal**	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	229.934	41.142	17,9	82.849	74.251	8.294	89,6	10,0
2006	233.791	41.506	17,8	83.913	75.526	8.151	90,0	9,7
2007	241.881	41.426	17,1	83.884	75.057	8.651	89,5	10,3
2008	231.794	38.577	16,6	76.281	68.050	8.056	89,2	10,6
2009	213.753	40.272	18,8	67.419	60.142	7.026	89,2	10,4
2010***	184.048	38.329	20,8	61.560	54.545	6.419	88,6	10,4
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	102	101		101	102	98		
2007	105	101		101	101	104		
2008	101	94		92	92	97		
2009	93	98		81	81	85		
2010***	80	93		74	73	77		
Geregistreeerde vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (oude delictindeling)*								
	Geregis- treerde criminaliteit	Opgehel- derde mis- drijven	Ophelde- ringspercen- tage	Geregistreeerde verdachten				
				Totaal**	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	235.948	44.743	19,0	86.906	77.778	8.789	89,5	10,1
2006	239.704	45.029	18,8	87.908	78.998	8.646	89,9	9,8
2007	247.513	44.748	18,1	87.659	78.300	9.161	89,3	10,5
2008	236.835	41.530	17,5	79.556	70.893	8.468	89,1	10,6
2009	219.293	43.823	20,0	71.130	63.369	7.494	89,1	10,5
2010***	189.741	41.861	22,1	65.271	57.775	6.891	88,5	10,6
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	102	101		101	102	98		
2007	105	100		101	101	104		
2008	100	93		92	91	96		
2009	93	98		82	81	85		
2010***	80	94		75	74	78		

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

** Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

*** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.4 Geregistreeerde gewelds- en seksuele misdrijven (nieuwe delictindeling)*

	Geregis- treerde criminaliteit	Opgehel- derde mis- drijven	Ophelde- ringspercen- tage	Geregistreeerde verdachten				
				Totaal**	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	122.690	76.462	62,3	110.392	97.045	12.979	87,9	11,8
2006	123.681	77.808	62,9	112.941	98.748	13.832	87,4	12,2
2007	125.054	78.650	62,9	115.006	99.972	14.697	86,9	12,8
2008	120.033	74.869	62,4	109.109	94.674	14.108	86,8	12,9
2009	117.731	75.330	64,0	95.682	83.103	12.249	86,9	12,8
2010***	108.085	67.599	62,5	86.229	75.118	10.839	87,1	12,6
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	101	102		102	102	107		
2007	102	103		104	103	113		
2008	98	98		99	98	109		
2009	96	99		87	86	94		
2010***	88	88		78	77	84		
Geregistreeerde geweldsmisdrijven (oude delictindeling)								
	Geregis- treerde criminaliteit	Opgehel- derde mis- drijven	Ophelde- ringspercen- tage	Geregistreeerde verdachten				
				Totaal**	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	131.860	77.432	58,7	114.261	100.915	12.966	88,3	11,3
2006	130.675	78.017	59,7	115.485	101.405	13.712	87,8	11,9
2007	131.473	78.541	59,7	117.622	102.686	14.595	87,3	12,4
2008	126.490	74.634	59,0	111.490	97.132	14.022	87,1	12,6
2009	127.228	75.351	59,2	98.910	86.482	12.072	87,4	12,2
2010***	117.447	67.430	57,4	89.399	78.416	10.701	87,7	12,0
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	99	101		101	100	106		
2007	100	101		103	102	113		
2008	96	96		98	96	108		
2009	96	97		87	86	93		
2010***	89	87		78	78	83		

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

** Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

*** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.5 **Geregistreeerde verkeersmisdrijven**

	Geregis- treerde criminaliteit	Opgehel- derde mis- drijven	Ophelde- ringspercen- tage	Geregistreeerde verdachten				
				Totaal*	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	154.895	81.678	52,7	81.545	62.315	8.080	76,4	9,9
2006	158.867	81.207	51,1	81.769	63.712	8.854	77,9	10,8
2007	161.814	79.272	49,0	79.994	63.826	9.202	79,8	11,5
2008	157.364	74.754	47,5	75.331	61.451	8.754	81,6	11,6
2009	149.819	66.716	44,5	65.680	56.536	8.039	86,1	12,2
2010**	150.583	60.992	40,5	60.598	52.150	8.186	86,1	13,5
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	103	99		100	102	110		
2007	104	97		98	102	114		
2008	102	92		92	99	108		
2009	97	82		81	91	99		
2010**	97	75		74	84	101		

* Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.6 **Geregistreerde drugsmisdrijven en (vuur)wapenmisdrijven**

	(Vuur)wapenmisdrijven									
	Drugsmisdrijven					Geregistreerde misdrijven				
	Geregistreerde criminaliteit	Opgehelderde misdrijven	Ophefingspercentage	Totaal*	Man-nen	Vrou-wen	Geregistreerde criminaliteit	Opgehelderde misdrijven	Ophefingspercentage	Geregistreerde misdrijven
	(abs.)	(abs.)	(%)	(abs.)	(%)		(abs.)	(abs.)	(%)	(abs.)
2005	19.384	14.840	76,6	30.459	25.842	4.516	84,8	14,8	6.443	5.389
2006	20.002	15.517	77,6	31.797	27.040	4.672	85,0	14,7	6.077	5.064
2007	19.464	14.988	77,0	29.975	25.580	4.330	85,3	14,4	6.126	5.143
2008	18.668	14.410	77,2	28.317	24.414	3.812	86,2	13,5	5.986	4.936
2009	18.716	16.168	86,4	26.821	23.036	3.714	85,9	13,8	6.484	5.666
2010**	21.177	18.216	86,0	25.302	21.708	3.492	85,8	13,8	5.519	4.655
	(index 2005=100)									
2005	100	100		100	100	100			100	100
2006	103	105		104	105	103			93	94
2007	100	101		98	99	96			95	95
2008	96	97		93	94	84			93	93
2009	97	109		88	89	82			97	98
2010**	109	123		83	84	77			87	89

* Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.7 Geregistreeerde criminaliteit naar delictgroep*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	
	(abs.)						(index 2005=100)		
Totaal	1.341.945	1.304.325	1.292.822	1.266.163	1.243.286	1.184.738	100	97	
Wetboek van Strafrecht	1.154.769	1.113.930	1.100.205	1.079.546	1.063.490	1.002.814	100	96	
Vermogensmisdrijven	791.763	746.245	722.363	717.245	721.063	699.968	100	94	
diefstal/verduistering en inbraak	757.168	709.297	681.534	678.252	678.230	659.332	100	94	
diefstal en inbraak met geweld	16.247	14.386	13.511	13.045	16.364	16.338	100	89	
diefstal en inbraak zonder geweld	740.921	694.911	668.023	665.207	661.866	642.994	100	94	
bedrog	17.610	19.702	22.430	22.273	25.423	25.014	100	112	
valsheidsmisdrijven	11.138	11.187	12.742	10.152	10.344	9.059	100	100	
heling	4.631	4.891	4.588	5.499	5.743	5.237	100	106	
afpersing en afdreiging	879	835	737	771	1.022	1.007	100	95	
overige vermogensmisdrijven	337	333	332	298	301	319	100	99	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	229.934	233.791	241.881	231.794	213.753	184.048	100	102	
vernietiging en beschadiging	197.511	201.342	209.052	200.311	179.414	150.585	100	102	
vernietiging aan auto	88.298	89.398	90.598	88.142	80.170	69.700	100	101	
vernietiging aan openbare gebouwen	15.131	15.506	11.455	12.851	14.186	11.781	100	102	
vernietiging aan middelen openbaar vervoer	4.378	4.363	4.465	5.403	3.166	1.615	100	100	
overige vernietiging en beschadiging	89.704	92.075	102.534	93.915	81.892	67.489	100	103	
tegen de openbare orde	16.663	16.810	17.438	16.975	19.208	20.452	100	101	
openlijk geweld tegen personen	6.152	6.223	6.361	5.917	6.672	6.868	100	101	
openlijk geweld tegen goederen	2.814	2.817	2.799	2.441	2.274	2.124	100	100	
huisvredebreuk	2.144	2.217	2.173	2.371	2.327	2.337	100	103	
computervredebreuk	573	561	691	898	937	1.053	100	98	
discriminatie	523	500	490	484	495	434	100	96	
tegen openbare orde overig	4.307	4.365	4.761	4.800	6.445	7.636	100	101	
brandstichting/ontploffing	9.348	9.379	9.289	8.575	8.401	7.113	100	100	
tegen het openbaar gezag	6.412	6.260	6.102	5.933	6.730	5.898	100	98	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	2.169	2.186	2.009	1.806	3.023	3.856	100	101	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.243	4.074	4.093	4.127	3.707	2.042	100	96	
Gewelds- en seksuele misdrijven	122.690	123.681	125.054	120.033	117.731	108.085	100	101	
mishandeling	67.347	69.537	71.899	69.231	65.287	58.644	100	103	
bedreiging en stalking	39.132	38.120	38.494	36.941	37.782	35.316	100	97	
bedreiging	35.892	34.870	35.201	34.090	34.423	31.539	100	97	
stalking	3.240	3.250	3.293	2.851	3.359	3.777	100	100	
seksuele misdrijven	12.699	12.555	11.316	10.438	10.058	9.088	100	99	
aanranding	3.325	3.189	2.952	2.734	2.604	2.346	100	96	
verkrachting	2.487	2.385	2.095	1.918	1.851	1.528	100	96	
schennis der eerbaarheid	2.777	2.664	2.339	2.191	2.183	1.916	100	96	
ontucht met minderjarige	1.438	1.507	1.420	1.209	1.197	948	100	105	

Tabel 4.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	
	(abs.)						(index 2005=100)		
overige seksuele misdrijven	2.672	2.810	2.510	2.386	2.223	2.350	100	105	
misdrijven tegen het leven	1.999	1.694	1.627	1.687	2.673	3.238	100	85	
overige geweldsmisdrijven	1.513	1.775	1.718	1.736	1.931	1.799	100	117	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	10.382	10.213	10.907	10.474	10.943	10.713	100	98	
Verkeersmisdrijven	154.895	158.867	161.814	157.364	149.819	150.583	100	103	
verlaten plaats ongeval	93.639	94.957	97.333	94.292	89.151	96.702	100	101	
rijden onder invloed	56.933	59.478	59.792	58.559	55.747	49.126	100	104	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.190	2.382	2.357	2.264	2.269	2.407	100	109	
overige verkeersmisdrijven	2.133	2.050	2.332	2.249	2.652	2.348	100	96	
Drugsmisdrijven	19.384	20.002	19.464	18.668	18.716	21.177	100	103	
harddrugs	9.928	10.436	10.187	9.340	8.533	10.289	100	105	
softdrugs	9.456	9.566	9.277	9.328	10.183	10.888	100	101	
(Vuur)wapenmisdrijven	6.443	6.077	6.126	5.986	6.484	5.519	100	94	
Misdrijven overige wetten	6.454	5.449	5.213	4.599	4.777	4.645	100	84	
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling*									
Wetboek van Strafrecht	1.154.499	1.113.809	1.100.024	1.079.414	1.063.371	1.002.814	100	96	
vermogensmisdrijven	774.320	730.841	707.837	703.239	703.363	682.304	100	94	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	235.948	239.704	247.513	236.835	219.293	189.741	100	102	
geweldsmisdrijven	131.860	130.675	131.473	126.490	127.228	117.447	100	99	
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	12.371	12.589	13.201	12.850	13.487	13.322	100	102	
Verkeersmisdrijven	154.895	158.867	161.814	157.364	149.819	150.583	100	103	
Wet op de economische delicten	5.860	4.941	4.648	3.895	2.526	2.071	100	84	
Drugsmisdrijven	19.384	20.002	19.464	18.668	18.716	21.177	100	103	
(Vuur)wapenmisdrijven	6.443	6.077	6.126	5.986	6.484	5.519	100	94	
Misdrijven overige wetten	597	509	565	705	2.253	2.574	100	85	

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**
					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)					(%)						
	94	89	83	88	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	81	84	134	162	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
	114	115	128	119	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
	105	101	105	103	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9
	104	102	97	97	9,5	9,7	9,9	9,6	9,1	9,1	11,5	12,2	12,5	12,4	12,1	15,0
	104	101	95	103	5,7	5,8	6,0	5,7	5,4	5,8	7,0	7,3	7,5	7,4	7,2	8,2
	105	103	98	86	3,5	3,6	3,7	3,6	3,4	3,0	4,2	4,6	4,6	4,6	4,5	4,1
	108	103	104	110	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	109	105	124	110	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
	100	96	97	109	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,8
	103	94	86	104	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7	0,9
	98	99	108	115	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9
	95	93	101	86	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	81	71	74	72	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
	95	93	92	87	70,8	68,2	67,2	65,8	64,5	60,5	86,0	85,4	85,1	85,3	85,5	84,6
	91	91	91	88	47,5	44,7	43,3	42,9	42,7	41,2	57,7	56,0	54,8	55,5	56,6	57,6
	105	100	93	80	14,5	14,7	15,1	14,4	13,3	11,5	17,6	18,4	19,1	18,7	17,6	16,0
	100	96	96	89	8,1	8,0	8,0	7,7	7,7	7,1	9,8	10,0	10,2	10,0	10,2	9,9
	107	104	109	108	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1
	104	102	97	97	9,5	9,7	9,9	9,6	9,1	9,1	11,5	12,2	12,5	12,4	12,1	12,7
	79	66	43	35	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2
	100	96	97	109	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,8
	95	93	101	86	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	95	118	377	431	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2

Tabel 4.8 **Geregistreerde en opgehelderde diefstallen naar type diefstal**

	Geregistreerd									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010*	2005	2006	2007	2008
	(abs.)						(index 2005=100)			
Diefstal van fiets	139.065	123.697	113.774	127.662	127.841	107.256	100	89	82	92
Diefstal van bromfiets/snorfiets	16.048	14.037	11.732	13.730	15.733	17.166	100	87	73	86
Diefstal van motor/scooter	2.802	2.001	2.105	2.488	2.816	2.414	100	71	75	89
Diefstal van personenauto	20.524	18.054	15.601	15.219	14.496	14.005	100	88	76	74
Diefstal van overig vervoermiddel	3.989	3.668	3.701	4.004	4.500	5.039	100	92	93	100
Diefstal van vaartuig	1.400	1.167	1.142	1.275	1.170	1.123	100	83	82	91
Diefstal uit/vanaf personenauto	168.906	158.100	145.488	133.876	129.646	120.589	100	94	86	79
Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel	11.424	11.565	14.357	12.582	14.841	17.431	100	101	126	110
Diefstal uit/vanaf vaartuig	2.638	2.356	2.277	2.392	2.110	1.965	100	89	86	91
Diefstal van een dier	524	430	438	455	372	334	100	82	84	87
Straatroof	12.349	10.975	10.009	8.867	8.347	8.129	100	89	81	72
Zakkenrollerij	30.404	25.934	30.873	32.510	32.861	31.683	100	85	102	107
Diefstal (inbraak) uit woning**	93.308	93.184	87.355	89.185	93.301	102.510	100	100	94	96
Winkeldiefstal	39.175	37.005	36.150	37.350	40.608	41.020	100	94	92	95
Diefstal (inbraak) uit winkel/bedrijf/kantoor	53.144	52.702	45.881	43.667	38.416	34.715	100	99	86	82
Diefstal (inbraak) uit hotel/pension	771	701	695	640	883	913	100	91	90	83
Diefstal (inbraak) uit school	11.275	10.408	9.005	7.309	6.197	5.162	100	92	80	65
Diefstal (inbraak) uit sportcomplex	7.184	6.963	6.607	6.130	5.859	5.098	100	97	92	85
Diefstal (inbraak) uit defensiecomplex	972	959	886	860	631	742	100	99	91	88
Diefstal (inbraak) uit overig gebouw	17.541	15.417	13.531	12.163	10.260	10.456	100	88	77	69
(Gewapende) overval	2.266	1.938	2.170	2.536	3.023	2.731	100	86	96	112
Overige diefstal en inbraak	121.459	118.036	127.757	123.352	124.319	128.851	100	97	105	102

* Voorlopige cijfers.

** Inclusief diefstal uit box/garage/schuur/tuinhuis.

Bron: CBS

			Opgehelderd						Ophelderingspercentage					
	2009	2010*	2005	2006	2007	2008	2009	2010*	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
			(abs.)						[%]					
	92	77	7.234	6.252	5.120	6.168	5.175	3.792	5,2	5,1	4,5	4,8	4,0	3,5
	98	107	2.378	2.169	1.741	1.721	1.652	1.566	14,8	15,5	14,8	12,5	10,5	9,1
	100	86	285	225	197	197	205	159	10,2	11,2	9,4	7,9	7,3	6,6
	71	68	2.455	1.915	1.643	1.507	1.392	1.192	12,0	10,6	10,5	9,9	9,6	8,5
	113	126	353	287	298	289	303	313	8,8	7,8	8,1	7,2	6,7	6,2
	84	80	159	133	134	139	118	91	11,4	11,4	11,7	10,9	10,1	8,1
	77	71	6.583	5.338	4.524	4.299	3.192	2.661	3,9	3,4	3,1	3,2	2,5	2,2
	130	153	622	608	555	533	497	577	5,4	5,3	3,9	4,2	3,3	3,3
	80	74	273	223	206	200	123	118	10,3	9,5	9,0	8,4	5,8	6,0
	71	64	50	41	37	49	48	35	9,5	9,5	8,4	10,8	12,9	10,5
	68	66	3.311	3.051	2.433	1.962	1.790	1.686	26,8	27,8	24,3	22,1	21,4	20,7
	108	104	1.077	778	584	674	759	749	3,5	3,0	1,9	2,1	2,3	2,4
	100	110	9.862	9.283	7.882	7.590	7.086	6.916	10,6	10,0	9,0	8,5	7,6	6,7
	104	105	31.268	28.786	28.722	30.004	31.950	33.464	79,8	77,8	79,5	80,3	78,7	81,6
	72	65	6.676	6.131	5.362	4.865	3.624	3.235	12,6	11,6	11,7	11,1	9,4	9,3
	115	118	75	91	66	80	93	62	9,7	13,0	9,5	12,5	10,5	6,8
	55	46	1.457	1.417	1.271	878	782	614	12,9	13,6	14,1	12,0	12,6	11,9
	82	71	798	725	615	501	399	362	11,1	10,4	9,3	8,2	6,8	7,1
	65	76	30	30	13	39	24	22	3,1	3,1	1,5	4,5	3,8	3,0
	58	60	1.501	1.348	1.199	1.055	874	870	8,6	8,7	8,9	8,7	8,5	8,3
	133	121	1.076	846	827	777	1.002	708	47,5	43,7	38,1	30,6	33,1	25,9
	102	106	15.131	14.929	14.109	13.333	13.377	13.037	12,5	12,6	11,0	10,8	10,8	10,1

Tabel 4.9 **Geregistreeerde verdachten naar delictgroep***

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	
	(abs.)						
Totaal	500.083	493.280	481.024	457.796	409.148	382.553	
Wetboek van Strafrecht	372.797	366.061	357.572	341.642	304.675	285.352	
Vermogensmisdrijven	169.675	159.741	148.808	146.862	132.271	128.329	
diefstal/verduistering en inbraak	144.993	134.136	124.263	121.369	108.270	105.827	
diefstal en inbraak met geweld	9.072	8.308	7.984	7.233	8.150	8.174	
diefstal en inbraak zonder geweld	135.921	125.828	116.279	114.136	100.120	97.653	
bedrog	10.181	10.840	11.268	11.389	10.406	9.545	
valsheidsmisdrijven	7.020	7.003	6.003	5.536	4.959	4.378	
heling	6.458	6.793	6.390	7.689	7.628	7.449	
afpersing en afdreiging	830	696	636	681	728	685	
overige vermogensmisdrijven	193	273	248	198	280	445	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	82.849	83.913	83.884	76.281	67.419	61.560	
vernieling en beschadiging	43.340	44.261	44.096	39.996	30.203	24.900	
vernieling aan auto	12.039	12.435	11.620	10.786	8.292	7.329	
vernieling aan openbare gebouwen	2.925	2.821	2.882	2.165	1.772	1.360	
vernieling aan middelen openbaar vervoer	941	1.058	955	795	601	518	
overige vernieling en beschadiging	27.435	27.947	28.639	26.250	19.538	15.693	
tegen de openbare orde	27.525	27.907	28.779	25.987	26.907	28.075	
openlijk geweld tegen personen	12.374	12.530	12.695	11.522	11.867	12.171	
openlijk geweld tegen goederen	6.913	7.221	7.055	5.938	5.253	4.956	
huisvredebreuk	2.072	2.173	2.158	2.341	2.210	2.182	
computervredebreuk	187	172	225	311	274	244	
discriminatie	494	358	351	338	323	270	
tegen openbare orde overig	5.249	5.269	6.089	5.478	6.928	8.252	
brandstichting/ontploffing	4.669	4.715	4.093	3.678	3.071	2.363	
tegen het openbaar gezag	7.315	7.030	6.916	6.620	7.238	6.222	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	2.343	2.379	2.164	1.939	3.350	4.263	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.972	4.651	4.752	4.681	3.888	1.959	
Gewelds- en seksuele misdrijven	110.392	112.941	115.006	109.109	95.682	86.229	
mishandeling	65.779	69.310	72.011	68.422	57.038	49.522	
bedreiging en stalking	32.013	31.257	31.563	30.120	28.348	26.672	
bedreiging	29.565	28.825	29.115	28.108	25.920	24.027	
stalking	2.448	2.432	2.448	2.012	2.428	2.645	
seksuele misdrijven	8.811	8.514	7.638	6.897	6.137	5.363	
aanranding	2.127	1.979	1.850	1.714	1.516	1.476	
verkrachting	1.937	1.707	1.593	1.298	1.206	940	
schennis der eerbaarheid	1.609	1.563	1.327	1.264	1.283	1.066	
ontucht met minderjarige	1.219	1.221	1.090	929	772	621	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**
	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)						(%)					
	37,5	36,9	35,9	34,0	30,3	28,1	100	100	100	100	100	100
	28,0	27,4	26,7	25,4	22,5	21,0	74,5	74,2	74,3	74,6	74,5	74,6
	12,7	12,0	11,1	10,9	9,8	9,4	33,9	32,4	30,9	32,1	32,3	33,5
	10,9	10,0	9,3	9,0	8,0	7,8	29,0	27,2	25,8	26,5	26,5	27,7
	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	1,8	1,7	1,7	1,6	2,0	2,1
	10,2	9,4	8,7	8,5	7,4	7,2	27,2	25,5	24,2	24,9	24,5	25,5
	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	2,0	2,2	2,3	2,5	2,5	2,5
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2	1,1
	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	1,3	1,4	1,3	1,7	1,9	1,9
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	6,2	6,3	6,3	5,7	5,0	4,5	16,6	17,0	17,4	16,7	16,5	16,1
	3,3	3,3	3,3	3,0	2,2	1,8	8,7	9,0	9,2	8,7	7,4	6,5
	0,9	0,9	0,9	0,8	0,6	0,5	2,4	2,5	2,4	2,4	2,0	1,9
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
	2,1	2,1	2,1	2,0	1,4	1,2	5,5	5,7	6,0	5,7	4,8	4,1
	2,1	2,1	2,1	1,9	2,0	2,1	5,5	5,7	6,0	5,7	6,6	7,3
	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	2,5	2,5	2,6	2,5	2,9	3,2
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	1,4	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,6	1,0	1,1	1,3	1,2	1,7	2,2
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,8	1,6
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4	0,8	1,1
	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,1	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	0,5
	8,3	8,4	8,6	8,1	7,1	6,3	22,1	22,9	23,9	23,8	23,4	22,5
	4,9	5,2	5,4	5,1	4,2	3,6	13,2	14,1	15,0	14,9	13,9	12,9
	2,4	2,3	2,4	2,2	2,1	2,0	6,4	6,3	6,6	6,6	6,9	7,0
	2,2	2,2	2,2	2,1	1,9	1,8	5,9	5,8	6,1	6,1	6,3	6,3
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,7
	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,4
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Tabel 4.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	
	(abs.)						
overige seksuele misdrijven	1.919	2.044	1.778	1.692	1.360	1.260	
misdrijven tegen het leven	2.258	1.957	2.069	2.006	2.704	3.192	
overige geweldsmisdrijven	1.531	1.903	1.725	1.664	1.455	1.480	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	9.881	9.466	9.874	9.390	9.303	9.234	
Verkeersmisdrijven	81.545	81.769	79.994	75.331	65.680	60.598	
verlaten plaats ongeval	24.714	22.498	20.269	17.236	12.350	11.581	
rijden onder invloed	52.755	55.030	55.485	54.014	48.886	44.512	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.180	2.390	2.316	2.241	2.152	2.432	
overige verkeersmisdrijven	1.896	1.851	1.924	1.840	2.292	2.073	
Drugsmisdrijven	30.459	31.797	29.975	28.317	26.821	25.302	
harddrugs	15.910	16.812	15.597	13.977	12.150	11.246	
softdrugs	14.549	14.985	14.378	14.340	14.671	14.056	
(Vuur)wapenmisdrijven	7.857	7.335	7.456	7.272	7.658	6.817	
Misdrijven overige wetten	7.425	6.318	6.027	5.234	4.314	4.484	
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling*							
Wetboek van Strafrecht	372.764	366.035	357.563	341.632	304.661	285.352	
vermogensmisdrijven	159.725	150.658	140.145	138.926	123.188	119.025	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	86.906	87.908	87.659	79.556	71.130	65.271	
geweldsmisdrijven	114.261	115.485	117.622	111.490	98.910	89.399	
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	11.872	11.984	12.137	11.660	11.433	11.657	
Verkeersmisdrijven	81.545	81.769	79.994	75.331	65.680	60.598	
Wet op de economische delicten	6.837	5.834	5.485	4.629	2.859	2.344	
Drugsmisdrijven	30.459	31.797	29.975	28.317	26.821	25.302	
(Vuur)wapenmisdrijven	7.857	7.335	7.456	7.272	7.658	6.817	
Misdrijven overige wetten	588	484	542	606	1.455	2.140	

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**
	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)						(%)					
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,5	0,4	0,4	0,4	0,7	0,8
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	2,0	1,9	2,1	2,1	2,3	2,4
	6,1	6,1	6,0	5,6	4,9	4,5	16,3	16,6	16,6	16,5	16,1	15,8
	1,9	1,7	1,5	1,3	0,9	0,9	4,9	4,6	4,2	3,8	3,0	3,0
	4,0	4,1	4,1	4,0	3,6	3,3	10,5	11,2	11,5	11,8	11,9	11,6
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5
	2,3	2,4	2,2	2,1	2,0	1,9	6,1	6,4	6,2	6,2	6,6	6,6
	1,2	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	3,2	3,4	3,2	3,1	3,0	2,9
	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	2,9	3,0	3,0	3,1	3,6	3,7
	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	1,6	1,5	1,6	1,6	1,9	1,8
	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	1,5	1,3	1,3	1,1	1,1	1,2
	28,0	27,4	26,7	25,4	22,5	21,0	74,5	74,2	74,3	74,6	74,5	74,6
	12,0	11,3	10,5	10,3	9,1	8,8	31,9	30,5	29,1	30,3	30,1	31,1
	6,5	6,6	6,5	5,9	5,3	4,8	17,4	17,8	18,2	17,4	17,4	17,1
	8,6	8,6	8,8	8,3	7,3	6,6	22,8	23,4	24,5	24,4	24,2	23,4
	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	2,4	2,4	2,5	2,5	2,8	3,0
	6,1	6,1	6,0	5,6	4,9	4,5	16,3	16,6	16,6	16,5	16,1	15,8
	0,5	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	1,4	1,2	1,1	1,0	0,7	0,6
	2,3	2,4	2,2	2,1	2,0	1,9	6,1	6,4	6,2	6,2	6,6	6,6
	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	1,6	1,5	1,6	1,6	1,9	1,8
	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,6

Tabel 4.10 Geregistreeerde verdachten naar geslacht, strafrechtelijk meer- en minderjarigheid en delictgroep*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	
	(abs.)						
Totaal	500.083	493.280	481.024	457.796	409.148	382.553	
mannen	417.849	411.750	400.650	381.915	343.586	319.928	
12-17 jaar	81.957	81.355	77.637	68.730	57.106	48.585	
vermogensmisdrijven	33.786	32.039	27.868	25.964	23.224	20.495	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	28.816	30.268	29.633	24.798	18.726	14.857	
gewelds- en seksuele misdrijven	14.164	14.086	14.721	12.749	10.222	8.773	
verkeersmisdrijven	1.234	1.325	1.522	1.542	1.435	1.382	
drugsmisdrijven	1.168	1.118	1.060	1.085	1.060	974	
(vuur)wapenmisdrijven	1.273	1.171	1.219	1.247	1.197	1.038	
18 jaar en ouder	332.814	327.704	320.551	310.957	284.599	270.014	
vermogensmisdrijven	101.188	93.277	86.935	87.210	78.197	77.415	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	44.882	44.861	45.046	42.962	41.167	39.505	
gewelds- en seksuele misdrijven	81.834	83.752	84.435	81.198	72.251	65.940	
verkeersmisdrijven	60.812	62.142	62.058	59.677	54.875	50.559	
drugsmisdrijven	24.579	25.839	24.459	23.255	21.934	20.687	
(vuur)wapenmisdrijven	5.822	5.471	5.534	5.360	5.771	5.276	
vrouwen	69.085	70.711	71.987	69.339	63.079	60.791	
12-17 jaar	16.502	16.616	17.128	15.341	13.187	11.901	
vermogensmisdrijven	9.578	9.666	9.755	8.785	8.089	7.545	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.097	2.970	3.298	2.894	2.093	1.873	
gewelds- en seksuele misdrijven	3187	3299	3401	3030	2362	1906	
verkeersmisdrijven	108	138	150	173	195	175	
drugsmisdrijven	208	211	154	167	149	115	
(vuur)wapenmisdrijven	66	70	60	69	60	47	
18 jaar en ouder	51.869	53.494	54.241	53.445	49.423	48.524	
vermogensmisdrijven	22.758	22.692	22.376	23.064	21.232	21.770	
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.073	5.107	5.251	5.100	4.860	4.507	
gewelds- en seksuele misdrijven	9.569	10.350	11.122	10.925	9.772	8.837	
verkeersmisdrijven	7.912	8.651	9.004	8.522	7.806	7.955	
drugsmisdrijven	4.293	4.454	4.171	3.632	3.551	3.371	
(vuur)wapenmisdrijven	668	592	620	577	588	416	

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

** Voorlopige cijfers.

*** Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS

Tabel 4.11 Aangehouden verdachten naar leeftijd en geslacht*

	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**
	Totaal					Mannen					Vrouwen				
Totaal	15,6	16,0	16,1	15,0	13,8	26,1	26,5	26,5	24,7	22,7	5,2	5,5	5,7	5,3	4,9
12-14 jaar	12,7	13,1	13,7	12,1	9,6	19,4	19,7	20,6	18,2	14,2	5,7	6,2	6,5	5,6	4,7
15-17 jaar	36,4	37,7	39,4	35,3	31,2	58,5	60,6	62,2	56,2	49,5	13,4	13,8	15,6	13,5	12,1
18-24 jaar	37,0	38,5	39,2	37,1	34,5	62,8	65,1	66,0	62,4	57,8	10,4	11,1	11,7	11,1	10,6
25-34 jaar	21,2	21,6	21,7	20,5	19,6	35,7	36,3	36,2	34,0	32,5	6,6	7,0	7,2	6,9	6,5
35-44 jaar	16,2	16,5	16,3	15,3	14,2	26,3	26,6	26,2	24,5	22,8	5,8	6,1	6,2	5,9	5,4
45-54 jaar	10,7	11,0	11,1	10,4	9,8	17,5	17,7	17,7	16,5	15,5	3,9	4,3	4,4	4,3	3,9
55-64 jaar	6,1	6,2	6,1	5,7	5,1	10,0	10,1	9,9	9,1	8,3	2,2	2,2	2,3	2,2	1,9
65-74 jaar	2,9	3,0	3,1	3,0	2,7	5,0	5,2	5,2	5,0	4,5	1,0	1,0	1,2	1,1	1,0
75-79 jaar	1,4	1,5	1,7	1,6	1,4	2,7	2,7	3,2	2,9	2,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

* Per 1.000 inwoners van de betreffende leeftijdscategorie.

** Voorlopige cijfers.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.12 Aangehouden verdachten naar herkomstgroep, geslacht en minder- en meerderjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(%)					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)***				
Totaal	208.930	213.880	216.250	202.310	187.280	100	100	100	100	100	15,6	16,0	16,1	15,0	13,8
mannen	174.330	177.300	177.950	166.330	154.090	83,4	82,9	82,3	82,2	82,3	26,1	26,5	26,5	24,7	22,7
strafrechtelijk minderjarig	23.790	24.720	25.680	22.930	19.510	11,4	11,6	11,9	11,3	10,4	38,7	40,2	41,7	37,5	32,1
strafrechtelijk meerderjarig	150.540	152.580	152.270	143.400	134.580	72,0	71,3	70,4	70,9	71,9	24,9	25,1	25,0	23,4	21,8
vrouwen	34.610	36.580	38.300	35.990	33.190	16,6	17,1	17,7	17,8	17,7	5,2	5,5	5,7	5,3	4,9
strafrechtelijk minderjarig	5.580	5.910	6.550	5.610	4.890	2,7	2,8	3,0	2,8	2,6	9,5	10,0	11,1	9,6	8,4
strafrechtelijk meerderjarig	29.030	30.670	31.750	30.370	28.300	13,9	14,3	14,7	15,0	15,1	4,8	5,0	5,2	4,9	4,6
autochtoon	132.070	134.960	136.700	126.340	114.720	63,2	63,1	63,2	62,4	61,3	12,2	12,5	12,6	11,7	10,6
mannen	110.440	112.030	112.670	103.810	94.390	52,9	52,4	52,1	51,3	50,4	20,4	20,7	20,8	19,1	17,4
strafrechtelijk minderjarig	13.180	14.020	14.760	12.980	10.760	6,3	6,6	6,8	6,4	5,7	27,6	29,2	30,7	27,3	22,8
strafrechtelijk meerderjarig	97.260	98.010	97.910	90.820	83.630	46,6	45,8	45,3	44,9	44,7	19,7	19,9	19,8	18,4	16,9
vrouwen	21.630	22.930	24.030	22.530	20.330	10,4	10,7	11,1	11,1	10,9	4,0	4,2	4,4	4,2	3,8
strafrechtelijk minderjarig	3.280	3.510	3.870	3.380	2.910	1,6	1,6	1,8	1,7	1,6	7,1	7,6	8,4	7,4	6,4
strafrechtelijk meerderjarig	18.360	19.420	20.150	19.150	17.420	8,8	9,1	9,3	9,5	9,3	3,7	3,9	4,1	3,9	3,5
allochtoon	76.860	78.920	79.560	75.980	72.570	36,8	36,9	36,8	37,6	38,7	30,0	30,5	30,3	28,3	26,4
mannen	63.880	65.270	65.280	62.520	59.700	30,6	30,5	30,2	30,9	31,9	50,4	51,2	50,5	47,3	44,0
strafrechtelijk minderjarig	10.610	10.700	10.920	9.950	8.750	5,1	5,0	5,0	4,9	4,7	78,1	79,0	80,9	74,0	64,8
strafrechtelijk meerderjarig	53.280	54.570	54.360	52.570	50.950	25,5	25,5	25,1	26,0	27,2	47,1	47,9	47,0	44,2	41,7
vrouwen	12.980	13.650	14.270	13.450	12.860	6,2	6,4	6,6	6,7	6,9	10,0	10,4	10,7	9,9	9,2
strafrechtelijk minderjarig	2.300	2.400	2.680	2.230	1.980	1,1	1,1	1,2	1,1	1,1	17,9	18,6	20,8	17,5	15,5
strafrechtelijk meerderjarig	10.680	11.250	11.600	11.200	10.880	5,1	5,3	5,4	5,5	5,8	9,2	9,5	9,7	9,1	8,6
Marokko	13.730	14.020	14.380	13.940	13.640	6,6	6,6	6,6	6,9	7,3	58,4	58,3	58,7	55,8	53,3
mannen	12.070	12.240	12.460	12.050	11.770	5,8	5,7	5,8	6,0	6,3	97,6	97,1	97,4	92,7	88,6
strafrechtelijk minderjarig	2.880	2.840	2.880	2.680	2.410	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	151,7	147,8	149,5	141,0	126,1
strafrechtelijk meerder-															
jarig	9.190	9.400	9.590	9.370	9.360	4,4	4,4	4,4	4,6	5,0	87,8	88,0	88,1	84,5	82,2
vrouwen	1.660	1.780	1.920	1.890	1.880	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	14,9	15,5	16,4	15,7	15,2
strafrechtelijk minderjarig	470	480	540	450	390	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	25,8	26,5	29,6	24,5	21,3
strafrechtelijk meerder-															
jarig	1.190	1.300	1.370	1.440	1.480	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	12,7	13,5	13,9	14,2	14,2

Tabel 4.12 (vervolg)

	(abs.)**					2009*					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)***				
	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
						(%)									
Nederlandse Antillen of															
Aruba	7.330	7.100	7.240	6.800	6.660	3,5	3,3	3,3	3,4	3,6	71,7	69,0	69,1	63,7	60,7
mannen	5.800	5.520	5.690	5.440	5.160	2,8	2,6	2,6	2,7	2,8	115,2	109,1	110,2	103,0	94,6
strafrechtelijk minderjarig	930	890	920	840	720	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	130,9	124,2	127,8	117,1	99,9
strafrechtelijk meerder-jarig	4.860	4.630	4.770	4.600	4.440	2,3	2,2	2,2	2,3	2,4	112,6	106,6	107,3	100,7	93,8
vrouwen	1.540	1.580	1.550	1.370	1.500	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	29,6	30,2	29,2	25,3	27,2
strafrechtelijk minderjarig	290	270	280	200	230	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	42,5	39,6	40,9	29,6	35,5
strafrechtelijk meerder-jarig	1.250	1.310	1.260	1.170	1.270	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	27,6	28,8	27,4	24,7	26,1
Suriname															
mannen	13.210	13.600	13.490	12.600	11.810	6,3	6,4	6,2	6,2	6,3	48,5	49,4	48,4	44,6	41,2
strafrechtelijk minderjarig	10.640	10.840	10.680	10.040	9.450	5,1	5,1	4,9	5,0	5,0	82,9	83,7	81,5	75,7	70,0
strafrechtelijk meerder-jarig	1.430	1.490	1.530	1.290	1.090	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	83,6	88,9	93,1	81,0	69,6
vrouwen	9.210	9.360	9.150	8.750	8.360	4,4	4,4	4,2	4,3	4,5	82,8	82,9	79,8	74,9	70,1
strafrechtelijk minderjarig	2.570	2.760	2.810	2.560	2.360	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	17,8	18,9	19,0	17,1	15,5
strafrechtelijk meerder-jarig	380	440	510	380	300	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	22,9	27,0	32,2	24,7	19,7
Turkije															
mannen	10.210	10.750	10.590	10.260	9.620	4,9	5,0	4,9	5,1	5,1	36,5	37,6	36,4	34,5	31,5
strafrechtelijk minderjarig	9.230	9.650	9.450	9.140	8.600	4,4	4,5	4,4	4,5	4,6	63,5	65,1	62,7	59,3	54,3
strafrechtelijk meerder-jarig	1.680	1.710	1.700	1.610	1.340	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	76,2	77,0	76,6	73,2	61,0
vrouwen	7.560	7.930	7.740	7.530	7.260	3,6	3,7	3,6	3,7	3,9	61,3	63,0	60,3	57,0	53,2
strafrechtelijk minderjarig	980	1.110	1.140	1.120	1.020	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	7,3	8,0	8,1	7,8	7,0
strafrechtelijk meerder-jarig	240	280	300	250	210	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	11,6	13,6	14,5	12,3	9,9
strafrechtelijk meerder-jarig	740	820	840	870	820	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	6,5	7,0	7,0	7,1	6,5

* Voorlopige cijfers.
** Afgerond op tientallen.
*** Uit de betreffende bevolkingsgroep.
Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.13 Aangehouden allochtone verdachten naar generatie, geslacht en minder- en meerderjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)***				
Totaal allochtonen	76.860	78.920	79.560	75.980	72.570	30,0	30,5	30,3	28,3	26,4
mannen	63.880	65.270	65.280	62.520	59.700	50,4	51,2	50,5	47,3	44,0
strafrechtelijk minderjarig	10.610	10.700	10.920	9.950	8.750	78,1	79,0	80,9	74,0	64,8
strafrechtelijk meerderjarig	53.280	54.570	54.360	52.570	50.950	47,1	47,9	47,0	44,2	41,7
vrouwen	12.980	13.650	14.270	13.450	12.860	10,0	10,4	10,7	9,9	9,2
strafrechtelijk minderjarig	2.300	2.400	2.680	2.230	1.980	17,9	18,6	20,8	17,5	15,5
strafrechtelijk meerderjarig	10.680	11.250	11.600	11.220	10.880	9,2	9,5	9,7	9,1	8,6
1e generatie allochtonen	44.980	44.920	43.610	41.380	39.080	29,6	29,6	28,4	26,4	24,3
mannen	37.250	37.070	35.690	33.760	31.790	50,3	50,3	48,0	44,3	40,7
strafrechtelijk minderjarig	3.140	2.940	2.760	2.400	2.010	85,7	86,6	87,0	79,6	68,1
strafrechtelijk meerderjarig	34.110	34.130	32.920	31.360	29.780	48,4	48,5	46,3	42,8	39,6
vrouwen	7.730	7.840	7.920	7.620	7.290	10,0	10,0	10,0	9,4	8,8
strafrechtelijk minderjarig	670	600	620	520	450	19,8	18,7	20,5	17,9	16,2
strafrechtelijk meerderjarig	7.060	7.250	7.310	7.110	6.830	9,5	9,7	9,6	9,1	8,5
2e generatie allochtonen	31.880	34.010	35.950	34.590	33.490	30,6	31,9	33,0	31,1	29,4
mannen	26.630	28.200	29.600	28.760	27.920	50,7	52,5	53,9	51,3	48,6
strafrechtelijk minderjarig	7.460	7.760	8.160	7.550	6.750	75,2	76,5	79,0	72,4	63,9
strafrechtelijk meerderjarig	19.170	20.440	21.440	21.210	21.170	45,0	46,9	48,1	46,5	45,1
vrouwen	5.250	5.810	6.350	5.830	5.580	10,2	11,0	11,8	10,6	9,9
strafrechtelijk minderjarig	1.630	1.800	2.060	1.720	1.530	17,2	18,6	20,9	17,3	15,2
strafrechtelijk meerderjarig	3.620	4.000	4.290	4.110	4.050	8,6	9,3	9,7	9,1	8,7
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	12.650	13.280	13.700	12.860	12.160	18,6	19,3	19,8	18,4	17,2
mannen	10.260	10.690	10.930	10.380	9.820	30,0	31,0	31,4	29,6	27,7
strafrechtelijk minderjarig	1.870	1.990	2.150	2.010	1.790	45,1	47,1	50,1	46,2	40,6
strafrechtelijk meerderjarig	8.390	8.700	8.780	8.370	8.030	27,9	28,8	28,8	27,2	25,8
vrouwen	2.380	2.590	2.770	2.480	2.350	7,0	7,6	8,0	7,1	6,7
strafrechtelijk minderjarig	550	590	710	600	550	13,7	14,6	17,3	14,3	13,2
strafrechtelijk meerderjarig	1.840	2.000	2.060	1.880	1.800	6,1	6,6	6,8	6,1	5,8
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	19.240	20.730	22.250	21.740	21.330	53,2	54,8	56,3	52,7	49,4
mannen	16.370	17.510	18.670	18.380	18.100	89,2	91,1	92,9	87,6	82,3
strafrechtelijk minderjarig	5.590	5.760	6.000	5.540	4.960	96,8	97,5	99,6	91,3	80,7
strafrechtelijk meerderjarig	10.780	11.740	12.660	12.840	13.140	85,7	88,2	90,0	86,2	83,0
vrouwen	2.860	3.220	3.580	3.360	3.230	16,1	17,3	18,4	16,5	15,2
strafrechtelijk minderjarig	1.080	1.210	1.350	1.120	980	19,7	21,5	23,5	19,5	16,7
strafrechtelijk meerderjarig	1.780	2.010	2.230	2.230	2.250	14,5	15,5	16,3	15,4	14,6

* Voorlopige cijfers.

** Afgerond op tientallen.

*** Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.14 Aangehouden allochtone verdachten naar generatie en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(%)					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)**				
Totaal allochtonen	76.860	78.920	79.560	75.980	72.570	100	100	100	100	100	30,0	30,5	30,3	28,3	26,4
westers allochtonen	18.780	19.430	19.590	18.490	17.530	24,4	24,6	24,6	24,3	24,2	15,2	15,7	15,7	14,5	13,6
niet-westers allochtonen	58.080	59.500	59.970	57.480	55.040	75,6	75,4	75,4	75,7	75,8	43,8	44,2	43,7	40,8	37,8
w.o.															
Marokko	13.730	14.020	14.380	13.940	13.640	17,9	17,8	18,1	18,3	18,8	58,4	58,3	58,7	55,8	53,3
Nederlandse Antillen en Aruba	7.330	7.100	7.240	6.800	6.660	9,5	9,0	9,1	9,0	9,2	71,7	69,0	69,1	63,7	60,7
Suriname	13.210	13.600	13.490	12.600	11.810	17,2	17,2	17,0	16,6	16,3	48,5	49,4	48,4	44,6	41,2
Turkije	10.210	10.750	10.590	10.260	9.620	13,3	13,6	13,3	13,5	13,3	36,5	37,6	36,4	34,5	31,5
1e generatie allochtonen	44.980	44.920	43.610	41.380	39.080	58,5	56,9	54,8	54,5	53,8	29,6	29,6	28,4	26,4	24,3
westers allochtonen	7.460	7.720	7.920	7.760	7.550	9,7	9,8	10,0	10,2	10,4	14,0	14,4	14,4	13,6	12,8
niet-westers allochtonen	37.530	37.190	35.690	33.630	31.530	48,8	47,1	44,9	44,3	43,4	38,1	37,9	36,2	33,6	30,9
w.o.															
Marokko	6.880	6.740	6.390	5.930	5.580	8,9	8,5	8,0	7,8	7,7	41,5	40,7	38,8	36,0	33,8
Nederlandse Antillen en Aruba	5.900	5.570	5.500	5.120	5.030	7,7	7,1	6,9	6,7	6,9	78,7	75,3	74,0	68,2	65,7
Suriname	7.960	7.810	7.220	6.760	6.160	10,3	9,9	9,1	8,9	8,5	43,5	42,9	39,8	37,4	34,1
Turkije	5.500	5.620	5.240	4.890	4.420	7,2	7,1	6,6	6,4	6,1	28,6	29,2	27,3	25,4	22,9
2e generatie allochtonen	31.880	34.010	35.950	34.590	33.490	41,5	43,1	45,2	45,5	46,2	30,6	31,9	33,0	31,1	29,4
westers allochtonen	11.330	11.700	11.670	10.740	9.980	14,7	14,8	14,7	14,1	13,8	16,2	16,7	16,6	15,3	14,2
niet-westers allochtonen	20.550	22.300	24.280	23.860	23.510	26,7	28,3	30,5	31,4	32,4	60,2	61,3	62,8	58,3	54,1
w.o.															
Marokko	6.850	7.280	7.980	8.010	8.070	8,9	9,2	10,0	10,5	11,1	98,3	97,0	99,6	94,1	88,5
Nederlandse Antillen en Aruba	1.440	1.520	1.730	1.680	1.640	1,9	1,9	2,2	2,2	2,3	52,5	53,0	57,2	53,1	49,2
Suriname	5.250	5.790	6.280	5.830	5.640	6,8	7,3	7,9	7,7	7,8	58,9	62,0	64,4	57,5	53,3
Turkije	4.720	5.130	5.350	5.370	5.200	6,1	6,5	6,7	7,1	7,2	53,9	54,8	53,8	51,0	46,4

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)**			
	(abs.)**					(%)								
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	12.650	13.280	13.700	12.860	12.160	16,5	16,8	17,2	16,9	16,8	18,6	19,3	19,8	18,4
westers allochtonen	8.960	9.320	9.280	8.520	7.900	11,7	11,8	11,7	11,2	10,9	15,2	15,8	15,7	14,4
niet-westers allochtonen	3.680	3.950	4.420	4.340	4.270	4,8	5,0	5,6	5,7	5,9	40,7	41,1	43,2	40,0
w.o.														36,9
Marokko	400	400	470	500	490	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	69,4	64,6	70,1	68,9
Nederlandse Antillen en Aruba	640	610	710	660	620	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	37,1	33,9	38,0	33,9
Suriname	1.190	1.320	1.410	1.350	1.330	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	44,6	47,1	48,0	43,6
Turkije	370	420	450	470	470	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	60,0	61,3	58,7	55,4
														49,4
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	19.240	20.730	22.250	21.740	21.330	25,0	26,3	28,0	28,6	29,4	53,2	54,8	56,3	52,7
westers allochtonen	2.370	2.380	2.390	2.220	2.080	3,1	3,0	3,0	2,9	2,9	21,5	21,5	21,5	19,8
niet-westers allochtonen	16.870	18.350	19.860	19.520	19.250	21,9	23,2	25,0	25,7	26,5	67,2	68,5	69,9	65,0
w.o.														60,3
Marokko	6.460	6.880	7.510	7.510	7.580	8,4	8,7	9,4	9,9	10,4	100,9	99,9	102,3	96,4
Nederlandse Antillen en Aruba	800	920	1.020	1.020	1.020	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	78,9	84,6	88,1	83,6
Suriname	4.060	4.460	4.860	4.490	4.310	5,3	5,7	6,1	5,9	5,9	64,9	68,4	71,5	63,6
Turkije	4.350	4.710	4.900	4.900	4.730	5,7	6,0	6,2	6,4	6,5	53,5	54,3	53,4	50,6
														46,1

* Voorlopige cijfers.

** Afgerond op tientallen.

*** Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.15 Aangehouden verdachten naar woongemeente* en geslacht, 2009**

	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen
	(abs.)			(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)***		
Nederland	187.280	154.090	33.190	14,0	23,2	4,9
Almere	3.020	2.390	630	20,3	32,7	8,3
Amersfoort	1.840	1.480	360	16,3	26,9	6,2
Amsterdam	13.580	11.120	2.470	21,6	36,2	7,7
Apeldoorn	1.690	1.390	300	13,5	22,5	4,7
Arnhem	2.290	1.890	400	19,2	31,9	6,7
Breda	2.270	1.800	470	16,2	26,4	6,6
Dordrecht	2.050	1.670	380	21,5	35,7	7,8
Ede	970	820	150	11,4	19,6	3,5
Eindhoven	2.440	1.950	490	13,9	21,7	5,7
Emmen	1.160	940	220	13,1	21,4	4,9
Enschede	1.960	1.580	380	15,3	24,1	6,1
Groningen	2.800	2.300	490	17,7	29,5	6,2
Haarlem	1.840	1.510	330	15,2	25,6	5,4
Haarlemmermeer	1.300	1.060	240	11,4	18,8	4,1
Leiden	1.770	1.410	350	18,2	30,0	7,0
Maastricht	1.390	1.110	270	13,9	23,2	5,3
Nijmegen	2.030	1.620	420	14,9	24,9	5,8
Rotterdam	12.110	9.770	2.340	25,4	41,9	9,6
's-Gravenhage	10.190	8.200	1.990	26,4	43,3	10,1
's-Hertogenbosch	1.970	1.610	370	17,4	28,8	6,4
Tilburg	2.830	2.330	510	16,9	28,0	6,0
Utrecht	4.890	4.030	860	19,7	33,9	6,6
Zaanstad	1.660	1.360	290	14,2	23,7	4,9
Zoetermeer	1.660	1.280	370	16,7	26,6	7,3
Zwolle	1.170	980	190	12,3	21,2	3,8
Overige gemeenten	106.430	88.500	17.930	11,7	19,5	3,9

* De 25 grootste gemeenten in 2009.

** Voorlopige cijfers.

*** Uit de betreffende gemeente.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.16 Aangehouden verdachten en processen-verbaal* naar woongemeente** en delictgroep, 2009***

Aangehouden verdachten		Processen-verbaal						Overige misdrijven	Totaal****	Totaal per verdachte (gemiddelde)
(abs.)*****	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)*****	Vermogens- misdrijven	Vernielin- gen****	Gewelds- en seksuele misdrijven	Verkeersmis- drijven	Drugsmis- drijven				
187.280	13,8	66.440	39.830	60.970	55.360	13.240	18.050	234.750		1,25
Nederland										
Almere	3.020	19,9	580	1.050	650	180	260	3.640		1,21
Amersfoort	1.840	16,0	390	550	450	110	180	2.260		1,22
Amsterdam	13.580	21,2	2.710	4.670	2.420	1.330	1.420	17.330		1,28
Apeldoorn	1.690	13,3	410	580	390	110	180	2.240		1,32
Arnhem	2.290	18,8	430	810	430	220	280	2.820		1,23
Breda	2.270	16,0	530	710	490	270	180	2.840		1,25
Dordrecht	2.050	21,1	480	690	560	160	190	2.620		1,28
Ede	970	11,2	210	330	290	30	120	1.200		1,23
Eindhoven	2.440	13,7	460	700	630	210	210	3.170		1,30
Ennen	1.160	12,9	230	420	250	80	130	1.410		1,22
Enschede	1.960	15,1	430	690	440	140	230	2.440		1,24
Groningen	2.800	17,4	690	890	500	260	200	3.750		1,34
Haarlem	1.840	15,0	330	520	530	150	160	2.210		1,20
Haarlemmermeer	1.300	11,3	360	360	430	70	120	1.460		1,13
Leiden	1.770	17,8	390	670	490	90	180	2.250		1,27
Maastricht	1.390	13,7	330	520	260	150	120	1.700		1,23
Nijmegen	2.030	14,7	440	730	430	150	210	2.590		1,27
Rotterdam	12.110	24,8	2.530	3.970	5.820	640	940	18.020		1,49
's-Gravenhage	10.190	25,7	1.870	3.190	3.250	600	1.150	12.850		1,26
's-Hertogenbosch	1.970	17,1	450	650	470	190	190	2.420		1,22
Tilburg	2.830	16,6	430	820	620	280	210	3.420		1,21
Utrecht	4.890	19,3	1.100	1.530	1.100	310	490	6.640		1,36
Zaanstad	1.660	14,0	280	630	410	70	130	1.910		1,15
Zoetermeer	1.660	16,4	290	590	510	60	170	2.010		1,21
Zwolle	1.170	12,1	280	400	260	70	100	1.440		1,24
Overige gemeenten	106.430	11,5	23.350	34.280	33.300	7.330	10.300	130.120		1,22

* Met daarop minimaal één delict in het betreffende delicttype.

** De 25 grootste gemeenten in 2009.

*** Voorlopige cijfers.

**** Inclusief misdrijven tegen openbare orde en gezag.

***** Aangezien in één proces-verbaal meerdere delicttypen kunnen staan, tellen de aantallen onder de verschillende soorten misdrijf niet op tot een totaal aantal proces-sen-verbaal.

***** Afgerond op tientallen.

***** Uit de betreffende gemeente.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.17 Door aangehouden verdachten gepleegde misdrijven* naar delictgroep, geslacht en minder- en meerderjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**
	(abs.)**					(%)					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)***				
Totaal	366.070	371.320	375.280	341.360	303.670	100	100	100	100	100	27,4	27,7	27,9	25,3	22,4
mannen	315.520	316.570	318.790	289.750	256.940	86,2	85,3	84,9	84,9	84,6	47,3	47,4	47,5	43,0	37,9
strafrechtelijk minderjarig	51.890	52.060	54.820	46.310	36.250	14,2	14,0	14,6	13,6	11,9	84,5	84,6	89,0	75,8	59,7
strafrechtelijk meerderjarig	263.630	264.510	263.980	243.440	220.690	72,0	71,2	70,3	71,3	72,7	43,5	43,6	43,3	39,7	35,7
vrouwen	50.560	54.760	56.480	51.600	46.730	13,8	14,7	15,1	15,1	15,4	7,6	8,2	8,4	7,6	6,9
strafrechtelijk minderjarig	8.990	9.970	10.460	8.800	7.250	2,5	2,7	2,8	2,6	2,4	15,3	17,0	17,8	15,1	12,5
strafrechtelijk meerderjarig	41.570	44.790	46.020	42.810	39.480	11,4	12,1	12,3	12,5	13,0	6,8	7,3	7,5	6,9	6,3
Vermogensmisdrijven															
mannen	112.890	110.810	107.420	98.180	88.280	30,8	29,8	28,6	28,8	29,1	8,4	8,3	8,0	7,3	6,5
strafrechtelijk minderjarig	91.300	87.880	84.120	76.830	68.550	24,9	23,7	22,4	22,5	22,6	13,7	13,1	12,5	11,4	10,1
strafrechtelijk meerderjarig	21.100	20.290	19.600	16.930	14.810	5,8	5,5	5,2	5,0	4,9	34,4	33,0	31,8	27,7	24,4
vrouwen	70.200	67.590	64.520	59.900	53.740	19,2	18,2	17,2	17,5	17,7	11,6	11,1	10,6	9,8	8,7
strafrechtelijk minderjarig	21.590	22.930	23.290	21.350	19.730	5,9	6,2	6,2	6,3	6,5	3,2	3,4	3,5	3,2	2,9
strafrechtelijk meerderjarig	4.280	4.890	5.090	4.170	3.740	1,2	1,3	1,4	1,2	1,2	7,3	8,3	8,7	7,2	6,5
strafrechtelijk meerderjarig	17.310	18.040	18.200	17.180	15.990	4,7	4,9	4,8	5,0	5,3	2,8	2,9	3,0	2,8	2,6
Vermielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag															
mannen	63.110	64.360	68.340	60.350	47.810	17,2	17,3	18,2	17,7	15,7	4,7	4,8	5,1	4,5	3,5
strafrechtelijk minderjarig	56.630	57.460	61.140	54.030	42.480	15,5	15,5	16,3	15,8	14,0	8,5	8,6	9,1	8,0	6,3
strafrechtelijk meerderjarig	16.700	17.700	19.400	15.640	10.410	4,6	4,8	5,2	4,6	3,4	27,2	28,8	31,5	25,6	17,1
vrouwen	39.930	39.760	41.740	38.390	32.070	10,9	10,7	11,1	11,2	10,6	6,6	6,6	6,9	6,3	5,2
strafrechtelijk minderjarig	6.480	6.910	7.200	6.320	5.330	1,8	1,9	1,9	1,9	1,8	1,0	1,0	1,1	0,9	0,8
strafrechtelijk meerderjarig	1.950	2.010	2.210	1.710	1.260	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4	3,3	3,4	3,8	2,9	2,2
strafrechtelijk meerderjarig	4.530	4.900	4.980	4.610	4.070	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7
Gewelds- en seksuele misdrijven															
mannen	82.690	86.020	89.270	82.430	73.510	22,6	23,2	23,8	24,1	24,2	6,2	6,4	6,6	6,1	5,4
strafrechtelijk minderjarig	73.460	75.730	78.270	71.990	64.300	20,1	20,4	20,9	21,1	21,2	11,0	11,3	11,7	10,7	9,5
strafrechtelijk meerderjarig	10.290	10.040	11.100	9.560	7.550	2,8	2,7	3,0	2,8	2,5	16,8	16,3	18,0	15,6	12,4
vrouwen	63.160	65.690	67.160	62.430	56.750	17,3	17,7	17,9	18,3	18,7	10,4	10,8	11,0	10,2	9,2
strafrechtelijk minderjarig	9.240	10.290	11.020	10.440	9.210	2,5	2,8	2,9	3,1	3,0	1,4	1,5	1,6	1,5	1,4
strafrechtelijk meerderjarig	2.250	2.460	2.540	2.360	1.750	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	3,8	4,2	4,3	4,1	3,0
strafrechtelijk meerderjarig	6.990	7.830	8.480	8.080	7.460	1,9	2,1	2,3	2,4	2,5	1,1	1,3	1,4	1,3	1,2

Verkeersmisdrijven	61.650	63.910	65.740	61.210	58.350	16,8	17,2	17,5	17,9	19,2	4,6	4,8	4,9	4,5	4,3
	54.420	55.790	56.950	52.900	50.840	14,9	15,0	15,2	15,5	16,7	8,2	8,3	8,5	7,8	7,5
	930	1.130	1.390	1.370	1.260	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	1,5	1,8	2,2	2,2	2,1
	53.490	54.660	55.570	51.540	49.580	14,6	14,7	14,8	15,1	16,3	8,8	9,0	9,1	8,4	8,0
	7.230	8.120	8.790	8.300	7.510	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	1,1	1,2	1,3	1,2	1,1
Drugsmisdrijven	100	140	160	210	170	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3
	7.130	7.990	8.620	8.090	7.340	1,9	2,2	2,3	2,4	2,4	1,2	1,3	1,4	1,3	1,2
	19.340	21.050	19.970	17.260	15.540	5,3	5,7	5,3	5,1	5,1	1,4	1,6	1,5	1,3	1,1
	16.340	17.820	16.950	14.790	13.190	4,5	4,8	4,5	4,3	4,3	2,4	2,7	2,5	2,2	1,9
	630	620	650	600	480	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1,0	1,0	1,1	1,0	0,8
Overige misdrijven	15.710	17.200	16.300	14.190	12.710	4,3	4,6	4,3	4,2	4,2	2,6	2,8	2,7	2,3	2,1
	3.000	3.240	3.030	2.470	2.350	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3
	100	100	100	90	60	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
	2.900	3.130	2.930	2.390	2.290	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
	26.390	25.170	24.540	21.940	20.190	7,2	6,8	6,5	6,4	6,6	2,0	1,9	1,8	1,6	1,5
Verkeersmisdrijven	23.380	21.900	21.380	19.220	17.580	6,4	5,9	5,7	5,6	5,8	3,5	3,3	3,2	2,9	2,6
	2.240	2.280	2.680	2.220	1.750	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	3,6	3,7	4,4	3,6	2,9
	21.140	19.620	18.690	17.000	15.840	5,8	5,3	5,0	5,0	5,2	3,5	3,2	3,1	2,8	2,6
	3.020	3.270	3.160	2.720	2.600	0,8	0,9	0,8	0,8	0,9	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
	300	370	360	260	260	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,6	0,6	0,4	0,5
Overige misdrijven	2.720	2.900	2.810	2.460	2.340	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4

* Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd. Dergelijke misdrijven zijn meerdere keren geteld.

** Voorlopige cijfers.

*** Afgerond op tientallen.

**** Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.18 Aangehouden verdachten naar geslacht, pleegcarrière en pleegprofiel

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(%)				
Totaal	208.930	213.880	216.250	202.310	187.280	100	100	100	100	100
Pleegcarrière										
first offender	89.180	89.330	88.940	80.430	70.520	42,7	41,8	41,1	39,8	37,7
meerpleger	94.370	98.540	100.790	95.410	90.790	45,2	46,1	46,6	47,2	48,5
veelpleger	25.390	26.010	26.520	26.470	25.970	12,2	12,2	12,3	13,1	13,9
Pleegprofiel										
enkelsoortige verdachte	173.690	178.070	180.070	169.750	158.880	83,1	83,3	83,3	83,9	84,8
tweesoortige verdachte	28.150	28.560	28.700	25.880	22.950	13,5	13,4	13,3	12,8	12,3
meersoortige verdachte	7.090	7.250	7.480	6.690	5.460	3,4	3,4	3,5	3,3	2,9
Mannen	174.330	177.300	177.950	166.330	154.090	83,4	82,9	82,3	82,2	82,3
Pleegcarrière										
first offender	67.750	66.980	65.900	59.210	51.800	38,9	37,8	37,0	35,6	33,6
meerpleger	82.660	85.840	87.030	82.170	77.800	47,4	48,4	48,9	49,4	50,5
veelpleger	23.920	24.490	25.020	24.950	24.490	13,7	13,8	14,1	15,0	15,9
Pleegprofiel										
enkelsoortige verdachte	142.570	145.330	145.830	137.290	128.660	81,8	82,0	82,0	82,5	83,5
tweesoortige verdachte	25.100	25.210	25.200	22.820	20.320	14,4	14,2	14,2	13,7	13,2
meersoortige verdachte	6.660	6.770	6.910	6.220	5.110	3,8	3,8	3,9	3,7	3,3
Vrouwen	34.610	36.580	38.300	35.990	33.190	16,6	17,1	17,7	17,8	17,7
Pleegcarrière										
first offender	21.430	22.350	23.040	21.220	18.730	61,9	61,1	60,1	59,0	56,4
meerpleger	11.710	12.710	13.760	13.250	12.990	33,8	34,7	35,9	36,8	39,1
veelpleger	1.470	1.520	1.500	1.520	1.480	4,3	4,2	3,9	4,2	4,5
Pleegprofiel										
enkelsoortige verdachte	31.130	32.740	34.240	32.460	30.230	89,9	89,5	89,4	90,2	91,1
tweesoortige verdachte	3.050	3.350	3.500	3.060	2.620	8,8	9,2	9,1	8,5	7,9
meersoortige verdachte	430	480	570	470	350	1,3	1,3	1,5	1,3	1,0

* Voorlopige cijfers.

** Afgerond op tientallen.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.19 Aangehouden verdachten naar minder- en meerderjarigheid, pleegcarrière en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(%)					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)***				
Totaal	208.930	213.880	216.250	202.310	187.280	100	100	100	100	100	15,6	16,0	16,1	15,0	13,8
autochtoon	132.070	134.960	136.700	126.340	114.720	63,2	63,1	63,2	62,4	61,3	12,2	12,5	12,6	11,7	10,6
allochtoon	76.860	78.920	79.560	75.980	72.570	36,8	36,9	36,8	37,6	38,7	30,0	30,5	30,3	28,3	26,4
westers allochtoon	18.780	19.430	19.590	18.490	17.530	9,0	9,1	9,1	9,1	9,4	15,2	15,7	15,7	14,5	13,6
niet-westers allochtoon	58.080	59.500	59.970	57.480	55.040	27,8	27,8	27,7	28,4	29,4	43,8	44,2	43,7	40,8	37,8
Minderjarige first offender	17.460	17.830	18.630	15.970	13.580	8,4	8,3	8,6	7,9	7,3	14,5	14,8	15,5	13,4	11,4
autochtoon	10.650	11.160	11.780	9.980	8.390	5,1	5,2	5,4	4,9	4,5	11,4	11,9	12,5	10,7	9,1
allochtoon	6.810	6.670	6.850	5.990	5.190	3,3	3,1	3,2	3,0	2,8	25,7	25,2	26,0	22,9	19,7
westers allochtoon	1.280	1.290	1.370	1.150	1.090	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	16,2	16,4	17,5	14,9	14,1
niet-westers allochtoon	5.530	5.380	5.480	4.840	4.100	2,6	2,5	2,5	2,4	2,2	29,8	28,9	29,5	26,2	22,1
Minderjarige meerpleger	10.400	11.060	11.660	10.610	9.090	5,0	5,2	5,4	5,2	4,9	8,7	9,2	9,7	8,9	7,7
autochtoon	5.260	5.710	6.140	5.610	4.640	2,5	2,7	2,8	2,8	2,5	5,6	6,1	6,5	6,0	5,0
allochtoon	5.140	5.350	5.530	5.000	4.460	2,5	2,5	2,6	2,5	2,4	19,4	20,2	21,0	19,1	16,9
westers allochtoon	790	830	870	760	710	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	9,9	10,6	11,2	9,8	9,2
niet-westers allochtoon	4.350	4.520	4.660	4.240	3.750	2,1	2,1	2,2	2,1	2,0	23,5	24,3	25,1	23,0	20,2
Minderjarige veelpleger	1.500	1.730	1.940	1.970	1.720	0,7	0,8	0,9	1,0	0,9	1,3	1,4	1,6	1,6	1,5
autochtoon	540	650	720	770	640	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,6	0,7	0,8	0,8	0,7
allochtoon	960	1.080	1.220	1.190	1.080	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	3,6	4,1	4,6	4,5	4,1
westers allochtoon	120	140	150	140	120	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1,5	1,7	1,9	1,8	1,6
niet-westers allochtoon	840	950	1.080	1.050	960	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	4,5	5,1	5,8	5,7	5,2
Meerderjarige first offender	71.720	71.500	70.310	64.460	56.940	34,3	33,4	32,5	31,9	30,4	5,9	5,9	5,7	5,2	4,6
autochtoon	50.840	50.510	49.840	45.210	39.180	24,3	23,6	23,0	22,3	20,9	5,2	5,1	5,0	4,6	4,0
allochtoon	20.880	20.990	20.480	19.250	17.760	10,0	9,8	9,5	9,5	9,5	9,1	9,1	8,7	8,0	7,1
westers allochtoon	6.820	6.940	7.020	6.530	6.110	3,3	3,2	3,2	3,2	3,3	5,9	6,0	6,0	5,5	5,0
niet-westers allochtoon	14.050	14.060	13.460	12.720	11.650	6,7	6,6	6,2	6,3	6,2	12,3	12,1	11,3	10,4	9,2

Tabel 4.19 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2008	2009***
	(abs.)**					(%)					(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)*						
Meerderjarige meerpleger autochtoon	83.960	87.480	89.130	84.810	81.700	40,2	40,9	41,2	41,9	43,6	6,9	7,2	7,3	6,9		6,6	
allochtoon	51.060	53.250	54.450	51.360	48.830	24,4	24,9	25,2	25,4	26,1	5,2	5,4	5,5	5,2		4,9	
westers allochtoon	32.900	34.230	34.680	33.440	32.860	15,7	16,0	16,0	16,5	17,5	14,3	14,8	14,7	13,8		13,2	
niet-westers allochtoon	7.560	7.930	7.970	7.690	7.410	3,6	3,7	3,7	3,8	4,0	6,5	6,8	6,8	6,4		6,1	
niet-westers allochtoon	25.340	26.300	26.710	25.760	25.460	12,1	12,3	12,4	12,7	13,6	22,2	22,7	22,5	21,0		20,0	
Meerderjarige veelpleger autochtoon	23.890	24.280	24.580	24.500	24.250	11,4	11,4	11,4	12,1	12,9	2,0	2,0	2,0	2,0		2,0	
allochtoon	13.720	13.670	13.780	13.400	13.040	6,6	6,4	6,4	6,6	7,0	1,4	1,4	1,4	1,4		1,3	
westers allochtoon	10.170	10.610	10.800	11.100	11.220	4,9	5,0	5,0	5,5	6,0	4,4	4,6	4,6	4,6		4,5	
niet-westers allochtoon	2.210	2.310	2.220	2.220	2.080	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,9	2,0	1,9	1,9		1,7	
niet-westers allochtoon	7.970	8.300	8.590	8.890	9.130	3,8	3,9	4,0	4,4	4,9	7,0	7,2	7,2	7,3		7,2	

* Voorlopige cijfers.
** Afgerond op tientallen.
*** Uit de betreffende bevolkingsgroep.
Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.20 Aangehouden verdachten naar pleegprofiel en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005 (%)	2006	2007	2008	2009*	2005 (per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)**	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**														
Totaal	208.930	213.880	216.250	202.310	187.280	100	100	100	100	100	15,6	16,0	16,1	15,0	13,8
autochtoon	132.070	134.960	136.700	126.340	114.720	63,2	63,1	63,2	62,4	61,3	12,2	12,5	12,6	11,7	10,6
allochtoon	76.860	78.920	79.560	75.980	72.570	36,8	36,9	36,8	37,6	38,7	30,0	30,5	30,3	28,3	26,4
westers allochtoon	18.780	19.430	19.590	18.490	17.530	9,0	9,1	9,1	9,1	9,4	15,2	15,7	15,7	14,5	13,6
niet-westers allochtoon	58.080	59.500	59.970	57.480	55.040	27,8	27,8	27,7	28,4	29,4	43,8	44,2	43,7	40,8	37,8
Minderjarige enkelsoortige verdachte	23.280	24.370	25.520	22.950	20.010	11,1	11,4	11,8	11,3	10,7	19,4	20,2	21,2	19,2	16,9
autochtoon	13.350	14.340	15.110	13.450	11.470	6,4	6,7	7,0	6,6	6,1	14,3	15,3	16,1	14,4	12,4
allochtoon	9.920	10.030	10.410	9.500	8.540	4,7	4,7	4,8	4,7	4,6	37,5	37,9	39,5	36,2	32,5
westers allochtoon	1.710	1.780	1.910	1.650	1.600	0,8	0,8	0,9	0,8	0,9	21,5	22,7	24,5	21,2	20,7
niet-westers allochtoon	8.220	8.250	8.500	7.850	6.940	3,9	3,9	3,9	3,9	3,7	44,3	44,4	45,8	42,6	37,4
Minderjarige tweesoortige verdachte	4.960	5.070	5.350	4.560	3.600	2,4	2,4	2,5	2,3	1,9	4,1	4,2	4,4	3,8	3,0
autochtoon	2.580	2.660	2.880	2.400	1.850	1,2	1,2	1,3	1,2	1,0	2,8	2,8	3,1	2,6	2,0
allochtoon	2.380	2.410	2.480	2.160	1.740	1,1	1,1	1,1	1,1	0,9	9,0	9,1	9,4	8,2	6,6
westers allochtoon	390	400	360	330	270	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	4,9	5,0	4,6	4,2	3,4
niet-westers allochtoon	1.990	2.020	2.120	1.830	1.480	1,0	0,9	1,0	0,9	0,8	10,7	10,9	11,4	9,9	7,9
Minderjarige meersoortige verdachte	1.130	1.190	1.350	1.030	790	0,5	0,6	0,6	0,5	0,4	0,9	1,0	1,1	0,9	0,7
autochtoon	520	530	640	510	340	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,6	0,6	0,7	0,5	0,4
allochtoon	610	650	710	520	450	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	2,3	2,5	2,7	2,0	1,7
westers allochtoon	100	90	110	80	60	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	1,3	1,1	1,4	1,0	0,7
niet-westers allochtoon	510	570	600	440	390	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	2,7	3,1	3,2	2,4	2,1
Meerderjarige enkelsoortige verdachte	150.420	153.700	154.550	146.790	138.870	72,0	71,9	71,5	72,6	74,2	12,4	12,6	12,6	11,9	11,2
autochtoon	98.220	99.750	100.680	94.270	87.530	47,0	46,6	46,6	46,6	46,7	10,0	10,1	10,2	9,5	8,8
allochtoon	52.190	53.950	53.870	52.520	51.350	25,0	25,2	24,9	26,0	27,4	22,7	23,3	22,8	21,7	20,7
westers allochtoon	14.000	14.520	14.600	14.050	13.510	6,7	6,8	6,7	6,9	7,2	12,1	12,5	12,5	11,8	11,1
niet-westers allochtoon	38.200	39.430	39.270	38.480	37.840	18,3	18,4	18,2	19,0	20,2	33,5	34,0	33,1	31,4	29,8

Tabel 4.20 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2009**
	(abs.)**	(%)										(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)***				
Meerderjarige tweesoortige verdachte autochtoon	23.190	23.490	23.350	21.320	19.350	11,1	11,0	10,8	10,5	10,3	1,9	1,9	1,9	1,7	1,6	
allochtoon	13.930	14.060	13.930	12.540	11.040	6,7	6,6	6,4	6,2	5,9	1,4	1,4	1,4	1,3	1,1	
westers allochtoon	9.260	9.430	9.420	8.780	8.300	4,4	4,4	4,4	4,3	4,4	4,0	4,1	4,0	3,6	3,3	
niet-westers allochtoon	2.090	2.150	2.070	1.910	1.740	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	1,8	1,9	1,8	1,6	1,4	
	7.170	7.280	7.350	6.870	6.570	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	6,3	6,3	6,2	5,6	5,2	
Meerderjarige meersoortige verdachte autochtoon	5.960	6.060	6.120	5.660	4.670	2,9	2,8	2,8	2,8	2,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	
allochtoon	3.460	3.620	3.460	3.170	2.480	1,7	1,7	1,6	1,6	1,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	
westers allochtoon	2.500	2.450	2.670	2.490	2.190	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9	
niet-westers allochtoon	510	500	540	480	360	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	
	1.990	1.950	2.130	2.010	1.830	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,7	1,7	1,8	1,6	1,4	

* Voorlopige cijfers.
** Afgerond op tientallen.
*** Uit de betreffende bevolkingsgroep.
Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.21 Geregistreerde minderjarige verdachten

	Totaal*	Jongens	Meisjes	Bevolking (12-17 jaar)	Totaal (index 2005=100)	Jongens	Meisjes	Bevolking (12-17 jaar)	Totaal (per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)	Jongens (%)	Meisjes
2005	98.520	81.957	16.502	1.199.916	100	100	100	100	82,1	133,4	28,2
2006	98.015	81.355	16.616	1.201.799	99	99	101	100	81,6	132,4	28,3
2007	94.804	77.637	17.128	1.204.964	96	95	104	100	78,7	126,0	29,1
2008	84.113	68.730	15.341	1.201.945	85	84	93	100	70,0	111,8	26,1
2009	70.405	57.106	13.187	1.191.453	71	70	80	99	59,1	93,6	22,7
2010**	60.575	48.585	11.901	1.184.064	61	59	72	99	51,2	80,2	20,6

* Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.
** Voorlopige cijfers.
Bron: CBS

Tabel 4.22 Geregistreerde minderjarige verdachten van vermogensmisdrijven (nieuwe delictindeling)*

	Totaal**	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)			(%)	
2005	43.384	33.786	9.578	100	100	100	36,2	55,0	16,4	77,9	22,1
2006	41.723	32.039	9.686	96	95	101	34,7	52,1	16,5	76,8	23,2
2007	37.639	27.868	9.755	87	82	102	31,2	45,2	16,6	74,0	25,9
2008	34.766	25.964	8.785	80	77	92	28,9	42,2	15,0	74,7	25,3
2009	31.376	23.224	8.089	72	69	84	26,3	38,1	13,9	74,0	25,8
2010***	28.090	20.495	7.545	65	61	79	23,7	33,8	13,1	73,0	26,9

Geregistreerde minderjarige verdachten van vermogensmisdrijven (oude delictindeling)*											
	Totaal**	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)			(%)	
2005	40.331	30.906	9.405	100	100	100	33,6	50,3	16,1	76,6	23,3
2006	38.642	29.171	9.454	96	94	101	32,2	47,5	16,1	75,5	24,5
2007	34.804	25.212	9.576	86	82	102	28,9	40,9	16,3	72,4	27,5
2008	32.467	23.825	8.629	81	77	92	27,0	38,7	14,7	73,4	26,6
2009	29.003	20.996	7.947	72	68	84	24,3	34,4	13,7	72,4	27,4
2010***	25.485	18.075	7.362	63	58	78	21,5	29,8	12,7	70,9	28,9

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.
** Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.
*** Voorlopige cijfers.
Bron: CBS

Tabel 4.23 **Geregistreerde minderjarige verdachten van vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (nieuwe delictindeling)***

	Totaal** (abs.)	Jongens	Meisjes	Totaal (index 2005=100)	Jongens	Meisjes	Totaal (per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)	Jongens	Meisjes	Jongens (%)	Meisjes
2005	31.938	28.816	3.097	100	100	100	26,6	46,9	5,3	90,2	9,7
2006	33.248	30.268	2.970	104	105	96	27,7	49,3	5,1	91,0	8,9
2007	32.946	29.633	3.298	103	103	106	27,3	48,1	5,6	89,9	10,0
2008	27.704	24.798	2.894	87	86	93	23,0	40,3	4,9	89,5	10,4
2009	20.840	18.726	2.093	65	65	68	17,5	30,7	3,6	89,9	10,0
2010***	16.752	14.857	1.873	52	52	60	14,2	24,5	3,2	88,7	11,2

Geregistreerde minderjarige verdachten van vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (oude delictindeling)*

	Totaal** (abs.)	Jongens	Meisjes	Totaal (index 2005=100)	Jongens	Meisjes	Totaal (per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)	Jongens	Meisjes	Jongens (%)	Meisjes
2005	32.168	29.002	3.141	100	100	100	26,8	47,2	5,4	90,2	9,8
2006	33.422	30.421	2.991	104	105	95	27,8	49,5	5,1	91,0	8,9
2007	33.149	29.813	3.321	103	103	106	27,5	48,4	5,6	89,9	10,0
2008	27.832	24.902	2.917	87	86	93	23,2	40,5	5,0	89,5	10,5
2009	20.973	18.838	2.114	65	65	67	17,6	30,9	3,6	89,8	10,1
2010***	16.863	14.956	1.885	52	52	60	14,2	24,7	3,3	88,7	11,2

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.
** Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.
*** Voorlopige cijfers.
Bron: CBS

Tabel 4.24 Geregistreeerde minderjarige verdachten van gewelds- en seksuele misdrijven (nieuwe delictindeling)*

	Totaal**	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar			(%)	
2005	17.366	14.164	3.187	100	100	100	14,5	23,1	5,4	81,6	18,4
2006	17.400	14.086	3.299	100	99	104	14,5	22,9	5,6	81,0	19,0
2007	18.127	14.721	3.401	104	104	107	15,0	23,9	5,8	81,2	18,8
2008	15.788	12.749	3.030	91	90	95	13,1	20,7	5,2	80,8	19,2
2009	12.605	10.222	2.362	73	72	74	10,6	16,8	4,1	81,1	18,7
2010***	10.691	8.773	1.906	62	62	60	9,0	14,5	3,3	82,0	17,9

Geregistreeerde minderjarige verdachten van geweldsmisdrijven (oude delictindeling)											
	Totaal**	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar			(%)	
2005	20.062	16.757	3.291	100	100	100	16,7	27,3	5,6	83,5	16,4
2006	20.183	16.709	3.459	101	100	105	16,8	27,2	5,9	82,8	17,1
2007	20.622	17.086	3.531	103	102	107	17,1	27,7	6,0	82,9	17,1
2008	17.855	14.719	3.125	89	88	95	14,9	23,9	5,3	82,4	17,5
2009	14.737	12.254	2.459	73	73	75	12,4	20,1	4,2	83,2	16,7
2010***	13.062	11.004	2.044	65	66	62	11,0	18,2	3,5	84,2	15,7

* Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

** Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

*** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.25 Geregistreeerde minderjarige verdachten van verkeersmisdrijven

	Totaal*	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)			(%)	
2005	1.342	1.234	108	100	100	100	1,1	2,0	0,2	92,0	8,0
2006	1.463	1.325	138	109	107	128	1,2	2,2	0,2	90,6	9,4
2007	1.673	1.522	150	125	123	139	1,4	2,5	0,3	91,0	9,0
2008	1.716	1.542	173	128	125	160	1,4	2,5	0,3	89,9	10,1
2009	1.634	1.435	195	122	116	180	1,4	2,4	0,3	87,9	11,9
2010**	1.558	1.382	175	116	112	162	1,3	2,3	0,3	88,7	11,2

* Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.26 Geregistreeerde minderjarige verdachten van drugsmisdrijven en (vuur) wapenmisdrijven

Drugsmisdrijven											
	Totaal*	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)			(%)	
2005	1.376	1.168	208	100	100	100	1,2	1,9	0,4	84,9	15,1
2006	1.329	1.118	211	97	96	101	1,1	1,8	0,4	84,1	15,9
2007	1.215	1.060	154	88	91	74	1,0	1,7	0,3	87,2	12,7
2008	1.253	1.085	167	91	93	80	1,0	1,8	0,3	86,6	13,3
2009	1.209	1.060	149	88	91	72	1,0	1,7	0,3	87,7	12,3
2010**	1.089	974	115	79	83	55	0,9	1,6	0,2	89,4	10,6

(Vuur)wapenmisdrijven											
	Totaal*	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)			(%)	
2005	1.340	1.273	66	100	100	100	1,1	2,1	0,1	95,0	4,9
2006	1.242	1.171	70	93	92	106	1,0	1,9	0,1	94,3	5,6
2007	1.280	1.219	60	96	96	91	1,1	2,0	0,1	95,2	4,7
2008	1.316	1.247	69	98	98	105	1,1	2,0	0,1	94,8	5,2
2009	1.260	1.197	60	94	94	91	1,1	2,0	0,1	95,0	4,8
2010**	1.086	1.038	47	81	82	71	0,9	1,7	0,1	95,6	4,3

* Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

** Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.27 Geregistreerde minderjarige verdachten naar delictgroep*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**
	(abs.)						(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)						(%)					
Totaal	98.520	98.015	94.804	84.113	70.405	60.575	82,1	81,6	78,7	70,0	59,1	51,2	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	94.054	93.583	90.245	79.503	66.015	56.610	78,4	77,9	74,9	66,1	55,4	47,8	95,5	95,5	95,2	94,5	93,8	93,5
Vermogensmisdriften																		
diefstal/verduistering en inbraak	43.384	41.723	37.639	34.766	31.376	28.090	36,2	34,7	31,2	28,9	26,3	23,7	44,0	42,6	39,7	41,3	44,6	46,4
diefstal en inbraak met geweld	40.763	39.000	34.901	31.397	27.973	25.169	34,0	32,5	29,0	26,1	23,5	21,3	41,4	39,8	36,8	37,3	39,7	41,6
diefstal en inbraak zonder geweld	2.827	2.898	2.657	2.133	2.212	2.401	2,4	2,4	2,2	1,8	1,9	2,0	2,9	3,0	2,8	2,5	3,1	4,0
bedrog	37.936	36.102	32.244	29.264	25.761	22.768	31,6	30,0	28,8	24,3	21,6	19,2	38,5	36,8	34,0	34,8	36,6	37,6
valsheidsmisdriften	687	589	668	751	870	777	0,6	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,9	1,2	1,3
heling	416	466	441	488	535	381	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	0,8	0,6
afpersing en afdreiging	1.262	1.437	1.413	1.926	1.818	1.559	1,1	1,2	1,2	1,6	1,5	1,3	1,3	1,5	1,5	2,3	2,6	2,6
overige vermogensmisdriften	221	174	176	166	151	183	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	35	57	40	38	29	21	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag																		
vernieling en beschadiging	31.938	33.248	32.946	27.704	20.840	16.752	26,6	27,7	27,3	23,0	17,5	14,2	32,4	33,9	34,8	32,9	29,6	27,7
vernieling aan auto	18.490	19.838	19.646	16.319	10.801	7.189	15,4	16,5	16,3	13,6	9,1	6,1	18,8	20,2	20,7	19,4	15,3	11,9
vernieling aan openbare gebouwen	4.257	5.235	4.479	3.764	2.520	2.143	3,5	4,4	3,7	3,1	2,1	1,8	4,3	5,3	4,7	4,5	3,6	3,5
vernieling aan middelen openbaar vervoer	1.732	1.778	1.897	1.225	1.031	624	1,4	1,5	1,6	1,0	0,9	0,5	1,8	1,8	2,0	1,5	1,5	1,0
overige vernieling en beschadiging	577	632	562	489	290	255	0,5	0,5	0,5	0,4	0,2	0,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4
tegen de openbare orde	11.924	12.193	12.708	10.841	6.960	4.167	9,9	10,1	10,5	9,0	5,8	3,5	12,1	12,4	13,4	12,9	9,9	6,9
openlijk geweld tegen personen	10.099	9.771	10.201	8.642	7.557	7.844	8,4	8,1	8,5	7,2	6,3	6,6	10,3	10,0	10,8	10,3	10,7	12,9
openlijk geweld tegen goederen	5.078	4.712	5.090	4.486	4.163	4.544	4,2	3,9	4,2	3,7	3,5	3,8	5,2	4,8	5,4	5,3	5,9	7,5
huisvredebreuk	3.942	4.002	3.939	3.163	2.530	2.342	3,3	3,3	3,3	2,6	2,1	2,0	4,0	4,1	4,2	3,8	3,6	3,9
computervredebreuk	129	148	147	165	127	147	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
discriminatie	37	44	57	56	37	45	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	198	98	108	65	62	42	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
brandstichting/ontploffing	675	755	834	693	626	724	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,8	0,9	1,2
tegen het openbaar gezag	2.584	2.827	2.263	2.049	1.601	1.085	2,2	2,4	1,9	1,7	1,3	0,9	2,6	2,9	2,4	2,4	2,3	1,8
niet opvolgen van ambtelijk bevel	765	812	836	694	881	634	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,5	0,8	0,8	0,9	0,8	1,3	1,0
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	123	208	187	130	342	432	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,4	0,1	0,2	0,2	0,2	0,5	0,7
	642	604	649	564	539	202	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,3

Tabel 4.27 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**	2005	2006	2007	2008	2009	2010**
	(abs.)						(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)						(%)					
Gewelds- en seksuele misdrijven	17.366	17.400	18.127	15.788	12.605	10.691	14,5	14,5	15,0	13,1	10,6	9,0	17,6	17,8	19,1	18,8	17,9	17,6
mishandeling	11.575	12.032	12.836	11.157	8.638	7.070	9,6	10,0	10,7	9,3	7,2	6,0	11,7	12,3	13,5	13,3	12,3	11,7
bedreiging en stalking	3.863	3.714	3.830	3.400	2.758	2.448	3,2	3,1	3,2	2,8	2,3	2,1	3,9	3,8	4,0	4,0	3,9	4,0
bedreiging	3.772	3.653	3.721	3.359	2.712	2.406	3,1	3,0	3,1	2,8	2,3	2,0	3,8	3,7	3,9	4,0	3,9	4,0
stalking	91	61	109	41	46	42	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
seksuele misdrijven	1.662	1.412	1.213	1.029	976	892	1,4	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	1,7	1,4	1,3	1,2	1,4	1,5
aanranding	659	567	487	413	442	439	0,5	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,7	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7
verkrachting	374	277	243	191	152	156	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
schennis der eerbaarheid	139	113	94	87	87	69	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	230	225	202	168	155	127	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
overige seksuele misdrijven	260	230	187	170	140	101	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
misdrijven tegen het leven	201	163	158	138	169	210	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
overige gewelds- en seksuele misdrijven	65	79	90	64	64	71	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	1.366	1.212	1.533	1.245	1.194	1.077	1,1	1,0	1,3	1,0	1,0	0,9	1,4	1,2	1,6	1,5	1,7	1,8
Verkeersmisdrijven	1.342	1.463	1.673	1.716	1.634	1.558	1,1	1,2	1,4	1,4	1,4	1,3	1,4	1,5	1,8	2,0	2,3	2,6
verlaten plaats ongeval	385	391	407	334	346	262	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
rijden onder invloed	671	830	992	1.087	1.051	1.082	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7	0,8	1,0	1,3	1,5	1,8
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	0	3	7	5	6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	285	242	271	288	232	208	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Drugsmisdrijven	1.376	1.329	1.215	1.253	1.209	1.089	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	1,4	1,4	1,3	1,5	1,7	1,8
harddrugs	690	569	558	501	334	327	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
softdrugs	686	760	657	752	875	762	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7	0,8	0,7	0,9	1,2	1,3
(Vuur)wapenmisdrijven	1.340	1.242	1.280	1.316	1.260	1.086	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	0,9	1,4	1,3	1,4	1,6	1,8	1,8
Misdrijven overige wetten	408	398	392	325	287	232	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Tabel 4.28 Aangehouden minderjarige verdachten naar herkomstgroepering, geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	(per 1.000 inwoners)***			2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(%)											
Totaal	29.370	30.630	32.230	28.540	24.400	100	100	100	100	100	100	100	100	24,5	25,4	26,8	20,6
jongens	23.790	24.720	25.680	22.930	19.510	81,0	80,7	79,7	80,3	80,0	80,0	80,0	80,0	38,7	40,2	41,7	32,1
12-14 jaar	6.030	6.040	6.240	5.470	4.250	20,5	19,7	19,4	19,2	17,4	17,4	17,4	17,4	19,4	19,7	20,6	14,2
15-17 jaar	17.760	18.680	19.440	17.460	15.260	60,5	61,0	60,3	61,2	62,5	62,5	62,5	62,5	58,5	60,6	62,2	49,5
meisjes	5.580	5.910	6.550	5.610	4.890	19,0	19,3	20,3	19,7	20,0	20,0	20,0	20,0	9,5	10,0	11,1	8,4
12-14 jaar	1.700	1.830	1.890	1.610	1.340	5,8	6,0	5,9	5,7	5,5	5,5	5,5	5,5	5,7	6,2	6,5	4,7
15-17 jaar	3.880	4.080	4.660	4.000	3.550	13,2	13,3	14,4	14,0	14,5	14,5	14,5	14,5	13,4	13,8	15,6	12,1
autochtoon	16.460	17.530	18.630	16.360	13.660	56,0	57,2	57,8	57,3	56,0	56,0	56,0	56,0	17,6	18,7	19,8	14,8
jongens	13.180	14.020	14.760	12.980	10.760	44,9	45,8	45,8	45,5	44,1	44,1	44,1	44,1	27,6	29,2	30,7	22,8
12-14 jaar	3.070	3.200	3.320	2.860	2.110	10,5	10,4	10,3	10,0	8,6	8,6	8,6	8,6	12,7	13,3	14,0	9,1
15-17 jaar	10.110	10.820	11.440	10.120	8.650	34,4	35,3	35,5	35,5	35,5	35,5	35,5	35,5	42,9	45,1	46,9	36,1
meisjes	3.280	3.510	3.870	3.380	2.910	11,2	11,5	12,0	11,8	11,9	11,9	11,9	11,9	7,1	7,6	8,4	6,4
12-14 jaar	990	1.060	1.100	940	810	3,4	3,5	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	4,3	4,6	4,9	3,6
15-17 jaar	2.290	2.450	2.770	2.440	2.100	7,8	8,0	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	10,1	10,6	11,9	9,2
allochtoon	12.910	13.100	13.600	12.180	10.730	44,0	42,8	42,2	42,7	44,0	44,0	44,0	44,0	48,8	49,6	51,6	40,8
jongens	10.610	10.700	10.920	9.950	8.750	36,1	34,9	33,9	34,9	35,9	35,9	35,9	35,9	78,1	79,0	80,9	64,8
12-14 jaar	2.960	2.840	2.920	2.610	2.150	10,1	9,3	9,1	9,1	8,8	8,8	8,8	8,8	43,4	42,4	44,1	32,1
15-17 jaar	7.650	7.860	8.000	7.340	6.610	26,0	25,7	24,8	25,7	27,1	27,1	27,1	27,1	113,0	114,8	116,2	96,8
meisjes	2.300	2.400	2.680	2.230	1.980	7,8	7,8	8,3	7,8	8,1	8,1	8,1	8,1	17,9	18,6	20,8	15,5
12-14 jaar	710	770	790	680	540	2,4	2,5	2,5	2,4	2,2	2,2	2,2	2,2	11,0	12,1	12,5	8,5
15-17 jaar	1.590	1.630	1.890	1.560	1.440	5,4	5,3	5,9	5,5	5,9	5,9	5,9	5,9	24,8	25,0	28,7	22,3
Marokko	3.350	3.320	3.420	3.130	2.810	11,4	10,9	10,6	11,0	11,5	11,5	11,5	11,5	90,3	88,6	91,1	74,8
jongens	2.880	2.840	2.880	2.680	2.410	9,8	9,3	8,9	9,4	9,9	9,9	9,9	9,9	151,7	147,8	149,5	126,1
12-14 jaar	790	740	810	730	590	2,7	2,4	2,5	2,6	2,4	2,4	2,4	2,4	82,1	77,3	84,1	61,9
15-17 jaar	2.100	2.100	2.070	1.950	1.820	7,1	6,8	6,4	6,8	7,5	7,5	7,5	7,5	222,2	218,4	214,6	189,6
meisjes	470	480	540	450	390	1,6	1,6	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	25,8	26,5	29,6	21,3
12-14 jaar	150	140	150	140	90	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	16,3	15,7	16,7	10,0
15-17 jaar	320	340	390	310	300	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	35,8	37,3	42,1	32,7

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(%)					[per 1.000 inwoners]***				
Nederlandse Antillen															
of Aruba															
jongens	1.220	1.160	1.200	1.040	950	4,2	3,8	3,7	3,6	3,9	87,7	83,0	85,2	74,8	69,1
12-14 jaar	930	890	920	840	720	3,2	2,9	2,8	2,9	2,9	130,9	124,2	127,8	117,1	99,9
15-17 jaar	290	290	270	240	210	1,0	0,9	0,8	0,8	0,9	80,3	80,8	77,6	67,5	58,9
meisjes	640	600	650	600	510	2,2	2,0	2,0	2,1	2,1	182,8	166,7	175,7	165,6	139,6
12-14 jaar	290	270	280	200	230	1,0	0,9	0,9	0,7	1,0	42,5	39,6	40,9	29,6	35,5
15-17 jaar	90	100	70	50	80	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	26,3	28,5	20,6	16,0	24,1
	200	170	210	150	160	0,7	0,6	0,7	0,5	0,6	58,8	50,4	59,9	42,4	45,9
Suriname															
jongens	1.820	1.930	2.040	1.670	1.390	6,2	6,3	6,3	5,9	5,7	53,6	58,3	63,1	53,3	45,1
12-14 jaar	1.430	1.490	1.530	1.290	1.090	4,9	4,8	4,7	4,5	4,5	83,6	88,9	93,1	81,0	69,6
15-17 jaar	390	390	390	310	270	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	46,3	48,4	50,6	41,6	35,8
meisjes	1.050	1.100	1.130	980	820	3,6	3,6	3,5	3,4	3,4	118,9	126,5	131,6	116,3	101,2
12-14 jaar	380	440	510	380	300	1,3	1,4	1,6	1,3	1,2	22,9	27,0	32,2	24,7	19,7
15-17 jaar	100	150	160	100	70	0,4	0,5	0,5	0,3	0,3	12,9	19,6	21,3	13,0	10,0
	280	290	350	290	220	0,9	0,9	1,1	1,0	0,9	32,2	33,6	42,0	35,1	28,8
Turkije															
jongens	1.910	2.000	2.000	1.870	1.550	6,5	6,5	6,2	6,5	6,3	45,0	46,4	46,6	43,7	36,2
12-14 jaar	1.680	1.710	1.700	1.610	1.340	5,7	5,6	5,3	5,7	5,5	76,2	77,0	76,6	73,2	61,0
15-17 jaar	500	460	450	470	330	1,7	1,5	1,4	1,7	1,3	44,2	41,1	41,2	43,6	30,0
meisjes	1.180	1.260	1.250	1.140	1.010	4,0	4,1	3,9	4,0	4,2	109,7	112,5	111,2	101,6	91,6
12-14 jaar	240	280	300	250	210	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	11,6	13,6	14,5	12,3	9,9
15-17 jaar	80	100	90	80	60	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	7,2	9,1	9,0	8,2	5,9
	160	190	210	170	140	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	16,2	18,2	19,8	16,3	13,7

* Voorlopige cijfers.
 ** Afgerond op tientallen.
 *** Uit de betreffende bevolkingsgroep.
 Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.29 Aangehouden minderjarige allochtone verdachten naar generatie en herkomstgroepering

	2005 (abs.)**	2006	2007	2008	2009*	2005 (%)	2006	2007	2008	2009*	2005 (per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)	2006	2007	2008	2009*
Totaal allochtonen	12.910	13.100	13.600	12.180	10.730	100	17,2	17,5	16,9	100	48,8	49,6	51,6	46,5	40,8
westers allochtonen	2.190	2.260	2.380	2.060	1.930	17,0	82,8	82,5	83,1	17,9	27,6	28,8	30,5	26,5	24,9
niet-westers allochtonen	10.720	10.840	11.210	10.130	8.810	83,0				82,1	57,8	58,3	60,4	54,9	47,4
w.o.															
Marokko	3.350	3.320	3.420	3.130	2.810	26,0	25,4	25,1	25,7	26,1	90,3	88,6	91,1	84,0	74,8
Nederlandse Antillen en Aruba	1.220	1.160	1.200	1.040	950	9,5	8,8	8,8	8,5	8,9	87,7	83,0	85,2	74,8	69,1
Suriname	1.820	1.930	2.040	1.670	1.390	14,1	14,7	15,0	13,7	13,0	53,6	58,3	63,1	53,3	45,1
Turkije	1.910	2.000	2.000	1.870	1.550	14,8	15,2	14,7	15,3	14,4	45,0	46,4	46,6	43,7	36,2
1e generatie allochtonen	3.820	3.540	3.380	2.910	2.460	29,6	27,0	24,8	23,9	22,9	54,0	53,8	54,7	49,5	42,9
westers allochtonen	680	700	700	600	560	5,2	5,3	5,2	4,9	5,2	31,5	33,8	34,8	29,8	27,9
niet-westers allochtonen	3.140	2.840	2.680	2.320	1.900	24,3	21,7	19,7	19,0	17,7	63,8	62,9	64,4	59,6	50,8
w.o.															
Marokko	500	410	350	270	210	3,9	3,1	2,6	2,2	2,0	100,9	99,3	97,8	86,6	78,1
Nederlandse Antillen en Aruba	620	500	500	440	390	4,8	3,8	3,7	3,6	3,6	126,5	105,6	108,9	97,2	87,2
Suriname	320	320	270	200	180	2,5	2,4	2,0	1,7	1,7	63,4	70,5	68,9	59,4	58,6
Turkije	260	220	180	170	120	2,0	1,7	1,3	1,4	1,1	54,0	53,6	49,9	53,1	37,9
2e generatie allochtonen	9.090	9.560	10.220	9.270	8.280	70,4	73,0	75,2	76,1	77,1	46,8	48,2	50,6	45,6	40,2
westers allochtonen	1.520	1.560	1.680	1.460	1.370	11,7	11,9	12,4	12,0	12,8	26,2	27,0	29,0	25,3	23,8
niet-westers allochtonen	7.580	8.000	8.540	7.810	6.910	58,7	61,1	62,8	64,1	64,3	49,1	51,1	54,2	49,8	44,0
w.o.															
Marokko	2.850	2.910	3.070	2.860	2.590	22,1	22,2	22,6	23,5	24,1	88,7	87,3	90,4	83,8	74,5
Nederlandse Antillen en Aruba	600	660	700	600	560	4,7	5,1	5,2	4,9	5,2	66,6	71,5	73,8	64,0	60,4
Suriname	1.490	1.610	1.780	1.470	1.210	11,6	12,3	13,1	12,1	11,2	51,9	56,4	62,3	52,5	43,6
Turkije	1.650	1.770	1.830	1.690	1.430	12,8	13,5	13,4	13,9	13,3	43,8	45,6	46,3	43,0	36,0
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	2.420	2.580	2.870	2.610	2.340	18,7	19,7	21,1	21,4	21,8	29,7	31,2	34,0	30,6	27,2
westers allochtonen	1.170	1.210	1.260	1.090	980	9,1	9,3	9,3	9,0	9,2	23,5	24,6	25,9	22,7	20,8
niet-westers allochtonen	1.250	1.370	1.600	1.510	1.360	9,7	10,4	11,8	12,4	12,7	39,6	40,8	45,3	41,0	35,2

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					(%)					(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)***				
w.o.															
Marokko	140	160	200	210	180	1,1	1,2	1,4	1,7	1,7	62,2	64,0	72,6	70,2	58,1
Nederlandse Antillen en Aruba	190	170	210	180	160	1,5	1,3	1,6	1,5	1,5	40,4	35,8	43,4	37,2	33,4
Suriname	370	420	450	410	340	2,8	3,2	3,3	3,4	3,1	46,1	50,7	52,6	46,3	37,1
Turkije	140	170	210	220	200	1,1	1,3	1,6	1,8	1,8	48,3	50,8	54,7	50,6	40,1
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	6.680	6.980	7.350	6.660	5.930	51,7	53,3	54,1	54,7	55,3	59,2	60,3	62,5	56,3	49,5
westers allochtonen	350	350	420	370	390	2,7	2,7	3,1	3,0	3,6	42,2	40,9	46,1	38,4	38,1
niet-westers allochtonen	6.330	6.630	6.940	6.300	5.550	49,0	50,6	51,0	51,7	51,7	60,5	61,9	63,8	57,9	50,6
w.o.															
Marokko	2.710	2.760	2.870	2.660	2.410	21,0	21,0	21,1	21,8	22,4	90,6	89,2	91,9	85,0	76,1
Nederlandse Antillen en Aruba	410	490	490	420	400	3,2	3,8	3,6	3,4	3,7	94,4	108,7	105,7	92,9	90,0
Suriname	1.130	1.190	1.320	1.060	870	8,7	9,1	9,7	8,7	8,1	54,2	58,7	66,6	55,4	46,8
Turkije	1.510	1.600	1.610	1.480	1.230	11,7	12,2	11,9	12,1	11,5	43,5	45,1	45,4	42,0	35,5

* Voorlopige cijfers.
 ** Afgerond op tientallen.
 *** Uit de betreffende bevolkingsgroep.
 Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.30 Aangehouden minderjarige verdachten en processen-verbaal* naar woongemeente** en delictgroep, 2009***

Aangehouden verdachten		Processen-verbaal							
		vermogens- misdrijven	vermelingen****	gewelds- en seksuele misdrijven	verkeers- misdrijven	drugs- misdrijven	overige misdrijven	totaal*****	totaal per verdachte
(abs.)*****	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)*****	(abs.)*****							(gemiddelde)
24.400	20,6	13.607	9.008	7.648	1.360	513	1.872	34.008	1,39
Nederland									
Almere	470	302	178	132	10	9	48	679	1,46
Amersfoort	240	154	88	53	8	4	26	333	1,37
Amsterdam	1.520	1.192	383	373	64	19	98	2.129	1,40
Apeldoorn	260	107	103	119	15	3	21	368	1,42
Arnhem	220	135	63	76	7	5	23	309	1,41
Breda	250	140	77	89	8	8	16	338	1,35
Dordrecht	240	118	89	76	9	4	16	312	1,32
Ede	130	94	38	50	9	1	10	202	1,58
Eindhoven	240	182	73	70	20	3	14	362	1,50
Emmen	130	68	51	36	3	3	10	171	1,36
Enschede	230	119	65	94	9	3	21	311	1,35
Groningen	380	240	100	75	19	25	19	478	1,25
Haarlem	210	113	49	69	13	10	22	276	1,31
Haarlemmermeer	16	84	51	59	13	1	9	217	1,25
Leiden	190	92	56	81	23	1	10	263	1,38
Maastricht	180	109	67	61	10	8	10	265	1,46
Nijmegen	240	126	86	99	8	3	17	339	1,40
Rotterdam	1.460	1.130	572	416	75	17	96	2.306	1,58
's-Gravenhage	1.180	803	385	370	75	19	148	1.800	1,52
's-Hertogenbosch	240	153	99	62	7	8	23	352	1,45
Tilburg	350	235	61	95	2	6	21	420	1,21
Utrecht	620	579	213	130	25	10	59	1.016	1,63
Zaanstad	170	86	49	81	5	1	8	230	1,35
Zoetermeer	270	169	74	105	16	0	24	388	1,44
Zwolle	150	65	68	33	7	0	7	180	1,20

Aangehouden verdachten		Processen-verbaal							totaal per verdachte
		vermogens- misdrijven	vernielingen****	gewelds- en seksuele misdrijven	verkeersmis- drijven	drugsmis- drijven	overige misdrijven	totaal*****	
(abs.)*****	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)*****	(abs.)*****							(gemiddelde)
14.650	17	7.012	5.870	4.744	900	342	1.096	19.964	1,36

Overige gemeenten

* Met daarop minimaal één delict in het betreffende delicttype.

** De 25 grootste gemeenten in 2009.

*** Voorlopige cijfers.

**** Inclusief misdrijven tegen openbare orde en gezag.

***** Aangezien in één proces-verbaal meerdere delicttypen kunnen staan, tellen de aantallen onder de verschillende soorten misdrijf niet op tot een totaal aantal proces-sen-verbaal.

***** Afgerond op tientallen.

***** Uit de betreffende gemeente.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.31 Aangehouden minderjarige verdachten naar woongemeente* en geslacht, 2009**

	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)***		
Totaal Nederland	24.400	19.510	4.890	21	32	8
Almere	470	370	100	29	44	13
Amersfoort	240	190	50	23	36	10
Amsterdam	1.520	1.280	240	37	62	12
Apeldoorn	260	200	60	23	34	10
Arnhem	220	180	40	25	40	10
Breda	250	190	60	22	33	11
Dordrecht	240	170	60	28	39	15
Ede	130	100	20	15	23	6
Eindhoven	240	180	60	19	28	10
Emmen	130	90	40	16	23	9
Enschede	230	180	50	22	34	10
Groningen	380	260	120	44	59	28
Haarlem	210	160	50	24	35	12
Haarlemmermeer	170	130	40	16	24	9
Leiden	190	160	30	28	45	10
Maastricht	180	140	40	27	42	12
Nijmegen	240	190	50	26	39	11
Rotterdam	1.460	1.180	280	39	61	15
's-Gravenhage	1.180	950	230	39	61	15
's-Hertogenbosch	240	200	50	27	42	10
Tilburg	350	240	110	27	36	17
Utrecht	620	520	100	42	69	14
Zaanstad	170	140	30	17	27	6
Zoetermeer	270	210	60	28	42	14
Zwolle	150	110	40	19	28	10
Overige gemeenten	14.650	11.780	2.870	17	27	7

* De 25 grootste gemeenten in 2009.

** Voorlopige cijfers.

*** Uit de betreffende gemeente.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.32 Door aangehouden minderjarige verdachten gepleegde misdrijven* naar delictgroep, geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**
	(abs.)***					(%)					(per 1.000 inwoners)****				
Totaal	60.880	62.030	65.270	55.110	43.490	100	100	100	100	100	50,7	51,5	54,2	46,2	36,7
jongens	51.890	52.060	54.820	46.310	36.250	85,2	83,9	84,0	84,0	83,3	84,5	84,6	89,0	75,8	59,7
12-14 jaar	11.840	11.560	12.030	10.080	7.440	19,4	18,6	18,4	18,3	17,1	38,1	37,7	39,7	33,6	24,9
15-17 jaar	40.050	40.500	42.790	36.230	28.800	65,8	65,3	65,6	65,7	66,2	132,0	131,3	136,9	116,6	93,5
meisjes	8.990	9.970	10.460	8.800	7.250	14,8	16,1	16,0	16,0	16,7	15,3	17,0	17,8	15,1	12,5
12-14 jaar	2.810	3.070	3.110	2.570	2.140	4,6	4,9	4,8	4,7	4,9	9,5	10,5	10,7	9,0	7,5
15-17 jaar	6.170	6.910	7.350	6.230	5.110	10,1	11,1	11,3	11,3	11,7	21,3	23,4	24,6	21,0	17,4
Vermogensmisdrijven	25.380	25.190	24.690	21.100	18.550	41,7	40,6	37,8	38,3	42,6	21,1	20,9	20,5	17,7	15,6
jongens	21.100	20.290	19.600	16.930	14.810	34,7	32,7	30,0	30,7	34,1	34,4	33,0	31,8	27,7	24,4
12-14 jaar	4.930	4.490	3.970	3.700	3.200	8,1	7,2	6,1	6,7	7,3	15,9	14,6	13,1	12,3	10,7
15-17 jaar	16.170	15.800	15.630	13.230	11.620	26,6	25,5	23,9	24,0	26,7	53,3	51,2	50,0	42,6	37,7
meisjes	4.280	4.890	5.090	4.170	3.740	7,0	7,9	7,8	7,6	8,6	7,3	8,3	8,7	7,2	6,5
12-14 jaar	1.360	1.560	1.530	1.290	1.160	2,2	2,5	2,4	2,3	2,7	4,6	5,3	5,3	4,5	4,1
15-17 jaar	2.920	3.330	3.560	2.880	2.580	4,8	5,4	5,5	5,2	5,9	10,1	11,3	11,9	9,7	8,8
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag															
jongens	18.650	19.710	21.610	17.350	11.670	30,6	31,8	33,1	31,5	26,8	15,5	16,4	18,0	14,5	9,8
12-14 jaar	16.700	17.700	19.400	15.640	10.410	32,2	34,0	35,4	33,8	28,7	27,2	28,8	31,5	25,6	17,1
15-17 jaar	3.720	4.090	4.580	3.370	2.150	6,1	6,6	7,0	6,1	4,9	12,0	13,3	15,1	11,2	7,2
meisjes	12.980	13.610	14.820	12.270	8.260	21,3	21,9	22,7	22,3	19,0	42,8	44,1	47,4	39,5	26,8
12-14 jaar	1.950	2.010	2.210	1.710	1.260	3,2	3,2	3,4	3,1	2,9	3,3	3,4	3,8	2,9	2,2
15-17 jaar	650	660	680	530	410	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	2,2	2,2	2,3	1,9	1,4
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.300	1.350	1.540	1.190	860	2,1	2,2	2,4	2,2	2,0	4,5	4,6	5,1	4,0	2,9
jongens	12.540	12.500	13.630	11.920	9.300	20,6	20,2	20,9	21,6	21,4	10,4	10,4	11,3	10,0	7,8
12-14 jaar	10.290	10.040	11.100	9.560	7.550	16,9	16,2	17,0	17,3	17,4	16,8	16,3	18,0	15,6	12,4
15-17 jaar	2.600	2.370	2.740	2.450	1.670	4,3	3,8	4,2	4,5	3,8	8,4	7,7	9,0	8,2	5,6
meisjes	7.700	7.670	8.360	7.100	5.880	12,6	12,4	12,8	12,9	13,5	25,4	24,9	26,7	22,9	19,1
12-14 jaar	2.250	2.460	2.540	2.360	1.750	3,7	4,0	3,9	4,3	4,0	3,8	4,2	4,3	4,1	3,0
15-17 jaar	690	730	790	660	490	1,1	1,2	1,2	1,2	1,1	2,3	2,5	2,7	2,3	1,7
	1.560	1.730	1.750	1.700	1.260	2,6	2,8	2,7	3,1	2,9	5,4	5,9	5,8	5,7	4,3

Tabel 4.32 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**	2005	2006	2007	2008	2009**
	(abs.)***					(%)					[per 1.000 inwoners]****				
Verkeersmisdrijven	1.030	1.260	1.550	1.580	1.430	1,7	2,0	2,4	2,9	3,3	0,9	1,0	1,3	1,3	1,2
jongens	930	1.130	1.390	1.370	1.260	1,5	1,8	2,1	2,5	2,9	1,5	1,8	2,2	2,2	2,1
12-14 jaar	60	70	70	60	50	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
15-17 jaar	870	1.060	1.310	1.310	1.210	1,4	1,7	2,0	2,4	2,8	2,9	3,4	4,2	4,2	3,9
meisjes	100	140	160	210	170	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3
12-14 jaar	20	20	20	20	20	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
15-17 jaar	80	120	140	190	150	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5
Drugsmisdrijven	730	720	750	680	540	1,2	1,2	1,1	1,2	1,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
jongens	630	620	650	600	480	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	0,8
12-14 jaar	60	50	70	50	50	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
15-17 jaar	570	570	580	540	420	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,9	1,8	1,9	1,7	1,4
meisjes	100	100	100	90	60	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
12-14 jaar	10	20	10	20	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
15-17 jaar	90	80	90	60	60	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Overige misdrijven	2.540	2.650	3.040	2.480	2.010	4,2	4,3	4,7	4,5	4,6	2,1	2,2	2,5	2,1	1,7
jongens	2.240	2.280	2.680	2.220	1.750	3,7	3,7	4,1	4,0	4,0	3,6	3,7	4,4	3,6	2,9
12-14 jaar	470	490	590	450	330	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	1,5	1,6	2,0	1,5	1,1
15-17 jaar	1.770	1.790	2.090	1.770	1.420	2,9	2,9	3,2	3,2	3,3	5,8	5,8	6,7	5,7	4,6
meisjes	300	370	360	260	260	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5	0,6	0,6	0,4	0,5
12-14 jaar	80	90	80	60	60	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
15-17 jaar	220	280	280	200	200	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,7	0,9	0,9	0,7	0,7

* Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd. Dergelijke misdrijven zijn meerdere keren geteld.

** Voorlopige cijfers.

*** Afgerond op tientallen.

**** Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.33 Aangehouden minderjarige verdachten naar geslacht, pleegcarrière en pleegprofiel

	2005	2006	2007	2008	2009*	2005	2006	2007	2008	2009*
	(abs.)**					[%]				
Totaal	29.370	30.630	32.230	28.540	24.400	100	100	100	100	100
Pleegcarrière										
first offender	17.460	17.830	18.630	15.970	13.580	59	58	58	56	56
meerpleger	10.400	11.060	11.660	10.610	9.090	35	36	36	37	37
veelpleger	1.500	1.730	1.940	1.970	1.720	5	6	6	7	7
Pleegprofiel										
enkelsoortige verdachte	23.280	24.370	25.520	22.950	20.010	79	80	79	80	82
tweesoortige verdachte	4.960	5.070	5.350	4.560	3.600	17	17	17	16	15
meersoortige verdachte	1.130	1.190	1.350	1.030	790	4	4	4	4	3
Jongens	23.790	24.720	25.680	22.930	19.510	81	81	80	80	80
Pleegcarrière										
first offender	13.340	13.530	13.910	12.070	10.100	56	55	54	53	52
meerpleger	9.000	9.540	9.940	9.010	7.780	38	39	39	39	40
veelpleger	1.440	1.660	1.840	1.850	1.620	6	7	7	8	8
Pleegprofiel										
enkelsoortige verdachte	18.310	19.180	19.830	18.020	15.570	77	78	77	79	80
tweesoortige verdachte	4.410	4.450	4.610	3.960	3.200	19	18	18	17	16
meersoortige verdachte	1.070	1.090	1.250	960	740	4	4	5	4	4
Meisjes	5.580	5.910	6.550	5.610	4.890	19	19	20	20	20
Pleegcarrière										
first offender	4.120	4.300	4.720	3.910	3.480	74	73	72	70	71
meerpleger	1.400	1.530	1.730	1.600	1.310	25	26	26	29	27
veelpleger	60	80	100	110	100	1	1	2	2	2
Pleegprofiel										
enkelsoortige verdachte	4.970	5.190	5.700	4.940	4.440	89	88	87	88	91
tweesoortige verdachte	550	620	750	600	400	10	10	11	11	8
meersoortige verdachte	60	100	100	80	50	1	2	2	1	1

* Voorlopige cijfers.

** Afgerond op tientallen.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabellen bij hoofdstuk 5

Tabel 5.1 Ingeschreven en afgedane rechtbankstrafzaken

	Ingeschreven zaken OM	Afdoeningen door het OM	Dagvaardingen	Afdoeningen door de rechter*	Verhouding afdoeningen OM/rechter
2005	266.859	122.999	162.773	132.595	0,9
2006	267.710	126.092	161.157	134.375	0,9
2007	272.657	122.274	159.326	127.579	1,0
2008	260.228	122.248	149.980	127.389	1,0
2009	231.142	116.326	144.345	126.365	0,9
2010	208.596	83.579	127.448	105.989	0,8

* Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

Tabel 5.2 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven rechtbankstrafzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal*	Mannen	Meerder-jarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerder-jarige vrouwen	Minderjarige vrouwen	Rechts-personen
	(abs.)							
2005	266.859	218.620	188.486	30.134	35.213	29.485	5.728	11.417
2006	267.710	219.954	189.614	30.340	37.063	30.887	6.176	9.205
2007	272.657	224.135	192.077	32.058	39.330	32.478	6.852	7.675
2008	260.228	214.383	184.133	30.250	37.483	31.167	6.316	6.949
2009	231.142	189.973	163.712	26.261	33.746	28.285	5.461	6.130
2010	208.596	172.461	149.272	23.189	30.647	25.762	4.885	4.425
	(%)							
2005	100	81,9	70,6	11,3	13,2	11,0	2,1	4,3
2006	100	82,2	70,8	11,3	13,8	11,5	2,3	3,4
2007	100	82,2	70,4	11,8	14,4	11,9	2,5	2,8
2008	100	82,4	70,8	11,6	14,4	12,0	2,4	2,7
2009	100	82,2	70,8	11,4	14,6	12,2	2,4	2,7
2010	100	82,7	71,6	11,1	14,7	12,4	2,3	2,1

* Inclusief zaken waarbij het geslacht onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.3 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven rechtbankstrafzaken naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	266.859	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	165.134	168.361	173.726	165.654	151.099	138.634	61,9	62,9	63,7	63,7	65,4	66,5
Vermogensmisdrijven	75.604	75.438	73.807	71.509	68.053	64.473	28,3	28,2	27,1	27,5	29,4	30,9
diefstal/verduistering en inbraak	57.571	55.179	54.130	53.143	51.517	51.249	21,6	20,6	19,9	20,4	22,3	24,6
diefstal en inbraak met geweld	5.212	4.759	4.783	4.298	4.613	4.420	2,0	1,8	1,8	1,7	2,0	2,1
eenvoudige diefstal	25.309	23.525	23.630	24.053	24.063	24.187	9,5	8,8	8,7	9,2	10,4	11,6
gekwalficeerde diefstal	24.223	23.834	22.226	21.284	19.697	19.975	9,1	8,9	8,2	8,2	8,5	9,6
verduistering	2.827	3.061	3.491	3.508	3.144	2.667	1,1	1,1	1,3	1,3	1,4	1,3
bedrog	2.815	4.298	4.459	4.517	4.501	3.211	1,1	1,6	1,6	1,7	1,9	1,5
valsheidsmisdrijven	8.755	8.942	8.306	6.858	5.598	4.412	3,3	3,3	3,0	2,6	2,4	2,1
heling	5.677	5.968	5.823	5.915	5.260	4.548	2,1	2,2	2,1	2,3	2,3	2,2
afpersing en afdreiging	504	469	444	396	455	376	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
overige vermogensmisdrijven	282	582	645	680	722	677	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	35.714	36.924	39.834	36.531	30.525	25.922	13,4	13,8	14,6	14,0	13,2	12,4
vernietiging en beschadiging	10.591	11.266	12.103	11.989	9.893	8.810	4,0	4,2	4,4	4,6	4,3	4,2
tegen de openbare orde	16.169	16.818	18.243	16.177	13.583	10.901	6,1	6,3	6,7	6,2	5,9	5,2
openlijk geweld	13.537	14.005	15.407	13.443	11.160	8.633	5,1	5,2	5,7	5,2	4,8	4,1
huisvredebreuk	1.535	1.631	1.661	1.672	1.539	1.428	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
lokaalvredebreuk	258	258	280	268	190	181	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
computervredebreuk	45	42	88	102	99	87	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
discriminatie	153	161	145	135	115	113	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
tegen openbare orde overig	641	721	662	557	480	459	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
brandstichting/ontploffing	1.573	1.684	1.676	1.453	1.137	973	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
tegen het openbaar gezag	7.381	7.156	7.812	6.912	5.912	5.238	2,8	2,7	2,9	2,7	2,6	2,5
niet opvolgen van ambtelijk bevel	3.290	3.085	3.399	2.836	2.264	1.799	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	0,9
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.091	4.071	4.413	4.076	3.648	3.439	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6
Gewelds- en seksuele misdrijven	46.472	48.943	52.674	50.748	45.817	41.221	17,4	18,3	19,3	19,5	19,8	19,8
mishandeling	27.245	30.268	33.403	32.629	29.406	25.965	10,2	11,3	12,3	12,5	12,7	12,4
bedreiging en stalking	11.266	11.311	12.117	11.542	10.304	9.285	4,2	4,2	4,4	4,4	4,5	4,5
bedreiging	10.478	10.455	11.176	10.668	9.570	8.628	3,9	3,9	4,1	4,1	4,1	4,1
stalking	788	856	941	874	734	657	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
seksuele misdrijven	4.033	3.912	3.733	3.370	3.098	2.982	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4
aanranding	910	891	896	805	758	752	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
verkrachting	1.010	942	849	761	668	610	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
schennis der eerbaarheid	684	742	663	602	558	450	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
ontucht met minderjarige	17	25	34	44	25	35	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	1.412	1.312	1.291	1.158	1.089	1.135	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5
misdrijven tegen het leven	3.308	2.810	2.669	2.471	2.274	2.242	1,2	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1

Tabel 5.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
overige gewelds- en seksuele misdrijven	620	642	752	736	735	747	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	7.344	7.056	7.411	6.866	6.704	7.018	2,8	2,6	2,7	2,6	2,9	3,4
Verkeersmisdrijven	49.195	49.947	53.142	50.421	40.951	38.392	18,4	18,7	19,5	19,4	17,7	18,4
verlaten plaats ongeval	7.219	7.200	7.399	6.011	5.188	4.753	2,7	2,7	2,7	2,3	2,2	2,3
rijden onder invloed	34.799	35.519	37.907	36.777	29.294	27.466	13,0	13,3	13,9	14,1	12,7	13,2
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	4.019	4.248	4.474	4.176	3.823	3.573	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7
overige verkeersmisdrijven	3.158	2.980	3.362	3.457	2.646	2.600	1,2	1,1	1,2	1,3	1,1	1,2
Drugsmisdrijven	16.696	16.761	16.297	16.583	14.963	12.762	6,3	6,3	6,0	6,4	6,5	6,1
harddrugs	9.823	9.920	9.367	9.193	7.723	7.018	3,7	3,7	3,4	3,5	3,3	3,4
softdrugs	6.873	6.841	6.930	7.390	7.240	5.744	2,6	2,6	2,5	2,8	3,1	2,8
(Vuur)wapenmisdrijven	4.875	4.673	4.658	4.617	4.312	4.241	1,8	1,7	1,7	1,8	1,9	2,0
Misdrijven overige wetten*	30.959	27.968	24.834	22.953	19.817	14.567	11,6	10,4	9,1	8,8	8,6	7,0
Wet op de economische delicten	26.391	22.722	20.065	18.675	16.458	12.132	9,9	8,5	7,4	7,2	7,1	5,8
overige misdrijven	4.568	5.246	4.769	4.278	3.359	2.435	1,7	2,0	1,7	1,6	1,5	1,2
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	165.132	168.354	173.724	165.645	151.086	138.624	61,9	62,9	63,7	63,7	65,4	66,5
vermogensmisdrijven	69.606	69.628	67.935	66.135	62.263	59.000	26,1	26,0	24,9	25,4	26,9	28,3
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	36.393	37.660	40.494	37.126	31.072	26.362	13,6	14,1	14,9	14,3	13,4	12,6
geweldsmisdrijven	50.484	52.527	56.226	53.832	49.298	44.493	18,9	19,6	20,6	20,7	21,3	21,3
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	8.649	8.539	9.069	8.552	8.453	8.769	3,2	3,2	3,3	3,3	3,7	4,2
Verkeersmisdrijven	49.195	49.947	53.142	50.421	40.951	38.392	18,4	18,7	19,5	19,4	17,7	18,4
Wet op de economische delicten	26.121	22.579	19.962	18.222	16.303	12.132	9,8	8,4	7,3	7,0	7,1	5,8
Drugsmisdrijven	16.696	16.761	16.297	16.583	14.963	12.762	6,3	6,3	6,0	6,4	6,5	6,1
(Vuur)wapenmisdrijven	4.875	4.673	4.658	4.617	4.312	4.241	1,8	1,7	1,7	1,8	1,9	2,0
Overige misdrijven	4.840	5.396	4.874	4.740	3.527	2.445	1,8	2,0	1,8	1,8	1,5	1,2

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.4 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal*	Mannen**	Meerderjarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerderjarige vrouwen	Minderjarige vrouwen
	(abs.)						
2005	122.999	93.174	74.254	18.920	18.351	13.990	4.361
2006	126.092	97.117	77.743	19.374	20.275	15.633	4.642
2007	122.274	94.730	75.108	19.622	20.786	15.723	5.063
2008	122.248	94.814	75.185	19.629	20.978	16.204	4.774
2009	116.326	90.590	73.876	16.714	19.997	15.817	4.180
2010	83.579	64.597	50.387	14.210	15.221	11.563	3.658
	(%)						
2005	100	75,8	60,4	15,4	14,9	11,4	3,5
2006	100	77,0	61,7	15,4	16,1	12,4	3,7
2007	100	77,5	61,4	16,0	17,0	12,9	4,1
2008	100	77,6	61,5	16,1	17,2	13,3	3,9
2009	100	77,9	63,5	14,4	17,2	13,6	3,6
2010	100	77,3	60,3	17,0	18,2	13,8	4,4

* Inclusief rechtspersonen en zaken waarbij geslacht onbekend is.

** Inclusief zaken waarbij leeftijd onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.5 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	122.999	126.091	122.274	122.248	116.326	83.579	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	71.244	77.847	78.762	81.617	68.838	54.182	57,9	61,7	64,4	66,8	59,2	64,8
Vermogensmisdrijven	30.507	32.734	31.205	32.322	29.114	23.236	24,8	26,0	25,5	26,4	25,0	27,8
diefstal/verduistering en inbraak	20.913	21.073	20.647	21.429	19.323	16.677	17,0	16,7	16,9	17,5	16,6	20,0
diefstal en inbraak met geweld	844	796	725	765	732	748	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,9
eenvoudige diefstal	9.577	9.660	9.477	10.252	9.481	8.518	7,8	7,7	7,8	8,4	8,2	10,2
gekwalficeerde diefstal	8.980	8.862	8.601	8.333	7.280	6.048	7,3	7,0	7,0	6,8	6,3	7,2
verduistering	1.512	1.755	1.844	2.079	1.830	1.363	1,2	1,4	1,5	1,7	1,6	1,6
bedrog	1.451	2.901	2.782	3.002	2.810	1.903	1,2	2,3	2,3	2,5	2,4	2,3
valsheidsmisdrijven	4.831	4.808	3.860	3.778	3.103	1.910	3,9	3,8	3,2	3,1	2,7	2,3
heling	3.108	3.631	3.516	3.756	3.351	2.395	2,5	2,9	2,9	3,1	2,9	2,9
afpersing en afdreiging	107	97	112	107	102	75	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
overige vermogensmisdrijven	97	224	288	250	425	276	0,1	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	18.101	20.029	20.918	21.236	16.226	11.811	14,7	15,9	17,1	17,4	13,9	14,1
vernietiging en beschadiging	5.604	6.528	6.805	7.227	5.488	3.930	4,6	5,2	5,6	5,9	4,7	4,7
tegen de openbare orde	8.464	9.446	9.853	9.704	7.549	5.351	6,9	7,5	8,1	7,9	6,5	6,4
openlijk geweld	7.348	8.162	8.535	8.194	6.381	4.479	6,0	6,5	7,0	6,7	5,5	5,4
huisvredebreuk	669	800	836	934	751	501	0,5	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6
lokaalvredebreuk	118	109	120	129	100	92	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
computervredebreuk	32	28	45	65	82	55	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
discriminatie	82	76	63	85	39	32	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
tegen openbare orde overig	215	271	254	297	196	192	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
brandstichting/ontploffing	564	663	648	597	460	323	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
tegen het openbaar gezag	3.469	3.392	3.612	3.708	2.729	2.207	2,8	2,7	3,0	3,0	2,3	2,6
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.827	1.728	1.849	1.899	1.306	994	1,5	1,4	1,5	1,6	1,1	1,2
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.642	1.664	1.763	1.809	1.423	1.213	1,3	1,3	1,4	1,5	1,2	1,5
Gewelds- en seksuele misdrijven	18.861	21.271	22.735	24.464	20.453	16.240	15,3	16,9	18,6	20,0	17,6	19,4
mishandeling	12.108	14.233	15.473	16.641	13.797	10.829	9,8	11,3	12,7	13,6	11,9	13,0
bedreiging en stalking	4.492	4.907	5.201	5.520	4.508	3.396	3,7	3,9	4,3	4,5	3,9	4,1
bedreiging	4.163	4.502	4.774	5.026	4.115	3.092	3,4	3,6	3,9	4,1	3,5	3,7
stalking	329	405	427	494	393	304	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4
seksuele misdrijven	1.571	1.564	1.498	1.622	1.548	1.417	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,7
aanranding	360	352	341	394	361	373	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
verkrachting	266	320	325	343	316	274	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
schennis der eerbaarheid	437	425	364	369	360	261	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
ontucht met minderjarige	8	9	18	23	13	13	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	500	458	450	493	498	496	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6

Tabel 5.5 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
misdriven tegen het leven	450	376	325	384	304	305	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
overige gewelds- en seksuele misdriven	240	191	238	297	296	293	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
Overige misdriven Wetboek van Strafrecht	3.775	3.813	3.904	3.595	3.045	2.895	3,1	3,0	3,2	2,9	2,6	3,5
Verkeersmisdriven	16.449	17.618	16.762	13.909	23.968	13.805	13,4	14,0	13,7	11,4	20,6	16,5
verlaten plaats ongeval	4.601	4.950	5.072	4.263	3.324	2.802	3,7	3,9	4,1	3,5	2,9	3,4
rijden onder invloed	9.729	10.600	9.646	7.375	19.109	10.165	7,9	8,4	7,9	6,0	16,4	12,2
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	1.298	1.370	1.196	1.273	790	238	1,1	1,1	1,0	1,0	0,7	0,3
overige verkeersmisdriven	821	698	848	998	745	600	0,7	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7
Drugsmisdriven	6.696	6.441	6.353	6.993	6.311	4.508	5,4	5,1	5,2	5,7	5,4	5,4
harddrugs	3.658	3.406	3.165	3.323	2.715	2.289	3,0	2,7	2,6	2,7	2,3	2,7
softdrugs	3.038	3.035	3.188	3.670	3.596	2.219	2,5	2,4	2,6	3,0	3,1	2,7
(Vuur)wapenmisdriven	2.838	2.883	2.853	2.918	2.737	2.335	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,8
Misdriven overige wetten*	25.772	21.302	17.544	16.811	14.472	8.745	21,0	16,9	14,3	13,8	12,4	10,5
Wet op de economische delicten	23.106	18.235	14.842	14.269	12.495	7.567	18,8	14,5	12,1	11,7	10,7	9,1
overige misdriven	2.666	3.067	2.702	2.542	1.977	1.178	2,2	2,4	2,2	2,1	1,7	1,4
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	71.243	77.847	78.762	81.611	68.833	54.181	57,9	61,7	64,4	66,8	59,2	64,8
vermogensmisdriven	29.459	31.617	30.080	31.200	27.855	22.137	24,0	25,1	24,6	25,5	23,9	26,5
vernielingen en misdriven tegen openbare orde en gezag	18.536	20.452	21.281	21.600	16.584	12.072	15,1	16,2	17,4	17,7	14,3	14,4
geweldsmisdriven	19.029	21.437	22.882	24.612	20.550	16.409	15,5	17,0	18,7	20,1	17,7	19,6
overige misdriven Wetboek van Strafrecht	4.219	4.341	4.519	4.199	3.844	3.563	3,4	3,4	3,7	3,4	3,3	4,3
Verkeersmisdriven	16.449	17.618	16.762	13.909	23.968	13.805	13,4	14,0	13,7	11,4	20,6	16,5
Wet op de economische delicten	22.805	18.169	14.802	13.984	12.473	7.567	18,5	14,4	12,1	11,4	10,7	9,1
Drugsmisdriven	6.696	6.442	6.353	6.993	6.311	4.508	5,4	5,1	5,2	5,7	5,4	5,4
(Vuur)wapenmisdriven	2.838	2.883	2.853	2.918	2.737	2.335	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,8
Overige misdriven	2.968	3.133	2.742	2.833	2.004	1.183	2,4	2,5	2,2	2,3	1,7	1,4

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.6 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	122.999	126.091	122.274	122.248	116.326	83.579	100	100	100	100	100	100
Sepot	28.362	30.644	30.460	35.339	34.011	25.013	23,1	24,3	24,9	28,9	29,2	29,9
technisch sepot	13.746	14.319	14.663	17.405	15.121	10.267	11,2	11,4	12,0	14,2	13,0	12,3
w.o.												
geen wettig bewijs	10.148	11.301	11.931	14.100	12.107	8.102	8,3	9,0	9,8	11,5	10,4	9,7
beleidssepot	14.616	16.325	15.797	17.934	18.890	14.746	11,9	12,9	12,9	14,7	16,2	17,6
op gronden samenhangend met maatregelen van anderen dan de officier van justitie	1.857	1.364	1.063	1.352	1.294	1.116	1,5	1,1	0,9	1,1	1,1	1,3
w.o.												
ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	1.733	1.191	920	1.201	1.101	956	1,4	0,9	0,8	1,0	1,1	1,1
op gronden samenhangend met de algemene rechtsorde	362	365	263	365	326	354	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4
w.o.												
onvoldoende nationaal belang	344	321	256	288	273	322	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4
op gronden samenhangend met het gepleegde feit	4.496	4.810	4.376	4.833	6.306	3.831	3,7	3,8	3,6	4,0	5,4	4,6
w.o.												
gering feit	1.357	2.016	1.795	1.884	1.864	1.291	1,1	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5
gering aandeel in het feit	748	720	894	831	815	555	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
oud feit	1.956	1.633	1.299	1.658	3.192	1.613	1,6	1,3	1,1	1,4	2,7	1,9
op gronden samenhangend met de persoon van de verdachte	5.042	5.763	5.816	6.690	6.431	5.671	4,1	4,6	4,8	5,5	5,5	6,8
w.o.												
leeftijd	94	132	119	107	127	85	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
recente bestraffing	971	1.121	1.015	1.192	1.084	975	0,8	0,9	0,8	1,0	0,9	1,2
door feit of gevolgen getroffen	717	872	924	1.067	1.053	882	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,1
gezondheidstoestand	829	1.048	1.053	1.192	1.078	896	0,7	0,8	0,9	1,0	0,9	1,1
gewijzigde omstandigheden	1.354	1.451	1.522	1.577	1.642	1.651	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	2,0
dienstverlening	81	86	56	80	68	37	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
op gronden samenhangend met de verhouding tussen verdachte en benadeelde	2.859	4.023	4.279	4.694	4.533	3.774	2,3	3,2	3,5	3,8	3,9	4,5
w.o.												
verhouding tot de benadeelde geregeld	960	1.192	1.248	1.217	1.206	1.194	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,4
medeschuld van benadeelde	900	1.508	1.632	1.843	1.809	1.523	0,7	1,2	1,3	1,5	1,6	1,8
beperkte kring	704	911	923	434	941	655	0,6	0,7	0,8	0,4	0,8	0,8
voorwaardelijk sepot	4.768	5.488	5.625	7.078	7.143	6.157	3,9	4,4	4,6	5,8	6,1	7,4
onvoorwaardelijk sepot	4.803	6.420	6.264	7.717	7.829	3.407	3,9	5,1	5,1	6,3	6,7	4,1
'kaal' sepot	5.045	4.417	3.908	3.139	3.918	5.182	4,1	3,5	3,2	2,6	3,4	6,2

Tabel 5.6 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Voeging ad informandum	3.814	3.493	3.339	3.831	3.959	1.951	3,1	2,8	2,7	3,1	3,4	2,3
Voeging ter berechting	11.099	10.735	10.755	11.115	8.002	4.909	9,0	8,5	8,8	9,1	6,9	5,9
Transactie*	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	61,8	61,7	60,7	55,9	56,0	50,6
w.o.												
betaling geldsom	47.918	47.440	45.169	39.698	40.254	25.471	39,0	37,6	36,9	32,5	34,6	30,5
schadevergoeding	2.922	3.273	3.182	3.068	2.312	1.374	2,4	2,6	2,6	2,5	2,0	2,0
taakstraf	17.045	17.540	16.620	15.416	12.492	8.592	13,9	13,9	13,6	12,6	10,7	10,3
Strafbeschikking					2.098	6.820					1,8	8,2
Overdracht naar een ander parket	3.587	3.255	3.340	3.578	2.937	1.824	2,9	2,6	2,7	2,9	2,5	2,2
Wijze afdoening onbekend	75	104	170	95	204	764	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,9

* Inclusief lik-op-stukzaken.

Bron: CBS

Tabel 5.7 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken: transacties* naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	40.136	43.674	42.426	40.082	33.075	26.408	52,8	56,1	57,2	58,7	50,8	62,4
Vermogensmisdrijven	16.737	18.512	17.176	16.503	14.966	12.678	22,0	23,8	23,1	24,2	23,0	30,0
diefstal/verduistering en inbraak	11.029	11.340	11.234	11.002	10.066	9.345	14,5	14,6	15,1	16,1	15,5	22,1
diefstal en inbraak met geweld	81	74	44	43	41	24	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
eenvoudige diefstal	5.114	5.293	5.345	5.492	5.403	5.494	6,7	6,8	7,2	8,0	8,3	13,0
gekwalficeerde diefstal	4.879	4.900	4.721	4.242	3.650	3.117	6,4	6,3	6,4	6,2	5,6	7,4
verduistering	955	1.073	1.124	1.225	972	710	1,3	1,4	1,5	1,8	1,5	1,7
bedrog	819	2.133	1.896	1.979	1.961	1.240	1,1	2,7	2,6	2,9	3,0	2,9
valsheidsmisdrijven	3.206	2.913	2.131	1.627	1.209	777	4,2	3,7	2,9	2,4	1,9	1,8
heling	1.652	2.029	1.826	1.847	1.640	1.231	2,2	2,6	2,5	2,7	2,5	2,9
afpersing en afdreiging	16	18	10	12	13	8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige vermogensmisdrijven	15	79	79	36	77	77	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	11.270	12.187	12.373	11.665	8.729	6.131	14,8	15,7	16,7	17,1	13,4	14,5
vernietiging en beschadiging	3.478	4.007	4.006	4.145	3.003	2.006	4,6	5,1	5,4	6,1	4,6	4,7
tegen de openbare orde	5.310	5.663	5.733	5.160	3.933	2.673	7,0	7,3	7,7	7,6	6,0	6,3
openlijk geweld	4.824	5.072	5.177	4.561	3.491	2.305	6,3	6,5	7,0	6,7	5,4	5,4
huisvredebreuk	290	372	351	385	293	214	0,4	0,5	0,5	0,6	0,4	0,5
lokaalvredebreuk	52	60	66	56	40	51	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
computervredebreuk	18	18	22	27	34	25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
discriminatie	46	36	30	34	10	12	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
tegen openbare orde overig	80	105	87	97	65	66	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
brandstichting/ontploffing	298	316	257	178	162	90	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
tegen het openbaar gezag	2.184	2.201	2.377	2.182	1.631	1.362	2,9	2,8	3,2	3,2	2,5	3,2
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.171	1.187	1.369	1.221	885	713	1,5	1,5	1,8	1,8	1,4	1,7
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.013	1.014	1.008	961	746	649	1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	1,5
Gewelds- en seksuele misdrijven	9.455	10.315	10.182	9.665	7.404	5.561	12,4	13,2	13,7	14,2	11,4	13,1
mishandeling	6.905	7.714	7.700	7.345	5.642	4.200	9,1	9,9	10,4	10,8	8,7	9,9
bedreiging en stalking	2.076	2.182	2.156	2.044	1.528	1.147	2,7	2,8	2,9	3,0	2,3	2,7
bedreiging	2.008	2.106	2.068	1.959	1.472	1.111	2,6	2,7	2,8	2,9	2,3	2,6
stalking	68	76	88	85	56	36	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
seksuele misdrijven	431	394	290	259	217	202	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,5
aanranding	106	79	52	55	28	39	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
verkrachting	6	2	-	1	1	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
schennis der eerbaarheid	256	266	196	178	161	142	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
ontucht met minderjarige	1	-	2	3	3	1	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 5.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
overige seksuele misdrijven	62	47	40	22	24	20	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
misdrijven tegen het leven	18	6	7	2	1	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	25	19	29	15	16	12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.674	2.660	2.695	2.249	1.976	2.038	3,5	3,4	3,6	3,3	3,0	4,8
Verkeersmisdrijven	11.539	12.676	12.238	9.177	15.374	5.006	15,2	16,3	16,5	13,4	23,6	11,8
verlaten plaats ongeval	3.419	3.689	4.023	3.253	2.720	2.534	4,5	4,7	5,4	4,8	4,2	6,0
rijden onder invloed	7.615	8.553	7.756	5.407	12.277	2.179	10,0	11,0	10,5	7,9	18,9	5,2
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	225	170	122	126	81	19	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0
overige verkeersmisdrijven	280	264	337	391	296	274	0,4	0,3	0,5	0,6	0,5	0,6
Drugsmisdrijven	3.316	3.512	3.879	4.243	3.807	2.676	4,4	4,5	5,2	6,2	5,8	6,3
harddrugs	1.191	1.432	1.632	1.709	1.325	1.282	1,6	1,8	2,2	2,5	2,0	3,0
softdrugs	2.125	2.080	2.247	2.534	2.482	1.394	2,8	2,7	3,0	3,7	3,8	3,3
(Vuur)wapenmisdrijven	2.260	2.239	2.296	2.230	2.153	1.876	3,0	2,9	3,1	3,3	3,3	4,4
Misdrijven overige wetten**	18.811	15.760	13.391	12.558	10.706	6.332	24,7	20,2	18,0	18,4	16,4	15,0
Wet op de economische delicten	17.034	13.428	11.401	10.789	9.332	5.568	22,4	17,2	15,4	15,8	14,3	13,2
overige misdrijven	1.777	2.332	1.970	1.769	1.374	764	2,3	3,0	2,7	2,6	2,1	1,8
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	40.136	43.674	42.426	40.082	33.071	26.407	52,8	56,1	57,2	58,7	50,8	62,4
vermogensmisdrijven	16.625	18.341	17.043	16.412	14.835	12.569	21,9	23,6	23,0	24,0	22,8	29,7
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	11.526	12.452	12.569	11.843	8.889	6.273	15,2	16,0	16,9	17,3	13,7	14,8
geweldsmisdrijven	9.241	10.093	9.982	9.517	7.264	5.428	12,1	13,0	13,5	13,9	11,2	12,8
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.744	2.788	2.832	2.310	2.083	2.137	3,6	3,6	3,8	3,4	3,2	5,1
Verkeersmisdrijven	11.539	12.676	12.238	9.177	15.374	5.006	15,2	16,3	16,5	13,4	23,6	11,8
Wet op de economische delicten	16.828	13.390	11.381	10.541	9.322	5.568	22,1	17,2	15,3	15,4	14,3	13,2
Drugsmisdrijven	3.316	3.512	3.879	4.243	3.807	2.676	4,4	4,5	5,2	6,2	5,8	6,3
(Vuur)wapenmisdrijven	2.260	2.239	2.296	2.230	2.153	1.876	3,0	2,9	3,1	3,3	3,3	4,4
Overige misdrijven	1.983	2.370	1.990	2.017	1.388	765	2,6	3,0	2,7	3,0	2,1	1,8

* Inclusief lik-op-stukzaken.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.8 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken: transacties met als voorwaarde leer- of werkproject* naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	17.126	17.626	16.676	15.496	12.560	8.629	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	14.692	15.500	14.783	13.540	10.701	7.461	85,8	87,9	88,6	87,4	85,2	86,5
Vermogensmisdrijven	6.904	7.284	6.543	5.870	5.024	3.491	40,3	41,3	39,2	37,9	40,0	40,5
diefstal/verduistering en inbraak	4.912	4.815	4.328	4.054	3.512	2.557	28,7	27,3	26,0	26,2	28,0	29,6
diefstal en inbraak met geweld	61	41	32	30	29	13	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
eenvoudige diefstal	1.682	1.592	1.474	1.380	1.347	1.015	9,8	9,0	8,8	8,9	10,7	11,8
gekwalficeerde diefstal	2.766	2.709	2.376	2.174	1.726	1.276	16,2	15,4	14,2	14,0	13,7	14,8
verduistering	403	473	446	470	410	253	2,4	2,7	2,7	3,0	3,3	2,9
bedrog	140	161	174	138	144	79	0,8	0,9	1,0	0,9	1,1	0,9
valsheidsmisdrijven	1.175	1.463	1.317	986	703	377	6,9	8,3	7,9	6,4	5,6	4,4
heling	664	771	651	662	623	429	3,9	4,4	3,9	4,3	5,0	5,0
afpersing en afdreiging	9	15	5	10	8	4	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
overige vermogensmisdrijven	4	59	68	20	34	45	0,0	0,3	0,4	0,1	0,3	0,5
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.049	4.141	4.202	3.702	2.634	1.777	23,6	23,5	25,2	23,9	21,0	20,6
vernietiging en beschadiging	742	831	861	828	637	394	4,3	4,7	5,2	5,3	5,1	4,6
tegen de openbare orde	2.728	2.778	2.792	2.406	1.643	1.125	15,9	15,8	16,7	15,5	13,1	13,0
openlijk geweld	2.610	2.667	2.691	2.278	1.561	1.071	15,2	15,1	16,1	14,7	12,4	12,4
huisvredebreuk	49	46	58	61	35	32	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4
lokaalvredebreuk	10	10	6	6	6	4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
computervredebreuk	9	3	8	11	15	3	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
discriminatie	32	18	16	19	5	2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
tegen openbare orde overig	18	34	13	31	21	13	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
brandstichting/ontploffing	222	208	191	122	102	59	1,3	1,2	1,1	0,8	0,8	0,7
tegen het openbaar gezag	357	324	358	346	252	199	2,1	1,8	2,1	2,2	2,0	2,3
niet opvolgen van ambtelijk bevel	134	111	151	132	93	76	0,8	0,6	0,9	0,9	0,7	0,9
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	223	213	207	214	159	123	1,3	1,2	1,2	1,4	1,3	1,4
Gewelds- en seksuele misdrijven	3.393	3.722	3.620	3.605	2.721	1.924	19,8	21,1	21,7	23,3	21,7	22,3
mishandeling	2.445	2.833	2.794	2.803	2.152	1.514	14,3	16,1	16,8	18,1	17,1	17,5
bedreiging en stalking	775	768	713	714	523	356	4,5	4,4	4,3	4,6	4,2	4,1
bedreiging	735	715	663	657	486	333	4,3	4,1	4,0	4,2	3,9	3,9
stalking	40	53	50	57	37	23	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
seksuele misdrijven	145	106	83	81	38	49	0,8	0,6	0,5	0,5	0,3	0,6
aanranding	73	51	40	38	13	25	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,3
verkrachting	6	2	-	-	1	-	0,0	0,0	-	-	0,0	-
schennis der eerbaarheid	29	26	25	26	15	12	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	1	-	-	2	9	1	0,0	-	-	0,0	0,1	0,0
overige seksuele misdrijven	36	27	18	15	9	11	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

Tabel 5.8 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						[%]					
misdriven tegen het leven	12	4	7	1	1	-	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-
overige gewelds- en seksuele misdriven	16	11	23	6	7	5	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Overige misdriven Wetboek van Strafrecht	346	353	418	363	322	269	2,0	2,0	2,5	2,3	2,6	3,1
Verkeersmisdriven	470	410	432	449	512	409	2,7	2,3	2,6	2,9	4,1	4,7
verlaten plaats ongeval	88	66	76	71	60	39	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
rijden onder invloed	141	142	212	215	350	321	0,8	0,8	1,3	1,4	2,8	3,7
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	188	137	99	98	57	8	1,1	0,8	0,6	0,6	0,5	0,1
overige verkeersmisdriven	53	65	45	65	45	41	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5
Drugsmisdriven	1.170	997	765	736	643	329	6,8	5,7	4,6	4,7	5,1	3,8
harddrugs	393	334	277	248	182	110	2,3	1,9	1,7	1,6	1,4	1,3
softdrugs	777	663	488	488	461	219	4,5	3,8	2,9	3,1	3,7	2,5
(Vuur)wapenmisdriven	490	458	446	459	409	269	2,9	2,6	2,7	3,0	3,3	3,1
Misdriven overige wetten**	304	261	250	312	295	161	1,8	1,5	1,5	2,0	2,3	1,9
Wet op de economische delicten	240	213	206	260	260	119	1,4	1,2	1,2	1,7	2,1	1,4
overige misdriven	64	48	44	52	35	42	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	14.692	15.500	14.783	13.540	10.700	7.460	85,8	87,9	88,6	87,4	85,2	86,5
vermogensmisdriven	6.830	7.169	6.438	5.810	4.953	3.429	39,9	40,7	38,6	37,5	39,4	39,7
vernielingen en misdriven tegen openbare orde en gezag	4.078	4.166	4.227	3.728	2.648	1.789	23,8	23,6	25,3	24,1	21,1	20,7
geweldsmisdriven	3.405	3.725	3.597	3.608	2.729	1.917	19,9	21,1	21,6	23,3	21,7	22,2
overige misdriven Wetboek van Strafrecht	379	440	521	394	370	325	2,2	2,5	3,1	2,5	2,9	3,8
Verkeersmisdriven	470	410	432	449	512	409	2,7	2,3	2,6	2,9	4,1	4,7
Wet op de economische delicten	240	213	205	260	260	119	1,4	1,2	1,2	1,7	2,1	1,4
Drugsmisdriven	1.170	997	765	736	643	329	6,8	5,7	4,6	4,7	5,1	3,8
(Vuur)wapenmisdriven	490	458	446	459	409	269	2,9	2,6	2,7	3,0	3,3	3,1
Overige misdriven	64	48	45	52	36	43	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5

* Hieronder vallen de leerstraf, de werkstraf en de sepot met sepotgrond 'Dienstverlening'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.9 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken: beleidssepots naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						[%]					
Totaal	14.616	16.325	15.797	17.934	18.890	14.746	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	10.061	12.446	12.824	14.821	14.140	11.965	68,8	76,2	81,2	82,6	74,9	81,1
Vermogensmisdrijven	3.237	3.828	3.650	4.345	4.416	3.375	22,1	23,4	23,1	24,2	23,4	22,9
diefstal/verduistering en inbraak	1.992	2.204	2.086	2.266	2.464	2.193	13,6	13,5	13,2	12,6	13,0	14,9
diefstal en inbraak met geweld	64	55	59	51	34	45	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3
eenvoudige diefstal	969	1.114	1.029	1.094	1.246	1.139	6,6	6,8	6,5	6,1	6,6	7,7
gekwalficeerde diefstal	720	733	660	718	727	640	4,9	4,5	4,2	4,0	3,8	4,3
verduistering	239	302	338	403	457	369	1,6	1,8	2,1	2,2	2,4	2,5
bedrog	156	200	287	338	281	249	1,1	1,2	1,8	1,9	1,5	1,7
valsheidsmisdrijven	701	918	735	1.080	917	455	4,8	5,6	4,7	6,0	4,9	3,1
heling	350	453	469	575	549	403	2,4	2,8	3,0	3,2	2,9	2,7
afpersing en afdreiging	23	12	15	14	11	16	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
overige vermogensmisdrijven	15	41	58	72	194	59	0,1	0,3	0,4	0,4	1,0	0,4
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.336	2.964	2.965	3.366	2.932	2.633	16,0	18,2	18,8	18,8	15,5	17,9
vernietiging en beschadiging	802	1.124	1.196	1.270	1.209	1.068	5,5	6,9	7,6	7,1	6,4	7,2
tegen de openbare orde	1.122	1.336	1.300	1.540	1.262	1.136	7,7	8,2	8,2	8,6	6,7	7,7
openlijk geweld	903	1.111	1.016	1.245	993	906	6,2	6,8	6,4	6,9	5,3	6,1
huisvredebreuk	140	139	194	172	161	137	1,0	0,9	1,2	1,0	0,9	0,9
lokaalvredebreuk	30	16	19	34	28	22	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
computervredebreuk	-	4	8	13	25	15	-	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
discriminatie	9	9	7	9	7	6	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
tegen openbare orde overig	40	57	56	67	48	50	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
brandstichting/ontploffing	86	92	118	125	91	70	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5
tegen het openbaar gezag	326	412	351	431	370	359	2,2	2,5	2,2	2,4	2,0	2,4
niet opvolgen van ambtelijk bevel	160	220	132	167	143	143	1,1	1,3	0,8	0,9	0,8	1,0
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	166	192	219	264	227	216	1,1	1,2	1,4	1,5	1,2	1,5
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.058	5.199	5.753	6.645	6.381	5.554	27,8	31,8	36,4	37,1	33,8	37,7
mishandeling	2.709	3.689	4.214	4.985	4.697	4.135	18,5	22,6	26,7	27,8	24,9	28,0
bedreiging en stalking	929	1.143	1.220	1.283	1.320	1.084	6,4	7,0	7,7	7,2	7,0	7,4
bedreiging	797	978	1.060	1.073	1.139	927	5,5	6,0	6,7	6,0	6,0	6,3
stalking	132	165	160	210	181	157	0,9	1,0	1,0	1,2	1,0	1,1
seksuele misdrijven	289	264	223	253	238	219	2,0	1,6	1,4	1,4	1,3	1,5
aanranding	73	89	68	68	64	56	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4
verkrachting	27	15	7	9	12	7	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
schennis der eerbaarheid	99	79	63	83	89	59	0,7	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4
ontucht met minderjarige	2	5	7	8	4	4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	88	76	78	85	69	93	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6

Tabel 5.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
misdriven tegen het leven	52	45	38	31	23	20	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
overige gewelds- en seksuele												
misdriven	79	58	58	93	103	96	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7
Overige misdrijven Wetboek van												
Strafrecht	430	455	456	465	411	403	2,9	2,8	2,9	2,6	2,2	2,7
Verkeersmisdrijven	462	524	450	507	2.226	738	3,2	3,2	2,8	2,8	11,8	5,0
verlaten plaats ongeval	160	207	173	227	202	159	1,1	1,3	1,1	1,3	1,1	1,1
rijden onder invloed	137	174	134	109	1.866	414	0,9	1,1	0,8	0,6	9,9	2,8
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	66	58	46	39	67	75	0,5	0,4	0,3	0,2	0,4	0,5
overige verkeersmisdrijven	99	85	97	132	91	90	0,7	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6
Drugsmisdrijven	1.560	1.236	974	1.062	968	626	10,7	7,6	6,2	5,9	5,1	4,2
harddrugs	1.296	958	673	726	635	404	8,9	5,9	4,3	4,0	3,4	2,7
softdrugs	264	278	301	336	333	222	1,8	1,7	1,9	1,9	1,8	1,5
(Vuur)wapenmisdrijven	182	192	179	226	219	193	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	1,3
Misdrijven overige wetten*	2.351	1.927	1.370	1.318	1.337	1.224	16,1	11,8	8,7	7,3	7,1	8,3
Wet op de economische delicten	1.923	1.581	1.027	963	1.018	975	13,2	9,7	6,5	5,4	5,4	6,6
overige misdrijven	428	346	343	355	319	249	2,9	2,1	2,2	2,0	1,7	1,7
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	10.061	12.446	12.824	14.820	14.139	11.965	68,8	76,2	81,2	82,6	74,8	81,1
vermogensmisdrijven	3.135	3.720	3.518	4.208	4.177	3.255	21,4	22,8	22,3	23,5	22,1	22,1
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.433	3.043	3.027	3.448	3.020	2.692	16,6	18,6	19,2	19,2	16,0	18,3
geweldsmisdrijven	3.947	5.104	5.695	6.513	6.212	5.415	27,0	31,3	36,1	36,3	32,9	36,7
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	546	579	584	651	730	603	3,7	3,5	3,7	3,6	3,9	4,1
Verkeersmisdrijven	462	524	450	507	2.226	738	3,2	3,2	2,8	2,8	11,8	5,0
Wet op de economische delicten	1.894	1.577	1.022	951	1.016	975	13,0	9,7	6,5	5,3	5,4	6,6
Drugsmisdrijven	1.560	1.236	974	1.062	968	626	10,7	7,6	6,2	5,9	5,1	4,2
(Vuur)wapenmisdrijven	182	192	179	226	219	193	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	1,3
Overige misdrijven	457	350	348	368	322	228	3,1	2,1	2,2	2,1	1,7	1,5

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.10 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in dagen)					
Totaal	86	82	81	99	118	92
Wetboek van Strafrecht	96	91	91	107	106	100
Vermogensmisdrijven	102	93	93	113	108	99
diefstal/verduistering en inbraak	94	84	79	94	86	79
diefstal en inbraak met geweld	176	178	153	200	188	188
eenvoudige diefstal	76	70	61	75	63	53
gekwalficeerde diefstal	103	91	90	107	101	98
verduistering	107	89	85	92	99	93
bedrog	100	66	74	81	74	85
valsheidsmisdrijven	132	147	172	239	262	255
heling	102	89	93	104	101	101
afpersing en afdreiging	141	135	151	148	175	181
overige vermogensmisdrijven	270	199	211	324	229	329
Vernielingen en misdrijven tegen						
openbare orde en gezag	90	88	87	100	103	99
vernieling en beschadiging	89	88	83	91	100	92
tegen de openbare orde	97	95	97	106	111	110
openlijk geweld	95	93	95	104	111	107
huisvredebreuk	82	68	63	72	71	75
lokaalvredebreuk	102	76	63	84	108	73
computervredebreuk	105	188	67	115	122	118
discriminatie	92	137	115	110	170	117
tegen openbare orde overig	196	222	262	278	236	295
brandstichting/ontploffing	116	102	113	127	132	119
tegen het openbaar gezag	72	68	65	96	82	84
niet opvolgen van ambtelijk bevel	54	52	50	86	66	53
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	92	84	81	107	97	109
Gewelds- en seksuele misdrijven	99	96	97	112	110	110
mishandeling	88	86	90	104	101	98
bedreiging en stalking	92	89	89	101	103	103
bedreiging	88	85	85	98	98	97
stalking	144	133	133	133	156	160
seksuele misdrijven	146	146	148	172	165	159
aanranding	117	115	122	144	150	146
verkrachting	194	177	195	195	194	214
schennis der eerbaarheid	97	70	93	101	109	88
ontucht met minderjarige	61	203	199	171	239	209
overige seksuele misdrijven	185	216	176	231	194	174

Tabel 5.10 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in dagen)					
misdriven tegen het leven	255	274	262	295	300	296
overige gewelds- en seksuele misdrijven	182	173	181	199	210	187
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	60	53	59	76	68	55
Verkeersmisdrijven	53	49	52	80	190	66
verlaten plaats ongeval	40	35	37	49	34	20
rijden onder invloed	52	48	49	91	222	74
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	87	91	103	99	130	230
overige verkeersmisdrijven	90	96	92	100	136	92
Drugsmisdrijven	95	86	84	92	81	94
harddrugs	107	92	93	105	91	104
softdrugs	81	80	75	80	74	85
(Vuur)wapenmisdrijven	68	66	58	67	63	52
Misdrijven overige wetten*	81	77	70	82	85	89
Wet op de economische delicten	75	75	65	77	81	83
overige misdrijven	130	87	97	109	104	131
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**						
Wetboek van Strafrecht	96	91	91	107	106	100
vermogensmisdrijven	99	90	90	109	103	93
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	90	88	87	100	103	99
geweldsmisdrijven	101	98	98	113	112	112
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	75	71	77	102	98	91
Verkeersmisdrijven	55	48	52	80	190	66
Wet op de economische delicten	75	75	64	78	81	83
Drugsmisdrijven	95	86	84	92	81	94
(Vuur)wapenmisdrijven	68	66	58	67	63	52
Overige misdrijven	69	88	99	102	107	132

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.11 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in dagen)					
Totaal	86	82	81	99	118	92
Sepot	159	146	143	167	183	173
technisch sepot	157	148	149	172	177	216
beleidssepot	162	144	138	163	188	144
Voegingen	108	105	100	113	143	145
Transactie*	55	53	53	62	85	46

* Inclusief lik-op-stuk zaken.

Bron: CBS

Tabel 5.12 Ingeschreven en afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten

	Ingeschreven zaken OM	Afdoeningen door het OM	Dagvaardingen	Afdoeningen door de rechter*	Verhouding afdoeningen OM/rechter
	(abs.)				
2005	35.875	23.289	15.320	12.292	1,9
2006	36.519	24.019	16.081	12.441	1,9
2007	38.924	24.700	16.862	12.855	1,9
2008	36.576	24.410	15.832	13.508	1,8
2009	31.731	20.905	14.142	11.884	1,8
2010	28.083	17.875	12.696	10.339	1,7
	(index, 2005 = 100)				
2005	100	100	100	100	
2006	102	103	105	101	
2007	108	106	110	105	
2008	102	105	103	110	
2009	88	90	92	97	
2010	78	77	83	84	

* Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

Tabel 5.13 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	35.875	36.519	38.924	36.576	31.731	28.083	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	32.639	33.247	35.063	32.183	27.739	24.819	91,0	91,0	90,1	88,0	87,4	88,4
Vermogensmisdrijven	14.389	14.479	14.311	13.428	12.453	11.508	40,1	39,6	36,8	36,7	39,2	41,0
diefstal/verduistering en inbraak	12.594	12.435	12.266	11.356	10.455	9.750	35,1	34,1	31,5	31,0	32,9	34,7
diefstal en inbraak met geweld	1.637	1.513	1.513	1.162	1.279	1.372	4,6	4,1	3,9	3,2	4,0	4,9
eenvoudige diefstal	3.723	3.599	3.774	3.606	3.575	3.208	10,4	9,9	9,7	9,9	11,3	11,4
gekwalficeerde diefstal	6.807	6.852	6.423	5.964	5.032	4.669	19,0	18,8	16,5	16,3	15,9	16,6
verduistering	427	471	556	624	569	501	1,2	1,3	1,4	1,7	1,8	1,8
bedrog	224	252	344	266	267	284	0,6	0,7	0,9	0,7	0,8	1,0
valsheidsmisdrijven	287	289	299	290	353	252	0,8	0,8	0,8	0,8	1,1	0,9
heling	1.191	1.338	1.308	1.419	1.247	1.097	3,3	3,7	3,4	3,9	3,9	3,9
afpersing en afdreiging	92	106	82	84	99	94	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
overige vermogensmisdrijven	1	59	12	13	32	31	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	10.195	10.648	11.723	10.375	7.947	6.538	28,4	29,2	30,1	28,4	25,0	23,3
vernietiging en beschadiging	2.064	2.280	2.636	2.486	1.845	1.404	5,8	6,2	6,8	6,8	5,8	5,0
tegen de openbare orde	6.718	6.847	7.398	6.445	4.955	4.165	18,7	18,7	19,0	17,6	15,6	14,8
openlijk geweld	6.469	6.565	7.127	6.164	4.711	3.961	18,0	18,0	18,3	16,9	14,8	14,1
huisvredebreuk	90	124	151	149	115	107	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
lokaalvredebreuk	29	30	21	21	14	16	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
computervredebreuk	14	12	23	30	20	15	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
discriminatie	68	44	40	34	36	26	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	48	72	36	47	59	40	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
brandstichting/ontploffing	730	814	796	677	489	379	2,0	2,2	2,0	1,9	1,5	1,3
tegen het openbaar gezag	683	707	893	767	658	590	1,9	1,9	2,3	2,1	2,1	2,1
niet opvolgen van ambtelijk bevel	343	313	435	363	279	258	1,0	0,9	1,1	1,0	0,9	0,9
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	340	394	458	404	379	332	0,9	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2
Gewelds- en seksuele misdrijven	7.137	7.203	7.947	7.469	6.482	5.955	19,9	19,7	20,4	20,4	20,4	21,2
mishandeling	4.533	4.751	5.511	5.180	4.606	4.161	12,6	13,0	14,2	14,2	14,5	14,8
bedreiging en stalking	1.463	1.500	1.517	1.474	1.168	1.052	4,1	4,1	3,9	4,0	3,7	3,7
bedreiging	1.433	1.474	1.488	1.459	1.160	1.041	4,0	4,0	3,8	4,0	3,7	3,7
stalking	30	26	29	15	8	11	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
seksuele misdrijven	749	669	623	552	470	501	2,1	1,8	1,6	1,5	1,5	1,8
aanranding	288	255	218	215	176	179	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
verkrachting	195	177	141	132	110	110	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4
schennis der eerbaarheid	37	33	42	42	41	35	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	2	4	4	7	-	5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
overige seksuele misdrijven	227	200	218	156	143	172	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6

Tabel 5.13 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
misdriven tegen het leven	357	252	255	231	202	215	1,0	0,7	0,7	0,6	0,6	0,8
overige gewelds- en seksuele misdrijven	35	31	41	32	36	26	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	918	917	1.082	911	857	818	2,6	2,5	2,8	2,5	2,7	2,9
Verkeersmisdrijven	959	1.025	1.389	1.762	1.699	1.346	2,7	2,8	3,6	4,8	5,4	4,8
verlaten plaats ongeval	225	201	270	229	182	128	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5
rijden onder invloed	538	628	860	1.201	1.297	1.022	1,5	1,7	2,2	3,3	4,1	3,6
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	1	1	2	10	11	5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	195	195	257	322	209	191	0,5	0,5	0,7	0,9	0,7	0,7
Drugsmisdrijven	742	730	730	771	649	588	2,1	2,0	1,9	2,1	2,0	2,1
harddrugs	429	395	376	393	220	247	1,2	1,1	1,0	1,1	0,7	0,9
softdrugs	313	335	354	378	429	341	0,9	0,9	0,9	1,0	1,4	1,2
(Vuur)wapenmisdrijven	760	739	805	844	729	640	2,1	2,0	2,1	2,3	2,3	2,3
Misdrijven overige wetten*	775	778	937	1.016	915	690	2,2	2,1	2,4	2,8	2,9	2,5
Wet op de economische delicten	565	633	812	863	787	579	1,6	1,7	2,1	2,4	2,5	2,1
overige misdrijven	210	145	125	153	128	111	0,6	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	32.639	33.247	35.063	32.183	27.739	24.819	91,0	91,0	90,1	88,0	87,4	88,4
vermogensmisdrijven	12.659	12.801	12.704	12.169	11.043	10.011	35,3	35,1	32,6	33,3	34,8	35,6
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	10.232	10.681	11.765	10.417	7.988	6.573	28,5	29,2	30,2	28,5	25,2	23,4
geweldsmisdrijven	8.767	8.744	9.426	8.622	7.766	7.325	24,4	23,9	24,2	23,6	24,5	26,1
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	981	1.021	1.168	975	942	910	2,7	2,8	3,0	2,7	3,0	3,2
Verkeersmisdrijven	959	1.025	1.389	1.762	1.699	1.346	2,7	2,8	3,6	4,8	5,4	4,8
Wet op de economische delicten	565	631	812	863	787	579	1,6	1,7	2,1	2,4	2,5	2,1
Drugsmisdrijven	742	730	730	771	649	588	2,1	2,0	1,9	2,1	2,0	2,1
(Vuur)wapenmisdrijven	760	739	805	844	729	640	2,1	2,0	2,1	2,3	2,3	2,3
Overige misdrijven	210	147	125	153	128	111	0,6	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.14 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	23.289	24.019	24.700	24.410	20.905	17.875	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	20.767	21.538	21.841	21.155	17.733	15.385	89,2	89,7	88,4	86,7	84,8	86,1
Vermogensmisdrijven	8.762	8.818	8.558	8.196	7.700	6.705	37,6	36,7	34,6	33,6	36,8	37,5
diefstal/verduistering en inbraak	7.384	7.249	7.052	6.700	6.196	5.484	31,7	30,2	28,6	27,4	29,6	30,7
diefstal en inbraak met geweld	291	260	247	218	217	235	1,2	1,1	1,0	0,9	1,0	1,3
eenvoudige diefstal	2.603	2.571	2.531	2.438	2.491	2.169	11,2	10,7	10,2	10,0	11,9	12,1
gekwalficeerde diefstal	4.135	4.036	3.865	3.622	3.016	2.666	17,8	16,8	15,6	14,8	14,4	14,9
verduistering	355	382	409	422	472	414	1,5	1,6	1,7	1,7	2,3	2,3
bedrog	162	194	243	220	189	185	0,7	0,8	1,0	0,9	0,9	1,0
valsheidsmisdrijven	252	208	200	211	275	170	1,1	0,9	0,8	0,9	1,3	1,0
heling	934	1.111	998	1.029	995	828	4,0	4,6	4,0	4,2	4,8	4,6
afpersing en afdreiging	30	33	31	20	25	18	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
overige vermogensmisdrijven	-	23	34	16	20	20	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	7.048	7.592	7.852	7.663	5.487	4.378	30,3	31,6	31,8	31,4	26,2	24,5
vernieling en beschadiging tegen de openbare orde	1.612	1.807	1.929	1.966	1.487	1.093	6,9	7,5	7,8	8,1	7,1	6,1
openlijk geweld	4.548	4.863	4.933	4.764	3.322	2.689	19,5	20,2	20,0	19,5	15,9	15,0
huisvredebreuk	4.363	4.632	4.710	4.526	3.160	2.535	18,7	19,3	19,1	18,5	15,1	14,2
lokaalvredebreuk	83	103	143	125	81	90	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5
computervredebreuk	17	26	14	18	13	11	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
discriminatie	14	7	22	24	26	14	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	43	37	27	31	14	6	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0
brandstichting/ontploffing tegen het openbaar gezag	28	58	17	40	28	33	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2
niet opvolgen van ambtelijk bevel	351	395	383	331	231	165	1,5	1,6	1,6	1,4	1,1	0,9
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	537	527	607	602	447	431	2,3	2,2	2,5	2,5	2,1	2,4
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	281	267	315	310	205	209	1,2	1,1	1,3	1,3	1,0	1,2
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	256	260	292	292	242	222	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.220	4.407	4.592	4.521	3.906	3.694	18,1	18,3	18,6	18,5	18,7	20,7
mishandeling	2.959	3.156	3.383	3.255	2.902	2.752	12,7	13,1	13,7	13,3	13,9	15,4
bedreiging en stalking	909	926	892	941	729	655	3,9	3,9	3,6	3,9	3,5	3,7
bedreiging	892	903	874	930	722	647	3,8	3,8	3,5	3,8	3,5	3,6
stalking	17	23	18	11	7	8	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
seksuele misdrijven	293	286	274	279	235	259	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,4
aanranding	136	121	96	100	74	99	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,6
verkrachting	35	63	56	52	55	44	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
schennis der eerbaarheid	30	27	28	34	39	24	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
ontucht met minderjarige	1	-	6	6	2	4	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	91	75	88	87	65	88	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5
misdrijven tegen het leven	48	28	26	31	29	21	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Tabel 5.14 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
overige gewelds- en seksuele misdrijven	11	11	17	15	11	7	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	737	721	839	775	640	608	3,2	3,0	3,4	3,2	3,1	3,4
Verkeersmisdrijven	773	824	1.004	1.230	1.385	1.108	3,3	3,4	4,1	5,0	6,6	6,2
verlaten plaats ongeval	200	156	199	171	139	95	0,9	0,6	0,8	0,7	0,7	0,5
rijden onder invloed	461	548	653	841	1.122	901	2,0	2,3	2,6	3,4	5,4	5,0
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	1	5	6	1	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	112	120	151	213	118	111	0,5	0,5	0,6	0,9	0,6	0,6
Drugsmisdrijven	490	447	524	538	459	360	2,1	1,9	2,1	2,2	2,2	2,0
harddrugs	214	191	190	222	116	100	0,9	0,8	0,8	0,9	0,6	0,6
softdrugs	276	256	334	316	343	260	1,2	1,1	1,4	1,3	1,6	1,5
(Vuur)wapenmisdrijven	699	651	649	731	653	511	3,0	2,7	2,6	3,0	3,1	2,9
Misdrijven overige wetten*	560	559	682	756	675	511	2,4	2,3	2,8	3,1	3,2	2,9
Wet op de economische delicten	490	506	606	693	641	460	2,1	2,1	2,5	2,8	3,1	2,6
overige misdrijven	70	53	76	63	34	51	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	20.767	21.538	21.841	21.155	17.733	15.385	89,2	89,7	88,4	86,7	84,8	86,1
vermogensmisdrijven	8.441	8.502	8.246	7.942	7.438	6.432	36,2	35,4	33,4	32,5	35,6	36,0
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	7.078	7.619	7.880	7.697	5.526	4.402	30,4	31,7	31,9	31,5	26,4	24,6
geweldsmisdrijven	4.486	4.653	4.801	4.701	4.090	3.900	19,3	19,4	19,4	19,3	19,6	21,8
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	762	764	914	815	679	651	3,3	3,2	3,7	3,3	3,2	3,6
Verkeersmisdrijven	773	824	1.004	1.230	1.385	1.108	3,3	3,4	4,1	5,0	6,6	6,2
Wet op de economische delicten	490	506	606	693	641	460	2,1	2,1	2,5	2,8	3,1	2,6
Drugsmisdrijven	490	447	524	538	459	360	2,1	1,9	2,1	2,2	2,2	2,0
(Vuur)wapenmisdrijven	699	651	649	731	653	511	3,0	2,7	2,6	3,0	3,1	2,9
Overige misdrijven	70	53	76	63	34	48	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.15 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	23.289	24.019	24.700	24.410	20.905	17.875	100	100	100	100	100	100
Sepot	4.249	4.837	5.130	5.788	5.100	4.590	18,2	20,1	20,8	23,7	24,4	25,7
technisch sepot	1.574	1.650	1.914	2.358	2.099	1.786	6,8	6,9	7,7	9,7	10,0	10,0
w.o.												
geen wettig bewijs	1.260	1.367	1.569	1.924	1.697	1.449	5,4	5,7	6,4	7,9	8,1	8,1
beleidssepot	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.804	11,5	13,3	13,0	14,1	14,4	15,7
op gronden samenhangend met maatregelen van anderen dan de officier van justitie	238	256	331	420	461	461	1,0	1,1	1,3	1,7	2,2	2,6
w.o.												
ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	140	146	219	300	324	324	0,6	0,6	0,9	1,2	1,5	1,8
op gronden samenhangend met de algemene rechtsorde	52	63	39	62	39	50	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3
w.o.												
onvoldoende nationaal belang	52	62	39	60	39	48	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3
op gronden samenhangend met het gepleegde feit	977	1.121	1.080	1.102	949	765	4,2	4,7	4,4	4,5	4,5	4,3
w.o.												
gering feit	249	310	280	287	263	194	1,1	1,3	1,1	1,2	1,3	1,1
gering aandeel in het feit	297	366	418	345	312	235	1,3	1,5	1,7	1,4	1,5	1,3
oud feit	376	393	324	410	297	275	1,6	1,6	1,3	1,7	1,4	1,5
op gronden samenhangend met de persoon van de verdachte	921	1.083	1.060	1.144	1.031	958	4,0	4,5	4,3	4,7	4,9	5,4
w.o.												
leeftijd	21	31	30	17	38	17	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
recente bestraffing	162	232	227	252	188	155	0,7	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9
door feit of gevolgen getroffen	147	171	171	191	210	200	0,6	0,7	0,7	0,8	1,0	1,1
gezondheidstoestand	92	97	93	95	77	62	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
gewijzigde omstandigheden	310	339	322	340	324	360	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5	2,0
dienstverlening	70	80	54	68	67	34	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2
op gronden samenhangend met de verhouding tussen verdachte en benadeelde	489	668	706	702	521	570	2,1	2,8	2,9	2,9	2,5	3,2
w.o.												
verhouding tot de benadeelde geregeld	193	248	248	251	160	209	0,8	1,0	1,0	1,0	0,8	1,2
medeschuld van benadeelde	218	303	354	362	302	288	0,9	1,3	1,4	1,5	1,4	1,6
beperkte kring	51	81	81	75	52	62	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
voorwaardelijk sepot	1.224	1.376	1.332	1.515	1.474	1.504	5,3	5,7	5,4	6,2	7,1	8,4
onvoorwaardelijk sepot	773	1.250	1.248	1.450	1.120	903	3,3	5,2	5,1	5,9	5,4	0,0
'kaal' sepot	678	561	636	465	407	397	2,9	2,3	2,6	1,9	1,9	2,2

Tabel 5.15 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Voeging ad informandum	672	626	624	640	533	356	2,9	2,6	2,5	2,6	2,5	2,0
Voeging ter berechting	2.526	2.650	2.917	2.901	2.159	1.927	10,8	11,0	11,8	11,9	10,3	10,8
Transactie*	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	63,5	61,2	59,5	56,4	56,8	55,2
w.o.												
betaling geldsom	1.520	1.403	1.629	1.574	1.403	1.112	6,5	5,8	6,6	6,4	6,7	6,2
schadevergoeding	1.517	1.506	1.512	1.392	1.096	889	6,5	6,3	6,1	5,7	5,2	0,5
taakstraf	10.311	10.284	10.018	9.339	7.961	6.596	44,3	42,8	40,6	38,5	38,4	34,8
Overdracht naar een ander parket	1.047	1.191	1.325	1.299	1.211	1.122	4,5	5,0	5,4	5,3	5,8	6,3
Wijze afdoening onbekend	15	12	17	15	19	19	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1

* Inclusief lik-op-stukzaken.

Bron: CBS

Tabel 5.16 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: transacties* naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	13.010	13.004	12.701	11.610	9.648	8.091	88,0	88,4	86,5	84,3	81,2	82,1
Vermogensmisdrijven	5.348	5.279	5.009	4.661	4.309	3.604	36,2	35,9	34,1	33,9	36,3	36,5
diefstal/verduistering en inbraak	4.528	4.321	4.123	3.869	3.504	2.969	30,6	29,4	28,1	28,1	29,5	30,1
diefstal en inbraak met geweld	60	42	29	23	25	16	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
eenvoudige diefstal	1.591	1.487	1.474	1.391	1.429	1.232	10,8	10,1	10,0	10,1	12,0	12,5
gekwalficeerde diefstal	2.618	2.511	2.326	2.143	1.712	1.463	17,7	17,1	15,8	15,6	14,4	14,8
verduistering	259	281	294	312	338	258	1,8	1,9	2,0	2,3	2,8	2,6
bedrog	91	126	148	109	110	98	0,6	0,9	1,0	0,8	0,9	1,0
valsheidsmisdrijven	172	129	129	99	117	78	1,2	0,9	0,9	0,7	1,0	0,8
heling	548	669	578	575	560	444	3,7	4,6	3,9	4,2	4,7	4,5
afpersing en afdreiging	9	16	6	7	8	5	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
overige vermogensmisdrijven	-	18	25	2	10	10	-	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.680	4.770	4.853	4.383	3.143	2.393	31,7	32,4	33,0	31,8	26,4	24,3
vernietiging en beschadiging	1.000	1.073	1.122	1.142	836	573	6,8	7,3	7,6	8,3	7,0	5,8
tegen de openbare orde	3.071	3.128	3.126	2.766	1.936	1.518	20,8	21,3	21,3	20,1	16,3	15,4
openlijk geweld	2.969	2.984	3.015	2.642	1.858	1.450	20,1	20,3	20,5	19,2	15,6	14,7
huisvredebreuk	41	63	71	65	36	39	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4
lokaalvredebreuk	7	19	5	8	7	5	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
computervredebreuk	9	3	10	8	13	5	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
discriminatie	26	21	18	21	5	2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0
tegen openbare orde overig	19	38	7	22	17	17	0,1	0,3	0,0	0,2	0,1	0,2
brandstichting/ontploffing	235	254	215	144	128	75	1,6	1,7	1,5	1,0	1,1	0,8
tegen het openbaar gezag	374	315	390	331	243	227	2,5	2,1	2,7	2,4	2,0	2,3
niet opvolgen van ambtelijk bevel	203	169	220	183	124	116	1,4	1,1	1,5	1,3	1,0	1,2
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	171	146	170	148	119	111	1,2	1,0	1,2	1,1	1,0	1,1
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.467	2.481	2.288	2.135	1.819	1.737	16,7	16,9	15,6	15,5	15,3	17,6
mishandeling	1.821	1.912	1.817	1.665	1.488	1.427	12,3	13,0	12,4	12,1	12,5	14,5
bedreiging en stalking	523	485	408	413	305	268	3,5	3,3	2,8	3,0	2,6	2,7
bedreiging	516	471	395	411	300	267	3,5	3,2	2,7	3,0	2,5	2,7
stalking	7	14	13	2	5	1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
seksuele misdrijven	116	83	61	54	25	41	0,8	0,6	0,4	0,4	0,2	0,4
aanranding	68	44	30	31	7	23	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2
verkrachting	2	2	-	-	1	-	0,0	0,0	-	-	0,0	-
schennis der eerbaarheid	16	23	13	12	14	13	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	-	-	-	2	-	-	-	-	-	0,0	-	-
overige seksuele misdrijven	30	14	18	9	3	5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
misdrijven tegen het leven	5	1	1	-	1	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-

Tabel 5.16 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
overige gewelds- en seksuele misdrijven	2	-	1	3	385	1	0,0	-	0,0	0,0	3,2	0,0
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	515	474	551	431	377	357	3,5	3,2	3,8	3,1	3,2	3,6
Verkeersmisdrijven	595	621	758	887	1.053	893	4,0	4,2	5,2	6,5	8,9	9,1
verlaten plaats ongeval	137	103	124	104	84	60	0,9	0,7	0,8	0,8	0,7	0,6
rijden onder invloed	405	451	554	667	906	778	2,7	3,1	3,8	4,8	7,6	7,9
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	53	67	80	116	61	54	0,4	0,5	0,5	0,8	0,5	0,5
Drugsmisdrijven	291	271	309	295	266	208	2,0	1,8	2,1	2,1	2,2	2,1
harddrugs	106	100	92	111	58	46	0,7	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5
softdrugs	185	171	217	184	208	162	1,3	1,2	1,5	1,3	1,8	1,6
(Vuur)wapenmisdrijven	527	460	492	514	457	358	3,6	3,1	3,3	3,7	3,8	3,6
Misdrijven overige wetten**	357	347	427	461	459	311	2,4	2,4	2,9	3,3	3,9	3,2
Wet op de economische delicten	312	300	371	420	439	272	2,1	2,0	2,5	3,1	3,7	2,8
overige misdrijven	45	47	56	41	20	39	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,4
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	13.010	13.004	12.701	11.610	9.648	8.091	88,0	88,4	86,5	84,3	81,2	82,1
vermogensmisdrijven	5.279	5.203	4.949	4.629	4.266	3.573	35,7	35,4	33,7	33,6	35,9	36,2
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.696	4.793	4.866	4.395	3.157	2.406	31,8	32,6	33,1	31,9	26,6	24,4
geweldsmisdrijven	2.508	2.511	2.294	2.146	1.835	1.742	17,0	17,1	15,6	15,6	15,4	17,7
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	527	497	592	440	390	370	3,6	3,4	4,0	3,2	3,3	3,8
Verkeersmisdrijven	595	621	758	887	1.053	893	4,0	4,2	5,2	6,4	8,9	9,1
Wet op de economische delicten	312	300	371	420	439	272	2,1	2,0	2,5	3,1	3,7	2,8
Drugsmisdrijven	291	271	309	295	266	208	2,0	1,8	2,1	2,1	2,2	2,1
(Vuur)wapenmisdrijven	527	460	492	514	457	358	3,6	3,1	3,3	3,7	3,8	3,6
Overige misdrijven	45	47	56	41	20	39	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,4

* Inclusief lik-op-stukzaken.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.17 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
overige seksuele misdrijven	27	11	11	2	2	4	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
misdrijven tegen het leven	4	1	1	-	1	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	1	-	1	3	-	-	0,0	-	0,0	0,0	-	-
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	276	291	332	284	255	246	2,7	2,8	3,3	3,0	3,2	3,7
Verkeersmisdrijven	233	238	292	334	445	396	2,2	2,3	2,9	3,6	5,5	6,0
verlaten plaats ongeval	74	56	71	65	57	38	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,6
rijden onder invloed	118	124	180	205	349	318	1,1	1,2	1,8	2,2	4,3	4,8
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	0,0
overige verkeersmisdrijven	41	58	41	64	39	39	0,4	0,6	0,4	0,7	0,5	0,6
Drugsmisdrijven	180	149	152	147	130	126	1,7	1,4	1,5	1,6	1,6	1,9
harddrugs	70	61	64	62	32	29	0,7	0,6	0,6	0,7	0,4	0,4
softdrugs	110	88	88	85	98	97	1,1	0,8	0,9	0,9	1,2	1,5
(Vuur)wapenmisdrijven	367	335	346	368	326	235	3,5	3,2	3,4	3,9	4,1	3,5
Misdrijven overige wetten**	118	120	114	140	128	105	1,1	1,2	1,1	1,5	1,6	1,6
Wet op de economische delicten	102	110	100	128	123	88	1,0	1,1	1,0	1,4	1,5	1,3
overige misdrijven	16	10	14	12	5	17	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	9.483	9.522	9.168	8.418	6.999	5.768	91,3	91,9	91,0	89,5	87,2	87,0
vermogensmisdrijven	4.026	4.022	3.665	3.524	3.241	2.635	38,8	38,8	36,4	37,5	40,4	39,7
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.194	3.203	3.346	2.938	2.097	1.569	30,8	30,9	33,2	31,2	26,1	23,7
geweldsmisdrijven	1.977	1.983	1.791	1.667	1.400	1.307	19,0	19,1	17,8	17,7	17,4	19,7
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	286	314	366	289	261	257	2,8	3,0	3,6	3,1	3,3	3,9
Verkeersmisdrijven	233	238	292	334	445	396	2,2	2,3	2,9	3,6	5,5	6,0
Wet op de economische delicten	102	110	100	128	123	88	1,0	1,1	1,0	1,4	1,5	1,3
Drugsmisdrijven	180	149	152	147	130	126	1,7	1,4	1,5	1,6	1,6	1,9
(Vuur)wapenmisdrijven	367	335	346	368	326	235	3,5	3,2	3,4	3,9	4,1	3,5
Overige misdrijven	16	10	14	12	5	17	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3

* Hieronder vallen de leerstraf, de werkstraf en de sepot met sepotgrond 'Dienstverlening'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 5.18 Door het Openbaar Ministerie afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: beleidssepots naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.804	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	2.381	2.900	2.916	3.055	2.662	2.519	89,0	91,0	90,7	89,1	88,7	89,8
Vermogensmisdrijven	776	908	828	817	781	745	29,0	28,5	25,7	23,8	26,0	26,6
diefstal/verduistering en inbraak	613	711	637	591	573	562	22,9	22,3	19,8	17,2	19,1	20,0
diefstal en inbraak met geweld	24	15	27	12	8	11	0,9	0,5	0,8	0,3	0,3	0,4
eenvoudige diefstal	266	318	271	249	289	250	9,9	10,0	8,4	7,3	9,6	8,9
gekwalficeerde diefstal	283	344	296	293	225	236	10,6	10,8	9,2	8,5	7,5	8,4
verduistering	40	34	43	37	51	65	1,5	1,1	1,3	1,1	1,7	2,3
bedrog	14	21	30	33	17	28	0,5	0,7	0,9	1,0	0,6	1,0
valsheidsmisdrijven	24	22	23	48	56	29	0,9	0,7	0,7	1,4	1,9	1,0
heling	120	149	131	136	123	121	4,5	4,7	4,1	4,0	4,1	4,3
afpersing en afdreiging	5	2	4		6	2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1
overige vermogensmisdrijven	-	3	3	9	6	3	-	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	838	1.034	1.007	1.090	843	745	31,3	32,4	31,3	31,8	28,1	26,6
vernietiging en beschadiging	182	245	286	280	245	179	6,8	7,7	8,9	8,2	8,2	6,4
tegen de openbare orde	547	668	591	678	490	466	20,4	21,0	18,4	19,8	16,3	16,6
openlijk geweld	520	636	534	635	447	430	19,4	20,0	16,6	18,5	14,9	15,3
huisvredebreuk	14	18	37	26	19	18	0,5	0,6	1,2	0,8	0,6	0,6
lokaalvredebreuk	6	4	5	3	5	4	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
computervredebreuk	-	1	7	4	9	8	-	0,0	0,2	0,1	0,3	0,3
discriminatie	4	5	3	5	6	6	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
tegen openbare orde overig	3	4	5	5	4	-	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	-
brandstichting/ontploffing	44	39	51	46	30	22	1,6	1,2	1,6	1,3	1,0	0,8
tegen het openbaar gezag	65	82	79	86	78	78	2,4	2,6	2,5	2,5	2,6	2,8
niet opvolgen van ambtelijk bevel	34	38	31	38	29	35	1,3	1,2	1,0	1,1	1,0	1,2
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	31	44	48	48	49	43	1,2	1,4	1,5	1,4	1,6	1,5
Gewelds- en seksuele misdrijven	679	853	977	1.017	928	917	25,4	26,8	30,4	29,7	30,9	32,7
mishandeling	496	631	733	757	700	712	18,5	19,8	22,8	22,1	23,3	25,4
bedreiging en stalking	128	166	171	204	177	160	4,8	5,2	5,3	5,9	5,9	5,7
bedreiging	124	162	168	200	175	154	4,6	5,1	5,2	5,8	5,8	5,5
stalking	4	4	3	4	2	6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
seksuele misdrijven	42	50	60	48	41	43	1,6	1,6	1,9	1,4	1,4	1,5
aanranding	17	26	23	14	11	12	0,6	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4
verkrachting	2	2	-	1	1	4	0,1	0,1	-	0,0	0,0	0,1
schennis der eerbaarheid	9	3	11	12	16	3	0,3	0,1	0,3	0,3	0,5	0,1
ontucht met minderjarige	1	-	5	-	-	-	0,0	-	0,2	-	-	-
overige seksuele misdrijven	13	19	21	21	13	24	0,5	0,6	0,7	0,6	0,4	0,9
misdrijven tegen het leven	9	3	4	4	5	1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0
overige gewelds- en seksuele misdrijven	4	3	9	4	5	1	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,0

Tabel 5.18 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	88	105	104	131	110	112	3,3	3,3	3,2	3,8	3,7	4,0
Verkeersmisdrijven	51	47	55	81	97	60	1,9	1,5	1,7	2,4	3,2	2,1
verlaten plaats ongeval	23	18	18	23	15	16	0,9	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6
rijden onder invloed	16	18	15	20	65	23	0,6	0,6	0,5	0,6	2,2	0,8
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	1	1	1	-	-	-	0,0	0,0	0,0	-
overige verkeersmisdrijven	12	11	21	37	16	21	0,4	0,3	0,7	1,1	0,5	0,7
Drugsmisdrijven	69	71	79	91	73	44	2,6	2,2	2,5	2,7	2,4	1,6
harddrugs	29	22	19	29	16	13	1,1	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5
softdrugs	40	49	60	62	57	31	1,5	1,5	1,9	1,8	1,9	1,1
(Vuur)wapenmisdrijven	82	76	59	82	93	66	3,1	2,4	1,8	2,4	3,1	2,4
Misdrijven overige wetten*	92	93	107	121	76	115	3,4	2,9	3,3	3,5	2,5	4,1
Wet op de economische delicten	84	92	103	114	73	105	3,1	2,9	3,2	3,3	2,4	3,7
overige misdrijven	8	1	4	7	3	10	0,3	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	2.380	2.899	2.912	3.055	2.662	2.519	89,0	91,0	90,7	89,1	88,7	89,8
vermogensmisdrijven	746	887	793	796	761	729	27,9	27,8	24,7	23,2	25,4	26,0
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	847	1.037	1.016	1.102	859	748	31,7	32,5	31,6	32,1	28,6	26,7
geweldsmisdrijven	693	862	987	1.011	918	919	25,9	27,1	30,7	29,5	30,6	32,8
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	94	113	116	146	124	123	3,5	3,5	3,6	4,3	4,1	4,4
Verkeersmisdrijven	51	47	55	81	97	60	1,9	1,5	1,7	2,4	3,2	2,1
Wet op de economische delicten	84	92	103	114	73	105	3,1	2,9	3,2	3,3	2,4	3,7
Drugsmisdrijven	69	71	79	91	73	44	2,6	2,2	2,5	2,7	2,4	1,6
(Vuur)wapenmisdrijven	82	76	59	82	93	66	3,1	2,4	1,8	2,4	3,1	2,4
Overige misdrijven	8	1	4	7	3	10	0,3	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 6

Tabel 6.1 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal*	Mannen	Meerderjarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerderjarige vrouwen	Minderjarige vrouwen	Rechts-personen
	(abs.)							
2005	132.595	114.683	103.975	10.708	15.502	13.922	1.580	2.006
2006	134.375	115.784	105.019	10.765	16.354	14.680	1.674	1.918
2007	127.579	109.634	98.652	10.982	16.003	14.130	1.873	1.642
2008	127.389	109.201	97.734	11.467	16.396	14.360	2.036	1.424
2009	126.365	108.522	98.380	10.142	16.174	14.434	1.740	1.382
2010	105.989	90.795	81.899	8.896	13.540	12.104	1.436	1.299
	(%)							
2005	100	86,5	78,4	8,1	11,7	10,5	1,2	1,5
2006	100	86,2	78,2	8,0	12,2	10,9	1,2	1,4
2007	100	85,9	77,3	8,6	12,5	11,1	1,5	1,3
2008	100	85,7	76,7	9,0	12,9	11,3	1,6	1,1
2009	100	85,9	77,9	8,0	12,8	11,4	1,4	1,1
2010	100	85,7	77,3	8,4	12,8	11,4	1,4	1,2

* Inclusief zaken waarbij het geslacht onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.2 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken naar soort rechter

	Totaal	Politierechter	Meervoudige kamer	Kinderrechter
	(abs.)			
2005	132.595	108.826	13.223	10.546
2006	134.375	111.716	11.560	11.099
2007	127.579	104.518	11.624	11.437
2008	127.389	103.069	12.178	12.142
2009	126.365	103.586	11.830	10.589
2010	105.989	83.642	11.829	8.954
	(%)			
2005	100	82,1	10,0	8,0
2006	100	83,1	8,6	8,3
2007	100	81,9	9,1	9,0
2008	100	80,9	9,6	9,5
2009	100	82,0	9,4	8,4
2010	100	78,9	11,2	8,4

Bron: CBS

Tabel 6.3 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken* naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	82.746	83.259	81.115	83.251	80.820	72.276	62,4	62,0	63,6	65,4	64,0	68,2
Vermogensmisdrijven	40.734	40.039	37.598	37.313	36.960	34.605	30,7	29,8	29,5	29,3	29,2	32,6
diefstal/verduistering en inbraak	31.854	30.642	28.162	28.067	28.223	27.257	24,0	22,8	22,1	22,0	22,3	25,7
diefstal en inbraak met geweld	3.647	3.211	3.211	2.915	2.860	2.894	2,8	2,4	2,5	2,3	2,3	2,7
eenvoudige diefstal	12.505	11.538	10.315	10.579	11.303	11.252	9,4	8,6	8,1	8,3	8,9	10,6
gekwalficeerde diefstal	14.147	14.363	13.006	12.875	12.301	11.871	10,7	10,7	10,2	10,1	9,7	11,2
verduistering	1.555	1.530	1.630	1.698	1.759	1.240	1,2	1,1	1,3	1,3	1,4	1,2
bedrog	1.017	1.167	1.232	1.305	1.283	1.003	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9
valsheidsmisdrijven	3.848	4.187	4.304	3.924	3.599	2.912	2,9	3,1	3,4	3,1	2,8	2,7
heling	3.529	3.516	3.301	3.319	3.151	2.709	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,6
afpersing en afdreiging	357	323	280	270	251	247	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
overige vermogensmisdrijven	129	204	319	428	453	477	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	16.100	16.259	16.311	17.110	15.702	13.327	12,1	12,1	12,8	13,4	12,4	12,6
vernietiging en beschadiging	4.767	4.837	4.966	5.122	4.982	4.025	3,6	3,6	3,9	4,0	3,9	3,8
tegen de openbare orde	6.866	7.138	7.162	7.592	6.687	5.697	5,2	5,3	5,6	6,0	5,3	5,4
openlijk geweld	5.570	5.864	6.069	6.352	5.553	4.572	4,2	4,4	4,8	5,0	4,4	4,3
huisvredebreuk	759	754	662	773	684	745	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7
lokaalvredebreuk	92	119	93	106	84	76	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
computervredebreuk	9	8	14	22	16	31	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
discriminatie	64	67	45	56	51	54	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
tegen openbare orde overig	372	326	279	283	299	219	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
brandstichting/ontploffing	812	871	785	780	601	497	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
tegen het openbaar gezag	3.655	3.413	3.398	3.616	3.432	3.108	2,8	2,5	2,7	2,8	2,7	2,9
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.157	1.048	1.056	1.149	1.000	1.048	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	1,0
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2.498	2.365	2.342	2.467	2.432	2.060	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9
Gewelds- en seksuele misdrijven	22.886	24.136	24.291	25.614	24.812	20.977	17,3	18,0	19,0	20,1	19,6	19,8
mishandeling	13.124	14.691	15.138	16.304	16.249	13.274	9,9	10,9	11,9	12,8	12,9	12,5
bedreiging en stalking	5.871	5.851	5.809	5.982	5.762	4.948	4,4	4,4	4,6	4,7	4,6	4,7
bedreiging	5.516	5.476	5.428	5.612	5.386	4.668	4,2	4,1	4,3	4,4	4,3	4,4
stalking	355	375	381	370	376	280	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
seksuele misdrijven	2.001	2.009	1.891	1.725	1.450	1.440	1,5	1,5	1,5	1,4	1,1	1,4
aanranding	454	492	421	374	350	309	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
verkrachting	409	356	311	257	205	203	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
schennis der eerbaarheid	224	243	277	240	222	173	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
ontucht met minderjarige	8	13	21	20	19	22	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	906	905	861	834	654	733	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,7
misdrijven tegen het leven	1.522	1.271	1.082	1.218	1.010	985	1,1	0,9	0,8	1,0	0,8	0,9

Tabel 6.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
overige gewelds- en seksuele misdrijven	368	314	371	385	341	330	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3.026	2.825	2.915	3.214	3.346	3.367	2,3	2,1	2,3	2,5	2,6	3,2
Verkeersmisdrijven	28.623	29.961	28.074	26.021	28.579	18.405	21,6	22,3	22,0	20,4	22,6	17,4
verlaten plaats ongeval	1.906	2.062	1.843	2.159	2.038	1.621	1,4	1,5	1,4	1,7	1,6	1,5
rijden onder invloed	22.319	23.537	22.213	19.352	21.786	12.551	16,8	17,5	17,4	15,2	17,2	11,8
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	2.419	2.577	2.395	2.793	3.135	2.765	1,8	1,9	1,9	2,2	2,5	2,6
overige verkeersmisdrijven	1.979	1.785	1.623	1.717	1.620	1.468	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4
Drugsmisdrijven	8.845	9.492	8.506	8.496	8.112	7.105	6,7	7,1	6,7	6,7	6,4	6,7
harddrugs	5.695	6.079	5.528	5.388	4.954	4.265	4,3	4,5	4,3	4,2	3,9	4,0
softdrugs	3.150	3.413	2.978	3.108	3.158	2.840	2,4	2,5	2,3	2,4	2,5	2,7
(Vuur)wapenmisdrijven	2.159	2.130	1.923	2.022	2.004	1.876	1,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,8
Misdrijven overige wetten**	10.222	9.533	7.961	7.599	6.850	6.327	7,7	7,1	6,2	6,0	5,4	6,0
Wet op de economische delicten	6.997	7.119	5.598	5.832	5.268	4.737	5,3	5,3	4,4	4,6	4,2	4,5
overige misdrijven	3.225	2.414	2.363	1.767	1.582	1.590	2,4	1,8	1,9	1,4	1,3	1,5
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	82.746	83.270	81.115	83.250	80.819	72.268	62,4	62,0	63,6	65,4	64,0	68,2
vermogensmisdrijven	36.601	36.310	33.788	33.700	33.396	30.987	27,6	27,0	26,5	26,5	26,4	29,2
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	16.324	16.502	16.588	17.349	15.924	13.494	12,3	12,3	13,0	13,6	12,6	12,7
geweldsmisdrijven	26.079	26.856	26.996	27.999	27.197	23.389	19,7	20,0	21,2	22,0	21,5	22,1
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3.742	3.602	3.743	4.202	4.302	4.398	2,8	2,7	2,9	3,3	3,4	4,1
Verkeersmisdrijven	28.623	29.961	28.074	26.021	28.579	18.405	21,6	22,3	22,0	20,4	22,6	17,4
Wet op de economische delicten	6.858	7.012	5.540	5.743	5.183	4.737	5,2	5,2	4,3	4,5	4,1	4,5
Drugsmisdrijven	8.845	9.492	8.506	8.496	8.112	7.105	6,7	7,1	6,7	6,7	6,4	6,7
(Vuur)wapenmisdrijven	2.159	2.130	1.923	2.022	2.004	1.876	1,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,8
Overige misdrijven	3.364	2.510	2.421	1.857	1.668	1.598	2,5	1,9	1,9	1,5	1,3	1,5

* Exclusief voegingen ter zitting.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.4 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken* naar eindbeslissing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989
Schuldigverklaring	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794
met strafoplegging	123.504	123.382	116.719	114.952	114.092	94.697
zonder strafoplegging	892	1.160	1.099	1.350	1.336	1.097
Vrijspraak	7.006	8.481	8.446	9.589	9.426	9.058
Ontslag van rechtsvervolg	394	489	512	618	658	468
Overige uitspraken	799	863	803	880	853	669
niet-ontvankelijk OM	735	796	722	723	744	586
onbevoegdverklaring van de rechter	58	62	68	144	103	79
schorsing van vervolging	6	5	13	13	6	4
	(%)					
Totaal	100	100	100	100	100	100
Schuldigverklaring	93,8	92,7	92,3	91,3	91,3	90,4
met strafoplegging	93,1	91,8	91,5	90,2	90,3	89,3
zonder strafoplegging	0,7	0,9	0,9	1,1	1,1	1,0
Vrijspraak	5,3	6,3	6,6	7,5	7,5	8,5
Ontslag van rechtsvervolg	0,3	0,4	0,4	0,0	0,5	0,4
Overige uitspraken	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6
niet-ontvankelijk OM	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
onbevoegdverklaring van de rechter	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
schorsing van vervolging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

* Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

Tabel 6.5 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: schuldigverklaringen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	78.069	76.689	74.186	75.235	72.987	64.800	62,8	61,6	63,0	64,7	63,2	67,6
Vermogensmisdrijven	38.860	37.433	34.998	34.392	34.046	31.624	31,2	30,1	29,7	29,6	29,5	33,0
diefstal/verduistering en inbraak	30.613	28.908	26.505	26.150	26.325	25.259	24,6	23,2	22,5	22,5	22,8	26,4
diefstal en inbraak met geweld	3.474	3.011	2.984	2.673	2.647	2.611	2,8	2,4	2,5	2,3	2,3	2,7
eenvoudige diefstal	12.139	11.021	9.833	9.975	10.725	10.696	9,8	8,8	8,3	8,6	9,3	11,2
gekwalficeerde diefstal	13.552	13.492	12.198	11.985	11.354	10.838	10,9	10,8	10,4	10,3	9,8	11,3
verduistering	1.448	1.384	1.490	1.517	1.599	1.114	1,2	1,1	1,3	1,3	1,4	1,2
bedrog	955	1.038	1.100	1.130	1.136	877	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9
valsheidsmisdrijven	3.589	3.842	3.954	3.587	3.252	2.574	2,9	3,1	3,4	3,1	2,8	2,7
heling	3.258	3.150	2.904	2.916	2.742	2.305	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4
afpersing en afdreiging	335	306	258	242	226	224	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
overige vermogensmisdrijven	110	189	277	367	365	385	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	15.048	14.770	14.732	15.195	13.957	11.648	12,1	11,9	12,5	13,1	12,1	12,2
vernieling en beschadiging tegen de openbare orde	4.517	4.489	4.612	4.709	4.571	3.709	3,6	3,6	3,9	4,0	4,0	3,9
openlijk geweld	6.307	6.310	6.249	6.546	5.776	4.696	5,1	5,1	5,3	5,6	5,0	4,9
huisvredebreuk	5.084	5.169	5.263	5.450	4.767	3.706	4,1	4,2	4,5	4,7	4,1	3,9
lokaalvredebreuk	725	707	610	690	626	670	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7
computervredebreuk	89	101	85	99	76	69	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
discriminatie	6	7	11	19	13	20	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
tegen openbare orde overig	60	56	33	38	39	42	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
brandstichting/ontploffing	343	270	247	250	255	189	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
tegen het openbaar gezag	750	793	722	686	519	422	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4
niet opvolgen van ambtelijk bevel	3.474	3.178	3.149	3.254	3.091	2.821	2,8	2,6	2,7	2,8	2,7	2,9
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.087	956	967	959	844	922	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	1,0
	2.387	2.222	2.182	2.295	2.247	1.899	1,9	1,8	1,9	2,0	1,9	2,0
Gewelds- en seksuele misdrijven	21.307	21.895	21.767	22.735	21.912	18.409	17,1	17,6	18,5	19,6	19,0	19,2
mishandeling	12.333	13.465	13.641	14.597	14.451	11.690	9,9	10,8	11,6	12,6	12,5	12,2
bedreiging en stalking	5.505	5.334	5.297	5.401	5.142	4.428	4,4	4,3	4,5	4,6	4,5	4,6
bedreiging	5.186	5.002	4.967	5.083	4.818	4.169	4,2	4,0	4,2	4,4	4,2	4,4
stalking	319	332	330	318	324	259	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
seksuele misdrijven	1.765	1.729	1.583	1.408	1.206	1.185	1,4	1,4	1,3	1,2	1,0	1,2
aanranding	392	407	340	291	276	240	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
verkrachting	330	280	232	179	144	137	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
schennis der eerbaarheid	216	220	246	218	201	159	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
ontucht met minderjarige	6	12	20	18	12	21	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	821	810	745	702	573	628	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7

Tabel 6.5 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
misdriven tegen het leven	1.374	1.084	927	1.000	828	823	1,1	0,9	0,8	0,9	0,7	0,9
overige gewelds- en seksuele misdriven	330	283	319	329	285	283	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
Overige misdriven Wetboek van Strafrecht	2.854	2.591	2.689	2.913	3.072	3.083	2,3	2,1	2,3	2,5	2,7	3,2
Verkeersmisdriven	27.941	29.143	27.286	25.117	27.612	17.634	22,5	23,4	23,2	21,6	23,9	18,4
verlaten plaats ongeval	1.718	1.795	1.606	1.861	1.754	1.411	1,4	1,4	1,4	1,6	1,5	1,5
rijden onder invloed	22.067	23.227	21.900	19.066	21.419	12.309	17,7	18,6	18,6	16,4	18,6	12,8
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.283	2.435	2.257	2.607	2.926	2.552	1,8	2,0	1,9	2,2	2,5	2,7
overige verkeersmisdriven	1.873	1.686	1.523	1.583	1.513	1.362	1,5	1,4	1,3	1,4	1,3	1,4
Drugsmisdriven	8.477	8.925	7.918	7.861	7.464	6.513	6,8	7,2	6,7	6,8	6,5	6,8
harddrugs	5.490	5.794	5.215	5.099	4.625	3.982	4,4	4,7	4,4	4,4	4,0	4,2
softdrugs	2.987	3.131	2.703	2.762	2.839	2.531	2,4	2,5	2,3	2,4	2,5	2,6
(Vuur)wapenmisdriven	2.080	2.036	1.839	1.923	1.900	1.781	1,7	1,6	1,6	1,7	1,6	1,9
Misdriven overige wetten*	7.829	7.749	6.589	6.166	5.465	5.102	6,3	6,2	5,6	5,3	4,7	5,3
Wet op de economische delicten	6.405	6.322	5.019	5.153	4.631	4.161	5,1	5,1	4,3	4,4	4,0	4,3
overige misdriven	1.424	1.427	1.570	1.013	834	941	1,1	1,1	1,3	0,9	0,7	1,0
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	78.069	76.687	74.186	75.234	72.986	64.758	62,8	61,6	63,0	64,7	63,2	67,6
vermogensmisdriven	34.941	33.928	31.479	31.110	30.808	28.404	28,1	27,2	26,7	26,7	26,7	29,7
vernietigen en misdriven tegen openbare orde en gezag	15.264	14.988	14.978	15.412	14.158	11.803	12,3	12,0	12,7	13,3	12,3	12,3
geweldsmisdriven	24.362	24.460	24.305	24.936	24.143	20.598	19,6	19,6	20,6	21,4	20,9	21,5
overige misdriven Wetboek van Strafrecht	3.502	3.311	3.424	3.776	3.877	3.953	2,8	2,7	2,9	3,2	3,4	4,1
Verkeersmisdriven	27.941	29.143	27.286	25.117	27.612	17.634	22,5	23,4	23,2	21,6	23,9	18,4
Wet op de economische delicten	6.282	6.222	4.964	5.072	4.549	4.161	5,1	5,0	4,2	4,4	3,9	4,3
Drugsmisdriven	8.477	8.925	7.918	7.861	7.464	6.513	6,8	7,2	6,7	6,8	6,5	6,8
(Vuur)wapenmisdriven	2.080	2.036	1.839	1.923	1.900	1.781	1,7	1,6	1,6	1,7	1,6	1,9
Overige misdriven	1.547	1.529	1.625	1.095	917	947	1,2	1,2	1,4	0,9	0,8	1,0

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.6 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: vrijspraken en ontslagen van alle rechtsvervolgning naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	7.400	8.970	8.958	10.207	10.084	9.526	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	4.280	6.154	6.436	7.506	7.346	7.085	57,8	68,6	71,8	73,5	72,8	74,4
Vermogensmisdrijven	1.670	2.411	2.352	2.690	2.688	2.765	22,6	26,9	26,3	26,4	26,7	29,0
diefstal/verduistering en inbraak	1.101	1.592	1.504	1.759	1.737	1.860	14,9	17,7	16,8	17,2	17,2	19,5
diefstal en inbraak met geweld	145	178	206	212	185	255	2,0	2,0	2,3	2,1	1,8	2,7
eenvoudige diefstal	327	480	440	556	531	524	4,4	5,4	4,9	5,4	5,3	5,5
gekwalficeerde diefstal	529	796	734	816	866	962	7,1	8,9	8,2	8,0	8,6	10,1
verduistering	100	138	124	175	155	119	1,4	1,5	1,4	1,7	1,5	1,2
bedrog	54	124	122	164	137	119	0,7	1,4	1,4	1,6	1,4	1,2
valsheidsmisdrijven	221	309	286	298	309	288	3,0	3,4	3,2	2,9	3,1	3,0
heling	257	357	381	391	403	393	3,5	4,0	4,3	3,8	4,0	4,1
afpersing en afdreiging	19	15	20	25	21	23	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
overige vermogensmisdrijven	18	14	39	53	81	82	0,2	0,2	0,4	0,5	0,8	0,9
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	977	1.385	1.489	1.820	1.645	1.611	13,2	15,4	16,6	17,8	16,3	16,9
vernietiging en beschadiging	230	332	330	382	385	300	3,1	3,7	3,7	3,7	3,8	3,1
tegen de openbare orde	522	777	872	1.006	867	972	7,1	8,7	9,7	9,9	8,6	10,2
openlijk geweld	458	655	782	870	765	843	6,2	7,3	8,7	8,5	7,6	8,8
huisvredebreuk	33	43	51	83	53	74	0,4	0,5	0,6	0,8	0,5	0,8
lokaalvredebreuk	2	18	8	7	8	7	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
computervredebreuk	3	1	3	3	3	9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
discriminatie	4	11	12	18	11	12	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	22	49	16	25	27	27	0,3	0,5	0,2	0,2	0,3	0,3
brandstichting/ontploffing	56	74	54	90	75	73	0,8	0,8	0,6	0,9	0,7	0,8
tegen het openbaar gezag	169	202	233	342	318	266	2,3	2,3	2,6	3,4	3,2	2,8
niet opvolgen van ambtelijk bevel	69	72	85	184	148	120	0,9	0,8	0,9	1,8	1,5	1,3
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	100	130	148	158	170	146	1,4	1,4	1,7	1,5	1,7	1,5
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.477	2.135	2.387	2.712	2.760	2.440	20,0	23,8	26,6	26,6	27,4	25,6
mishandeling	746	1.170	1.431	1.630	1.734	1.513	10,1	13,0	16,0	16,0	17,2	15,9
bedreiging en stalking	338	500	480	549	587	500	4,6	5,6	5,4	5,4	5,8	5,2
bedreiging	306	460	434	500	540	482	4,1	5,1	4,8	4,9	5,4	5,1
stalking	32	40	46	49	47	18	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,2
seksuele misdrijven	221	262	287	292	226	240	3,0	2,9	3,2	2,9	2,2	2,5
aanranding	58	77	77	80	68	64	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7
verkrachting	74	74	72	66	58	63	1,0	0,8	0,8	0,6	0,6	0,7
schennis der eerbaarheid	8	23	30	22	21	13	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1
ontucht met minderjarige	2	-	1	2	5	1	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	79	88	107	122	74	99	1,1	1,0	1,2	1,2	0,7	1,0

Tabel 6.6 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
misdrijven tegen het leven	136	173	139	190	162	141	1,8	1,9	1,6	1,9	1,6	1,5
overige gewelds- en seksuele misdrijven	36	30	50	51	51	46	0,5	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	156	223	208	284	253	269	2,1	2,5	2,3	2,8	2,5	2,8
Verkeersmisdrijven	620	744	729	836	853	724	8,4	8,3	8,1	8,2	8,5	7,6
verlaten plaats ongeval	182	263	228	289	271	205	2,5	2,9	2,5	2,8	2,7	2,2
rijden onder invloed	211	250	279	240	283	211	2,9	2,8	3,1	2,4	2,8	2,2
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	129	138	132	179	200	207	1,7	1,5	1,5	1,8	2,0	2,2
overige verkeersmisdrijven	98	93	90	128	99	101	1,3	1,0	1,0	1,3	1,0	1,1
Drugsmisdrijven	307	493	524	574	565	549	4,1	5,5	5,8	5,6	5,6	5,8
harddrugs	169	248	276	262	278	255	2,3	2,8	3,1	2,6	2,8	2,7
softdrugs	138	245	248	312	287	294	1,9	2,7	2,8	3,1	2,8	3,1
(Vuur)wapenmisdrijven	75	82	75	84	98	87	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	0,9
Misdrijven overige wetten*	2.118	1.497	1.194	1.207	1.222	1.081	28,6	16,7	13,3	11,8	12,1	11,3
Wet op de economische delicten	533	700	522	558	570	525	7,2	7,8	5,8	5,5	5,7	5,5
overige misdrijven	1.585	797	672	649	652	556	21,4	8,9	7,5	6,4	6,5	5,8
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	4.280	6.153	6.436	7.506	7.346	7.083	57,8	68,6	71,8	73,5	72,8	74,4
vermogensmisdrijven	1.488	2.204	2.087	2.400	2.401	2.405	20,1	24,6	23,3	23,5	23,8	25,2
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	985	1.406	1.519	1.842	1.666	1.622	13,3	15,7	17,0	18,0	16,5	17,0
geweldsmisdrijven	1.587	2.268	2.532	2.870	2.890	2.639	21,4	25,3	28,3	28,1	28,7	27,7
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	220	275	298	394	389	417	3,0	3,1	3,3	3,9	3,9	4,4
Verkeersmisdrijven	620	744	729	836	853	724	8,4	8,3	8,1	8,2	8,5	7,6
Wet op de economische delicten	517	693	519	551	567	525	7,0	7,7	5,8	5,4	5,6	5,5
Drugsmisdrijven	307	493	524	574	565	549	4,1	5,5	5,8	5,6	5,6	5,8
(Vuur)wapenmisdrijven	75	82	75	84	98	87	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	0,9
Overige misdrijven	1.601	805	675	656	655	558	21,6	9,0	7,5	6,4	6,5	5,9

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.7 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde sancties

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	185.857	185.349	175.421	171.820	166.791	134.974	100	100	100	100	100	100
Hoofdstraf												
geldboete												
geheel onvoorwaardelijk	46.282	46.177	42.528	40.619	41.553	30.827	24,9	24,9	24,2	23,6	24,9	22,8
deels onvoorwaardelijk	4.327	4.169	3.935	3.730	4.005	3.124	2,3	2,2	2,2	2,2	2,4	2,3
geheel voorwaardelijk	3.809	4.314	4.149	4.174	4.403	3.894	2,0	2,3	2,4	2,4	2,6	2,9
werkstraf	37.070	40.577	39.669	41.041	40.341	34.637	19,9	21,9	22,6	23,9	24,2	25,7
leerstraf	1.352	1.229	942	803	563	455	0,7	0,7	0,5	0,5	0,3	0,3
gevangenisstraf												
geheel onvoorwaardelijk	20.070	16.410	15.502	15.257	14.853	13.584	10,8	8,9	8,8	8,9	8,9	10,1
deels onvoorwaardelijk	8.635	8.878	8.035	7.713	6.817	6.558	4,6	4,8	4,6	4,5	4,1	4,9
geheel voorwaardelijk	15.210	14.760	13.116	12.720	11.806	10.214	8,2	8,0	7,5	7,4	7,1	7,6
hechtenis												
geheel onvoorwaardelijk	92	104	132	114	121	173	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
deels onvoorwaardelijk	6	4	5	8	5	5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
geheel voorwaardelijk	139	158	146	173	146	56	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
militaire detentie*												
geheel onvoorwaardelijk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
deels onvoorwaardelijk	-	-	-	3	3	3	-	-	-	0,0	0,0	0,0
geheel voorwaardelijk	38	27	10	16	7	11	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
jeugddetentie												
geheel onvoorwaardelijk	635	613	616	517	426	413	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
deels onvoorwaardelijk	1.630	1.362	1.242	1.062	862	813	0,9	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6
geheel voorwaardelijk	3.296	2.618	2.026	1.643	1.240	896	1,8	1,4	1,2	1,0	0,7	0,7
Bijkomende straf												
ontzegging rijbevoegdheid												
geheel onvoorwaardelijk	7.113	6.547	6.266	6.024	6.388	5.552	3,8	3,5	3,6	3,5	3,8	4,1
deels onvoorwaardelijk	3.341	3.283	3.158	3.001	2.515	1.961	1,8	1,8	1,8	1,7	1,5	1,5
geheel voorwaardelijk	7.839	8.588	9.127	7.879	7.234	2.941	4,2	4,6	5,2	4,6	4,3	2,2
verbeurdverklaring	3.319	4.136	4.017	4.321	3.816	2.511	1,8	2,2	2,3	2,5	2,3	1,9
overige bijkomende straffen**	34	28	43	27	25	30	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maatregel												
volwassen tbs	251	249	247	200	165	160	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ)	297	251	213	141	114	110	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders (ISD)***	420	448	374	381	318	342	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
plaatsing in een psychiatrische inrichting	102	106	118	129	125	117	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
betaling aan de staat - schadevergoeding - ontneming wvv	16.868	16.549	16.145	16.316	15.666	12.971	9,1	8,9	9,2	9,5	9,4	9,6
onttrekking aan het verkeer	3.047	3.067	2.876	3.032	2.585	2.143	1,6	1,7	1,6	1,8	1,5	1,6

Tabel 6.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						[%]					
overige maatregelen****	1	-	2	-	-	-	0,0	-	0,0	-	-	-
Straf of maatregel onbekend	634	697	782	776	689	473	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4

* Met ingang van 2001 zijn deze straffen apart zichtbaar te maken. Tot die tijd zijn ze geteld onder 'Overige sancties'.

** Hieronder vallen: storting in het waarborgfonds, ontzegging van bepaalde rechten, openbaarmaking gerechtelijke uitspraak en stillegging van de onderneming.

*** Deze rubriek bevat de maatregelen in het kader van opvang verslaafden. Van 1 april 2001 tot 1 oktober 2004 was de maatregel 'Plaatsing in een inrichting voor opvang verslaafden' (PIOV of SOV) van kracht, deze is vanaf 1 oktober 2004 opgevolgd door de maatregel 'Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders' (ISD).

**** Hieronder vallen: jeugd-tbs, strafrechtelijke ots, onderbewindstelling en opleggen verplichtingen.

Bron: CBS

Tabel 6.8 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: combinaties van opgelegde hoofdstraffen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						[%]					
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	123.504	123.382	116.719	114.952	114.092	94.697	100	100	100	100	100	100
Enkelvoudige hoofdstraf*	101.876	102.500	98.525	97.456	98.405	80.722	82,5	83,1	84,4	84,8	86,3	85,2
gevangenisstraf of jeugddetentie**	31.753	28.053	26.279	25.558	24.090	22.066	25,7	22,7	22,5	22,2	21,1	23,3
geldboete	48.751	49.612	46.172	44.036	45.944	34.421	39,5	40,2	39,6	38,3	40,3	36,3
taakstraf	21.372	24.835	26.074	27.862	28.371	24.235	17,3	20,1	22,3	24,2	24,9	25,6
Gecombineerde hoofdstraffen	20.160	19.282	16.611	15.910	14.249	12.354	16,3	15,6	14,2	13,8	12,5	13,0
gevangenisstraf of jeugddetentie plus geldboete**	774	631	573	577	589	519	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
gevangenisstraf of jeugddetentie plus taakstraf**												
w.o.	14.493	14.234	12.171	11.423	10.232	8.930	11,7	11,5	10,4	9,9	9,0	9,4
voorwaardelijke gevangenisstraf of jeugddetentie** plus taakstraf	12.264	11.877	10.207	9.842	8.916	7.595	9,9	9,6	8,7	8,6	7,8	8,0
geldboete plus taakstraf	2.557	2.737	2.366	2.559	2.301	1.927	2,1	2,2	2,0	2,2	2,0	2,0
overige combinaties van hoofdstraffen	2.336	1.680	1.501	1.351	1.127	978	1,9	1,4	1,3	1,2	1,0	1,0
Geen hoofdstraffen	1.448	1.573	1.583	1.561	1.368	1.238	1,2	1,3	1,4	1,4	1,2	1,3
Straf onbekend	20	27	29	25	70	383	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4

* Het betreft schuldigverklaringen waarbij één hoofdstraf is opgelegd. Wel kunnen er ook bijkomende straffen en maatregelen zijn opgelegd.

** In deze tabel zijn 'hechtenis' en 'militaire detentie' geteld bij de gevangenisstraf.

Bron: CBS

Tabel 6.9 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	50.609	50.346	46.463	44.349	45.558	33.951	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	19.153	17.953	16.906	17.190	17.235	15.824	37,8	35,7	36,4	38,8	37,8	46,6
Vermogensmisdrijven	7.082	6.799	6.218	6.293	6.781	6.815	14,0	13,5	13,4	14,2	14,9	20,1
diefstal/verduistering en inbraak	5.486	5.192	4.670	4.843	5.352	5.655	10,8	10,3	10,1	10,9	11,7	16,7
diefstal en inbraak met geweld	43	46	39	40	37	32	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
eenvoudige diefstal	3.571	3.323	2.934	3.040	3.565	3.741	7,1	6,6	6,3	6,9	7,8	11,0
gekwalficeerde diefstal	1.523	1.517	1.340	1.409	1.362	1.610	3,0	3,0	2,9	3,2	3,0	4,7
verduistering	349	306	357	354	388	272	0,7	0,6	0,8	0,8	0,9	0,8
bedrog	166	236	274	248	294	207	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
valsheidsmisdrijven	477	494	397	348	288	269	0,9	1,0	0,9	0,8	0,6	0,8
heling	933	862	843	819	810	644	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,9
afpersing en afdreiging	7	4	5	4	4	6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige vermogensmisdrijven	13	11	29	31	33	34	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.152	4.689	4.443	4.515	4.225	3.579	10,2	9,3	9,6	10,2	9,3	10,5
vernieling en beschadiging	2.144	1.971	1.982	1.893	1.873	1.537	4,2	3,9	4,3	4,3	4,1	4,5
tegen de openbare orde	1.286	1.204	1.028	1.178	1.044	909	2,5	2,4	2,2	2,7	2,3	2,7
openlijk geweld	707	726	634	693	622	439	1,4	1,4	1,4	1,6	1,4	1,3
huisvredebreuk	417	349	286	354	309	370	0,8	0,7	0,6	0,8	0,7	1,1
lokaalvredebreuk	52	56	54	57	42	38	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
computervredebreuk	2	2	5	7	5	6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
discriminatie	24	18	15	17	16	18	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
tegen openbare orde overig	84	53	34	50	50	38	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
brandstichting/ontploffing	19	15	16	12	9	17	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
tegen het openbaar gezag	1.703	1.499	1.417	1.432	1.299	1.116	3,4	3,0	3,0	3,2	2,9	3,3
niet opvolgen van ambtelijk bevel	699	627	644	594	505	493	1,4	1,2	1,4	1,3	1,1	1,5
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.004	872	773	838	794	623	2,0	1,7	1,7	1,9	1,7	1,8
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.921	4.753	4.515	4.505	4.296	3.479	9,7	9,4	9,7	10,2	9,4	10,2
mishandeling	3.288	3.196	3.114	3.078	2.978	2.386	6,5	6,3	6,7	6,9	6,5	7,0
bedreiging en stalking	1.481	1.406	1.284	1.321	1.211	993	2,9	2,8	2,8	3,0	2,7	2,9
bedreiging	1.464	1.397	1.272	1.306	1.198	979	2,9	2,8	2,7	2,9	2,6	2,9
stalking	17	9	12	15	13	14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
seksuele misdrijven	117	125	96	85	79	73	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
aanranding	23	31	24	12	11	17	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
verkrachting	2	2	1	1	-	1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
schennis der eerbaarheid	77	71	60	61	65	48	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	1	-	1	1	-	1	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0
overige seksuele misdrijven	14	21	10	10	3	6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 6.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
misdriven tegen het leven	18	11	10	10	15	7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige gewelds- en seksuele misdrijven	17	15	11	11	13	20	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Verkeersmisdrijven	22.957	24.050	22.566	20.259	21.962	12.636	45,4	47,8	48,6	45,7	48,2	37,2
verlaten plaats ongeval	1.424	1.450	1.294	1.483	1.391	1.098	2,8	2,9	2,8	3,3	3,1	3,2
rijden onder invloed	19.610	20.704	19.625	16.902	18.723	10.011	38,7	41,1	42,2	38,1	41,1	29,5
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	860	959	798	941	973	800	1,7	1,9	1,7	2,1	2,1	2,4
overige verkeersmisdrijven	1.063	937	849	933	875	727	2,1	1,9	1,8	2,1	1,9	2,1
Drugsmisdrijven	1.594	1.572	1.386	1.484	1.454	1.233	3,1	3,1	3,0	3,3	3,2	3,6
harddrugs	702	715	679	677	647	565	1,4	1,4	1,5	1,5	1,4	1,7
softdrugs	892	857	707	807	807	668	1,8	1,7	1,5	1,8	1,8	2,0
(Vuur)wapenmisdrijven	779	757	695	720	714	649	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,9
Misdrijven overige wetten*	6.126	6.014	4.909	4.696	4.193	3.609	12,1	11,9	10,6	10,6	9,2	10,6
Wet op de economische delicten	5.454	5.304	4.018	4.118	3.653	3.074	10,8	10,5	8,6	9,3	8,0	9,1
overige misdrijven	672	710	891	578	540	535	1,3	1,4	1,9	1,3	1,2	1,6
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	19.153	17.952	16.906	17.190	17.235	15.824	37,8	35,7	36,4	38,8	37,8	46,6
vermogensmisdrijven	7.019	6.738	6.145	6.218	6.707	6.743	13,9	13,4	13,2	14,0	14,7	19,9
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.229	4.759	4.503	4.576	4.290	3.627	10,3	9,5	9,7	10,3	9,4	10,7
geweldsmisdrijven	4.878	4.709	4.485	4.474	4.265	3.457	9,6	9,4	9,7	10,1	9,4	10,2
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.027	1.746	1.773	1.922	1.973	1.997	4,0	3,5	3,8	4,3	4,3	5,9
Verkeersmisdrijven	22.957	24.050	22.566	20.259	21.962	12.636	45,4	47,8	48,6	45,7	48,2	37,2
Wet op de economische delicten	5.357	5.223	3.977	4.050	3.607	3.074	10,6	10,4	8,6	9,1	7,9	9,1
Drugsmisdrijven	1.594	1.572	1.387	1.484	1.454	1.233	3,1	3,1	3,0	3,3	3,2	3,6
(Vuur)wapenmisdrijven	779	757	695	720	714	649	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,9
Overige misdrijven	769	792	932	646	586	535	1,5	1,6	2,0	1,5	1,3	1,6

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.10 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal	50.609	50.346	46.463	44.349	45.558	33.951
tot € 100	2.093	2.479	1.750	1.837	1.611	1.054
€ 100 tot € 200	8.281	8.006	7.302	6.861	6.671	6.097
€ 200 tot € 250	5.050	5.137	4.754	4.319	3.450	2.480
€ 250 tot € 300	5.799	5.804	5.201	4.707	4.965	3.781
€ 300 tot € 450	8.554	9.597	9.791	9.716	11.253	7.961
€ 450 tot € 600	7.418	7.519	7.005	6.445	6.215	4.112
€ 600 tot € 1.000	8.488	7.457	6.811	6.709	7.376	4.981
€ 1.000 of meer	4.926	4.347	3.849	3.755	4.017	1.719
	[%]					
Totaal	100	100	100	100	100	100
tot € 100	4,1	4,9	3,8	4,1	3,5	3,1
€ 100 tot € 200	16,4	15,9	15,7	15,5	14,6	18,0
€ 200 tot € 250	10,0	10,2	10,2	9,7	7,6	7,3
€ 250 tot € 300	11,5	11,5	11,2	10,6	10,9	11,1
€ 300 tot € 450	16,9	19,1	21,1	21,9	24,7	23,4
€ 450 tot € 600	14,7	14,9	15,1	14,5	13,6	12,1
€ 600 tot € 1.000	16,8	14,8	14,7	15,1	16,2	14,7
€ 1.000 of meer	9,7	8,6	8,3	8,5	8,8	5,1

* Exclusief boetes met onbekend bedrag.

Bron: CBS

Tabel 6.11 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: alle opgelegde taakstraffen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	38.422	41.806	40.611	41.844	40.904	35.092	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	29.072	31.556	31.876	33.175	31.942	27.209	75,7	75,5	78,5	79,3	78,1	77,5
Vermogensmisdrijven	13.798	14.820	14.247	14.057	13.486	11.965	35,9	35,5	35,1	33,6	33,0	34,1
diefstal/verduistering en inbraak	10.292	11.058	10.714	10.524	10.115	9.203	26,8	26,5	26,4	25,2	24,7	26,2
diefstal en inbraak met geweld	1.045	997	1.053	859	805	817	2,7	2,4	2,6	2,1	2,0	2,3
eenvoudige diefstal	2.576	2.855	2.667	2.808	2.863	2.832	6,7	6,8	6,6	6,7	7,0	8,1
gekwalficeerde diefstal	5.901	6.441	6.149	5.996	5.509	4.913	15,4	15,4	15,1	14,3	13,5	14,0
verduistering	770	765	845	861	938	641	2,0	1,8	2,1	2,1	2,3	1,8
bedrog	395	444	474	509	497	354	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,0
valsheidsmisdrijven	1.672	1.838	1.652	1.527	1.456	1.157	4,4	4,4	4,1	3,6	3,6	3,3
heling	1.280	1.301	1.232	1.233	1.188	1.008	3,3	3,1	3,0	2,9	2,9	2,9
afpersing en afdreiging	115	100	68	83	71	70	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
overige vermogensmisdrijven	44	80	107	181	159	173	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	6.069	6.411	6.860	7.297	6.610	5.211	15,8	15,3	16,9	17,4	16,2	14,9
vernietiging en beschadiging	1.160	1.335	1.457	1.671	1.558	1.297	3,0	3,2	3,6	4,0	3,8	3,7
tegen de openbare orde	3.818	3.966	4.206	4.341	3.852	2.942	9,9	9,5	10,4	10,4	9,4	8,4
openlijk geweld	3.629	3.783	4.050	4.143	3.611	2.761	9,4	9,1	10,0	9,9	8,8	7,9
huisvredebreuk	79	81	79	112	103	86	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2
lokaalvredebreuk	10	8	9	3	18	6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
computervredebreuk	4	5	3	7	6	12	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
discriminatie	26	26	10	16	23	19	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	70	63	55	60	91	58	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
brandstichting/ontploffing	411	472	448	442	337	215	1,1	1,1	1,1	1,1	0,8	0,6
tegen het openbaar gezag	680	638	749	843	863	757	1,8	1,5	1,8	2,0	2,1	2,2
niet opvolgen van ambtelijk bevel	109	95	120	111	128	127	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	571	543	629	732	735	630	1,5	1,3	1,5	1,7	1,8	1,8
Gewelds- en seksuele misdrijven	8.831	9.919	10.301	11.266	11.197	9.373	23,0	23,7	25,4	26,9	27,4	26,7
mishandeling	5.615	6.542	6.996	7.812	7.937	6.420	14,6	15,7	17,2	18,7	19,4	18,3
bedreiging en stalking	2.020	2.118	2.230	2.446	2.392	2.130	5,3	5,1	5,5	5,8	5,8	6,1
bedreiging	1.837	1.926	2.011	2.243	2.171	1.963	4,8	4,6	5,0	5,4	5,3	5,6
stalking	183	192	219	203	221	167	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
seksuele misdrijven	764	882	749	690	617	598	2,0	2,1	1,8	1,6	1,5	1,7
aanranding	211	232	199	177	173	136	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
verkrachting	73	60	44	34	19	18	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
schennis der eerbaarheid	64	88	101	97	78	75	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
ontucht met minderjarige	3	8	12	12	5	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	413	494	393	370	342	359	1,1	1,2	1,0	0,9	0,8	1,0
misdrijven tegen het leven	313	262	183	209	139	134	0,8	0,6	0,5	0,5	0,3	0,4
overige gewelds- en seksuele misdrijven	119	115	143	109	112	91	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3

Tabel 6.11 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	374	405	468	555	649	660	1,0	1,0	1,2	1,3	1,6	1,9
Verkeersmisdrijven	4.840	5.248	4.637	4.754	5.100	4.317	12,6	12,6	11,4	11,4	12,5	12,3
verlaten plaats ongeval	222	248	229	275	239	207	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6
rijden onder invloed	2.504	2.660	2.327	2.190	2.458	2.040	6,5	6,4	5,7	5,2	6,0	5,8
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1.332	1.646	1.465	1.670	1.821	1.544	3,5	3,9	3,6	4,0	4,5	4,4
overige verkeersmisdrijven	782	694	616	619	582	526	2,0	1,7	1,5	1,5	1,4	1,5
Drugsmisdrijven	3.194	3.792	3.000	2.808	2.783	2.441	8,3	9,1	7,4	6,7	6,8	7,0
harddrugs	1.490	1.964	1.379	1.227	1.157	983	3,9	4,7	3,4	2,9	2,8	2,8
softdrugs	1.704	1.828	1.621	1.581	1.626	1.458	4,4	4,4	4,0	3,8	4,0	4,2
(Vuur)wapenmisdrijven	715	754	662	679	657	643	1,9	1,8	1,6	1,6	1,6	1,8
Misdrijven overige wetten*	601	456	436	428	422	482	1,6	1,1	1,1	1,0	1,0	1,4
Wet op de economische delicten	290	219	241	245	275	306	0,8	0,5	0,6	0,6	0,7	0,9
overige misdrijven	311	237	195	183	147	176	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	29.072	31.555	31.876	33.174	31.942	27.203	75,7	75,5	78,5	79,3	78,1	77,5
vermogensmisdrijven	12.594	13.644	13.019	12.934	12.451	10.905	32,8	32,6	32,1	30,9	30,4	31,1
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	6.133	6.499	6.961	7.393	6.688	5.282	16,0	15,5	17,1	17,7	16,4	15,1
geweldsmisdrijven	9.647	10.609	11.068	11.883	11.758	9.951	25,1	25,4	27,3	28,4	28,7	28,4
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	698	803	828	964	1.045	1.065	1,8	1,9	2,0	2,3	2,6	3,0
Verkeersmisdrijven	4.840	5.248	4.637	4.754	5.100	4.317	12,6	12,6	11,4	11,4	12,5	12,3
Wet op de economische delicten	282	210	229	240	253	306	0,7	0,5	0,6	0,6	0,6	0,9
Drugsmisdrijven	3.194	3.792	3.000	2.808	2.783	2.441	8,3	9,1	7,4	6,7	6,8	7,0
(Vuur)wapenmisdrijven	715	754	662	679	657	643	1,9	1,8	1,6	1,6	1,6	1,8
Overige misdrijven	319	247	207	189	169	182	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.12 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(%)					
Totaal	100	100	100	100	100	100
1 tot en met 20 uren	8,5	9,1	10,3	11,4	13,2	14,4
21 tot en met 40 uren	29,6	30,4	31,8	33,1	34,3	33,2
41 tot en met 60 uren	19,1	19,1	19,8	19,7	19,2	19,1
61 tot en met 80 uren	11,0	11,5	11,1	11,1	10,7	10,4
81 tot en met 120 uren	15,3	14,2	13,9	12,9	12,0	12,3
meer dan 120 uren	16,5	15,7	13,1	11,8	10,7	10,6

* Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: OBJD

Tabel 6.13 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	28.803	25.396	23.674	23.092	21.796	20.322	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	22.786	19.667	18.289	17.843	16.881	15.882	79,1	77,4	77,3	77,3	77,4	78,2
Vermogensmisdrijven	15.490	13.014	12.038	11.651	11.368	10.627	53,8	51,2	50,8	50,5	52,2	52,3
diefstal/verduistering en inbraak	12.708	10.409	9.114	8.906	8.970	8.567	44,1	41,0	38,5	38,6	41,2	42,2
diefstal en inbraak met geweld	2.061	1.645	1.595	1.510	1.565	1.497	7,2	6,5	6,7	6,5	7,2	7,4
eenvoudige diefstal	5.016	3.769	3.315	3.149	3.316	3.223	17,4	14,8	14,0	13,6	15,2	15,9
gekwalficeerde diefstal	5.380	4.775	4.004	4.044	3.897	3.726	18,7	18,8	16,9	17,5	17,9	18,3
verduistering	251	220	200	203	192	121	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,6
bedrog	364	291	290	314	259	240	1,3	1,1	1,2	1,4	1,2	1,2
valsheidsmisdrijven	1.313	1.314	1.685	1.510	1.328	1.035	4,6	5,2	7,1	6,5	6,1	5,1
heling	846	741	617	635	528	484	2,9	2,9	2,6	2,7	2,4	2,4
afpersing en afdreiging	202	174	177	136	133	132	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
overige vermogensmisdrijven	57	85	155	150	150	169	0,2	0,3	0,7	0,6	0,7	0,8
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.316	2.092	1.912	1.847	1.665	1.551	8,0	8,2	8,1	8,0	7,6	7,6
vernietiging en beschadiging	469	432	428	412	410	346	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	1,7
tegen de openbare orde	777	683	620	568	496	474	2,7	2,7	2,6	2,5	2,3	2,3
openlijk geweld	460	405	367	330	302	311	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,5
huisvredebreuk	120	130	107	100	80	80	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
lokaalvredebreuk	6	4	4	4	-	4	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
computervredebreuk	-	-	1	2	-	1	-	-	0,0	0,0	-	0,0
discriminatie	2	1	-	-	1	-	0,0	0,0	-	-	0,0	-
tegen openbare orde overig	189	143	141	132	113	78	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4
brandstichting/ontploffing	271	251	194	193	138	152	0,9	1,0	0,8	0,8	0,6	0,7
tegen het openbaar gezag	799	726	670	674	621	579	2,8	2,9	2,8	2,9	2,8	2,8
niet opvolgen van ambtelijk bevel	137	62	63	137	83	92	0,5	0,2	0,3	0,6	0,4	0,5
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	662	664	607	537	538	487	2,3	2,6	2,6	2,3	2,5	2,4
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.784	4.405	4.173	4.162	3.674	3.539	16,6	17,3	17,6	18,0	16,9	17,4
mishandeling	1.898	1.989	1.861	1.887	1.746	1.623	6,6	7,8	7,9	8,2	8,0	8,0
bedreiging en stalking	1.164	1.000	1.006	946	828	752	4,0	3,9	4,2	4,1	3,8	3,7
bedreiging	1.097	935	959	903	789	714	3,8	3,7	4,1	3,9	3,6	3,5
stalking	67	65	47	43	39	38	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
seksuele misdrijven	582	507	505	441	353	389	2,0	2,0	2,1	1,9	1,6	1,9
aanranding	84	72	64	70	45	52	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
verkrachting	205	177	161	126	105	100	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5
schennis der eerbaarheid	11	15	15	11	16	9	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
ontucht met minderjarige	2	3	7	3	3	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	280	240	258	231	184	218	1,0	0,9	1,1	1,0	0,8	1,1
misdrijven tegen het leven	961	768	667	713	613	615	3,3	3,0	2,8	3,1	2,8	3,0
overige gewelds- en seksuele misdrijven	179	141	134	175	134	160	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6	0,8

Tabel 6.13 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	196	156	166	183	174	165	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8
Verkeersmisdrijven	1.306	1.132	1.113	1.198	1.318	1.232	4,5	4,5	4,7	5,2	6,0	6,1
verlaten plaats ongeval	71	40	58	27	47	54	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3
rijden onder invloed	474	439	420	412	395	349	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	667	551	550	666	777	748	2,3	2,2	2,3	2,9	3,6	3,7
overige verkeersmisdrijven	94	102	85	93	99	81	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
Drugsmisdrijven	3.865	3.848	3.582	3.533	3.125	2.769	13,4	15,2	15,1	15,3	14,3	13,6
harddrugs	3.535	3.452	3.269	3.216	2.810	2.422	12,3	13,6	13,8	13,9	12,9	11,9
softdrugs	330	396	313	317	315	347	1,1	1,6	1,3	1,4	1,4	1,7
(Vuur)wapenmisdrijven	509	457	422	402	417	362	1,8	1,8	1,8	1,7	1,9	1,8
Misdrijven overige wetten*	337	292	268	116	55	77	1,2	1,1	1,1	0,5	0,3	0,4
Wet op de economische delicten	43	26	39	23	17	21	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
overige misdrijven	294	266	229	93	38	56	1,0	1,0	1,0	0,4	0,2	0,3
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	22.786	19.667	18.289	17.843	16.881	15.882	79,1	77,4	77,3	77,3	77,4	78,2
vermogensmisdrijven	13.170	11.110	10.111	9.855	9.520	8.829	45,7	43,7	42,7	42,7	43,7	43,4
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.327	2.107	1.927	1.858	1.681	1.560	8,1	8,3	8,1	8,0	7,7	7,7
geweldsmisdrijven	6.813	6.034	5.773	5.592	5.196	4.951	23,7	23,8	24,4	24,2	23,8	24,4
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	476	416	478	538	484	542	1,7	1,6	2,0	2,3	2,2	2,7
Verkeersmisdrijven	1.306	1.132	1.113	1.198	1.318	1.232	4,5	4,5	4,7	5,2	6,0	6,1
Wet op de economische delicten	42	25	39	23	17	21	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Drugsmisdrijven	3.865	3.848	3.582	3.533	3.125	2.769	13,4	15,2	15,1	15,3	14,3	13,6
(Vuur)wapenmisdrijven	509	457	422	402	417	362	1,8	1,8	1,8	1,7	1,9	1,8
Overige misdrijven	295	267	229	93	38	56	1,0	1,1	1,0	0,4	0,2	0,3

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.14 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal	28.698	25.285	23.532	22.969	21.668	20.141
minder dan 1 maand	8.755	7.712	6.703	6.869	7.135	6.788
1 maand tot 3 maanden	7.351	6.651	6.516	6.047	5.583	4.949
3 maanden tot 6 maanden	5.080	4.662	4.274	4.162	3.577	3.376
6 maanden tot 1 jaar	3.763	3.214	3.129	3.233	2.965	2.737
1 jaar tot 3 jaar	2.652	2.200	2.086	1.815	1.616	1.505
3 jaar en langer	1.097	846	824	843	792	786
	(%)					
Totaal	100	100	100	100	100	100
minder dan 1 maand	30,5	30,5	28,5	29,9	32,9	33,7
1 maand tot 3 maanden	25,6	26,3	27,7	26,3	25,8	24,6
3 maanden tot 6 maanden	17,7	18,4	18,2	18,1	16,5	16,8
6 maanden tot 1 jaar	13,1	12,7	13,3	14,1	13,7	13,6
1 jaar tot 3 jaar	9,2	8,7	8,9	7,9	7,5	7,5
3 jaar en langer	3,8	3,3	3,5	3,7	3,7	3,9

* Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: CBS

Tabel 6.15 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar absolute duur en delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in detentie jaren*)						[%]					
Totaal	11.959	9.867	9.514	9.801	9.551	9.089	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	8.841	7.284	6.861	6.996	6.987	6.903	73,9	73,8	72,1	71,4	73,2	75,9
Vermogensmisdrijven	4.752	3.733	3.606	3.609	3.795	3.687	39,7	37,8	37,9	36,8	39,7	40,6
diefstal/verduistering en inbraak	3.917	2.923	2.762	2.754	2.998	2.929	32,8	29,6	29,0	28,1	31,4	32,2
diefstal en inbraak met geweld	1.876	1.307	1.356	1.396	1.664	1.693	15,7	13,2	14,3	14,2	17,4	18,6
eenvoudige diefstal	493	354	333	300	280	259	4,1	3,6	3,5	3,1	2,9	2,9
gekwalficeerde diefstal	1.502	1.221	1.041	1.018	1.010	943	12,6	12,4	10,9	10,4	10,6	10,4
verduistering	47	41	32	41	44	33	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4
bedrog	108	92	91	91	76	78	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8	0,9
valsheidsmisdrijven	391	389	398	394	371	347	3,3	3,9	4,2	4,0	3,9	3,8
heling	163	141	112	124	122	96	1,4	1,4	1,2	1,3	1,3	1,1
afpersing en afdreiging	131	122	142	135	123	117	1,1	1,2	1,5	1,4	1,3	1,3
overige vermogensmisdrijven	42	65	102	112	104	122	0,4	0,7	1,1	1,1	1,1	1,3
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	790	734	610	561	525	532	6,6	7,4	6,4	5,7	5,5	5,8
vernietiging en beschadiging	48	47	50	42	58	35	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4
tegen de openbare orde	337	336	272	248	193	201	2,8	3,4	2,9	2,5	2,0	2,2
openlijk geweld	95	105	86	79	68	71	0,8	1,1	0,9	0,8	0,7	0,8
huisvredebreuk	7	7	6	7	4	3,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
lokaalvredebreuk	0	x	x	x	-	x	0,0	x	x	x	-	x
computervredebreuk	-	-	x	x	-	x	-	-	x	x	-	x
discriminatie	x	x	-	-	0	-	x	x	-	-	0,0	-
tegen openbare orde overig	234	224	179	159	121	127	2,0	2,3	1,9	1,6	1,3	1,4
brandstichting/ontploffing	204	175	141	144	125	179	1,7	1,8	1,5	1,5	1,3	2,0
tegen het openbaar gezag	201	177	148	127	149	117	1,7	1,8	1,6	1,3	1,6	1,3
niet opvolgen van ambtelijk bevel	10	3	4	17	11	12	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	192	173	143	111	139	105	1,6	1,8	1,5	1,1	1,5	1,2
Gewelds- en seksuele misdrijven	3.257	2.765	2.595	2.781	2.632	2.634	27,2	28,0	27,3	28,4	27,6	29,0
mishandeling	517	510	446	454	448	437	4,3	5,2	4,7	4,6	4,7	4,8
bedreiging en stalking	233	186	189	188	137	150	1,9	1,9	2,0	1,9	1,4	1,7
bedreiging	213	166	174	176	124	140	1,8	1,7	1,8	1,8	1,3	1,5
stalking	20	20	15	12	13	11	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
seksuele misdrijven	529	468	471	467	416	391	4,4	4,7	4,9	4,8	4,4	4,3
aanranding	40	35	28	30	22	38	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,4
verkrachting	276	238	221	204	195	154	2,3	2,4	2,3	2,1	2,0	1,7
schennis der eerbaarheid	1	1	1	0	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ontucht met minderjarige	x	x	4	x	5	6	x	x	0,0	x	0,1	0,1
overige seksuele misdrijven	209	192	216	231	193	193	1,7	1,9	2,3	2,4	2,0	2,1

Tabel 6.15 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in detentie jaren*)						[%]					
misdriven tegen het leven	1.823	1.423	1.353	1.515	1.506	1.497	15,2	14,4	14,2	15,5	15,8	16,5
overige gewelds- en seksuele misdrijven	155	178	137	158	125	158	1,3	1,8	1,4	1,6	1,3	1,7
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	42	52	50	44	36	49	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5
Verkeersmisdrijven	117	120	117	120	118	104	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1
verlaten plaats ongeval	8	5	6	6	2	3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
rijden onder invloed	41	40	35	37	31	26	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
rijden tijdens ontzegging/ onbevoegd besturen	45	37	37	44	46	45	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
overige verkeersmisdrijven	23	38	39	34	38	30	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3
Drugsmisdrijven	2.643	2.195	2.311	2.494	2.200	1.906	22,1	22,2	24,3	25,4	23,0	21,0
harddrugs	2.530	2.102	2.232	2.392	2.079	1.793	21,2	21,3	23,5	24,4	21,8	19,7
softdrugs	113	93	79	101	122	113	0,9	0,9	0,8	1,0	1,3	1,2
(Vuur)wapenmisdrijven	251	198	171	162	220	158	2,1	2,0	1,8	1,6	2,3	1,7
Misdrijven overige wetten**	107	71	54	29	26	18	0,8	0,7	0,6	0,3	0,3	0,2
Wet op de economische delicten	10	5	12	5	5	4	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
overige misdrijven	97	66	42	24	21	14	0,7	0,7	0,4	0,2	0,2	0,2
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	8.841	7.284	6.861	6.668	6.341	6.903	73,9	73,8	72,1	71,3	73,1	75,9
vermogensmisdrijven	2.703	2.238	2.006	1.895	1.770	1.757	22,6	22,7	21,1	20,3	20,4	19,3
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	791	735	611	542	475	533	6,6	7,4	6,4	5,8	5,5	5,9
geweldsmisdrijven	5.081	3.994	3.940	3.916	3.841	4.260	42,5	40,5	41,4	41,9	44,3	46,9
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	265	317	304	315	255	354	2,2	3,2	3,2	3,4	2,9	3,9
Verkeersmisdrijven	117	120	117	119	114	104	1,0	1,2	1,2	1,3	1,3	1,1
Wet op de economische delicten	10	5	12	5	4	4	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Drugsmisdrijven	2.644	2.195	2.311	2.382	1.995	1.906	22,1	22,2	24,3	25,5	23,0	21,0
(Vuur)wapenmisdrijven	251	198	171	155	204	158	2,1	2,0	1,8	1,7	2,4	1,7
Overige misdrijven	97	66	42	23	20	14	0,8	0,7	0,4	0,2	0,2	0,2

* Detentie jaren zijn berekend door de som te nemen van de opgelegde strafduur van het onvoorwaardelijke deel, waarbij het deel dat op grond van de VI-regeling niet wordt uitgezet, van de strafduur is afgetrokken. Er zijn geen detentie jaren berekend als het aantal opgelegde straffen kleiner is dan 5; dit wordt weergegeven met 'x'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.16 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar gemiddelde duur* en delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in detentiedagen)					
Totaal	152	142	147	155	160	163
Wetboek van Strafrecht	142	135	137	143	151	159
Vermogensmisdrijven	112	105	109	113	122	127
diefstal/verduistering en inbraak	113	103	111	113	122	125
diefstal en inbraak met geweld	332	290	310	337	388	413
eenvoudige diefstal	36	34	37	35	31	29
gekwalficeerde diefstal	102	93	95	92	95	92
verduistering	68	68	58	73	84	101
bedrog	109	116	114	105	107	118
valsheidsmisdrijven	109	108	86	95	102	122
heling	70	69	66	71	84	72
afpersing en afdreiging	236	256	292	362	338	322
overige vermogensmisdrijven	270	281	241	272	253	263
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	125	128	116	111	115	125
vernietiging en beschadiging	37	39	43	37	52	37
tegen de openbare orde	158	179	160	159	142	155
openlijk geweld	76	94	85	87	82	83
huisvredebreuk	21	21	20	26	18	14
lokaalvredebreuk	8	x	x	x	-	x
computervredebreuk	-	-	x	x	-	x
discriminatie	x	x	-	-	11	-
tegen openbare orde overig	455	571	464	441	391	592
brandstichting/ontploffing	275	254	265	272	330	430
tegen het openbaar gezag	92	89	81	69	88	74
niet opvolgen van ambtelijk bevel	26	19	26	45	46	48
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	106	95	86	75	94	79
Gewelds- en seksuele misdrijven	249	229	227	244	262	272
mishandeling	99	94	88	88	94	98
bedreiging en stalking	73	68	69	73	60	73
bedreiging	71	65	66	71	57	71
stalking	109	115	118	105	119	103
seksuele misdrijven	332	337	340	386	430	367
aanranding	173	177	161	154	175	264
verkrachting	494	491	502	592	676	562
schennis der eerbaarheid	31	20	24	16	30	x
ontucht met minderjarige	x	x	227	x	x	212
overige seksuele misdrijven	273	292	305	365	384	324
misdrijven tegen het leven	695	678	746	777	900	890
overige gewelds- en seksuele misdrijven	315	465	372	329	341	361

Tabel 6.16 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in detentiedagen)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	78	121	110	87	76	109
Verkeersmisdrijven	33	39	38	37	33	31
verlaten plaats ongeval	40	47	39	75	18	22
rijden onder invloed	32	33	30	33	28	27
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	25	25	25	24	22	22
overige verkeersmisdrijven	88	135	166	132	140	134
Drugsmisdrijven	250	208	235	258	257	251
harddrugs	261	222	249	272	270	270
softdrugs	126	85	92	116	141	119
(Vuur)wapenmisdrijven	180	158	148	147	193	160
Misdrijven overige wetten**	115	89	73	91	172	86
Wet op de economische delicten	83	68	112	74	101	66
overige misdrijven	120	91	66	95	204	93
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***						
Wetboek van Strafrecht	142	135	137	136	137	159
vermogensmisdrijven	75	74	72	70	68	73
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	124	127	116	106	103	125
geweldsmisdrijven	272	242	249	256	270	314
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	203	279	232	214	192	238
Verkeersmisdrijven	33	39	38	36	32	31
Wet op de economische delicten	84	70	112	74	89	66
Drugsmisdrijven	250	208	235	246	233	251
(Vuur)wapenmisdrijven	180	158	148	141	179	160
Overige misdrijven	120	91	66	91	196	93

* Berekend op basis van de opgelegde strafduur van het onvoorwaardelijke deel, waarbij het deel dat op grond van de VI-regeling niet wordt uitgezeten, van de strafduur is afgetrokken. Er is geen gemiddelde duur berekend als het aantal opgelegde straffen kleiner is dan 5; dit wordt weergegeven met 'x'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.17 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken* met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	12.292	12.441	12.855	13.508	11.884	10.339	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	11.379	11.635	11.999	12.521	10.868	9.424	92,6	93,5	93,3	92,7	91,5	91,2
Vermogensmisdrijven	5.417	5.513	5.433	5.313	4.877	4.488	44,1	44,3	42,3	39,3	41,0	43,4
diefstal/verduistering en inbraak	4.773	4.818	4.739	4.489	4.117	3.866	38,8	38,7	36,9	33,2	34,6	37,4
diefstal en inbraak met geweld	1.081	1.004	989	804	752	835	8,8	8,1	7,7	6,0	6,3	8,1
eenvoudige diefstal	698	780	755	815	783	770	5,7	6,3	5,9	6,0	6,6	7,4
gekwalficeerde diefstal	2.812	2.874	2.815	2.623	2.364	2.103	22,9	23,1	21,9	19,4	19,9	20,3
verduistering	177	160	180	247	218	158	1,4	1,3	1,4	1,8	1,8	1,5
bedrog	54	60	52	77	73	60	0,4	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6
valsheidsmisdrijven	71	83	74	95	117	61	0,6	0,7	0,6	0,7	1,0	0,6
heling	454	497	515	595	516	440	3,7	4,0	4,0	4,4	4,3	4,3
afpersing en afdreiging	64	54	44	48	44	50	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5
overige vermogensmisdrijven	1	1	9	9	10	11	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.217	3.423	3.574	3.932	3.185	2.538	26,2	27,5	27,8	29,1	26,8	24,5
vernietiging en beschadiging	466	552	557	697	574	418	3,8	4,4	4,3	5,2	4,8	4,0
tegen de openbare orde	2.243	2.316	2.424	2.589	2.105	1.720	18,2	18,6	18,9	19,2	17,7	16,6
openlijk geweld	2.174	2.249	2.377	2.517	2.051	1.676	17,7	18,1	18,5	18,6	17,3	16,2
huisvredebreuk	30	30	26	38	28	19	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
lokaalvredebreuk	2	1	2	1	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
computervredebreuk	-	-	1	4	1	3	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
discriminatie	16	21	4	8	15	9	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	21	15	14	21	9	12	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
brandstichting/ontploffing	304	350	358	352	252	172	2,5	2,8	2,8	2,6	2,1	1,7
tegen het openbaar gezag	204	205	235	294	254	228	1,7	1,6	1,8	2,2	2,1	2,2
niet opvolgen van ambtelijk bevel	67	68	70	81	73	69	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	137	137	165	213	181	159	1,1	1,1	1,3	1,6	1,5	1,5
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.553	2.517	2.773	3.035	2.559	2.161	20,7	20,2	21,6	22,5	21,5	20,9
mishandeling	1.413	1.523	1.782	556	1.752	1.474	11,5	12,2	13,9	4,1	14,7	14,3
bedreiging en stalking	544	526	528	15	479	384	4,4	4,2	4,1	0,1	4,0	3,7
bedreiging	539	514	523	2.034	475	383	4,4	4,1	4,1	15,1	4,0	3,7
stalking	5	12	5	571	4	1	0,0	0,1	0,0	4,2	0,0	0,0
seksuele misdrijven	402	349	347	293	228	193	3,3	2,8	2,7	2,2	1,9	1,9
aanranding	152	135	114	94	101	69	1,2	1,1	0,9	0,7	0,8	0,7
verkrachting	86	69	49	43	32	34	0,7	0,6	0,4	0,3	0,3	0,3
schennis der eerbaarheid	13	14	16	10	11	11	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	-	-	3	1	3	3	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
overige seksuele misdrijven	151	131	165	145	81	76	1,2	1,1	1,3	1,1	0,7	0,7
misdrijven tegen het leven	170	111	93	119	83	91	1,4	0,9	0,7	0,9	0,7	0,9
overige gewelds- en seksuele misdrijven	24	8	23	18	17	19	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2

Tabel 6.17 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	192	182	219	241	247	237	1,6	1,5	1,7	1,8	2,1	2,3
Verkeersmisdrijven	197	202	242	291	362	306	1,6	1,6	1,9	2,2	3,0	3,0
verlaten plaats ongeval	47	53	44	64	55	53	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5
rijden onder invloed	84	81	107	132	210	172	0,7	0,7	0,8	1,0	1,8	1,7
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	-	-	4	3	3	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	65	68	91	91	94	78	0,5	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8
Drugsmisdrijven	277	249	232	228	223	188	2,3	2,0	1,8	1,7	1,9	1,8
harddrugs	227	194	155	156	137	108	1,8	1,6	1,2	1,2	1,2	1,0
softdrugs	50	55	77	72	86	80	0,4	0,4	0,6	0,5	0,7	0,8
(Vuur)wapenmisdrijven	167	177	181	220	196	208	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	2,0
Misdrijven overige wetten**	272	178	201	248	235	213	2,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,1
Wet op de economische delicten	81	80	109	157	149	123	0,7	0,6	0,8	1,2	1,3	1,2
overige misdrijven	191	98	92	91	86	90	1,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	11.379	11.636	11.999	12.521	10.868	9.424	92,6	93,5	93,3	92,7	91,5	91,2
vermogensmisdrijven	4.271	4.454	4.391	4.452	4.071	3.592	34,7	35,8	34,2	33,0	34,3	34,7
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.230	3.438	3.590	3.942	3.196	2.549	26,3	27,6	27,9	29,2	26,9	24,7
geweldsmisdrijven	3.655	3.544	3.761	3.842	3.320	3.012	29,7	28,5	29,3	28,4	27,9	29,1
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	223	200	257	285	281	271	1,8	1,6	2,0	2,1	2,4	2,6
Verkeersmisdrijven	197	202	242	291	362	306	1,6	1,6	1,9	2,2	3,0	3,0
Wet op de economische delicten	81	80	109	157	149	123	0,7	0,6	0,8	1,2	1,3	1,2
Drugsmisdrijven	277	249	232	228	223	188	2,3	2,0	1,8	1,7	1,9	1,8
(Vuur)wapenmisdrijven	167	177	181	220	196	208	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	2,0
Overige misdrijven	191	97	92	91	86	90	1,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9

* Exclusief voegingen ter zitting.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.18 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken* met minderjarige verdachten naar eindbeslissing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal	12.292	12.441	12.855	13.508	11.878	10.339
Schuldigverklaring	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	9.030
met strafoplegging	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.800
zonder strafoplegging	161	207	211	292	281	230
Vrijspraak	734	902	908	1.221	1.102	1.145
Ontslag van rechtsvervolg	14	25	23	53	49	38
Overige uitspraken	150	97	110	142	138	126
niet-ontvankelijk OM	139	88	98	129	122	116
onbevoegdverklaring van de rechter	11	9	11	13	16	10
schorsing van vervolging	-	-	1	-	-	-
	(0%)					
Totaal	100	100	100	100	100	100
Schuldigverklaring	92,7	91,8	91,9	89,5	89,2	87,3
met strafoplegging	91,4	90,1	90,3	87,4	86,8	85,1
zonder strafoplegging	1,3	1,7	1,6	2,2	2,4	2,2
Vrijspraak	6,0	7,3	7,1	9,0	9,3	11,1
Ontslag van rechtsvervolg	0,1	0,2	0,2	0,4	0,0	0,4
Overige uitspraken	1,2	0,8	0,9	1,1	1,2	1,2
niet-ontvankelijk OM	1,1	0,7	0,8	1,0	1,0	1,1
onbevoegdverklaring van de rechter	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
schorsing van vervolging	-	-	0,0	-	-	-

* Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

Tabel 6.19 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: schuldigverklaringen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	9.030	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	10.674	10.736	11.078	11.250	9.713	8.262	93,7	94,0	93,8	93,0	91,7	91,5
Vermogensmisdriven	5.118	5.174	5.101	4.839	4.444	3.982	44,9	45,3	43,2	40,0	41,9	44,1
diefstal/verduistering en inbraak	4.515	4.522	4.465	4.113	3.769	3.450	39,6	39,6	37,8	34,0	35,6	38,2
diefstal en inbraak met geweld	1.031	944	939	739	698	748	9,0	8,3	7,9	6,1	6,6	8,3
eenvoudige diefstal	642	716	689	724	709	680	5,6	6,3	5,8	6,0	6,7	7,5
gekwalficeerde diefstal	2.676	2.714	2.667	2.423	2.163	1.881	23,5	23,8	22,6	20,0	20,4	20,8
verduistering	166	148	170	227	199	141	1,5	1,3	1,4	1,9	1,9	1,6
bedrog	53	56	48	65	65	49	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5
valsheidsmisdriven	66	79	69	88	105	52	0,6	0,7	0,6	0,7	1,0	0,6
heling	421	465	470	525	461	381	3,7	4,1	4,0	4,3	4,4	4,2
afpersing en afdreiging	62	51	41	42	37	42	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,5
overige vermogensmisdriven	1	1	8	6	7	8	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.986	3.072	3.236	3.498	2.801	2.175	26,2	26,9	27,4	28,9	26,4	24,1
vernietiging en beschadiging	427	479	502	602	508	365	3,7	4,2	4,2	5,0	4,8	4,0
tegen de openbare orde	2.076	2.089	2.184	2.316	1.846	1.457	18,2	18,3	18,5	19,2	17,4	16,1
openlijk geweld	2.008	2.030	2.143	2.253	1.799	1.421	17,6	17,8	18,1	18,6	17,0	15,7
huisvredebreuk	30	27	24	34	26	18	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
lokaalvredebreuk	2	-	1	-	1	1	0,0	-	0,0	-	0,0	0,0
computervredebreuk	-	-	1	3	1	1	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
discriminatie	16	19	3	7	11	5	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	20	13	12	19	8	11	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
brandstichting/ontploffing	292	328	335	313	216	143	2,6	2,9	2,8	2,6	2,0	1,6
tegen het openbaar gezag	191	176	215	267	231	210	1,7	1,5	1,8	2,2	2,2	2,3
niet opvolgen van ambtelijk bevel	63	53	63	63	61	60	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	128	123	152	204	170	150	1,1	1,1	1,3	1,7	1,6	1,7
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.397	2.330	2.551	2.713	2.252	1.896	21,0	20,4	21,6	22,4	21,3	21,0
mishandeling	1.336	1.432	1.653	1.855	1.558	1.308	11,7	12,5	14,0	15,3	14,7	14,5
bedreiging en stalking	513	485	496	506	429	336	4,5	4,2	4,2	4,2	4,0	3,7
bedreiging	508	477	492	497	426	336	4,5	4,2	4,2	4,1	4,0	3,7
stalking	5	8	4	9	3	-	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-
seksuele misdrijven	365	304	292	236	175	152	3,2	2,7	2,5	2,0	1,7	1,7
aanranding	131	120	95	73	75	55	1,1	1,1	0,8	0,6	0,7	0,6
verkrachting	74	55	36	28	22	24	0,6	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3
schennis der eerbaarheid	13	12	14	9	8	11	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	-	-	3	1	-	3	-	-	0,0	0,0	-	0,0
overige seksuele misdrijven	147	117	144	125	70	59	1,3	1,0	1,2	1,0	0,7	0,7
misdrijven tegen het leven	160	102	89	101	74	84	1,4	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9
overige gewelds- en seksuele misdrijven	23	7	21	15	16	16	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2

Tabel 6.19 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	173	160	190	200	216	209	1,5	1,4	1,6	1,7	2,0	2,3
Verkeersmisdrijven	190	190	231	271	348	294	1,7	1,7	2,0	2,2	3,3	3,3
verlaten plaats ongeval	45	46	40	59	52	48	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5
rijden onder invloed	83	80	103	125	204	168	0,7	0,7	0,9	1,0	1,9	1,9
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	0	0	3	3	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	61	64	88	84	89	75	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8
Drugsmisdrijven	266	239	215	207	210	163	2,3	2,1	1,8	1,7	2,0	1,8
harddrugs	218	186	142	145	129	89	1,9	1,6	1,2	1,2	1,2	1,0
softdrugs	48	53	73	62	81	74	0,4	0,5	0,6	0,5	0,8	0,8
(Vuur)wapenmisdrijven	160	167	170	208	183	196	1,4	1,5	1,4	1,7	1,7	2,2
Misdrijven overige wetten*	104	85	120	156	141	115	0,9	0,7	1,0	1,3	1,3	1,3
Wet op de economische delicten	77	57	92	128	125	103	0,7	0,5	0,8	1,1	1,2	1,1
overige misdrijven	27	28	28	28	16	12	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	10.674	10.736	11.078	11.250	9.713	8.262	93,7	94,0	93,8	93,0	91,7	91,5
vermogensmisdrijven	4.024	4.178	4.113	4.052	3.702	3.184	35,3	36,6	34,8	33,5	34,9	35,3
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.999	3.084	3.250	3.507	2.809	2.186	26,3	27,0	27,5	29,0	26,5	24,2
geweldsmisdrijven	3.448	3.298	3.489	3.455	2.956	2.656	30,3	28,9	29,5	28,6	27,9	29,4
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	203	176	226	236	246	236	1,8	1,5	1,9	2,0	2,3	2,6
Verkeersmisdrijven	190	190	231	271	348	294	1,7	1,7	2,0	2,2	3,3	3,3
Wet op de economische delicten	77	57	92	128	125	103	0,7	0,5	0,8	1,1	1,2	1,1
Drugsmisdrijven	266	239	215	207	210	163	2,3	2,1	1,8	1,7	2,0	1,8
(Vuur)wapenmisdrijven	160	167	170	208	183	196	1,4	1,5	1,4	1,7	1,7	2,2
Overige misdrijven	27	28	28	28	16	12	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.20 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	748	927	931	1.274	1.151	1.183	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	580	834	837	1.155	1.040	1.062	77,8	90,0	89,9	90,7	90,4	89,9
Vermogensmisdrijven	232	307	290	428	378	440	31,0	33,1	31,1	33,6	32,8	37,2
diefstal/verduistering en inbraak	192	266	235	333	299	359	25,7	28,7	25,2	26,1	26,0	30,3
diefstal en inbraak met geweld	31	51	46	54	45	69	4,1	5,5	4,9	4,2	3,9	5,8
eenvoudige diefstal	44	62	57	85	66	79	5,9	6,7	6,1	6,7	5,7	6,7
gekwalficeerde diefstal	108	142	122	176	172	195	14,4	15,3	13,1	13,8	14,9	16,5
verduistering	9	11	10	18	16	16	1,2	1,2	1,1	1,4	1,4	1,4
bedrog	1	4	4	12	8	9	0,1	0,4	0,4	0,9	0,7	0,8
valsheidsmisdrijven	4	4	5	6	10	5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,9	0,4
heling	33	31	42	68	52	56	4,4	3,3	4,5	5,3	4,5	4,7
afpersing en afdreiging	2	2	3	6	6	8	0,3	0,2	0,3	0,5	0,5	0,7
overige vermogensmisdrijven	-	-	1	3	3	3	-	-	0,1	0,2	0,3	0,3
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	200	336	312	405	354	348	26,7	36,2	33,5	31,8	30,8	29,4
vernietiging en beschadiging	32	71	50	85	55	51	4,3	7,7	5,4	6,7	4,8	4,3
tegen de openbare orde	148	216	227	258	245	253	19,8	23,3	24,4	20,3	21,3	21,4
openlijk geweld	147	208	221	250	240	246	19,7	22,4	23,7	19,6	20,9	20,8
huisvredebreuk	-	3	2	4	1	1	-	0,3	0,2	0,3	0,1	0,1
lokaalvredebreuk	-	1	1	1	-	0	-	0,1	0,1	0,1	-	0,0
computervredebreuk	-	-	-	1	-	1	-	-	-	0,1	-	0,1
discriminatie	-	2	1	1	3	4	-	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3
tegen openbare orde overig	1	2	2	1	1	1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
brandstichting/ontploffing	10	21	18	37	33	29	1,3	2,3	1,9	2,9	2,9	2,5
tegen het openbaar gezag	10	28	17	25	21	15	1,3	3,0	1,8	2,0	1,8	1,3
niet opvolgen van ambtelijk bevel	4	15	6	16	11	9	0,5	1,6	0,6	1,3	1,0	0,8
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	6	13	11	9	10	6	0,8	1,4	1,2	0,7	0,9	0,5
Gewelds- en seksuele misdrijven	133	169	208	283	279	250	17,8	18,2	22,3	22,2	24,2	21,1
mishandeling	65	83	122	158	183	156	8,7	9,0	13,1	12,4	15,9	13,2
bedreiging en stalking	27	38	29	55	40	46	3,6	4,1	3,1	4,3	3,5	3,9
bedreiging	27	35	29	49	40	45	3,6	3,8	3,1	3,8	3,5	3,8
stalking	-	3	-	6	-	1	-	0,3	-	0,5	-	0,1
seksuele misdrijven	34	40	51	51	48	40	4,5	4,3	5,5	4,0	4,2	3,4
aanranding	19	14	18	21	26	13	2,5	1,5	1,9	1,6	2,3	1,1
verkrachting	11	13	13	12	10	10	1,5	1,4	1,4	0,9	0,9	0,8
schennis der eerbaarheid	0	2	2	1	3	0	0	0,2	0,2	0,1	0,3	0,0
ontucht met minderjarige	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0,1	0,0
overige seksuele misdrijven	4	11	18	17	8	17	0,5	1,2	1,9	1,3	0,7	1,4

Tabel 6.20 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
misdriven tegen het leven	6	7	4	16	7	5	0,8	0,8	0,4	1,3	0,6	0,4
overige gewelds- en seksuele misdrijven	1	1	2	3	1	3	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	15	22	27	39	29	24	2,0	2,4	2,9	3,1	2,5	2,0
Verkeersmisdrijven	6	11	10	19	12	10	0,8	1,2	1,1	1,5	1,0	0,8
verlaten plaats ongeval	2	7	3	5	3	5	0,3	0,8	0,3	0,4	0,3	0,4
rijden onder invloed	1	1	4	6	5	4	0,1	0,1	0,4	0,5	0,4	0,3
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	0,1	-	-
overige verkeersmisdrijven	3	3	3	7	4	1	0,4	0,3	0,3	0,5	0,3	0,1
Drugsmisdrijven	9	9	14	18	11	23	1,2	1,0	1,5	1,4	1,0	1,9
harddrugs	7	7	11	11	6	18	0,9	0,8	1,2	0,9	0,5	1,5
softdrugs	2	2	3	7	5	5	0,3	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4
(Vuur)wapenmisdrijven	6	7	10	8	13	9	0,8	0,8	1,1	0,6	1,1	0,8
Misdrijven overige wetten*	147	66	60	74	75	79	19,7	7,1	6,4	5,8	6,5	6,7
Wet op de economische delicten	3	18	8	25	17	18	0,4	1,9	0,9	2,0	1,5	1,5
overige misdrijven	144	48	52	49	58	61	19,3	5,2	5,6	3,8	5,0	5,2
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	580	834	837	1.155	1.040	1.062	77,5	90,0	89,9	90,7	90,4	89,8
vermogensmisdrijven	199	254	240	365	324	360	26,6	27,4	25,8	28,6	28,1	30,4
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	200	338	314	406	357	348	26,7	36,5	33,7	31,9	31,0	29,4
geweldsmisdrijven	165	218	254	338	327	323	22,1	23,5	27,3	26,5	28,4	27,3
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	16	24	29	46	32	31	2,1	2,6	3,1	3,6	2,8	2,6
Verkeersmisdrijven	6	11	10	19	12	10	0,8	1,2	1,1	1,5	1,0	0,8
Wet op de economische delicten	3	18	8	25	17	18	0,4	1,9	0,9	2,0	1,5	1,5
Drugsmisdrijven	9	9	14	18	11	23	1,2	1,0	1,5	1,4	1,0	1,9
(Vuur)wapenmisdrijven	6	7	10	8	13	9	0,8	0,8	1,1	0,6	1,1	0,8
Overige misdrijven	144	48	52	49	58	61	19,3	5,2	5,6	3,8	5,0	5,2

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.21 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde sancties

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal*	17.583	16.765	16.690	16.339	14.122	12.077	100	100	100	100	100	100
Hoofdstraffen												
gevangenisstraf	197	128	129	114	77	48	1,1	0,8	0,8	0,7	0,5	0,4
geldboete	636	519	480	655	531	452	3,6	3,1	2,9	4,0	3,8	3,7
jeugddetentie	5.516	4.554	3.848	3.194	2.485	2.081	31,4	27,2	23,1	19,5	17,6	17,2
werkstraf	7.070	7.782	8.515	8.872	8.002	6.793	40,2	46,4	51,0	54,3	56,7	56,2
leerproject	963	874	688	598	423	294	5,5	5,2	4,1	3,7	3,0	2,4
Bijkomende straffen												
ontzegging rijbevoegdheid	45	50	71	91	89	87	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	0,7
verbeurdverklaring voorwerpen	163	150	146	162	137	102	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,8
Maatregelen												
betaling aan staat**	2.434	2.244	2.352	2.221	2.034	1.887	13,8	13,4	14,1	13,6	14,4	15,6
onttrekking aan het verkeer	174	145	137	164	127	125	1,0	0,9	0,8	1,0	0,9	1,0
plaatsing in inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel)	286	239	203	136	106	104	1,6	1,4	1,2	0,8	0,8	0,9
Overige straffen en maatregelen***	6	1	4	4	2	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0
Onbekend	93	79	117	128	109	103	0,5	0,5	0,7	0,8	0,3	0,9

* Het betreft zowel voorwaardelijke als onvoorwaardelijke straffen.

** Schadevergoeding en ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel.

*** Overige straffen en maatregelen: storting in waarborgfonds, openbaarmaking recht, ontzetting bepaalde rechten, plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis, onderbewindstelling en oplegging verplichting.

Bron: CBS

Tabel 6.22 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: combinaties van opgelegde hoofdstraffen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						[%]					
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.800	100	100	100	100	100	100
Enkelvoudige hoofdstraf*	7.678	8.209	9.180	9.762	8.761	7.621	68,4	73,2	79,1	82,7	84,8	86,6
jeugddetentie	2.298	1.827	1.708	1.480	1.199	1.122	20,5	16,3	14,7	12,5	11,6	12,8
geldboete	516	439	394	543	452	388	4,6	3,9	3,4	4,6	4,4	4,4
taakstraf	4.743	5.866	6.993	7.667	7.065	6.076	42,2	52,3	60,3	65,0	68,4	69,0
Gecombineerde hoofdstraffen	3.340	2.818	2.236	1.833	1.376	1.020	29,7	25,1	19,3	15,5	13,3	11,6
jeugddetentie plus geldboete	45	25	25	28	12	7	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
jeugddetentie plus taakstraf	3.150	2.692	2.106	1.681	1.269	945	28,0	24,0	18,2	14,2	12,3	10,7
w.o.												
voorwaardelijke jeugddetentie plus taakstraf	2.510	2.048	1.514	1.202	908	633	22,3	18,3	13,0	10,2	8,8	7,2
geldboete plus taakstraf	70	52	60	82	63	55	0,6	0,5	0,5	0,7	0,6	0,6
overige combinaties van hoofdstraffen	75	49	45	42	32	13	0,7	0,4	0,4	0,4	0,3	0,1
Geen hoofdstraffen	213	177	185	200	169	152	1,9	1,6	1,6	1,7	1,8	1,7
Straf onbekend	2	6	2	5	8	7	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1

* Het betreft schuldigverklaringen waarbij één hoofdstraf is opgelegd. Wel kunnen er ook bijkomende straffen en maatregelen zijn opgelegd.

Bron: CBS

Tabel 6.23 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	503	417	403	547	433	370	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	362	313	278	363	255	218	72,0	75,1	69,0	66,4	58,9	58,9
Vermogensmisdriven	154	138	119	159	109	100	30,6	33,1	29,5	29,1	25,2	27,0
diefstal/verduistering en inbraak	125	106	81	123	77	71	24,9	25,4	20,1	22,5	17,8	19,2
diefstal en inbraak met geweld	4	2	2	1	2	-	0,8	0,5	0,5	0,2	0,5	-
eenvoudige diefstal	40	42	29	37	24	31	8,0	10,1	7,2	6,8	5,5	8,4
gekwalficeerde diefstal	70	58	45	74	44	33	13,9	13,9	11,2	13,5	10,2	8,9
verduistering	11	4	5	11	7	7	2,2	1,0	1,2	2,0	1,6	1,9
bedrog	2	1	2	5	4	4	0,4	0,2	0,5	0,9	0,9	1,1
valsheidsmisdriven	8	8	5	5	7	8	1,6	1,9	1,2	0,9	1,6	2,2
heling	19	23	30	25	21	16	3,8	5,5	7,4	4,6	4,8	4,3
afpersing en afdreiging	-	-	-	1	-	1	-	-	-	0,2	-	0,3
overige vermogensmisdriven	-	-	1	-	-	-	-	-	0,2	-	-	-
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	110	92	92	103	78	59	21,9	22,1	22,8	18,8	18,0	15,9
vernietiging en beschadiging	28	26	31	30	23	27	5,6	6,2	7,7	5,5	5,3	7,3
tegen de openbare orde	51	45	40	38	30	22	10,1	10,8	9,9	6,9	6,9	5,9
openlijk geweld	42	40	38	33	25	21	8,3	9,6	9,4	6,0	5,8	5,7
huisvredebreuk	4	4	1	3	4	1	0,8	1,0	0,2	0,5	0,9	0,3
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	1	1	1	-	1	-	0,2	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0
tegen openbare orde overig	4	-	-	2	-	-	0,8	-	-	0,4	-	-
brandstichting/ontploffing	4	2	2	1	2	1	0,8	0,5	0,5	0,2	0,5	0,3
tegen het openbaar gezag	27	19	19	34	23	9	5,4	4,6	4,7	6,2	5,3	2,4
niet opvolgen van ambtelijk bevel	13	13	10	13	9	2	2,6	3,1	2,5	2,4	2,1	0,5
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	14	6	9	21	14	7	2,8	1,4	2,2	3,8	3,2	1,9
Gewelds- en seksuele misdrijven	64	50	40	55	38	26	12,7	12,0	9,9	10,1	8,8	7,0
mishandeling	39	37	28	41	27	20	7,8	8,9	6,9	7,5	6,2	5,4
bedreiging en stalking	17	12	11	13	9	6	3,4	2,9	2,7	2,4	2,1	1,6
bedreiging	17	12	10	13	9	6	3,4	2,9	2,5	2,4	2,1	1,6
stalking	-	-	1	-	-	-	0,0	-	0,2	-	-	-
seksuele misdrijven	5	1	1	1	1	-	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	-
aanranding	3	-	-	-	-	-	0,6	-	-	-	-	-
verkrachting	1	-	-	-	-	-	0,2	-	-	-	-	-
schennis der eerbaarheid	1	-	-	-	1	-	0,2	-	-	-	0,2	-
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	-	1	1	1	-	-	0,0	0,2	0,2	0,2	-	-
misdrijven tegen het leven	3	-	-	-	1	-	0,6	-	-	-	0,2	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-	-	-

Tabel 6.23 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	34	33	27	46	30	33	6,8	7,9	6,7	8,4	6,9	8,9
Verkeersmisdrijven	65	49	61	95	114	91	12,9	11,8	15,1	17,4	26,3	24,6
verlaten plaats ongeval	8	5	6	15	12	9	1,6	1,2	1,5	2,7	2,8	2,4
rijden onder invloed	51	40	48	59	85	67	10,1	9,6	11,9	10,8	19,6	18,1
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	6	4	7	21	17	15	1,2	1,0	1,7	3,8	3,9	4,1
Drugsmisdrijven	19	15	18	20	16	12	3,8	3,6	4,5	3,7	3,7	3,2
harddrugs	10	7	1	5	6	3	2,0	1,7	0,2	0,9	1,4	0,8
softdrugs	9	8	17	15	10	9	1,8	1,9	4,2	2,7	2,3	2,4
(Vuur)wapenmisdrijven	20	12	10	16	16	11	4,0	2,9	2,5	2,9	3,7	3,0
Misdrijven overige wetten*	37	28	36	53	32	38	7,4	6,7	8,9	9,7	7,4	10,3
Wet op de economische delicten	34	25	31	48	32	34	6,8	6,0	7,7	8,8	7,4	9,2
overige misdrijven	3	3	5	5	0	4	0,6	0,7	1,2	0,9	0,0	1,1
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	362	313	278	363	255	218	72,0	75,1	69,0	66,4	58,9	58,9
vermogensmisdrijven	150	136	116	157	107	99	29,8	32,6	28,8	28,7	24,7	26,8
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	111	92	92	103	79	59	22,1	22,1	22,8	18,8	18,2	15,9
geweldsmisdrijven	67	51	41	56	39	26	13,3	12,2	10,2	10,2	9,0	7,0
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	34	34	29	47	30	34	6,8	8,2	7,2	8,6	6,9	9,2
Verkeersmisdrijven	65	49	61	95	114	91	12,9	11,8	15,1	17,4	26,3	24,6
Wet op de economische delicten	34	25	31	48	32	34	6,8	6,0	7,7	8,8	7,4	9,2
Drugsmisdrijven	19	15	18	20	16	12	3,8	3,6	4,5	3,7	3,7	3,2
(Vuur)wapenmisdrijven	20	12	10	16	16	11	4,0	2,9	2,5	2,9	3,7	3,0
Overige misdrijven	3	3	5	5	0	4	0,6	0,7	1,2	0,9	0,0	1,1

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.24 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	503	417	403	547	433	370	100	100	100	100	100	100
tot € 50	35	22	17	29	22	16	7,0	5,3	4,2	5,3	5,1	4,3
€ 50 tot € 100	95	89	68	97	65	50	18,9	21,3	16,9	17,7	14,8	13,5
€ 100 tot € 150	123	95	101	114	103	80	24,5	22,8	25,1	20,8	23,8	21,6
€ 150 tot € 200	77	71	73	98	76	65	15,3	17,0	18,1	17,9	17,6	17,6
€ 200 tot € 300	107	78	86	105	97	86	21,3	18,7	21,3	19,2	22,5	23,2
€ 300 of meer	66	62	58	104	70	72	13,1	14,9	14,4	19,0	16,2	19,5

* Exclusief boetes met onbekend bedrag.

Bron: CBS

Tabel 6.25 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: alle opgelegde taakstraffen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	8.033	8.656	9.203	9.470	8.425	7.087	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	7.617	8.217	8.719	8.948	7.868	6.570	94,8	94,9	94,7	94,5	93,4	92,7
Vermogensmisdrijven	3.500	3.812	3.839	3.677	3.457	3.076	43,6	44,0	41,7	38,8	41,0	43,4
diefstal/verduistering en inbraak	3.058	3.334	3.368	3.140	2.938	2.669	38,1	38,5	36,6	33,2	34,9	37,7
diefstal en inbraak met geweld	567	571	600	450	394	446	7,1	6,6	6,5	4,8	4,7	6,3
eenvoudige diefstal	425	529	535	558	593	544	5,3	6,1	5,8	5,9	7,0	7,7
gekwalficeerde diefstal	1.938	2.102	2.089	1.938	1.787	1.555	24,1	24,3	22,7	20,5	21,2	21,9
verduistering	128	132	144	194	164	124	1,6	1,5	1,6	2,0	1,9	1,7
bedrog	44	45	41	49	49	35	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5
valsheidsmisdrijven	45	48	44	44	72	26	0,6	0,6	0,5	0,5	0,9	0,4
heling	311	348	351	414	370	316	3,9	4,0	3,8	4,4	4,4	4,5
afpersing en afdreiging	41	36	29	25	24	22	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
overige vermogensmisdrijven	1	1	6	5	4	8	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.431	2.591	2.818	3.035	2.445	1.868	30,3	29,9	30,6	32,0	29,0	26,4
vernietiging en beschadiging	310	376	400	487	413	294	3,9	4,3	4,3	5,1	4,9	4,1
tegen de openbare orde	1.767	1.813	1.972	2.085	1.658	1.302	22,0	20,9	21,4	22,0	19,7	18,4
openlijk geweld	1.727	1.775	1.941	2.043	1.625	1.274	21,5	20,5	21,1	21,6	19,3	18,0
huisvredebreuk	19	18	17	24	14	13	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
lokaalvredebreuk	1	-	1	-	1	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-
computervredebreuk	-	-	1	1	1	1	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
discriminatie	11	11	2	7	10	4	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
tegen openbare orde overig	9	9	10	10	7	10	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
brandstichting/ontploffing	226	279	281	271	197	114	2,8	3,2	3,1	2,9	2,3	1,6
tegen het openbaar gezag	128	123	165	192	177	158	1,6	1,4	1,8	2,0	2,1	2,2
niet opvolgen van ambtelijk bevel	36	29	48	40	42	45	0,4	0,3	0,5	0,4	0,5	0,6
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	92	94	117	152	135	113	1,1	1,1	1,3	1,6	1,6	1,6
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.575	1.716	1.926	2.103	1.810	1.478	19,6	19,8	20,9	22,2	21,5	20,9
mishandeling	1.002	1.159	1.346	1.515	1.318	1.062	12,5	13,4	14,6	16,0	15,6	15,0
bedreiging en stalking	321	329	362	389	336	277	4,0	3,8	3,9	4,1	4,0	3,9
bedreiging	316	322	359	382	333	277	3,9	3,7	3,9	4,0	4,0	3,9
stalking	5	7	3	7	3	-	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	-
seksuele misdrijven	185	182	166	151	118	97	2,3	2,1	1,8	1,6	1,4	1,4
aanranding	88	82	71	54	60	41	1,1	0,9	0,8	0,6	0,7	0,6
verkrachting	31	20	13	15	6	8	0,4	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
schennis der eerbaarheid	5	10	9	9	7	10	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ontucht met minderjarige	-	-	3	-	-	3	-	-	0,0	-	-	0,0
overige seksuele misdrijven	61	70	70	73	45	35	0,8	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5
misdrijven tegen het leven	52	42	35	43	29	32	0,6	0,5	0,4	0,5	0,3	0,5
overige gewelds- en seksuele misdrijven	15	4	17	5	9	10	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1

Tabel 6.25 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	111	98	136	133	156	148	1,4	1,1	1,5	1,4	1,9	2,1
Verkeersmisdrijven	114	126	156	175	216	196	1,4	1,5	1,7	1,8	2,6	2,8
verlaten plaats ongeval	35	37	33	41	39	39	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6
rijden onder invloed	30	39	47	67	104	97	0,4	0,5	0,5	0,7	1,2	1,4
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	-	-	2	3	3	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0
overige verkeersmisdrijven	48	50	76	65	70	57	0,6	0,6	0,8	0,7	0,8	0,8
Drugsmisdrijven	179	158	141	138	140	122	2,2	1,8	1,5	1,5	1,7	1,7
harddrugs	145	122	91	98	81	61	1,8	1,4	1,0	1,0	1,0	0,9
softdrugs	34	36	50	40	59	61	0,4	0,4	0,5	0,4	0,7	0,9
(Vuur)wapenmisdrijven	92	120	131	141	130	151	1,1	1,4	1,4	1,5	1,5	2,1
Misdrijven overige wetten*	31	35	56	68	71	48	0,4	0,4	0,6	0,7	0,8	0,7
Wet op de economische delicten	19	16	44	58	60	41	0,2	0,2	0,5	0,6	0,7	0,6
overige misdrijven	12	19	12	10	11	7	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	7.617	8.217	8.719	8.948	7.868	6.570	94,8	94,9	94,7	94,5	93,4	92,7
vermogensmisdrijven	2.891	3.204	3.204	3.197	3.035	2.600	36,0	37,0	34,8	33,8	36,0	36,7
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.436	2.601	2.827	3.044	2.452	1.878	30,3	30,0	30,7	32,1	29,1	26,5
geweldsmisdrijven	2.158	2.303	2.526	2.554	2.207	1.925	26,9	26,6	27,4	27,0	26,2	27,2
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	132	109	162	153	174	167	1,6	1,3	1,8	1,6	2,1	2,4
Verkeersmisdrijven	114	126	156	175	216	196	1,4	1,5	1,7	1,8	2,6	2,8
Wet op de economische delicten	19	16	44	58	60	41	0,2	0,2	0,5	0,6	0,7	0,6
Drugsmisdrijven	179	158	141	138	140	122	2,2	1,8	1,5	1,5	1,7	1,7
(Vuur)wapenmisdrijven	92	120	131	141	130	151	1,1	1,4	1,4	1,5	1,5	2,1
Overige misdrijven	12	19	12	10	11	7	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.26 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(%)					
Totaal	100	100	100	100	100	100
1 tot en met 20 uren	16,6	16,4	16,8	19,4	21,7	24,6
21 tot en met 40 uren	40,8	39,6	40,7	42,2	40,9	39,8
41 tot en met 60 uren	19,2	20,3	21,0	18,4	19,0	17,1
61 tot en met 80 uren	9,4	10,5	8,8	8,8	8	8,3
81 tot en met 120 uren	8,7	8,4	7,8	7,3	6,5	6,6
meer dan 120 uren	5,3	4,8	4,9	4,1	3,7	3,6

* Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: OBD

Tabel 6.27 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Totaal	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	2.148	1.873	1.752	1.500	1.207	1.154	96,1	95,7	95,6	96,2	96,1	96,7
Vermogensmisdrijven	1.394	1.242	1.168	973	823	788	62,3	63,5	63,6	62,4	65,5	66,1
diefstal/verduistering en inbraak	1.305	1.136	1.072	872	745	716	58,3	58,0	58,4	55,9	59,3	60,0
diefstal en inbraak met geweld	622	534	504	411	395	410	27,8	27,3	27,5	26,3	31,4	34,4
eenvoudige diefstal	73	67	59	63	40	37	3,3	3,4	3,2	4,0	3,2	3,1
gekwalficeerde diefstal	597	526	501	386	301	263	26,7	26,9	27,3	24,7	23,9	22,0
verduistering	13	9	8	12	9	6	0,6	0,5	0,4	0,8	0,7	0,5
bedrog	5	8	2	4	4	5	0,2	0,4	0,1	0,3	0,3	0,4
valsheidsmisdrijven	4	11	7	23	21	14	0,2	0,6	0,4	1,5	1,7	1,2
heling	60	62	74	59	38	32	2,7	3,2	4,0	3,8	3,0	2,7
afpersing en afdreiging	20	25	13	14	15	21	0,9	1,3	0,7	0,9	1,2	1,8
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	1	-	-	-	-	-	0,1	-	-
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	302	268	222	203	146	141	13,5	13,7	12,1	13,0	11,6	11,8
vernietiging en beschadiging	16	21	17	15	16	14	0,7	1,1	0,9	1,0	1,3	1,2
tegen de openbare orde	193	176	139	134	95	86	8,6	9,0	7,6	8,6	7,6	7,2
openlijk geweld	190	168	135	133	95	86	8,5	8,6	7,4	8,5	7,6	7,2
huisvredebreuk	-	1	1	1	-	-	-	0,1	0,1	0,1	-	-
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	-	4	-	-	-	-	-	0,2	-	-	-	-

Tabel 6.27 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
tegen openbare orde overig	3	3	3	-	-	-	0,1	0,2	0,2	-	-	-
brandstichting/ontploffing	81	64	53	45	28	27	3,6	3,3	2,9	2,9	2,2	2,3
tegen het openbaar gezag	12	7	13	9	7	14	0,5	0,4	0,7	0,6	0,6	1,2
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	1	1	2	1	-	-	0,1	0,1	0,2	0,1
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	12	7	12	8	5	13	0,5	0,4	0,7	0,5	0,4	1,1
Gewelds- en seksuele misdrijven	442	358	353	321	232	223	19,8	18,3	19,2	20,6	18,5	18,7
mishandeling	145	146	150	154	106	113	6,5	7,5	8,2	9,9	8,4	9,5
bedreiging en stalking	98	67	70	45	41	22	4,4	3,4	3,8	2,9	3,3	1,8
bedreiging	98	67	70	44	41	22	4,4	3,4	3,8	2,8	3,3	1,8
stalking	-	-	-	1	-	-	-	-	-	0,1	-	-
seksuele misdrijven	94	76	73	43	31	33	4,2	3,9	4,0	2,8	2,5	2,8
aanranding	16	27	12	9	4	9	0,7	1,4	0,7	0,6	0,3	0,8
verkrachting	39	28	24	12	14	14	1,7	1,4	1,3	0,8	1,1	1,2
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	1	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-
overige seksuele misdrijven	39	21	36	22	13	10	1,7	1,1	2,0	1,4	1,0	0,8
misdrijven tegen het leven	99	65	55	73	49	50	4,4	3,3	3,0	4,7	3,9	4,2
overige gewelds- en seksuele misdrijven	6	4	5	6	5	5	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	10	5	9	3	6	2	0,5	0,4	0,7	0,2	0,6	0,2
Verkeersmisdrijven	3	4	5	4	2	4	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
verlaten plaats ongeval	1	1	-	-	-	1	0,0	0,1	-	-	-	0,1
rijden onder invloed	1	-	3	-	1	1	0,0	-	0,2	-	0,1	0,1
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	1	-	-	-	-	-	0,1	-	-
overige verkeersmisdrijven	1	3	2	3	1	2	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2
Drugsmisdrijven	61	61	57	40	35	23	2,7	3,1	3,1	2,6	2,8	1,9
harddrugs	59	59	51	38	28	21	2,6	3,0	2,8	2,4	2,2	1,8
softdrugs	2	2	6	2	7	2	0,1	0,1	0,3	0,1	0,6	0,2
(Vuur)wapenmisdrijven	24	16	18	15	12	11	1,1	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9
Misdrijven overige wetten*	1	3	4	1	1	1	-	0,1	0,1	0,1	-	0,1
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
overige misdrijven	1	3	4	1	1	1	-	0,1	0,1	0,1	-	0,1

Tabel 6.27 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)						(%)					
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling**												
Wetboek van Strafrecht	2.148	1.873	1.752	1.500	1.207	1.154	95,8	95,7	95,5	96,2	96,0	96,7
vermogensmisdriven	752	683	651	547	413	649	45,9	34,7	35,4	35,1	32,9	54,4
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	302	268	222	203	146	357	6,7	13,8	12,1	13,0	11,6	29,9
geweldsmisdrijven	1.078	913	865	739	637	141	43,1	46,8	47,3	47,4	50,7	11,8
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	16	9	14	11	11	7	1	0,5	0,8	0,7	0,9	0,6
Verkeersmisdrijven	3	4	5	4	2	4	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drugsmisdrijven	61	61	57	40	35	23	3,7	3,1	3,1	2,6	2,8	1,9
(Vuur)wapenmisdrijven	24	16	18	15	12	11	0,5	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9
Overige misdrijven	1	3	4	1	1	1	0	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1

* Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.28 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar duur van het onvoorwaardelijke deel*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193
minder dan 2 weken	289	266	268	197	168	122
2 weken tot 1 maand	343	339	303	319	204	212
1 maand tot 2 maanden	524	513	468	394	313	313
2 maanden tot 3 maanden	296	250	228	214	180	155
3 maanden tot 4 maanden	255	187	196	151	117	94
4 maanden tot 6 maanden	256	193	170	110	138	138
6 maanden en langer	274	209	203	175	137	159
	(%)					
Totaal	100	100	100	100	100	100
minder dan 2 weken	12,9	13,6	14,6	12,6	13,4	10,2
2 weken tot 1 maand	15,3	17,3	16,5	20,4	16,2	17,8
1 maand tot 2 maanden	23,4	26,2	25,5	25,3	24,9	26,2
2 maanden tot 3 maanden	13,2	12,8	12,4	13,7	14,3	13,0
3 maanden tot 4 maanden	11,4	9,6	10,7	9,7	9,3	7,9
4 maanden tot 6 maanden	11,4	9,9	9,3	7,1	11,0	11,6
6 maanden en langer	12,2	10,7	11,1	11,2	10,9	13,3

* Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: CBS

Tabel 6.29 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar absolute duur en delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in detentie jaren*)						[%]					
Totaal	508	403	375	321	271	277	100	100	100	100	100	100
Wetboek van Strafrecht	493	388	358	310	262	270	97,0	96,3	95,5	96,6	96,7	97,5
Vermogensmisdrijven	320	256	245	202	189	183	62,9	63,5	65,2	62,9	69,8	66,2
diefstal/verduistering en inbraak	305	241	233	188	174	173	60,0	59,7	62,1	58,4	64,3	62,3
diefstal en inbraak met geweld	184	139	143	114	123	127	36,2	34,5	38,1	35,4	45,5	45,9
eenvoudige diefstal	8	10	6	7	4	4	1,6	2,4	1,6	2,1	1,5	1,3
gekwalficeerde diefstal	112	91	83	66	46	41	22,0	22,5	22,2	20,5	17,0	14,8
verduistering	1	1	1	2	1	1	0,2	0,3	0,2	0,5	0,2	x
bedrog	1	1	x	x	x	1	x	0,2	x	x	x	x
valsheidsmisdrijven	x	1	1	4	3	1	x	0,3	0,2	1,1	1,1	0,5
heling	9	7	8	6	7	4	1,8	1,8	2,2	1,9	2,7	1,4
afpersing en afdreiging	4	6	3	3	5	5	0,9	1,5	0,7	1,0	1,7	1,8
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	x	-	-	-	-	-	x	-	-
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	54	46	32	35	21	24	10,7	11,4	8,4	10,9	7,7	8,8
vernieling en beschadiging	2	2	1	2	1	2	0,4	0,4	0,3	0,7	0,5	0,8
tegen de openbare orde	29	29	18	23	14	14	5,8	7,3	4,9	7,0	5,1	4,9
openlijk geweld	28	28	18	22	14	14	5,4	6,8	4,7	7,0	5,1	4,9
huisvredebreuk	-	x	x	x	-	-	-	x	x	x	-	-
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	-	x	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-
tegen openbare orde overig	x	x	x	-	-	-	x	x	0,2	-	-	-
brandstichting/ontploffing	21	14	11	9	5	7	4,0	3,4	2,8	2,8	1,9	2,5
tegen het openbaar gezag	2	1	1	1	1	2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,2	0,6
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2	1	1	1	1	2	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,6
Gewelds- en seksuele misdrijven	117	85	80	73	51	62	23,0	21,2	21,4	22,7	18,9	22,3
mishandeling	26	27	23	22	15	21	5,1	6,7	6,2	6,7	5,7	7,6
bedreiging en stalking	15	9	9	5	4	3	2,9	2,2	2,3	1,6	1,4	1,0
bedreiging	15	9	9	5	4	3	2,9	2,2	2,3	1,6	1,4	1,0
stalking	-	-	-	x	-	-	-	-	-	x	-	-
seksuele misdrijven	31	20	23	13	8	7	6,0	5,0	6,2	4,0	3,1	2,6
aanranding	3	4	3	2	x	1	0,6	1,1	0,9	0,7	x	0,4
verkrachting	18	10	10	6	3	3	3,5	2,4	2,6	1,8	1,2	1,1
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	x	-	-	-	-	-	x	-	-	-
overige seksuele misdrijven	10	6	10	5	5	3	1,9	1,5	2,7	1,6	1,7	1,1

Tabel 6.29 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in detentiejaren*)						[%]					
misdriven tegen het leven	43	27	24	30	22	29	8,5	6,8	6,4	9,3	8,1	10,5
overige gewelds- en seksuele misdrijven	2	x	1	3	2	x	0,4	x	0,3	1,0	0,7	x
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3	1	1	x	1	x	0,5	0,3	0,4	x	0,5	x
Verkeersmisdrijven	x	x	0	x	x	x	x	x	0,1	x	x	x
verlaten plaats ongeval	x	x	-	-	-	x	x	x	-	-	-	x
rijden onder invloed	x	-	x	-	x	x	x	-	x	-	x	x
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	x	-	-	-	-	-	x	-	-
overige verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Drugsmisdrijven	10	12	14	8	7	4	2,0	3,0	3,7	2,5	2,4	1,4
harddrugs	10	12	13	8	6	3	1,9	2,9	3,5	2,4	2,2	1,3
softdrugs	x	x	1	x	0	x	x	x	0,2	x	0,2	x
(Vuur)wapenmisdrijven	4	2	3	2	2	3	0,9	0,5	0,7	0,7	0,7	1,0
Misdrijven overige wetten**	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
overige misdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***												
Wetboek van Strafrecht	493	395	366	310	262	270	97,0	96,4	95,5	96,7	96,7	97,3
vermogensmisdrijven	131	111	100	85	61	192	25,8	27,1	26,1	26,4	22,5	69,4
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	54	48	33	35	21	51	10,6	11,6	8,6	10,9	7,7	18,5
geweldsmisdrijven	303	233	231	186	177	24	59,6	56,9	60,2	58,1	65,3	8,8
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	4	3	2	4	3	2	0,8	0,8	0,6	1,2	1,1	0,7
Verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drugsmisdrijven	10	12	14	8	7	4	2,0	2,9	3,6	2,5	2,6	1,4
(Vuur)wapenmisdrijven	4	2	3	2	2	3	0,9	0,5	0,7	0,7	0,7	1,0
Overige misdrijven	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

* Er zijn geen detentiejaren berekend als het aantal straffen kleiner is dan 5, dit wordt weergegeven met 'x'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.30 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar gemiddelde duur* en delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in detentiedagen)					
Totaal	83	75	75	75	79	85
Wetboek van Strafrecht	84	76	75	75	79	85
Vermogensmisdrijven	84	75	76	76	84	85
diefstal/verduistering en inbraak	85	77	79	79	85	88
diefstal en inbraak met geweld	108	95	103	101	114	113
eenvoudige diefstal	40	53	36	39	38	36
gekwalficeerde diefstal	68	63	61	62	56	57
verduistering	32	47	33	48	27	39
bedrog	52	38	x	x	x	32
valsheidsmisdrijven	x	40	33	58	51	35
heling	54	42	41	38	70	45
afpersing en afdreiging	80	87	77	87	111	86
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	x	-	-
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	65	63	52	63	52	63
vernietiging en beschadiging	45	26	24	52	31	60
tegen de openbare orde	56	61	48	61	53	58
openlijk geweld	53	60	48	61	53	58
huisvredebreuk	-	x	x	x	-	-
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-
discriminatie	-	x	-	-	-	-
tegen openbare orde overig	x	x	x	-	-	-
brandstichting/ontploffing	92	78	73	74	66	92
tegen het openbaar gezag	66	71	41	47	29	41
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	x	x	x	x
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	66	71	43	51	37	44
Gewelds- en seksuele misdrijven	96	87	83	83	80	101
mishandeling	65	68	57	51	53	68
bedreiging en stalking	55	48	44	43	33	44
bedreiging	55	48	44	43	33	44
stalking	-	-	-	x	-	-
seksuele misdrijven	119	96	116	110	99	78
aanranding	74	60	101	86	x	50
verkrachting	164	125	147	173	82	76
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	x	-	-	-
overige seksuele misdrijven	93	105	102	86	127	106
misdrijven tegen het leven	160	153	160	149	163	212
overige gewelds- en seksuele misdrijven	109	x	93	193	134	123

Tabel 6.30 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(abs. in detentiedagen)						
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	89	83	46	x	76	x
Verkeersmisdrijven	x	x	24	x	x	x
verlaten plaats ongeval	x	x	-	-	-	x
rijden onder invloed	x	-	x	-	x	x
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	x	-	-
overige verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x
Drugsmisdrijven	61	72	89	72	68	62
harddrugs	59	73	94	73	79	61
softdrugs	x	x	45	x	25	x
(Vuur)wapenmisdrijven	67	50	53	54	61	95
Misdrijven overige wetten**	-	x	x	x	x	x
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-
overige misdrijven	-	x	x	x	x	x
Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***						
Wetboek van Strafrecht	84	76	75	75	79	85
vermogensmisdrijven	64	59	56	56	54	108
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	65	64	53	63	52	52
geweldsmisdrijven	103	92	96	92	101	63
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	97	133	63	129	103	x
Verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-
Drugsmisdrijven	61	72	89	72	68	62
(Vuur)wapenmisdrijven	67	50	53	54	61	95
Overige misdrijven	x	x	x	x	x	x

* Er is geen gemiddelde duur berekend als het aantal straffen kleiner is dan 5, dit wordt weergegeven met 'x'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabel 6.31 Door de rechter in eerste aanleg afgedane rechtbankstrafzaken: doorlooptijd* van inschrijving tot afdoening naar delictgroep en eindbeslissing

	Totaal							Schuldigverklaringen							Vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolg						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010		
Totaal	(abs. in dagen)																				
	179	187	185	209	226	247		172	179	178	202	219	237	219	228	229	258	266	289		
Wetboek van Strafrecht	174	185	184	207	215	226		168	178	177	199	207	215	213	216	226	253	260	283		
Vermogensmisdrijven	163	175	173	190	196	206		157	168	166	183	188	196	207	206	213	240	248	263		
diefstal/verduistering en inbraak	147	156	154	171	171	175		141	150	149	165	165	168	183	183	188	213	209	212		
diefstal en inbraak met geweld	162	167	168	183	176	190		153	155	160	170	163	179	205	190	205	243	223	235		
eenvoudige diefstal	126	137	132	150	147	142		123	133	128	146	143	136	167	176	177	202	186	210		
gekwalficeerde diefstal	154	162	162	177	182	183		149	157	157	172	176	178	177	172	180	201	206	194		
verduistering	207	227	209	233	246	291		200	213	197	228	242	286	238	260	245	268	288	313		
bedrog	239	246	247	267	295	311		234	240	238	253	282	298	240	274	280	316	352	365		
valsheidsmisdrijven	252	261	242	267	296	347		243	255	232	255	283	327	325	296	308	350	377	430		
heling	183	193	200	209	222	238		180	189	193	203	219	231	194	208	205	231	236	263		
afpersing en afdreiging	170	222	180	201	225	219		168	209	170	204	209	216	192	222	285	161	274	254		
overige vermogensmisdrijven	300	316	319	373	461	436		296	319	315	359	458	409	331	273	328	395	459	505		
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	179	186	188	213	224	232		175	182	182	206	218	223	202	212	225	253	253	277		
vernieling en beschadiging tegen de openbare orde	170	183	181	201	216	223		167	179	178	198	212	217	196	207	205	216	240	268		
openlijk geweld	192	198	203	233	239	249		188	193	196	224	230	238	205	210	231	276	267	286		
huisvredebreuk	193	197	202	234	236	249		189	193	196	226	229	238	205	209	228	270	271	284		
lokaalvredebreuk	142	160	153	179	177	202		142	157	146	165	178	199	147	154	224	301	157	235		
computervredebreuk	170	151	170	177	196	190		168	147	169	181	193	178	x	172	x	x	x	x		
discriminatie	x	x	209	352	218	333		x	x	222	357	238	304	x	x	x	x	x	x		
tegen openbare orde overig	198	210	224	273	200	200		192	181	216	270	169	191	x	356	247	280	265	232		
brandstichting/ontplofing	278	316	350	373	444	377		257	314	311	341	405	354	275	251	456	437	417	424		
tegen het openbaar gezag	203	197	215	210	222	226		196	189	202	200	207	226	239	237	311	248	260	219		
niet opvolgen van ambtelijk bevel	161	164	163	189	209	210		159	161	159	185	205	202	187	217	207	225	228	268		
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	161	178	173	186	205	203		161	173	170	178	203	195	168	257	198	223	195	245		
	161	158	158	191	211	213		158	155	154	188	206	204	201	194	213	228	257	283		

Totaal					Schuldigverklaringen					Vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning							
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(abs. in dagen)																	
162	175	172	188	194	203	157	168	165	182	187	194	206	207	211	237	242	256
179	187	189	214	224	233	176	182	183	207	218	224	203	212	226	253	254	277
185	195	195	222	231	243	178	188	188	213	221	231	222	226	235	263	275	301
188	199	195	220	242	269	183	195	188	212	234	255	241	223	251	270	293	351
156	160	162	201	246	338	155	157	161	198	244	336	209	202	214	256	268	347
296	302	264	276	281	326	292	294	260	269	276	319	310	327	279	313	300	335
165	171	183	192	214	236	158	163	175	183	203	227	199	229	232	274	288	301
190	196	200	219	224	302	187	193	197	216	223	226	252	235	203	283	232	220
.	.	.	.	.	377	.	.	.	.	.	334	.	.	.	.	.	270

Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***

- Wetboek van Strafrecht
- vermogensmisdrijven
- vernietelingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag
- gewelddsmisdrijven
- overige misdrijven Wetboek van Strafrecht
- Verkeersmisdrijven
- Wet op de economische delicten
- Drugsmisdrijven
- (Vuur)wapenmisdrijven
- Overige misdrijven

* Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

	Meervoudige kamer						Politie rechter						Kinderrechter					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs. in dagen)																	
Gewelds- en seksuele misdrijven	222	232	248	262	281	289	186	199	197	230	242	262	167	158	162	167	153	153
mishandeling	193	212	220	231	242	257	187	199	198	232	245	265	162	151	159	164	150	152
bedreiging en stalking	227	218	206	218	271	264	174	193	184	215	225	241	163	161	160	169	156	150
bedreiging	224	208	199	209	268	255	170	190	180	211	219	236	164	158	160	166	157	150
stalking	255	275	246	306	288	330	234	238	253	282	302	307	x	259	x	270	x	x
seksuele misdrijven	250	263	287	300	320	343	222	229	255	292	298	315	201	191	195	198	168	164
aanranding	285	231	272	272	274	366	225	231	256	296	367	338	193	170	194	198	158	163
verkrachting	236	240	303	331	335	334	294	256	280	539	x	x	292	208	x	x	x	x
schennis der eerbaarheid	-	x	x	x	252	342	201	198	225	253	234	263	189	184	198	141	206	144
ontucht met minderjarige	x	x	228	x	338	279	x	x	x	288	x	x	-	-	x	x	-	x
overige seksuele misdrijven	251	282	284	294	326	343	230	248	288	320	328	361	197	220	193	212	176	161
misdrijven tegen het leven	207	216	232	258	275	262	250	228	246	295	287	475	184	171	223	164	x	x
overige gewelds- en seksuele misdrijven	261	260	288	309	343	335	264	233	239	292	309	333	179	x	169	x	112	x
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	321	286	376	343	528	556	166	171	163	186	195	202	182	183	161	168	160	147
Verkeersmisdrijven	253	260	278	317	306	315	155	159	161	199	246	345	167	156	149	157	151	142
verlaten plaats ongeval	x	337	309	428	x	x	193	197	198	230	225	288	188	156	152	160	176	167
rijden onder invloed	x	392	354	348	273	267	147	151	153	190	253	366	168	152	149	157	137	131
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	x	x	x	x	x	x	183	186	189	235	214	279	x	-	-	x	x	x
overige verkeersmisdrijven	249	254	275	312	308	314	181	188	193	215	236	294	149	161	147	158	171	156
Drugs misdrijven	192	193	197	218	238	262	157	166	179	184	209	229	138	145	151	158	141	150
harddrugs	180	179	181	199	220	233	133	132	146	150	174	181	138	145	150	150	150	155
softdrugs	338	357	351	372	339	389	185	211	222	225	250	285	139	146	151	173	128	145
{Vuur}wapenmisdrijven	205	216	238	288	273	278	189	198	200	216	223	235	184	152	160	164	164	143
Misdrijven overige wetten**	563	496	512	591	560	700	279	297	254	269	285	328	202	245	241	225	237	241
Wet op de economische delicten	335	400	487	590	560	635	296	301	257	270	283	336	189	207	195	200	196	162
overige misdrijven	629	538	532	592	560	746	232	284	245	264	293	301	208	276	299	275	313	368

Tabel 6.32 (vervolg)

	Meervoudige kamer						Politierechter						Kinderrechter					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(abs. in dagen)																		
232	244	263	295	304	312	312	156	172	166	183	191	199	161	156	162	165	148	150
245	255	272	285	332	316	316	188	188	188	218	229	246	166	165	168	180	162	155
202	212	224	237	241	252	252	182	196	193	226	239	256	169	159	160	169	152	153
286	307	326	360	429	408	408	174	182	176	197	213	231	184	188	161	174	160	150
250	260	278	317	306	315	315	154	158	161	199	246	345	167	156	149	157	151	142
318	395	475	590	560	635	635	297	302	258	271	284	336	189	207	195	200	196	162
184	186	194	216	236	262	262	157	164	179	184	209	229	138	145	151	158	141	150
205	216	238	288	273	278	278	189	198	200	216	223	235	184	152	160	164	164	143
					746	746						299						368

Hoofdcategorieën volgens oude delictindeling***

- Wetboek van Strafrecht
- vermogensmisdrijven
- vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag
- geweldsmisdrijven
- overige misdrijven Wetboek van Strafrecht
- Verkeersmisdrijven
- Wet op de economische delicten
- Drugsmisdrijven
- (Vuur)wapenmisdrijven
- Overige misdrijven

* Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

** Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

*** Voor een gedetailleerde beschrijving van de nieuwe en de oude delictindeling zie bijlage 2.

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 7

Tabel 7.1 Instroom gevangeniswezen vanuit vrije maatschappij of politiebureau naar categorie*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal ingestroomd	44.580	44.799	43.831	41.599	40.312	39.293
voorlopig gehechten	21.029	20.344	19.847	18.742	18.068	17.694
arrestanten	19.821	20.642	20.871	20.114	19.532	19.588
zelfmolders	3.730	3.813	3.114	2.743	2.712	2.011
elektronische detentie	2.301	2.460	2.134	2.031	2.039	918
insluiting in gevangenis met beperkte beveiliging	1.429	1.353	980	712	673	1.093

* Een persoon kan meerdere keren in een jaar instromen.

Bron: DJI

Tabel 7.2 Instroom arrestanten, zelfmolders en ED'ers naar verblijfstitel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal arrestanten	19.821	20.642	20.871	20.114	19.532	19.588
gevangenisstraf/hechtenis	8.347	7.078	6.068	5.744	5.488	5.823
ISD-maatregel	42	71	83	113	125	141
vervangende hechtenis taakstraf	4.246	4.755	4.874	5.071	4.999	4.844
vervangende hechtenis geldboete*	6.564	8.000	8.929	8.413	8.036	7.937
overig**	622	738	917	773	884	843
Zelfmolders	1.429	1.353	980	712	673	1.093
gevangenisstraf/hechtenis	1.421	1.337	973	706	658	1.080
overig/onbekend	8	16	7	6	15	13
Elektronische detentie	2.301	2.460	2.133	2.031	2.039	918
gevangenisstraf/hechtenis	2.277	2.446	2.113	2.027	2.017	904
overig/onbekend	24	14	20	4	22	14

* Inclusief gijzelingen Wet Mulder, vervangende hechtenis Wet Terwee en lijfswang ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

** Inclusief tbs-passanten, jeugddetentie, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van WOTS, overig en onbekend.

Bron: DJI

Tabel 7.3 Capaciteit gevangeniswezen, vreemdelingenbewaring en grenslogies* (exclusief extramurale bezetting)

	2005	2006**	2007**	2008	2009	2010
Gerealiseerde capaciteit** ultimo jaar***	17.757	18.718	18.919	17.070	15.927	14.851
Gemiddelde gerealiseerde capaciteit	18.449	18.260	18.613	17.489	16.104	14.951
bestemd voor strafrechtelijk gedetineerden****	15.601	14.950	14.818	14.730	13.662	12.707
bestemd voor vreemdelingenbewaring en grenslogies	2.848	3.310	3.795	2.759	2.442	2.244

* Exclusief de personen die een penitentiair programma volgen (met of zonder elektronisch toezicht), en de personen die in de vorm van 'kale' elektronische detentie thuis verblijven, evenals de personen die zich in de laatste extramurale fase van de ISD-maatregel bevinden.

** Het betreft hier de gerealiseerde capaciteit. Ook plaatsen die door bijvoorbeeld renovatie, technische mankementen, vernieling of andere bijzondere redenen tijdelijk niet beschikbaar zijn of om organisatorische redenen tijdelijk zijn onttrokken, worden meegerekend.

*** Ultimo jaar is de laatste dinsdag van het jaar.

**** In de jaren 2006 en 2007 zijn cellen voor het Internationaal Strafhof en een aantal politiecellen meegeteld.

Bron: DJI

Tabel 7.4 Capaciteit gevangeniswezen naar bestemming*, **

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totale capaciteit	14.949	14.963	15.288	14.555	13.702	12.663
Huizen van bewaring	11.000	10.224	9.745	8.559	6.947	5.788
Gesloten gevangenen (incl. ISD)	2.702	3.369	4.025	4.493	4.657	4.843
Gevangenen beperkt beveiligd	930	1.049	1.197	1.182	871	629
Gevangenen zeer beperkt beveiligd	317	321	321	321	337	323
Penitentiair Psychiatrisch Centrum					520	700
Reservecapaciteit					370	350

* Peilmoment 30 september.

** Het betreft de capaciteit van de eigen penitentiaire inrichtingen van de DJI. Niet meegeteld zijn de intramurale plaatsen die door de Directie Forensische Zorg van de DJI worden ingekocht bij GGz-instellingen t.b.v. gedetineerden met een specifieke zorgbehoefte. De bestemmingen 'Penitentiair Psychiatrisch Centrum' en 'reservecapaciteit' kwamen tot 2008 niet voor.

Bron: DJI

Tabel 7.5 Strafrechtelijk gedetineerden in het gevangeniswezen*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal	15.206	13.718	12.769	11.934	11.682	11.736
man	14.338	12.850	11.956	11.117	10.914	11.002
vrouw	868	868	813	817	768	734
Leeftijd						
t/m 19 jaar	555	556	476	450	486	479
20 t/m 29 jaar	5.249	4.643	4.361	4.068	4.184	4.174
30 t/m 39 jaar	5.108	4.530	4.084	3.701	3.476	3.318
40 t/m 49 jaar	3.121	2.899	2.736	2.603	2.452	2.563
50 t/m 59 jaar	948	878	879	885	846	931
60 en ouder	225	212	233	225	235	259
onbekend	-	-	-	2	3	12
Delict**						
vermogensmisdrijven zonder geweld	.	2.582	2.228	2.199	2.091	2.041
vermogensmisdrijven met geweld	.	1.791	1.720	1.606	1.722	1.861
gewelddsmisdrijven (excl. seksuele misdrijven)	.	3.011	2.659	2.584	2.503	2.618
seksuele misdrijven	.	580	537	432	400	401
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	.	707	574	495	456	442
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	.	290	286	270	257	320
verkeersmisdrijven**	.	264	301	252	347	340
drugsmisdrijven	.	2.574	2.576	2.368	2.249	2.107
wapens- en munitiemisdrijven	.	93	97	101	109	117
overige wetten	.	160	131	117	135	108
onbekend als gevolg van specifieke verblijfstitel***	.	1.189	1.276	1.151	1.007	935
onbekend om andere reden	.	477	384	359	406	446
Verblijfstitel						
voorlopige hechtenis	6.194	5.862	5.756	5.443	5.492	5.623
gevangenisstraf	6.910	5.685	4.737	4.397	4.152	4.206
SOV/ISD-maatregel	327	580	675	588	508	492
hechtenis (principale hechtenis)	160	141	133	153	151	134
vervangende hechtenis taakstraf	602	581	524	548	501	435
vervangende hechtenis geldboete	310	236	209	185	188	183
gijzeling Wet Mulder (niet betaalde verkeersboetes)	56	103	138	68	171	185
gijzeling Wet Terwee (niet betaalde schadevergoedingsregeling)	137	131	169	206	184	147
lijfswang ontnemingsmaatregel ('Pluk ze')	21	25	38	31	45	48
tbs (passant)	245	122	157	120	58	24
strafr. maatregel plaatsing psych. zkh (passant)	29	37	31	28	28	31
bewaring uitlevering	28	41	45	31	57	62

Tabel 7.5 Strafrechtelijk gedetineerden in het gevangeniswezen*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
bewaring, gevangenhouding i.h.k.v. WOTS	21	21	22	14	22	18
overig	48	33	38	24	41	58
onbekend	118	120	97	98	84	90
Verblijfslocatie						
huis van bewaring	10.356	8.418	7.656	6.599	5.320	5.031
gesloten gevangenis	2.614	3.307	3.144	3.450	4.205	4.490
penitentiair psychiatrisch centrum					295	536
beperkt beveiligde inrichting	837	647	717	763	650	553
zeer beperkt beveiligde inrichting	309	296	245	268	322	315
art. 15.5 en art. 43.3 buiten een PI****						73
extramuraal****	838	874	797	687	741	590
SOV/ISD buiten een PI	13	70	121	111	127	149
penitentiaire programma's*****	671	611	506	431	458	438
elektronisch detentie	154	193	170	145	156	3
overig, onbekend*****	252	176	210	167	149	221
Strafduur*****	8.309	7.223	6.278	5.871	5.500	5.450
minder dan 1 maand	884	695	575	582	615	591
1 tot 3 maanden	1.017	838	686	718	626	575
3 tot 6 maanden	885	658	569	496	455	399
6 maanden tot 1 jaar	971	786	667	699	787	790
1 tot 2 jaren	1.027	850	682	616	608	678
2 tot 3 jaren	1.019	1.075	1.073	976	794	871
3 tot 4 jaren	593	452	362	323	290	300
4 tot 6 jaren	775	698	535	443	394	352
6 tot 8 jaren	425	385	341	300	268	260
8 tot 12 jaren	411	411	384	326	302	288
12 jaar of langer	292	309	317	319	306	294
onbekend	10	66	87	73	55	52

* Peilmoment 30 september. Inclusief extramuraal verblijvenden.

** Cijfers op basis van indeling door DJI. De indeling van 2005 ontbreekt omdat er in dit jaar veel delictcodes onbekend waren. Verkeersmisdrijven inclusief Wet Mulderzaken.

*** Bij bepaalde verblijfstitels als ISD, subsidiaire hechtenis en de Wet Terwee worden geen delicten geregistreerd.

**** Hieronder vallen de personen die onder verantwoordelijkheid van het gevangeniswezen onder elektronische detentie zijn geplaatst, een penitentiair programma volgen (met of zonder elektronisch toezicht), elektronische detentie hebben, of in het kader van de laatste fase van de SOV/ISD-maatregel elders zijn geplaatst (met name in een GGz-inrichting).

***** Aantallen hebben betrekking op personen die op 30 september gedetineerd zijn op grond van een gevangenisstraf, een SOV- of ISD-maatregel, een principale hechtenisstraf, een vervangende hechtenis taakstraf of een subsidiaire hechtenis voor een niet-betaalde boete (inclusief personen die extramuraal verblijven).

***** In 2010 inclusief gedetineerden die buiten een PI verbleven op grond van artikel 15.5 en 43.3.

***** De duur betreft de door de rechter opgelegde duur, zonder aftrek voorarrest en zonder aftrek van de termijn van vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling. Tijdens een detentie kunnen meerdere straffen achter elkaar worden geëxecuteerd.

Bron: DJI

Tabel 7.6 Detentieduur totale uitstroom gevangeniswezen***

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal	46.001	46.322	44.108	41.845	39.979	39.720
tot 2 weken	8.657	10.688	11.557	10.929	10.432	10.314
2 weken tot 1 maand	8.859	9.393	9.080	8.901	8.886	8.861
1 maand tot 3 maanden	11.717	11.024	9.950	9.724	9.208	9.006
3 maanden tot 6 maanden	6.725	6.204	5.521	5.158	4.751	4.724
6 maanden tot 1 jaar	5.630	4.831	4.374	3.754	3.197	3.249
1 jaar tot 2 jaar	2.227	1.880	1.600	1.495	1.626	1.827
2 jaar tot 4 jaar	1.137	995	1.131	1.038	1.027	892
4 jaar en meer	254	207	251	265	253	196
onbekend	795	1.100	644	581	599	651

* In voorkomende gevallen incl. duur extramuraal verblijf.

** De detentieduur is t.o.v. de vorige publicatie gewijzigd vanwege correctie voor personen die zijn ingesloten na een eerdere periode van ongeoorloofde afwezigheid.

Bron: DJI

Tabel 7.7 Onttrekkingen, ontvluchtingen en suïcides in PI's

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Onttrekking aan detentie, totaal	998	814	686	688	743	669
niet terug van verlof*	.	461	353	364	373	350
ontvluchtingen uit (gesloten) inrichtingen	16	3	4	4	7	6
overige onttrekkingen******	.	350	329	320	363	313
Aanhoudingen van gedetineerden die zich aan detentie hebben onttrokken	910	820	702	685	757	694
Suïcides in penitentiaire inrichtingen	20	16	15	12	10	18

* Deze data zijn niet beschikbaar voor het jaar 2005.

** Deze data zijn niet beschikbaar voor het jaar 2005.

*** Hieronder valt: niet terugkeren van tijdelijke schorsing voorlopige hechtenis, tijdelijke strafonderbreking en onderbreken van extramurale tenuitvoerlegging gevangenisstraffen.

Bron: DJI

Tabel 7.8 Verzoeken om overplaatsing in het kader van de WOTS

	Verzoeken om overplaatsing van het buitenland naar Nederland	Verzoeken om overplaatsing van Nederland naar het buitenland
2005	420	48
2006	532	63
2007	556	63
2008	565	68
2009	445	48
2010	460	85

Bron: Ministerie van Justitie - Directie Juridische & Operationele Aangelegenheden

Tabel 7.9 Verzoeken om overplaatsing in het kader van de WOTS naar land, 2010

	Verzoeken om overplaatsing van het buitenland naar Nederland	Verzoeken om overplaatsing van Nederland naar het buitenland
Totaal	460	85
Afghanistan	-	1
Australië	1	-
België	48	5
Bolivia	3	-
Bondsrepubliek Duitsland	148	21
Brazilië	1	-
Bulgarije	2	2
Costa Rica	3	-
Cyprus	1	-
Denemarken	3	-
Egypte	1	-
Finland	2	-
Frankrijk	25	5
Griekenland	1	1
Groot-Brittannië	38	8
Hongarije	1	-
Ierland	5	3
IJsland	2	1
Irak	-	2
Italië	20	3
Kroatië	3	1
Libanon	1	-
Luxemburg	1	4
Macedonië	1	-
Marokko	11	1
Noorwegen	16	1
Oekraïne	1	-
Oostenrijk	9	-
Polen	3	2
Portugal	5	1
Roemenië	4	2
Rusland	1	-
Servië	2	-

Tabel 7.9 (vervolg)

	Verzoeken om overplaatsing van het buitenland naar Nederland	Verzoeken om overplaatsing van Nederland naar het buitenland
Spanje	60	7
Turkije	1	11
Venezuela	4	1
Verenigde Staten	9	-
Zweden	21	1
Zwitserland	2	1

Bron: Ministerie van Justitie – Directie Juridische & Operationele Aangelegenheden

Tabel 7.10 Stroom-, bezettings- en capaciteitscijfers tbs

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Opleggingen tbs met bevel tot verpleging	207	188	185	126	113	94*
Tbs met voorwaarden	64	68	55	53	55	33
Beëindigingen tbs met bevel tot verpleging	98	111	101	97	96	109
Voorwaardelijke beëindigingen	50	34	16	58	75	118
Personen met lopende tbs-maatregel op 31 december**	1.548	1.747	1.867	1.974	2.101	2.232
Aantal passanten op 31 december	242	129	133	102	46	19
Gemiddelde gerealiseerde capaciteit fpc's op 31 december	1.502	1.703	1.836	1.944	2.084	2.156
Gemiddelde capaciteit long stay-plaatsen	81	163	176	186	182	202
Bezetting fpc's ultimo december	1.494	1.700	1.839	1.918	2.010	1.959
Tbs-gestelden met proefverlof op 31 december	96	104	93	85	76	98
Gemiddeld aantal proefverloven	107	97	98	86	80	83
Gemiddelde duur proefverloven (dagen)***	589	640	574	864	939	1161
Ontvluchtingen uit gesloten inrichtingen	.	.	.	1	.	1
Onttrekkingen	73	43	33	28	22	41

* Voorlopig cijfer.

** Alle tbs-gestelden die als tbs-passant wachten in een PI, voorts alle tbs-gestelden die in een fpc verblijven incl. alle tbs-gestelden die op proefverlof zijn of een voorwaardelijke beëindiging hebben.

*** De gemiddelde duur wordt berekend vanaf de eerste dag proefverlof tot de laatste dag proefverlof.

Bron: DJI

Tabel 7.11 Instroom tbs met bevel tot verplegen in combinatie met een gevangenisstraf

	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Totaal	207	188	185	126	113	94
Tbs met ontslag tot rechtsvervolging	26	24	21	22	19	14
Tbs en gevangenisstraf tot 6 maanden	26	30	29	18	27	20
Tbs en gevangenisstraf van 6 mnd tot 1 jaar	43	38	49	17	18	22
Tbs en gevangenisstraf van 1 jaar tot 2 jaar	45	40	31	29	23	10
Tbs en gevangenisstraf van 2 jaar tot 3 jaar	33	20	16	13	9	8
Tbs en gevangenisstraf van 3 jaar tot 6 jaar	22	11	30	14	8	12
Tbs en gevangenisstraf meer dan 6 jaar	12	25	9	13	9	8

* Voorlopige cijfers.

Bron: DJI

Tabel 7.12 Tbs-passanten*

	Gemiddeld aantal passanten	Gemiddelde wachttijd (in dagen)
2005	214	282
2006	146	247
2007	150	214
2008	120	261
2009	76	189
2010	32	98

* Peilmoment ultimo jaar.

Bron: DJI

Tabel 7.13 Aantal personen in FPC's

	Totaal aanwezig geweest	Eerste opname in jaar	Op 1 januari aanwezig
2005	1.581	161	1.420
2006	1.814	320	1.494
2007	1.912	205	1.707
2008	2.045	200	1.845
2009	2.136	218	1.918
2010	2.115	128	1.987

Bron: DJI

Tabel 7.14 Populatie FPC's*

	2006	2008	2009	2010
Leeftijd	(mediaan)			
	37	40	40	40
Geslacht	(%)			
man	94	94	94	93
vrouw	6	6	6	7

* Peilmoment ultimo september

Bron: DJI

Tabel 7.15 In- en uitstroom in de justitiële jeugdinrichtingen naar verblijfstitel***

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Instroom						
Strafrechtelijk totaal	3.221	3.003	2.790	2.441	2.292	2.255
voorlopige hechtenis	2.766	2.614	2.319	2.023	1.852	1.885
jeugddetentie	404	351	424	390	407	325
PIJ-maatregel	51	38	47	28	33	45
Ots/gesloten jeugdzorg (civiel)***	1.009	1.083	1.134	1.011	684	0
Uitstroom						
Strafrechtelijk totaal	3.155	2.885	2.678	2.524	2.300	2.346
voorlopige hechtenis	2.131	1.971	1.775	1.651	1.529	1.655
jeugddetentie	818	688	677	609	560	497
PIJ-maatregel	206	226	226	264	211	194
Ots/gesloten jeugdzorg (civiel)****	1.151	1.382	1.410	1.205	1.091	22

* De cijfers van de instroom zijn gecorrigeerd t.o.v. voorgaande edities van C&R.

** Een persoon kan meerdere keren in een jaar instromen.

*** Per 1 januari 2010 zijn er geen jeugdigen meer met een civielrechtelijke titel in een JJI.

**** In 2010 gaat het om met name jeugdigen die na omzetting van straf naar civiel worden overgeplaatst naar het ministerie van VWS.

Bron: DJI

Tabel 7.16 Capaciteit, populatie en verblijfsduur gedetineerden in justitiële jeugdinrichtingen*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010***
	(abs.)					
Gemiddelde capaciteit JJI's	2.581	2.674	2.768	2.207	1.882	1.318
behandel	1.424	1.469	1.499	1.157	877	850
opvang	1.157	1.205	1.269	1.050	1.005	468
Bezetting (gemiddeld)	2.382	2.418	2.431	1.799	1.251	696
	(dagen)					
Verblijfsduur (gemiddeld)						
voorlopige hechtenis	49	60	48	48	43	45
jeugddetentie	101	123	84	77	71	84
PIJ-maatregel	981	1.115	1.041	1.163	1.331	1.197
	[%]					
Leeftijd						
tot en met 13 jaar	4	4	4	3	2	-
14 en 15 jaar	25	24	25	22	18	7
16 en 17 jaar	49	49	49	48	46	36
18 jaar en ouder	22	23	22	27	34	57

Tabel 7.16 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010***
(abs.)						
Geslacht						
jongens	75	73	72	77	80	96
meisjes	25	27	28	23	20	4
Verblijfstitel						
strafrechtelijk	49	43	41	50	69	100
voorlopige hechtenis	20	14	14	18	26	42
jeugddetentie	5	3	3	4	6	10
PIJ-maatregel	24	26	24	28	37	48
Civielrechtelijk						
ots/gesloten jeugdzorg**	51	57	59	50	31	-
(abs.)						
Ontvluchtingen	8	12	13	4	8	-
Onttrekkingen	581	586	543	482	420	170

* Peilmoment 30 september.

** Per 1 januari 2010 zijn er geen jeugdigen meer met een civielrechtelijke titel in een JJI.

Bron: DJI

Tabel 7.17 Lopende strafrechtelijke maatregelen minderjarigen*

	PIJ
2005	607
2006	618
2007	632
2008	514
2009	437
2010	347

* Peilmoment 31 december.

Bron: DJI

Tabel 7.18 Populatie taakgestraften meerderjarigen, totaal en verdeling naar geslacht, leeftijd*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal	33.860	36.577	35.776	37.663	37.396	34.253
Geslacht	(%)					
man	85	86	86	86	86	87
vrouw	15	14	14	14	14	13
Leeftijd	(%)					
18-25 jaar	29	28	29	29	28	28
26-30 jaar	14	15	14	15	15	16
31-35 jaar	15	13	13	12	14	12
36-40 jaar	14	14	14	13	14	13
> 40 jaar	29	31	31	31	32	32

* Het betreft de populatie taakgestraften bij de reclassering van wie de taakstraf is voltooid danwel voortijdig is beëindigd.

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2010 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.19 Afgesloten taakstraffen meerderjarigen naar soort*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal**	36.392	39.347	38.639	37.663	37.369	34.631
werkstraffen	34.495	37.350	37.240	36.474	36.533	34.253
succesvol afgerond	29.149	31.786	31.730	31.030	31.433	29.469
leerstraffen	1.897	1.997	1.399	1.189	836	378
succesvol afgerond	1.324	1.561	1.214	971	699	332

* Het betreft de afgesloten taakstraffen van de drie reclasseringsorganisaties (3RO) tezamen. Incl. voortijdig beëindigde taakstraffen.

** Cijfers over 2005 tot en met 2007 zijn aangepast ten opzichte van vorige edities van C&R. In de vorige edities van C&R waren voortijdig beëindigde taakstraffen niet begrepen in het totaal aantal afgesloten taakstraffen voor de jaren 2005 t/m 2007.

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2010 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.20 Gestarte taakstraffen minderjarigen

	Taakstraffen totaal	Werkstraffen	Leer- en combinatiestrafen
2005	20.059	15.821	4.238
2006*	21.847	17.146	4.701
2007	23.583	19.064	4.519
2008	22.992	19.049	3.943
2009	21.753	18.621	3.132
2010	18.746	16.721	2.025

* De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 83% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

Bron: Raad voor de Kinderbescherming

Tabel 7.21 Afgesloten taakstraffen opgelegd aan minderjarigen

	2005	2006*	2007**	2008	2009	2010
Totaal afgesloten taakstraffen	20.944	23.001	23.583	22.992	21.753	18.746
combinatie	1.231	1.362	1.338	1.049	795	511
leerproject						
leerstraf	3.106	3.587	3.181	2.894	2.337	1.514
werkstraf	16.607	18.051	19.064	19.049	18.621	16.721
Gemiddeld aantal opgelegde uren (totaal)	36	33	34	33	32	31
combinatie	76	64	67	67	64	66
leerproject						
leerstraf	32	30	30	30	28	26
werkstraf	34	32	32	32	31	31
Afgesloten taakstraffen naar eindbesluit (totaal)**	20.944	23.001	24.047	23.092	21.904	19.334
geslaagd	16.551	19.280	19.155	19.846	18.865	16.161
niet gestart/mislukt	3.039	3.163	4.414	3.074	2.888	3.053
(jeugd)reclassering voert taakstraf uit/overige besluiten	474	558	464	172	151	121
niet ingevuld	880	-	14	-	-	-
Afgesloten taakstraffen naar leeftijd (totaal)***	19.956	21.881	.	.	.	.
12 jaar	83	106	.	.	.	.
13 jaar	833	857	.	.	.	.
14 jaar	2.243	2.300	.	.	.	.
15 jaar	3.569	4.015	.	.	.	.
16 jaar	4.698	5.206	.	.	.	.
17 jaar	4.809	5.381	.	.	.	.
18 jaar	3.721	4.017	.	.	.	.
Afgesloten taakstraffen naar modaliteit (totaal)	20.944	23.001	23.583	22.992	21.753	18.746
OM	11.529	12.336	12.553	11.706	10.655	8.660
ZM	9.415	10.665	11.030	11.286	11.098	10.086

* De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 78,5% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

** In deze aantallen zitten ook intakebesluiten 'verwijzen', dus geen eindbesluiten; intakebesluiten 'verwijzen' worden gebruikt wanneer er sprake is van overdracht aan de (jeugd)reclassering.

*** Onbekende leeftijden zijn niet meegeteld. De aantallen naar leeftijd zijn niet beschikbaar voor de laatste 4 jaar.

Bron: Raad voor de Kinderbescherming

Tabel 7.22 Voltooide toezichten door de drie reclasseringsorganisaties, verdeling naar soort

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Toezichten totaal	6.088	7.447	7.224	8.767	9.371	9.435
	[%]					
Schorsing	21	19	22	21	22	25
Voorwaardelijke veroordeling	57	61	61	66	64	58
PP en PP/ET	16	15	13	10	10	9
tbs/PIJ	3	2	2	2	3	3
Overig	4	2	2	1	1	5

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2010 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.23 Halt-verwijzingen en afdoeningen*

	Ontvangen verwijzingen	Geslaagde afdoeningen
2005	22.215	20.815
2006	22.985	20.182
2007	23.341	21.911
2008	21.433	20.089
2009	20.173	19.313
2010	18.044	16.017

* De cijfers van HALT Nederland omvatten zowel misdrijven als overtredingen.

Bron: Jaarbericht Halt-sector

Tabel 7.24 Aangeleverde geldsomtransacties bij het CJIB*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal	671.351	640.568	621.870	554.143	565.877	465.534
transacties aangeleverd via Politie	516.067	487.926	472.651	409.217	424.218	349.417
transacties aangeleverd via OM	109.263	105.491	100.831	93.961	88.001	69.789
transacties aangeleverd via RDW	45.665	46.627	47.826	50.493	53.233	45.920
transacties aangeleverd op een andere manier**	356	524	562	472	425	408
Totaal afgedane transactievoorstellen	675.374	672.895	624.393	561.801	551.233	428.050
sepot	63.766	66.757	59.076	47.321	58.521	32.443
betaald	394.363	383.329	370.790	327.725	325.858	261.327
overig***	217.245	222.809	194.527	186.755	166.854	134.280
percentage betaald	58	57	59	58	59	61
Geïncasseerde transacties (in mln euro)****	76	76	77	73	73	66

* De cijfers over de geldsomtransacties betreffen zowel misdrijven als overtredingen.

** De transacties in de categorie 'overig' bevatten een deel van de bestuurlijke transacties milieu.

*** Deze categorie bevat voornamelijk zaken die door de officier van justitie zijn voorgelegd aan de rechter en waarin de rechter tot een uitspraak is gekomen.

**** De bedragen hebben betrekking op transacties die in het genoemde jaar zijn geïnd (dit kunnen deelbetalingen zijn).

Bron: CJIB

Tabel 7.25 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane strafbeschikkingen*,**

	2008	2009	2010
Totaal binnengekomen strafbeschikkingen bij CJIB	2.611	26.447	83.339
aangeleverd via parket	-	3.907	10.281
aangeleverd via politie	2.611	14.216	60.430
aangeleverd via gemeente	-	8.324	12.628
Totaal afgedane strafbeschikkingen	1.915	14.563	39.100
betaald	1.491	14.087	37.090
overige afdoeningen	424	476	2.010
Voorraad ultimo december	696	12.580	56.819

* De OM-strafbeschikking is op 1 februari 2008 ingegaan.

** De cijfers over de strafbeschikkingen betreffen zowel misdrijven als overtredingen.

Bron: CJIB

Tabel 7.26 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane boetevonnissen* inzake misdrijven en boetebedragen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Voorraad op 1 januari	89.967	88.461	85.390	81.129	78.952	79.172
Instroom	48.050	49.142	45.883	42.444	45.026	34.674
Uitstroom	49.556	52.213	50.144	44.621	44.806	40.787
	[%]					
geïnd	79	79	81	83	81	76
vervangende hechtenis (VVS)	10	10	10	8	9	8
correctie	5	6	5	4	4	4
oninbaar	5	6	4	5	6	11
	(abs.)					
Voorraad op 31 december	88.461	85.390	81.129	78.952	79.172	73.059
	(€)					
Gemiddeld boetebedrag	765	735	649	614	758	584
Bedrag initiële boete (x 1.000)	36.757	36.099	29.797	26.071	34.115	20.245
Bedrag gevorderd (x 1.000)	28.447	30.268	28.787	24.481	25.663	26.151

* Exclusief administratieve verkeersovertredingen (WAHV).

Bron: CJIB / STRABIS

Tabel 7.27 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane ontnemingsmaatregelen en vorderingsbedragen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Voorraad op 1 januari	3.586	4.131	4.591	4.955	5.224	5.336
Ter executie aangeboden aan CJIB	1.584	1.755	1.720	1.507	1.306	1.176
Afgedaan door CJIB*	1.039	1.295	1.356	1.238	1.194	1.119
	[%]					
binnen 3 maanden	34	34	27	27	25	24
tussen 3 en 18 maanden	24	24	26	26	24	17
na 18 maanden	43	42	47	46	51	59
	(abs.)					
Eindvoorraad 31 december	4.131	4.591	4.955	5.224	5.336	5.393
	(€)					
Totaal initiële vorderingsbedragen**	9.481.921	16.781.325	18.936.255	14.958.666	16.370.980	15.337.984
Gemiddeld initieel vorderingsbedrag afgedane zaken	9.126	12.959	13.965	12.083	13.711	13.707

* Inclusief alle afdoeningen die als 'oninbaar' zijn geboekt, bijvoorbeeld als de persoon is overleden.

** Het totaal aan initiële bedragen van alle afgedane zaken, incl. afgedaan door vervangende hechtenis, als oninbaar afgeboekt, enz.

Bron: CJIB

Tabel 7.28 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane schadevergoedingsmaatregelen en vorderingsbedragen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Ter executie aangeboden aan CJIB	13.743	13.150	12.271	12.169	11.830	11.126
Afgedaan door CJIB	12.845	13.855	15.015	15.129	12.991	12.197
	(%)					
volledige betaling	79,4	81,6	80,2	80,7	82,1	82,4
staken executie	0,5	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3
vervangende hechtenis ondergaan	17,7	14,6	16,3	16,3	15,2	15,6
regeling tussen veroordeelde en slachtoffer	0,6	1,6	1,4	1,2	1,1	0,4
veroordeelde overleden	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
appel/cassatie ingesteld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
dossier verjaard	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8
dossier gesloten i.v.m. WSNP (statisch archief)	0,3	0,6	0,6	0,2	0,1	0,0
	(abs.)					
Eindvoorraad CJIB ultimo december	26.372	25.667	22.923	19.963	18.802	17.731
	(€)					
Totaal initieel vorderingsbedrag Terwee per jaar*	22.770.653	19.417.409	18.972.864	16.847.803	16.790.234	20.754.777
Gemiddeld initieel vorderingsbedrag	1.657	1.477	1.546	1.384	1.419	1.865

* In deze tabel wordt rekening gehouden met hoofdelijke aansprakelijkheid. Indien twee daders worden veroordeeld tot het betalen van 400 euro schadevergoeding (hoofdelijke aansprakelijkheid), wordt dit als één zaak gezien. In de vorige editie van deze publicatie werd bij het weergeven van cijfers over schadevergoedingsmaatregelen geen rekening gehouden met hoofdelijke aansprakelijkheid, waardoor de cijfers niet gelijk zijn.

Bron: CJIB

Tabel 7.29 Gratieverlening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ontvangen verzoekschriften	3.890	3.528	2.852	2.413	1.988	2.081
Totaal aantal beslissingen	2.595	2.252	1.916	1.606	1.339	1.143
beslissingen tot onvoorwaardelijke gratieverlening	798	775	565	441	390	340
beslissingen tot voorwaardelijke gratieverlening	219	205	227	245	240	192
beslissingen tot afwijzing gratieverlening	1.578	1.272	1.124	920	709	611

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 8

Tabel 8.1 Door bestuursorganen geconstateerde overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Belastingdienst	107.840	100.810	85.410	81.370	81.580	88.040
douane*	32.840	33.510	35.110	35.870	34.880	32.340
overige belastingen**	75.000	67.300	50.300	45.500	46.700	55.700
Uitvoeringsorganen sociale zekerheid***	92.527	97.870	101.736	96.179	89.088	.
Sociale Verzekeringsbank	32.669	36.331	41.328	40.433	35.643	36.292
Uitvoeringsinstituut						
Werknemersverzekeringen	31.469	33.035	33.969	32.023	32.165	33.140
Gemeenten	28.390	28.503	26.438	23.723	21.280	.
Financieel-economische toezichthouders	298	334	340	726	1.087	559
Autoriteit Financiële Markten****	114	96	152	250	454	366
De Nederlandsche Bank****	164	225	167	449	591	158
Onafhankelijke Post en Telecommunicatie						
Autoriteit*****	10	8	17	16	27	24
Nederlandse Mededingingsautoriteit*****	10	5	4	11	15	11
Diverse andere toezichthouders/ inspecties*****	.	.	9.877	10.103	12.414	9.594
Arbeidsinspectie*****	.	.	16.204	13.796	15.270	13.837
Gemeenten*****					8.324	12.628
milieu					2.987	5.702
bijzondere wetten					-	589
strafrecht					-	12
overige overtredingen					5.337	6.325

* Bekeuringen.

** Navorderingen.

*** Overtredingen inlichtingenplicht.

**** (Formele) maatregelen.

***** Onderzoeken afgedaan met redelijk vermoeden overtreding.

***** Opgelegde boetes en lasten onder dwangsom.

***** Aan Centraal Justitieel Incassobureau door Voedsel- en Warenautoriteit, Dienst Regelingen Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Inspectie Verkeer en Waterstaat, Agentschap Telecom, Dienst Justis, Bureau Financieel Toezicht en College Bescherming Persoonsgegevens gemelde opleggingen van bestuurlijke boete of last onder dwangsom.

***** Handhavingsinterventies.

***** Strafbeschikkingen: vanaf 1 januari 2009 ingevoerd voor gemeenten (Bron: CJIB).

Bron: Jaarverslagen diverse bestuursorganen, diverse jaren; Integrale Rapportage Handhaving, diverse jaren

Tabel 8.2 Afdoeningen van overtredingen door de politie en Buitengewoon Opsporingsambtenaren

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Geldsomtransacties	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684
Verkeer te land	184.103	198.596	235.660	168.694	163.952	149.716
Reglement verkeersregels en verkeers- tekens 1990	110.799	113.884	111.156	105.840	101.430	90.411
snelheid buiten bebouwde kom	.	44.474	46.972	46.007	43.807	39.785
snelheid binnen bebouwde kom	.	39.604	40.660	39.285	38.881	35.418
snelheid snelweg	.	21.659	21.334	18.533	17.039	13.637
snelheid (Video Controle Systeem)	.	8.147	2.190	2.015	1.703	1.571
Wet aansprakelijkheidsverzekering motor- rijtuigen	35.574	32.020	20.610	15.811	16.213	17.225
Wegenverkeerswet 1994	26.396	27.548	49.687	35.329	35.663	32.798
overig	11.334	25.114	54.207	11.714	10.645	9.282
Overige overtredingen (alleen plaatselijke verordeningen)*	112.620	105.624	108.383	94.028	106.172	78.863
Wetboek van Strafrecht	102.966	76.465	68.132	54.997	64.148	55.940
identificatieverplichting	77.834	49.259	39.626	28.704	33.241	32.227
verboden toegang	17.855	19.783	20.701	20.004	23.401	16.576
baldadigheid/straatschenderij	7.251	7.394	7.781	6.269	7.490	7.101
overig	26	29	24	20	16	36
Bijzondere wetten	50.620	33.623	26.908	28.835	36.065	30.766
personenvervoer**	20.302	20.431	18.359	16.956	18.212	20.402
vreemdelingenwet***	9.309	4.573	2.102	1.695	1.836	1.484
goederenvervoer****	4.569	4.493	3.123	3.862	5.277	3.161
overig	16.440	4.126	3.324	6.322	10.740	5.719
Milieu	23.712	31.141	29.704	27.774	30.566	21.927
Verkeer te water	6.407	7.577	5.895	6.722	8.119	4.472
Strafbeschikkingen*****				.	.	40.007
Bijzondere wetten				.	.	5.725
Wetboek van Strafrecht				.	.	5.452
Milieu				.	.	5.219
Verkeer te water				.	.	1.394
Verkeer te land				.	.	413
Overige overtredingen				.	.	21.804

* Bevat overtredingen van lokale wetgeving m.b.t. diverse thema's.

** Bevat overtredingen van Wet Personenvervoer 2000, Besluit Personenvervoer 2000, Spoorwegwet, Algemeen Reglement Vervoer en Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen.

*** Bevat overtredingen van verschillende wetten m.b.t. vreemdelingenbeleid (Vreemdelingenwet en Vreemdelingenbesluit).

**** Bevat overtredingen van verschillende wetten m.b.t. goederenvervoer (Wet goederenvervoer over de weg + Besluit goederenvervoer over de weg).

***** Strafbeschikkingen: vanaf 1 april 2010 landelijk ingevoerd voor de politie.

Bron: CJIB

Tabel 8.3 Bij het OM ingeschreven overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ingeschreven strafzaken	289.277	261.986	252.213	233.595	211.019	193.636
Ingeschreven feiten	309.430	276.907	264.147	244.848	224.971	211.870
Lokale regelgeving	67.608	62.639	54.317	48.160	46.568	34.179
w.o.						
Algemene Plaatselijke Verordening	67.157	62.244	53.947	47.872	46.362	33.697
Wet personenvervoer	54.861	37.603	32.369	34.093	37.428	39.169
Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorvoertuigen	52.506	47.679	43.939	47.663	36.680	55.197
Reglement verkeersregels en -tekens	37.372	38.922	39.253	32.803	28.508	23.290
Wetboek van Strafrecht	35.500	36.076	30.149	24.842	22.051	13.082
Wegenverkeerswet	24.727	23.784	40.080	34.472	29.386	20.965
Overig	20.179	16.613	12.894	10.057	33.155	17.198
Voertuigreglement	8.221	6.848	3.905	4.307	2.925	59
Leerplichtwet	5.531	6.107	6.948	8.378	8.236	8.684
Algemeen reglement vervoer	2.925	636	293	73	34	47

Bron: CBS

Tabel 8.4 Afdoeeningen door het OM naar soort regelgeving

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal geldsomtransacties OM	34.311	35.117	34.163	31.980	25.653	22.442
w.o.						
Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990	11.563	13.106	13.279	11.759	8.559	6.929
Wegenverkeerswet 1994	4.868	4.921	5.309	5.678	4.480	3.143
personenvervoer*	4.231	4.575	4.326	4.479	3.984	5.261
Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen	2.654	2.411	1.870	998	766	756
lokale regelgeving	2.603	2.701	2.996	3.216	2.957	2.762
Leerplichtwet 1969	1.356	1.093	1.551	1.814	1.909	1.772
Wetboek van Strafrecht	1.129	1.485	1.329	1.322	970	909
Voertuigreglement	985	802	477	406	378	261
Totaal Strafbeschikkingen**					3.907	10.281

* Bevat overtredingen van Wet Personenvervoer 2000, Besluit Personenvervoer 2000, Spoorwegwet, Algemeen Reglement Vervoer en Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen.

** Strafbeschikkingen kunnen vanaf 2009 door het Openbaar Ministerie worden opgelegd voor overtredingen en misdrijven. Hierbinnen kan geen onderscheid naar regelgeving of naar misdrijven/overtredingen worden gemaakt.

Bron: CJIB

Tabel 8.5 Afdoeningen van overtredingen door het OM (feiten)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Afgedane feiten	347.471	323.519	288.558	265.149	271.019	232.196
dagvaarding	215.321	200.364	181.706	164.389	174.932	187.476
voeging	38.561	29.833	20.478	26.861	19.949	3.413
voeging ad informandum	14.669	14.590	8.831	9.975	11.114	2.299
voeging ter berechting	23.892	15.243	11.647	16.886	8.835	1.114
transacties	49.922	50.330	50.258	45.254	36.654	26.510
lik op stuk	1.320	1.249	1.121	1.048	920	396
transactie	48.602	49.081	49.137	44.206	35.734	26.114
sepot	43.667	42.992	36.116	28.645	39.484	14.797
voorwaardelijk sepot	431	621	669	873	814	903
sepot	43.236	42.371	35.447	27.772	38.670	13.894
w.o.						
Wet Aansprakelijkheid Motorvoertuigen	58.242	52.587	44.363	33.769	61.950	59.186
Wet personenvervoer 2000	61.434	46.977	35.784	40.055	41.782	41.210
lokale regelgeving	79.761	78.132	62.179	58.710	51.717	38.605
w.o.						
Algemeen Plaatselijke Verordeningen	79.174	77.576	61.743	58.351	51.440	38.122
Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990	44.348	43.187	43.042	37.218	32.622	25.431
Wegenverkeerswet 1994	28.984	26.639	39.367	39.837	32.867	23.898
Wetboek van Strafrecht	35.297	43.435	38.737	30.731	24.976	15.298
Leerplichtwet	5.840	6.566	7.119	9.429	8.949	9.579

Bron: CBS

Tabel 8.6 Afdoeningen van overtredingen door het OM (zaken)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal	325.938	304.486	275.899	250.908	253.629	213.184
dagvaarding	202.265	191.513	174.834	157.536	167.180	170.988
voeging	30.669	19.818	14.861	20.024	10.956	1.439
overdracht	3.420	2.601	1.889	1.778	1.314	368
transactie	49.016	49.394	49.527	44.489	36.081	25.960
sepot	40.568	41.160	34.788	27.081	38.098	14.429
onvw. sepot	40.143	40.558	34.139	26.226	37.318	13.543
voorwaardelijk sepot	425	602	649	855	780	886
Meerderjarigen	299.029	275.310	240.666	216.787	224.585	189.566
dagvaarding	188.938	177.248	159.815	142.415	152.934	157.243
voeging	3.064	2.337	1.640	1.464	1.096	294
overdracht	41.113	39.999	34.752	31.203	26.650	18.820
transactie	29.345	18.764	13.654	18.618	10.122	1.015
sepot	36.569	36.962	30.805	23.087	33.783	12.194
onvw. sepot	36.308	36.587	30.411	22.610	33.387	11.769
voorwaardelijk sepot	261	375	394	477	396	425
Minderjarigen	22.411	24.688	31.885	30.967	25.310	21.260
dagvaarding	11.264	12.195	13.446	13.918	12.851	12.340
voeging	1.102	955	1.182	1.347	799	423
overdracht	225	136	158	224	148	61
transactie	6.822	8.180	13.898	12.452	8.580	6.749
sepot	2.998	3.222	3.201	3.026	2.932	1.687
onvw. sepot	2.840	3.000	2.957	2.652	2.555	1.232
voorwaardelijk sepot	158	222	244	374	377	455
Rechtspersonen	4.498	4.488	3.348	3.154	3.734	2.357
dagvaarding	2.063	2.070	1.573	1.203	1.395	1.405
voeging	222	99	25	59	35	1
overdracht	131	128	91	90	70	13
transactie	1.081	1.215	877	834	851	390
sepot	1.001	976	782	968	1.383	548
onvw. sepot	995	971	771	964	1.376	542
voorwaardelijk sepot	6	5	11	4	7	6

Bron: CBS

Tabel 8.7 Afdoeningen van WAHV-beschikkingen door het OM

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Instream beroepen bij officier van justitie	326.863	363.765	368.015	343.650	348.490	334.221
Uitstroom beroepen bij officier van justitie	326.820	362.514	376.249	328.916	359.715	314.938
bekrachtigd	148.309	167.166	173.398	137.942	162.084	155.407
vernietigd	139.541	156.754	168.558	153.290	151.918	121.719
gewijzigd	18.533	13.451	10.400	9.491	11.996	8.960
niet-ontvankelijk	15.811	21.940	21.690	26.018	30.777	24.826
onbekend	4.626	3.203	2.203	2.175	2.940	4.026

Bron: CJIB

Tabel 8.8 Afdoeningen van strafzaken door de kantonrechter naar soort uitspraak en regelgeving

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal*	168.190	183.317	169.038	172.167	146.988	144.242
	(%)					
Dagvaarding nietig	1	1	1	1	1	1
OM niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0	0
Rechter niet bevoegd	0	0	0	0	0	0
Schuldigverklaring	96	95	95	95	95	94
met oplegging van straf of maatregel	96	94	94	94	93	92
zonder oplegging van straf of maatregel	1	2	1	1	1	2
Ontslag van alle rechtsvervolgning	0	0	0	0	0	0
Vrijspraak	3	3	3	3	3	4
Ter terechtzitting gevoegd	0	0	0	0	0	0
Verwijzing naar een ander forum	0	0	0	0	0	0
Overig/onbekend	0	0	0	0	0	0
	(%)					
APV	23	25	21	22	20	18
Wetboek van Strafrecht	7	13	13	12	11	11
Wam	22	23	24	20	23	25
Wet Personenvervoer 2000	13	10	10	11	12	14
Wegenverkeerswet	9	8	10	14	13	12
Overig	26	21	22	21	22	20

* Het aantal door het OM gepubliceerde aantallen afdoeningen door de kantonrechter ligt om onbekende redenen iets lager, maar de trend komt globaal overeen.

Bron: Raad voor de rechtspraak (jaarverslagen en verwerking gegevensbestand GPS-MI)

Tabel 8.9 Afdoeningen van WAHV-beroepen door de kantonrechter naar soort uitspraak*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Instroom beroepen bij kantonrechter	28.905	38.496	45.670	35.107	40.647	35.531
Uitstroom beroepen bij kantonrechter	29.982	27.830	41.241	42.492	38.547	34.507
beschikking bekrachtigd	12.441	10.770	12.060	12.785	11.408	11.542
beschikking niet-ontvankelijk	5.336	4.519	7.280	7.750	9.193	6.573
beschikking alsnog vernietigd door Ovj	4.404	5.526	11.588	11.183	9.433	8.733
beschikking vernietigd	3.113	3.292	4.774	4.784	3.522	2.870
beschikking gewijzigd	3.018	2.767	4.452	4.679	3.739	3.567
onbekend	1.670	956	1.087	1.311	1.252	1.222

* Cijfers wijken af van die uit Jaarverslagen Raad voor de rechtspraak, m.n. omdat laatstgenoemde ook zaken i.v.m. gijzelingen/dwangbevelen bevatten.

Bron: CJIB

Tabel 8.10 Afdoeningen van overtredingszaken door het Hof

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Totaal eendarresten kantonstrafzaken	6.537	7.045	7.300	5.340	4.592	3.462
Totaal afdoeningen WAHV-beschikkingen	1.696	1.455	1.844	2.466	2.793	2.669
	(%)					
afwijzing hoger beroep	.	47,0	58,6	44,7	43,5	44,2
niet-ontvankelijk	.	40,9	29,4	46,3	44,0	38,4
toewijzing hoger beroep	.	10,3	9,9	7,8	12,4	16,3
overig	.	1,9	2,1	1,2	0,1	1,0

Bron: Raad voor de rechtspraak

Tabel 8.11 Tenuitvoerlegging door het CJIB naar soort regelgeving

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wet Administratiefrechtelijke Handhaving						
Verkeersvoorschriften	10.977.390	11.943.755	12.640.881	11.662.981	11.823.239	10.973.493
snelheid	7.964.151	8.874.080	9.740.861	9.159.301	9.102.868	8.303.605
parkeren	1.039.933	1.000.277	949.896	880.512	921.642	911.677
rood licht	401.409	362.188	321.116	273.033	293.221	315.944
overig	1.571.897	1.707.210	1.629.008	1.350.135	1.505.508	1.442.267
Geldsomtransacties politie en buitengewoon opsporingsambtenaren						
verkeer te land	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684
Wetboek van Strafrecht	184.103	198.596	235.660	168.694	163.952	149.716
bijzondere wetten	102.966	76.465	68.132	54.997	64.148	55.940
milieu	50.620	33.623	26.908	28.835	36.065	30.766
milieu	23.712	31.141	29.704	27.774	30.566	21.927
verkeer te water	6.407	7.577	5.895	6.722	8.119	4.472
overige	112.620	105.624	108.383	94.028	106.172	78.863
Geldsomtransacties OM	34.311	35.117	34.163	31.980	25.653	22.442
verkeer te land*	-	-	-	-	-	-
Wetboek van Strafrecht	1.129	1.485	1.329	1.322	970	909
bijzondere wetgeving*	-	-	-	-	-	-
overige*	-	-	-	-	-	-
Geldsomtransacties RDW	45.665	46.627	47.826	50.493	53.233	45.920
Bestuurlijke boetes/dwangsommen (instroom)	-	9.580	14.868	14.442	17.329	13.479

* Voor deze categorieën kon geen verdere verfijning naar wetgeving worden aangebracht.

Bron: CJIB

Tabel 8.12 Tenuitvoerlegging door het CJIB van WAHV-beschikkingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Totaal	11.028.187	11.645.669	12.753.297	11.789.911	11.959.557	11.285.478
volledige betaling	10.603.990	11.181.564	12.273.583	11.319.668	11.530.767	10.897.380
afboeking	224.463	255.299	235.792	255.339	200.074	200.407
vernietigd	142.006	155.518	173.936	155.819	162.157	128.418
intrekking/correctie	42.924	41.478	53.570	43.164	52.281	43.881
overig	14.804	11.810	16.416	15.921	14.278	15.392

Bron: CJIB

Tabel 8.13 Boetevonnissen opgelegd bij overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(abs.)					
Verwerkte boetevonnissen	134.186	148.800	163.644	155.207	138.666	106.369
	(%)					
Geïnd	61	60	60	63	63	75
Vervangende hechtenis	17	14	16	15	17	17
Oninbaar	19	21	19	18	17	7
Correctie	3	4	4	3	3	2
	(€)					
Gemiddeld boetebedrag	241	244	245	235	266	262
Bedrag initiële boete (x 1.000)	35.501	37.942	37.305	32.144	32.712	28.509
Bedrag gevorderd (x 1.000)	31.208	36.485	38.647	37.494	34.233	28.606

Bron: CJIB

Tabellen bij hoofdstuk 9

Tabel 9.1 Geregistreerde criminaliteit, verdachten, vervolging, berechting in eerste aanleg en tenuitvoerlegging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Brontabel
Politie*							
geregistreerde misdrijven	1.341.945	1.304.325	1.292.822	1.266.163	1.243.286	1.184.738	4.1
opgehelderde misdrijven	339.237	332.488	323.184	309.540	304.013	282.400	4.1
geregistreerde verdachten	500.083	493.280	481.024	457.796	409.148	382.553	4.1
Openbaar Ministerie							
zaken ingeschreven bij het OM	266.857	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	5.1
zaken afgedaan door het OM	122.999	126.092	122.274	122.248	116.326	83.579	5.1
w.o.							
sepots	28.362	30.644	30.460	35.339	34.011	25.013	5.6
technisch sepot	13.746	14.319	14.663	17.405	15.121	10.267	5.6
beleidssepot	14.616	16.325	15.797	17.934	18.890	14.746	5.6
transacties**	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	5.6
w.o.							
betaling geldsom	47.918	47.440	45.169	39.698	40.254	25.471	5.6
taakstraf	17.045	17.540	16.620	15.416	12.492	8.592	5.6
Rechtbanken							
zaken afgedaan door de rechter in eerste aanleg***	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	5.1
w.o.							
vrijspraken	7.006	8.481	8.446	9.589	9.426	9.058	6.4
schuldigverklaringen	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794	6.4
zonder straf	892	1.160	1.099	1.350	1.336	1.097	6.4
met straf	123.504	123.382	116.719	114.952	114.092	94.697	6.4
door de rechter in eerste aanleg opgelegde straffen en maatregelen	185.877	185.349	175.450	171.845	166.791	134.974	6.7
w.o.							
(deels) onvoorwaardelijke geldboetes	50.609	50.346	46.463	44.349	45.558	33.951	6.9
taakstraffen	38.422	41.806	40.611	41.844	40.904	35.092	6.11
(deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen	28.803	25.396	23.674	23.092	21.796	20.322	6.13
gemiddelde duur (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen (in dgn)	152	142	147	155	160	163	6.16
detentie jaren gevangenisstraffen en hechtenissen	11.959	9.867	9.514	9.801	9.551	9.089	6.15

* 2010 voorlopige cijfers

** Incl. lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

*** Exclusief voegingen ter zitting.

Tabel 9.2 Geregistreerde criminaliteit, gehoorde verdachten, vervolging, berechting in eerste aanleg en tenuitvoerlegging (totaaloverzicht minderjarigen)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	brontabel
Politie*							
geregistreerde minderjarige verdachten	98.520	98.015	94.804	84.113	70.405	60.575	4.21
w.o.							
Halt-verwijzingen**	22.215	22.985	23.341	21.431	20.173	18.040	
Openbaar Ministerie							
zaken ingeschreven bij het OM	35.875	36.519	38.924	36.576	31.731	28.083	5.12
zaken afgedaan door het OM	23.289	24.019	24.700	24.410	20.905	17.875	5.12
w.o.							
sepots	4.249	4.837	5.130	5.788	5.100	4.590	5.15
technisch sepot	1.574	1.650	1.914	2.358	2.099	1.786	5.15
beleidssepot	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.804	5.15
transacties***	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	5.15
w.o.							
betaling geldsom	1.520	1.403	1.629	1.574	1.403	1.112	5.15
taakstraf	10.311	10.284	10.018	9.339	7.961	6.596	5.15
Rechtbanken							
zaken afgedaan door de rechter in eerste aanleg****	12.292	12.441	12.855	13.508	11.884	10.339	6.17
w.o.							
vrijspraken	734	902	908	1.221	1.102	1.145	6.18
schuldigverklaringen	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	9.030	6.18
zonder straf	161	207	211	292	281	230	6.18
met straf	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.800	6.18
door de rechter in eerste aanleg opgelegde straffen en maatregelen							
w.o.							
(deels) onvoorwaardelijke geldboetes	503	417	403	547	433	370	6.23
(deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193	6.27
gemiddelde duur (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties (in dgn)	83	75	75	75	79	85	6.30
detentiejaren jeugddetenties	508	403	375	321	271	277	6.29
taakstraffen	8.033	8.656	9.203	9.470	8.425	7.087	6.25

* 2010 voorlopige cijfers

** De cijfers zijn afkomstig van Halt Nederland. In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding, die naar schatting een derde van alle Halt-verwijzingen uitmaken. De cijfers van door de politie geregistreerde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

*** Incl. lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

**** Exclusief voegingen ter zitting.

Tabel 9.3 Door het Openbaar Ministerie en rechter afgedane rechtbankstrafzaken: financiële bestraffingen naar delictgroep***

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wetboek van Strafrecht	36.857	37.191	36.312	35.313	31.520	28.882
vermogensmisdrijven	13.183	13.595	12.847	12.723	12.282	12.701
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	9.878	9.929	9.912	9.810	8.202	6.580
gewelds- en seksuele misdrijven	9.689	9.892	9.778	9.236	7.730	6.159
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	4.107	3.775	3.775	3.544	3.306	3.442
Verkeersmisdrijven	33.261	35.406	33.326	27.931	35.846	16.577
Wet op de economische delicten	21.564	18.153	14.964	14.138	12.451	8.394
Drugsmisdrijven	2.903	3.022	3.105	3.257	2.946	2.874
(Vuur)wapenmisdrijven	2.092	2.073	2.075	2.000	1.832	1.790
Overige wetten	1.850	1.941	1.849	1.408	1.217	901
Totaal***	98.527	97.786	91.632	84.047	85.812	59.418
Financiële bestraffingen volgens de oude delictindeling						
Wetboek van Strafrecht	36.857	37.190	36.312	35.313	31.517	28.882
vermogensmisdrijven	13.105	13.506	12.759	12.627	12.168	12.599
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	10.152	10.191	10.111	9.998	8.384	6.735
geweldsmisdrijven	9.433	9.652	9.603	9.082	7.578	6.031
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	4.167	3.841	3.839	3.606	3.387	3.517
Verkeersmisdrijven	33.261	35.406	33.326	27.931	35.846	16.577
Wet op de economische delicten	21.272	18.035	14.905	13.822	12.395	8.394
Drugsmisdrijven	2.903	3.022	3.106	3.257	2.946	2.874
(Vuur)wapenmisdrijven	2.092	2.073	2.075	2.000	1.832	1.790
Overige wetten	2.142	2.060	1.908	1.724	1.276	882
Totaal***	98.527	97.786	91.632	84.047	85.812	59.399

* Financiële bestraffingen zijn transacties OM met betaling van een geldsom en (deels) onvoorwaardelijk opgelegde geldboeten door de rechter.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de oude en nieuwe delictindeling zie bijlage 2.

*** Inclusief overige wetten en zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 9.4 Door het Openbaar Ministerie en rechter afgedane rechtbankstrafzaken met minderjarige verdachten: financiële bestraffingen naar delictgroep*, minderjarigen**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wetboek van Strafrecht	1.146	1.011	1.021	975	658	597
vermogensmisdrijven	382	367	342	389	271	253
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	357	336	360	314	210	175
gewelds- en seksuele misdrijven	161	118	119	112	74	60
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	246	190	200	160	103	109
Verkeersmisdrijven	404	412	484	615	690	562
Wet op de economische delicten	232	202	284	327	337	204
Drugsmisdrijven	92	87	123	96	84	52
(Vuur)wapenmisdrijven	134	93	107	95	64	57
Overige wetten	15	15	13	13	3	10
Totaal***	2.023	1.820	2.032	2.121	1.836	1.482
Financiële bestraffingen volgens de oude delictindeling						
Wetboek van Strafrecht	1.146	1.011	1.021	975	658	597
vermogensmisdrijven	378	365	337	387	267	252
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	360	340	360	315	213	175
geweldsmisdrijven	162	115	122	112	74	60
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	246	191	202	161	104	110
Verkeersmisdrijven	404	412	484	615	690	562
Wet op de economische delicten	232	202	284	327	337	204
Drugsmisdrijven	92	87	123	96	84	52
(Vuur)wapenmisdrijven	134	93	107	95	64	57
Overige wetten	15	15	13	13	3	7
Totaal***	2.023	1.820	2.032	2.121	1.836	1.479

* Financiële bestraffingen zijn transacties met betaling van een geldsom en (deels) onvoorwaardelijk opgelegde geldboeten door de rechter.

** Voor een gedetailleerde beschrijving van de oude en nieuwe delictindeling zie bijlage 2.

*** Inclusief overige wetten en zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 10

Tabel 10.1 Maatschappelijke schade op jaarbasis

	Bron	Schade
		(mln €, prijzen van 2009)
Totaal		16.926,8
Overheid		1.091,5
fiscale en economische fraude (FIOD-ECD)	a	802,2
belastingnadeel (FIOD-ECD)	a	91,4
opgespoord wederrechtelijk verkregen voordeel door AID	b	2,3
zware sociale verzekeringsfraude (SIOD)	c	4,1
middelzware sociale verzekeringsfraude (SZW)	c	161,9
bijstandsfraude	d	115,2
WW, AO en ZW-fraude	d	37,4
ANW, AOW, AKW-fraude	d	9,3
huursubsidiefraude (VROM-IOD)	e	1,4
vernielingen aan gemeente-eigendommen	f	28,2
Huishoudens		12.970,1
medische kosten	g	4.805,6
fysieke en emotionele schade	g,h	5.716,5
kindermishandeling	h	478,0
materiële schade	i,j	2.448,0
w.o.		
beleggingsfraude	j	96,1
phishing	j	0,1
Bedrijfsleven		2.865,3
directe schade		2.183,4
geweld	l	4,9
inbraak	l	200,1
diefstal	l	187,4
vernieling	l	80,7
verzekeringsfraude	m	954,1
energiediefstal	n	43,2
pinpasfraude/skimming	o	36,5
beleggingsfraude	j	384,3
thuiswinkelfraude	p	91,2
overige fraude	l	164,3
overige criminaliteit	l	36,6
indirecte schade		681,9
productieverlies a.g.v. niet-functionerende techniek		155,8
geweld	l	8,0

Tabel 10.1 (vervolg)

	Bron	Schade
		(mln €, prijzen van 2009)
inbraak	I	36,0
diefstal	I	39,5
vernietiging	I	9,7
fraude	I	44,6
overig	I	17,9
productieverlies a.g.v. slachtofferschap werknemers	g	526,1

Bron:

- a Beheersverslag belastingdienst/jaarverslag FIOD-ECD
- b Jaarverslag AID
- c Jaarverslag SIOD/SZW
- d Jaarverslag SZW
- e Jaarverslag VROM-IOD
- f RTV Rijnmond, bewerking WODC
- g Berekening WODC, voor toelichting zie bijlage 3
- h Meeding (2005)
- i CBS
- j KLPD, 2008
- I Monitor criminaliteit bedrijfsleven
- m Verbond van verzekeraars/centrum bestrijding verzekeringsfraude/Zorgverzekeraars Nederland
- n EnergieNEd
- o Nederlandse Vereniging van banken
- p Thuiswinkel Waarborg

Tabel 10.2 Uitgaven veiligheidszorg totaal

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal veiligheidszorg	9.809,5	10.378,6	11.112,3	12.022,1	12.522,1
preventie	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.770,6
opsporing	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.770,5	2.879,6
vervolg	593,5	590,0	619,2	669,2	714,1
berechting	243,4	258,8	275,9	290,7	307,7
tenuitvoerlegging	1.613,3	1.669,3	1.873,6	2.083,3	2.223,8
ondersteuning van verdachten en daders	99,3	116,7	128,1	143,7	171,2
ondersteuning van slachtoffers	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1
rechtskundige diensten	280,0	350,6	369,7	386,0	403,0
overige activiteiten**	5,3	5,5	6,2	6,7	6,8
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal veiligheidszorg	9.809,5	10.299,2	10.920,9	11.255,7	11.428,0
preventie	4.671,8	4.900,6	5.188,5	5.305,7	5.301,7
opsporing	2.268,7	2.408,3	2.518,6	2.555,6	2.592,3
vervolg	593,5	582,0	598,9	624,1	649,2
berechting	243,4	255,2	266,4	270,6	278,5
tenuitvoerlegging	1.613,3	1.649,5	1.819,0	1.954,3	2.034,7
ondersteuning van verdachten en daders	99,3	115,5	124,2	134,1	156,8
ondersteuning van slachtoffers	34,0	35,3	40,5	41,5	41,5
rechtskundige diensten	280,0	347,4	359,0	363,5	367,1
overige activiteiten**	5,3	5,4	5,9	6,2	6,2

* Voorlopige cijfers.

** Activiteiten van de Directie wetgeving van het ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.3 Personele en materiële uitgaven totaal

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	9.809,5	10.378,6	11.112,3	12.022,1	12.522,1
personele uitgaven	6.066,4	6.336,8	6.746,4	7.428,7	7.778,0
materiële uitgaven	3.743,1	4.041,8	4.365,9	4.593,4	4.744,1

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.4 Uitgaven veiligheidszorg per hoofd van de bevolking

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal veiligheidszorg	601,6	635,4	679,3	732,8	759,6
preventie	286,5	301,4	320,6	343,0	350,0
opsporing	139,1	148,7	156,1	168,9	174,7
vervolgning	36,4	36,1	37,9	40,8	43,3
berechting	14,9	15,8	16,9	17,7	18,7
tenuitvoerlegging	98,9	102,2	114,5	127,0	134,9
ondersteuning van verdachten en daders	6,1	7,1	7,8	8,8	10,4
ondersteuning van slachtoffers	2,1	2,2	2,6	2,7	2,7
rechtskundige diensten	17,2	21,5	22,6	23,5	24,4
overige activiteiten**	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal veiligheidszorg	601,6	630,5	667,6	686,1	693,2
preventie	286,5	300,0	317,2	323,4	321,6
opsporing	139,1	147,4	154,0	155,8	157,2
vervolgning	36,4	35,6	36,6	38,0	39,4
berechting	14,9	15,6	16,3	16,5	16,9
tenuitvoerlegging	98,9	101,0	111,2	119,1	123,4
ondersteuning van verdachten en daders	6,1	7,1	7,6	8,2	9,5
ondersteuning van slachtoffers	2,1	2,2	2,5	2,5	2,5
rechtskundige diensten	17,2	21,3	21,9	22,2	22,3
overige activiteiten**	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4

* Voorlopige cijfers.

** Activiteiten van de Directie wetgeving van het ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.5 Uitgaven aan preventie

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.770,6
politie	1.502,4	1.587,5	1.654,2	1.775,4	1.858,3
regionale politie	1.298,4	1.363,6	1.413,1	1.519,2	1.594,3
Korps Landelijke Politiediensten	204,1	223,8	241,1	256,2	264,0
VROM-inspectie	33,8	34,6	38,7	31,4	32,2
douane	297,5	306,5	298,2	301,7	304,2
provincies en gemeenten	355,7	388,4	412,7	483,1	484,1
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.486,0	1.618,9	1.746,9	1.782,0
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	853,7	918,0	961,4	929,0
overige aanbieders**	230,5	266,9	304,4	328,0	380,8
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	4.671,8	4.900,6	5.188,5	5.305,7	5.301,7
politie	1.502,4	1.574,5	1.636,8	1.634,7	1.670,0
regionale politie	1.298,4	1.352,7	1.398,4	1.397,4	1.431,3
Korps Landelijke Politiediensten	204,1	221,8	238,5	237,3	238,7
VROM-inspectie	33,8	34,2	37,2	29,3	29,2
douane	297,5	303,2	284,8	278,6	272,3
provincies en gemeenten	355,7	383,7	401,2	453,7	449,5
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.496,5	1.622,8	1.675,4	1.661,9
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	844,7	911,3	927,2	870,6
overige aanbieders**	230,5	263,8	294,3	306,9	348,4

* Voorlopige cijfers.

** Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, AFM en Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.6 Personele en materiële uitgaven aan preventie

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.770,6
personele uitgaven	2.916,9	3.031,7	3.232,1	3.500,8	3.630,3
materiële uitgaven	1.755,0	1.891,9	2.012,8	2.127,0	2.140,3
politie	1.502,4	1.587,5	1.654,2	1.775,4	1.858,3
personele uitgaven	1.067,7	1.094,4	1.132,4	1.247,1	1.314,6
materiële uitgaven	434,8	493,1	521,8	528,3	543,7
VROM-inspectie	33,8	34,6	38,7	31,4	32,2
personele uitgaven	19,6	20,1	22,1	18,2	21,4
materiële uitgaven	14,2	14,5	16,6	13,2	10,8
douane	297,5	306,5	298,2	301,7	304,2
personele uitgaven	253,9	252,9	264,0	273,0	279,6
materiële uitgaven	43,7	53,6	34,1	28,7	24,6
provincies en gemeenten	355,7	388,4	412,7	483,1	484,1
personele uitgaven	150,0	162,1	175,8	201,8	202,2
materiële uitgaven	205,7	226,2	236,9	281,3	281,9
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.486,0	1.618,9	1.746,9	1.782,0
personele uitgaven	1.048,9	1.119,6	1.231,0	1.321,1	1.347,7
materiële uitgaven	343,3	366,4	387,9	425,8	434,4
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	853,7	918,0	961,4	929,0
personele uitgaven	243,7	241,5	253,8	266,4	258,6
materiële uitgaven	615,9	612,2	664,2	695,0	670,4
overig**	230,5	266,9	304,4	328,0	380,8
personele uitgaven	133,2	141,0	153,1	173,3	206,2
materiële uitgaven	97,4	125,9	151,3	154,7	174,7

* Voorlopige cijfers.

** Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, AFM en Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.7 Uitgaven aan opsporing

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.770,5	2.879,6
politie	2.002,1	2.130,2	2.210,6	2.414,8	2.509,9
regionale politie	1.725,3	1.811,2	1.876,1	2.042,1	2.126,9
KLPD	215,0	235,8	253,9	269,8	278,1
overige landelijke politiediensten	61,9	83,3	80,6	102,9	104,9
bijzondere opsporingsdiensten**	111,4	112,5	108,8	114,2	114,2
w.o.					
AID	7,9	7,9	8,3	9,4	8,9
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,0	38,1	41,1	42,0
overig***	122,4	150,6	195,3	200,3	213,5
w.o.					
NFI	45,0	48,3	57,7	66,8	73,5
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	2.268,7	2.408,3	2.518,6	2.555,6	2.592,3
politie	2.002,1	2.113,0	2.187,5	2.223,0	2.255,1
regionale politie	1.725,3	1.796,8	1.856,5	1.878,4	1.909,5
KLPD	215,0	233,6	251,2	250,0	251,4
overige landelijke politiediensten	61,9	82,6	79,8	94,7	94,2
bijzondere opsporingsdiensten**	111,4	111,3	104,1	105,7	102,5
w.o.					
AID	7,9	7,8	8,0	8,8	8,0
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,2	38,2	39,4	39,1
overig***	122,4	148,8	188,9	187,5	195,6
w.o.					
NFI	45,0	47,7	55,7	62,4	67,1

* Voorlopige cijfers.

** De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

*** Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing MinJus, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en de Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.8 Personele en materiële uitgaven aan opsporing

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.770,5	2.879,6
personele uitgaven	1.611,3	1.675,7	1.750,4	1.936,8	2.024,7
materiële uitgaven	657,4	752,6	802,5	833,7	855,0
politie	2.002,1	2.130,2	2.210,6	2.414,8	2.509,9
personele uitgaven	1.431,5	1.477,5	1.524,1	1.706,6	1.786,0
materiële uitgaven	570,6	652,7	686,5	708,3	724,0
bijzondere opsporingsdiensten**	111,4	112,5	108,8	114,2	114,2
personele uitgaven	93,4	94,0	91,1	96,0	98,8
materiële uitgaven	18,0	18,5	17,8	18,2	15,4
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,0	38,1	41,1	42,0
personele uitgaven	24,7	26,4	29,0	31,1	31,7
materiële uitgaven	8,1	8,6	9,1	10,0	10,2
overig***	122,4	150,6	195,3	200,3	213,5
personele uitgaven	61,7	77,9	106,2	103,2	108,2
materiële uitgaven	60,7	72,8	89,1	97,2	105,4

* Voorlopige cijfers.

** De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

*** Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing MinJus, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en de Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.9 Uitgaven aan vervolging

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	593,5	590,0	619,2	669,2	714,1
Openbaar Ministerie	516,0	520,2	544,9	570,9	611,2
3 reclasseringsorganisaties	30,1	34,4	36,8	42,8	44,7
Raad voor de Kinderbescherming	47,5	35,5	37,5	55,5	58,2
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	593,5	582,0	598,9	624,1	649,2
Openbaar Ministerie	516,0	512,9	527,2	532,6	555,5
3 reclasseringsorganisaties	30,1	34,0	35,7	39,9	41,0
Raad voor de Kinderbescherming	47,5	35,1	36,0	51,6	52,7

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.10 Personele en materiële uitgaven aan vervolging

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	593,5	590,0	619,2	669,2	714,1
personele uitgaven	336,3	339,4	366,0	427,7	462,4
materiële uitgaven	257,2	250,6	253,2	241,6	251,8

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.11 Uitgaven aan berechting

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	243,4	258,8	275,9	290,7	307,7
rechtbanken en gerechtshoven	214,7	224,8	249,3	263,3	279,3
Hoge Raad	12,2	11,4	12,9	11,6	12,9
overige diensten**	16,5	22,5	13,7	15,7	15,5
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	243,4	255,2	266,4	270,6	278,5
rechtbanken en gerechtshoven	214,7	221,7	240,7	245,0	252,8
Hoge Raad	12,2	11,3	12,4	10,8	11,7
overige diensten**	16,5	22,2	13,3	14,7	14,0

* Voorlopige cijfers.

** Overige diensten bestaan uit: Commissie Gelijke Behandeling, College Bescherming Persoonsgegevens, Centrale Justitiële Documentatiedienst, Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en ingehuurde tolken.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.12 Personele en materiële uitgaven aan berechting

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	243,4	258,8	275,9	290,7	307,7
personele uitgaven	165,9	163,9	189,9	205,8	221,1
materiële uitgaven	77,5	94,8	86,0	84,9	86,6

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.13 Uitgaven aan tenuitvoerlegging

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	1.613,3	1.669,3	1.873,6	2.083,3	2.223,8
Gevangeniswezen	1.046,1	1.044,2	1.113,3	1.110,1	1.161,6
Justitiële jeugdinrichtingen	146,3	141,6	149,3	172,1	223,7
Forensisch psychiatrische centra	245,5	280,5	406,1	563,6	577,3
Centraal Justitieel Incassobureau	71,9	79,5	79,6	88,6	100,1
reclasseringsorganisaties**	70,4	83,8	83,6	94,3	103,1
overig tenuitvoerlegging***	33,1	39,7	41,6	54,5	58,0
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	1.613,3	1.649,5	1.819,0	1.954,3	2.034,7
Gevangeniswezen	1.046,1	1.032,0	1.080,9	1.042,4	1.064,6
Justitiële jeugdinrichtingen	146,3	140,0	144,9	161,6	205,0
Forensisch psychiatrische centra	245,5	277,2	394,3	529,3	529,1
Centraal Justitieel Incassobureau	71,9	78,5	77,8	83,4	91,6
reclasseringsorganisaties**	70,4	82,7	81,2	87,1	92,1
overig tenuitvoerlegging***	33,1	39,2	40,0	50,6	52,4

* Voorlopige cijfers.

** 3 Reclasseringsorganisaties plus Bureaus Jeugdzorg.

*** Overig tenuitvoerlegging: Raad voor de Strafrechtsstoepassing en Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, HALT Nederland, en JUSTIS (gratieverleningen).

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.14 Personele en materiële uitgaven aan tenuitvoerlegging

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	1.613,3	1.669,3	1.873,6	2.083,3	2.223,8
personele uitgaven	768,9	796,3	849,5	971,4	1.019,0
materiële uitgaven	844,4	873,1	1.024,1	1.111,8	1.204,8
Dienst Justitiële Inrichtingen	1.438,0	1.466,4	1.668,7	1.845,8	1.962,7
personele uitgaven	664,7	670,0	721,1	817,8	850,5
materiële uitgaven	773,3	796,3	947,6	1.028,0	1.112,2
Bureaus Jeugdzorg	37,7	49,7	47,6	53,4	57,9
personele uitgaven	30,1	39,3	38,6	42,5	46,2
materiële uitgaven	7,6	10,4	9,0	10,9	11,6
overige aanbieders ministerie van Justitie	137,7	153,3	157,3	184,0	203,2
personele uitgaven	74,1	87,0	89,8	111,1	122,3
materiële uitgaven	63,6	66,3	67,5	72,9	81,0

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.15 Uitgaven aan ondersteuning van verdachten en daders

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	99,3	116,7	128,1	143,7	171,2
Gevangeniswezen	15,2	22,3	18,0	12,8	19,1
Justitiële jeugdinrichtingen	1,4	0,9	1,0	1,0	0,8
Stichting Reclassering Nederland	45,4	50,0	58,8	71,7	84,1
Stichting Verslavingsreclassering GGZ	23,5	28,1	33,6	39,8	43,8
Leger des Heils Reclassering	7,8	9,0	10,4	11,7	16,9
Raden voor de Rechtsbijstand	5,9	6,3	6,3	6,7	6,6
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	99,3	115,5	124,2	134,1	156,8
Gevangeniswezen	15,2	22,0	17,5	12,0	17,5
Justitiële jeugdinrichtingen	1,4	0,9	1,0	0,9	0,7
Stichting Reclassering Nederland	45,4	49,5	57,0	66,9	77,1
Stichting Verslavingsreclassering GGZ	23,5	27,8	32,6	37,1	40,1
Leger des Heils Reclassering	7,8	8,9	10,1	10,9	15,4
Raden voor de Rechtsbijstand	5,9	6,3	6,0	6,2	5,9

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.16 Personele en materiële uitgaven aan ondersteuning van verdachten en daders

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	99,3	116,7	128,1	143,7	171,2
personele uitgaven	71,1	86,4	100,1	115,2	137,6
materiële uitgaven	28,2	30,2	28,0	28,6	33,7
Dienst Justitiële Inrichtingen	16,7	23,2	19,0	13,8	19,9
personele uitgaven	7,7	10,6	8,2	6,1	8,6
materiële uitgaven	9,0	12,6	10,8	7,7	11,3
overige aanbieders ministerie van Justitie	82,6	93,5	109,1	129,9	151,3
personele uitgaven	63,4	75,8	91,9	109,0	128,9
materiële uitgaven	19,2	17,6	17,2	20,9	22,4

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.17 Uitgaven aan rechtskundige diensten

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	280,0	350,6	369,7	386,0	403,0
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	280,0	347,4	359,0	363,5	367,1

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.18 Personele en materiële uitgaven aan rechtskundige diensten

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	280,0	350,6	369,7	386,0	403,0
personele uitgaven	178,0	223,2	237,4	247,2	258,1
materiële uitgaven	102,1	127,4	132,3	138,8	144,9

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.19 Uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1
Centraal Justitieel Incassobureau	4,1	5,6	5,4	6,7	5,6
Schadefonds Geweldsmisdrijven	14,8	13,1	17,4	17,4	18,6
Slachtofferhulp Nederland (SHN)	15,1	17,1	19,0	20,1	20,9
	(mln €, prijzen van 2005)				
Totaal	34,0	35,3	40,5	41,5	41,5
Centraal Justitieel Incassobureau	4,1	5,5	5,3	6,3	5,1
Schadefonds Geweldsmisdrijven	14,8	12,9	16,9	16,5	17,4
Slachtofferhulp Nederland (SHN)	15,1	16,9	18,3	18,7	19,0

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.20 Personele en materiële uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers

	2005	2006	2007	2008	2009*
	(mln €, nominaal)				
Totaal	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1
personele uitgaven	13,8	15,6	16,1	18,8	19,7
materiële uitgaven	20,2	20,1	25,7	25,4	25,4

* Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.21 Kostprijzen Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)					
Preventie						
verklaring van geen bezwaar inzake						
nieuwe statuten en wijziging van statuten						
vennootschappen	48,9	44,1	55,6	48,2	54,5	39,8
vennoot inlichtingen verstrekkingen				31,0		15,5
verstrekkingen/entiteiten	48,9	44,1	55,6			
aanwijzingen	48,9	44,1	55,6			
faillissementen/centraal insolventieregister	48,9	44,1	55,6			
garantstellingregeling faillissementscuratoren	48,9	44,1	55,6	390,1		675,5
aanvraag bevordering integrale besluitvorming						
door het openbaar bestuur	23.117,0	12.692,9	12.692,9	9.755,9	11.209,0	19.105,7
aanvraag verklaringen omtrent het gedrag	19,8	19,6	13,9	14,2	18,3	.
natuurlijke personen		19,0	13,5	13,8	17,4	16,4
beslissing rechtspersonen		99,3	65,4	69,1	86,8	142,2
verzoek tot naamswijziging	258,4	300,3	460,6	518,2	759,3	532,5
centraal testamentenregister	3,7	3,2				
integriteitsverklaringen beroepsgoederenvervoer						108,3
Opsporing						
Wet wapens en munitie/Flora- en faunawet	1.537,8	2.089,9	2.503,1	1.847,6	1.770,3	.
administratieve beroepen						6.679,2
onthefingen						436,6
aktes buitengewone opsporingsambtenaren	121,1	127,2	127,0	103,2	116,5	116,9
Wet particuliere beveiligingorganisaties en						
recherchebureaus	589,3	738,6	570,2	268,2	278,7	.
vergunningen				249,8		
toestemmingen				166,5		
weigeringen/intrekkingen				499,6		
ondernemingen						919,5
leidinggevenden						312,4
Wet bescherming persoonsgegevens				970,8		320,1
EG-verklaringen				1.250,6		654,9
Tenuitvoerlegging						
gratie	236,0	236,0	309,6	374,8	617,4	629,4
	(€, prijzen van 2005)					
Preventie						
verklaring van geen bezwaar inzake						
nieuwe statuten en wijziging van statuten						
vennootschappen	48,9	43,5	53,8	44,8	49,6	35,6
vennoot inlichtingen verstrekkingen				28,9	.	13,9
verstrekkingen/entiteiten	48,9	43,5	53,8			
aanwijzingen	48,9	43,5	53,8			

Tabel 10.21 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, prijzen van 2005)					
faillissementen/centraal insolventieregister	48,9	43,5	53,8			
garantstellingregeling faillissementscuratoren	48,9	43,5	53,8	362,7	.	604,8
aanvraag bevordering integere besluitvorming door het openbaar bestuur	23.117,0	12.530,0	12.296,4	9.070,2	10.196,8	17.106,7
aanvraag verklaringen omtrent het gedrag natuurlijke personen	19,8	19,4	13,4	13,2	16,6	.
beslissing rechtspersonen		18,7	13,0	12,8	15,8	14,7
verzoek tot naamswijziging	258,4	98,1	63,4	64,3	79,0	127,3
centraal testamentenregister	3,7	296,4	446,2	481,7	690,8	476,8
integriteitsverklaringen beroepsgoederenvervoer						96,9
Opsporing						
Wet wapens en munitie/Flora- en faunawet	1.537,8	2.063,1	2.424,9	1.717,7	1.610,4	.
administratieve beroepen						5.980,3
ontheffingen						390,9
aktes buitengewone opsporingsambtenaren	121,1	125,6	123,0	96,0	105,9	104,7
Wet particuliere beveiligingorganisaties en						
recherchebureaus	589,3	729,1	552,4	249,4	253,5	.
vergunningen				232,2		
toestemmingen				154,8		
weigeringen/intrekkingen				464,4		
ondernemingen						823,3
leidinggevenden						279,7
Wet bescherming persoonsgegevens				902,6		286,6
EG-verklaringen				1.162,7		586,4
Tenuitvoerlegging						
gratie	236,0	233,0	299,9	348,4	561,7	563,5

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.22 **Kostprijzen Nederlands Forensisch Instituut**

	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)			
Digitale technologie & biometrie	10.637,0	9.628,0	7.773,0	5.649,0
Frontoffice	5.068,0	1.971,0	11.620,0	11.199,0
Fysische & chemische technologie	4.905,0	6.141,0	5.823,0	7.232,0
Humane biologische sporen	547,0	431,0	596,0	660,0
Microsporen	5.087,0	6.334,0	6.022,0	6.724,0
Pathologie/toxicologie	1.390,0	1.572,0	1.479,0	2.390,0
Verdovende middelen	690,0	719,0	741,0	925,0
	(€, prijzen van 2005)			
Digitale technologie & biometrie	10.304,7	8.951,3	7.071,1	5.058,0
Frontoffice	4.909,7	1.832,5	10.570,7	10.027,3
Fysische & chemische technologie	4.751,8	5.709,4	5.297,2	6.475,3
Humane biologische sporen	529,9	400,7	542,2	590,9
Microsporen	4.928,1	5.888,8	5.478,2	6.020,5
Pathologie/toxicologie	1.346,6	1.461,5	1.345,4	2.139,9
Verdovende middelen	668,4	668,5	674,1	828,2

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.23 **Kostprijzen Raad voor de rechtspraak voor veiligheidszorg**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)					
Gerechtshoven						
strafzaken	1.103,7	1.179,1	1.371,9	1.385,7	1.392,0	1.524,0
Rechtbanken						
misdrijfzaken	638,5	653,6	738,3	777,7	844,0	924,0
overtredingszaken	113,3	119,7	121,1	115,0	114,0	120,0
	(€, prijzen van 2005)					
Gerechtshoven						
strafzaken	1.103,7	1.164,0	1.329,0	1.288,3	1.266,3	1.364,5
Rechtbanken						
misdrijfzaken	638,5	645,2	715,2	723,0	767,8	827,3
overtredingszaken	113,3	118,2	117,3	106,9	103,7	107,4

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), jaarverslagen Rvdr, bewerking WODC

Tabel 10.24 Kostprijzen Raad voor Rechtsbijstand voor veiligheidszorg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)					
Strafzaken*	951,3	937,4	949,7	963,3	978,7	998,6
ambtshalve	1.066,0	1.065,0	1.079,0	1.094,0	1.128,0	1.139,0
regulier	671,0	666,0	688,0	701,0	705,0	737,0
Piketdiensten bij inverzekeringstelling	247,0	249,0	252,0	260,0	267,0	270,0
	(€, prijzen van 2005)					
Strafzaken*	951,3	925,4	920,1	895,6	890,3	894,1
ambtshalve	1.066,0	1.051,3	1.045,3	1.017,1	1.026,1	1.019,8
regulier	671,0	657,5	666,5	651,7	641,3	659,9
Piketdiensten bij inverzekeringstelling	247,0	245,8	244,1	241,7	242,9	241,8

* incl. vreemdelingenbewaring & BOPZ.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.25 Kostprijzen Centraal Justitieel Incassobureau

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)					
WAHV-sancties	4,1	4,0	3,9	4,2	4,9	5,2
Boetevonnissen	45,0	43,7	45,8	54,5	69,6	70,8
Transacties	13,4	13,8	16,2	16,6	23,4	34,8
Strafbeschikkingen				16,6	23,4	34,8
Vrijheidsstraffen	50,5	50,5	63,5	60,9	116,0	73,4
Schadevergoedingsmaatregelen	305,9	409,4	397,0	489,4	449,7	438,5
Ontnemingsmaatregelen/schikkingen	1.206,5	1.385,2	1.787,2	1.994,7	3.029,5	3.745,5
Taakstraffen	26,5	26,5	26,0	25,0	50,4	25,9
	(€, prijzen van 2005)					
WAHV-sancties	4,1	4,0	3,8	3,9	4,5	4,6
Boetevonnissen	45,0	43,2	44,3	50,7	63,3	63,4
Transacties	13,4	13,6	15,7	15,4	21,3	31,1
Strafbeschikkingen				15,4	21,3	31,1
Vrijheidsstraffen	50,5	49,9	61,6	56,6	105,5	65,7
Schadevergoedingsmaatregelen	305,9	404,2	384,6	455,0	409,1	392,6
Ontnemingsmaatregelen/schikkingen	1.206,5	1.367,5	1.731,3	1.854,5	2.755,9	3.353,6
Taakstraffen	26,5	26,1	25,2	23,2	45,8	23,2

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.26 **Kostprijzen Dienst Justitiële Inrichtingen voor veiligheidszorg**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€ per persoon per dag, nominaal)					
Volwassenen						
gevangeniswezen (excl. vreemdelingenbewaring)	179,0	181,0	197,0	208,0	216,0	216,6
gevangeniswezen, operationele capaciteit						229,0
gevangeniswezen, reservecapaciteit						133,0
detentiecentra (o.a. noodcapaciteit drugskoeriers)	140,0					
politiecellen (arrestanten en vreemdelingen)	109,0					
extramurale voorzieningen ((B)PP, ET, ED)	67,0	72,0	72,0	60,0	85,0	51,0
forensische zorg					290,1	314,5
inkoop gevangeniswezen					328,0	367,0
inkoop GGZ/gehandicaptenzorg					283,0	285,0
forensisch-psychiatrische centra (voorheen tbs-klinieken)	435,0	444,0	449,0	455,0	478,0	480,0
rijks-tbs-klinieken	512,0					
particuliere tbs-klinieken	386,0					
proefverlof tbs	67,0	72,0	72,0	60,0		
Pieter Baan Centrum (plaatsen)				1.565,0	1.464,0	1.523,0
Pieter Baan Centrum (rapportages)*	51.823,0	49.196,0	65.315,0			
Jeugd						
jeugdinrichtingen	293,0	308,0	326,0	398,0	436,0	499,4
rijksjeugdinrichtingen	321,0					
particuliere jeugdinrichtingen	271,0					
inkoopplaatsen particuliere jeugdinrichtingen	283,9					
operationele capaciteit						510,0
reservecapaciteit						153,0
extramurale voorzieningen (STP)	67,0	31,0	32,0	32,0	32,0	32,0
	(€ per persoon per dag, prijzen van 2005)					
Volwassenen						
gevangeniswezen (excl. vreemdelingenbewaring)	179,0	178,7	190,8	193,4	196,5	194,0
gevangeniswezen, operationele capaciteit						205,0
gevangeniswezen, reservecapaciteit						119,1
detentiecentra (o.a. noodcapaciteit drugskoeriers)	140,0					
politiecellen (arrestanten en vreemdelingen)	109,0					
extramurale voorzieningen ((B)PP, ET, ED)	67,0	71,1	69,8	55,8	77,3	45,7
forensische zorg					263,9	281,6
inkoop gevangeniswezen					298,4	328,6
inkoop GGZ/gehandicaptenzorg					257,4	255,2
forensisch-psychiatrische centra (voorheen tbs-klinieken)	435,0	438,3	435,0	423,0	434,8	429,8
rijks-tbs-klinieken	512,0					
particuliere tbs-klinieken	386,0					
proefverlof tbs	67,0	71,1	69,8	55,8		

Tabel 10.26 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€ per persoon per dag, prijzen van 2005)					
Pieter Baan Centrum (plaatsen)				1.455,0	1.331,8	1.363,7
Pieter Baan Centrum (rapportages)*	51.823,0	48.564,7	63.274,6			
Jeugd						
jeugdinrichtingen	293,0	304,0	315,8	370,0	396,6	447,2
rijksjeugdinrichtingen	321,0					
particuliere jeugdinrichtingen	271,0					
inkoopplaatsen particuliere jeugdinrichtingen	283,9					
operationele capaciteit						456,6
reservecapaciteit						137,0
extramurale voorzieningen (STP)	67,0	30,6	31,0	29,8	29,1	28,7

* prijs per rapportage.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), jaarverslag DJI, bewerking WODC

Tabel 10.27 Productie naar activiteit

	2005	2006	2007	2008	2009*	gewicht 2009
	(abs.)					(%)
Opsporing - misdrijven	266.857	267.710	272.657	260.228	233.753	69
instroom misdrijven OM	266.857	267.710	272.657	260.228	231.142	
strafbeschikkingen politie misdrijven	-	-	-	2.611	14.216	
Opsporing - overtredingen	11.747.095	12.658.767	13.332.177	12.277.626	12.443.280	31
WAHV-beschikkingen	10.977.390	11.943.755	12.640.881	11.662.981	11.823.239	
instroom overtredingszaken OM	289.277	261.986	252.213	233.595	211.019	
transacties politie/BOD	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	
Vervolg - misdrijven: afdoeningen OM						
minus septs	94.637	95.448	91.814	86.909	82.315	79
Vervolg - overtredingen	592.063	613.208	608.213	538.559	571.301	21
WAHV-beroepen	326.820	362.514	376.249	328.916	359.715	
dagvaardingen - feiten	215.321	200.364	181.706	164.389	174.932	
transacties - feiten	49.922	50.330	50.258	45.254	36.654	
Berechting - misdrijven: afgedane zaken						
(eerste aanleg)	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	90
Berechting - overtredingen	198.172	211.147	210.279	214.659	185.535	
WAHV-beroepen kantonrechter	29.982	27.830	41.241	42.492	38.547	
vonnissen kantonstrafzaken	168.190	183.317	169.038	172.167	146.988	
Tenuitvoerlegging						
bezetting gevangeniswezen (jaargemiddelde)	15.206	13.718	12.769	11.934	11.682	52
lopende tbs-maatregelen (jaargemiddelde)	1.780	1.882	1.999	2.085	2.119	26
bezetting justitiële jeugdinrichtingen						
(jaargemiddelde)	2.382	2.418	2.431	1.799	1.251	10
totaal ten uitvoer te leggen sancties	2.008.107	2.107.129	2.171.851	1.996.798	2.038.154	12
schuldigverklaringen misdrijven eerste aanleg	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	
transacties OM misdrijven	76.137	77.965	74.380	68.385	65.115	
boetevonnissen misdrijven	49.556	52.213	50.144	44.621	44.806	
strafbeschikkingen misdrijven	-	-	-	2.611	26.447	
tenuitvoerlegging CJIB i.v.m. overtredingen	1.758.018	1.852.409	1.929.509	1.767.490	1.808.898	
Ondersteuning van verdachten en daders						
afgedane misdrijfzaken (eerste aanleg)	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	100
	(index 2005=100)					
Ondersteuning van slachtoffers						
door burgers ondervonden delicten	100	95	93	80	79	100

* Voorlopige cijfers.

Bron: tabellen in deze bijlage.

Tabel 10.28 Kosten per delict in 2009*

	Totaal	Preventie	Opsporing	Vervolg	Berechting	Tenuitvoerlegging	Ondersteuning van verdachten en daders	Rechtskundige diensten	Ondersteuning van slachtoffers	overige activiteiten**
	(mln €, nominaal)									
Totaal	12.522,1	5.770,6	2.879,6	714,1	307,7	2.223,8	171,2	403,0	45,1	6,8
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.751,0	425,3	179,7	131,1	59,9	783,6	35,5	94,8	23,6	1,0
moord en doodslag	215,0	0,1	0,5	2,9	0,9	223,7	0,4	2,2	0,0	0,1
seksuele misdrijven	325,5	98,1	13,8	20,7	6,7	160,7	3,3	16,0	2,6	0,2
bedreiging	488,0	255,1	55,5	22,1	12,1	52,1	7,2	16,0	16,3	0,3
mishandeling en overige geweldsmisdrijven	722,5	72,0	110,0	85,3	40,2	347,0	24,7	60,5	4,6	0,4
Vermogensmisdrijven	5.278,6	2.869,9	1.073,9	168,3	82,2	775,6	57,3	123,4	11,9	2,9
diefstal met geweld	498,7	13,1	25,0	37,8	13,0	400,4	8,0	29,7	0,8	0,3
gekwalficeerde diefstal	2.742,7	1.850,9	376,2	51,5	27,5	206,1	20,8	39,7	2,8	1,5
eenvoudige diefstal	1.470,7	828,2	466,9	31,8	19,4	73,8	14,7	22,4	6,8	0,8
heling en schuldheling	56,3	6,5	9,6	12,2	6,6	6,6	4,7	8,4	0,1	0,0
overige vermogensmisdrijven	510,2	171,1	196,3	34,9	15,7	88,9	9,1	23,2	1,4	0,3
Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	1.502,1	833,4	303,0	68,8	35,0	136,5	26,6	45,8	2,5	0,8
vernieling	1.148,3	795,6	240,2	16,5	9,2	13,8	6,5	9,8	2,4	0,6
tegen openbare orde en gezag	353,8	37,9	62,8	52,3	25,9	122,7	20,2	36,0	0,2	0,2
Verkeersmisdrijven	717,8	255,6	216,5	62,5	45,6	60,3	21,9	49,9	6,6	0,4
rijden onder invloed	330,4	94,3	94,3	38,1	32,2	19,7	15,1	32,1	2,4	0,2
verlaten plaats ongeval	166,9	57,4	108,2	6,9	3,7	1,9	2,2	3,7	1,5	0,1
overige verkeersmisdrijven	220,5	103,8	14,0	17,5	9,7	38,7	4,6	14,1	2,7	0,1
Economische misdrijven	182,4	12,6	151,8	22,8	10,4	4,6	6,5	11,4	0,0	0,1
Drugsmisdrijven	692,2	150,3	99,8	64,2	25,3	318,3	12,4	47,4	0,5	0,4
harddrugs	524,3	80,4	52,5	51,4	18,9	297,0	8,8	38,6	0,3	0,3
softdrugs	167,9	69,9	47,3	12,8	6,4	21,3	3,6	8,8	0,2	0,1
Overige misdrijven	242,9	21,3	37,1	43,9	19,2	88,7	10,9	30,2	0,1	0,1
Overtredingen	2.155,0	1.202,3	817,9	152,6	30,1	56,1	0,0	0,0	0,0	1,2

* Voorlopige cijfers.

** Overige activiteiten bestaan uit: de Directie wetgeving van het ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Tabel 10.29 Vergoeding van de schade aan huishoudens, op jaarbasis

	Bron	Vergoeding van de schade (mln €, prijzen van 2009)
Huishoudens, totaal		1.151,4
fysieke en emotionele schade		9,4
Schadefonds Geweldsmisdrijven	a	9,4
materiële schade		1.141,9
Schadefonds Geweldsmisdrijven	a	4,0
schadevergoedingsmaatregelen	b	21,5
Waarborgfonds Motorverkeer	c	51,8
schadeverzekeringen	d	1.064,6

Bron:

- a jaarverslag SGM
- b CJIB
- c Waarborgfonds Motorverkeer
- d Politiemonitor Bevolking

Tabel 10.30 Ontvangsten uit veiligheidszorg door de rijksoverheid

	2005	2006	2007	2008	2009
	(€, nominaal)				
Totaal	673,1	727,7	842,0	818,5	846,8
boetes, transacties en strafbeschikkingen	639,8	679,9	718,0	731,1	763,6
ontnemingsmaatregelen	11,5	17,5	23,6	23,4	39,1
overig	21,9	30,3	100,4	64,0	44,0
	(€, prijzen van 2005)				
Totaal	673,1	718,4	815,7	761,0	770,3
boetes, transacties en strafbeschikkingen	639,8	671,2	695,6	679,8	694,7
ontnemingsmaatregelen	11,5	17,3	22,8	21,8	35,6
overig	21,9	29,9	97,3	59,5	40,1

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabellen bij hoofdstuk 11

Tabel 11.1 Aantal ondervonden misdrijven naar land en delictgroep (per 100 respondenten) en onveiligheidsgevoelens per land, 2004

	Autodiefstal	Diefstal uit auto	Diefstal van motor	Fietsendiefstal	Inbraak	Poging tot inbraak	Diefstal met geweld	Diefstal van persoonlijke bezittingen	Seksuele incidenten (alleen vrouwen)	Bedreiging en mishandeling	Percentage van de bevolking dat zich buitenshuis en in het donker (zeer) onveilig voelt
Nederland	1,0	4,8	0,4	8,7	1,4	1,5	0,8	4,2	2,9	8,0	18
België	0,6	5,5	0,1	6,1	2,1	2,9	1,4	4,1	1,1	7,1	26
Denemarken	1,4	3,4	0,5	8,0	3,5	1,7	1,2	3,8	3,0	5,5	17
Duitsland	0,2	2,4	0,2	4,3	1,1	1,3	0,5	3,9	2,4	4,2	30
Engeland en Wales	2,3	8,2	0,8	3,2	4,6	3,3	2,6	7,5	1,7	8,1	32
Frankrijk	0,7	4,2	0,5	0,9	1,8	1,2	0,9	3,9	0,4	3,4	21
Luxemburg	0,6	3,3	0,0	1,6	2,2	2,7	0,8	5,0	0,3	3,7	36
Bulgarije	1,2	4,2	0,0	1,1	3,0	2,8	1,4	4,8	0,2	1,9	53
Estland	0,6	6,8	.	3,7	4,2	2,2	1,7	7,2	1,5	4,4	34
Finland	0,5	2,7	0,1	6,5	1,2	0,5	0,4	2,6	1,2	4,0	14
Griekenland	0,3	2,2	0,8	2,4	2,0	1,8	1,9	6,1	3,7	5,2	42
Hongarije	0,2	2,4	0,0	2,0	2,5	1,0	1,1	3,7	0,3	2,1	26
Ierland	1,3	6,5	0,3	2,6	2,4	3,1	3,0	7,7	3,7	8,0	27
Italië	1,1	2,7	1,3	2,4	2,8	3,3	0,3	2,5	0,8	1,1	35
Noord-Ierland	1,7	5,9	0,4	2,2	1,6	2,5	1,1	6,4	3,7	9,8	26
Noorwegen	0,9	3,1	0,3	5,1	1,4	1,2	0,8	5,9	3,3	5,0	14
Oostenrijk	0,1	2,5	0,0	2,4	1,2	1,6	0,5	3,7	1,5	2,9	19
Polen	0,7	4,4	0,1	2,6	2,0	1,4	1,5	3,9	1,2	5,7	33
Portugal	1,6	6,8	0,0	0,5	1,9	0,8	1,1	1,7	0,6	1,1	34
Schotland	0,4	2,7	0,2	2,1	2,2	2,6	1,0	3,2	1,1	5,7	30
Spanje	1,5	3,7	0,4	0,7	1,1	0,5	1,7	2,2	1,2	2,8	33
Zweden	0,5	5,7	0,7	5,3	0,8	0,1	1,2	3,1	3,6	5,2	19
Zwitserland	0,2	3,7	0,7	6,3	2,1	1,7	1,3	.	3,2	4,3	.
Australië	1,2	5,8	0,2	1,5	3,1	3,0	1,3	4,3	.	11,2	27
Canada	0,8	6,3	0,2	3,2	2,6	2,0	0,8	5,3	2,4	4,8	17
Japan	0,1	1,2	0,7	6,7	1,2	1,3	0,2	0,3	1,6	0,8	35
Verenigde Staten	1,2	7,5	0,3	3,7	4,1	3,3	1,1	5,8	5,0	8,1	19

Bron: ICVS

**Tabel 11.2 Aantal geregistreerde misdrijven per land en naar delictgroep
(per 100.000 inwoners)**

	2003	2006	2008	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal			Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishandeling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
Nederland	8.439	7.454	7.300	5.191	4.075	123	84	96	100	316	353	10,3	9,0	9	9
België	9.914	9.600	9.400	4.156	3.864	248	189	407	432	623	669	8,4	8,3	27	27
Denemarken	9.025	7.822	8.800	5.360	4.398	38	37	269	356	231	251	4,3	3,0	10	10
Duitsland	7.964	7.654	7.400	3.671	3.159	72	65	310	310	545	625	3,4	3,2	11	10
Engeland en Wales	11.391	10.102	8.800	5.934	4.779	196	189	272	371	.	.	3,4	2,6	25	26
Frankrijk	6.595	6.072	5.800	3.676	3.118	208	207	208	247	276	330	3,9	3,5	17	16
Luxemburg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Bulgarije	1.677	1.601	1.500	962	886	63	37	26	37	49	39	5,2	3,3	7	4
Estland	3.960	3.858	3.800	2.562	1.981	139	75	86	73	.	281	12,4	8,9	8	11
Finland	10.326	9.816	10.700	3.407	2.762	39	32	289	253	553	586	9,2	7,7	11	12
Griekenland	4.008	4.160	3.700	619	596	21	23	96	73	70	66	2,2	2,0	2	2
Hongarije	4.081	4.229	4.100	1.786	1.695	32	27	33	67	113	115	3,7	3,0	3	2
Ierland	7.828	11.134	.	1.790	1.699	70	56	233	336	312	324	1,3	1,6	8	9
Italië	4.265	4.702	4.600	2.306	2.699	123	122	65	54	53	102	3,9	3,6	5	8
Letland	2.226	2.724	2.500	1.160	996	108	98	43	44	.	68	9,5	6,5	5	5
Litouwen	2.763	2.904	2.800	1.684	1.570	142	128	29	49	110	129	10,8	8,7	10	13
Noord-Ierland	7.513	6.954	6.300	3.037	2.245	116	90	152	138	1.504	1.582	9,0	8,2	23	26
Noorwegen	.	5.944	5.700	.	.	.	30	.	624	.	.	.	1,8	.	18
Oostenrijk	7.881	7.118	6.900	4.263	3.653	54	62	273	290	412	440	1,8	1,8	15	14
Polen	3.840	3.952	3.300	1.652	1.664	115	75	125	184	145	151	3,4	2,8	6	6
Portugal	3.998	3.748	4.000	1.723	1.492	189	198	40	42	535	543	.	.	4	3
Schotland	9.811	10.250	9.200	3.732	3.284	82	70	836	829	1.265	1.655	16,7	18,4	21	22
Slovenië	3.838	4.499	4.100	2.169	2.573	22	31	52	89	16	13	2,9	3,8	4	3
Slowakije	2.080	2.136	1.900	931	1.057	36	30	25	32	75	.	2,7	1,7	4	3
Spanje	.	.	.	1.664	.	221	.	.	.	61	.	.	.	4	.
Tsjechië	3.507	3.271	3.300	2.309	1.989	54	46	37	28	67	56	2,2	2,2	6	5
Zweden	14.014	13.490	15.200	7.370	6.323	96	95	456	736	728	848	.	.	29	46
Zwitserland	.	.	.	4.005	3.309	59	55	639	628	92	124	2,5	2,6	7	9

Bron: European Sourcebook, Eurostat (totaal 2008 is een schatting gebaseerd op de door Eurostat gemeten ontwikkeling in de geregistreerde criminaliteit tussen 2006 en 2008)

**Tabel 11.3 Aantal slachtoffers van voltooide moord en doodslag per land
(per 100.000 inwoners)**

	2005	2006	2007	2008
Nederland	1,2	1,0	1,0	1,1
België	1,7	1,7	1,5	1,4
Denemarken	1,3	0,8	1,4	1,5
Duitsland	1,0	0,9	0,8	0,8
Engeland en Wales	1,4	1,4	1,4	1,2
Frankrijk	1,5	1,4	1,3	1,3
Luxemburg	0,9	2,0	1,5	1,5
Bulgarije	2,5	2,4	2,2	2,2
Estland	8,4	6,8	6,9	6,2
Finland	2,2	2,1	2,4	2,5
Griekenland	1,1	1,0	1,0	1,1
Hongarije	1,6	1,7	1,4	1,5
Ierland	1,5	1,6	2,0	2,1
Italië	1,1	1,1	1,2	1,1
Letland	5,5	6,4	5,1	5,2
Litouwen	11,9	8,9	8,3	8,9
Noord-Ierland	1,7	1,4	1,7	1,5
Noorwegen	0,7	0,7	0,6	0,7
Oostenrijk	0,7	0,7	0,5	0,6
Polen	1,5	1,3	1,4	1,2
Portugal	1,3	1,4	1,7	1,1
Roemenië	2,1	2,0	1,9	2,3
Schotland	2,0	2,4	2,2	1,9
Slovenië	1,0	0,6	1,2	0,5
Slowakije	2,0	1,7	1,7	1,7
Spanje	1,2	1,1	1,1	0,9
Tsjechië	1,0	1,3	1,1	1,2
Zweden	0,9	1,0	1,2	0,9
Zwitserland	1,0	0,8	0,7	0,7
Australië	1,5	1,6	1,4	.
Canada	2,0	1,9	1,8	1,9
Japan	1,1	1,0	.	.
Verenigde Staten	5,6	5,7	5,7	5,5

Bron: Eurostat

Tabel 11.4 Percentage minderjarige verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal		Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishandeling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
Nederland	17	20	23	30	30	36	4	4	16	19	7	10	19	18
Duitsland	18	17	30	30	37	35	17	11	19	19	8	8	12	13
Engeland en Wales	10	.	28	.	42	.	15	.	21	.	7	.	12	.
Frankrijk	19	18	31	32	39	42	17	13	15	19	8	8	22	23
Luxemburg	11	.	19	.	20	.	20	.	.	.	.	.	.	.
Bulgarije	11	14	17	24	23	22	16	12	6	11	5	3	11	12
Estland	19	14	.	22	.	32	.	7	.	11	.	6	.	18
Finland	9	12	17	17	18	20	5	4	12	11	2	2	7	7
Griekenland	6	6	11	9	4	6	2	.	1	1	2	5	6	2
Hongarije	9	12	18	25	35	48	14	15	7	13	6	6	7	6
Ierland	21	.	27	45	25	.	10	44	15	40	5	.	6	.
Italië	2	.	10	.	8	.	2	.	2	.	2	.	5	.
Letland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Litouwen*	15	12	23	14	27	35	3	5	5	12	7	9	24	0
Noorwegen	0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Oostenrijk	14	16	24	28	32	45	7	4	14	15	4	4	11	13
Polen	8	8	21	12	24	23	14	13	21	16	3	4	10	14
Roemenië	7	8	17	19	23	.	7	6	.	8	.	8	12	15
Slovenië	10	7	17	15	27	33	16	4	11	9	9	10	9	7
Slowakije	6	2	18	3	26	6	10	0	8	5	2	0	6	2
Spanje	12	.	18	.	24	.	.	.	.	.	5	.	.	.
Tsjechië	11	7	20	15	29	.	19	12	10	8	3	2	5	8
Zweden	13	14	17	15	30	34	6	10	18	19	.	7	11	13
Zwitserland	20	.	23	26	40	37	11	8	15	18	5	4	7	13

* Litouwen: 2002 in plaats van 2003.

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.5 Percentage vrouwelijke verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal		Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishandeling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
Nederland	13	14	18	21	7	1	14	15	12	13	12	14	2	3
Duitsland	24	24	30	30	9	9	12	12	15	15	12	13	1	1
Engeland en Wales	18	.	23	.	11	.	11	.	16	.	9	.	1	.
Frankrijk	15	15	18	19	6	7	8	8	12	14	14	13	2	2
Luxemburg	21	.	21	.	9	.	15	.	.	.	.	.	.	.
Bulgarije	9	9	11	11	4	4	7	8	6	6	8	9	0	0
Estland	11	10	.	11	.	5	.	15	.	13	.	7	.	0
Finland	16	28	21	25	12	14	16	16	12	14	13	17	1	0
Griekenland	14	14	10	11	4	.	8	27	11	11	5	4	2	.
Hongarije	15	14	15	17	9	11	10	9	9	10	21	15	0	1
Ierland	19	.	23	30	7	8	11	8	9	18	3	.	.	.
Letland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Litouwen*	10	19	8	26	3	5	26	14	9	8	12	8	1	0
Noorwegen	.	.	.	.	0	.	0	.	.	.	.	.	.	.
Oostenrijk	20	20	24	28	11	6	15	15	14	13	14	12	1	1
Polen	9	8	7	4	5	5	8	7	7	6	12	13	1	1
Portugal	.	16	.	18	.	4	.	10	.	20	.	.	.	1
Roemenië	13	12	8	7	5	.	21	14	.	4	.	7	0	0
Slovenië	16	14	13	13	5	4	8	14	6	2	9	.	0	.
Slowakije	7	7	8	3	5	.	9	7	11	9	10	3	0	1
Spanje	10	.	11	.	10	.	.	.	5	.	10	.	1	.
Tsjechië	12	14	9	11	8	.	12	16	8	7	12	11	1	0
Zweden	19	20	29	31	5	5	15	15	12	13	.	11	0	1
Zwitserland	15	.	18	19	7	6	13	12	11	14	13	13	0	0

* Litouwen: 2002 in plaats van 2003.

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.6 Aantal door rechter veroordeelde verdachten per land en naar delictgroep (per 100.000 inwoners)

	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal		Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishandeling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting	
Nederland	787	762	183	150	24	18	61	55	67	82	9,3	6,6	2,1	1,7
België	1.716	.	76	.	25	.	42	.	41	.	1,9	.	4,8	.
Denemarken	2.634	3.466	327	279	6	7	112	250	113	117	0,7	0,7	1,4	1,1
Duitsland	892	912	172	155	11	11	57	63	69	83	1,0	0,8	1,3	1,3
Engeland en Wales	2.825	2.646	226	184	14	15	97	74	68	74	3,0	2,8	1,3	1,6
Frankrijk	871	1.066	137	159	10	.	44	66	76	104	1,1	1,1	2,8	3,0
Bulgarije	364	397	195	166	16	19	7	21	3	4	2,2	2,5	2,4	3,4
Estland*	802	903	278	176	69	27	.	34	18	96	7,1	3,8	1,5	2,1
Finland	3.879	4.166	695	583	12	9	143	140	202	206	3,7	3,3	1,3	1,3
Griekenland**	664	513	.	23	.	1	.	18	.	8	.	0,3	.	0,2
Hongarije	1.017	1.054	272	248	17	16	16	24	54	55	3,4	2,5	1,4	1,1
Ierland	974	.	586	.	37	.	102	218	101	.	1,3	0,4	6,9	0,7
Italië**	381	378	60	51	12	13	37	38	13	13	2,1	2,2	2,3	2,3
Letland	505	375	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Litouwen	508	576	.	177	.	50	.	29	.	41	.	8,2	.	5,4
Noord-Ierland	1.566	1.513	123	117	11	9	29	42	67	78	2,0	1,7	0,6	0,6
Noorwegen	.	304	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,5	.	.
Oostenrijk	514	524	142	107	7	9	55	70	68	70	0,8	0,8	2,2	2,1
Polen	1.089	1.214	168	175	31	31	26	53	92	103	1,9	2,2	2,7	2,5
Portugal	674	664	46	39	19	18	23	21	53	53	2,7	2,3	0,5	0,5
Roemenië	210	263	125	83	14	13	2	3	59	46	7,0	3,9	3,6	2,1
Schotland**	1.348	1.320	330	292	14	9	144	143	272	297	2,6	3,2	1,1	1,2
Slovenië	367	430	96	108	6	6	17	20	32	41	1,0	2,2	1,3	2,1
Slowakije	505	478	134	.	13	9	11	13	34	25	1,1	0,9	1,3	1,2
Spanje	298	.	79	.	15	.	20	.	24	.	1,3	.	0,2	.
Tsjechië	648	675	150	141	16	15	13	14	30	26	1,7	1,2	1,5	1,3
Zweden	1.270	1.318	269	267	10	10	113	153	86	97	1,5	1,8	1,5	4,7
Zwitserland	1.398	1.496	169	171	10	11	196	209	32	42	0,8	1,2	1,6	1,8

* Estland: 2002 in plaats van 2003, 2007 in plaats van 2006.

** Griekenland, Italië, Schotland: 2005 in plaats van 2006

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.7 Procentueel aandeel van verschillende strafsoorten, uitgesplitst naar volwassenen en jeugd*, 2006

	Volwassenen					Jeugd				
	Onvw gevangenisstraf	Boetes	Andere onvw straffen	Voorwaardelijke straf	Vernaming/ waarschuwing	Onvw gevangenisstraf	Boetes	Andere onvw straffen	Voorwaardelijke straf	Vernaming/ waarschuwing
Nederland	15	31	44	9	1	12	3	68	16	1
België	7	92	87	7	.	3	85	94	3	.
Denemarken	6	87	1	6	.	4	77	5	14	.
Duitsland	6	80	.	13	1	6	.	84	10	.
Engeland en Wales	7	72	10	3	7	7	12	66	0	12
Frankrijk	19	38	11	31	1	9	5	57	26	3
Finland	5	88	2	7	.	1	91	0	6	2
Griekenland	6	8	.	81	.	5	.	95	.	.
Hongarije	10	43	40	18	8	4	4	.	17	21
Litouwen	44	28	15	12	.	33	2	48	17	.
Noord-Ierland	8	68	14	9	.	7	19	71	3	.
Oostenrijk	24	39	.	34	.	15	30	.	38	16
Polen	9	19	13	59	.	.	.	.	.	.
Portugal	6	76	1	16	1	6	60	1	22	12
Roemenië	34	19	.	47	.	27	4	9	47	7
Schotland	18	50	21	.	12	23	10	54	.	14
Slovenië	89	7	.	.	1	2	1	96	.	.
Slowakije	14	4	3	44	64	7	30	10	39	56
Tsjechië	14	4	.	54	4	.	.	.	.	.
Zweden	12	54	5	8	15	.	.	.	.	.
Zwitserland	15	38	.	46	.	2	21	37	5	31

* De meeste landen hebben een keuze gemaakt welke straf in deze statistiek is opgenomen, waardoor het percentage optelt tot 100. Voor de meeste landen is deze keuze gebaseerd op de zwaarste straf. Sommige landen, bijvoorbeeld België, hebben alle straffen in deze statistiek vermeld, waardoor het totaalpercentage boven de 100 uitkomt.

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.8 Aantal gevangenen per land (per 100.000 inwoners)

	2005	2006	2007	2008	2009
Nederland	134	125	113	103	99
België	90	96	95	98	101
Denemarken	76	69	66	63	68
Duitsland	96	96	95	91	89
Engeland en Wales	143	145	148	153	152
Frankrijk	92	92	100	104	103
Luxemburg	152	164	155	139	138
Bulgarije	158	159	151	148	132
Estland	327	322	263	280	265
Finland	73	71	69	67	67
Griekenland	87	91	100	110	98
Hongarije	162	155	150	152	164
Ierland	.	74	80	85	88
Italië	102	65	78	96	107
Letland	313	285	286	291	310
Litouwen	233	237	219	217	248
Noord-Ierland	78	86	82	86	81
Noorwegen	67	68	71	71	68
Oostenrijk	107	105	108	96	101
Polen	217	230	234	216	220
Portugal	122	119	109	101	104
Roemenië	175	167	141	122	126
Schotland	133	141	145	157	156
Slovenië	57	65	67	66	67
Slowakije	173	161	151	152	169
Spanje	142	146	151	160	168
Tsjechië	186	186	185	201	210
Zweden	78	79	75	76	77
Zwitserland	82	79	76	76	79
Australië	124	.	130	.	.
Canada	.	.	114	117	.
Japan	62	63	65	.	59
Verenigde Staten	737	751	756	.	743

Bron: WODC, Home Office, Space/Council of Europe, World Prison Brief

Tabel 11.9 Nederland ten opzichte van Noord- en West-Europa en Europa totaal

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Geregistreeerde criminaliteit per 100.000 inwoners																		
Nederland	7.556	7.704	8.303	8.337	8.473	7.819	7.529	7.716	7.682	8.034	8.120	8.385	8.731	8.439	8.104	7.690	7.454	7.329
Noord- en West-Europa	7.622	7.973	8.648	8.705	8.316	8.103	7.991	7.805	8.006	8.003	8.061	8.335	8.656	8.612	8.417	8.158	8.031	7.795
Europa totaal	3.401	3.852	4.197	4.315	4.251	4.254	4.265	4.257	4.370	4.560	4.564	4.671	4.698	4.754	4.735	4.902	4.964	4.811
Aantal verdachten per geregistreerd misdrijf, index 1990 = 100																		
Nederland	100	98	95	95	93	99	105	108	107	102	100	100	111	122	133	135	143	141
Noord- en West-Europa	100	96	94	94	100	103	107	110	109	107	108	104	105	109	111	109	111	115
Europa totaal	100	100	106	110	121	128	129	128	128	123	129	128	132	132	132	127	127	130
Aantal gevangenen per veroordeelde																		
Nederland	0,061	0,064	0,070	0,075	0,066	0,082	0,093	0,091	0,093	0,088	0,085	0,089	0,090	0,084	0,093	0,100	0,093	0,095
Noord- en West-Europa	0,044	0,044	0,045	0,046	0,048	0,050	0,050	0,050	0,050	0,051	0,049	0,050	0,053	0,054	0,051	0,052	0,051	0,051
Europa totaal	0,184	0,169	0,176	0,181	0,188	0,193	0,187	0,193	0,190	0,189	0,190	0,192	0,197	0,188	0,176	0,181	0,185	0,197
Jeugdige gedetineerden ten opzichte van totale gevangenispopulatie	(%)																	
Nederland	.	.	.	.	.	6,0	6,0	6,9	7,7	8,5	9,3	9,8	10,1	10,3	9,9	9,2	9,6	11,7
Noord- en West-Europa	.	.	.	.	.	2,3	2,4	2,5	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9	2,7	2,5	2,4	2,5	2,5
Europa totaal	.	.	.	.	.	2,7	2,7	2,9	3,0	2,7	2,6	2,4	2,5	2,3	2,1	2,0	1,9	1,8
Vrouwelijke gedetineerden ten opzichte van totale gevangenispopulatie	(%)																	
Nederland	.	.	.	.	.	6,1	6,0	6,6	7,4	8,3	8,5	9,7	9,9	9,8	8,8	8,7	9,3	9,7
Noord- en West-Europa	.	.	.	.	.	4,2	4,2	4,3	4,5	4,5	4,6	4,8	5,1	5,1	5,2	5,1	5,2	5,2
Europa totaal	.	.	.	.	.	4,9	4,8	4,9	5,0	5,1	5,1	5,4	5,6	5,7	5,9	5,9	6,0	6,1

Bron: European Sourcebook, bewerking WODC

Bijlage 5

Afkortingen

ABR	Algemene Bedrijven Register (van het CBS)
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AID	Algemene Inspectiedienst
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
APK	Algemene Periodieke Keuring
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BBi	beperkt beveiligde inrichting
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOA	buitengewone opsporingsambtenaar
BOD	bijzondere opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie
BPS	bedrijfsprocessensysteem
BVH	Basisvoorziening Handhaving
bVm	bureau Veiligheidsmonitor
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAPI	Computer-assisted personal interviewing
CATI	Computer-assisted telephone interviewing
CAWI	Computer-assisted web interviewing
CBP	College Bescherming Persoonsgegevens
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CGB	Commissie Gelijke Behandeling
CJD	Centrale Justitiële Documentatiedienst
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
COMPAS	Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket AdminiStratie
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek
CVOM	Centrale Verwerking Openbaar Ministerie
DANS	Data Archiving and Networked Services
DBV	Directie Bijzondere Voorzieningen
DForZo	Directie Forensische Zorg
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DNB	De Nederlandsche Bank
ED	elektronische detentie
EOD	Explosieve Opruimingsdienst
ELV	Enquête Leefbaarheid en Veiligheid
ERV	Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid
ESM	Enquête Slachtoffers Misdrijven
ET	elektronisch toezicht
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst
FPC	forensisch psychiatrisch centrum

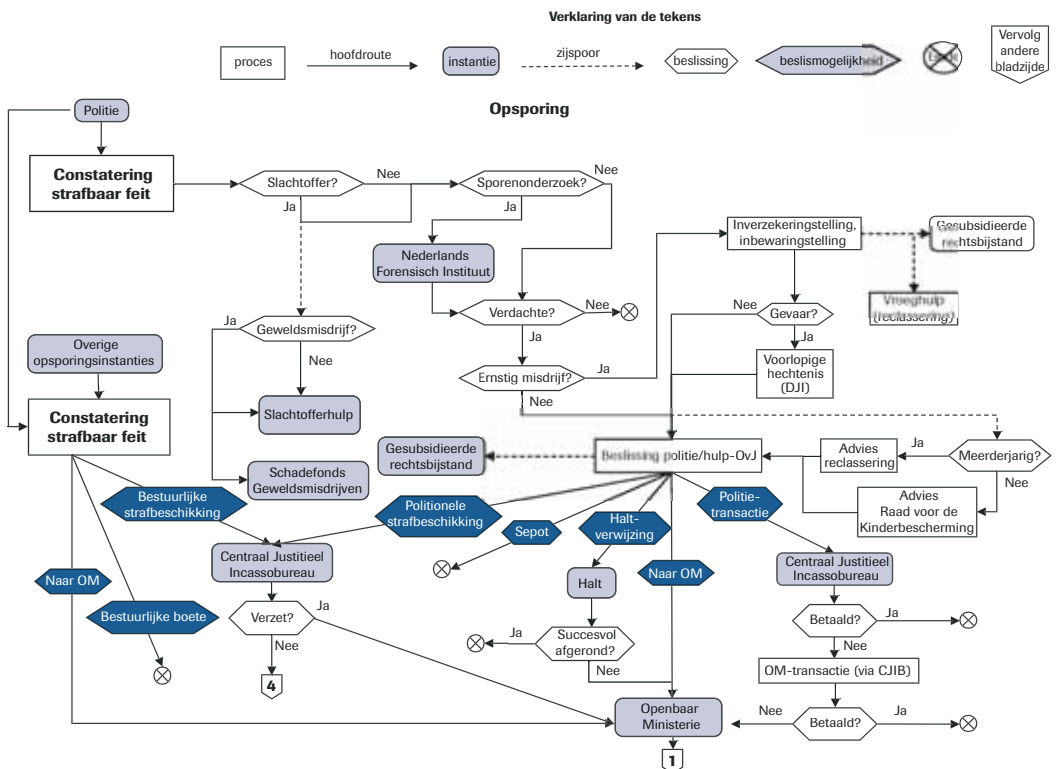
G4-gemeenten	de vier grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht)
G31-gemeenten	de 31 grootste gemeenten van Nederland
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GIDS	Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie
GPS	Geïntegreerd Processysteem
GVO	gerechtelijk vooronderzoek
GW	Gevangeniswezen
Halt	Het alternatief
HKS	Herkenningsdienstsysteem
HvB	Huis van Bewaring
ICTRO	ICT-bedrijf Rechterlijke Organisatie
ICVS	International Crime Victims Survey
IND	Immigratie en Naturalisatie Dienst
ISD	inrichting voor stelselmatige daders
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
IVBPR	Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
IVM	Integrale Veiligheidsmonitor
JCO-jeugd	Justitieel Casusoverleg-jeugd
JDS	Justitieel Documentatie Systeem
JJI	Justitiële Jeugdinrichtingen
JUSTIS	Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening
KB	Koninklijk Besluit
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
Kmar	Koninklijke Marechaussee
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LNV	ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij
LPTV	Landelijk Parket Team Verkeer
MBI	Monitor Bedrijven en Instellingen
MCB	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven
minVenJ	ministerie van Veiligheid en Justitie
NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie
NMa	Nederlandse Mededingingsautoriteit
NRGD	Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen
NVvR	Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
nVWA	nieuwe Voedsel en Warenautoriteit
nVWA-IOD	Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de nieuwe Voedsel en Warenautoriteit
OBJD	Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

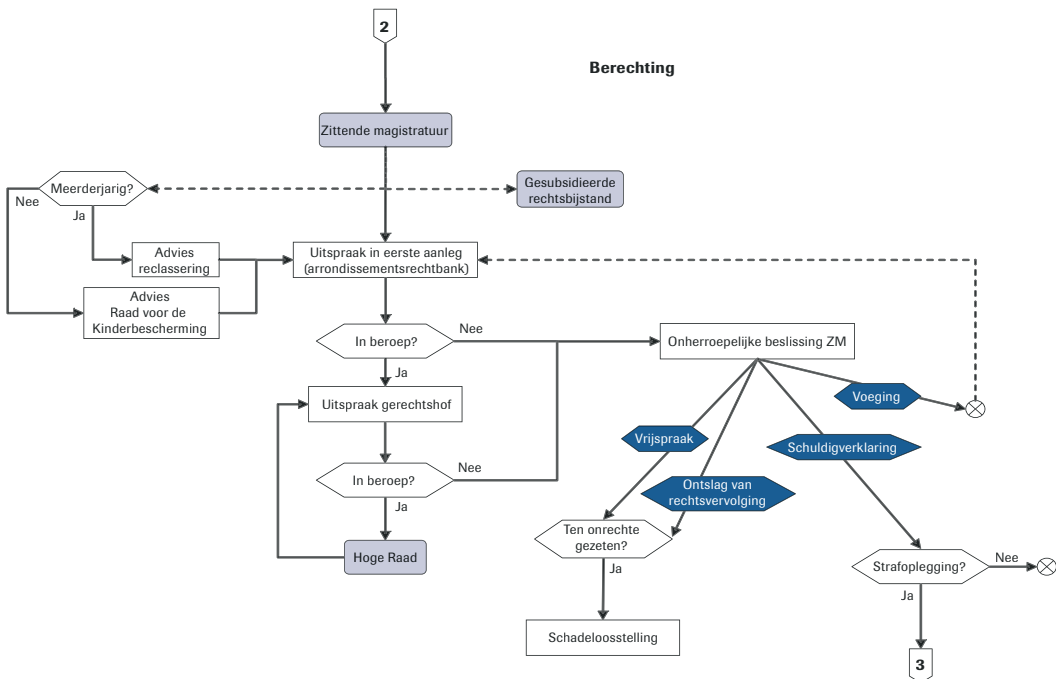
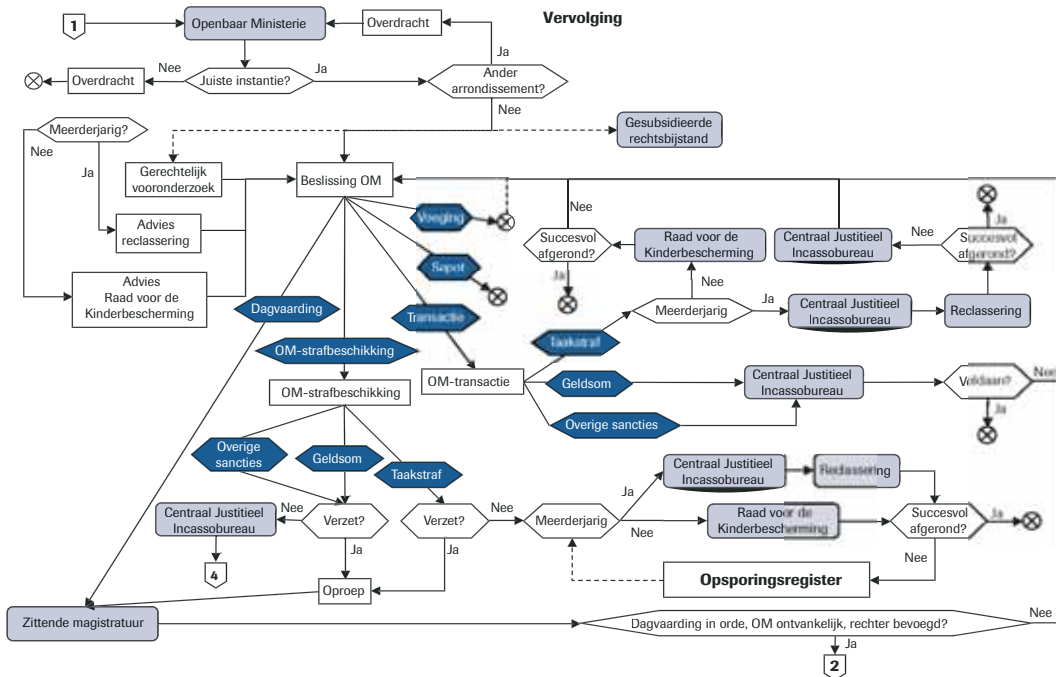
OM	Openbaar Ministerie
OMDATA	Beleidsinformatiesysteem van het OM
OPS	opsporingsregister
OPTA	Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit
ots	ondertoezichtstelling
ovar	ontslag van alle rechtsvervolging
OvJ	officier van justitie
OW	Opiumwet
PaG	Parket-Generaal
PAPI	Paper-and-pencil interviewing
PI	penitenciaire inrichting
PIJ	plaatsing in een inrichting voor jeugdigen
PMB	Politiemonitor Bevolking
POLS	Permanent Onderzoek Leefsituatie
PP	penitentiair programma
PS-en	productiestatistiek
pv	proces-verbaal
QALY	Quality Adjusted Life Year
3RO	de 3 reclasseringsorganisaties
r-c	rechter-commissaris
RDW	Rijksdienst voor het Wegverkeer
RO	Wet op de rechterlijke organisatie
RSJ	Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvR	Raad voor Rechtsbijstand
SBI	Standaard Bedrijfsindeling
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Slachtofferhulp Nederland
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
SOV	Strafrechtelijke Opvang Verslaafden
Sr	Wetboek van Strafrecht
SSB	Sociaal Statistisch Bestand (van het CBS)
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
Sv	Wetboek van Strafvordering
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
tbs	terbeschikkingstelling
TRIAS	Transactie Registratie Inning en Informatie Afhandelings Systeem
TULP	Tenuitvoerleggingprogramma Dienst Justitiële Inlichtingen
UNICRI	UN Interregional Criminal Justice Research Institute
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

VMR	Veiligheidsmonitor Rijk
VROM	ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VROM-IOD	Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
vtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
VWA	Voedsel en Waren Autoriteit
VWS	ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport
WAHV	Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet-Mulder)
WAM	Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen
WED	Wet op de economische delicten
Wet BOB	Wet op de bijzondere opsporingsbevoegdheden
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
WOTS	Wet Overdracht Tenuitvoerlegging Strafvonnissen
WSA	Wetenschappelijk Statistisch Agentschap
WvMS	Wetboek van Militair Strafrecht
WVW	Wegenverkeerswet
WWM	Wet wapens en munitie
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZM	Zittende Magistratuur

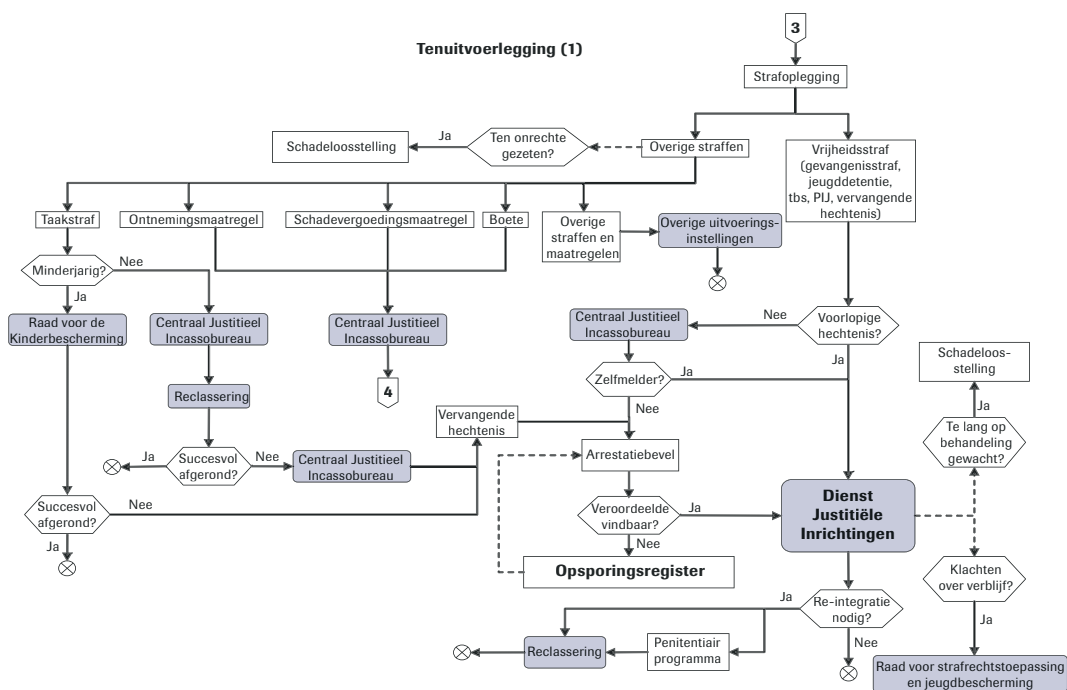
```
graph LR; Opsporing[Opsporing] --> Vervolg[Vervolg]; Vervolg --> Berechting[Berechting]; Berechting --> Tenuitvoerlegging[Tenuitvoerlegging]; Opsporing --> Tenuitvoerlegging; Rechtsbijstand[Rechtsbijstand]; Reclassering[Reclassering];
```

The diagram illustrates the Dutch criminal justice system (Duits Recht) within a light blue oval background. It shows a central flow of five white rectangular boxes connected by arrows: 'Opsporing' (Investigation) leads to 'Vervolg' (Prosecution), which leads to 'Berechting' (Sentencing), which leads to 'Tenuitvoerlegging' (Appeal). A direct arrow also connects 'Opsporing' to 'Tenuitvoerlegging'. Two additional boxes, 'Rechtsbijstand' (Legal Aid) and 'Reclassering' (Reclassification), are positioned above and to the right of the main flow, respectively, without direct arrows connecting them to the central process.

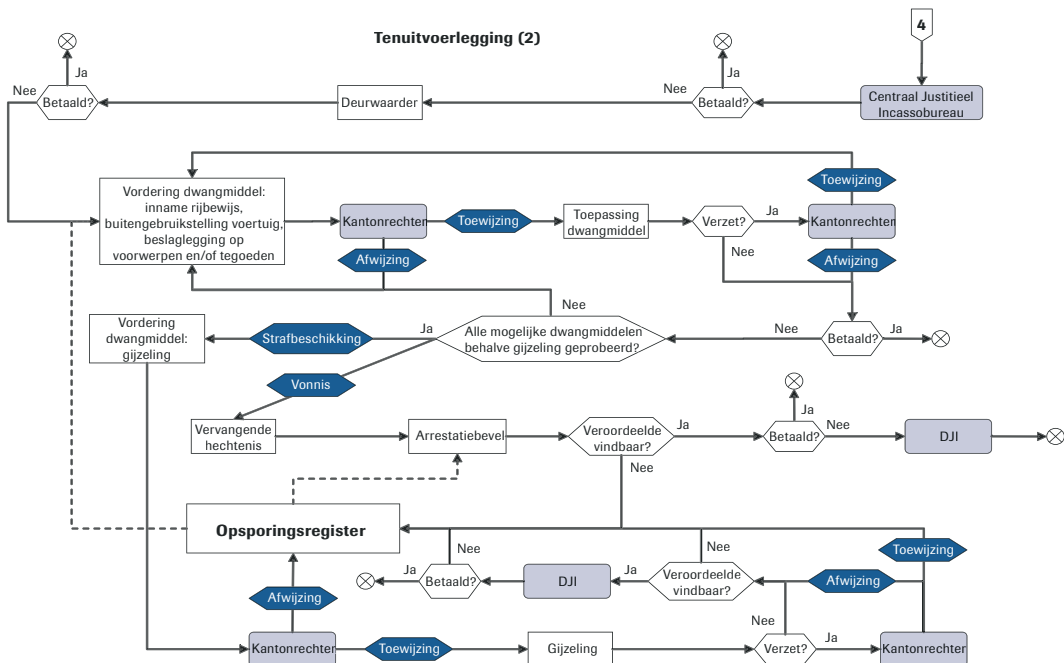

Tenuitvoerlegging (1)

Tenuitvoerlegging (2)

Bijlage 7

Trefwoordenregister

- aangifte** 55-57, 67-73, 209-217, 271, 278, 354-356, 389, 408-409, 518-519
ad informandum (zie: afdoening door openbaar ministerie)
administratieve boete (zie: bestuurlijk handhaving)
- afdoening door openbaar ministerie** (zie ook: beklagzaken; OMDATA; strafbeschikking) 33-37, 119-138, 181-183, 187, 189, 194-196, 198-201, 209-217, 271, 281-282, 414-442, 511-514, 518-521, 540
- afdoening door politie** 30-32, 181-183, 187, 189-190, 194, 209-217, 510, 518-519, 540
- afdoening door rechter (zie: vonnis)
- afkortingenlijst** 553-556
- alloctonencriminaliteit** (zie ook: daderprofiel; verdachten) 83, 102-104, 112-114, 117, 383-387, 393-395, 404-407
- alternatieve (jeugd)straffen** (zie ook: Halt; jeugdstraffen en -maatregelen) 42-43, 119, 124-125, 134-135, 139, 144, 146-148, 152, 154-155, 163, 165-168, 177-179, 209, 211-214, 228-231, 281-283, 420-421, 424-425, 435-436, 439-440, 451-452, 456-458, 473-474, 478-480, 503-504, 518-519, 537
- angst voor criminaliteit (zie: onveiligheidsgevoelens)
- arrondissementsrechtbank (zie: rechterlijke macht)
- bedreiging (zie: geweldsdelicten)
- bedrijven als slachtoffer** (zie ook: Monitor Bedrijven en Instellingen; Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven; preventiemaatregelen door bedrijven) 55-57, 60-64, 66, 71-73, 211, 229, 243, 348-351, 356, 363, 522-523
- beklagzaken** (niet-vervolgen door OM) 137-138
- behandelinrichtingen voor jeugdigen (zie: justitiële jeugdinrichtingen)
- beleidssepot (zie: afdoening door openbaar ministerie)
- beraadslaging** (zie ook: strafproces) 39-40
- berechting (zie: strafrechtspleging; vonnis)
- beslissing omtrent vervolging (zie: afdoening door openbaar ministerie)
- beslissing van de rechter (zie: vonnis)
- bestuurlijke handhaving** 32-33, 187, 193, 509
- beveiligingsbranche** 247-249, 343-344, 526-529, 534-535
- beveiligingsmaatregelen (zie: preventiemaatregelen)
- bijkomende straffen (zie: ontzegging van rijbevoegdheid; verbeurdverklaring)
- bijzondere opsporingsdiensten** (BOD) 29-30, 192-193, 249-250, 522-523, 526-529
- boete (zie: geldboete)
- brandstichting** 370-371, 376-377, 401, 415, 418, 422, 424, 426, 428, 431, 433, 437, 439, 441, 444, 447, 449, 453, 456, 459, 462, 464, 466, 469, 471, 475, 478, 481, 483, 485, 487, 490
- buitengewone opsporingsambtenaren** 190-191, 510, 516

burgers als slachtoffer (zie: slachtoffers)

Buro Slachtofferhulp – organisatie en taken (zie: slachtofferhulp)

cassatie (zie: rechtsmiddelen)

Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) (zie ook: inning van geldboete; inning van schadevergoedingsmaatregel; inning van voordeelsontneming) 49-50, 188, 205-207, 253-254, 262-263, 328-330, 506-508, 516-517, 531-531, 533, 537

computercriminaliteit 370-371, 376-377, 401, 415, 418, 422, 424, 426, 428, 431, 433, 437, 439, 441, 444, 447, 449, 453, 456, 459, 462, 464, 466, 469, 471, 475, 478, 480, 483, 485, 487, 490

conservatoir beslag (zie: voordeelsontneming)

classificatie van misdrijven 297-302

COMPAS/GPS 333-335

criminaliteitsontwikkeling (zie ook: internationale vergelijking criminaliteit; stadscriminaliteit) 55-63, 67-73, 83-95, 209-227, 271-272, 278, 285-286, 346-356, 364-375, 518, 543-544, 551

criminele carrière (zie: recidive)

daderprofiel (zie ook: verdachten) 95-117, 278-281, 380-396, 404-413

delicten (zie: strafbaar feit)

delinquenten – kenmerken (zie: daderprofiel; verdachten)

deskundigen in het strafproces (zie: getuige-deskundigen)

detailhandel als slachtoffer (zie: bedrijven als slachtoffer)

diefstal (zie: vermogensdelicten)

diefstal met geweld (zie: vermogensdelicten)

discriminatie 370-371, 376-377, 401, 415, 418, 422, 424, 426, 428, 431, 433, 437, 439, 441, 444, 447, 449, 453, 456, 459, 462, 464, 466, 469, 471, 475, 478, 480, 483, 485, 487, 490

Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) 47-49, 253-255, 531-532, 538-539

doorlooptijd van strafzaken 119, 136-137, 139, 158-159, 428-430, 487-492

doorrijden na ongeval (zie: verkeersdelicten)

douane 526-527

drugsdelicten 83, 87-88, 95-99, 108-111, 123-124, 128-130, 133, 136, 141-143, 145, 147, 147-149, 153, 168-169, 216-217, 225-227, 265-267, 278-281, 369, 372-373, 378-381, 389, 391, 400, 402-403, 408-409, 412, 416, 419, 423, 425, 427, 429, 432, 434, 438, 440, 442, 445, 448, 450, 454, 457, 460, 463, 465, 467, 470, 472, 476, 479, 481-482, 484, 486, 488-489, 491-492, 495, 520-521, 541, 544, 546-548

dwangmiddelen 27-28

economische delicten 123, 128-130, 133-134, 136 142-143, 145, 153, 372-373, 378-379, 403, 416, 419, 423, 425, 427, 429, 432, 434, 438, 440, 442, 445, 448, 450, 454, 457, 460, 463, 465, 467, 470, 472, 476, 479, 481-482, 484, 486, 488-489, 491-492, 520-521, 541

elektronisch huisarrest 43, 47-48, 166, 180, 493, 496, 505

Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie 51-52

European sourcebook 271-274, 284-289, 340-341, 544, 546-549, 551

forensische zorg 49, 500, 531-531, 538

fraude (zie: economische delicten; vermogensdelicten)

gedetineerden – kenmerken (zie: gevangenisbevolking)

gedragsmaatregel voor jeugdigen (zie ook: jeugdstraffen en -maatregelen)
45, 158, 180

gefinancierde rechtshulp (zie: rechtshulp)

geldboetes – incl. transacties (zie ook: bestuurlijke handhaving; inning van geldboete) 43, 139, 144-146, 152-154, 187, 194, 198-201, 211, 213-214, 229-231, 262-263, 269, 281-283, 421, 436, 451-455, 473-477, 439-443, 510, 517, 518-519, 548

gemeentegrootte en criminaliteit (zie: stadscriminaliteit)

gerechtelijk vooronderzoek (GVO) 26

gerechtshof (zie: rechterlijke macht)

geregistreerde criminaliteit (zie: criminaliteitstontwikkeling)

getuige-deskundigen 26-27

getuigen 25-26

gevangenisbevolking – kenmerken 163-170, 271, 283-284, 285-289, 493, 495-496, 500-502, 550, 551

gevangenscapaciteit – bezetting en doorstroming 163-170, 493-494, 499, 501-502

gevangenen (zie: penitentiaire inrichtingen)

gevangenisstraffen (zie ook: jeugddetentie, vervangende hechtenis)
42, 139, 144, 148-150, 163-172, 211, 213-217, 229-232, 271, 283-284, 286-288, 451-452, 559-473, 493-496, 499, 518, 548

gewelddelicten (zie ook: moord en doodslag) 49, 59-60, 64-65, 67-72, 73-74, 83, 86-88, 92-93, 96-100, 108-111, 121-124, 129-130, 133-134, 136, 139-140, 142-143, 145-149, 151, 153-156, 168-169, 210, 216-217, 223-225, 228, 237-240, 265-267, 275-276, 278, 346-347, 349-357, 359, 367, 370-373, 376-381, 389-390, 399, 402-403, 408-409, 411, 415-416, 418-419, 422-429, 431-434, 437-442, 444-445, 447-450, 453-454, 456-457, 459-460, 462-467, 469-472, 475-476, 478-487, 489-490, 492, 495, 520-521, 541, 543-544, 546-548

gratie 46, 185-186, 259, 508, 534-535

Halt (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen) 31-32, 163, 180-181, 211, 229, 505, 519

hechtenis (zie: gevangenisstraffen; voorlopige hechtenis)

Herkenningsdienstsysteem (HKS) 96, 99-107, 110-116, 319-322

herziening 46

Hoge Raad (zie: rechterlijke macht)

hoger beroep (zie: rechtsmiddelen)

huis van bewaring (zie: penitentiaire inrichtingen)

inbewaringstelling (zie: voorlopige hechtenis)

inbraak (zie: vermogensdelicten)

informatiebronnen criminaliteit en rechtshandhaving 303-343

inning van geldboete – incl. transacties (zie ook: geldboete) 163, 181-184, 205-207, 269, 495, 506-508, 516-517, 537, 542

inning van schadevergoedingsmaatregel 163, 184-185, 268-269, 508, 537

inning van voordeelsontneming (zie ook: voordeelsontneming) 163, 183-184, 269-270, 495, 507, 537, 542

Inspectie voor de sanctietoepassing (ISt) 50

Integrale Veiligheidsmonitor (zie: Veiligheidsmonitor)

Internationale slachtofferenquête (ICVS) 271-276, 338-339, 543

internationale rechtshulp (zie: overdracht van strafteuitlegging)

internationale vergelijking criminaliteit en opsporing 271-281, 285-286, 543-544, 551

internationale vergelijking strafrechtspleging en tenuitvoerlegging 271, 281-289, 548

interne criminaliteit (zie: bedrijven als slachtoffer)

inverzekeringstelling (zie: voorlopige hechtenis)

ISD-maatregel (zie: plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders)

jeugdbescherming – organisatie (zie: Raad voor de Kinderbescherming)

jeugdcriminaliteit (zie ook: meisjescriminaliteit) 83, 100-101, 107-117, 228-240, 271, 279, 380-385, 390-391, 393-413, 519, 546

jeugddetentie 42, 139, 152, 156-158, 175-177, 209, 229-232, 451-452, 473-474, 480-486, 501-502, 519, 551

jeugdmaatregelen (zie: jeugdstaffen en -maatregelen)

jeugdreclassering 45-46, 177-178, 180, 254-255, 263-264

jeugdstaffen en -maatregelen (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen; gedragsmaatregel voor jeugdigen, jeugddetentie, PIJ-maatregel) 45-46, 139, 151-158, 163, 175-177, 179, 209, 228-232, 451-452, 473-486, 501-502, 519, 549

jeugdstrafrechtspleging 119-121, 131-136, 139, 151-159, 228-240, 254-255, 263-264, 414, 417, 430-442, 443, 466-486, 490-492, 519, 521, 549

JUSTIS 258-259

justitieketen 557-560

justitiële documentatie (zie: Onderzoek- en beleidsdatabase Justitiële Documentatie)

justitiële inrichtingen (zie: Dienst Justitiële Inrichtingen; justitiële jeugd-inrichtingen; penitentiaire inrichtingen)

justitiële inrichtingen voor volwassenen (zie: penitentiaire inrichtingen)

justitiële jeugdinrichtingen – doelgroep, capaciteit, bezetting en doorstroming 49, 163, 175-177, 254-255, 263-264, 331-332, 501-502, 531-531, 538-540

kantongerechten (zie: rechterlijke macht)

kinderbescherming (zie: Raad voor de Kinderbescherming)

Koninklijke Marechaussee 29, 192

Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) (zie: politie)

kosten van criminaliteit 241-245, 264-267, 335-336, 338, 350, 522-523, 541

kosten van preventie (zie ook: beveiligingsbranche) 241, 245-249, 258-259, 265-267, 524-527, 534-535

kosten van (straf)rechtshandhaving 241, 245-247, 249-250, 259-260, 264-267, 524-525, 528-529, 534-535, 540

kosten van strafteuitlegging 241, 245-247, 251-255, 259, 262-267, 524-525, 531-532, 534-535, 538-540

kosten van veiligheidszorg 245-257, 265-270, 336-338

kosten van vervolging en strafrechtspleging 241, 245-247, 253-254, 260-261, 264-267, 524-525, 529-530, 533, 540

landelijk parket (zie: openbaar ministerie)

landenvergelijking (zie: internationale vergelijking)

legaliteitsbeginsel 23

letsel van slachtoffers (zie: psychisch letsel bij slachtoffers)

levensdelicten (zie: moord en doodslag)

maatregelen (zie: straffen en maatregelen)

meervoudig slachtofferschap 59, 348

melding bij de politie (zie: aangifte)

meisjescriminaliteit (zie ook: jeugdcriminaliteit; vrouwencriminaliteit) 100-101, 107-108, 110-117, 132-133, 151, 380-385, 390-391, 396-400, 404-405, 410-413

misdrijven (zie: strafbaar feit)

mishandeling (zie: geweldsdelicten)

MITS 332-333

Monitor criminaliteit bedrijfsleven (MCB) 55-57, 60-64, 66, 71-73, 77-78, 80-81, 314-316

moord en doodslag 271, 278, 372-373, 378-379, 402, 415, 419, 423, 425, 427, 429, 432-433, 437, 440-441, 444, 448, 450, 454, 456, 459, 463-464, 466, 469, 472, 475, 478, 481, 484-485, 488, 491, 541, 544-548

Nederlands Forensisch Instituut (NFI) 51, 250, 260, 528, 536

Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) 51

OMDATA (zie ook: afdoening door openbaar ministerie) 324-327

Onderzoek- en beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) 327-328

onderzoek ter terechtzitting (zie: terechtzitting)

ongeregistreerde criminaliteit 55-63, 67-71, 210-212, 229, 274-276

ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (zie: voordeelsontneming)

ontslag van rechtsvervolging (zie: vonnis)

onttrekking aan het verkeer 43, 451, 473

ontvluchtingen 169-170, 174, 177, 497, 499, 502

ontzegging van rijbevoegdheid 46, 151, 211, 229, 451, 473

onveiligheidsgevoelens 55-57, 78-81, 271, 276-277, 362-363, 543

openbaar ministerie – organisatie, taken en omvang (zie ook: afdoening door openbaar ministerie) 34-35, 251, 529-530

openbare orde delicten (zie: vandalisme)

- ophelderingspercentage** 83-88, 364-369, 374-375, 518
- opsporingsonderzoek** 27, 557
- opvanginrichtingen voor jeugdigen (zie: justitiële jeugdinrichtingen)
- overdracht van strafteuitlevering** 170, 496, 498-499
- overlevering (zie: uitlevering)
- overtredingen** (zie ook: strafbaar feit) 187-207, 265-267, 509-517, 540-541
- parkeerovertredingen (zie: overtredingen)
- parketten (zie: openbaar ministerie)
- particuliere beveiliging (zie: beveiligingsbranche)
- penitentiair programma** 48, 496
- penitentiaire inrichtingen** – doelgroep, bestemming en mate van beveiliging 47-49, 163-167, 253-254, 263-264, 494, 531-531, 538-540
- PIJ-maatregel** (zie ook: jeugdstraffen en -maatregelen) 45, 158, 175-177, 229-231, 451, 473, 470-472, 501-502, 505
- plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders** 44-45, 151, 167-168, 451, 493-495
- plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis** 44, 151, 451, 495, 500
- politie** – organisatie, taken en omvang 28, 249-250, 526-529
- politiekosten (zie: kosten van (straf)rechtshandhaving)
- Politiemonitor** (zie ook: Veiligheidsmonitor) 309-310
- politiesept (zie: afdoening door politie)
- politiestatistiek** (zie ook: criminaliteitsontwikkeling) 83-99, 317-319
- politiestrafbeschikking (zie: afdoening door politie)
- politietransactie (zie: afdoening door politie)
- processen-verbaal (zie: aangifte)
- preventiekosten (zie: kosten van preventie)
- preventiemaatregelen door bedrijven** (zie ook: bedrijven als slachtoffer; beveiligingsbranche) 55-57, 77-78, 361
- preventiemaatregelen door burgers** 55-57, 76-77, 360
- psychisch letsel bij slachtoffers** 358, 522, 542
- Raad voor de Kinderbescherming** (RvdK) 45-46, 53, 178-179, 251, 529-530
- Raad voor de Rechtspraak** 38, 260-261, 536
- Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming** (RSJ) 50
- raden voor rechtsbijstand** (zie ook: rechtshulp) 51, 254-256, 261-262, 532, 537
- rassendiscriminatie (zie: discriminatie)
- rechtbankstrafzaken (zie: strafrechtspleging)
- rechterlijke macht** – organisatie, taken en omvang 37-38, 252, 254-256, 524-525, 530
- rechtshulp** – incl. gefinancierde rechtshulp 254-256, 261-262, 524-525, 532, 540
- rechtsmiddelen** 41, 159-161, 187, 202-205
- recidive** 83, 100, 106-107, 115-116, 392, 413
- reclassering** – organisatie, omvang en taken (zie ook: jeugdreclassering) 52-53, 177-178, 251, 254-255, 505, 529-532

regionale politie (zie: politie)

revisie (zie: herziening)

rijden onder invloed (zie: verkeersdelicten)

Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) 191-192

rijksrecherche 30

sancties (zie: straffen en maatregelen)

schade van criminaliteit (zie: kosten van criminaliteit)

Schadefonds Geweldsmisdrijven 54, 256-257, 268, 533, 542

schadevergoedingsmaatregel (zie ook: inning van schadevergoedingsmaatregel) 24-25, 44, 256, 262-263, 268, 421, 436, 451, 473, 542

schikking (zie: afdoening door openbaar ministerie)

schuldigverklaringen (zie: vonnis)

seksuele delicten (zie: zedendelicten)

sepot (zie: afdoening door openbaar ministerie; afdoening door politie)

schuldigverklaring (zie: vonnis)

slachtofferenquête (zie ook: internationale slachtofferenquête) 55-60, 63-71, 76-81, 304-309, 346-353, 362-363

slachtofferhulp (zie ook: lichamelijk letsel bij slachtoffers; psychisch letsel bij slachtoffers) 25, 53-54, 73-75, 245-247, 256-257, 341, 357-359, 524-525, 533, 540, 542

slachtofferrisico 63-66

slachtoffers – kenmerken en rechtspositie (zie ook: bedrijven als slachtoffer; meervoudig slachtofferschap) 24-25, 55-81, 211, 229, 243-244, 271, 274-276, 346-348, 351-353, 357, 359, 522, 545

snelheid van berechting (zie: doorlooptijden van strafzaken)

snelheidsovertredingen (zie: overtredingen)

Sociaal Statistisch Bestand (SSB) 319-322

staande magistratuur (zie: openbaar ministerie)

stadscriminaliteit 83, 104-106, 114-115, 353, 388-389, 408-410

standaardclassificatie misdrijven (zie: classificatie van misdrijven)

Stop-reactie (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen) 32

straatroof (zie: vermogensdelict)

strafbaar feit (zie ook: overtredingen) 21-23, 297-303

strafbeschikking (zie ook: afdoening door openbaar ministerie; afdoening door politie) 31, 36-37, 125-127, 151, 183, 198-201, 262-263, 269, 421, 506, 510-511, 537, 542

straffen en maatregelen (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen; jeugdstraffen en -maatregelen; vrijheidsbeperkende maatregelen) 41-46, 143-151, 209-217, 253-254, 281-284, 286-287, 451-465, 549

strafmaat 145, 147, 148-150, 153, 155, 156-158, 163, 168-169, 171-172, 214-215, 230-231, 271, 281-284, 286-287, 455, 458, 461, 477, 480, 482, 496-497, 499, 518-519

strafonderbreking (zie: heenzending)

strafproces – organisatie en fasen 38-41, 209-217, 558

strafprocesrecht 22-23

strafrecht 22-23

strafrechtspleging (zie ook: doorlooptijd van strafzaken; internationale vergelijking strafrechtspleging; jeugdstrafrechtspleging) 37-41, 119-161, 187, 198-205, 209-217, 251-252, 281-284, 322-324, 414-430, 514-515, 518-521, 524-525, 529-530, 533, 540, 549, 551, 558

strafrechtstelsysteem 21-54

strafteenuitvoerlegging (zie ook: kosten van strafteenuitvoerlegging) 46-50, 163-186, 205-207, 253-254, 281-284, 493-508, 518-521, 524-525, 531-532, 534-535, 538-540, 559

strafvervolg 33-37

taakstraffen (zie: alternatieve (jeugd)straffen)

tbs – tenuitvoerlegging, capaciteit, bezetting en doorstroming 44, 151, 171-174, 253-254, 451, 495, 499-500, 505, 538

tbs-bevolking – kenmerken 163, 171-174, 495, 500

technisch sepot (zie: afdoening door openbaar ministerie)

tenuitvoerlegging van sancties (zie: strafteenuitvoerlegging)

terbeschikkingstelling (zie: tbs)

terechtzitting 38-39 (zie ook: beraadslaging; strafproces)

transactie (zie: afdoening door openbaar ministerie; afdoening door politie; strafbeschikking)

TULP (zie ook: gevangenisbevolking; gevangenis capaciteit; justitiële jeugdinrichtingen) 330-332

uitlevering 495

uitspraak (zie: vonnis)

vandalisme (zie ook: brandstichting) 49, 59-60, 62-65, 83, 86-88, 91-92, 96-100, 108-111, 123-124, 129-130, 132-134, 136, 142-143, 145-147, 149, 151, 153-156, 168-169, 210, 216-217, 220-222, 228-232, 235-237, 265-267, 346-347, 349-356, 366, 370-373, 376-381, 389-390, 398, 401, 403, 408-409, 411, 415-416, 418-419, 422-429, 431-434, 437-442, 444-445, 447-450, 453-454, 456-457, 459-460, 462-467, 469-472, 475-476, 478-487, 489-490, 492, 495, 520-521, 541

veelvoorkomende delicten (zie: criminaliteitsontwikkeling)

veelplegers (zie: recidive)

Veiligheidsmonitor (zie ook: Politie monitor) 55-60, 63-71, 76-80, 310-314

veiligheidszorg (zie: kosten van veiligheidszorg)

verbeurdverklaring 46, 451, 473

verdachten – rechtspositie (zie ook: daderprofiel) 23-24, 83-85, 96-117, 119-136, 209-217, 271, 278-281, 286-287, 364-369, 376-413, 518-519, 546-548, 551

vergelijking criminaliteit en strafrechtspleging (zie: internationale vergelijking criminaliteit; internationale vergelijking strafrechtspleging)

verkeersboete (zie: bestuurlijke handhaving; geldboete)

verkeersdelicten 73-74, 83, 86-88, 94, 96-100, 108-111, 121-123, 125-126, 129, 133-134, 136, 139-143, 145-147, 149, 151, 153, 168-169, 265-267, 346-347, 354-355, 357, 359, 368, 372-373, 378-381, 389, 391, 400,

402-403, 408-409, 412, 416, 419, 423, 425, 427, 429, 432, 434, 438, 440, 442, 445, 448, 450, 454, 457, 460, 463, 465, 467, 470, 472, 476, 479, 481-482, 484, 486, 488-489, 491-492, 495, 520-521

verkeersovertredingen 187, 195-197, 510-512, 516

vermogensdelicten (zie ook: economische delicten) 55, 59, 61-65, 73-74, 83, 86-91, 96-100, 108-111, 121-124, 128-130, 132-134, 136, 139-143, 145-149, 151, 153-156, 168-169, 210, 215-220, 228, 232-235, 265-267, 275-276, 278-281, 346-347, 349-357, 359, 365, 370-381, 389-390, 397, 401, 403, 408-409, 411, 415-416, 418-419, 422-429, 431-434, 437-442, 444-445, 447-450, 453-454, 456-457, 459-460, 462-467, 469-472, 475-476, 478-480, 482-487, 489-490, 492, 495, 520-521, 541, 541, 543-544, 546-548

vernieling (zie: vandalisme)

vervangende hechtenis 165-168, 183-184, 207, 263, 493, 495, 507, 517

vervolg (zie: strafvervolg)

vervolg en berechting (zie: strafrechtspleging)

vervroegde invrijheidstelling (zie: voorwaardelijke invrijheidstelling)

voeging (zie: afdoening door openbaar ministerie)

vonnis 39-40, 139-161, 187, 201-205, 209-217, 228-232, 271, 281-284, 514-515, 443-492, 518-521, 548

voordeelsontneming (zie ook: inning van voordeelsontneming) 43-44, 46, 151, 211, 229, 262-263, 269-270, 451, 473,

voorlopige hechtenis (zie ook: heenzendingen) 27-28, 164-168, 175, 493, 495, 501-502

voorwaardelijke invrijheidstelling 48-49

vreemdelingenbewaring 495-496

vrijheidsbeperkende maatregel 33

vrijheidsstraffen (zie: gevangenisstraffen)

vrijspraak (zie: vonnis)

vroeghulp (zie: Raad voor de Kinderbescherming)

vrouwencriminaliteit (zie ook: meisjescriminaliteit) 83, 96-97, 99-106, 122, 140, 271, 280-281, 364-369, 380-385, 388-392, 547

vuurwapendelicten (zie: wapendelicten)

Waarborgfonds Motorverkeer 54, 268, 542

wapendelicten 95-97, 108-109, 123-124, 133, 136, 141-143, 145, 147, 153, 369, 372-373, 378-381, 400, 402-403, 416, 419, 423, 425, 427, 429, 432, 434, 438, 440, 442, 445, 448, 450, 454, 457, 460, 463, 465, 467, 470, 472, 476, 479, 481-482, 484, 486, 488-489, 491-492, 495, 520-521

winkeldiefstal (zie: vermogensdelicten)

WOTS (zie: overdracht van strafteuuitvoerlegging)

zakkenrollerij (zie: vermogensdelict)

zedendelicten 59, 64-65, 67-70, 73-74, 83, 86-88, 92-93, 96-97, 99-100, 108-111, 122-124, 132-134, 136, 139-140, 142-143, 145-149, 151, 153-156, 168-169, 210, 216-217, 223-225, 228, 237-240, 265-267, 279, 281, 346-347, 352, 354-355, 357, 359, 367, 370-373, 376-381, 390, 399,

402, 409, 415, 418-419, 422-429, 431-434, 437-442, 444, 447-450,
453-454, 456, 459, 462-464, 466, 469, 471-472, 475, 478, 481, 483-485,
488, 491, 495, 520-521, 541, 543-544, 546-548

zelfmelders 164-166, 493

zelfmoord in detentie 497

zittende magistratuur (zie: rechterlijke macht)

WODC-rapporten

Om zo veel mogelijk belanghebbenden te informeren over de onderzoeksresultaten van het WODC wordt een beperkte oplage van de rapporten kosteloos verspreid onder functionarissen, werkgroepen en instellingen binnen en buiten het ministerie van Justitie. Dit gebeurt aan de hand van een verzendlijst die afhankelijk van het onderwerp van het rapport opgesteld wordt. De rapporten in de reeks Onderzoek en beleid (O&B) worden uitgegeven door Boom Juridische uitgevers en zijn voor belangstellenden die niet voor een kosteloos rapport in aanmerking komen, te bestellen bij Boom distributiecentrum, Postbus 400, 7940 AK Meppel, tel.: 0522-23 75 55, via e-mail: budh@boomdistributiecentrum.nl.

Een complete lijst van de WODC-rapporten is te vinden op de WODC-site (www.wodc.nl). Daar zijn ook de uitgebreide samenvattingen te vinden van alle vanaf 1997 verschenen WODC-rapporten. Volledige teksten van de rapporten (vanaf 1999) zullen met terugwerkende kracht op de WODC-site beschikbaar komen. Hieronder volgen de titelbeschrijvingen van de vanaf 2007 verschenen rapporten.

- Sackers, H.J.B., Stokkom, B.A.M. van, & Wils, J.-P. (2007). *Godslastering, discriminerende uitingen wegens godsdienst en haatuitingen: Een inventariserende studie*. O&B 248.
- Daalder, A.L. (2007). *Prostitutie in Nederland na opheffing van het bordeelverbod*. O&B 249. (*Prostitution in the Netherlands since the lifting of the brothel ban*. O&B 249a.)
- Jennissen, R.P.W., & Oudhof, J. (red.) (2007). *Ontwikkelingen in de maatschappelijke participatie van allochtonen*. O&B 250.
- Mheen, D. van de, & Gruter, P. (red.) (2007). *Helingspraktijken onder de loep: Impressies van helingcircuits in Nederland*. O&B 251.
- Bunt, H.G. van de, & Kleemans, E.R., m.m.v. Poot, C.J. de, Bokhorst, R.J., Huikeshoven, M., Kouwenberg, R.F., Nassou, M. van, & Staring, R. (2007). *Georganiseerde criminaliteit in Nederland: Derde rapportage op basis van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit*. O&B 252.
- Struiksma, N., Ridder, J. de, & Winter, H.B. (2007). *De effectiviteit van bestuurlijke en strafrechtelijke milieuhandhaving*. O&B 253.
- Eshuis, R.J.J. (2007). *Het recht in betere tijden: Over de werking van interventies ter versnelling van civiele procedures*. O&B 254.
- Heide, W. van der, & Eggen, A.Th.J. (red.) (2007). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2006: Ontwikkelingen en samenhangen*. O&B 255.
- Tollenaar, N., Meijer, R.F., Huijbrechts, G.L.A.M., Blom, M., & Harbachi, S. el (2007). *Monitor Veelplegers: Jeugdige en zeer actieve veelplegers in kaart gebracht*. O&B 256.
- Dijk, J. van, Kesteren, J. van, & Smit, P. (2007). *Criminal Victimization in International Perspective: Key findings from the 2004-2005 ICVS en EU ICS*. O&B 257. (*Victimización en la perspectiva internacional: Resultados principales de la ENICRIV y ENECRIS 2004-2005*. O&B 257a.)

- Spapens, A.C.M., Bunt, H.G. van de, & Rastovac, L. (2007). *De wereld achter de wietteelt*. O&B 258.
- Koeter, M.W.J., & Bakker, M. (2007). *Effectevaluatie van de Strafrechtelijke Opvang Verslaafden (SOV)*. O&B 259.
- Kunst, M.J.J., Schweizer, S., Bogaerts, S., & Knaap, L.M. van der (2008). *Onderlinge agressie en geweld, posttraumatische stress en arbeidsverzuim in penitentiaire inrichtingen*. O&B 260. (*Aggression and violence, post-traumatic stress, and absenteeism among employees in penitentiaries*. O&B 260a.)
- Voert, M.J. ter, & Peters, S.L. (2008). *Tendrapportage advocatuur 2006: Toegankelijkheid, continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening*. O&B 261.
- Boom, A. ten, & Kuipers, K.F., m.m.v. Moene, M.H. (2008). *Behoeften van slachtoffers van delicten: Een systematische literatuurstudie naar behoeften zoals door slachtoffers zelf geuit*. O&B 262.
- Kogel, C.H. de, & Nagtegaal, M.H. (2008). *Toezichtprogramma's voor delinquenten en forensisch psychiatrische patiënten: Effectiviteit en veronderstelde werkzame mechanismen*. O&B 263.
- Hulst, R.C. van der, & Neve, R.J.M. (2008). *High-tech crime, soorten criminaliteit en hun daders: Een literatuurinventarisatie*. O&B 264.
- Lacé, Z.D., & Voert, M.J. ter (2008). *Tendrapportage Notariaat 2006: Toegankelijkheid, continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening*. O&B 265.
- Guiaux, M., Uiters, A.H., Wubs, H., & Beenackers, E.M.Th. (2008). *Uitgenodigde vluchtelingen*. O&B 266.
- Klein Haarhuis, C.M., & Niemeijer, E. (2008). *Wet en werkelijkheid: Bevin- dingen uit evaluaties van wetten*. O&B 267.
- Laan, A.M. van der, Vervoorn, L., Schans, C.A. van der, & Bogaerts, S. (2008). *Ik zit vast: Een exploratieve studie naar emotionele verwerking van justitiële vrijheidsbeneming door jongeren*. O&B 268. (*Being inside: An explorative study into emotional reactions of juvenile offenders to custody*. O&B 268a.)
- Teeuw, Wouter B., Vedder, Anton H., Custers, Bart H.M., Dorbeck-Jung, Bärbel R., Faber, Edward C.C., Iacob, Sorin M., Koops, Bert-Jaap, Leenes, Ronald E., Poot, Henk J.G. de, Rip, Arie, & Vudisa, Jacques N. (2008). *Security Applications for Converging Technologies: Impact on the constitutional state and the legal order*. O&B 269.
- Kogel, C.H. de (2008). *De hersenen in beeld: Neurobiologisch onderzoek en vraagstukken op het gebied van verklaring, reductie en preventie van criminaliteit*. O&B 270.
- Eggen, A.Th.J., & Kalidien, S.N. (red.) (2008). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2007: Ontwikkelingen en samenhangen*. O&B 271.
- Gestel, B. van, m.m.v. Kouwenberg, R.F., Verhoeven, M.A., & Verkuylen, M.W. (2008). *Vastgoed & fout: Een analyse van twaalf strafrechtelijke opsporingsonderzoeken naar illegale en criminele praktijken in de woningsector*. O&B 272.

- Gosselt, J.F., Hoof, J.J. van, Jong, M.D.T. de, Dorbeck-Jung, B., & Steehouder, M.F. (2008). *Horen, zien en verkrijgen? Een onderzoek naar het functioneren van Kijkwijzer en PEGI (Pan European Game Information) ter bescherming van jongeren tegen schadelijke mediabeelden*. O&B 273.
- Ridder, J. de, Klein Haarhuis, C.M., & Jongste, W.M. de (2008). *De ceas aan het werk: Bevindingen over het functioneren van de Commissie Evaluatie Afgesloten Strafzaken 2006-2008*. O&B 274.
- Wartna, B.S.J. (2009). *In de oude fout: Over het meten van recidive en het vaststellen van het succes van strafrechtelijke interventies*. O&B 275.
- Laan, A.M. van der, Schans, A. van der, Bogaerts, S., & Doreleijers, Th.A.H. (2009). *Criminogene en beschermende factoren bij jongeren die een basisraadsonderzoek ondergaan: Een verkennende inventarisatie van de mate van zorg en van risico- en beschermende factoren gesignaleerd door raadsonderzoekers*. O&B 276.
- Jennissen, R.P.W. (2009). Criminaliteit, leeftijd en etniciteit: Over de afwijkende leeftijdsspecifieke criminaliteitscijfers van in Nederland verblijvende Antillianen en Marokkanen. O&B 277.
- Klapwijk, A., & Voert, M. ter (2009). Evaluatie De Geschillencommissie 2009. O&B 278.
- Kalidien, S.N., & Eggen, A.Th.J. (2009). Criminaliteit en rechtshandhaving 2008: Ontwikkelingen en samenhangen. O&B 279.
- Jong, P.O. de, & Zijlstra, S.E., m.m.v. Ommeren, F.J. van, Neerhof, A.R., & Lange, F.A. de (2009). *Wikken, wegen en (toch) wetgeven: Een onderzoek naar de hiërarchie en omvang van wetgeving in vijf Europese landen*. O&B 280.
- Poot, C.J. de, & Sonnenschein, A., m.m.v. Soudijn, M.R.J., Bijen, J.G.M., & Verkuylen, M.W. (2009). *Jihadistisch terrorisme in Nederland: Een beschrijving op basis van afgesloten opsporingsonderzoeken*. O&B 281.
- Kruisbergen, E.W., & Jong, D. de, m.m.v. Kouwenberg, R.F. (2010). *Opsporen onder dekmantel: Regulering, uitvoering en resultaten van undercovertrajecten*. O&B 282.
- Velthoven, B.C.J. van, & Klein Haarhuis, C.M. (2010). *Geschilbeslechtsingsdelta 2009: Over verloop en afloop van (potentieel) juridische problemen van burgers*. O&B 283.
- Diephuis, B.J., Eshuis, R.J.J., & Heer-de Lange, N.E. de (2010). *Rechtspleging Civiel en Bestuur 2008: Ontwikkelingen en samenhangen*. O&B 284.
- Killias, M., Aebi, M.F., Aubusson de Cavarlay, B., Barclay, G., Gruszczyska, B., Harrendorf, S., Heiskanen, M., Hysi, V., Jehle, J.-M., Shostko, O., Smit, P., Þórisdóttir, R., & Jaquier, V. (2010). *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics – 2010*. O&B 285.
- Wijkhuijs, L.J.J., & Jennissen, R.P.W. (2010). *Arbeidsmigratie naar Nederland: De invloed van gender en gezin*. O&B 286.
- Knaap, L.M. van der, El Idrissi, F., & Bogaerts, S. (2010). *Daders van huiselijk geweld*. O&B 287.

- Veen, H.C.J. van der, & Bogaerts, S. (2010). *Huiselijk geweld in Nederland: Overkoepelend syntheserapport van het vangst-hervangst-, slachtoffer- en daderonderzoek 2007-2010*. O&B 288.
- Heer-de Lange, N.E. de, & Kalidien, S.N. (2010). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2009: Ontwikkelingen en samenhangen*. O&B 289.
- Nagtegaal, M.H., Horst, R.P. van der, & Schönberger, H.J.M. (2011). *Inzicht in de verblijfsduur van tbs-gestelden: Cijfers en mogelijke verklaringen*. O&B 290.
- Poot, C.J. de, & Sonnenschein, A. m.m.v. Soudijn, M.R.J., Bijen, J.G.M., & Verkuyl, M.W. (2011). *Jihadi terrorism in the Netherlands: A description on closed criminal investigations*. O&B 291. [Engelse vertaling van O&B 281.]
- Laan, A.M. van der, & Blom, M. (2011). *Meer jeugdige verdachten, maar waarom? Een studie naar de relatie tussen maatschappelijke ontwikkelingen en de veranderingen in het aantal jeugdige verdachten van een misdrijf in de periode 1997-2007*. O&B 292.
- Slotboom, A., Wong, T.M.L., Swier, C., & Broek, T.C. van der (2011). *Delinquente meisjes: Achtergronden, risicofactoren en interventies*. O&B 293.
- Molleman, T. (2011). *Benchmarking in het gevangeniswezen: Een onderzoek naar de mogelijkheden van het vergelijken en verbeteren van prestaties*. O&B 294.
- Verhoeven, M.A., Gestel, B. van, & Jong, D. de (2011). *Mensenhandel in de Amsterdamse raamprostitutie: Een onderzoek naar aard en opsporing van mensenhandel*. O&B 295.
- Voert, M.J. ter, Zwenk, F., & m.m.v. Beenakkers, E.M.Th. (2011). *Kwaliteit in zware tijd: Marktwerking, vraaguitval en notariële dienstverlening*. O&B 296.
- Weenink, A.W., Klein Haarhuis, C.M., Bokhorst, R.J., Smit, M. (2011). *De staat van bestuur van Aruba: Een onderzoek naar de deugdelijkheid van bestuur en de rechtshandhaving*. O&B 297.